

Domov>Denarni zahtevki>Insolventnost/stečaj

Insolventnost/stečaj

Če družba ali podjetnik zaide v finančne težave ali ne more plačati svojih dolgov, so v vsaki državi na voljo posebni postopki za rešitev takih situacij, ki vključujejo vse upnike (stranke, ki se jim dolguje denar).

Postopki zaradi insolventnosti se razlikujejo glede na cilje:

Družbe

Če je družba **mogoče rešiti** oziroma podjetje posluje uspešno, se lahko dolgovi **prestrukturirajo** (običajno v dogovoru z upniki). Na ta način naj bi se rešilo podjetje in ohranila delovna mesta.

Če podjetja **ni mogoče rešiti**, ga je treba likvidirati (podjetje gre v stečaj).

Podjetniki

Podjetniki lahko običajno vložijo zahtevek za postopek, ki vključuje **načrt za odplačilo dolga** in odpis dolgov po razumnem roku (običajno tri leta). S tem se prepreči osebni stečaj in omogočijo nove poslovne dejavnosti v prihodnosti.

V vseh primerih velja, da upniki po uradnem začetku postopka ne morejo več začeti posebnih postopkov za izterjavo dolgov. Tako naj bi se zagotovilo enako obravnavanje vseh upnikov in zavarovalo dolžnikovo premoženje.

Da bi upniki dobili svoj denar, morajo pred sodiščem ali **stečajnim upraviteljem**, ki je pristojen za reorganizacijo oziroma likvidacijo dolžnikovega premoženja, dokazati svoje terjatve. V posebnih okoliščinah lahko to stori dolžnik.

Čezmejna insolventnost (pravila EU)

Zadeve v zvezi z insolventnostjo, v katere so vključene družbe ali podjetniki, ki opravljajo dejavnosti, imajo premoženje ali sklepajo posle v več državah, je mogoče rešiti na podlagi prava EU, zlasti na podlagi **Uredbe (EU) 2015/848** (tukaj je **povzetek ključnih točk**).

Obrazci, navedeni v Uredbi 2015/848

Obvestilo o postopku v primeru insolventnosti PDF (283 KB) [sl](#)

Prijava terjatev PDF (288 KB) [sl](#)

Ugovor v zvezi s postopkom za usklajevanje skupine PDF (341 Kb) [sl](#)

Nacionalni postopki

Za podrobnejše informacije o posamezni državi izberite ustrezno zastavico.

Zadevna povezava

Registri stečajev in insolventnosti

Zadnja posodobitev: 30/05/2023

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.

Insolventnost/stečaj - Bolgarija

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti v Bolgariji ni urejen z ločenim zakonom. Splošne določbe, ki urejajo postopek v primeru insolventnosti, so opredeljene v poglavju o insolventnosti v zakonu o gospodarskih družbah. Insolventnost bank in zavarovalnic je urejena s posebnimi določbami, vključenimi v zakon o insolventnosti bank in zakonik o zavarovalništvu.

Postopek v primeru insolventnosti se uvede zoper insolventne gospodarske subjekte. Uvede se tudi zoper družbe z omejeno odgovornostjo, delniške družbe in komanditne družbe, ki so prezadolžene.

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede tudi zoper osebo, ki prikrito trguje prek insolventnega dolžnika. Ob začetku postopka v primeru insolventnosti zoper gospodarsko družbo se šteje, da je bil sočasno uveden tudi postopek zoper družbenika z neomejeno odgovornostjo.

Postopek v primeru insolventnosti se uvede tudi zoper samostojne podjetnike, ki so umrli ali bili izbrisani iz poslovnega registra, če so bili ob smrti ali izbrisu insolventni. Uvede se tudi zoper družbenike z neomejeno odgovornostjo, tudi če je družbenik umrl ali bil izbrisan iz poslovnega registra. Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti se lahko vložijo v enem letu od datuma smrti dolžnika ali njegovega izbrisa iz poslovnega registra.

Postopek v primeru insolventnosti se uvede tudi zoper insolventne družbe v likvidaciji. Postopek v primeru insolventnosti zoper banke in zavarovalnice je urejen s pravili in postopkom, določenimi v ločenem zakonu.

Zadeve v zvezi z insolventnostjo gospodarskega subjekta, ki je javno podjetje, ki izvaja državni monopol ali je ustanovljeno na podlagi posebnega zakona, so urejene z ločenim zakonom. Zoper gospodarski subjekt, ki je javno podjetje, ki izvaja državni monopol ali je ustanovljeno na podlagi posebnega zakona, ni mogoče uvesti postopka v primeru insolventnosti.

V nacionalni zakonodaji ni predviden postopek v primeru insolventnosti zoper fizične osebe, razen zoper samostojne podjetnike.

Bolgarsko sodišče lahko uvede pomožni postopek v primeru insolventnosti zoper gospodarski subjekt, ki ga je za insolventnega razglasilo tuje sodišče, če ima v Bolgariji znatno premoženje.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Naslednji osnovni pogoji za začetek postopka v primeru insolventnosti se uporabljajo za vse gospodarske subjekte:

(1) Dolžnik mora biti gospodarski subjekt.

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede ne samo zoper gospodarski subjekt, ampak tudi zoper osebo, ki prikrito trguje prek insolventnega dolžnika, družbenika z neomejeno odgovornostjo, tudi če je umrl ali bil izbrisan, in samostojnega podjetnika, ki je umrl ali bil izbrisan.

V skladu s členom 612 zakona o gospodarskih družbah postopka v primeru insolventnosti ni mogoče uvesti zoper javno podjetje, ki izvaja državni monopol ali je bilo ustanovljeno na podlagi posebnega zakona.

(2) Predlog mora vložiti ena od oseb iz členov 625 in 742(2) zakona o gospodarskih družbah, in sicer: dolžnik, likvidacijski upravitelj ali upnik dolžnika v okviru trgovskega posla, nacionalna agencija za prihodke (Nacionalna agencija za prihodite) (v primeru javnopravne obveznosti do države ali občin, ki izhaja

iz dolžnikove poslovne dejavnosti, ali dolga v obliki zasebne državne terjatve), izvajalska agencija generalnega inšpektorata za delo (Izpalnitelna agencija Glavna inspekcija po trudu) (če vsaj dva meseca po zapadlosti v plačilo še vedno niso izpolnjene obveznosti plačila plače ali drugih plačil vsaj tretjini delavcem in zaposlenim) ali član upravnega organa družbe (zaradi prezadolženosti).

Dolžnik, ki postane insolventen ali prezadolžen, mora predlog za dovoljenje za začetek postopka v primeru insolventnosti vložiti v 30 dneh. V primeru samostojnega podjetnika lahko predlog vložijo samostojni podjetnik ali njegov naslednik. Če je dolžnik družba, predlog vložijo upravni organ, družbenik z neomejeno odgovornostjo ali zastopnik družbe ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče. V takem primeru mora biti predlogu priloženo naslednje:

kopija zadnjega letnega računovodskega poročila, ki ga je potrdil registrirani revizor, in bilance stanja na dan vložitve predloga, če za gospodarski subjekt velja zakonska obveznost predložitve računovodskih poročil in bilanc stanja;

popis in opis sredstev in obveznosti na dan vložitve predloga;

seznam upnikov, ki vsebuje njihove naslove, vrsto in znesek njihovih terjatev ter zavarovanje za njihove terjatve;

seznam osebnega premoženja in skupnega premoženja zakoncev za samostojne podjetnike in družbenike z neomejeno odgovornostjo;

dokazilo, da je bila nacionalna agencija za prihodke uradno obveščena o začetku postopka v primeru insolventnosti;

izrecno pooblastilo, če predlog vložijo pooblaščenec.

Če predlog vložijo upnik ali izvajalska agencija generalnega inšpektorata za delo, morajo biti predlogu priložena vsa razpoložljiva dokazila v podporo upnikovi terjatvi in domnevni dolžnikovi insolventnosti. Upnik mora predložiti tudi potrdilo o plačilu državne takse in dokazilo, da je bila nacionalna agencija za prihodke uradno obveščena o začetku postopka v primeru insolventnosti.

(3) Pogoji za izvršljivost:

denarna obveznost dolžnika, ki se nanaša na trgovski posel ali izhaja iz njega, vključno z veljavnostjo, izpolnitvijo, neizpolnitvijo, prenehanjem, razveljavitvijo in ničnostjo navedenega posla ali posledicami njegovega prenehanja;

javnopravna obveznost do države in občin, ki izhaja iz poslovnih dejavnosti dolžnika;

dolg, ki izhaja iz zasebne državne terjatve, ali

obveznost plačila plače ali drugih plačil vsaj tretjini delavcem in zaposlenim, ki vsaj dva meseca po zapadlosti v plačilo še vedno ni izpolnjena.

„Trgovski posel“ pomeni posel, ki ga gospodarski subjekt sklene pri opravljanju svojega poklica, vključno s posli, ki so izrecno navedeni v členu 1(1) zakona o gospodarskih družbah (nakup blaga ali drugih izdelkov za nadaljnjo prodajo v izvorni, predelani ali končni obliki, prodaja blaga iz lastne proizvodnje, nakup vrednostnih papirjev za nadaljnjo prodajo, trgovsko zastopanje in posredništvo, komisijski, špedicijski in prevozni posli, zavarovalni posli, bančni in valutni posli, menice, zadolžnice in čeki, skladiščni posli, licenčni posli, nadzor nad blagom, posli z intelektualno lastnino, hotelske, turistične, oglaševalske, informacijske, gledališke storitve in storitve zabavne industrije ter druge storitve, nakup, gradnja ali opremljanje nepremičnin za prodajo in najem), ne glede na status oseb, ki opravljajo te posle. V primeru dvoma se šteje, da je gospodarski subjekt posel sklenil pri opravljanju svojega poklica.

Različne vrste javnopravnih obveznosti do države in občin so določene v členu 162(2) zakonika o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost. Te so naslednje:

davki, vključno s trošarinami in carinami, obveznimi prispevki za socialno varnost in drugimi prispevki, ki se plačajo v državni proračun;

drugi prispevki, katerih osnova in znesek sta zakonsko določena;

zakonsko določene državne in občinske takse;

izdatki za socialno varnost, ki niso izvedeni v skladu z zahtevami iz zakona;

denarna protivrednost za premoženje, ki je bilo zaseženo v korist države, globe in denarne sankcije ter denarna sredstva, zaplenjena in zasežena v korist države;

dolgovi, ki izhajajo iz denarnih sredstev, ki so bila s pravnomočnimi sodnimi odločbami, sodbami in sklepi dodeljena državi ali občinam, in iz sklepov

Evropske komisije o vračilu nezakonito odobrene državne pomoči;

dolgovi, ki izhajajo iz kaznovalnih nalogov;

neupravičeno izplačani ali preplačani zneski in nezakonito prejeti ali nezakonito izplačani zneski v okviru projektov, sofinanciranih iz predpristopnih finančnih instrumentov, operativnih programov, strukturnih skladov in Kohezijskega sklada Evropske unije, Evropskega sklada za ribištvo, schengenskega vira in prehodnega vira, vključno s povezanim nacionalnim sofinanciranjem, izterljivi na podlagi sprejete upravne odločbe, ter druge globe in denarne kazni, določene v nacionalni zakonodaji in zakonodaji Evropske unije;

obresti na zgoraj navedene terjatve.

Javne terjatve vključujejo terjatve, ki ji je treba plačati v proračun Evropske unije v skladu s sklepi in odločbami Evropske komisije, Sveta Evropske unije, Sodišča Evropske unije in Evropske centralne banke, s katerimi so naložene denarne obveznosti, izvršljive na podlagi člena 256 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, ter terjatve držav članic Evropske unije, izvršljive na podlagi končnih odločb o zaplembi ali zasegu denarnih sredstev ali denarni protivrednosti zaplenjenega ali zaseženega premoženja ter odločb o uporabi finančnih sankcij, naloženih v drugih državah članicah Evropske unije, kadar so priznane in izvršljive v Bolgariji.

Ne glede na to, ali terjatev izhaja iz trgovskega posla ali javnega prava, mora biti potrjena kot veljavna in obstoječa na dan sklepa sodišča o predlogu za začetek postopka v primeru insolventnosti.

(4) Postopek v primeru insolventnosti se uvede zoper insolventne gospodarske subjekte. Uvede se tudi zoper družbe z omejeno odgovornostjo (дружество с ограничена отговорност), delniške družbe (акционерно дружество) in komanditne družbe (командитно дружество с акции), ki so prezadolžene. Insolventnost in prezadolženost sta objektivna dejanska pogoja, ki sta pravno opredeljena v zakonu o gospodarskih družbah.

Gospodarski subjekt je insolventen, kadar ne more plačati:

zapadle denarne obveznosti, ki izhaja iz trgovskega posla ali je povezana z njim, vključno z veljavnostjo, izpolnitvijo, neizpolnitvijo, prenehanjem, razveljavitvijo in ničnostjo navedenega posla ali posledicami njegovega prenehanja;

javnopravne obveznosti do države in občin, ki izhaja iz poslovnih dejavnosti gospodarskega subjekta;

obveznosti v obliki zasebnih državnih terjatev ali

obveznost plačila plače ali drugih plačil vsaj tretjini delavcem in zaposlenim, ki vsaj dva meseca po zapadlosti v plačilo še vedno ni izpolnjena.

Predpostavlja se, da gospodarski subjekt ne more plačati zapadlega dolga iz prve alineje, če pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti ni predložil računovodskih poročil za zadnja tri leta za objavo v poslovnem registru.

Dolžnik se šteje za insolventnega, če je ustavil plačila. Za dolžnika se šteje, da je ustavil plačila, tudi če je v celoti ali delno poplačal svoje dolgove do nekaterih upnikov. Insolventnost se predpostavlja tudi, če v okviru postopka izvršbe, uvedenega na podlagi pravnomočnega sklepa, ki ga je pridobil upnik, ki je vložil predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, dolg ni bil niti delno niti v celoti plačan v šestih mesecih od dneva, ko je dolžnik prejel poziv ali obvestilo za prostovoljno plačilo.

Družba se šteje za prezadolženo, kadar njena sredstva ne zadostujejo za kritje njenih obveznosti.

(5) Težave dolžnika niso začasne, ampak je v položaju objektivne in trajne insolventnosti in prezadolženosti.

Pristojno stečajno sodišče je okrožno sodišče, ki je pristojno na območju, kjer ima gospodarski subjekt sedež ob vložitvi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti. Sodišče predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, ki ga je vložil dolžnik ali likvidacijski upravitelj, obravnava nemudoma na sodni obravnavi za zaprtimi vrati, obvestilo pa se objavi v poslovnem registru. Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, ki ga je vložil upnik, se obravnava na sodni obravnavi za zaprtimi vrati, na katero sodišče pozove dolžnika in predlagatelja, najpozneje v 14 dneh od datuma vložitve predloga. Sodišče ustavi postopek, uveden na podlagi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, ki ga je vložil dolžnik ali likvidacijski upravitelj, če do datuma izdaje sklepa o predlogu upnik vložil predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti. Do konca prve obravnave v postopku, uvedenem na podlagi predloga, ki ga je vložil upnik, se lahko kot stranke vključijo tudi drugi upniki, ki lahko podajo ugovore in predložijo pisne dokaze. Sodišče ob vložitvi predloga zadevi dodeli opravilno številko in določi datum, do katerega mora odločiti o predlogu. Zadevni rok ne sme biti daljši od treh mesecev.

Stečajno sodišče lahko pred odločitvijo o predlogu na predlog upnika ali po uradni dolžnosti odredi naslednje predhodne ukrepe in ukrepe zavarovanja, če so ti potrebni za ohranitev dolžnikovega premoženja:

da se imenuje upravitelj;

da se dovoli zavarovanje z rubežem, zasegom ali drugimi ukrepi zavarovanja;

da se ustavi postopek izvršbe na dolžnikovo premoženje, razen v primeru postopka izvršbe, začetega na podlagi zakonika o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost;

da se dovolijo zakonsko predvideni ukrepi, s katerimi se zavaruje razpoložljivo premoženje dolžnika;

da se zapečatijo prostori, oprema, transportna vozila itd., v katerih so shranjeni osebno premoženje in predmeti dolžnika, razen bivalnih in drugih prostorov, potrebnih za nadaljnje opravljanje dejavnosti dolžnika ali shranjevanje pokvarljivega blaga.

Kadar ukrepe predlaga upnik, jih sodišče dopusti, če je predlog upnika podprt s prepričljivimi pisnimi dokazi in/ali če je položena varščina v znesku, ki ga je določilo sodišče, za nadomestilo za kakršno koli škodo dolžniku, če bi bilo pozneje ugotovljeno, da dolžnik ni insolventen ali prezadolžen. Ukrepi zavarovanja se sprejmejo v korist vseh upnikov stečajne mase, sodišče pa jih lahko odpravi, če niso več potrebni za ohranitev premoženja in zavarovanje pravic upnikov. O odredbi sta uradno obveščeni stranka, za katero veljajo ukrepi, in stranka, ki jih je predlagala. Odredba je nemudoma izvršljiva, zoper njo pa se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma prejema obvestila. Pritožba nima odločilnega učinka. Ukrepi zavarovanja se štejejo za odpravljene od datuma sprejetja sklepa o zavrnitvi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti. Uporabljajo pa se do datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti. Ko je ugotovljena insolventnost ali prezadolženost, sodišče s sklepom iz člena 630(1) zakona o gospodarskih družbah razglasi insolventnost ali prezadolženost, določi datum njenega začetka, uvede postopek v primeru insolventnosti, imenuje začasnega upravitelja, dovoli zavarovanje z rubežem, zasegom ali drugimi ukrepi zavarovanja in določi datum prve skupščine upnikov najpozneje v enem mesecu od datuma sklepa.

Kadar je očitno, da bo nadaljnje poslovanje škodovalo stečajni masi, lahko sodišče na predlog dolžnika, upravitelja, nacionalne agencije za prihodke ali upnika s sklepom iz člena 630(2) zakona o gospodarskih družbah dolžnika razglasi za insolventnega in mu odredi prenehanje opravljanja dejavnosti bodisi od datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti bodisi od poznejšega datuma, vendar pred iztekom roka, v katerem je treba predlagati sanacijski načrt. Sodišče pri odločanju o začetku postopka v primeru insolventnosti zoper upravljavca vodovoda in kanalizacije temu ne sme odrediti prenehanja opravljanja dejavnosti, dokler za zadevno območje ni imenovan nov upravljavec vodovoda in kanalizacije.

Sklep o začetku postopka v primeru insolventnosti je zavezujoč za vse stranke.

Ko sodišče uvede postopek v primeru insolventnosti ali naloži predhodne ukrepe in ukrepe zavarovanja, dolžnik nadaljuje svoje dejavnosti pod nadzorom upravitelja ter lahko nove posle sklepa le s predhodnim soglasjem upravitelja in pod pogojem, da še naprej ravna v skladu z ukrepi, odrejenimi v sklepu o začetku postopka v primeru insolventnosti. Sodišče lahko dolžniku odvzame pravico do upravljanja svojega premoženja in razpolaganja z njim ter dodeli to pravico upravitelju, če ugotovi, da dolžnikova dejanja škodujejo interesom upnikov.

Sodišče s sklepom iz člena 631 zakona o gospodarskih družbah zavrne predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, če ugotovi, da so dolžnikove težavečasne ali da njegova sredstva zadostujejo za poplačilo njegovih dolgov, ne da bi bili ogroženi interesi upnikov.

Če razpoložljiva sredstva ne zadostujejo za kritje začetnih stroškov postopka v primeru insolventnosti in če za stroške ni bil založen predjem, sodišče sprejme sklep v skladu s členom 632(1) zakona o gospodarskih družbah, s katerim razglasi insolventnost ali prezadolženost, uvede postopek v primeru insolventnosti, dovoli zavarovanje z rubežem, zasegom ali drugimi ukrepi zavarovanja, odredi prenehanje poslovanja družbe, dolžnika razglasi za insolventnega in ustavi postopek, ne da bi odredilo izbris gospodarskega subjekta iz poslovnega registra. Ustavljeni postopek se lahko znova odpre na predlog dolžnika ali upnika v enem letu od vpisa sklepa v poslovni register. Postopek se lahko znova odpre, če predlagatelj uspe dokazati, da so na voljo zadostna sredstva, ali če položi ustrezen znesek za kritje začetnih stroškov. Če nobena od strank ne zahteva ponovnega odprtja postopka, sodišče konča postopek in odredi izbris gospodarskega subjekta iz poslovnega registra. Enaka pravila veljajo, če se med postopkom ugotovi, da dolžnikova razpoložljiva sredstva ne zadostujejo za kritje stroškov postopka v primeru insolventnosti.

Zoper sklepe iz členov 630 in 632 zakona o gospodarskih družbah se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od njihovega vpisa v poslovni register, zoper sklep o zavrnitvi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti pa se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma obvestila o njem v skladu s postopkom iz zakonika o civilnem postopku. Sklep v skladu s členom 630 je nemudoma izvršljiv.

Postopek v primeru insolventnosti se šteje za uveden od datuma sprejetja sklepa iz člena 630(1) zakona o gospodarskih družbah. V primeru razveljavitve sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti se rubež in zaseg štejeta za odpravljena, pravice dolžnika so obnovljene, pooblastila upravitelja pa prenehajo z datumom vpisa pravnomočne sodbe v poslovni register.

Sodišče sanacijski načrt podjetja odobri ali zavrne s posebnim sklepom. Če je sanacijski načrt odobren, sodišče konča postopek v primeru insolventnosti in imenuje nadzorni organ, ki je predlagan v načrtu ali ki ga je izvolila skupščina upnikov. Zoper sklep se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma vpisa v poslovni register.

Sodišče s sklepom iz člena 710 zakona o gospodarskih družbah dolžnika razglasi za insolventnega, če sanacijski načrt ni predlagan v ustreznem zakonsko določenem roku ali če predlagani načrt ni sprejet ali odobren. Enaka pravila se uporabljajo v primerih iz členov 630(2), 632(1) in 709(1) zakona o gospodarskih družbah (ponovno odprtje postopka, če dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti iz sanacijskega načrta). Sodišče z istim sklepom dolžnika razglasi za insolventnega, odredi prenehanje poslovanja insolventnega podjetja, dovoli splošni rubež in zaseg v zvezi z dolžnikovim premoženjem, odpravi pooblastila upravnih organov dolžnika, ki je pravna oseba, dolžniku odvzame pravico do upravljanja stečajne mase in razpolaganja z njo ter odredi unovčenje premoženja iz stečajne mase in razdelitev iztržka. Sklep o razglasitvi insolventnosti se uporablja za vse stranke in se vpiše v poslovni register. Sklep je nemudoma izvršljiv, zoper njega pa se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma vpisa.

Od vpisa sklepa o razglasitvi insolventnosti v poslovni register se dolžnikovo nepremično premoženje, premično premoženje in terjatve do dobrovernih tretjih oseb štejejo za zarubljene. Splošni rubež nepremičnega premoženja in plovil v lasti dolžnika se vpiše v notarske registre ali ladijske registre na podlagi sklepa, s katerim je dolžnik razglašen za insolventnega in ki je bil vpisan v poslovni register. Vse dolžnikove denarne in nedelarne obveznosti postanejo izvršljive zoper njega od datuma sklepa o razglasitvi insolventnosti. Tržna denarna vrednost nedelnarnih terjatev se določi na datum sklepa. Nedelarne obveznosti se pretvorijo v denarna sredstva na podlagi njihove tržne vrednosti na datum sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti.

Tuje sodne odločbe, s katerimi je razglašena insolventnost, se v Bolgariji priznajo na podlagi vzajemnosti, če jih je izdal organ države, v kateri ima dolžnik sedež. Bolgarsko sodišče lahko na zahtevo dolžnika, upravitelja, ki ga je imenovalo tuje sodišče, ali upnika začne pomožni postopek v primeru insolventnosti zoper gospodarski subjekt, ki ga je za insolventnega razglasilo tuje sodišče, če ima gospodarski subjekt v Bolgariji znatno premoženje. V takem primeru se sklep uporablja samo za dolžnikovo premoženje v Bolgariji.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Od datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti dolžnikovo premoženje postane stečajna masa, iz katere je treba poplačati vse terjatve upnikov, ki izhajajo iz poslovnih in neposlovnih dolgov.

V skladu z nacionalno zakonodajo stečajna masa vključuje:

premoženje v lasti dolžnika na datum sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti;

premoženje, ki ga je dolžnik pridobil po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti;

premoženje dolžnika, ki je samostojni podjetnik, vključuje polovico osebnega premoženja, lastninskih pravic in denarnih vlog, ki spadajo v skupno premoženje zakoncev;

premoženje dolžnika, ki je družbenik z neomejeno odgovornostjo, vključuje polovico osebnega premoženja, lastninskih pravic in denarnih vlog, ki spadajo v skupno premoženje zakoncev.

Delež ali prispevek, ki ga družbenik z omejeno odgovornostjo ni plačal oziroma vplačal, izterja upravitelj za vključitev v stečajno maso. V stečajno maso se vključijo vse dodatne novoizterjane terjatve dolžnika, iztržek od prodaje njegovega premoženja in zneski terjatev, ki so se jim upniki odpovedali.

Kadar prodajna cena premoženja, ki je bilo zastavljeno ali dano v zavarovanje, presega zavarovano terjatev, vključno z natečenimi obrestmi, se preostali znesek vključi v stečajno maso. Enako pravilo se uporablja za upnike, ki jim je bila odobrena pridržna pravica.

Če je sodišče razveljavilo posel v zvezi z upniki stečajne mase, se sredstva, ki jih je zagotovila tretja oseba, vrnejo, in če taka sredstva niso vključena v stečajno maso ali če se dolgujejo denarna sredstva, tretja oseba postane upnik v postopku.

Če iztržek od unovčenja premoženja, za katero veljajo ukrepi zavarovanja, ki so bili naloženi pred začetkom insolventnosti za zavarovanje javnih dolgov, ali zoper katero poteka postopek izvršbe za izterjavo javnih dolgov, presega znesek terjatve, vključno z natečenimi obrestmi in nastalimi stroški izvršbe, javni izvršitelj preostali znesek nakaže na bančni račun stečajne mase. Če javni izvršitelj premoženja ne unovči v šestih mesecih od začetka postopka v primeru insolventnosti, se premoženje prenese za javnega izvršitelja na upravitelja in unovči v postopku v primeru insolventnosti. Če je plačilo v korist vložnika zahtevka izvedeno med datumom ustavitve postopka izvršbe in datumom vpisa sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, se izplačani znesek vrne v stečajno maso. Če se sprejmejo ukrepi za unovčenje zavarovanja v korist zavarovanega upnika, se delež iztržka, ki presega znesek zavarovanja, doda v stečajno maso.

V stečajno maso ni vključeno naslednje:

nezarubljivo premoženje dolžnika in družbenika z neomejeno odgovornostjo;

finančna zavarovanja iz členov 22h in 63a(2) zakona o podzemnih naravnih virih;

premoženje upravljavcev vodovoda in kanalizacije, ki je potrebno za njihove osnovne dejavnosti, dokler ni imenovan nov upravljavec vodovoda in kanalizacije na zadevnem območju;

zneski, položeni na bančni račun iz člena 60(2) zakona o ravnanju z odpadki.

V skladu z nacionalno zakonodajo (členi od 444 do 447 zakonika o civilnem postopku) izvršba ni mogoča na naslednjem osebnem premoženju dolžnika, ki je fizična oseba:

predmetih za vsakodnevno uporabo s strani dolžnika in njegove družine, kot so navedeni na seznamu, ki ga je sprejel svet ministrov;

hrani, potrebni za preživljanje dolžnika in njegove družine za en mesec ali do novega spravila v primeru kmetijskih proizvajalcev, ali njenem ekvivalentu v drugih kmetijskih proizvodih;

gorivu, potrebnem za trimesečno ogrevanje, kuhanje in razsvetljavo;

strojih, orodjih, napravah in knjigah, ki se štejejo za bistveno osebno premoženje in samozaposlenim osebam ali obrtnikom omogočajo nadaljnje opravljanje poklica;

zemljišču dolžnika, ki je kmetijski proizvajalec, in zlasti: vrtovih in vinogradih s površino do 0,5 ha ali poljih s površino do 3 ha, vključno s potrebnimi kmetijskimi stroji, orodji, gnojili, fitofarmaceutskimi sredstvi in semeni za setev za eno leto;

dveh glavah vprežne živine, kravi in petih malih domačih živali, desetih panjih in domači perjadi, vključno s potrebno krmo do novega spravila ali začetka paše;

dolžnikovem domu, če niti dolžnik niti člani njegove družine, ki živijo skupaj, nimajo drugega doma, ne glede na to, ali dolžnik živi v njem. Če dom presega stanovanjske potrebe dolžnika in članov njegove družine, kot so opredeljene z uredbo sveta ministrov, se presežek da naprodaj, če so izpolnjeni pogoji iz člena 39(2) zakona o lastništvu;

drugem nezarubljivem premoženju in terjativah, ki so iz izvršbe izvzeti z drugim zakonom.

Zgoraj navedene prepovedi se ne uporabljajo za dolžnike v zvezi s premoženjem, ki je bilo zastavljeno ali zavarovano s hipoteko, če je vložnik zahtevka zastavni ali hipotekarni upnik. Kar zadeva dolžnikovo zemljišče in dom, se prepovedi ne uporabljajo za:

dolžnike, ki dolgujejo preživnine, odškodnine, dodeljene na podlagi odškodninskega prava, in finančne dajatve;

dolžnike v drugih primerih, izrecno določenih z zakonom.

Kadar je predmet izvršbe dolžnikova plača ali drugo plačilo za opravljeno delo ali pokojnina, ki presega minimalno plačo, se lahko odštejejo naslednji zneski:

če mesečno plačilo osebe, ki ga mora plačati zgoraj navedene stroške, presega minimalno plačo, vendar ne presega dvakratnika minimalne plače: tretjina, če ta oseba nima otrok, in četrtnina, če ima ta oseba otroke, ki jih vzdržuje;

če mesečno plačilo osebe, ki ga mora plačati zgoraj navedene stroške, presega dvakratnik minimalne plače, vendar ne presega štirikratnika minimalne plače: polovica, če ta oseba nima otrok, in tretjina, če ima ta oseba otroke, ki jih vzdržuje;

če mesečno plačilo osebe, ki ga mora plačati zgoraj navedene stroške, presega štirikratnik minimalne plače: znesek, ki presega dvakratnik minimalne plače, če ta oseba nima otrok, in znesek, ki presega dve in pol-kratnik minimalne plače, če ima ta oseba otroke, ki jih vzdržuje;

V teh primerih se mesečna plača ali plačilo izračuna po odštetju davkov in obveznih prispevkov za socialno varnost. Vendar se te omejitve ne uporabljajo za terjatve, ki izhajajo iz plačil preživnine. V takem primeru se znesek, dodeljen kot preživnina, odšteje v celoti, odbitki od plače ali drugega plačila za delo ali pokojnino za druge obveznosti osebe, ki ji je odrejeno plačilo izostale preživnine, pa se obračunajo od preostalega dela njenega skupnega dohodka. Izvršba na preživninske terjatve ni dovoljena. Izvršba na štipendije je dovoljena samo v zvezi s terjativami, ki izhajajo iz plačil preživnine.

Vsaka zavrnitev dolžnika, ki je fizična oseba, v zvezi z zavarovanjem z njegovim osebnim premoženjem, plačo ali drugim plačilom za delo ali pokojnino je neveljavna.

Člena 22h in 63a(2) zakona o podzemnih naravnih virih določata zahteve za finančno zavarovanje, ki ga mora upravljavec, imetnik dovoljenja ali koncesionar pred začetkom dejavnosti na podlagi dovoljenja predložiti ministru za energijo, zlasti: nepreklicno bančno garancijo, izdano v korist ministra za energijo; skrbniški račun pri banki, ki ga navede upravljavec in je sprejemljiv za ministra za energijo; zavarovalno polico, v kateri je minister za energijo naveden kot upravičenec; dokumentarni akreditiv, na podlagi katerega se lahko sredstva črpajo samo za opravljanje določenih dejavnosti, ali drugo zakonsko zavarovanje v dogovoru z ministrom za energijo.

Člen 60(2) zakona o ravnanju z odpadki določa zahteve za zavarovanja, ki jih je treba predložiti za kritje prihodnjih stroškov zaprtja odlagališča in upravljanja po zaprtju, in sicer: mesečni odtegljaji, ki se plačujejo na skrbniški račun regionalnega inšpektorata za okolje in vodo (RIOSV), pristojnega za območje, na katerem je odlagališče; mesečni odtegljaji, ki se plačujejo na poseben namenski račun, ki je blokiran, dokler niso vsi ukrepi v zvezi z zaprtjem odlagališča in upravljanjem po zaprtju končani in odobreni, razen kadar je uporaba položenih sredstev izrecno dovoljena, ali bančna garancija, izdana v korist pristojnega RIOSV, odgovornega za območje, na katerem je odlagališče.

Na zaključni skupščini upniki sprejmejo odločitev o osebnem premoženju v stečajni masi, ki ga ni mogoče prodati, in lahko odločijo, da se osebno premoženje zanemarljive vrednosti ali terjatve, katerih izterjava bi bila nerazumno težka, vrnejo dolžniku.

Ko so vsi dolgovi v celoti poplačani, se preostanek stečajne mase vrne dolžniku.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Dolžnik in upravitelj imata v postopku v primeru insolventnosti naslednje pravice:

da ugovarjata bilanci stanja in poročilu, ki ju pripravi likvidacijski upravitelj, kadar je bil postopek uveden zoper družbo v likvidaciji. Sodišče o ugovoru odloči v 14 dneh s sklepom, zoper katerega pritožba ni mogoča;

da zahtevata, naj sodišče dolžnika razglasi za insolventnega in mu odredi prenehanje opravljanja dejavnosti bodisi od datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti bodisi od poznejšega datuma, ki pa mora biti pred iztekom roka, v katerem je treba predlagati sanacijski načrt, kadar je očitno, da bi nadaljnje poslovanje škodovalo stečajni masi;

da zahtevata, naj sodišče dovoli zakonsko predvidene ukrepe za zavarovanje, s katerimi se zavaruje razpoložljivo premoženje dolžnika;

da predlagata sanacijski načrt;

da zahtevata, naj sodišče skliče skupščino upnikov.

Ukrepi dolžnika in upravitelja se evidentirajo v javnem registru, ki se lahko vodi v elektronski obliki in je na voljo v sodnem tajništvu stečajnega sodišča.

Dolžnik, njegov zastopnik in upravitelj ne smejo sodelovati niti neposredno niti prek vmesne ali druge povezane osebe pri licitiranju ali kot kupci na dražbah za prodajo osebnega premoženja ali lastninskih pravic, vključenih v stečajno maso. Če lastninsko pravico kupi neupravičeni ponudnik, je prodaja nična in neveljavna, denarna sredstva, ki jih je nakazal kupec, pa se zadržijo in uporabijo za poplačilo terjatev upnikov.

Ko sodišče uvede postopek v primeru insolventnosti ali naloži predhodne ukrepe in ukrepe zavarovanja, dolžnik nadaljuje svoje dejavnosti pod nadzorom upravitelja in lahko nove posle sklepa le s predhodnim soglasjem upravitelja in pod pogojem, da še naprej ravna v skladu z ukrepi, odrejenimi v sklepu o začetku postopka v primeru insolventnosti.

Sodišče lahko dolžniku odvzame pravico do upravljanja svojega premoženja in razpolaganja z njim ter dodeli to pravico upravitelju, če ugotovi, da dolžnikova dejanja škodujejo interesom upnikov.

Dolžnik

Dolžnik, ki postane insolventen ali prezadolžen, mora predlog za dovoljenje za začetek postopka v primeru insolventnosti pri sodišču vložiti v 30 dneh.

Predlog vloži dolžnik, dolžnikov dedič, upravni organ ali pooblaščenec ali likvidacijski upravitelj gospodarske družbe ali družbenik z neomejeno odgovornostjo. Če predlog vloži pooblaščenec, je za to potrebno izrecno pooblastilo. Dolžnik lahko v predlogu predlaga sanacijski načrt in določi osebo, ki izpolnjuje zahteve za imenovanje upraviteljev, če sodišče odredi začetek postopka v primeru insolventnosti.

Dolžnik lahko v postopku v primeru insolventnosti in v postopku, uvedenem v zvezi z ugotovitvenimi tožbami in zahtevki za konvalidacijo, osebno ali prek pooblaščenega zastopnika izvede vsa potrebna procesna dejanja, razen tistih, ki so strogo v pristojnosti upravitelja.

Dolžnik in njegova družina sta pod nekaterimi pogoji upravičena do preživitve. Znesek preživitve določi sodišče in pomeni stroške postopka v primeru insolventnosti.

Dolžnik se lahko udeležuje skupščin upnikov, če meni, da je to potrebno.

Sodišče lahko na predlog dolžnika razveljavi odločitev skupščine upnikov, če je nezakonita ali zelo škoduje interesom nekaterih upnikov.

Dolžnik lahko vloži pisni ugovor s kopijo za upravitelja zoper katero koli terjatev, ki jo je upravitelj priznal ali zavrnil, v sedmih dneh od objave seznama priznanih in zavrnjenih terjatev v poslovnem registru. Dolžnik lahko vloži ugotovitevno tožbo v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah v 14 dneh od objave sklepa sodišča o odobritvi seznama v poslovnem registru, če sodišče zavrne dolžnikov ugovor zoper terjatev, ki jo je priznal upravitelj, ali če je terjatev vključilo na seznam priznanih terjatev.

Dolžnik lahko sodišče pozove, naj razreši imenovanega upravitelja, če ta ne izpolnjuje svojih dolžnosti ali ravna tako, da škoduje interesom upnika ali dolžnika.

Dolžnik lahko izpodbija sklep o dodelitvi, ki ga je sodišče izdalo pri prodaji osebnega premoženja in lastninskih pravic iz stečajne mase.

Dolžnik lahko pri sodišču vloži pisni ugovor zoper načrt razdelitve in izpodbija odredbo, s katero je bil načrt odobren.

Dolžnik lahko od sodišča zahteva, naj ob odobritvi sanacijskega načrta s posebnim sklepom ali pozneje z namenom, da se zagotovi ohranitev premoženja in omogoči izvajanje načrta, določi premoženje, s katerim lahko dolžnik razpolaga s predhodnim soglasjem nadzornega organa ali, če takega organa ni, s predhodnim soglasjem sodišča, ali naj zamenja enega ali več članov nadzornega odbora.

Dolžnik lahko v skladu s členom 740 zakona o gospodarskih družbah v kateri koli fazi postopka sklene dogovor z vsemi upniki s priznanimi terjatvami za poravnavo njihovih denarnih terjatev. V takem primeru upravitelj ne predstavlja dolžnika kot stranke. Če dolžnik ne izpolni svojih obveznosti na podlagi dogovora, lahko upniki, katerih terjatve predstavljajo vsaj 15 % celotnega zneska terjatev, zahtevajo nadaljevanje postopka v primeru insolventnosti.

Dolžnik lahko v enem letu od datuma vpisa sklepa o ustavitvi postopka v primeru insolventnosti v poslovni register zahteva, naj se postopek nadaljuje, če je ugotovil, da je na voljo dovolj sredstev, ali če je položil potrebni predjem za začetne stroške postopka.

Dolžnik lahko v enem letu od sklepa o ustavitvi postopka od sodišča zahteva, naj nadaljuje ustavljeni postopek, če se v tem obdobju sprostijo zneski, namenjeni za sporne terjatve, ali če se odkrije premoženje, ki med postopkom v primeru insolventnosti ni bilo znano.

Dolžnik lahko pri sodišču zaprosi, naj mu odobri restitutio in integrum v zvezi s pravicami, ki jih je mogoče obnoviti, če je v celoti poplačal vse dolgove, priznane v postopku, vključno z obrestmi in nastalimi stroški. Dolžnikove pravice se obnovijo, ne da bi bili vsi dolgovi v celoti poplačani, če je bila insolventnost posledica neugodnih poslovnih in gospodarskih razmer. Pravice družbenikov z neomejeno odgovornostjo se obnovijo pod enakimi pogoji.

Pritožba zoper sklep sodišča, s katerim je odobren restitutio in integrum, ni mogoča. Dolžnik lahko sklep, s katerim je zavrnjena njegova prošnja, izpodbija v sedmih dneh. Pravnomočni sklep se vpiše v spis insolventnega gospodarskega subjekta, ki ga vodi poslovni register.

Dolžnik lahko ugovarja končnemu poročilu upravitelja, ki ga ta pripravi pred prenehanjem svoje funkcije, v sedmih dneh od datuma, ko je poročilo predloženo sodišču. Sodišče o poročilu odloči v 14 dneh, zoper to odločitev pa se ni mogoče pritožiti.

Dolžnik lahko prejme preostanek stečajne mase, če obstaja, potem ko v celoti in dokončno poravnava svoje dolgove.

Kadar je upnikov predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti zavržen s pravomočno sodno odločbo, je dolžnik, ne glede na to, ali je fizična ali pravna oseba, upravičen do odškodnine, če je upnik tako ravnal namenoma ali iz hude malomarnosti. Odškodnina se dodeli za vso premoženjsko in nepremoženjsko škodo, ki je neposredna posledica protipravnega dejanja. Če je dolžnik s svojim ravnanjem prispeval k škodi, se lahko odškodnina zniža. Če je predlog za dovoljenje za začetek postopka v primeru insolventnosti vložilo več upnikov, so ti solidarno odgovorni.

Dolžnik mora najpozneje v 14 dneh od začetka postopka v primeru insolventnosti sodišču in upravitelju predložiti naslednje:

potrebne informacije o dejavnosti družbe in dolžnikovem premoženju;

seznam plačil v gotovini ali z bančnim nakazilom v znesku, ki presega 1 200 BGN, izvedenih v zadnjih šestih mesecih pred začetkom insolventnosti;

seznam plačil dolžnika povezanim osebam v zadnjem 12-mesečnem obdobju pred začetkom insolventnosti;

notarsko overjeno izjavo, v kateri so navedeni vse osebno premoženje, lastninske pravice in terjatve ter imena in naslovi njihovih dolžnikov.

Dolžnik sodišču ali upravitelju predloži informacije o svojem premoženju in dejavnosti, vključno z vsemi ustreznimi dokumenti, v sedmih dneh po datumu pisne zahteve za tako predložitev. Informacije morajo biti ažurne na datum zahteve. V nasprotnem primeru sodišče naloži globo.

Dolžnik mora najpozneje v enem mesecu od datuma sklepa o ustavitvi postopka v primeru insolventnosti zaradi neplačila začetnih stroškov postopka v primeru insolventnosti odpovedati pogodbe o zaposlitvi svojih delavcev in zaposlenih, obvestiti pristojni lokalni direktorat nacionalne agencije za prihodek, izdati potrebne dokumente, s katerimi potrjuje delovne izkušnje in delovno dobo za socialno zavarovanje navedenih delavcev in zaposlenih, pripraviti referenčni dokument, v katerem so navedene vse osebe z zajamčenimi terjatvami na podlagi zakona o zajamčenih terjativah delavcev in zaposlenih v primeru insolventnosti delodajalca ter njegovih izvedbenih predpisov, in izročiti evidence družbe pristojnemu lokalnemu uradu nacionalnega inštituta za socialno varnost.

Dolžnik predloži vsaj eno četrtletno poročilo o svojih dejavnostih in ukrepih, sprejetih za izvajanje sanacijskega načrta, nadzornemu organu, določenemu v načrtu, in ga obvesti o vseh okoliščinah, ki bi lahko bistveno vplivale na sanacijo.

Upravni organi dolžnika morajo pridobiti predhodno soglasje nadzornih organov, preden odločijo o naslednjem:

prestrukturiranju dolžnika;

zaprto ali prenosu podjetja ali njegovih bistvenih delov;

poslih s premoženjem, ki niso običajna dejanja, in poslih v zvezi z upravljanjem dolžnikove dejavnosti;

bistveni spremembi dolžnikove dejavnosti;

bistvenih organizacijskih spremembah;

vzpostavitev dolgoročnega sodelovanja, ki je bistvenega pomena za izvajanje sanacijskega načrta, ali prenehanju takega sodelovanja;

odprtju ali zaprtju podružnic.

Sanacijski načrt, ki ga odobri sodišče, je za dolžnika zavezujoč, tako da mora nemudoma izvesti predvidene strukturne spremembe.

Dolžnik se mora vzdržati dejanj in poslov iz členov 645, 646 in 647 zakona o gospodarskih družbah v obdobjih in pod pogoji, določenimi v njih, saj se lahko v nasprotnem primeru ta dejanja in posli razglasijo za neveljavne v zvezi z upniki stečajne mase.

Upravitelj

V skladu z bolgarsko zakonodajo je upravitelj fizična oseba, ki izpolnjuje naslednje zahteve:

kot polnoletna oseba ni bil obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja, razen če je bila odobrena popolna sodna rehabilitacija;

ni v zakonski zvezi z dolžnikom ali upnikom in ni njegov krvni sorodnik v ravni črti naprej; ni sorodnik dolžnika ali upnika v stranski črti do šestega kolena in v svaštvu do tretjega kolena;

ni upnik v postopku v primeru insolventnosti;

ni insolventni dolžnik, ki mu ni bil odobren restitutio in integrum;

ni v nobenem razmerju z dolžnikom ali upnikom, zaradi katerega bi lahko obstajal razumen dvom o njegovi nepristranskosti;

ima univerzitetno diplomu iz ekonomije ali prava in vsaj tri leta ustreznih poklicnih izkušenj;

je uspešno opravil strokovni izpit za opravljanje funkcije upravitelja v skladu s pravili in postopkom iz posebne uredbe in je bil vključen na seznam strokovnjakov, ki izpolnjujejo merila za imenovanje kot upravitelji, ki ga je odobril minister za pravosodje in je objavljen v uradnem listu;

ni bil razrešen kot upravitelj zaradi kršitve svojih dolžnosti ali zaradi dejanj, ki so ogrožala interese upnikov ali dolžnika; ni bil izbrisan iz registra, ki ga vodi

centralna banka, ali razrešen po presoji sklada ali na predlog ministra za finance zaradi kršitve dolžnosti ali zaradi dejanj, ki so ogrožala interese upnikov; v zvezi z njim niso bili sprejeti ukrepi iz člena 65(2)(11) zakona o bankah ali člena 103(2)(16) zakona o kreditnih institucijah.

Minister za pravosodje upravitelja izbriše s seznama, če je bila ugotovljena kršitev pooblastil in dolžnosti, dodeljenih upravitelju, ne glede na to, ali je kršitev ugotovilo stečajno sodišče ali ne, ter poskrbi za objavo spremenjenega seznama v uradnem listu.

Pooblastila, podeljena upravitelju, lahko izvaja več oseb. V takem primeru se odločitve sprejemajo soglasno in dejanja se opravljajo skupaj, razen če upniki ali – v primeru spora med strankami, ki izvajajo dolžnosti upravitelja – sodišče ne odloči drugače. Kadar pooblastila, podeljena upravitelju, izvaja več oseb, ni odločitve sprejemajo soglasno in ukrepajo skupaj, je njihova odgovornost solidarna.

Upravitelj mora plačati letno pristojbino za stalno strokovno usposabljanje. Upravitelj, ki zahtevane pristojbine ne plača pravočasno, se izbriše iz registra.

Upravitelj mora najpozneje v treh dneh po imenovanju in pred potrditvijo pridobiti zavarovanje poklicne odgovornosti za celotno trajanje postopka v primeru insolventnosti, da se zavaruje pred odškodninskimi zahtevki, ki izhajajo iz kršitve dolžnosti njegove funkcije.

Minister za pravosodje mora skupaj z ministrom za gospodarstvo organizirati letna usposabljanja za upravitelje.

V skladu z zakonom o gospodarskih družbah so upravitelji razdeljeni na naslednje kategorije:

začasni upravitelji, imenovani s sklepom o začetku postopka v primeru insolventnosti;

začasni upravitelji, imenovani v okviru ukrepa zavarovanja;

stalni upravitelji, ki jih lahko izvoli skupščina upnikov ali pa jih določi sodišče, če se upniki na skupščini ne morejo dogovoriti o imenovanju;

upravitelji pomočniki;

upravitelji po uradni dolžnosti, ki se imenujejo ob razrešitvi stalnega upravitelja in ki svoje funkcije opravljajo do imenovanja novega stalnega upravitelja.

Začasni upravitelj ima enaka pooblastila kot stalni upravitelj. Poleg tega začasni upravitelj v 14 dneh od datuma začetka postopka v primeru insolventnosti pripravi naslednje dokumente:

seznam upnikov na podlagi dolžnikovih poslovnih knjig, na katerem so navedeni znesek njihovih terjatev in upniki, ki so ali so bili povezani z dolžnikom v zadnjih treh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, na podlagi informacij, ki so na voljo v poslovnem registru in dolžnikovih poslovnih knjigah; overjeno kopijo dolžnikovih poslovnih knjig;

pisno poročilo o razlogih za insolventnost, trenutnem stanju dolžnikovega premoženja, ukrepih, sprejetih za njegovo ohranitev, in možnostih za reševanje družbe.

Začasni upravitelj se mora udeležiti prve skupščine upnikov.

Stečajno sodišče imenuje upravitelja, izvoljenega na prvi skupščini upnikov, če izpolnjuje navedene zahteve in je predložil svoje predhodno pisno soglasje v obliki notarsko overjene izjave, ter določi datum, ko mora upravitelj prevzeti svoje dolžnosti. Upravitelj ob imenovanju predloži notarsko overjeno izjavo, s katero se izreče o obstoju ali neobstoju nekaterih pravnih ovir za opravljanje dolžnosti svoje funkcije, navedenih v zakonu o gospodarskih družbah, kot so lastništvo deležev v družbi z omejeno odgovornostjo ali delniški družbi, sočasno opravljanje dolžnosti likvidatorja in upravitelja ter drugi plačani položaji. Če se pojavi katera koli od teh okoliščin, mora upravitelj o tem nemudoma obvestiti sodišče. Upravitelj mora funkcijo prevzeti na datum, ki ga je določilo sodišče. Če tega ne stori, sodišče imenovanega upravitelja v sedmih dneh zamenja z drugo osebo, izbrano med osebami, ki so kandidirale na prvi skupščini upnikov. Če drugih kandidatov ni bilo, se imenuje upravitelj z ustreznega seznama in skliče nova skupščina upnikov. Če skupščina upnikov ne more doseči dogovora o imenovanju upravitelja ali določiti njegove nagrade, nagrado upravitelja določi sodišče.

Sodišče upravitelja razreši v naslednjih primerih:

na pisno zahtevo upravitelja;

ko upravitelj postane poslovno nesposoben;

če upravitelj ne izpolnjuje več zakonsko določenih zahtev;

na zahtevo upnikov, ki imajo več kot polovico skupne vsote vseh terjatev;

na podlagi odločitve, ki jo je sprejela skupščina upnikov;

če upravitelj ni več sposoben izvajati svojih pooblastil;

v primeru smrti.

Sodišče lahko kadar koli po uradni dolžnosti ali na predlog dolžnika, upniškega odbora ali upnika razreši upravitelja, če ne izpolnjuje svojih dolžnosti ali s svojim ravnanjem ogroža interese upnika ali dolžnika. Upravitelj, razrešen na svojo zahtevo, mora še naprej opravljati svoje dolžnosti, dokler ni imenovan nov upravitelj. Sklep o razrešitvi upravitelja je nemudoma izvršljiv, pritožba zoper njega pa nima odločilnega učinka. Z razveljavitvijo sklepa o razrešitvi razrešena oseba ni znova postavljena kot upravitelj v postopku v primeru insolventnosti. Sodišče skliče skupščino upnikov, ki mora predlagati novega upravitelja. Dokler nadomestni upravitelj ni izbran, funkcije upravitelja opravlja upravitelj po uradni dolžnosti, ki ga imenuje sodišče.

Upravitelj najpozneje v treh dneh po prevzemu funkcije zahteva, naj se premoženje dolžnika, ki je bilo zapečateno, sprosti, in pripravi popis dolžnikovega nepremičnega in premičnega premoženja, gotovine, dragocenosti, vrednostnih papirjev, pogodb, terjatev itd., vključno z osebnim premoženjem v posesti tretjih oseb. Upravitelj pripravi popis, če pa se pozneje odkrije drugo premoženje, se pripravi dodatni popis. Upravitelj je od trenutka priprave popisa odgovoren za premoženje, navedeno v njem, razen če ni izročeno v hrambo dolžniku ali tretji osebi.

Upravitelj ima naslednje pravice:

da zastopa podjetje;

da upravlja njegove tekoče posle;

da nadzoruje dejavnost dolžnika, če je bila njegova pravica do vodenja poslov omejena;

da pridobi in vodi poslovne knjige ter skrbi za poslovno korespondenco podjetja;

da opravi poizvedbe in opredeli dolžnikovo premoženje;

da v zakonsko določenih primerih zahteva prenehanje, preklic ali razveljavitev pogodb, katerih pogodbeni stranka je dolžnik;

da sodeluje v sodnih postopkih, v katerih je podjetje stranka, in vlaga tožbe v njegovem imenu;

da izterja denarna sredstva, dolgovana dolžniku, in iztržek položi na poseben račun;

da z dovoljenjem sodišča razpolaga z denarnimi sredstvi dolžnika, položenimi na bančne račune, kadar je to potrebno za upravljanje in ohranitev dolžnikovega premoženja;

da opravi poizvedbe za opredelitev dolžnikovih upnikov;

da v skladu z odredbo sodišča skliče in organizira skupščine upnikov;

da predlaga sanacijski načrt;

da opravi dejanja, potrebna za prenehanje dolžnikove lastniške udeležbe v drugih družbah;

da unovči stečajno maso;

da opravlja druga dejanja, ki so določena z zakonom ali jih je odredilo sodišče.

Vsi državni organi in institucije morajo upravitelju pomagati pri izvajanju njegovih dolžnosti.

Od datuma pravnomočnosti sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti denarna sredstva, plačana za poravnavo dolžnikovih terjatev, sprejema upravitelj.

Upravitelj poskrbi, da so sezname priznanih in zavrnjenih terjatev ter računovodska poročila dolžnika takoj, ko so dokončani, objavljeni v poslovnem registru, ter jih da na voljo upnikom in dolžniku v sodni pisarni sodišča.

Za povečanje stečajne mase upravitelj izterja neplačane deleže in prispevke od družbenikov v družbah z omejeno odgovornostjo ter lahko vloži zahtevek na podlagi členov 645, 646 in 647 zakona o gospodarskih družbah ter člena 135 zakona o obveznostih in pogodbah v povezavi s postopkom v primeru insolventnosti ter ustrezne tožbe za izpolnitev v zvezi z navedenim zahtevkom. Kadar zahtevek vloži upnik, sodišče postavi upravitelja kot sotožnika sua sponte. Upravitelj mora sodelovati v postopku, uvedenem v zvezi z ugotovitveno tožbo, ki jo je dolžnik ali upnik vložil na podlagi člena 694 zakona o gospodarskih družbah.

Upravitelj po pridobitvi dovoljenja sodišča poskrbi za prodajo premoženjskih pravic, vključenih v stečajno maso, pripravi načrt za razdelitev razpoložljivih zneskov med upnike s terjatvami na podlagi člena 722(1) zakona o gospodarskih družbah glede na njihovo razvrstitev, prednostne pravice in zavarovanje, poskrbi za vpis načrta v poslovni register in izvede plačila v skladu z načrtom. Upravitelj na podlagi odredbe sodišča pri banki položi zneske, ki so ob končni razdelitvi namenjeni za neizterjane ali sporne terjatve.

Če se dolžnik dogovori o poravnavi z vsemi upniki s priznanimi terjatvami, upravitelj ne predstavlja dolžnika kot stranke.

Upravitelj mora pooblastila svoje funkcije izvajati preudarno in skrbno. Svojih pooblastil ne sme prenesti na tretjo osebo brez izrecnega dovoljenja sodišča.

Upravitelj se ne sme osebno ali prek povezane osebe pogajati v imenu dolžnika. Upravitelj nikakor ne sme neposredno ali prek druge osebe pridobiti osebnega premoženja ali lastninskih pravic iz stečajne mase. Ta omejitev velja za zakonca upravitelja, njegove sorodnike v ravni črti naprej ter njegove sorodnike v stranski črti do šestega kolena in v svaštvu do tretjega kolena. Upravitelj ne sme razkriti nobenih dejstev, podatkov in informacij, s katerimi se je seznanil med izpolnjevanjem pooblastil in dolžnosti, dodeljenih njegovi funkciji.

Če upravitelj ne opravlja svojih dolžnosti ali jih opravlja slabo, mu lahko sodišče naloži globo v višini do enomesečne nagrade. Upravitelj mora plačati odškodnino v znesku, ki je enak zakonskim obrestim za zamudo pri položitvi prejetih zneskov na banko. Upravitelj je odškodninsko odgovoren dolžniku in upniku za vsako škodo, ki je bila protipravno povzročena pri opravljanju njegovih dolžnosti.

Upravitelj mora ob prenehanju svojega mandata poslovne knjige, dnevnik in račune ter premoženje, ki ga je prejel v hrambo, takoj predati novemu upravitelju ali osebi, ki jo je določilo sodišče, in dolžniku, če je bil [s strani skupščine upnikov] v preučitev sprejet sanacijski načrt. S končanjem postopka v primeru insolventnosti prenehajo tudi pooblastila upravitelja. Upravitelj preda poslovne knjige in preostanek dolžnikovega premoženja njegovemu upravnemu organu. Če se sprejme odločitev o ponovnem odprtju postopka v primeru insolventnosti, se pravice upravitelja obnovijo.

Leta 2017 je bil uveden upravitelj pomočnik. Upravitelj pomočnik je fizična oseba, ki izpolnjuje vse zahteve, določene za upravitelje, razen naslednjih zahtev: da ima vsaj dve leti ustreznih poklicnih izkušenj; da je uspešno opravil strokovni izpit v skladu s postopkom iz posebne uredbe in da je vključen na seznam strokovnjakov, ki se lahko imenujejo za upravitelje, ki ga je odobril minister za pravosodje in je objavljen v uradnem listu. Upravitelji pomočniki niso nikoli smeli biti predmet ukrepov iz člena 65(2)(11) zakona o bankah ali člena 103(2)(16) zakona o kreditnih institucijah.

Da bi bili kandidati imenovani za upravitelja pomočnika, morajo opraviti strokovni izpit v skladu s postopkom iz uredbe. Minister za pravosodje izda ukaz za vključitev upraviteljev pomočnikov, ki izpolnjujejo potrebne zahteve glede usposobljenosti, na poseben seznam.

Upravitelj pomočnik lahko opravlja nekatera dejanja, ki spadajo na področje pristojnosti upravitelja, pri čemer ravna po navodilih upravitelja in v skladu z ustreznim postopkom (na podlagi izrecnega dovoljenja sodišča). Podpiše lahko nekatere dokumente, ki se nanašajo na delo upravitelja, pri čemer svojemu podpisu doda besedo „pomočnik“. Upravitelj pomočnik je z upraviteljem solidarno odgovoren za vsako škodo, protipravno povzročeno pri opravljanju svojih dolžnosti. Odnosi med upraviteljem in upraviteljem pomočnikom so urejeni s pogodbo. Če ni posebnih pravil, za dejavnost upraviteljev pomočnikov veljajo pravila, ki se uporabljajo za upravitelje.

Upravitelj, imenovan s tujo sodno odločbo, uveljavlja pravice, dodeljene njegovi funkciji, v državi, kjer je bil postopek v primeru insolventnosti uveden, razen če s svojim ravnanjem ne krši javnega reda v Republiki Bolgariji. Bolgarsko sodišče lahko na zahtevo upravitelja, ki ga je imenovalo tuje sodišče, začne pomožni postopek v primeru insolventnosti zoper gospodarski subjekt, ki ga je za insolventnega razglasilo tuje sodišče, če ima gospodarski subjekt v Bolgariji znatno premoženje. Za odobritev sanacijskega načrta v pomožnem postopku v primeru insolventnosti je potrebno soglasje upravitelja v glavnem postopku. Za predlog za razveljavitev posla, ki ga vložijo upravitelj v glavnem ali pomožnem postopku v primeru insolventnosti, se šteje, da je bil vložen v obeh postopkih.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

V postopku v primeru insolventnosti se lahko upnikova terjatev pobota z upnikovo obveznostjo do dolžnika, če sta pred datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti obstajala oba dolga, če sta bila vzajemno izvršljiva in iste vrste ter če je upnikova terjatev zapadla. Če upnikova terjatev zapade med postopkom v primeru insolventnosti ali zaradi sklepa o razglasitvi dolžnikove insolventnosti in pod pogojem, da sta zaradi sklepa oba dolga uvrščena v isti razred, lahko upnik svojo terjatev pobota šteje, ko je dolg zapadel ali ko sta bila dolgova uvrščena v isti razred. Izjavo o pobotu je treba predložiti upravitelju.

Pobot se lahko razveljavi v zvezi z upniki stečajne mase, če je upnik terjatev pridobil in je dolg nastal pred datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, pri čemer je ob pridobitvi terjatve ali nastanku dolga vedel, da je dolžnik insolventen ali prezadolžen ali da je bil vložen predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti. Ne glede na čas nastanka vzajemnih dolgov je pobot, ki ga dolžnik izvede po razglasitvi insolventnosti ali prezadolženosti, vendar ne prej kot eno leto pred datumom vložitve predloga, neveljaven v zvezi z upniki stečajne mase, razen dela dolga, ki bi ga upnik prejel ob razdelitvi po unovčenju premoženja.

Tožbo za razveljavitev pobota lahko vložijo upravitelj ali, če upravitelj ne vložijo tožbe, kateri koli upnik stečajne mase v enem letu od datuma začetka postopka v primeru insolventnosti ali datuma sklepa o ponovnem odprtju ustavljenega postopka v primeru insolventnosti. Če je bil dolg pobotan po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, začne rok za vložitev tožbe za razveljavitev pobota teči od datuma pobota.

Začetek postopka v primeru insolventnosti ima odločilni učinek na vse sodne in arbitražne postopke v zvezi s premoženjskimi, civilnimi in gospodarskimi spori, v katerih je dolžnik stranka (razen v delovnih sporih v zvezi z denarnimi terjatvami dolžnika). Ta določba se ne uporablja, če je sodišče na datum začetka postopka v primeru insolventnosti v drugi zadevi, v kateri je dolžnik nasprotna stranka, privolilo v preučitev ugovora dolžnika zoper pobot.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Dolžnik mora najpozneje v enem mesecu od datuma sklepa o ustavitvi postopka v primeru insolventnosti zaradi neplačila začetnih stroškov postopka v primeru insolventnosti (sklep v skladu s členom 632(1) zakona o gospodarskih družbah) odpovedati pogodbe o zaposlitvi svojih delavcev in zaposlenih, obvestiti pristojni lokalni direktorat nacionalne agencije za prihodke, izdati potrebne dokumente, s katerimi potrjuje delovne izkušnje in delovno dobo za socialno zavarovanje navedenih delavcev in zaposlenih, pripraviti referenčni dokument, v katerem so navedene vse osebe z zajamčenimi terjatvami na podlagi zakona o zajamčenih terjatvah delavcev in zaposlenih v primeru insolventnosti delodajalca ter njegovih izvedbenih predpisov, in izročiti evidence družbe pristojnemu lokalnemu uradu nacionalnega inštituta za socialno varnost.

Upravitelj lahko odpove katero koli pogodbo, katere stranka je dolžnik, zaradi delnega ali bistvenega neizpolnjevanja pogodbe. Upravitelj pogodbo odpove s 15-dnevnim odpovednim rokom in v istem roku odgovori na zahteve nasprotne stranke po informacijah glede tega, ali bo pogodba odpovedana ali pa bo ostala veljavna. Če upravitelj ne odgovori na zahtevo, se pogodba šteje za odpovedano. Če je pogodba odpovedana, ima nasprotna stranka pravico do nadomestila za škodo. Če pogodba, na podlagi kateri dolžnik opravlja redna plačila, ostane veljavna, za upravitelja ne nastane nobena obveznost, da poravna kakršna koli zaostala plačila na podlagi te pogodbe, ki so zapadla pred sklepom o začetku postopka v primeru insolventnosti.

Od datuma pravnomočnosti sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti denarna sredstva, plačana za poravnavo dolžnikovih terjatev, sprejema upravitelj. Poravnava dolžnikove terjatve po datumu sklepa o začetku postopka, vendar pred datumom vpisa navedenega sklepa, je veljavna, če stranka, ki je poravnala terjatev, ni vedela, da je bil uveden postopek v primeru insolventnosti, ali če je bila, če je vedela za postopek, ekonomska korist, s katero je bila terjatev poravnana, vključena v stečajno maso. Dobra vera se predpostavlja, dokler ni dokazano drugače.

V skladu s členom 646 zakona o gospodarskih družbah je v zvezi z upniki neveljavno naslednje, če je bilo izvedeno po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti v nasprotju z vzpostavljenimi postopkovnimi pravili:

poravnava dolga, nastalega pred sklepom o začetku postopka v primeru insolventnosti;

zastava ali hipoteka, ustanovljena na pravici ali premoženju iz stečajne mase;

posel, v katerega sta vključena pravica ali premoženje iz stečajne mase.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Sodišče lahko pred odločitvijo o predlogu za začetek postopka v primeru insolventnosti na zahtevo upnika ali po uradni dolžnosti in če je to potrebno za ohranitev dolžnikovega premoženja, odredi ustavitev postopka izvršbe zoper dolžnikovo premoženje, razen v primeru postopka izvršbe, začete na podlagi zakonika o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost. Kadar ukrepe predlaga upnik, jih sodišče dopusti, če je predlog upnika podprt s prepričljivimi pisnimi dokazi in/ali če je položena varščina v znesku, ki ga je določilo sodišče, za nadomestilo za kakršno koli škodo dolžniku, če bi bilo pozneje ugotovljeno, da dolžnik ni insolventen ali prezadolžen. Sodišče lahko odpravi naloženi ukrep zavarovanja, če ni več potreben za ohranitev premoženja.

O odredbi sta uradno obveščeni stranka, za katero veljajo ukrepi, in stranka, ki jih je predlagala. Odredba je nemudoma izvršljiva, zoper njo pa se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma prejema obvestila. Pritožba nima odločilnega učinka. Ukrepi zavarovanja se štejejo za odpravljene od datuma sprejetja sklepa o zavrnitvi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti. Naloženi ukrep zavarovanja ostane veljaven do datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti. Od tega datuma je njegov učinek nadomeščen z učinkom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti.

Sklep o začetku postopka v primeru insolventnosti ima odločilni učinek na postopek izvršbe zoper premoženje, vključeno v stečajno maso, razen za premoženje iz člena 193 zakonika o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost. Če je plačilo v korist vložnika zahtevka izvedeno med datumom ustavitve postopka izvršbe in datumom vpisa sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, se izplačani znesek vrne v stečajno maso. Če obstaja tveganje, da bi bili interesi upnikov oškodovani, in se izvedejo ukrepi za unovčenje zavarovanja v korist zavarovanega upnika, lahko sodišče dovoli nadaljevanje postopka, če se delež iztržka, ki presega znesek zavarovanja, doda v stečajno maso. Če je terjatev prijavljena in priznana v postopku v primeru insolventnosti, se ustavljeni postopek konča. Rubeži in zasegi, naloženi v postopku izvršbe, se ne morejo izvršiti zoper terjatve upnikov stečajne mase. Uvedba ukrepov zavarovanja v skladu z zakonikom o civilnem postopku ali zakonikom o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost v zvezi z dolžnikovim premoženjem po začetku postopka v primeru insolventnosti ni dopustna.

Premoženje iz člena 193 zakonika o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost je premoženje, ki je predmet ukrepov zavarovanja, ki so bili naloženi že v postopku izvršbe za izterjavo javnega dolga, ki se je začel pred začetkom postopka v primeru insolventnosti. Zadevno premoženje unovči javni izvršitelj v skladu s pravili in postopkom, določenimi v zakoniku o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost. Kadar iztržek od unovčenja premoženja ne zadostuje za kritje celotnega zneska terjatve, natečenih obresti in stroškov, nastalih v postopku javne izvršbe, se preostanek terjatve države ali občine poplača v skladu s splošnimi pravili. Kadar iztržek od unovčenja premoženja presega celotni znesek terjatve, natečenih obresti in stroškov, nastalih v postopku javne izvršbe, javni izvršitelj preostanek iztržka nakaže na račun stečajne mase. Če javni izvršitelj premoženja ne unovči v šestih mesecih od začetka postopka v primeru insolventnosti, se premoženje prenese z javnega izvršitelja na upravitelja in unovči v postopku v primeru insolventnosti.

Po začetku postopka v primeru insolventnosti ni mogoče začeti sodnega ali arbitražnega postopka v zvezi s premoženjskimi spori na podlagi civilnega ali gospodarskega prava, razen v naslednjih primerih:

za zaščito pravic tretjih oseb, ki so lastniki premoženja, vključenega v stečajno maso; v delovnih sporih;

v primeru denarnih terjatev, zavarovanih s premoženjem tretjih oseb.

Ugotovitvene tožbe na podlagi člena 694 zakona o gospodarskih družbah, s katerimi se zahteva potrditev obstoječe terjatve, ki ni bila priznana v postopku v primeru insolventnosti, ali izpodbija obstoj priznane terjatve, lahko vložijo naslednje osebe:

dolžnik, če sodišče zavrne ugovor zoper terjatev, ki jo je priznal upravitelj, ali navedeno terjatev vključi na seznam priznanih terjatev;

upnik z nepriznano terjatvijo, če sodišče ugovora ne upošteva ali terjatev izključi s seznama priznanih terjatev;

upnik, če sodišče zavrne njegov ugovor zoper priznanje terjatve drugega upnika ali če terjatev drugega upnika vključi na seznam priznanih terjatev.

Zahtevke za konvalidacijo se lahko vložijo v 14 dneh od datuma, ko je sklep o odobritvi seznama priznanih terjatev objavljen v poslovnem registru. Upravitelj mora sodelovati v postopku. Pravnomočni sklep ima konstitutivni učinek za dolžnika, upravitelja in vse upnike v postopku v primeru insolventnosti.

Veljavnost prodaje premoženja, vključenega v stečajno maso, zaradi njegovega unovčenja se lahko izpodbija s civilno tožbo, če je premoženje kupila oseba, ki ni imela pravice licitirati na dražbi, ali če prodajna cena ni plačana. V zadnjem navedenem primeru lahko kupec nasprotuje zahtevku, tako da plača dolgovani znesek skupaj z obrestmi od dneva, ko je bil razglašen za kupca prodanega premoženja.

Kadar oseba nima več lastninske pravice takoj po prodaji premoženja zaradi njegovega unovčenja in nakupu navedenega premoženja ter prenosu v posest kupca, lahko pravno varstvo uveljavlja samo z vložitvijo tožbe v zvezi z lastništvom.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Začetek postopka v primeru insolventnosti ima odločilni učinek na vse sodne in arbitražne postopke v zvezi s premoženjskimi spori na podlagi civilnega ali gospodarskega prava, v katerih je dolžnik stranka, razen v delovnih sporih v zvezi z denarnimi terjatvami dolžnika. Ta določba se ne uporablja, če je sodišče na datum začetka postopka v primeru insolventnosti v drugi zadevi, v kateri je dolžnik nasprotna stranka, privolilo v preučitev ugovora dolžnika zoper pobot. Ustavljeni postopek se ponovno odpre, če je terjatev priznana v postopku v primeru insolventnosti, tj. vključena na seznam priznanih dajatev, ki ga je odobrilo sodišče.

Ustavljeni postopek se obnovi in nadaljuje s sodelovanjem: (1) upravitelja in upnika, če terjatev ni vključena na seznam terjatev, ki jih je priznal upravitelj, ali na seznam terjatev, ki ga je odobrilo sodišče, ali (2) upravitelja, upnika in vložnika ugovora, če je terjatev vključena na seznam terjatev, ki jih je priznal upravitelj, vendar je bil zoper njeno vključitev vložen ugovor. V takem primeru ima sklep konstitutivni učinek za dolžnika, upravitelja in vse upnike s terjatvami zoper stečajno maso.

Tekoči postopek zoper dolžnika v zvezi z denarnimi terjatvami, zavarovanimi s premoženjem tretje osebe, se ne sme ustaviti.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upnik s terjatvijo zoper dolžnika na podlagi trgovskega posla lahko vložijo predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti ali se pridruži postopku, začetu na predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, ki ga je vložil drug upnik. Dolžnik lahko v predlogu tudi predlaga sanacijski načrt in določi osebo, ki izpolnjuje navedene zahteve za upravitelja in se lahko imenuje, če sodišče odredi začetek postopka v primeru insolventnosti. Upnik lahko sodišču predlaga, naj pred odločitvijo o predlogu za začetek postopka v primeru insolventnosti odredi predhodne ukrepe in ukrepe zavarovanja, da se ohrani premoženje dolžnika.

Kadar je očitno, da bi nadaljnje poslovanje podjetja škodovalo stečajni masi, lahko sodišče na predlog upnika odredi prenehanje opravljanja dejavnosti bodisi od datuma sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti bodisi od poznejšega datuma, vendar pred iztekom roka, v katerem je treba predlagati sanacijski načrt.

Če razpoložljiva sredstva dolžnika ne zadostujejo za kritje začetnih stroškov postopka v primeru insolventnosti, sodišče določi znesek, ki ga mora upnik v določenem roku plačati vnaprej, da se začne postopek v primeru insolventnosti. Če dolžnikova sredstva ne zadostujejo ali če za začetne stroške ni bil založen predujem, lahko upnik v enem letu od vpisa sklepa o ustavitvi postopka zahteva ponovno odprtje ustavljenega postopka v primeru insolventnosti. Upniki lahko izpodbijajo sodne odločbe in sklepe, izdane v postopku v primeru insolventnosti, ter ukrepe in odločitve upravnih organov dolžnika, če so izpolnjeni osnovni pogoji iz zakona o gospodarskih družbah.

V postopku v primeru insolventnosti se pozivi upnikom, ki so stranke v postopku, vročijo na njihovem zadevnem naslovu v Bolgariji. Če je upnik spremenil svoj naslov, ne da bi obvestil sodišče, se vsi pozivi in listine priložijo spisu in štejejo za ustrezno vročene. Če upnik nima naslova v Bolgariji in je njegov sedež v drugi državi, mora navesti naslov za vročanje v Bolgariji. Če naslov za vročanje v Bolgariji ni naveden, se poziv objavi v poslovnem registru. Po začetku postopka v primeru insolventnosti se za neizpodbojne akte sodišča, ki jih ni treba vpisati v poslovni register ali o katerih ni treba uradno obvestiti

strank v skladu z zakonikom o civilnem postopku, šteje, da so bile stranke o njih uradno obveščene z njihovim vpisom v register, ki ga vodi sodišče. Kadar zakon o gospodarskih družbah določa, da se poziv strankam vroči z objavo obvestil v poslovnem registru, morajo biti vabilo, obvestilo ali poziv objavljeni vsaj sedem dni pred predvidenim datumom sestanka ali obravnave.

Prve skupščine upnikov se udeležijo upniki, vključeni na seznam, ki ga začasni upravitelj pripravi na podlagi dolžnikovih poslovnih knjig in izpisov iz teh knjig ter se predloži na prvi skupščini. Upniki se sestanka udeležijo osebno ali po pooblaščenju, ki ima izrecno pooblastilo za zastopanje upnika. Če je upnik fizična oseba, mora biti podpis dajalca pooblastila na pooblastilu notarsko overjen. Odločitve se sprejmejo z navadno večino glasov upnikov na seznamu, in sicer brez glasov upnikov, ki so trenutno povezani z dolžnikom, upnikov, ki so bili povezani z dolžnikom v treh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, in upnikov, ki so v treh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti pridobili terjatve od oseb, povezanih z dolžnikom. Na prvi skupščini upnikov se:

obravnava poročilo, ki ga je pripravil začasni upravitelj;
izbere stalni upravitelj in sodišču predlaga njegovo imenovanje;
izvoli upniški odbor.

Skupščina upnikov se ne skliče v naslednjih primerih:

če dolжник pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti v poslovni register ni predložil svojih letnih računovodskih poročil za zadnja tri leta;

če dolжник ne izpolnjuje svoje obveznosti sodelovanja z začasnim upraviteljem in zavrne izročitev svojih poslovnih knjig ali če so bile njegove poslovne knjige vodene očitno nepravilno.

V takem primeru začasni upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, opravlja svoje dolžnosti, dokler skupščina upnikov ne imenuje stalnega upravitelja, potem ko je sodišče odobrilo terjatve, ki jih je priznal upravitelj.

Skupščina upnikov se lahko skliče na zahtevo dolžnika, upravitelja, upniškega odbora ali upnikov, ki imajo eno petino skupnega zneska priznanih terjatev. Skupščina upnikov poteka ne glede na število udeleženih upnikov, predseduje pa ji sodnik, ki vodi postopek. Za sprejemanje odločitev ima vsak upnik število glasov, ki ustreza deležu njegove terjatve v skupnem znesku priznanih terjatev z glasovalnimi pravicami, ki jih je odobrilo sodišče. Glasovalne pravice se lahko podelijo tudi upnikom v obnovljenih sodnih ali arbitražnih postopkih zoper dolžnika v zvezi s premoženjskimi spori na podlagi civilnega ali gospodarskega prava, če je terjatev podprta s prepričljivimi pisnimi dokazi, upnikom z nepriznanimi terjatvami, ki so vložili ugotovitvene tožbe v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah, ter upnikom s priznanimi terjatvami, zoper katere je bila v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah vložena tožba, s katero se izpodbija obstoj terjatve. Glasovalne pravice se ne podelijo upnikom z nezavarovanimi terjatvami, ki izhajajo iz zakonskih ali pogodbenih obresti, ki so v plačilo zapadle po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, upnikom s terjatvami v zvezi s posojili, ki jih je dolžniku zagotovil družbenik ali delničar, in upnikom s terjatvami, ki izhajajo iz donacij ali stroškov, ki so upniku nastali v postopku, razen v primeru predhodno plačanih stroškov, kadar dolžnikovo premoženje ne zadostuje za kritje plačanih stroškov. Odločitve se sprejmejo z navadno večino, razen če ni z zakonom o gospodarskih družbah določeno drugače.

Na skupščini upnikov se:

obravnava poročilo o dejavnostih upravitelja;
obravnava poročilo upniškega odbora;
izvoli upravitelj, če ta ni bil izvoljen;
sprejmejo sklepi o razrešitvi upravitelja in njegovi zamenjavi;
določi sedanja nagrada, spremeni nagrada in določi končna nagrada upravitelja;
izvoli upniški odbor, če odbor ni bil izvoljen, ali spremeni njegova sestava;
sodišču predlaga znesek preživnine, ki ga je treba odobriti dolžniku in njegovi družini;
določijo način unovčenja dolžnikovega premoženja, metoda in pogoji vrednotenja premoženja, izberejo cenilci in določijo njihove nagrade.

Če upniki na skupščini ne morejo odločiti o imenovanju upravitelja, upravitelja imenuje sodišče, če pa ne morejo odločiti o načinu in pravilih za unovčenje dolžnikovega premoženja, to odločitev sprejme upravitelj. Sodišče razreši upravitelja na predlog upnikov, ki imajo več kot polovico celotnega zneska vseh terjatev. Sodišče lahko na predlog upnika kadar koli razreši upravitelja, če ne izpolnjuje dolžnosti svoje funkcije ali če s svojim ravnanjem ogroža interese upnika ali dolžnika.

Skupščina upnikov lahko sprejme odločitev o imenovanju nadzornega organa s pooblastili za nadzor nad dejavnostmi dolžnika za dejansko obdobje sanacijskega načrta ali krajše obdobje, tudi če to ni izrecno predvideno v sanacijskem načrtu.

Sodišče lahko s soglasjem skupščine upnikov upravitelju dovoli, da osebno premoženje dolžnika proda pred odobritvijo unovčenja stečajne mase, če stroški skladiščenja takega osebnega premoženja do odredbe unovčenja premoženja v skladu s splošnim postopkom presegajo njegovo vrednost. Drugo premoženje, vključeno v stečajno maso, se lahko proda s soglasjem skupščine upnikov, če je to potrebno za kritje stroškov postopka v primeru insolventnosti in če nobeden od upnikov ni privolil v predujem za stroške, potem ko je bil pozvan k temu.

Stečajno sodišče na predlog upravitelja in v skladu z odločitvijo, sprejeto na skupščini upnikov, odobri prodajo dolžnikovega premoženja z neposrednimi pogajanjmi ali prek posrednika, kadar osebnega premoženja in lastninskih pravic, ki so bili dani naprodaj v celoti, kot ločeni deli ali posamezni predmeti in pravice, ni bilo mogoče prodati, ker ni bilo kupcev ali ker se je kupec umaknil.

Odločitve skupščine upnikov so zavezujoče za vse upnike, vključno z upniki, ki niso navzoči na skupščini. Sodišče lahko na predlog upnika razveljavi odločitev skupščine upnikov, če je nezakonita ali zelo škoduje interesom nekaterih upnikov.

Skupščina upnikov lahko izvoli upniški odbor, ki je sestavljen iz vsaj treh in največ devetih članov. Upniški odbor mora vključevati člane, ki predstavljajo zavarovane in nezavarovane upnike, razen upnikov iz člena 616(2) zakona o gospodarskih družbah (upnikov, katerih terjatve se poplačajo šele, ko so terjatve vseh drugih upnikov v celoti poplačane). Upniški odbor pomaga pri ukrepih upravitelja v zvezi z upravljanjem dolžnikovega premoženja in jih nadzoruje, opravlja preglede poslovnih evidenc dolžnika in razpoložljivih denarnih sredstev, izdaja mnenja o nadaljevanju poslovanja dolžnikovega podjetja ter nagradah začasnega upravitelja in upravitelja po uradni dolžnosti, o ukrepih, sprejetih v zvezi z unovčenjem premoženja, in o odgovornosti upravitelja v drugih zadevah. Člani upniškega odbora so upravičeni do nadomestila za račun upnikov v znesku, ki se določi ob njihovi izvolitvi.

Člani upniškega odbora nikakor ne smejo neposredno ali prek druge osebe pridobiti osebnega premoženja ali lastninskih pravic iz stečajne mase. Ta omejitev velja za zakonice članov upniškega odbora, sorodnike v ravni črti ter sorodnike v stranski črti do šestega kolena in v svaštvu do tretjega kolena. Ustavljeni sodni in arbitražni postopki v zvezi s premoženjskimi spori na podlagi civilnega in gospodarskega prava, v katerih je dolжник stranka, se obnovijo in nadaljujejo s sodelovanjem upravitelja in upnika, če terjatev ni vključena na seznam terjatev, ki jih je priznal upravitelj, ali na seznam terjatev, ki ga je odobrilo sodišče, ali upravitelja, upnika in vložnika ugovora, če je terjatev vključena na seznam terjatev, ki jih je priznal upravitelj, vendar je bil zoper njeno vključitev vložena ugovor.

Stečajno sodišče lahko na predlog upnika dovoli zakonsko predpisane ukrepe zavarovanja, da se zavaruje razpoložljivo premoženje dolžnika.

Upnik lahko pobota dolg, ki ga dolguje dolžniku, če so izpolnjeni pogoji iz člena 645 zakona o gospodarskih družbah. Za povečanje stečajne mase lahko upravitelj začne sodni postopek na podlagi členov 645, 646 in 647 zakona o gospodarskih družbah ter člena 135 zakona o obveznostih in pogodbah v povezavi s postopkom v primeru insolventnosti ter vložiti tožbe za izpolnitev v zvezi z navedenimi zahtevki. Če je upnik vložil zahtevek, drug upnik ne more vložiti istega zahtevka. Vendar lahko drugi upnik sodišče pred prvo obravnavo v zadevi zaprosi, naj ga postavi kot sotožnika.

Upnik lahko od upravitelja zahteva, naj v vpogled predloži dnevnik in poročilo ter sestavi posebno poročilo o pomembnih zadevah, ki niso obravnavane v poročilu za zadevno obdobje. Upnik lahko ugovarja pisnemu poročilu upravitelja v zvezi z njegovo razrešitvijo v sedmih dneh od datuma predložitve poročila. Upniki lahko svoje terjatve pisno prijavijo pri stečajnem sodišču. Pri sodišču lahko pisne ugovore zoper terjatve, ki jih je upravitelj priznal ali ki jih ni priznal, vložijo v sedmih dneh od datuma objave seznama v poslovnem registru, ugotovljene tožbe pa v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah v 14 dneh od datuma, ko je sklep sodišča o odobritvi seznama objavljen v poslovnem registru.

Upniki lahko svoje terjatve pisno prijavijo pri stečajnem sodišču. Pri sodišču lahko pisne ugovore zoper terjatve, ki jih je upravitelj priznal ali ki jih ni priznal, vložijo v sedmih dneh od datuma objave seznama v poslovnem registru, nato pa še ugotovljene tožbe za potrditev nepriznanih terjatev ali izpodbijanje obstoja priznanih terjatev v sedmih dneh od datuma, ko je sklep sodišča o odobritvi seznama objavljen v poslovnem registru.

Sanacijski načrt lahko predlagajo upniki, ki imajo vsaj eno tretjino zavarovanih terjatev, in upniki, ki imajo vsaj eno tretjino nezavarovanih terjatev, razen naslednji upniki: upniki s terjatvami, ki izhajajo iz zakonskih ali pogodbenih obresti na nezavarovane dolgove, ki so zapadli po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti; upniki s terjatvami, ki izhajajo iz posojil, ki jih je dolžniku odobril družbenik ali delničar; upniki s terjatvami, ki izhajajo iz donacij in stroškov, nastalih upniku v postopku v primeru insolventnosti, razen predujma za stroške, kadar dolžnikovo premoženje ne zadostuje za njihovo kritje.

Upnik s priznano terjatvijo ali glasovalno pravico, ki jo je priznalo sodišče, lahko predlaga in glasuje (tudi v odsotnosti na podlagi notarsko overjenega pisma, ki ga je podpisal) o sanacijskem načrtu za nosilce dejavnosti insolventnega podjetja dolžnika. Upniki, vključno z upniki z nepriznanimi terjatvami, za katere je bila v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah vložena ugotovljena tožba, lahko ugovor zoper sprejeti načrt vložijo v sedmih dneh od datuma sprejetja načrta.

Če dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti na podlagi načrta, lahko upniki, ki imajo vsaj 15 % celotnega zneska terjatev, pretvorjenih na podlagi načrta, zahtevajo ponovno odprtje postopka v primeru insolventnosti.

Upnik lahko vložijo pisni ugovor zoper načrt razdelitve in se nato pritoži zoper sklep, s katerim je sodišče odobrilo načrt.

Če dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti na podlagi zunajodsodnega dogovora, sklenjenega z upniki na podlagi člena 740 zakona o gospodarskih družbah, lahko upniki, ki imajo vsaj 15 % celotnega zneska vseh terjatev, pri sodišču zahtevajo ponovno odprtje postopka v primeru insolventnosti.

Dolžnik ali upnik, ki ima priznano terjatev ali terjatev, potrjeno s civilno tožbo, lahko v enem letu od sklepa sodišča o ustavitvi postopka v primeru insolventnosti zaprosi za ponovno odprtje postopka, če se v tem obdobju sprostijo zneski, namenjeni spornim terjatvam, ali če se odkrije premoženje, ki med postopkom v primeru insolventnosti ni bilo znano.

V enem mesecu od datuma, ko je dolžnikov predlog za odobritev restitutio in integrum objavljen v poslovnem registru, lahko vsak upnik, ki ima priznano terjatev ali terjatev, potrjeno s civilno tožbo, vložijo ugovor zoper navedeni predlog.

Bolgarsko sodišče lahko na zahtevo upnika začne pomožni postopek v primeru insolventnosti zoper gospodarski subjekt, ki ga je za insolventnega razglasilo tuje sodišče, če ima gospodarski subjekt v Bolgariji znatno premoženje. Upnik, ki je prejel delno plačilo v glavnem postopku, sodeluje pri razdelitvi premoženja v pomožnem postopku, če delež, ki bi ga prejel, presega delež, ki naj bi bil razdeljen drugim upnikom v pomožnem postopku.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj ima naslednja pooblastila: da opravlja poizvedbe in opredeli premoženje, ki pripada dolžniku; da sodeluje v sodnih postopkih zoper dolžnika ali vlaga tožbe v njegovem imenu; da v zakonsko določenih primerih zahteva prenehanje, preklic ali razveljavitev pogodb, katerih pogodbeni stranka je dolžnik; da zbere denarna sredstva, ki se dolgujejo dolžniku, in jih položi na poseben račun; da z dovoljenjem sodišča razpolaga z denarnimi sredstvi dolžnika, položenimi na bančne račune, kadar je to potrebno za upravljanje in ohranitev dolžnikovega premoženja; ter da unovči premoženje, vključeno v stečajno maso.

Upravitelj proda osebno premoženje in lastninske pravice, vključene v stečajno maso, v celoti, kot ločene dele ali posamezne predmete in pravice po pridobitvi dovoljenja sodišča in v skladu z odločitvijo, sprejeto na skupščini upnikov. Če taka odločitev ni bila sprejeta, o načinu in postopku za unovčenje premoženja ter pravilih za njegovo vrednotenje, ki ga opravijo izbrani cenilci, odloči upravitelj.

Upravitelj pripravi obvestilo o prodaji, ki vsebuje informacije o dolžniku, opis premoženja, ki se prodaja, pravila in postopek za prodajo, čas, datum in kraj prodaje, rok za predložitev ponudb med dnevom in oceno premoženja, ki se prodaja. Upravitelj izobesi obvestilo na vidnem mestu v stavbi občine, kjer ima dolžnikovo podjetje sedež, in v prostorih dolžnikovega sedeža vsaj 14 dni pred datumom prodaje, navedenim v obvestilu. Poleg tega upravitelj sestavi zapisnik, v katerem so podrobno navedeni zgornji ukrepi, in poskrbi za njegovo objavo v posebnem biltenu ministrstva za gospodarstvo 14 dni pred datumom prodaje, navedenim v obvestilu.

Prodaja poteka v upraviteljevi pisarni ali na naslovu sedeža dolžnikovega podjetja na datum, naveden v obvestilu. Ponudniki, ki želijo sodelovati v prodaji, morajo položiti predujem v znesku 10 % ocenjene vrednosti. Vsak ponudnik mora ceno, ki jo ponuja, navesti v številkah in z besedami ter ponudbo skupaj s potrdilom o plačanem predujmu predložiti v zapečateni ovojnici. Ponudbe se upravitelju predložijo na dan prodaje do določenega roka ter vpišejo v posebni register po vrstnem redu, kakor so bile prejete. Po izteku določenega roka upravitelj razglasi prejete ponudbe v navzočnosti sodelujočih ponudnikov in sestavi zapisnik o postopku. Ponudbe, ki jih predložijo neupravičeni ponudniki, in ponudbe, v katerih je ponujena cena nižja od ocenjene vrednosti, so nične in neveljavne. Premoženje se proda ponudniku, ki je ponudil najvišjo ceno. Če je najvišjo ceno ponudilo več ponudnikov, se kupec določi z dražbo, ki jo upravitelj izvede nemudoma v navzočnosti sodelujočih ponudnikov. Uspešni ponudnik se zapiše v zapisnik, ki ga sestavi upravitelj ter ga nato podpišejo upravitelj in vsi ponudniki. Kupec mora ponujeno ceno, od katere se odšteje 10-odstotni založeni predujem, plačati v sedmih dneh od datuma prodaje. Kadar je kupec upnik s priznano terjatvijo ali zavarovani upnik, upravitelj pripravi načrt razdelitve, v katerem je naveden delež cene, ki jo mora plačati kupec in se zadrži za poplačilo terjatev drugih upnikov, in delež cene, ki se pobota z upnikovo terjatvijo. V takem primeru mora kupec v sedmih dneh od datuma začetka veljavnosti načrta razdelitve plačati zneske, ki se zadržijo za poplačilo terjatev drugih upnikov, kot je določeno v načrtu, ali znesek, za katerega cena, ki jo je treba plačati, presega njegovo terjatev, če ni drugih upnikov. Če cena ni plačana v sedmih dneh, upravitelj premoženje ponudi ponudniku, ki je ponudil drugo najvišjo ceno, razen če ta ni umaknil svojega pologa. Če se navedeni ponudnik strinja s tem, ga upravitelj nato razglasi za kupca. Če je potrebno, upravitelj ponovi postopek, dokler ni premoženje ponujeno vsem ponudnikom, ki so ponudili ceno, ki ni nižja od ocenjene vrednosti.

Če ni nobenega ponudnika ali če ni prejetih veljavnih ponudb ali če kupec ne plača cene, se objavi novo obvestilo o prodaji in izvede dražba z javnim zbiranjem ponudb z začetno ceno v višini 80 % ocenjene vrednosti. Ponudbe se zapišejo v seznam ponudb, postopek pa določi upravitelj in ga navede v obvestilu.

Če razglašeni kupec pravočasno plača dolgovani znesek, sodišče izda sklep o dodelitvi premoženja kupcu na dan po plačilu. Drugi ponudniki na dražbi in dolžnik lahko sklep izpodbijajo pri pritožbenem sodišču. Če je sklep o dodelitvi premoženja razveljavljen ali če je prodaja razglašena za nično in neveljavno, se po objavi novega obvestila izvede še ena dražba.

Upravitelj kupcu dodeli lastninsko pravico na podlagi veljavnega sklepa o dodelitvi premoženja ter potrdila o plačilu ustreznih taks za prenos in prepis premoženja. Tveganje izgube lastninske pravice nosi kupec, stroški za njeno ohranitev, dokler je ne prevzame kupec, pa se krijejo iz stečajne mase. Če je bil zoper lastninsko pravico v skupni lasti zaradi dolgov nekaterih lastnikov uveden postopek izvršbe, se zagotovi opis lastninske pravice kot celote, vendar se proda le idealni delež dolžnika. Premoženje se lahko proda v celoti, če drugi solastniki s tem pisno soglašajo.

V primeru prodaje premoženja, ki ga je dolžnik dal pod hipoteko ali zastavil za zavarovanje dolga druge stranke ali pridobil obremenjenega s hipoteko ali zastavno pravico, upravitelj zavarovanemu upniku pošlje obvestilo o času prodaje. Pripravi se ločen načrt razdelitve, v katerem so navedeni zneski, ki jih je treba od prodaje takega premoženja plačati zavarovanemu upniku. Upravitelj zadrži znesek, ki ga je treba zavarovanemu upniku plačati na podlagi navedenega načrta razdelitve, in ga izroči po predložitvi izvršilnega naslova v zvezi z dolgom ali potrdila, da je bila terjatev priznana v postopku v primeru insolventnosti. Upravitelj zadrži znesek, ki ga je treba plačati zavarovanemu upniku s terjatvijo v zvezi z dolgom, zavarovanim z zastavno pravico, in ga izroči po predložitvi potrdila iz registra o vpisu zastavne pravice in notarsko overjene izjave, ki jo je podpisal upnik in s katero je potrjen trenutni znesek zavarovanega posojila.

Stečajno sodišče na predlog upravitelja in v skladu z odločitvijo, sprejeto na skupščini upnikov, odobri prodajo dolžnikovega premoženja z neposrednimi pogajanjami ali prek posrednika, kadar osebnega premoženja in lastninskih pravic, ki so bili dani naprodaj v celoti, kot ločeni deli ali posamezni predmeti in pravice, ni bilo mogoče prodati, ker ni bilo kupcev ali ker se je kupec umaknil. Prodajna cena ne sme biti nižja od 80 % ocenjene vrednosti. Nakup deležev, ki jih ima dolžnik v drugih družbah, je treba najprej ponuditi drugim družbenikom. Če ponudba ni sprejeta v enem mesecu, se deleži prodajo. V takem primeru mora biti cena za nakup deležev plačana najpozneje v 60 dneh od datuma izbire kupca, pogodba pa se sklene, ko je cena v celoti plačana.

Če so stanovanjske enote v lasti dolžnika na datum odločitve skupščine upnikov o pravih in postopkih za njihovo unovčenje oddane v najem dolžnikovim delavcem in zaposlenim, mora upravitelj stanovanjske enote najprej naprodaj ponuditi delavcem in zaposlenim ali drugim osebam s terjatvami, ki izhajajo iz delovnega razmerja z dolžnikom, razen v primeru sodnih postopkov v zvezi z zadevnim premoženjem, ki še potekajo. Upravitelj vsaki osebi pošlje pisni poziv, ki vsebuje opis stanovanja, njegovo oceno vrednosti, rok plačila, ki ne sme biti krajši od 30 dni in ne daljši od 60 dni, ter bančni račun, na katerega je treba nakazati plačilo. Zadevne osebe morajo na obvestilo odgovoriti v 14 dneh in upravitelju sporočiti, ali želijo stanovanje kupiti po ceni, ki je enaka ceni, navedeni v oceni vrednosti, in v določenem roku. Delavci in zaposleni lahko ob plačilu cene pobotajo svoje terjatve v zvezi z neplačanimi plačili, ki jim jih dolguje dolžnik. Prodajna pogodba je sestavljena v obliki notarske listine, ki jo podpiše upravitelj kot prodajalec. Stroške v zvezi s prodajo nosi prodajalec. Upravitelj zahteva izročitev zastavljenega osebnega premoženja, ki ga ima upnik ali tretja oseba, in ga proda v skladu s postopkom iz poglavja 46 zakona o gospodarskih družbah, razen če zakon omogoča, da upnik premoženje proda brez sodnega posredovanja.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

V postopku v primeru insolventnosti se lahko prijavijo naslednje terjatve:

terjatve v zvezi z dolgovi, zavarovanimi z zastavno pravico ali hipoteko, rubežem ali zasegom, vpisane v skladu z zakonom o zastavnih pravicah;

terjatve, v zvezi s katerimi se uveljavlja zastavna pravica;

stroški, nastali v postopku v primeru insolventnosti (državna taksa, ki se plača ob vložitvi, in vsi drugi stroški, nastali do začetka veljavnosti sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti; nagrada upravitelja; terjatve delavcev in zaposlenih, kadar podjetje dolžnika ni prenehalo poslovati; stroški, nastali zaradi povečanja, upravljanja, ocenjevanja in razdelitve stečajne mase, ter preživitve za dolžnika in njegovo družino);

terjatve, ki izhajajo iz pogodb o zaposlitvi in so obstajale pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;

zakonsko nadomestilo, ki ga mora dolžnik plačati tretjim osebam;

javnopravni dolgovi do države ali občin, ki med drugim vključujejo davke, carine, takse in druge obvezne prispevke za socialno varnost, če so nastali pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti;

terjatve, ki so nastale po začetku insolventnosti in do zadevnega datuma zapadlosti niso bile plačane;

kakršne koli preostale nezavarovane terjatve, ki so nastale pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;

zakonske ali pogodbene obresti na nezavarovane dolgove, zapadle po datumu začetka postopka v primeru insolventnosti;

posojila, ki jih je dolžniku odobril družbenik ali delničar;

donacije;

stroški, ki so upnikom nastali v povezavi s postopkom v primeru insolventnosti, razen stroškov na podlagi člena 629b zakona o gospodarskih družbah (predujem za začetne stroške postopka).

Upniki, katerih terjatve so nastale po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, prejmejo plačilo ob zadevnem datumu zapadlosti, če pa plačila ne prejmejo, se njihove terjatve poplačajo v skladu s členom 722(1) zakona o gospodarskih družbah.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Upniki morajo svoje terjatve pisno prijaviti pri stečajnem sodišču v enem mesecu od vpisa sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti v poslovni register, pri tem pa navesti razloge za terjatev in njen znesek, prednostne pravice in zavarovanja ter naslov za vročanje in predložiti pisna dokazila.

Upravitelj najpozneje v sedmih dneh po izteku enomesečnega roka pripravi:

seznam prijavljenih terjatev, urejenih po vrstnem redu, kakor so bile prejete, v katerem so navedeni razlogi za terjatve in njihovi zneski, prednostne pravice in zavarovanja ter datum prijave;

seznam terjatev, ki jih upravitelj po uradni dolžnosti vključi na seznam, in sicer: terjatve delavcev ali zaposlenih, ki izhajajo iz njihovega delovnega razmerja z dolžnikom, in javni dolgovi, ocenjeni in določeni v pravnomočnem sklepu;

seznam nepriznanih prijavljenih terjatev.

Terjatve, prijavljene po izteku enomesečnega roka od vpisa sklepa v poslovni register, vendar najpozneje v dveh mesecih po datumu njegovega izteka, se dodajo na seznam prijavljenih terjatev in priznajo v skladu z zakonsko določenim postopkom. Po izteku drugega obdobja ni mogoče prijaviti terjatev v zvezi z dolgovi, ki so nastali do začetka postopka v primeru insolventnosti.

Ob ponovnem odprtju ustavljenega postopka v primeru insolventnosti rok za prijavo terjatev začne teči od vpisa sklepa v skladu s členom 632(2) zakona o gospodarskih družbah (sklep o nadaljevanju ustavljenega postopka v primeru insolventnosti).

Terjatve v zvezi z dolgom, ki ni bil poravnani do datuma zapadlosti, ki so nastale po začetku postopka v primeru insolventnosti in pred odobritvijo sanacijskega načrta, se prijavijo po istem postopku in dodajo na dodatni seznam, ki ga pripravi upravitelj.

Upravitelj poskrbi, da so sezname hitro objavljeni v poslovnem registru, ter jih da na voljo upnikom in dolžniku v sodni pisarni sodišča.

Dolžnik in vsak upnik lahko pri sodišču vložita pisni ugovor s kopijo za upravitelja zoper priznane ali nepriznane terjatve v sedmih dneh od datuma objave seznama v poslovnem registru. Terjatve, potrjene s pravnomočno sodno odločbo, izdano po sklepu o začetku postopka v primeru insolventnosti, v katerem je sodeloval upravitelj, ni mogoče izpodbijati.

Če zoper sezname ni vloženi ugovorov, sodišče odobri seznam priznanih in po uradni dolžnosti vpisanih terjatev na zaprti seji takoj po izteku sedemdnevnega roka. Če so zoper sezname vloženi ugovori, jih sodišče preuči na javni obravnavi, na katero pozove upravitelja, dolžnika, upnika z izpodbijano priznane ali nepriznane terjatvijo in upnika, ki je vložil ugovor zoper terjatve. Po možnosti se vsi ugovori obravnavajo na eni obravnavi. Če je

ugovor utemeljen, sodišče odobri seznam po opravljenih prilagoditvah. V nasprotnem primeru sodišče zavrne ugovore v 14 dneh od datuma obravnave. Sklep sodišča o odobritvi seznama se objavi v poslovnem registru, zoper njega pa se ni mogoče pritožiti.

Upnik, ki je prijavil terjatev po enomesečnem roku od vpisa sklepa v poslovni register, vendar najpozneje v dveh mesecih od datuma izteka navedenega roka, ne sme izpodbijati priznane ali nepriznane terjatve ali zahtevati poravnave dolga iz preostale stečajne mase, če je bilo stečajno premoženje unovčeno. Naknadno prijavljene terjatve, priznane v skladu z zakonsko določenim postopkom, se dodajo na seznam, ki ga je odobrilo sodišče.

Upnik ali dolžnik, ki je vložil zavrnjeni ugovor zoper seznam, ki ga je pripravil upravitelj, in upnik, katerega terjatev je bila izključena s seznama priznanih terjatev, ali upnik in dolžnik v zvezi s terjatvijo, dodano na seznam priznanih terjatev po ugovoru, ki ga je sodišče sprejelo, lahko vložijo zahtevek v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah za potrditev nepriznane terjatve ali razveljavitev priznane terjatve v sedmih dneh od datuma objave sklepa sodišča o odobritvi seznama priznanih terjatev v poslovnem registru. Pravnomočni sklep ima konstitutivni učinek za dolžnika, upravitelja in vse upnike v postopku v primeru insolventnosti.

Priznana terjatev je v postopku v primeru insolventnosti terjatev, vključena na seznam priznanih terjatev, ki ga je odobrilo sodišče, razen terjatev, ki se izpodbijajo z zahtevkom za konvalidacijo v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

V skladu z zakonom o gospodarskih družbah se razdelitev odobri, ko je na voljo zadosten iztržek iz unovčenja stečajne mase.

Upravitelj pripravi načrt za razdelitev razpoložljivih denarnih sredstev med upnike, ob upoštevanju prednostne razvrstitve, prednostnih pravic in zavarovanja. Načrt razdelitve ostane delen, dokler niso vse terjatve v celoti poplačane ali dokler ni unovčena celotna stečajna masa, razen osebnega premoženja, ki ga ni mogoče prodati. Načrt razdelitve je 14 dni izobešen na vidnem mestu na posebni oglasni deski v javno dostopnih prostorih sodišča. Objavi se v poslovnem registru. V zgoraj navedenem obdobju lahko upniški odbor in vsak upnik pri sodišču vložita pisni ugovor zoper načrt razdelitve. Sodišče odobri načrt razdelitve, potem ko opravi potrebne prilagoditve po uradni dolžnosti ali na predlog druge osebe, ki ugovarja zakonitosti načrta. Sklep o odobritvi načrta razdelitve in ugovori, vloženi zoper njega, se objavijo v poslovnem registru, saj so tako o njih obveščeni upniki in dolžnik. Sklep o odobritvi načrta razdelitve lahko izpodbija upravitelj, upniški odbor ali upnik, ne glede na to, ali je ta upnik vložil ugovor zoper sklep, s katerim je sodišče razveljavilo ali spremenilo načrt razdelitve. Razdelitev na podlagi načrta, ki ga je odobrilo sodišče, opravi upravitelj.

Postopek za poravnavo terjatev z razdelitvami iz unovčenega premoženja, določen v členu 722 zakona o gospodarskih družbah, je naslednji:

terjatve, zavarovane z zastavno pravico ali hipoteko, rubežem ali zasegom, vpisane v skladu z zakonom o zastavnih pravicah – iz iztržka iz unovčenja zavarovanja;

terjatve, v zvezi s katerimi se uveljavlja zastavna pravica – iz vrednosti premoženja, ki je predmet zastavne pravice;

stroški, nastali v postopku v primeru insolventnosti (državna taksa, ki se plača ob vložitvi, in vsi drugi stroški, nastali do začetka veljavnosti sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti; nagrada upravitelja; terjatve delavcev in zaposlenih, kadar podjetje dolžnika ni prenehalo poslovati; stroški, nastali zaradi povečanja, upravljanja, ocenjevanja in razdelitve stečajne mase, ter preživnine za dolžnika in njegovo družino);

terjatve, ki izhajajo iz pogodb o zaposlitvi in so obstajale pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;

zakonsko nadomestilo, ki ga mora dolžnik plačati tretjim osebam;

javnopravni dolgovi do države ali občin, ki med drugim vključujejo davke, carine, takse in druge obvezne prispevke za socialno varnost, če so nastali pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti;

terjatve, ki so nastale po začetku insolventnosti in do zadevnega datuma zapadlosti niso bile plačane;

kakršne koli preostale nezavarovane terjatve, ki so nastale pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;

zakonske ali pogodbene obresti na nezavarovane dolgove, zapadle po datumu začetka postopka v primeru insolventnosti;

posojila, ki jih je dolžniku odobrila družbenik ali delničar;

donacije;

stroški, ki so upnikom nastali v povezavi s postopkom v primeru insolventnosti, razen stroškov na podlagi člena 629b zakona o gospodarskih družbah (predujem za začetne stroške postopka).

Če razpoložljiva sredstva ne zadostujejo za popolno poplačilo terjatev iz odstavkov od 3 do 12, se vsakemu razredu upnikov razdelijo sorazmerno. Če je država prijavila več terjatev istega razreda in so bile te priznane, se zneski izplačajo v enem samem plačilu iz načrta razdelitve, po prejemu pa jih razdeli nacionalna agencija za prihodke v skladu z zakonom o davčnem postopku in postopku zavarovanja za socialno varnost. Nacionalna agencija za prihodke o razdelitvi nemudoma obvesti stečajno sodišče in upravitelja.

Terjatve, ki izhajajo iz zakonskih ali pogodbenih obresti na nezavarovane dolgove, ki so zapadli po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti; terjatve v zvezi s posojili, ki jih je dolžniku odobrila družbenik ali delničar; terjatve, ki izhajajo iz donacij in stroškov, nastalih upniku v postopku v primeru insolventnosti, razen terjatev iz člena 629b zakona o gospodarskih družbah (predujem za začetne stroške postopka), se lahko poplačajo šele, ko so v celoti poplačane terjatve vseh drugih upnikov. Upnik, ki je terjatev prijavil po razdelitvi, se doda na seznam upnikov s terjatvami, ki bodo poplačane pri naslednjih razdelitvah, pri čemer nima pravice, da bi bila njegova terjatev pri poznejših razdelitvah poplačana z večjim deležem unovčenega premoženja kot nadomestilo za to, da ni prejel deleža pri prejšnjih razdelitvah.

Zavarovani upniki ohranijo svoje zavarovanje v postopku v primeru insolventnosti. Njihove terjatve se poplačajo prve, vendar ta prednostna pravica velja le za iztržek iz unovčenja zavarovanja. Kadar prodajna cena osebnega premoženja, ki je bilo zastavljeno ali dano pod hipoteko, ne zadostuje za kritje celotnega zneska dolga skupaj z natečenimi obrestmi, upnik sodeluje pri razdelitvi kot nezavarovani upnik. Kadar prodajna cena osebnega premoženja, ki je bilo zastavljeno ali dano pod hipoteko, presega zavarovani dolg, vključno z natečenimi obrestmi, se preostali znesek vključi v stečajno maso. To pravilo se uporablja tudi za poravnavo terjatev upnikov z zastavno pravico.

Upnik, katerega terjatev je bila delno poplačana v glavnem postopku, v katerem je dolžnika za insolventnega razglasilo tuje sodišče, sodeluje pri razdelitvi premoženja v pomožnem postopku, uvedenem pred bolgarskim sodiščem, če ima gospodarski subjekt v Bolgariji znatno premoženje in če delež, ki bi ga upnik prejel pri razdelitvi premoženja v pomožnem postopku, presega delež drugih upnikov v istem postopku. Premoženje, ki ostane po razdelitvi premoženja v pomožnem postopku, se prenese na premoženje v glavnem postopku.

Terjatev, za katero velja odlog, se vključi v začetno razdelitev kot sporna terjatev, za njeno poplačilo pa se v načrtu razdelitve namenijo ustrezna sredstva.

Terjatev je izključena iz končne razdelitve, če pogoj za odlog še velja. Vendar je terjatev, za katero velja peremptorni pogoj, vključena v razdelitev kot brezpogojna terjatev.

V načrtu razdelitve se ustrezna sredstva namenijo tudi za terjatve, ki se izpodbijajo s civilno tožbo. Če se izpodbija samo zavarovanje ali prednostna pravica, se terjatev začasno vključi v razdelitev kot nezavarovana terjatev do odločitve o sporu, v načrtu razdelitve pa se namenijo sredstva, ki so enaka znesku, ki bi ga upnik prejel za zavarovano terjatev. V sanacijskem načrtu ali ob razdelitvi unovčenega premoženja je treba ustrezna sredstva nameniti za nepriznane terjatve, ki se izpodbijajo z zahtevkom za konvalidacijo v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah.

Upravitelj na podlagi odredbe sodišča pri banki položi zneske, ki so ob končni razdelitvi namenjeni za neizterjane ali sporne terjatve. Dolžnik lahko prejme preostanek stečajne mase, če obstaja, potem ko v celoti in dokončno poravnava svoje dolgove.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Sodišče odredi, da se postopek v primeru insolventnosti konča v naslednjih primerih:

če se v enem letu od vpisa sklepa v skladu s členom 632(1) zakona o gospodarskih družbah (sklep o ustavitvi postopka zaradi nezadostnega premoženja za kritje stroškov postopka v primeru insolventnosti ali neplačila začetnih stroškov, nastalih v postopku) ne zahteva nadaljevanje postopka;

če je stečajna masa izčrpana;

če so vse terjatve poplačane;

če je odobren sanacijski načrt;

če je sklenjen dogovor med dolžnikom in vsemi upniki s priznanimi terjatvami, če dogovor izpolnjuje veljavne zakonske zahteve in ni bila vložena ugotovitvena tožba v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah v zvezi z neobstoječo priznano terjatvijo.

V prvih treh primerih stečajno sodišče v sklepu o končanju postopka odredi, da se gospodarski subjekt izbriše, razen če so vse terjatve upnikov poplačane in v stečajni masi ostane neunovčeno premoženje. Zoper sklep se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od njegovega vpisa v poslovni register.

Postopek v primeru insolventnosti se ne konča, če so bile dolžnikove obveznosti zavarovane z zavarovanjem tretjih oseb in postopek izvršbe zoper zavarovanje še poteka ali če je dolžnik stranka v sodnem postopku, ki še poteka.

V skladu z nacionalno zakonodajo je prestrukturiranje z namenom rešitve dolžnikovega podjetja del glavnega postopka v primeru insolventnosti.

Sanacija podjetja je neodvisna neobvezna faza postopka v primeru insolventnosti. Za izvedbo sanacije je potreben pisni zahtevek pri sodišču, v katerem sanacijski načrt predlaga katera koli od naslednjih strank: dolžnik, upravitelj, upniki, ki imajo vsaj eno tretjino zavarovanih terjatev, upniki, ki imajo vsaj eno tretjino nezavarovanih terjatev; družbeniki ali delničarji, ki imajo vsaj eno tretjino lastniškega kapitala dolžnikovega podjetja; družbenik z neomejeno odgovornostjo ali 20 % vseh delavcev in zaposlenih v dolžnikovem podjetju.

Sanacijski načrt (ali sanacijski načrti) se lahko predlaga od vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti do izteka enega meseca od datuma vpisa sklepa sodišča o odobritvi seznama priznanih terjatev v poslovni register. Stroški, nastali v zvezi s sanacijskim načrtom, ki ga je predlagal dolžnik ali upravitelj, se krijejo iz stečajne mase, v vseh drugih primerih pa jih krije stranka, ki je predlagala načrt.

Vsebina sanacijskega načrta mora biti v skladu z zahtevami iz člena 700(1) zakona o gospodarskih družbah in obravnavati vprašanja, kot so obseg, v katerem bodo poplačane terjatve, ki so na datum predložitve načrta vključene na sezname, ki jih je odobrilo sodišče; način in časovni okvir za poplačilo vsakega razreda terjatev, jamstva za plačilo spornih nepriznanih terjatev, v zvezi s katerimi na datum predložitve načrta še potekajo sodni postopki; pogoji, pod katerimi so komplementarji ali komanditisti v celoti ali delno oproščeni odgovornosti; obseg, v katerem bodo poplačane terjatve vsakega razreda upnikov, v primerjavi s premoženjem, ki bi ga prejeli na podlagi razdelitve v skladu s splošnim zakonsko določenim postopkom; jamstva, zagotovljena vsakemu razredu upnikov v zvezi z izvajanjem načrta; upravni, organizacijski, pravni, finančni, tehnični in drugi ukrepi, ki jih je treba sprejeti za izvedbo načrta, ter vpliv načrta na delavce in zaposlene v dolžnikovem podjetju. Sanacijski načrt lahko poleg tega vključuje predlagane ukrepe ali posle za obnovitev sposobnosti preživetja podjetja, kot so prodaja celotnega podjetja ali njegovega dela, pogoji in način izvedbe prodaje, zamenjava terjatev v lastniški kapital, prenovitev obveznosti ali drugi ukrepi in posli (načrt zlasti izključuje možnost prodaje premoženja upravljavcev vodovoda in kanalizacije, ki je potrebno za njihove osnovne dejavnosti, dokler ni imenovan nov upravljavec vodovoda in kanalizacije na zadevnem območju), imenovanje nadzornega organa s pooblastili za nadzor nad dejavnostmi dolžnika za obdobje sanacijskega načrta ali krajše obdobje; preložitve ali odlog plačila, popolni ali delni odpust dolga, prestrukturiranje družbe ali drugi ukrepi in posli.

Če načrt izpolnjuje zakonsko določene zahteve (člen 700(1) zakona o gospodarskih družbah), sodišče izda sklep, s katerim dopusti, da načrt obravnava skupščina upnikov, in odredi, da se v poslovnem registru objavi obvestilo, v katerem je določen datum skupščine. Po potrebi se predlagatelju načrta pošlje obvestilo, naj odpravi ugotovljene pomanjkljivosti. Zoper sklep se je mogoče pritožiti v sedmih dneh.

O načrtu lahko glasujejo samo upniki, ki imajo priznane ali potrjene terjatve, ali upniki, ki jim je sodišče dodelilo glasovalne pravice. Upniki glasujejo ločeno v posameznih zakonsko določenih razredih in lahko svoj glas oddajo, ne da bi bili navzoči na skupščini, na podlagi notarsko overjenega pooblastila, ki ga je podpisal upnik. Vsak razred upnikov načrt sprejme z navadno večino terjatev v zadevnem razredu. Ugovori zoper sprejeti načrt se lahko vložijo pri stečajnem sodišču v sedmih dneh od datuma glasovanja. Ugovore lahko vložijo tudi upniki, ki so vložili zahtevke za konvalidacijo v skladu s členom 694 zakona o gospodarskih družbah. Načrt se zavrne, če je proti njemu glasovala več kot polovica upnikov s priznanimi terjatvami, ne glede na razred navedenih terjatev. Obvestilo v zvezi s sprejetjem načrta se objavi v poslovnem registru.

Sodišče odobri sanacijski načrt, če izpolnjuje pogoje iz člena 705(1) zakona o gospodarskih družbah, tj. če so izpolnjene vse zakonsko določene zahteve za njegovo sprejetje s strani različnih razredov upnikov; načrt je sprejela večina upnikov, ki imajo več kot polovico priznanih terjatev, vključenih na sezname, ki jih je odobrilo sodišče; če je z načrtom predvideno delno plačilo, bo vsaj en razred upnikov, ki so sprejeli načrt, prejel delno plačilo; vsi upniki istega razreda se obravnavajo enako, razen če so oškodovani upniki pisno umaknili svoje ugovore zoper sprejetje načrta; načrt zagotavlja, da bosta upnik in dolžnik, ki se ne strinjata z načrtom, prejela enako plačilo, kot bi ga prejela, če bi bilo premoženje razdeljeno v skladu s splošnim zakonsko določenim postopkom; noben upnik ne bo prejel več, kot mu pripada na podlagi njegove priznane terjatve; družbenikom ali delničarjem ne bo izplačan noben dohodek, dokler ne bodo terjatve razreda upnikov, na interese katerih vpliva načrt, v celoti in dokončno poplačane; samostojnim podjetnikom, družbenikom z neomejeno odgovornostjo in njihovim družinam ne bodo izplačane preživnine v znesku, ki presega znesek, ki ga je določilo sodišče, dokler ne bodo terjatve razreda upnikov, na interese katerih vpliva načrt, v celoti in dokončno poplačane. Če je skupščina upnikov sprejela več načrtov in vsi načrti izpolnjujejo zakonsko določene zahteve, sodišče odobri načrt, ki so ga sprejeli upniki, ki imajo več kot polovico priznanih terjatev.

Sanacijski načrt se lahko predloži v pomožnem postopku v primeru insolventnosti, ki ga je začelo bolgarsko sodišče, če ima gospodarski subjekt znatno premoženje v Bolgariji, s soglasjem upravitelja v glavnem postopku, v katerem je gospodarski subjekt za insolventnega razglasilo tuje sodišče.

Sodišče s sklepom o odobritvi sanacijskega načrta odredi končanje postopka in imenuje nadzorni organ, ki je predlagan v načrtu ali ki ga izvoli upniški odbor. Zoper sklep o odobritvi sanacijskega načrta in sklep o zavrnitvi načrta, pripravljenega za sanacijo dolžnikovega podjetja in sprejetega na skupščini upnikov, se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma vpisa v poslovni register.

Načrt, ki ga je odobrilo sodišče, je zavezujoč za dolžnika in vse upnike s terjatvami v zvezi z dolgovi, nastalimi pred datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti. Vsak upnik lahko zaprosi za izdajo izvršilnega naslova v skladu s postopkom iz člena 405 zakonika o civilnem postopku za izvršbo pretvorjene terjatve, ne glede na njen znesek.

Če dolžnik ne izvaja sanacijskega načrta, lahko upniki s terjatvami, ki so bile pretvorjene na podlagi načrta in predstavljajo vsaj 15 % celotnega zneska terjatev, ali nadzorni organ, ki ga je imenovalo sodišče, pri sodišču zahtevajo nadaljevanje postopka v primeru insolventnosti, ne da bi bilo treba dokazati insolventnost ali prezadolženost. V takem primeru se učinek pretvorbe, ki ga ima načrt v zvezi s pravicami in zavarovanji upnikov, ohrani. V okviru obnovljenega postopka v primeru insolventnosti se ne izvede noben sanacijski postopek.

Če je v odobrenem sanacijskem načrtu predvidena prodaja celotnega podjetja ali njegovega dela, mora biti prodajna pogodba sklenjena v enem mesecu od datuma začetka veljavnosti sklepa o odobritvi načrta. Če prodajna pogodba ni sklenjena v roku iz odobrenega sanacijskega načrta, lahko vsaka stranka v enem mesecu od izteka enomesečnega roka za sklenitev prodajne pogodbe sodišču predlaga, naj pogodbo razglasi za sklenjeno. Če nobena od strank ne zahteva, naj se pogodba razglasi za sklenjeno, in je upnik vložil zahtevek, stečajno sodišče obnovi postopek in dolžnika razglasi za insolventnega.

V zakonu o gospodarskih družbah je poleg sprejetja sanacijskega načrta predvidena še ena možnost za doseg dogovora med dolžnikom in upniki. Dolžnik lahko v kateri koli fazi postopka sklene pisni dogovor o poravnavi dolga z vsemi upniki s priznanimi terjatvami, ne da bi ga zastopal upravitelj. Če dogovor izpolnjuje zakonsko določene zahteve, sodišče odobri ustavitev postopka, če v skladu s členom 694(1) zakona o gospodarskih družbah niso bile vložene ugotovljive tožbe, s katerimi se izpodbija obstoj priznanih terjatev. Zoper sodbo se je mogoče pritožiti v sedmih dneh od datuma vpisa v poslovni register.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Upniki na zaključni skupščini sprejmejo sklep o osebnem premoženju, ki je vključeno v stečajno maso in ga ni mogoče prodati, ter lahko odločijo, da se osebno premoženje zanemarljive vrednosti ali terjatve, katerih izterjava bi bila nerazumno težka, dajo na voljo dolžniku. Upravitelj na podlagi odredbe sodišča pri banki položi zneske, ki so ob končni razdelitvi namenjeni za neizterjane ali sporne terjatve.

Ob končanju postopka v primeru insolventnosti se splošna prepoved razpolaganja odpravi, ukrep zavarovanja pa se izbriše po uradni dolžnosti na datum začetka veljavnosti sklepa o končanju postopka v primeru insolventnosti.

Vse terjatve, ki niso bile prijavljene, in pravice, ki se niso uveljavljale v postopku v primeru insolventnosti, prenehajo. Terjatve, ki jih ni bilo mogoče poplačati v postopku v primeru insolventnosti, prenehajo, razen če se postopek nadaljuje v skladu s členom 744(1) zakona o gospodarskih družbah (če se v enem letu od datuma odobritve ustavitve postopka sprostijo zneski, namenjeni za sporne terjatve, ali pa se odkrije premoženje, ki med postopkom v primeru insolventnosti ni bilo znano).

Če je dolžnik sklenil dogovor o poravnavi dolga z vsemi upniki, ki imajo priznane terjatve, in se je postopek v primeru insolventnosti končal, lahko upniki zahtevajo pravno varstvo v skladu s splošnimi pravili iz civilnega prava, razen če ni z zakonom o gospodarskih družbah določeno drugače. Če dolžnik ne izpolni obveznosti na podlagi dogovora o poravnavi dolga, lahko upniki, katerih terjatve predstavljajo vsaj 15 % celotnega zneska terjatev, zahtevajo nadaljevanje postopka v primeru insolventnosti, ne da bi bilo treba dokazati insolventnost ali prezadolženost.

Ob končanju postopka v primeru insolventnosti po odobritvi sanacijskega načrta začne za obveznosti, nastale pred datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, teči nov zakonski zastaralni rok na podlagi člena 110 zakona o obveznostih in pogodbah, in sicer od datuma pravnomočnosti sklepa o odobritvi sanacijskega načrta, če so zadevne obveznosti predmet takojšnje poravnave, ali od datuma zapadlosti in plačljivosti obveznosti, če je v načrtu določen njihov odlog. V skladu s členom 110 zakona o obveznostih in pogodbah vse terjatve prenehajo po izteku petletnega zakonskega zastaralnega roka, razen če ni z zakonom določeno drugače. Če je bil vložen predlog za nadaljevanje postopka v primeru insolventnosti, zakonski zastaralni rok za priznane terjatve preneha teči, dokler traja obnovljeni postopek. Upnik lahko na podlagi sanacijskega načrta, ki ga je odobrilo sodišče, zaprosi za izdajo izvršilnega naslova v zvezi s svojo pretvorjeno terjatvijo, ne glede na njen znesek.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

V skladu z nacionalno zakonodajo stroški v postopku v primeru insolventnosti vključujejo:

državno takso za postopek v primeru insolventnosti in vse druge stroške, nastale do pravnomočnosti sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti; nagrado upravitelja;

terjatve delavcev in zaposlenih v dolžnikovem podjetju, če to ni prenehalo poslovati;

stroške, nastale zaradi povečanja, upravljanja, ocenjevanja in razdelitve stečajne mase;

preživnino, plačano dolžniku in njegovi družini.

Kadar predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti vložijo dolžnik, se državna taksa ne plača vnaprej. Krije se iz stečajne mase ob razdelitvi premoženja. Kadar predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti vložijo upnik in kadar soupnik nastopi kot stranka v postopku, državno takso plača upnik ali stranka, ki se pridruži kot soupnik.

Zaradi uvedbe postopka v primeru insolventnosti, če razpoložljiva sredstva dolžnika ne zadostujejo za kritje začetnih stroškov postopka v primeru insolventnosti ali če se med postopkom v primeru insolventnosti ugotovi, da razpoložljiva sredstva dolžnika ne zadostujejo za kritje stroškov postopka v primeru insolventnosti, sodišče določi znesek, ki ga mora dolžnik ali upnik plačati vnaprej v roku, ki ga določi sodišče. Začetne stroške postopka v primeru insolventnosti oceni sodišče, pri čemer upošteva trenutno nagrado začasnega upravitelja in predvidene stroške postopka v primeru insolventnosti. Kadar je dolžnik osebna družba, sodišče odloči o predplačilu stroškov ob upoštevanju premoženja družbenikov z neomejeno odgovornostjo.

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se stroški krijejo iz stečajne mase. V ta namen lahko sodišče izda nalog, s katerim upravitelja pooblasti, da opravi potrebne razporeditve.

Kadar je postopek v fazi povečevanja stečajne mase, se državna taksa ne plača vnaprej. Državna taksa se ne pobere pri vpisu okoliščin v zvezi z insolventnostjo v poslovni register na podlagi sklepov in odredb sodišča ter pri vpisu in izbrisu rubeža ali splošne prepovedi razpolaganja.

V postopku, uvedenem na podlagi predloga za razveljavitev posla na podlagi členov 645, 646 in 647 zakona o gospodarskih družbah in člena 135 zakona o obveznostih in pogodbah, se državna taksa ne plača vnaprej, ne glede na stopnjo sodišča. Če je predlogu ugodeno, mora državno takso plačati stranka, ki ni uspela v postopku. Če je predlog zavrnjen, se državna taksa krije iz stečajne mase. Če je predlog za razveljavitev posla vložil upravitelj in je bil zavrnjen, se stroški postopka v primeru insolventnosti, nastali tretjim osebam, krijejo iz stečajne mase.

Državna taksa se ne plača vnaprej za ugotovitev tožbo, ki jo je vložil upnik ali dolžnik na podlagi člena 694 zakona o gospodarskih družbah. Če je tožba zavrnjena, mora stroške plačati tožnik.

Terjatev upnika, prijavljena po izteku zakonskega roka za prijavo, vendar najpozneje v dveh mesecih po datumu njegovega izteka, se doda na seznam prijavljenih terjatev in prizna v skladu z zakonsko določenim postopkom. Dodatne stroške, nastale v zvezi s priznanjem, plača upnik, ki je prijavil terjatev.

Stroški, nastali v zvezi s sanacijskim načrtom, ki ga je predlagal dolžnik ali upravitelj, se krijejo iz stečajne mase, v vseh drugih primerih pa jih krije stranka, ki je predlagala načrt. Razen če ni v sanacijskem načrtu določeno drugače, sodišče dolžniku odredi, naj plača državno takso in nastale stroške.

Stroški za ohranitev premoženja, ki je predmet unovčenja, nastali, dokler premoženje ne preide v posest kupca, se krijejo iz stečajne mase. Stroške prodaje stanovanj, ki so v lasti dolžnika in oddana v najem njegovim delavcem in zaposlenim, nosi prodajalec.

Pri razdelitvi unovčenega premoženja se terjatve, ki izhajajo iz stroškov, nastalih v postopku v primeru insolventnosti, poplačajo po poravnavi zavarovanih terjatev in terjatev, v zvezi s katerimi se uveljavlja pridržna pravica.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

V zakonu o gospodarskih družbah so določeni ukrepi, s katerimi so upniki stečajne mase zaščiteni pred dejanji in posli, ki jih dolžnik izvede oziroma sklene z namenom zmanjšanja stečajne mase in škodovanja interesom upnikov. V zakonu je uveden pojem „obdobje izpodbojnosti“ – neizpodbojna domneva, da so bili interesi upnikov oškodovani, če so bila v tem obdobju izvedena nekatera dejanja ali sklenjeni nekateri posli. Dolžina obdobja izpodbojnosti se razlikuje glede na vrsto posla, za katerega se uporablja zakonska domneva škodljivosti. Za nekatere posle in dejanja se obdobje izpodbojnosti začne z datumom insolventnosti ali prezadolženosti, vendar ne prej kot eno leto pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, in konča z datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti. V drugih primerih traja tri leta, dve leti ali eno leto pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti ter vključuje obdobje med datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti in datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti. Za škodljive se štejejo tudi nekatera dejanja in posli, ki so izvedeni oziroma sklenjeni po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti v nasprotju z vzpostavljenim postopkom, tj. brez predhodnega soglasja upravitelja.

Vrste dejanj in poslov, ki se na podlagi zakona o gospodarskih družbah štejejo za škodljive, so izčrpno opredeljene in razdeljene v dve kategoriji: nična in neveljavna dejanja in posli ter neizvršljiva dejanja in posli v zvezi z upniki stečajne mase.

Nične posle ureja člen 646(1) zakona o gospodarskih družbah. Navedeni člen določa, da so v zvezi z upniki nični naslednja dejanja in posli, če so bili izvedeni oziroma sklenjeni po datumu sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti v nasprotju z vzpostavljenimi postopkovnimi pravili:

poravnava dolga, nastalega pred sklepom o začetku postopka v primeru insolventnosti;

zastava ali hipoteka, ustanovljena na pravici ali premoženju iz stečajne mase;

posel, v katerega je vključena pravica ali premoženje iz stečajne mase.

Druge vrste škodljivih dejanj in poslov, ki se lahko razglasijo za neizvršljive, so urejene z določbami členov 645(3), 646(2) in 647 zakona o gospodarskih družbah ter členom 135 zakona o obveznostih in pogodbah. Da bi bili zadevna dejanja in posli neizvršljivi v zvezi z upniki stečajne mase, morajo biti za neizvršljive razglašeni s pravnomočno sodno odločbo.

V skladu s členom 646(2) zakona o gospodarskih družbah se lahko v zvezi z upniki za neizvršljive v zadevnih rokih razglasijo naslednja dejanja ali posli, ki jih dolžnik izvede oziroma sklene po začetku insolventnosti ali prezadolženosti:

predčasna poravnava obveznosti, ne glede na način poravnave, v enem letu pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti;

ustanovitev hipoteke ali zastavne pravice za zavarovanje predhodno nezavarovane terjatve zoper dolžnika v enem letu pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti;

poravnava obveznosti, ki je zapadla in postala plačljiva, s strani dolžnika, ne glede na način poravnave, v šestih mesecih pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Če je upnik vedel, da je dolžnik insolventen ali prezadolžen, se obdobje izpodbojnosti v prvih dveh primerih podaljša na dve leti, v tretjem primeru pa na eno leto. Seznanjenost se predpostavlja, če sta dolžnik in upnik povezani osebi ali če je bil upnik seznanjen ali bi lahko bil seznanjen z okoliščinami, na podlagi katerih bi lahko razumno sklepal, da je dolžnik insolventen ali prezadolžen.

Neizvršljivosti ni mogoče uveljavljati v prvem in tretjem primeru, če je obveznost poravnana v okviru rednega poslovanja dolžnika in če:

je v skladu s pogoji, dogovorjenimi med strankami, in izvedena sočasno z zagotovitvijo blaga ali storitev v enaki vrednosti dolžniku ali v 30 dneh od datuma, ko je plačljiva obveznost zapadla, ali

je po plačilu upnik dolžniku zagotovil blago ali storitve v enaki vrednosti.

Neizvršljivosti ni mogoče uveljavljati v drugem primeru, če je bila zastavna pravica ali hipoteka ustanovljena:

pred odobritvijo posojila dolžniku ali sočasno z njo;

za nadomestitev drugega stvarnega zavarovanja, ki ga ni mogoče razglasiti za neizvršljivega v skladu s pravili iz oddelka I poglavja 41 zakona o gospodarskih družbah;

za zavarovanje posojila, odobrenega za pridobitev premoženja, ki je bilo zastavljeno ali dano pod hipoteko.

Neveljavnost na podlagi člena 646(2) zakona o gospodarskih družbah ne vpliva na pravice, ki so jih tretje osebe pridobile v dobri veri, preden je bila vpisana vloga, s katero je bila vložena tožba za razveljavitev posla. Slaba vera se domneva, dokler ni dokazano nasprotno, če je tretja oseba povezana z dolžnikom ali osebo, s katero se je dolžnik pogajal.

Javnih in zasebnih terjatev države, ki so predmet zasebne izvršbe in jih je dolžnik plačal, ni mogoče razveljaviti v zvezi z upniki stečajne mase v skladu z zgoraj navedenimi pravili in postopkom.

V skladu s členom 647(1) zakona o gospodarskih družbah se lahko v zvezi z upniki stečajne mase razveljavijo naslednja dejanja in posli dolžnika, če so bili izvedeni v določenih rokih:

posli brez plačila, razen običajnih donacij, sklenjeni z osebo, povezano z dolžnikom, v treh letih pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti;

posli brez plačila, sklenjeni v dveh letih pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti;

posli po prenizki vrednosti, sklenjeni v dveh letih pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, vendar ne pred začetkom insolventnosti ali prezadolženosti;

hipoteke, zastavne pravice ali osebna zavarovanja, ustanovljena v zvezi z odgovornostjo tretjih oseb v enem letu pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, vendar ne pred začetkom insolventnosti ali prezadolženosti;

hipoteke, zastavne pravice ali osebna zavarovanja, ustanovljena v zvezi z odgovornostjo tretjih oseb v korist upnika, povezanega z dolžnikom, v dveh letih pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, vendar ne pred začetkom insolventnosti ali prezadolženosti;

posli, ki so škodljivi za upnike in so sklenjeni z osebo, povezano z dolžnikom, v dveh letih pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Člen 647(1) zakona o gospodarskih družbah se uporablja tudi za dejanja in posle, ki jih je dolžnik izvedel oziroma sklenil v obdobju med datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti in datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti. Neveljavnost ne vpliva na pravice, ki so jih tretje osebe pridobile v dobri veri za plačilo, preden je bila vpisana vloga.

V zvezi z upniki stečajne mase se lahko razveljavi tudi pobot, če je upnik terjatev pridobil in je dolžniku obveznost nastala pred datumom sklepa o začetku postopka v primeru insolventnosti, pri čemer je upnik ob pridobitvi terjatve ali nastanku obveznosti vedel, da je dolžnik insolventen ali prezadolžen ali da je bil vložen predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Ne glede na čas nastanka vzajemnih dolgov je pobot, ki ga dolžnik izvede po razglasitvi insolventnosti ali prezadolženosti, vendar ne prej kot eno leto pred datumom vložitve predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, neveljaven v zvezi z upniki stečajne mase, razen dela dolga, ki bi ga upnik prejel ob razdelitvi po unovčenju premoženja.

Člen 135 zakona o obveznostih in pogodbah ureja tožbe, ki jih lahko vložijo upravitelj ali upnik in s katerimi predlaga razveljavitev škodljivih dejanj dolžnika, če je dolžnik vedel za škodljivi učinek navedenih dejanj. Kadar je razlog za dejanje dobiček, se tudi za stranko, s katero se je dolžnik pogajal, domneva, da je vedela za škodo. Neveljavnost ne vpliva na pravice, ki so jih tretje osebe pridobile v dobri veri za plačilo, preden je bila vpisana vloga, s katero je bila vložena tožba za razveljavitev posla. Seznanjenost se predpostavlja, dokler ni dokazano nasprotno, če je tretja oseba zakonec, prednik, potomec ali sorojenec dolžnika. Če je dejanje izvedeno pred nastankom terjatve, je neveljavno le, če ga je dolžnik ali oseba, s katero se je dolžnik pogajal, izvedel, da bi škodoval upniku.

Tožbo za razglasitev ničnosti ali neveljavnosti dejanj ali poslov v zvezi z upniki stečajne mase in posledične tožbe za izpolnitev za povečanje stečajne mase lahko vložijo upravitelj ali, če upravitelj tega ne stori, kateri koli upnik stečajne mase. Kadar zahtevek vložijo upnik, sodišče postavi upravitelja kot sotožnika sua sponte. Če je upnik vložil zahtevek, drug upnik ne more vložiti istega zahtevka. Vendar lahko drugi upnik sodišče pred prvo obravnavo v zadevi zaprosi, naj ga postavi kot sotožnika. Pravnomočna sodna odločba je veljavna in izvršljiva za dolžnika, upravitelja in vse upnike.

Če je sodišče posel razglasilo za ničen in neveljaven v zvezi z upniki stečajne mase, se sredstva, ki jih je zagotovila tretja oseba, vrnejo, in če taka sredstva niso vključena v stečajno maso ali če se dolgujejo denarna sredstva, tretja oseba postane upnik v postopku.

Za tožbo za razveljavitev posla, ki jo je upravitelj vložil v glavnem ali pomožnem postopku v primeru insolventnosti, v katerem je gospodarski subjekt za insolventnega razglasilo tuje sodišče, ali v pomožnem postopku, ki ga je začelo bolgarsko sodišče, če ima gospodarski subjekt znatno premoženje v Bolgariji, se šteje, da je bila vložena v obeh postopkih.

Zadnja posodobitev: 18/02/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Češka

Pravni okvir

Postopek zaradi insolventnosti na Češkem ureja zlasti zakon št. 182/2006 o insolventnosti in postopkih v primeru insolventnosti (Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v nadaljnjem besedilu: zakon o insolventnosti), subsidiarno pa zakon št. 99/1963, tj. zakonik o civilnem postopku (Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád).

Pomemben instrument je tudi zakon št. 312/2006 o stečajnih upraviteljih (Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích), ki (skupaj z zakonom o insolventnosti) določa pravni okvir za poklic stečajnega upravitelja.

Veljavna različica teh določb je na voljo [tukaj](#).

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti se lahko sproži proti fizičnim in pravnim osebam, ne glede na to, ali so gospodarski subjekti.

Posamezne vrste postopkov zaradi insolventnosti (stečaj, reorganizacija in odpis dolga) se razlikujejo glede na to, katerim subjektom so namenjene. Predlog za stečaj se lahko vložijo zoper vse subjekte, reorganizacija je namenjena izključno podjetjem, odpis dolga pa zlasti subjektom, ki niso gospodarski subjekti (kot je pojasnjeno v nadaljevanju).

Postopek zaradi insolventnosti se ne more sprožiti zoper državo, avtonomne lokalne organe, politične stranke in gibanja med volitvami ter druge izbrane subjekte, ki so predvsem javne narave. Za finančne institucije in zavarovalnice se uporabljajo posebna pravila.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Insolventnost ali grozeča insolventnost

Postopek zaradi insolventnosti je sodni postopek, ki obravnava insolventnost dolžnika ali grozečo insolventnost in načine za njeno obravnavanje. Osnovno izhodišče je torej obstoj insolventnosti ali grozeče insolventnosti.

Dolžnik je insolventen, če (pogoji so kumulativni):

ima več upnikov;

ima denarne obveznosti, ki so zapadle pred več kot 30 dnevi;

navedenih obveznosti ne more izpolniti.

Dolžnik se šteje za insolventnega zlasti, če je prenehal odplačevati precejšen delež svojih dolgov ali ne more poravnati takih obveznosti več kot tri mesece po njihovi zapadlosti ali če morebitnih zapadlih denarnih terjatev do dolžnika ni mogoče poravnati z izvršbo ali zapolombo.

Dolžnik, ki je gospodarski subjekt (bodisi pravna bodisi fizična oseba), je insolventen tudi, če je prezadolžen. Prezadolžen je, če ima več upnikov, znesek njegovih obveznosti pa presega vrednost njegovega premoženja.

Grozeča insolventnost pomeni, da je ob upoštevanju vseh okoliščin mogoče razumno predvidevati, da dolžnik ne bo mogel ustrezno in pravočasno izpolniti pomembnega dela svojih denarnih obveznosti.

Vrste postopkov zaradi insolventnosti

Češko pravo razlikuje med tremi osnovnimi načini obravnavanja dolžnikove insolventnosti ali grozeče insolventnosti v postopku zaradi insolventnosti, ki so: stečaj (*konkurs*),

reorganizacija (*reorganizace*) in

odpis dolga (*oddlužení*).

V zakonu o insolventnosti ni navedeno, katero od metod insolventnosti naj bi posamezni dolžnik uporabljal, zato lahko med njimi izbira. Poleg likvidacijskega postopka (stečaja) obstaja tudi element sanacije (reorganizacija in odpis dolga). Izbira primerne metode za obravnavanje dolžnikove insolventnosti bi morala temeljiti prizadevanju za najboljši možni rezultat za upnike.

Stečaj je splošni način obravnavanja insolventnosti, pri katerem se na podlagi sklepa o začetku stečajnega postopka preverjene terjatve upnikov večinoma poravnajo z izkupičkom od prodaje premoženja. Naporavnane terjatve ali njihovi deli ne prenehajo, razen če to določa zakon. Ta metoda insolventnosti se uporablja vedno, kadar ni mogoče uporabiti reorganizacije ali odpisa dolga kot zmernejših postopkov zoper dolžnika ali če se med postopkom izkaže, da teh metod ni mogoče nadaljevati.

Reorganizacija se lahko uporablja za obravnavanje insolventnosti ali grozeče insolventnosti dolžnika, ki je gospodarski subjekt. Vključuje reorganizacijo podjetja. Običajno se pričakuje, da bodo terjatve upnikov postopoma poravnane, dolžnikovo podjetje pa med tem še naprej posluje v skladu z ukrepi za oživitve njegovega upravljanja iz načrta za reorganizacijo, ki ga odobri stečajno sodišče. Upniki spremljajo, kako načrt napreduje.

Odpis dolga je način obravnavanja insolventnosti ali grozeče insolventnosti dolžnika, ki je fizična oseba (ki opravlja poslovno dejavnost ali ne) ali pravna oseba, ki ni gospodarski subjekt. Pri tej metodi insolventnosti se bolj upoštevajo socialni kot ekonomski vidiki. Cilj je dolžniku omogočiti „nov začetek“ in ga motivirati, naj dejavno sodeluje pri vračanju svojega dolga. Načeloma se od dolžnika zahteva, da je sposoben vsaj v celoti kriti honorar in denarne stroške stečajnega upravitelja, drugim upnikom izplačati najmanj znesek v isti višini ter v celoti kriti morebitne zakonsko določene preživnine in honorar osebe, ki sestavi vlogo za odpis dolga. Nekatere kategorije dolžnikov (prejemniki starostne ali invalidske pokojnine ali osebe, ki so sposobne upnike poplačati do določenega deleža) so lahko upravičene do odpisa dolga v skrajšanem obdobju. Predpostavlja se, da bodo terjatve zavarovanih upnikov poravnane iz zavarovanja s premoženjem. Obenem je cilj tudi zmanjšati javno porabo sredstev za sanacijo subjektov, ki se znajdejo v socialnih težavah. Odpis dolga se lahko doseže z unovčenjem stečajne mase ali časovnim načrtovanjem odplačevanja skupaj z unovčenjem stečajne mase.

Kdo lahko vložijo predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti se lahko začne šele po vložitvi predloga. Začne se na datum, na katerega se predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vložijo na sodišču z ustreznostjo v zadevi. Predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti lahko vložijo dolžniki in upniki, le pri grozeči insolventnosti ga lahko vložijo le dolžniki.

Dolžnik, ki je gospodarski subjekt (bodisi fizična bodisi pravna oseba), mora predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vložiti takoj, ko izve ali bi moral ob primerni skrbnosti izvedeti za svojo insolventnost.

Začetek stečaja

Stečajno sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka kot ločeno sodno odločbo. V izjemnih primerih se lahko ta sodna odločba združi s sklepom o insolventnosti (če je dolжник oseba, ki ne more izkoristiti reorganizacije ali odpisa dolga). Razglasitev stečaja začne veljati, ko je sklep o začetku stečajnega postopka objavljen v registru insolventnosti.

Začetek reorganizacije

Reorganizacija se začne z dovoljenjem stečajnega sodišča, ki se izda na podlagi vloge dolžnika ali registriranega upnika.

Dovoljenje za reorganizacijo se lahko dodeli, če (*pogoji niso kumulativni*):

je skupni letni neto promet dolžnika v zadnjem obračunskem obdobju pred predlogom za začetek postopka zaradi insolventnosti znašal vsaj 50 000 000 CZK ali

ima dolжник vsaj 50 zaposlenih ali

stečajnemu sodišču skupaj s predlogom za začetek postopka zaradi insolventnosti oz. najpozneje do datuma sklepa o insolventnosti predloži načrt za reorganizacijo, ki ga je odobrila vsaj polovica vseh zavarovanih upnikov (izračunana glede na skupni znesek terjatev) in vsaj polovica vseh nezavarovanih upnikov (prav tako izračunana na podlagi zneska terjatev).

Reorganizacija ni dopustna, če je dolжник pravna oseba v postopku likvidacije, trgovec z vrednostnimi papirji ali subjekt z dovoljenjem za trgovanje na blagovni borzi v skladu s posebno zakonodajo.

Stečajno sodišče dovoli reorganizacijo, če so izpolnjeni ustrezni zakonski pogoji. Pritožba ni mogoča.

Stečajno sodišče zavrne vlogo za dovoljenje za reorganizacijo, če (a) je ob upoštevanju vseh okoliščin mogoče razumno domnevati, da je namen nepošten, (b) je vlogo znova predložila oseba, katere preteklo vlogo za dovoljenje za reorganizacijo je sodišče že obravnavalo, ali (c) je upnik vložil vlogo, ki ni bila odobrena na skupščini upnikov. Pritožbe zoper take sodne odločbe lahko vložijo le subjekti, ki so predložili vlogo.

Začetek odpisa dolga

Vlogo za odpis dolga izpolni dolжник na predpisanem obrazcu in ji po potrebi priloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti (če postopka zaradi insolventnosti ni začel upnik). Za vložitev vloge za odpis dolga v imenu dolžnika s strani odvetnika, notarja, sodnega izvršitelja, stečajnega upravitelja ali akreditirane osebe, ki deluje v javnem interesu, veljajo omejitve. Dolжник lahko vlogo vložiti tudi sam, če ima univerzitetno diplomu s področja prava ali ekonomije.

Vloga za odpis dolga in njene priloge morajo vsebovati zlasti podatke o dolžnikovih preteklih in pričakovanih prihodnjih prihodkih, seznam premoženja in zapriseženo izjavo, da je bil dolжник pri sestavljanju predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti seznanjen s svojimi obveznostmi v postopku zaradi insolventnosti, da bo v okviru odpisa dolga ustrezno poplačal terjatve upnikov, da bo storil vse, kar se lahko razumno zahteva od njega, da bo terjatve upnikov poplačal v celoti, da bo izpolnil vse obveznosti iz zakona o insolventnosti in sklepa o odobritvi odpisa dolga ter da bo v celoti prijavil vse svoje prihodke.

Če so pogoji izpolnjeni, stečajno sodišče izda dovoljenje za odpis dolga. Vlogo za odpis dolga zavrne, če je mogoče ob upoštevanju vseh okoliščin razumno domnevati, da je namen nepošten ali da dolжник ne bo mogel poplačati minimalnega deleža. Minimalno poplačilo mora v celoti kriti honorar in stroške stečajnega upravitelja, neporavnano in tekočo preživnino, honorar osebe, ki sestavi vlogo za odpis dolga, in določen znesek, ki se plača navadnim nezavarovanim upnikom. Stečajno sodišče vlogo za odpis dolga zavrne tudi, če dosedanje rezultati postopka kažejo, da je dolжник nepremišljen ali malomaren pri izpolnjevanju obveznosti v postopku zaradi insolventnosti. Sodišče poleg tega zavrne vlogo v primeru, da je bil dolžniku a) v zadnjih desetih letih že odobren odpis dolga, b) v zadnjih petih letih prekinjen odpis dolga zaradi nepoštenega namena ali pa c) je bil postopek v zadnjih treh mesecih ustavljen, ker je dolжник vlogo umaknil. Vloge se ne zavrnejo iz zgoraj navedenih razlogov, če je dolжник prevzel obveznost iz upravičenega razloga ali če obstaja znatno neravnovesje med zneskom dolga in vrednostjo blaga ali storitve. Zoper zavrnitev vloge se lahko pritoži samo dolжник.

Kdaj začne veljati začetek postopka zaradi insolventnosti

Začetek postopka zaradi insolventnosti začne veljati ob objavi obvestila o začetku postopka zaradi insolventnosti v registru insolventnosti (glej v nadaljevanju). Učinki začetka postopka trajajo vsaj do konca postopka zaradi insolventnosti, razen če je za katero od metod insolventnosti v zakonu določeno drugače.

Začasni ukrepi do sprejetja sklepa o insolventnosti

Stečajno sodišče lahko po uradni dolžnosti naloži začasne ukrepe do sprejetja sklepa o predlogu za začetek postopka zaradi insolventnosti, razen če je z zakonom določeno drugače. Če si kdo prizadeva za začasni ukrep, ki bi ga lahko stečajno sodišče sicer naložilo po uradni dolžnosti, mu ni treba položiti varščine. Dolžniku ob predložitvi vloge za začasni ukrep ni treba položiti varščine.

S takimi začasnimi ukrepi lahko stečajno sodišče med drugim:

imenuje začasnega upravitelja;

omeji nekatere učinke, povezane z začetkom postopka zaradi insolventnosti;

naloži kateremu od vložnikov predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti, naj položi varščino, ki krije nadomestilo škode ali druge izgube, nastale dolžniku.

Register insolventnosti

Postopek zaradi insolventnosti je objavljen v registru insolventnosti, ki ga upravlja ministrstvo za pravosodje (*Ministerstvo spravedlnosti*). Gre za elektronski informacijski sistem javne uprave, dostopen na spletnem naslovu <https://isir.justice.cz>.

Register insolventnosti obstaja predvsem zato, da je javnost lahko čim bolj obveščena o postopkih zaradi insolventnosti in da se lahko spremlja njihov napredek. Register se uporablja za objavo sklepov stečajnega sodišča v postopkih zaradi insolventnosti in povezanih sporih, predloženih vlog in drugih informacij, če je to določeno v zakonu o insolventnosti ali če tako odloči stečajno sodišče.

Register insolventnosti je javno dostopen (razen nekaterih podrobnosti) in vsakdo ima vanj vpogled ter si lahko naredi kopije in izvlečke.

Register insolventnosti ni le vir informacij, temveč je ključen za vročitev dokumentov, kar pomeni, da je sredstvo za objavo večine sodnih odločb in drugih dokumentov. Postopki zaradi insolventnosti so na splošno objavljeni v registru insolventnosti v dveh urah od vložitve predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti (med delovnim časom sodišča). Vse sodne odločbe in drugi dokumenti so nato objavljeni v registru insolventnosti. Tako imajo vsi vpogled v postopke zaradi insolventnosti, ki potekajo na Češkem.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolжник pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajna masa

Če predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vložiti dolжник, je stečajna masa sestavljena iz premoženja, ki je v lasti dolžnika, ko nastanejo učinki, povezani z začetkom postopka zaradi insolventnosti, in premoženja, ki ga dolжник pridobi med postopkom zaradi insolventnosti.

Če predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vložijo upniki, je stečajna masa sestavljena iz premoženja, ki je v lasti dolžnika ob začetku veljavnosti začasnega ukrepa stečajnega sodišča, s katerim je (delno ali v celoti) omejena dolžnikova pravica do razpolaganja s premoženjem, premoženja, ki je v lasti dolžnika ob začetku veljavnosti sklepov o insolventnosti dolžnika, in premoženja, ki ga dolžnik pridobi med postopkom zaradi insolventnosti po začetku veljavnosti navedenih sklepov.

Če je dolžnik solastnik premoženja, se njegov delež tega premoženja vključi v stečajno maso. To premoženje je del stečajne mase, tudi če je del skupnega premoženja zakoncev.

Premoženje drugih oseb, ki niso dolžniki, je del stečajne mase, če je to določeno z zakonom, zlasti če gre za povračilo na podlagi brezpredmetnih pravnih aktov. To premoženje se za namene prodaje premoženja šteje za del dolžnikovega premoženja.

Če ni drugače določeno z zakonom, stečajno maso sestavljajo zlasti denarna sredstva, premičnine in nepremičnine, obrati in oprema, bančne knjižice, potrđilo o vlogi in druge oblike vlog, delnice, menice, čeki ali drugi vrednostni papirji, deleži, dolžnikove denarne in nedelarne terjatve, vključno s pogojnimi terjatvami in še nezapadlimi terjatvami, dolžnikova plačila in plača, bonusi in prihodki namesto dolžnikovih plačil za delo, druge pravice in drugo premoženje z vrednostjo, ki se lahko izrazi v denarju. Stečajna masa vključuje tudi postavke, kot so obresti, dobički, koristi in ugodnosti, povezani z zgoraj navedenim premoženjem.

Če ni drugače določeno z zakonom, premoženje, ki ga ni mogoče zapleniti v postopku izvršbe ali zplembe, ni del stečajne mase. To ureja zakon št. 99 /1963, tj. zakonik o civilnem postopku. Kar zadeva premoženje v dolžnikovi lasti, se izvršba ne more uporabljati za dolžnike, ki morajo nujno zadostiti svojim in družinskim materialnim potrebam ali opravljati svoje delovne naloge, ter za predmete, katerih prodaja bi bila *contra bonos mores* (zlasti vsakodnevnih oblačil, običajnih gospodinjskih predmetov, poročnih prstanov in drugih podobnih predmetov, medicinskih pripomočkov in drugih predmetov, ki jih dolžniki potrebujejo zaradi bolezni ali invalidnosti, denarja v znesku, ki je enak dvakratniku življenjskega minimuma za posameznike, in hišnih živali). Vendar predmeti, ki jih dolžnik uporablja pri poslovanju, niso izključeni iz stečajne mase. Če ni drugače določeno z zakonom, stečajna masa ne vključuje premoženja, ki se lahko v skladu s posebno zakonodajo odsvoji le na posebej določen način (npr. ciljno usmerjena nepovratna sredstva in vračljiva pomoč iz državnega ali lokalnega proračuna ali državnega sklada).

Obravnavanje premoženja, ki ga dolžnik pridobi ali se nanj prenese po začetku postopka zaradi insolventnosti

Na splošno se premoženje, ki ga dolžnik pridobi ali se nanj prenese po začetku postopka zaradi insolventnosti, vključi v stečajno maso. To se lahko spremeni glede na uporabljeno metodo insolventnosti. Dolžniki lahko premoženje v stečajni masi odsvojijo samo, če pri tem upoštevajo omejitve v zvezi z navedeno posamezno fazo postopka zaradi insolventnosti in metodo insolventnosti.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Naloga in položaj stečajnega upravitelja

Glavna naloga stečajnega upravitelja je upravljati dolžnikovo stečajno maso ter reševati povezane in druge spore. Stečajni upravitelj si prizadeva za sorazmerno, hitro, gospodarno in čim večje poplačilo upnikov.

Njegova dolžnost je, da ravna vestno in s primerno skrbnostjo. Storititi mora vse, kar se lahko razumno zahteva od njega, da so terjatve upnikov poplačane v čim večjem deležu. Prednost mora dati skupnemu interesu upnikov pred svojim interesi in interesi drugih.

V stečajnem postopku je stečajni upravitelj pooblaščen, da odsvoji stečajno maso, izvršuje pravice in izvaja obveznosti, povezane z dolžnikom, v zadevah, povezanih s stečajno maso. Zlasti izvršuje pravice delničarjev, povezane z deleži v stečajni masi, opravlja naloge delodajalca v zvezi z zaposlenimi pri dolžniku ter je odgovoren za poslovanje dolžnikovega podjetja, knjigovodstvo in spoštovanje davčnih predpisov. Praviloma je naloga stečajnega upravitelja, da unovči premoženje.

V postopkih reorganizacije predvsem nadzoruje dejavnosti dolžnika, ki sam nadaljuje vodenje poslov, še naprej opredeljuje premoženje in sestavlja njegov popis, obravnava povezane spore, pripravlja seznam upnikov in jih dodaja nanj ter poroča odboru upnikov. Stečajni upravitelj tudi deluje v imenu skupščine delničarjev ali skupščine članov dolžnika.

V postopku odpisa dolga stečajni upravitelj sodeluje s stečajnim sodiščem in upniki pri nadzorovanju dolžnika in njegovih dejavnosti, prodaji njegovega premoženja in razdeljevanju mesečnih plačil upnikom v okviru časovnega načrta vračil.

Status dolžnika

V stečajnem postopku dolžnik izgubi pooblastilo za odsvojitve svoje stečajne mase, izvrševanje drugih pravic in izpolnjevanje obveznosti, povezanih s stečajno maso. To pooblastilo se prenese na stečajnega upravitelja. Po zakonu pravni akti, ki jih izvrši dolžnik v teh zadevah, potem ko se pooblastilo za odsvojitve stečajne mase prenese na stečajnega upravitelja, nimajo učinka v razmerju do upnikov.

V postopku reorganizacije dolžnik sam še naprej vodi stečajno maso, vendar pri tem veljajo nekatere omejitve. Pravne akte, ki so bistveni za odsvojitve in upravljanje stečajne mase, izvršuje dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov, vendar le s soglasjem odbora upnikov. Dolžnik, ki krši to obveznost, je odgovoren za škodo ali vse druge izgube, povzročene upnikom ali tretjim osebam. Člani upravne skupščine dolžnika so solidarno odgovorni za tako škodo ali vse druge izgube. „Pravni akti, ki so bistveni“ pomenijo akte, ki bistveno spremenijo vrednost stečajne mase, položaj upnikov ali raven poplačila upnikov. Stečajni upravitelj deluje v imenu skupščine delničarjev ali skupščine članov dolžnika.

V postopku odpisa dolga dolžnik tudi ohrani v posesti stečajno maso, vendar pri tem veljajo nekatere omejitve. Dolžnika nadzorujejo stečajno sodišče, stečajni upravitelj in upniki.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Na splošno pobot ureja civilni zakonik. Splošno pravilo je, da če imata stranki druga do druge iste vrste terjatev, lahko katera koli stranka drugo obvesti, da bo pobotala svojo terjatev do nasprotne stranke. Pobot se lahko začne takoj, ko ima stranka pravico zahtevati poravnavo terjatve in plačati svoj dolg. Pobot izniči dve terjatvi v obsegu, v katerem sovpadata. Če se ne ujemata popolnoma, se terjatev pobota podobno kot pri izpolnitvi terjatve. Ti učinki nastanejo, ko terjatvi postaneta upravičeni do pobota.

V postopku zaradi insolventnosti se lahko medsebojne terjatve dolžnika in upnika pobotajo po sklepu o insolventnosti, če so zakonski pogoji za pobot izpolnjeni (v skladu s civilnim zakonikom), preden je sprejeta odločitev o metodi insolventnosti, in sicer če ni drugače določeno v zakonu o insolventnosti (npr. pri podaljšanju roka za terjatve, ki izhajajo iz najema stanovanja).

Pobot v postopku zaradi insolventnosti ni dopusten, zlasti če:

dolžnikov upnik ni postal registrirani upnik za terjatev, ki se lahko prizna, ali

je dolžnikov upnik pridobil terjatev, ki se lahko prizna, na podlagi pravnega akta, ki nima učinkov, ali

je dolžnikov upnik vedel za dolžnikovo insolventnost ob pridobitvi terjatve, ki se lahko prizna, ali

mora dolžnikov upnik še plačati dolžnikovo zapadlo terjatev v obsegu, ki presega upnikovo terjatev, ki se lahko prizna, ali

v primerih, ki jih določijo stečajno sodišče, ali pri začasnem ukrepu stečajnega sodišča.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Vzajemne pogodbe

Če je dolžnik ob razglasitvi stečajja ali odobritvi reorganizacije ali odpisa dolga pogodbeni stranka pri vzajemni pogodbi, vključno s predpogodbo, ki jo mora dolžnik ali nasprotna stranka ob razglasitvi stečajja ali odobritvi reorganizacije ali odpisa dolga še v celoti izvesti, velja naslednje:

– v stečajnem postopku ali postopku odpisa dolga lahko stečajni upravitelj izvede pogodbo namesto dolžnika in si prizadeva, da druga pogodbeni stranka izpolni obveznosti po pogodbi, lahko pa izpolnitev pogodbe zavrne;

– v postopku reorganizacije ima dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov, enako pooblastilo, vendar mora pridobiti soglasje odbora upnikov.

V stečajnem postopku ali postopku odpisa dolga se šteje, da je stečajni upravitelj, ki ne navede, da se bo pogodba izvedla v 30 dneh od sklepa o začetku stečajnega postopka ali dovoljenja za odpis dolga, zavrnil izvajanje pogodbe. Do takrat nasprotna stranka ne more odstopiti od pogodbe, razen če to omogočajo pogodbene določbe. V postopku reorganizacije mora dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov in v 30 dneh od odobritve reorganizacije ne navede, da zavrača izvedbo vzajemne pogodbe, to izvesti.

Nasprotna stranka, ki mora prva zagotoviti izvajanje, lahko to odloži, dokler se ne izvrši ali zagotovi vzajemno izvajanje, razen če je nasprotna stranka pogodbo sklenila po objavi sklepa o insolventnosti.

Če stečajni upravitelj ali dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov, zavrne izvajanje pogodbe, lahko nasprotna stranka zahteva odškodnino za nastalo škodo, tako da v 30 dneh od zavrnitve izvajanja prijavi terjatev. Terjatve nasprotne stranke, ki izhajajo iz nadaljevanja pogodbe po razglasitvi stečajja, so terjatve do stečajne mase.

Nasprotna stranka ne more zahtevati odškodnine za delno izpolnitev pogodbe, izvedeno pred sklepom o insolventnosti, ker dolžnik ni izvedel svojega dela pogodbe.

Fiksne pogodbe

Če se dogovori, da se dobavljiv predmet po tržni ceni dobavi ob točno določenem času ali v določenem obdobju in če se pogodba izvede ali če rok poteče šele po razglasitvi stečajja, ni mogoče zahtevati izpolnitve obveznosti, temveč se lahko zahteva le odškodnina za škodo, ki je nastala, ker dolžnik ni izpolnil obveznosti. „Škoda“ pomeni razliko med dogovorjeno ceno in plačano tržno ceno na dan začetka veljavnosti razglasitve stečajja v kraju, ki je v pogodbi določen kot kraj izvajanja. Nasprotna stranka lahko zahteva odškodnino kot upnica, če terjatev prijavi v 30 dneh od razglasitve stečajja.

Posojilna pogodba

Če je dolžnik sklenil posojilno pogodbo, lahko stečajni upravitelj po razglasitvi stečajja zahteva vračilo posojila pred iztekom pogodbenega posojilnega obdobja.

Zakup, podzakup

O zakupnih in podzakupnih pogodbah obstajajo podrobne določbe. Stečajni upravitelj je po razglasitvi stečajja med drugim upravičen do odstopa od zakupne ali podzakupne pogodbe, ki jo je sklenil dolžnik, v obdobju, določenem z zakonom ali pogodbo, tudi če je sklenjena za določeno obdobje. Odpovedni rok ne sme biti daljši od treh mesecev. To ne posega v določbe civilnega zakonika o tem, kdaj in pod katerimi pogoji lahko zakupodajalec odstopi od zakupa.

Osnutek pogodb dolžnika, ki jih mora nasprotna stranka ob razglasitvi stečajja šele sprejeti

Ob razglasitvi stečajja prenehajo zahtevki dolžnika za sklenitev pogodb, ki jih je treba šele sprejeti, in vsi osnutki pogodb, ki jih je dolžnik sprejel, a jih še ni sklenil, če vključujejo stečajno maso. Osnutke pogodb, ki jih dolžnik ob razglasitvi stečajja še ni sprejel, lahko sprejme le stečajni upravitelj.

Pridržek lastninske pravice

Če je dolžnik predmet prodal s pridržkom lastninske pravice in ga kupcu dobavil pred razglasitvijo stečajja, lahko kupec bodisi vrne predmet bodisi zahteva nadaljnje izvajanje pogodbe. Če dolžnik pred razglasitvijo stečajja kupi predmet s pridržkom lastninske pravice in prejme račun, prodajalec ne more zahtevati vračila predmeta, če stečajni upravitelj obveznosti iz pogodbe izpolni takoj, ko ga prodajalec k temu pozove.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Začetek postopka zaradi insolventnosti ima naslednje učinke:

terjatve in druge pravice, povezane s stečajno maso, se ne morejo uveljavljati z vložitvijo tožbe, če se lahko uveljavljajo s prijavo;

pravica do poplačila iz zavarovanja, povezanega s premoženjem v dolžnikovi lasti ali premoženjem v stečajni masi, se lahko uveljavlja in na novo pridobi le pod pogoji, določenimi v zakonu o insolventnosti. To velja tudi za uveljavljanje sodne pridržne pravice ali zastavne pravice do zaplembe nepremičnine, predlagane po začetku postopka zaradi insolventnosti;

izvršba ali zaplomba premoženja v dolžnikovi lasti ter drugega premoženja v stečajni masi se lahko odredi ali začne, vendar se ne more izvesti. Vendar se za terjatve do stečajne mase in enakovredne terjatve izvršba ali zaplomba premoženja v dolžnikovi stečajni masi lahko izvede na podlagi sodne odločbe stečajnega sodišča ob upoštevanju omejitev, določenih v njej;

ni mogoče uveljavljati pravice do izvršbe na denarno terjatev dolžnika, določene s sporazumom med upnikom in dolžnikom, v zvezi s plačili ali drugimi prihodki, ki se pri izvrševanju sodne odločbe obravnavajo kot plače ali prihodki.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

S sklepom o insolventnosti se ustvari moratorij na sodni in arbitražni postopek v zvezi s terjatvami in drugimi pravicami, povezanimi s stečajno maso, ki se uveljavljajo s prijavo v postopku zaradi insolventnosti ali ki se štejejo za prijavljene v postopku zaradi insolventnosti, ali v zvezi s terjatvami, ki v postopku zaradi insolventnosti niso bile poravnane. Če ni drugače določeno, ni mogoče nadaljevati teh postopkov, dokler velja sklep o insolventnosti.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Načela, povezana s sodelovanjem upnikov

Postopki zaradi insolventnosti med drugim temeljijo na naslednjih načelih, ki vplivajo na sodelovanje upnikov:

postopki zaradi insolventnosti se morajo izvajati tako, da nobena stranka ni nepravilno oškodovana ali deležna nezakonite prednosti ter da se doseže hitro, gospodarno in čim večje poplačilo upnikov;

upniki, ki so po zakonu v enakem ali podobnem položaju, imajo enake možnosti v postopku zaradi insolventnosti;

če zakon ne določa drugače, pravic, ki jih je upnik pridobil v dobri veri pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, ni mogoče omejiti s sodno odločbo stečajnega sodišča ali na podlagi postopka, ki ga izvaja stečajni upravitelj;

upniki se morajo izogibati dejanjem, ki so namenjena poravnavi njihovih terjatev zunaj postopka zaradi insolventnosti, razen če je to dovoljeno z zakonom.

Organi upnikov

Organa upnikov sta:

skupščina upnikov,

odbor upnikov (ali predstavnik upnikov).

Skupščina upnikov je odgovorna za izvolitev in odstavitev članov in nadomestnih članov odbora upnikov (ali predstavnika upnikov). Pristojnost lahko zadrži za vse zadeve, ki spadajo v pristojnost organov upnikov. Če odbor upnikov ali predstavnik upnikov ni imenovan, njegove pristojnosti opravlja skupščina upnikov, če ni drugače določeno z zakonom.

Če je registriranih več kot 50 upnikov, mora skupščina upnikov ustanoviti odbor upnikov. Če tega ni dolžna storiti, lahko odbor nadomesti predstavnik upnikov.

Odbor upnikov izvršuje pooblastila organov upnikov, razen v zadevah, ki so v pristojnosti skupščine upnikov ali jih je skupščina upnikov zadržala v svoji pristojnosti. Zlasti nadzoruje dejavnosti stečajnega upravitelja in ima pravico, da stečajnemu sodišču predlaga predloge v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti. Ščiti skupni interes upnikov in v sodelovanju s stečajnim upraviteljem pomaga doseči cilj postopka zaradi insolventnosti. Določbe o odborih upnikov se smiselno uporabljajo za predstavnike upnikov.

Kategorije upnikov

Zakon razlikuje med zavarovanimi in nezavarovanimi upniki.

Zavarovani upnik je upnik, katerega terjatev je zavarovana s premoženjem v stečajni masi v obliki zastavne pravice, pridržne pravice, omejitve prenosa, fiduciarne cesije pravice, dodelitve terjatve v zavarovanje s premoženjem ali podobne pravice v skladu s tujim pravom.

Zavarovani upniki lahko precej vplivajo na potek postopka zaradi insolventnosti. Če je dolžnik gospodarski subjekt, ki se lahko reorganizira v skladu z zakonom o insolventnosti, mora za sprejetje odločitve o metodi insolventnosti (stečaj ali reorganizacija) glasovati vsaj polovica vseh zavarovanih (in enako tudi nezavarovanih) upnikov, navzočih na skupščini upnikov, pri čemer se zadevna polovica izračuna na podlagi zneskov njihovih terjatev, razen če za sklep glasuje vsaj 90 % navzočih upnikov, pri čemer se ta delež izračuna na podlagi zneskov njihovih terjatev. Zavarovani upnik lahko tudi naroči osebi, ki sama nadaljuje vodenje poslov, kako naj upravlja zavarovanje s premoženjem, zavezujoče za navedeno osebo, pod pogojem da so taka navodila namenjena dobremu upravljanju. Tudi stečajnega upravitelja zavezujejo navodila zavarovanih upnikov, ki so namenjena unovčenju zavarovanja s premoženjem. Stečajni upravitelj lahko taka navodila zavrne, če meni, da se lahko predmet zavarovanja s premoženjem unovči ugodneje, ter v tem primeru v okviru svoje nadzorne dejavnosti na stečajnem sodišču vložiti predlog za pregled navodil. Z unovčenjem predmeta, pravice, terjatve ali drugega premoženja v postopku zaradi insolventnosti preneha zavarovanje upnikove terjatve s premoženjem, tudi če navedeni upnik terjatve ni prijavil.

Terjatve zavarovanih upnikov se praviloma poravnajo iz celotnega zneska prihodkov iz unovčenja, odštejejo se le honorar stečajnega upravitelja ter stroški upravljanja in unovčenja, in sicer kadar koli med postopkom, pri čemer se upošteva čas nastanka zavarovanja s premoženjem. Naporavnani del terjatev zavarovanih upnikov v stečaju ne preneha, temveč se poravnava na sorazmerni osnovi istočasno s terjatvami nezavarovanih upnikov.

Vsi drugi upniki so nezavarovani. Njihov položaj v postopku zaradi insolventnosti je slabši in napovedana raven, po kateri bodo njihove terjatve poravnane, je po statističnih podatkih običajno precej nižja.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečajni upravitelj lahko premoženje v stečajni masi uporabi v stečajnem postopku. Stečajni upravitelj je pooblaščen, da odsvoji stečajno maso, izvršuje pravice in izpolnjuje obveznosti, povezane z dolžnikom, v zadevah, povezanih s stečajno maso. Zlasti izvršuje pravice delničarjev, povezane z delnicami v stečajni masi, sprejema odločitve o poslovnih skrivnostih in drugih zaupnih zadevah, deluje kot delodajalec v zvezi z zaposlenimi pri dolžniku ter je odgovoren za vodenje dolžnikovih poslov, knjigovodstvo in spoštovanje davčnih predpisov. Praviloma je naloga stečajnega upravitelja, da unovči premoženje. V postopku reorganizacije in odpisa dolga ima dolžnik še naprej te pravice, za katere pa veljajo precejšnje omejitve.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Terjatve do stečajne mase in enakovredne terjatve se lahko v celoti poplačajo kadar koli po sprejetju sklepa o insolventnosti.

Razlikuje se med naslednjimi terjatvami:

terjatvami do stečajne mase, ki nastanejo po začetku postopka zaradi insolventnosti ali po razglasitvi moratorija (zlasti vračilo denarnih stroškov in honorarja začasnega upravitelja, dolžnikovega upravitelja in članov odbora upnikov ter terjatve, ki izhajajo iz kreditnega financiranja);

terjatvami do stečajne mase, ki nastanejo po sklepu o insolventnosti (zlasti denarni stroški in honorar stečajnega upravitelja, davki, dajatve, prispevki za socialno varnost, prispevki, ki izhajajo iz državne politike zaposlovanja, in prispevki za javno zdravstveno zavarovanje);

terjatvami, ki so enakovredne terjatvam do stečajne mase (zlasti terjatve v zvezi z delovnim pravom zaposlenih pri dolžniku in terjatve upnikov za zakonsko določeno preživnino).

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Prijava terjatev

Upniki prijavijo terjatve na stečajnem sodišču s predpisanim obrazcem, to pa lahko storijo od začetka postopka zaradi insolventnosti do izteka roka iz sklepa o insolventnosti, ki je za vse vrste postopkov dva meseca. Terjatev, prijavljenih po roku, stečajno sodišče ne upošteva niti niso poravnane v postopku zaradi insolventnosti. Prijavijo se tudi terjatve, ki jih je sodišče že obravnavalo, in izvršljive terjatve, vključno s terjatvami, v zvezi s katerimi poteka postopek izvršbe ali zaplembe. Upnik, ki prijavi terjatev ali se obravnava kot registrirani upnik, lahko kadar koli med postopkom zaradi insolventnosti terjatev umakne.

V vlogi za prijavo terjatev je treba pojasniti, kako je terjatev nastala, in navesti njen znesek. Terjatev mora biti vedno količinsko opredeljena v denarnem znesku, tudi če gre za nedenarno premoženje. Vlogi za terjatev je treba priložiti vse dokumente, na katere se nanaša. Izvršljivost terjatev je treba dokazati z javno listino.

Za namene zastaralnega roka ali roka, ko prenehajo pravice, ima vloga za prijavo terjatev enake učinke kot tožba ali drugo uveljavljanje pravice na sodišču.

To obdobje se začne na datum, na katerega je bila vloga predložena stečajnemu sodišču.

Upnik je odgovoren za točnost informacij v vlogi za prijavo terjatev. Stečajno sodišče lahko na priporočilo stečajnega upravitelja naloži kazni, če je znesek dejanske terjatve precenjen (za več kot 100 %), tako da odredi plačilo zneska v stečajno maso, ki se določi ob upoštevanju vseh okoliščin, povezanih s prijavo terjatev in pregledom same terjatve, in sicer do zneska, za katerega je znesek prijavljene terjatve presegal ugotovljeno dejansko vrednost.

Pravica upnika do poravnave terjatve iz zavarovanja s premoženjem se ne upošteva, če je bila terjatev prijavljena v drugačnem vrstnem redu, kot bi morala biti, ali če se ob pregledu ugotovi, da je navedena raven za več kot 100 % presegala raven, po kateri je bila zavarovana. V tem primeru lahko stečajno sodišče kaznuje upnika tako, da mora plačati (denarni) znesek v dobro zavarovanih upnikov, ki so prijavili terjatve z zavarovanjem za premoženje, ki se nanašajo na isto premoženje. Stečajno sodišče znesek navedenega plačila določi ob upoštevanju vseh okoliščin, v katerih je bila izvršena in pregledana pravica do poravnave terjatve iz zavarovanja s premoženjem, in sicer do zneska, za katerega je vrednost zavarovanja s premoženjem, navedena v vlogi, presegala ugotovljeno vrednost zavarovanja s premoženjem.

Preverjanje prijavljenih terjatev

Prijavljene terjatve najprej pregleda stečajni upravitelj. Ta jih predvsem navzkrižno preveri s spremnimi listinami in dolžnikovimi računovodskimi izkazi ali evidencami, ki se vodijo v skladu s posebno zakonodajo. Nato pozove dolžnika, naj predloži pripombe o teh terjatvah. Po potrebi navedene terjatve preveri v sodelovanju z organi, ki takega sodelovanja ne smejo zavrniti.

Če je prijavljena terjatev nepravilna ali nepopolna, stečajni upravitelj pozove upnika, naj jo v 15 dneh popravi ali dopolni (lahko se določi daljši rok), in mu pri tem svetuje. Stečajni upravitelj predloži terjatve, ki se ustrezno in pravočasno ne dopolnijo ali popravijo, stečajnemu sodišču, in to odloči, da se vloga ne bo upoštevala. O tem je treba upnika ustrezno obvestiti.

Stečajni upravitelj pripravi seznam prijavljenih terjatev. Zavarovani upniki so navedeni posebej. Če stečajni upravitelj terjatve zavrne, mora to izrecno navesti. Za vse upnike je treba navesti informacije, ki so potrebne za njihovo identifikacijo in oceno, kako je terjatev nastala, ter opredeliti njihov znesek in razvrstitev. Poleg tega je treba za zavarovane upnike navesti razlog za zavarovanje s premoženjem in metodo zavarovanja s premoženjem.

Stečajno sodišče objavi seznam terjatev v registru insolventnosti pred obravnavo za preverjanje. Takoj objavi tudi morebitne spremembe seznama prijavljenih terjatev v registru insolventnosti.

Prijavljene terjatve se nato preverijo na obravnavi za preverjanje, ki jo odredi stečajno sodišče. Stečajno sodišče določi datum in kraj obravnave v sklepu o insolventnosti. Upniki lahko do konca obravnave za preverjanje spremenijo znesek prijavitelne terjatve, razen če je zavarovana s premoženjem. Ne morejo pa spremeniti razloga za nastanek prijavitelne terjatve ali njene razvrstitve.

Zavrnitev terjatev

Avtentičnost, znesek in razvrstitev vseh prijavljenih terjatev lahko zavrne (a) stečajni upravitelj, (b) dolжник ali (c) prijavitelj upnik.

Če upnikovo terjatev zavrne drug registrirani upnik, mora zavrnitev vsebovati enake dokaze kot tožba na podlagi civilnega zakonika, v njej pa mora biti jasno navedeno, ali zavrača avtentičnost, znesek ali razvrstitev terjatve. Zavrnitev se vroči na predpisanem obrazcu.

V zakonu o insolventnosti so priznane naslednje vrste zavrnitve:

zavrnitev avtentičnosti terjatve – terjatev naj ne bi nikoli nastala ali je v celoti prenehala ali zastarala;

zavrnitev zneska terjatve – dolžnikova obveznost naj bi bila nižja od prijavitelne zneska (oseba, ki zavrne znesek terjatve, mora navesti tudi dejanski znesek terjatve);

zavrnitev razvrstitve terjatve – terjatev naj bi bila manj ugodno razvrščena, kot je navedeno v prijavitelni terjatvi, ali pa se zavrne pravica do poravnave terjatve iz zavarovanja s premoženjem (oseba, ki zavrne razvrstitev terjatve, mora navesti tudi razvrstitev, v skladu s katero naj bi se terjatev poravnala).

Če registrirani upnik zavrne terjatev drugega registriranega upnika, ta upnika postane stranki v povezanem sporu. Stečajni upravitelj, ki želi pomagati stranki v povezanem sporu, v katerem ne sodeluje, ima pravico posredovati.

Sklepe o avtentičnosti, znesku in razvrstitvi zavrnjenih terjatev sprejme stečajno sodišče.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Stečajna masa se unovči v stečajnem postopku. To pomeni, da se vse premoženje, povezano s stečajno maso, pretvori v denarna sredstva za sorazmerno poplačilo upnikov. Stečajno maso unovči stečajni upravitelj. Ta korak je mogoč šele po tem, ko sklep o začetku stečajnega postopka postane pravno močan in ko je že bila prva skupščina upnikov. Premoženje, za katero obstaja neposredno tveganje, da bo izginilo ali propadlo, je izvzeto, stečajno sodišče pa lahko dovoli izvzetje tudi iz drugih razlogov. Z unovčenjem stečajne mase prenehajo vsi učinki sklepa o izvršbi ali zaplombi in drugih napak, povezanih z unovčenjem premoženja, če ni drugače določeno z zakonom.

Stečajna masa se lahko unovči z:

javno dražbo;

prodajo premoženja in nepremičnin v skladu z določbami o izvrševanju zakonika o civilnem postopku;

prodajo premoženja zunaj dražbe.

dražbo, ki jo izvede sodni izvršitelj.

Če izkupiček od unovčenja stečajne mase na zadostuje za poravnavo vseh terjatev, se najprej poravnajo honorar stečajnega upravitelja in denarni stroški, nato terjatve upnikov, ki so nastale med moratorijem, in terjatve upnikov iz kreditnega financiranja, nato pa sledijo (sorazmerni) stroški, povezani z vzdrževanjem in upravljanjem stečajne mase, terjatve zaposlenih pri dolžniku v zvezi z delovnim pravom, preživninske terjatve upnikov in nazadnje terjatve v zvezi z odškodnino za okvaro zdravja. Druge terjatve se poravnajo sorazmerno.

Ko je sklep o odobritvi končnega poročila pravno močan, stečajni upravitelj stečajnemu sodišču predloži osnutek sklepa o razdelitvi stečajne mase, v katerem navede, koliko bi bilo treba plačati za vsako terjatev z revidiranega seznama prijavljenih terjatev. Stečajno sodišče na podlagi tega izda sklep o razdelitvi stečajne mase, v katerem določi zneske, ki se plačajo upnikom. Vsi upniki iz načrta razdelitve se poplačajo sorazmerno z ugotovljenim zneskom njihove terjatve. Pred razdelitvijo se poravnajo še neplačane terjatve, ki se lahko poravnajo kadar koli med stečajnim postopkom, zlasti:

terjatve do stečajne mase – denarni stroški in honorar stečajnega upravitelja, stroški, povezani z vzdrževanjem in upravljanjem dolžnikove stečajne mase, davki, dajatve, prispevki za socialno varnost, prispevki, ki izhajajo iz državne politike zaposlovanja, in prispevki za javno zdravstveno zavarovanje itd.;

enakovredne terjatve – terjatve zaposlenih pri dolžniku v zvezi z delovnim pravom, terjatve upnikov v zvezi z odškodnino za okvaro zdravja, državne terjatve itd.;

zavarovane terjatve.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Zaključek stečaja

Stečajni upravitelj po unovčenju stečajne mase stečajnemu sodišču predloži končno poročilo. V njem morajo biti opisane vse dejavnosti stečajnega upravitelja in opredeljeni njegovi finančni rezultati. Količinsko mora biti naveden znesek, razdeljen med upnike, in opredeljeni zadevni upniki, pri čemer je naveden znesek njihovih deležev v celotnem znesku. Stečajni upravitelj končnemu poročilu priloži izjavo o honorarju in stroških ter jo predloži stečajnemu sodišču.

Stečajno sodišče pregleda končno poročilo stečajnega upravitelja in račun ter po zaslišanju stečajnega upravitelja popravi morebitne napake ali izpuste v končnem poročilu. Stranke o revidiranem končnem poročilu stečajnega upravitelja obvesti tako, da ga javno objavi. Ko je sklep o odobritvi končnega poročila pravno močan, stečajni upravitelj stečajnemu sodišču predloži osnutek sklepa o razdelitvi stečajne mase, v katerem navede, koliko bi bilo treba plačati za vsako terjatev z revidiranega seznama prijavljenih terjatev. Stečajno sodišče nato izda sklep o razdelitvi stečajne mase, v katerem določi zneske, ki se plačajo upnikom. Vsi upniki iz načrta razdelitve se poplačajo sorazmerno z ugotovljenim zneskom njihove terjatve. Stečajno sodišče v sklepu o razdelitvi stečajnemu upravitelju določi rok za izpolnitev sklepa, ki ne sme biti daljši od dveh mesecev od začetka pravne veljavnosti sklepa o razdelitvi.

Stečajni postopek se konča tako, da stečajni upravitelj predloži poročilo o izpolnitvi sklepa o razdelitvi, stečajno sodišče pa sprejme sklep o zaključku postopka. Sodišče lahko stečajni postopek zaključi tudi v nekaterih drugih primerih, predpisanih z zakonom, na primer če se ugotovi, da dolžnikovo premoženje očitno ne zadostuje za poplačilo upnikov. Ko sklep o zaključku stečajnega postopka postane pravno močan, se postopek zaradi insolventnosti zaključi.

Zaključek reorganizacije

Reorganizacija se zaključi s sklepom stečajnega sodišča, v katerem je potrjena izpolnitev načrta za reorganizacijo ali njegovih bistvenih delov. Zoper navedeni sklep se ni mogoče pritožiti.

Reorganizacija se lahko zaključi tudi s sklepom stečajnega sodišča, da se reorganizacija spremeni v stečaj, kar se zgodi v primerih, določenih z zakonom, zlasti kadar nastanejo težave pri odobritvi načrta za reorganizacijo ali skladnosti z njim. Stečajno sodišče ne more spremeniti reorganizacije v stečaj, če so bili izvedeni pomembni vidiki načrta za reorganizacijo. Pritožbo zoper sklep sodišča, da se reorganizacija spremeni v stečaj, lahko vložijo dolжник, vlagatelj zahtevka za reorganizacijo, stečajni upravitelj ali odbor upnikov. Če se stečajno sodišče odloči, da bo reorganizacijo spremenilo v stečaj, nastanejo učinki, povezani z razglasitvijo stečaja, razen če stečajno sodišče v sklepu določi drugačne pogoje za to spremembo.

Zaključek odpisa dolga

Odpis dolga se zaključuje s sklepom stečajnega sodišča, v katerem je bodisi priznana izvedba odpisa dolga bodisi njegova neizvedba. Pritožbo zoper navedeni sklep lahko vložijo dolžnik, stečajni upravitelj ali upniki. Če stečajno sodišče sprejme sklep o priznanju izvedbe odpisa dolga in dolžnik ustrezno in pravočasno izpolni vse obveznosti iz odobrene metode odpisa dolga, stečajno sodišče navedenemu sklepu doda sklep, s katerim dolžnika oprosti plačila terjatev, vključenih v postopek odpisa dolga, v obsegu, v katerem še niso bile plačane. Tak sklep se ne uporablja za terjatve, ki nastanejo po sklepu o insolventnosti.

Odpis dolga se lahko zaključuje tudi tako, da sodišče razveljavi odobreni odpis dolga. Sodišče v takem primeru odloči, ali bo dolžnikovo insolventnost obravnavalo s stečajnim postopkom ali pa bo prekinilo postopek zaradi insolventnosti, če dolžnik nima nobenih sredstev. Odobreni odpis dolga se lahko razveljavi v primerih, določenih z zakonom, zlasti če dolžnik ne izpolni pogojev odpisa dolga.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

V stečajnem postopku v zvezi s premoženjem fizične osebe (kadar koli po zaključku stečajnega postopka) ali pravne osebe (do njenega prenehanja z izbrisom iz javnega registra) je mogoče po zaključku postopka izdati sklep o zaplembi ali izvršbi za terjatve, ki je bila ugotovljena in je dolžnik ni zavrnil ter ni bila poravnana v stečajnem postopku. Ko se predloži zahtevek za izvršbo, je treba predložiti le potrdilo in poročilo o potrditvi zadevne terjatve v stečajnem postopku. Ta pravica zastara deset let po zaključku stečajnega postopka, zastaralni rok pa začne teči na datum začetka veljavnosti sklepa o zaključku postopka.

Pri reorganizaciji se lahko po začetku veljavnosti načrta za reorganizacijo zoper dolžnika odredi in izvede izvršba ali zaplemba, da se izterja terjatev, določena v načrtu za reorganizacijo. Če je bila terjatev zavrnila, pa je izvršba ali zaplemba mogoča le, če je sklep stečajnega sodišča o ugotovitvi terjatve postal pravnomočen, ta sklep pa je treba priložiti zahtevku.

V primeru odpisa dolga ob zaključku odpisa dolga in oprostitvi plačila preostalih terjatev ni več mogoče zahtevati poravnave preostalih terjatev upnikov z izvršbo ali zaplembo. Pri tem ni pomembno, ali so bili upniki v postopku odpisa dolga delno poplačani oziroma ali so sploh prijaviли terjatev v postopku zaradi insolventnosti.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški, in sicer zlasti honorar stečajnega upravitelja in denarni stroški, se morajo pokriti iz stečajne mase, kar pomeni, da jih mora kriti dolžnik.

Ker stečajna masa ni vedno dovolj velika, da bi se z njo lahko krili stroški, lahko stečajno sodišče pred sprejetjem odločitve o predlogu za začetek postopka zaradi insolventnosti odredi, da vložnik predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti do določenega roka vnaprej plača stroške postopka zaradi insolventnosti, kadar je to potrebno za kritje stroškov postopka in kadar potrebnih sredstev ni mogoče drugače zagotoviti. To velja tudi, če je jasno, da dolžnik nima premoženja. Zakon določa zgornjo mejo za taka predplačila. Če je vložnikov predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti več, morajo solidarno plačati predplačilo.

Če s stečajno maso ni mogoče kriti stroškov, se preostali del krije iz predplačila stroškov postopka zaradi insolventnosti, kar pomeni, da ta del krije vložnik predloga.

Če se tudi iz predplačila ne pokrijejo stroški, račun plača država, vendar največ do 50 000 CZK za honorar stečajnega upravitelja in do 50 000 CZK za denarne stroške stečajnega upravitelja.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pravni akti dolžnika, s katerimi poskuša zmanjšati verjetnost, da bodo upniki poplačani ali da bodo nekateri upniki imeli prednost pred drugimi, so neizvršljivi. Kot pravni akt se obravnava tudi vsaka opustitev dejanja s strani upnika v zvezi s tem. Obstajajo tri kategorije takih neizvršljivih aktov, in sicer (a) pravni akti brez ustreznega povračila, (b) preferenčni pravni akti, zaradi katerih en upnik v škodo drugih upnikov prejme večje plačilo, kot bi ga sicer v stečajnem postopku, in (c) pravni akti, pri katerih dolžnik namerno zmanjša plačilo upniku, če je bila njegova namera znana nasprotni strani ali če bi ob upoštevanju vseh okoliščin morala vedeti zanjo.

Če zakon o insolventnosti ne določa drugače, je neizvršljivost dolžnikovih pravnih aktov (vključno s tistimi, ki so v zakonu o insolventnosti opisani kot neizvršljivi in ki jih je dolžnik izvršil po tem, ko so nastali učinki, povezani z začetkom postopka zaradi insolventnosti) določena s sodno odločbo stečajnega sodišča o tožbi, ki jo je vložil stečajni upravitelj in v kateri izpodbija dolžnikove pravne akte (tožba za razveljavitev posla). Stečajni upravitelj lahko vložijo tožbo za razveljavitev posla v enem letu od datuma, na katerega začne veljati sklep o insolventnosti. Če se v tem roku tožba ne vložijo, pravica do razveljavitve posla zapade. Dolžnikovo povračilo, ki izhaja iz neizvršljivih pravnih aktov, je del stečajne mase, ko sodna odločba o ugoditvi tožbi za razveljavitev posla postane pravnomočna.

Neizvršljivost pravnega akta ne posega v njegovo veljavnost. Vendar je v postopku zaradi insolventnosti dolžnikovo povračilo iz neizvršljivih pravnih aktov del stečajne mase. Če dolžnikovega izvirnega povračila iz neizvršljivega pravnega akta ni mogoče vrniti v stečajno maso, je treba zagotoviti enakovredno nadomestilo.

Stečajnega sodišča ne zavezuje sklep drugega sodišča ali drugega organa, ki bi v postopku zaradi insolventnosti ugotovil, da je pravni akt, ki se nanaša na dolžnikovo premoženje ali obveznosti, ničnen, ali če bi se do take ugotovitve prišlo drugače. Med postopkom zaradi insolventnosti lahko le stečajno sodišče prouči ničnost takega pravnega akta. Če je s pravnomočno sodno odločbo nato ugotovljeno, da je pravni akt, povezan z dolžnikovim premoženjem ali obveznostmi, ničnen, je treba gospodarsko korist, pridobljeno v obliki povračila, vrniti v stečajno maso.

Če je s sodno odločbo, ki je postala pravnomočna pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, ugotovljeno, da je pravni akt, povezan z dolžnikovim premoženjem ali obveznostmi, ničnen, se pravni akt, obravnavan v sodni odločbi, za ničnega šteje tudi v postopku zaradi insolventnosti.

Posebna pravila o nekaterih kategorijah terjatev

Posebna pravila se uporabljajo za naslednje kategorije terjatev:

terjatve do stečajne mase, ki nastanejo po začetku postopka zaradi insolventnosti ali razglasitvi moratorija;

terjatve do stečajne mase, ki nastanejo po sklepu o insolventnosti;

terjatve, enakovredne terjatvam do stečajne mase;

podrejene terjatve;

terjatve dolžnikovih delničarjev ali članov, ki nastanejo zaradi njihove udeležbe v podjetju ali zadrugi;

terjatve, ki so popolnoma izključene iz poravnave v postopku zaradi insolventnosti.

Zadnja posodobitev: 22/05/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolvenčno pravo in postopek v primeru insolventnosti v Nemčiji ureja zakonik o insolventnosti (*Insolvenzordnung*, v nadaljnjem besedilu: InsO), ki je začel veljati 1. januarja 1999. Zakonik o insolventnosti se od drugih postopkovnih pravil razlikuje v tem, da poleg postopkovnih določb vsebuje tudi materialne določbe. Na primer, določbe o učinkih uvedbe postopka v primeru insolventnosti so materialne določbe (členi 80 do 147 InsO).

Glavni cilj zakonika o insolventnosti je skupno poplačilo dolžnikovih upnikov, in sicer z unovčenjem dolžnikovega premoženja in razdelitvijo izkupička ali s sklenitvijo alternativnega dogovora, določenega v insolvenčnem načrtu, zlasti za zagotovitev nadaljnega preživetja podjetja (člen 1, prvi stavek, InsO).

„Skupno poplačilo“ (*gemeinschaftliche Befriedigung*) pomeni, da se upniki načeloma poplačajo sorazmerno s svojimi terjatvami. Poleg tega je namen postopka v primeru insolventnosti poštenim dolžnikom omogočiti, da se razbremenijo preostalih dolgov (člen 1, drugi stavek, InsO).

Poleg načela enakopravnosti upnikov je temeljno načelo nemškega postopka v primeru insolventnosti načelo avtonomije upnikov (*Gläubigerautonomie*). Upniki imajo na voljo obsežne pravice, na podlagi katerih lahko vplivajo na postopek, zlasti glede načina unovčenja dolžnikovega premoženja. Upniki tudi odločijo o konkretni obliki postopka v primeru insolventnosti, saj zakonik poleg standardnega postopka zavarovanim in navadnim upnikom omogoča tudi, da uveljavijo svojo avtonomijo in pripravijo insolvenčni načrt, ki odstopa od določb zakonika o insolventnosti ter s katerim se uredijo unovčenje stečajne mase, razdelitev zadevnim strankam, potek postopka v primeru insolventnosti in dolžnikova odgovornost po koncu postopka. Insolvenčni načrt je pomemben zlasti v primeru reorganizacije podjetja, čeprav lahko zagotavlja tudi okvir za njegovo prenehanje.

Za nemško pravo o postopku v primeru insolventnosti je značilno tudi načelo enotnosti. To pomeni, da zakon o reorganizaciji in prenehanju (*Gesetz für Sanierung und Liquidation*) ne določa posebnih vrst postopkov. Oba, prenehanje in reorganizacija, se lahko vodita po standardnem postopku ali postopku na podlagi insolvenčnega načrta.

Pri vsaki reorganizaciji podjetja je treba upoštevati tudi zakon o okviru za stabilizacijo in prestrukturiranje podjetij (*Gesetz über den Stabilisierungs- und Restrukturierungsrahmen für Unternehmen*, znan tudi kot *Unternehmensstabilisierungs- und -restrukturierungsgesetz* ali StaRUG), ki je začel veljati 1. januarja 2021. StaRUG zagotavlja vrsto instrumentov, ki podjetjem, ki so se znašla v težavah, vendar še niso insolventna ali prezadolžena, omogočajo reorganizacijo na podlagi načrta prestrukturiranja, ki ga sprejme večina upnikov, ne da bi morala začeti postopek v primeru insolventnosti v skladu z InsO. Od 17. julija 2022 je tudi mogoče, da se na podlagi zahtevka postopki v okviru zakona StaRUG izvajajo javno, tj. informacije o postopku, kraj in čas sodnih obravnav ter sodne odločbe se objavijo na portalu o prestrukturiranju v skladu s členi 84, 85 in 86 zakona StaRUG. Zato ti postopki izpolnjujejo tudi pogoje za postopke v primeru insolventnosti v smislu člena 1(1) Uredbe (EU) 2015/848 z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: uredba EU o postopkih v primeru insolventnosti).

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede v zvezi s premoženjem, ki je v lasti katere koli pravne ali fizične osebe, tudi če ta oseba ne opravlja gospodarske ali samozaposlitvene poklicne dejavnosti (fizične osebe, ki ne opravljajo take dejavnosti, so „potrošniki“). Uvesti ga je mogoče tudi v zvezi s premoženjem osebne družbe brez pravne osebnosti (npr. družbe z neomejeno odgovornostjo (*offene Handelsgesellschaft*) ali komanditne družbe (*Kommanditgesellschaft*) ali za poseben sklad, kot je zapuščina. Za pravne osebe javnega prava se uporablja posebna določba iz člena 12 InsO, v skladu s katero se postopek v primeru insolventnosti ne sme uvesti v zvezi s premoženjem, ki je v lasti zvezne vlade ali dežele (*Land*) (člen 12(1)(1) InsO).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede le na podlagi predloga, saj ga samodejno ne uvede noben javni organ. Predlog lahko vložijo dolžnik ali upnik. Upnik, ki vlaga predlog, mora prepričljivo dokazati, da obstajajo razlogi za insolventnost in da ima dejansko terjatev do dolžnika; namen tega je sodišče in dolžnika zaščititi pred predlogi, vloženimi brez pravih razlogov ali izključno za povzročanje škode.

V primeru insolventnosti kapitalske družbe morajo njeni upravljalški organi vložiti predlog, sicer jim grozi kazen. Če je navedena zahteva kršena, lahko upniki vložijo odškodninski zahtevek. Dolžnike, ki v težavah ravnajo krivdno, je mogoče v določenih okoliščinah kazensko preganjati (člen 283 in naslednji kazenskega zakonika (*Strafgesetzbuch*)).

Razlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti je običajno plačilna nesposobnost. Dolžnik ni zmožen plačati, če ni zmožen izpolniti plačilnih obveznosti, ki so že zapadle. Insolventnost se praviloma domneva, če je dolžnik ustavil plačila (člen 17(2) InsO). Če je dolžnik pravna oseba ali družba, v kateri nobeden od partnerjev ni fizična oseba z neomejeno odgovornostjo, se lahko postopek uvede tudi na podlagi prezadolženosti. Dolžnik je prezadolžen, če njegovo premoženje več ne krije obstoječih obveznosti, razen če je glede na okoliščine zelo verjetno, da bo podjetje preživel naslednjih 12 mesecev (člen 19(2) InsO). Če je glede na okoliščine nadaljnji obstoj podjetja zelo verjeten, je treba pri oceni vrednosti dolžnikovega premoženja izhajati iz tega. Predlog lahko vložijo tudi dolžnik, ki mu grozi skorajšnja plačilna nesposobnost (člen 18(1) InsO). Šteje se, da dolžniku grozi skorajšnja plačilna nesposobnost, če je verjetno, da ne bo zmožen izpolniti obstoječih plačilnih obveznosti ob njihovi zapadlosti (člen 18(2) InsO). Za oceno, ali dolžniku grozi skorajšnja plačilna nesposobnost, se za osnovo običajno vzame 24-mesečno obdobje, zajeto v napovedi. Za uvedbo postopka je treba zagotoviti tudi financiranje postopka v primeru insolventnosti. Predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti se torej zavrne, če dolžnikovo premoženje verjetno ne bo zadostovalo za kritje stroškov postopka (člen 26(1), prvi stavek, InsO).

Če so pogoji izpolnjeni, sodišče, pristojno za zadeve v zvezi s insolventnostjo („stečajno sodišče“ (*Insolvenzgericht*)), izda sklep o začetku postopka, ki se objavi. Javno naznanitev sodišče objavi na spletu (<https://www.insolvenzbekanntmachungen.de/>). Sodišče v sklepu o začetku postopka navadno upnike pozove, naj v določenem roku prijavijo terjatve pri upravitelju v postopku zaradi insolventnosti. Razpiše tudi datum skupščine, na kateri upniki na podlagi poročila upravitelja v postopku zaradi insolventnosti odločijo o poteku postopka in določijo datum obravnave za preverjanje prijavljenih terjatev (člen 29(1) InsO).

Kot je bilo navedeno že v uvodu, zakonik o insolventnosti ne določa posebnih vrst postopkov za reorganizacijo in prenehanje. Zakonik poleg standardnega postopka omogoča tudi prenehanje ali reorganizacijo na podlagi insolvenčnega načrta.

Ker bi stečajno sodišče lahko potrebovalo nekaj časa, da preveri, ali so izpolnjeni pogoji za uvedbo postopka, sodišče najprej sprejme vse začasne ukrepe, ki se zdijo potrebni, da se preprečijo spremembe dolžnikovega finančnega položaja, ki bi pred odločitvijo o predlogu škodovala upnikom (člen 21(1), prvi stavek, InsO). V praksi sodišče imenuje začasnega upravitelja v postopku zaradi insolventnosti (*vorläufiger Insolvenzverwalter*), ki je lahko opredeljen kot upravitelj z manj ali več pooblastili. Če je imenovan začasni upravitelj v postopku zaradi insolventnosti z manj pooblastili, dolžnik ohrani pravico do razpolaganja, sodišče pa določi posamezne naloge upravitelja, vendar te ne smejo presežati nalog začasnega upravitelja v postopku zaradi insolventnosti z več pooblastili (člen 22(2), drugi stavek, InsO). Sodišče lahko na primer odredi, da je dolžnikovo razpolaganje veljavno samo z odobritvijo upravitelja. V nasprotju z imenovanjem začasnega upravitelja v postopku zaradi insolventnosti z več pooblastili se z imenovanjem začasnega upravitelja v postopku zaradi insolventnosti z manj pooblastili ne prekinejo sodni spori, ki že potekajo (zvezno sodišče, sodba z dne 21. junija 1999 – II ZR 70/98 – točka 4). Če se imenuje začasni upravitelj v postopku zaradi insolventnosti z več pooblastili, sodišče naloži splošno prepoved, s katero dolžniku prepriča kakršno koli razpolaganje, tako da se pravica do upravljanja dolžnikovega premoženja in razpolaganja z njim prenese na upravitelja (člen 22(1), prvi stavek, InsO).

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajna masa (*Insolvenzmasse*) vključuje premoženje, ki je bilo v lasti dolžnika ob uvedbi postopka, in premoženje, ki ga je pridobil med postopkom (tj. dokler se postopek ne konča ali prekine). Iz stečajne mase so izključeni strogo osebne pravice dolžnika ali predmeti, ki jih ni mogoče zaseči, saj se zanje ne

bi uporabljal niti individualni postopek izvršbe. Tako je na primer dohodek iz dela del stečajne mase samo v obsegu, ki presega dolžnikova minimalna sredstva za preživljanje. Premoženje, ki ga sprostí upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, se prav tako šteje za dolžnikovo nezasegljivo premoženje. V nemškem pravu se pravica do upravljanja premoženja v stečajni masi in razpolaganja z njim ob uvedbi postopka načeloma prenese na upravitelja v postopku zaradi insolventnosti (izjema je upravljanje po dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov (*Eigenverwaltung*), člen 270 in naslednji InsO), tako da na primer o zagotavljanju zavarovanja v korist posojilodajalcev, ki zagotavljajo financiranje dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov, odloča upravitelj v postopku zaradi insolventnosti. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti za posebno pomembne posle, kot je posojilna pogodba, ki znatno obremeni stečajno maso, potrebuje odobritev skupščine upnikov ali imenovanega upniškega odbora (člen 160 InsO). Posojilne obveze in druge obveznosti, ki jih prevzame upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, bremenijo stečajno maso in se prednostno, tj. pred navadnimi upniki, poplačajo iz stečajne mase. Tako se zagotovi, da so po uvedbi postopka v primeru insolventnosti pogodbeni partnerji pripravljeni poslovati z insolventnim dolžnikom.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Ker upravitelj v primeru insolventnosti z uvedbo postopka praviloma prevzame pomembno vlogo (izjema je upravljanje po dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov), ima stečajno sodišče v tej fazi postopka predvsem pooblastila za spremljanje in usmerjanje (glej člena 58 in 76 InsO) (poleg posebnih pooblastil, na primer v postopku na podlagi insolvenčnega načrta ali v okviru upravljanja po dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov). Po uvedbi postopka v primeru insolventnosti so ključne odločitve (unovčenje, prenehanje, reorganizacija in insolvenčni načrt) prepuščene upnikom. Vendar ima sodišče posebna pooblastila in naloge v fazi uvedbe postopka. Tako odloči o uvedbi postopka, začasnih ukrepih glede zavarovanja in imenovanju upravitelja v postopku zaradi insolventnosti. Sodišče je odgovorno tudi za nadzor nad upraviteljem v postopku zaradi insolventnosti. Nadzoruje le zakonitost njegovih dejanj, ne pa tudi njihove primernosti, in ne sme dajati navodil. Za pospešitev postopka v primeru insolventnosti se je mogoče zoper odločitve stečajnega sodišča pritožiti samo v primerih, v katerih zakonik določa neposredno pritožbo (*sofortige Beschwerde*) (glej člen 6(1) InsO). Neposredno pritožbo je mogoče vložiti pri samem stečajnem sodišču ali pri hierarhično višjem deželnem sodišču (*Landgericht*), in sicer pisno ali ustno v sodnem tajništvu (*Geschäftsstelle*). Neposredne pritožbe nimajo odločilnega učinka. Lahko pa sodišče, ki obravnava pritožbo, ali stečajno sodišče kljub temu odredi začasen odlog izvršitve. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti je ključni akter v postopku. Za takega upravitelja se lahko imenujejo samo fizične osebe, ne pa tudi pravne osebe (člen 56(1), prvi stavek, InsO). Do imenovanja so upravičeni zlasti odvetniki, računovodje ali davčni svetovalci. Z uvedbo postopka v primeru insolventnosti se pravica do upravljanja dolžnikovega premoženja in razpolaganja z njim prenese na upravitelja (člen 80(1) InsO). Upravitelj mora iz premoženja, ki ga ugotovi ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti, izključiti vse predmete, ki niso v lasti dolžnika. Prav tako mora med dolžnikovo premoženje prenesti predmete, ki se štejejo za njegovo premoženje v skladu s predpisi o odgovornosti, vendar ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti še niso bili vpisani med dolžnikovo premoženje. Tako ugotovljeno dolžnikovo premoženje sestavlja stečajno maso (*Insolvenzmasse*, člen 35 InsO), ki jo bo upravitelj unovčil in iz katere bodo poplačani upniki. Druge naloge upravitelja v postopku zaradi insolventnosti vključujejo:

izplačevanje plač zaposlenim pri insolventnem dolžniku;

odločanje o tem, ali naj se pravni spori, ki že potekajo, nadaljujejo ali zaključijo (člen 85 in naslednji InsO) in kako obravnavati pogodbe, ki niso bile v celoti izpolnjene (člen 103 in naslednji InsO);

pripravo bilance stanja (člen 153(1), prvi stavek, InsO);

izpodbijanje poslov, sklenjenih pred uvedbo postopka v primeru insolventnosti, ki bi verjetno škodovali navadnim upnikom (člen 129 in naslednji InsO).

Upravitelja v postopku zaradi insolventnosti nadzoruje stečajno sodišče (člen 58(1) InsO). Če je ustanovljen upniški odbor, ta podpira in spremlja upravitelja pri izpolnjevanju njegovih nalog (člen 69, prvi stavek, InsO).

Po uvedbi postopka v primeru insolventnosti, ko se pravica do razpolaganja z dolžnikovim premoženjem prenese na upravitelja, lahko ta načeloma prosto razpolaga s premoženjem v stečajni masi. Obstajajo omejitve glede posebno pomembnih poslov, kot je prodaja podjetja ali celotne zaloge. Take posebno pomembne posle mora odobriti skupščina upnikov ali upniški odbor. Vendar kršitev zahteve po odobritvi ne vpliva na tretje osebe, temveč povzroči samo odgovornost upravitelja. Upravitelj mora upoštevati tudi odločitev skupščine upnikov o prenehanju podjetja ali nadaljevanju njegovega poslovanja (člena 157 in 159 InsO).

Če upravitelj v postopku zaradi insolventnosti krivdno krši obveznosti, ki so mu naložene na podlagi zakonika o insolventnosti, je odškodninsko odgovoren vsem strankam v postopku (člen 60(1) InsO). Člen 60(1) zakonika določa: „Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti mora povrniti škodo, ki jo je utrpela katera koli stranka v postopku, če krivdno krši svoje naloge na podlagi tega zakonika. Ravnati mora s skrbnostjo, ki se pričakuje od primernega in vestnega upravitelja v postopku zaradi insolventnosti.“

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti je upravičen do nagrade za opravljanje svoje funkcije in do povračila ustreznih izdatkov (člen 63(1), prvi stavek, InsO). Nagrada je urejena z uredbo o nagradah v okviru insolvenčnega prava (*Insolvenzrechtsvergütungsverordnung*, v nadaljnjem besedilu: InsVV) in se določi glede na vrednost stečajne mase ob koncu postopka v primeru insolventnosti. Uredba InsVV določa lestvico splošnih stopenj, ki pa se lahko zvišajo glede na obseg in težavnost nalog upravitelja v postopku zaradi insolventnosti.

Dolžnik, zoper katerega so prijavljene terjatve navadnih upnikov, tudi po uvedbi postopka v primeru insolventnosti ostane lastnik premoženja, ki naj bi se unovčilo (člena 38 in 39 InsO). Načeloma je odgovoren z vsem svojim premoženjem. Vendar se pravica do upravljanja premoženja in razpolaganja z njim v okviru postopka v primeru insolventnosti prenese na upravitelja. V sklepu sodišča o začetku postopka se lahko na zahtevo dolžnika odredi tudi upravljanje po dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov, katerega podrobnosti so določene v členu 270a InsO. Odredba se izda, če je načrt upravljanja po dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov, skladen in popoln ter če niso znane okoliščine, ki bi kazale, da načrt upravljanja po dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov, v bistvenih vidikih temelji na napačnih dejstvih (člena 270b(1) in 270f(1) InsO). Poleg tega ni mogoče uporabiti nobenega od razlogov za prenehanje začasne ureditve upravljanja po dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov, iz člena 270e (člen 270b(1) InsO). Načeloma se tudi v takem primeru uporabljajo splošne določbe insolvenčnega prava (člen 270(1), drugi stavek, InsO). Vendar dolžnik v primeru upravljanju po dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov, ohrani pravico do upravljanja svojega premoženja in razpolaganja z njim ter jo izvaja pod nadzorom opazovalca (*Sachverwalter*), ki ga imenuje sodišče (člen 270(1), prvi stavek, InsO). V primeru upravljanja po dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov, si dolžnik in opazovalec delita pooblastila, ki jih ima navadno upravitelj v postopku zaradi insolventnosti.

Z uvedbo postopka v primeru insolventnosti se dolžniku naložijo številne obveznosti zagotavljanja informacij in sodelovanja. Vendar je dolžnik hkrati tudi upravičen do sodelovanja v postopku.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Vprašanje, ali lahko navadni upnik pobota terjatev do insolventnega dolžnika, je obravnavano v členu 94 in naslednjih InsO. Zakonik določa temeljno razlikovanje med tem, ali je možnost pobota obstajala že ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti ali pa je nastala šele pozneje. V prvem primeru je pobot načeloma dopusten, kar pomeni, da navadnim upnikom ni treba prijaviti terjatev za vključitev na seznam dolgov (*Tabelle*), temveč so lahko poplačani tako, da pobot prijavijo upravitelju v postopku zaradi insolventnosti. Vendar pa je prijava pobota neveljavna, če je upnik dobil možnost za pobot terjatev na podlagi izpodbojnega posla (člen 96(1)(3) InsO).

V drugem primeru, če je možnost pobota nastala pozneje, je treba razlikovati med naslednjima situacijama:

Če je ob uvedbi postopka terjatev, ki naj bi se pobotala, že obstajala, vendar še ni zapadla, še ni določala podobnega nadomestila ali pa je bila še vedno pogojna, je po uvedbi postopka pobot dopusten takoj, ko je odstranjena ovira za pobot.

Če ob uvedbi postopka terjatev še ni bila ugotovljena ali če je upnik pridobil terjatev zoper dolžnika šele po uvedbi postopka, je pobot prepovedan v skladu s členom 96(1)(1) in (2) InsO, kar pomeni, da lahko dolžnik od upnika zahteva izpolnitev pogodbene obveznosti v korist stečajne mase, upnik pa lahko prijavi terjatev le za vključitev na seznam dolgov in bo poplačan le sorazmerno z deležem, ki ga ima v skupnih terjativah.

Če pa upnik terjatev ni pridobil od drugega upnika po uvedbi postopka v primeru insolventnosti, temveč jo je po uvedbi postopka v primeru insolventnosti pridobil v svojem imenu, na primer tako, da je sklenil pogodbo z upraviteljem, ima pravico do pobota kot upnik same stečajne mase.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Učinki postopka v primeru insolventnosti na obstoječe pogodbe so v nemškem pravu urejeni v členu 103 in naslednjih InsO. Načeloma lahko ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti obstoječa pogodbeno razmerja prenehajo ali se nadaljujejo, ali pa se upravitelju omogoči, da izbere med izpolnitvijo in odpovedjo pogodbe.

Za nekatere posle so učinki postopka v primeru insolventnosti izrecno urejeni z zakonom (členi 103 do 118 InsO). Naročila, pogodbe za delo ali storitve ali pooblastila za ukrepanje v zvezi s premoženjem, ki je del stečajne mase, ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti na primer prenehajo veljati, medtem ko pogodbe, ki so jih dolžniki sklenili za oddajo premoženja v najem, in pogodbe o zaposlitvi ostanejo veljavne in bremenijo stečajno maso.

Pri pogodbah, ki jih dolžnik in druga stranka nista izpolnila ali jih nista izpolnila v celoti, lahko upravitelj na podlagi člena 103(1) InsO izbira med izpolnitvijo in neizpolnitvijo pogodbe. Če se upravitelj odloči za izpolnitev pogodbe za račun stečajne mase, je treba upnikovo nasprotno terjatev poplačati prednostno, ker se v skladu s členom 55(1)(2) InsO šteje za dolg, ki bremeni stečajno maso. Če se upravitelj ne odloči za izpolnitev pogodbe, na podlagi pogodbe ne more več zahtevati ničesar. Upniki lahko zahtevajo odškodnino zaradi neizpolnitve samo kot navadni upnik, tako da svojo terjatev prijavijo za vključitev na seznam dolgov (člen 103(2), prvi stavek, InsO). Če upravitelj ne izbere ničesar, lahko to od njega zahteva pogodbeni partner. V tem primeru mora upravitelj nemudoma izjaviti, ali namerava zahtevati izpolnitev ali ne. Če tega ne stori, ne more več vztrajati pri izpolnitvi pogodbe. Pri finančnih storitvah in poslih s fiksnim datumom zakonik izključuje upraviteljevo pravico do izbire (člen 104 InsO).

Če usoda pogodbenega razmerja ni izrecno urejena v členih 103 do 118 InsO, pogodba ostane veljavna tudi po uvedbi postopka v primeru insolventnosti. Zanesljivost odpovednih klavzul v pogodbah je sporna. Izhodišče je določba člena 119 InsO, v skladu s katero so sporazumi, ki vnaprej izključujejo ali omejujejo uporabo člena 103 in naslednjih, neveljavni. V skladu s to določbo so odpovedne klavzule, ki niso povezane z insolventnostjo in uvedbo postopka v primeru insolventnosti ali vložitev predlogov, temveč na primer z dolžnikovim neplačilom, dopustne. Vendar so odpovedne klavzule, povezane z insolventnostjo, problematične, zlasti glede na sodbo zveznega sodišča (*Bundesgerichtshof*) z dne 15. novembra 2012 (IX ZR 169, 11, BGHZ 195, 348). Sodišče je v navedeni sodbi ugotovilo, da je odpovedna klavzula v pogodbi o oskrbi z energijo, ki je bila povezana z zadevno insolventnostjo, neveljavna. Vendar je odločilo, da odpovedne klavzule, povezane z insolventnostjo, niso same po sebi neveljavne: odpovedne klavzule, ki ustrezajo možnosti odpovedi, določeni z zakonom, so dopustne. O presoji odpovednih klavzul, povezanih z insolventnostjo, tako še ni bilo dokončno odločeno. Člen 104(3) in (4) InsO vsebuje posebna pravila glede pogodbenih klavzul v pogodbah o finančnih storitvah in poslih s fiksnim datumom.

Če sta se dolžnik in upnik v skladu s pravili splošnega prava učinkovito dogovorila o prepovedi prenosa, to zavezuje tudi upravitelja v postopku zaradi insolventnosti. Vendar je pri poslovnih transakcijah taka prepoved prenosa praviloma neučinkovita, ker prenos denarne terjatve kljub obstoju pogodbeno dogovorjene prepovedi prenosa vseeno učinkuje, če sta upnik in dolžnik trgovca (člen 354a(1) trgovskega zakonika (*Handelsgesetzbuch*)).

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Ker je namen postopka v primeru insolventnosti enakopravno poplačilo vseh upnikov, člen 87 InsO jasno določa, da lahko navadni upniki uveljavljajo svoje terjatve le v skladu z določbami, ki urejajo postopek. Uvedba postopka v primeru insolventnosti torej povzroči prepoved izvršbe, kar navadnim upnikom preprečuje, da bi med postopkom uveljavljali terjatve zoper stečajno maso ali dolžnikovo drugo premoženje (člen 89(1) InsO). Prepoved izvršbe je treba upoštevati po zakonu, tako da se izvršba, ki se je že začela, samodejno odloži, ne glede na to, ali je upnik vedel za uvedbo postopka v primeru insolventnosti in ali je dolžnik predlagal odlog izvršbe.

Člen 88 InsO določa, da ima uvedba postopka v primeru insolventnosti retroaktivni učinek (*Rückschlagsperre*) na predhodne izvršilne ukrepe in, podrobneje, da pravice iz zavarovanja, ki so bile na podlagi izvršbe pridobljene v zadnjem mesecu pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti ali po vložitvi takega predloga, ob uvedbi postopka izgubijo pravni učinek. Tudi v tem primeru je brezpredmetno, ali je upnik vedel za nameravano vložitev predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti.

Če je bilo zavarovanje pridobljeno na podlagi izvršilnega ukrepa nekaj časa pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti, zavarovanje ne izgubi učinka v skladu s členom 88(1) InsO, vendar se lahko pod nekaterimi pogoji izpodbija (zvezno sodišče, sodba z dne 22. januarja 2004 – IX ZR 39/03).

Ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti dolžnik izgubi sposobnost biti stranka v sodnih postopkih v imenu stečajne mase. Ta pravica se prenese na upravitelja, ki ima v skladu s svojo funkcijo pravico nastopati kot stranka v sodnem postopku. Upravitelj zato lahko uveljavlja zahtevke v zvezi s stečajno maso v svojem imenu.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Ker insolventni dolžnik z uvedbo postopka v primeru insolventnosti izgubi sposobnost biti stranka v sodnem postopku, se postopek, ki teče pred sodiščem, če se nanaša na stečajno maso, najprej prekine (člen 240, prvi stavek, zakonika o civilnem postopku (*Zivilprozessordnung* – ZPO)).

Če je dolžnik tožnik (npr. v sodnem postopku, v katerem je dolžnik vložnik zahtevka ali v katerem poda ugovore zoper že izvršljivo terjatev), lahko upravitelj v postopku zaradi insolventnosti obnovi postopek ali pa tega ne stori (člen 85(1), prvi stavek, InsO). Če to stori, se postopek nadaljuje. Če tega ne stori, se premoženje sprost iz stečajne mase, postopek pa lahko nadaljuje dolžnik ali toženec (člen 85(2) InsO).

Če je dolžnik toženec, je potrebno razlikovanje: če ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti na sodišču poteka postopek v zvezi z zahtevkom v okviru insolventnosti, ga treba prijaviti za vključitev na seznam dolgov (glej člen 87 InsO). Če upravitelj ali navadni upnik ugovarja, je treba zahtevek ugotoviti z nadaljevanjem prekinjenega sodnega postopka (člen 180(2) InsO).

Če pa zahtevek ne spada v okvir insolventnosti, temveč gre na primer za zahtevek za izločitev ali za dolg, ki bremeni stečajno maso, lahko sodni postopek nadaljuje bodisi upravitelj bodisi tožnik (člen 86 InsO).

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Kot je bilo že pojasnjeno v uvodu, zakonik o insolventnosti upnikom omogoča velik vpliv na postopek v primeru insolventnosti. Upniki svoje pravice uveljavljajo prek skupščine upnikov (Gläubigerversammlung, člen 74 in naslednji InsO) ali upniškega odbora (Gläubigerausschuss), ki ga lahko ustanovi skupščina upnikov (člen 68 in naslednji InsO). Skupščina upnikov je osrednji organ, prek katerega upniki sprejemajo odločitve, upniški odbor pa je organ, prek katerega izvajajo nadzor. Skupščino upnikov skliče stečajno sodišče (člen 74(1), prvi stavek, InsO), ki ji tudi predseduje (člen 76(1) InsO). Pravico do udeležbe na skupščini upnikov imajo vsi prednostni upniki, vsi navadni upniki, upravitelj, člani upniškega odbora in dolžnik (člen 74(1), drugi stavek, InsO). Odločitve skupščine upnikov se vedno sprejemajo z navadno večino, pri čemer večine ne določa število glasov, temveč vsota terjatev upnikov, ki glasujejo (člen 76(2) InsO). Če podjetje presega merila za določeno velikost, mora stečajno sodišče imenovati začasni upniški odbor še pred uvedbo postopka v

primeru insolventnosti (člen 22a InsO). Ta odbor sodeluje pri imenovanju upravitelja in ima vlogo pri odločitvi glede odreditve upravljanja po dolžniku, ki sam nadaljuje vodenje poslov (člen 56a in člen 270b(3) InsO).

Dejstvo, da skupščina upnikov odloča o poteku postopka in zlasti o načinu unovčenja dolžnikovega premoženja, kaže, kako pomembna je skupščina upnikov. Druge naloge skupščine upnikov so:

izvolitev drugega upravitelja (člen 57, prvi stavek, InsO);

nadzor nad upraviteljem (člena 66 in 79 ter člen 197(1)(1), InsO);

odločanje o prenehanju ali nadaljnjem poslovanju podjetja (člen 157 InsO);

odobritev nekaterih posebno pomembnih poslov, ki jih sklene upravitelj (člen 160(1) InsO).

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Kar zadeva pooblastila upravitelja v zvezi s premoženjem iz stečajne mase, glej odgovor na zgornje vprašanje „Kakšna pooblastila imata dolžnik in upravitelj?“.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Upniki z izločitveno pravico

Upniki z izločitveno pravico (*aussonderungsberechtigte Gläubiger*) lahko zahtevajo izločitev premoženja iz stečajne mase na podlagi stvarne ali osebne pravice (člen 47, prvi stavek, InsO). Upniki z izločitveno pravico niso navadni upniki, zato jim terjatve ni treba prijaviti za vključitev na seznam dolgov, temveč jo lahko uveljavljajo z vložitvijo tožbe v skladu s splošnimi pravnimi pravili (člen 47, drugi stavek, InsO). Vendar take tožbe ne vložijo zoper dolžnika, temveč zoper upravitelja, ki je stranka v postopku na podlagi svoje funkcije. Izločitvena pravica lahko izhaja iz lastništva premoženja (če to lastništvo ni preneseno na podlagi zavarovanja, saj s tem lastnik postane zgolj zavarovani upnik (člen 51(1) InsO)), ali iz preprostega pridržka lastninske pravice, pa tudi iz zahtevka za povračilo na podlagi obilgacijskega prava (npr. najemodajalec zoper najemnika).

Zavarovani upniki

Zavarovani upniki (*absonderungsberechtigte Gläubiger*, v nadaljnjem besedilu: upniki z ločitveno pravico) imajo pravico do prednostnega poplačila pri unovčenju premoženja iz stečajne mase. Ne sodelujejo v postopku preverjanja terjatev, temveč so obravnavani prednostno, saj so do poplačila iz izkupička za zadevno premoženje upravičeni pred drugimi podrejenimi ali nezavarovanimi navadnimi upniki. Morebiten presežek izkupička na podlagi unovčenja se nameni v stečajno maso in samo ta del je na voljo za poplačilo preostalih upnikov. Pravica do zavarovanja take vrste lahko med drugim izhaja iz pravic na predmetu zavarovanja, zastavnih pravic na premočninah ali lastništva na podlagi zavarovanja (členi 49, 50 in 51 InsO).

Če dobljeni izkupiček ne zadostuje za poplačilo in ima zavarovani upnik poleg stvarne pravice tudi osebno terjatev do dolžnika, lahko poleg zavarovane terjatve zahteva tudi sorazmerno poplačilo iz stečajne mase, tako da prijavi osebno upravičenje, če še ni bilo poplačano, za vključitev na seznam dolgov (člen 52, drugi stavek, InsO).

Upniki s terjatvami zoper samo stečajno maso

Upnikom s terjatvami zoper samo stečajno maso (*Massegläubiger*) ni treba prijaviti terjatev in te se poplačajo vnaprej. V skladu s členom 53 InsO dolgovi, ki bremenijo stečajno maso, vključujejo stroške postopka v primeru insolventnosti in druge obveznosti, ki jih je upravitelj po uvedbi postopka ustvaril v zvezi z obravnavanjem insolventnosti (npr. terjatve iz naslova plač delavcev, ki so še zaposleni v podjetju, ali terjatve odvetnika, ki ga je upravitelj obdržal, da obravnava zadeve v zvezi z uveljavljanjem terjatev pred sodišči). Razlog za prednostno poplačilo teh terjatev je, da lahko upravitelj ustrezno vodi postopek le, če lahko sklepa nove zaveze, katerih popolna izpolnitev je zagotovljena. Poleg tega obveznosti iz neupravičene obogatitve stečajne mase in nekatere obveznosti iz začasnega postopka v primeru insolventnosti bremenijo stečajno maso.

Navadni upniki

V postopku preverjanja terjatev sodelujejo samo navadni upniki (*Insolvenzgläubiger*, v nadaljnjem besedilu: stečajni upniki) (člen 174(1), prvi stavek, InsO). V skladu s členom 38 InsO so navadni upniki vsi osebni upniki, ki imajo na datum uvedbe postopka v primeru insolventnosti utemeljene terjatve do dolžnika. V členu 39(1) InsO so navedeni podrejeni navadni upniki (*nachrangige Insolvenzgläubiger*), ki morajo svoje terjatve prijaviti samo, če to od njih izrecno zahteva stečajno sodišče (člen 174(3), prvi stavek, InsO). Podrejene terjatve v primeru insolventnosti se poplačajo za drugimi terjatvami navadnih upnikov. Primeri vključujejo globe ter zamudne obresti in kazni v zvezi s terjatvami navadnih upnikov od uvedbe postopka v primeru insolventnosti.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Terjatve je treba prijaviti pisno pri upravitelju v roku, ki ga stečajno sodišče določi v sklepu o uvedbi postopka, pri čemer se navedeta vzrok in znesek terjatve ter priložijo kopije dokazil o terjatvi (člen 174(1), prvi in drugi stavek, in (2) InsO). Vendar se terjatve v primeru prepozne prijave kljub temu upoštevajo (člen 177 InsO). Prijaviti je treba vse terjatve v primeru insolventnosti, ne glede na to, ali zadevno pravno razmerje ureja civilno pravo ali javno pravo (kot so na primer davčne obveznosti).

Za tuje upnike veljajo naslednje posebnosti: člen 55 uredbe EU o insolventnosti tujim upnikom omogoča prijavo terjatev z uporabo standardnega obrazca terjatve. Terjatve je mogoče prijaviti v katerem koli uradnem jeziku institucij EU. Vendar se lahko od upnikov zahteva prevod v uradni jezik države članice, v kateri je bil uveden postopek, ali v drug jezik, za katerega je ta država navedla, da je zanjo sprejemljiv. Načeloma je treba terjatve prijaviti v roku, ki ga določa pravo države, v kateri je bil uveden postopek. V primeru tujih upnikov ta rok ni krajši od 30 dni po objavi uvedbe postopka v primeru insolventnosti v registru insolventnosti države, v kateri je bil postopek uveden.

Upravitelj mora vse pravilno prijavljene terjatve vpisati na seznam dolgov (*Tabelle*). Vsebina terjatve se v tej fazi ne preverja. Preverjanje terjatev ter ugotavljanje njihovega zneska in razvrstitve se opravi šele na obravnavi za preverjanje pri stečajnem sodišču (člen 176, prvi stavek, InsO). Če na obravnavi za preverjanje niti upravitelj niti navadni upnik ne ugovarja terjatvi ali če je morebitni ugovor zavrnjen, se terjatev šteje za sprejeto in upnik bo prejel svoj delež izkupička od unovčenja stečajne mase. Ugovor dolžnika ne vpliva na ugotovitev terjatve (člen 178(1), drugi stavek, InsO), vendar navadni upniki po koncu postopka v primeru insolventnosti ne morejo uveljavljati preostanka svoje terjatve na podlagi vpisa na seznam, temveč morajo zoper dolžnika vložiti ločeno tožbo (člen 201(2), prvi stavek, InsO).

Če pa, nasprotno, upravitelj ali drug navadni upnik vloži ugovor na obravnavi za preverjanje, lahko upnik zoper stranko, ki je vložila ugovor, vloži tožbo za priznanje terjatve (člen 179(1) InsO). Vendar pa delež iz izkupička od stečajne mase upniku pripada samo, če se na podlagi tožbe za priznanje terjatve ugotovi, da je njena terjatev dejansko veljavna (člen 180 in naslednji InsO). Upravitelj mora pred razdelitvijo izkupička sestaviti razdelitveni seznam (*Verteilungsverzeichnis*) (člen 188 InsO). V dveh tednih od objave razdelitvenega seznama je treba dokazati, da je bila vložena tožba za priznanje terjatve (člen 189(1) InsO). Če taki dokazi niso predloženi, se terjatev ne upošteva pri razdelitvi izkupička, tudi če je medtem pravnomočno priznana (člen 189(3) InsO). Če pa so dokazi pravočasno predloženi, se delež, dodeljen terjatvi, ne razdeli, dokler ni odločeno o tožbi (člen 189(2) InsO). Če je tožba za priznanje terjatve pravnomočno zavržena, se zadržani delež razdeli preostalom navadnim upnikom. Če za izpodbijano terjatev že obstaja izvršilni naslov, tožbe ne vložijo upnik, ampak jo mora vložiti oseba, ki terjatev izpodbija (člen 179(2) InsO). Sodne odločbe, s katerimi se ugotovi terjatev ali sprejme ugovor, ne učinkujejo samo *inter partes*, temveč zavezujejo tudi upravitelja in vse navadne upnike (člen 183(1) InsO).

Navadni upniki, ki terjatve niso prijavili za vključitev na seznam, niso upravičeni do deleža izkupička od unovčenja, prav tako pa terjatve ne morejo uveljavljati kako drugače (člen 87 InsO). Terjatve za plačilo zoper upravitelja je treba zavreči kot nedopustne.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Razen če ni drugače določeno v insolvenčnem načrtu, upravitelj unovči premoženje v stečajni masi, tako da stečajno maso pretvori v denar, ki se razdeli upnikom. Upravitelj po svoji presoji odloči o načinu unovčenja, tako da zagotovi čim večji izkupiček. Odloči se lahko za prodajo dolžnikovega podjetja ali posameznih obratov kot celote ali za razdelitev podjetja in ločeno prodajo posameznih delov premoženja.

Preden se lahko izkupiček od unovčenja razdeli navadnim upnikom, je treba najprej poplačati terjatve zavarovanih upnikov in upnikov s terjatvami do same stečajne mase. Razdelitev izkupička temelji na razdelitvenem seznamu (člen 188 InsO), ki ga upravitelj sestavi na podlagi seznama dolgov (člen 175 InsO). Seznam mora vsebovati vse terjatve v primeru insolventnosti, ki se upoštevajo pri razdelitvi. Izkupiček se nato razdeli upnikom sorazmerno z zneskom njihovih terjatev. Podrejeni navadni upniki so razvrščeni za navadnimi upniki. Poplačajo se samo, če so bili v celoti poplačani vsi preostali navadni upniki. Ker so njihove možnosti za poplačilo majhne, morajo svoje terjatve prijaviti le, če to od njih zahteva stečajno sodišče (člen 174(3) InsO).

Praviloma se z razdelitvijo ne počaka do dokončnega unovčenja stečajne mase, temveč se takoj, ko je v stečajni masi na voljo dovolj denarnih sredstev, izvedejo nakazila na račun (člen 187(2), prvi stavek, InsO). Po končanem unovčenju se opravi končna razdelitev (člen 196(1) InsO). Zanj je potrebna odobritev stečajnega sodišča (člen 196(2) InsO). Če je mogoče terjatve vseh navadnih upnikov (vključno s podrejenimi upniki) poplačati v celoti (kar se v praksi redko zgodi), upravitelj morebitni preostanek nakaže dolžniku (člen 199, prvi stavek, InsO).

Če ima upnik pravico do zavarovane terjatve nad premoženjem v stečajni masi in dobljeni izkupiček ne zadostuje za poplačilo njegove terjatve v celoti, lahko prijavi dodatno osebno terjatev za vključitev na seznam, vendar samo v delu, v katerem njegova zavarovana terjatev ni poravnana (druga možnost je, da se odpove svoji zavarovani terjatvi in namesto nje prijavi osebno terjatev zoper dolžnika za vključitev na seznam v celotnem znesku) (drugi stavek člena 52 InsO).

Če tretja oseba poplača terjatev upnika, ki ima stvarno pravico iz zavarovanja zoper dolžnika, tretja oseba samodejno ne nadomesti zavarovanega upnika. Vendar je v nekaterih primerih subrogacija določena z zakonom, lahko pa je dogovorjena tudi pogodbeno. To ni posebnost postopka v primeru insolventnosti, temveč izhaja iz pravil splošnega prava. Če ima upnik na primer stvarno pravico iz zavarovanja in ga ne poplača dolžnik, ampak tretja oseba, ki nastopa kot porok za terjatev zoper insolventnega dolžnika, se upnikova terjatev zoper dolžnika prenese na poroka na podlagi subrogacije po zakonu (člen 774(1), prvi stavek, civilnega zakonika (*Bürgerliches Gesetzbuch* – BGB)). Za akcesorne pravice iz zavarovanja, kot sta na primer hipoteka ali zastavna pravica, civilni zakonik izrecno določa, da se prenesejo na poroka (člena 412 in 401 BGB). Neakcesorne pravice iz zavarovanja, kot je zemljiški dolg, namenjen zavarovanju terjatve, se po zakonu ne prenesejo na poroka. Kljub temu mora upnik s pogodbeno terjatvijo po analogiji v skladu s členoma 412 in 401 civilnega zakonika neakcesorne pravice iz zavarovanja prenesti na poroka, razen če se stranki dogovorita drugače. Porok nato nadomesti upnika s stvarno pravico iz zavarovanja.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Standardni postopek

Po dokončni razdelitvi je treba postopek v primeru insolventnosti končati (člen 200(1) InsO). Sklep o končanju postopka se objavi. S končanjem postopka v primeru insolventnosti dolžnik znova pridobi pravico do upravljanja premoženja, vključenega v ta postopek, in razpolaganja z njim.

Po koncu postopka v primeru insolventnosti lahko navadni upniki načeloma uveljavljajo preostale terjatve do dolžnika brez omejitev, saj terjatev ugasne samo do zneska izplačanega deleža. Kar zadeva uveljavljanje dela terjatve, ki ni poplačan, člen 201(2) InsO določa, da lahko navadni upniki uveljavljajo svoje terjatve do dolžnika na podlagi svojega vpisa na seznam ter da je ta pravna podlaga enakovredna izvršljivi sodni odločbi, če so bile terjatve ugotovljene in jih dolžnik na obravnavi za preverjanje ni izpodbijal. Nasprotno je mogoče na podlagi istega člena 201(2) InsO sklepati, da morajo upniki v drugih primerih svojo terjatev do dolžnika uveljavljati z vložitvijo tožbe.

Za fizične osebe velja izjema. Te imajo možnost, da zaprosijo za razbremenitev preostalega dolga (*Restschuldbefreiung*, člen 201(3) in člen 286 ter naslednji InsO). Razbremenitev preostalega dolga se lahko odobri po obdobju dobrega ravnanja, ki navadno traja tri leta in v katerem mora dolžnik ves zarubljeni del dohodka odstopiti skrbniku (*Treuhänder*). Razbremenitev je zavezujoča za vse navadne upnike, vključno z upniki, ki niso prijavili terjatev (člen 301(1) InsO). To pomeni, da je navadnim upnikom dokončno preprečeno uveljavljanje terjatev do dolžnika (izjema so terjatve iz člena 302 InsO, ki so izključene iz odobritve razbremenitve preostalega dolga).

Pravna oseba, ki je bila predmet postopka v primeru insolventnosti in nima več nobenega premoženja, se samodejno izbriše iz poslovnega registra in preneha obstajati.

Postopek na podlagi insolvenčnega načrta

Postopek na podlagi insolvenčnega načrta zavarovanim upnikom in navadnim upnikom omogoča, da sami odločijo o unovčenju stečajne mase, njeni razdelitvi med upnike, vodenju postopka in odgovornosti dolžnika po koncu postopka v primeru insolventnosti. To storijo v insolvenčnem načrtu z odstopanjem od določb zakonika o insolventnosti (člen 217(1), prvi stavek, InsO). Načrt reorganizacije ni isto kot insolvenčni načrt. Insolvenčni načrt ima ključno vlogo pri reorganizaciji podjetja, lahko pa je tudi podlaga za prenehanje podjetja ter lahko na primer določa unovčenje stečajne mase in njeno razdelitev vpletenim strankam z odstopanjem od določb zakonika o insolventnosti.

Poleg možnosti za razbremenitev preostalega dolga insolvenčni načrt dolžniku zagotavlja pomembno sredstvo za prevlado nad obstruktivnimi upniki. Člen 245 InsO določa, da se lahko privolitev glasovalne skupine pod določenimi pogoji šteje za dano, tudi če ni bila dosežena potrebna večina. Insolvenčni načrt lahko predloži upravitelj ali dolžnik (člen 218(1), prvi stavek, InsO). Sestavljata ga ugotovitveni del (*darstellender Teil*) in ureditveni del (*gestaltender Teil*) (člen 219, prvi stavek, InsO). V ugotovitvenem delu je opisano, kateri ukrepi so bili že sprejeti po uvedbi postopka v primeru insolventnosti in katere je treba še sprejeti, da se vzpostavi podlaga za predvideno ureditev pravic zadevnih strank (člen 220(1) InsO). V ureditvenem delu je določeno, kako naj bi se spremenil pravni položaj vpletenih strank (člen 221, prvi stavek, InsO). Če dolžnik ni fizična oseba, se lahko v skladu s členom 217, drugi stavek, InsO v insolvenčni načrt vključijo tudi članske pravice in deleži v lastniškem kapitalu dolžnika. Člen 225a(2) InsO omogoča pretvorbo dolga v lastniški delež, s čimer se terjatve upnikov preoblikujejo v lastniške deleže, ki jih ureja pravo družb. Mehanizem glasovanja iz člena 243 in naslednjih InsO je še posebno zanimiv. V ureditvenem delu insolvenčnega načrta so opredeljene različne glasovalne skupine. Insolvenčni načrt je sprejet samo, če ga odobri večina upnikov, ki glasujejo v posamezni skupini (večina upnikov), in vsota terjatev upnikov, ki glasujejo zanj, presega polovico skupnega zneska terjatev vseh upnikov, ki glasujejo (večina vseh terjatev). Vendar se pod nekaterimi pogoji v skladu z zakonikom šteje, da je glasovalna skupina glasovala za načrt, tudi če nista doseženi potrebni večini (člen 245 InsO). Namen te „prepovedi obstrukcije“ (*Obstruktionsverbot*) je preprečiti posameznim upnikom ali družbenikom, da bi preprečili sprejetje načrta. V skladu s členom 247 InsO se mora z načrtom strinjati tudi dolžnik. Nasprotovanje dolžnika je brezpredmetno, če ni verjetno, da bo zaradi načrta v slabšem položaju, kot bi bil brez njega, in če noben upnik ne prejme ekonomske vrednosti, ki bi presežala polni znesek njegove terjatve.

Ko insolvenčni načrt sprejmejo vpletene stranke in se z njim strinja dolžnik, ga potrdi stečajno sodišče. Sodišče načrt potrdi, če so izpolnjene vse bistvene postopkovne zahteve in upniki ali družbeniki niso vložili predloga, v katerem bi trdili, da bodo zaradi načrta najverjetneje v slabšem položaju, kot bi bili brez njega (člen 251 InsO). Da bi se preprečilo nesprejetje načrta zaradi takega nasprotovanja, lahko ureditveni del načrta določa finančna sredstva, ki se dajo na voljo, če stranka dokaže, da bo v slabšem položaju (člen 251(3) InsO).

Odločitev o potrditvi načrta je mogoče izpodbijati samo v omejenem obsegu (člen 253 InsO).

Ko potrditve insolvenčnega načrta ni več mogoče izpodbijati in v načrtu ni določeno drugače, stečajno sodišče konča postopek v primeru insolventnosti (člen 258(1) InsO). Dolžnik ponovno pridobi pravico do razpolaganja s svojim premoženjem. Učinki, predvideni v ureditvenem delu načrta, postanejo zavezujoči za vse vpletene stranke in v razmerju do njih, ne glede na to, ali so prijavile terjatve ali nasprotovale insolvenčnemu načrtu kot zainteresirane stranke (člen 254b InsO). To pomeni, da odpoved izterjavi, odlog ali podobno, določeni v insolvenčnem načrtu, začnejo učinkovati *ipso jure*, ne da bi bila potrebna ločena izjava o nameri (člen 254a(1) InsO). Insolvenčni načrt načeloma ne vpliva na pravice navadnih upnikov do tretjih oseb. Če je tako določeno v načrtu, velja izjema za zavarovanje s strani tretjih oseb znotraj skupine (*gruppeninterne Drittsicherheiten*), ki ga je upniku zagotovilo podjetje, ki je z dolžnikom povezano v smislu člena 15 zakona o delniških družbah (*Aktiengesetz – AktG*) (na primer odvisna družba) (člen 217(2) in člen 223a InsO).

Za zagotovitev, da dolžnik izpolni obveznosti, naložene z insolvenčnim načrtom, lahko načrt določa, da mora dolžnika spremljati upravitelj. V obdobju spremljanja mora upravitelj sodišču in upniškemu odboru, če je bil ta imenovan, vsako leto poročati o trenutnem stanju in obeh za izpolnitev insolvenčnega načrta (člen 261(2), prvi stavek, InsO).

Ne glede na to, ali je odrejeno tako spremljanje, je namen „obnovitvene klavzule“ (*Wiederauflebensklausel*) iz člena 255 InsO zagotoviti, da dolžnik ravna v skladu z načrtom. Če se terjatve navadnih upnikov odložijo ali delno opustijo na podlagi ureditvenega dela insolvenčnega načrta, tak odlog ali opustitev v okviru zadevne določbe za upnika nista več zavezujoča, če dolžnik bistveno zaostaja z izvajanjem načrta v zvezi z navedenim upnikom (člen 255(1) InsO). Enako velja v zvezi z vsemi navadnimi upniki, če je med fazo izvajanja načrta v zvezi z dolžnikovim premoženjem uveden nov postopek v primeru insolventnosti (člen 255(2) InsO). Navadni upniki s sprejetimi terjatvami, ki jih dolžnik na obravnavi za preverjanje ni izpodbijal, ki so vpisane na seznam dolgov ter vključene v potrjen in dokončni insolvenčni načrt, lahko navedene terjatve uveljavljajo zoper dolžnika enako kot na podlagi izvršljive sodne odločbe (člen 257(1), prvi stavek, InsO).

Če je insolvenčni načrt podlaga za reorganizacijo podjetja, so za njegovo delovanje pogosto potrebna posojila. V ureditvenem delu insolvenčnega načrta se lahko za zaščito posojilodajalcev določi zgornja meja posojil (člen 264 InsO). Če terjatev novega posojilodajalca ostane pod zgornjo mejo, dogovor o tej zgornji meji pomeni, da so v morebitnem novem postopku v primeru insolventnosti navadni upniki razvrščeni za novim posojilodajalcem.

Postopek na podlagi insolvenčnega načrta dolžniku omogoča, da doseže razbremenitev preostalega dolga ne glede na postopek za tako razbremenitev, ki je predstavljen zgoraj. V zakoniku je navedeno, da so dolžniki razbremenjeni preostalih dolgov do upnikov, če upnike poplačajo na način, določen v insolvenčnem načrtu, če insolvenčni načrt ne določa drugače (člen 227(1) InsO).

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Za podrobnosti o pravicah upnikov po koncu postopka v primeru insolventnosti glej odgovor na vprašanje „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?“.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Po nemškem pravu je treba stroške postopka v primeru insolventnosti plačati vnaprej iz stečajne mase, poleg tega pa imajo prednost pred terjatvami navadnih upnikov kot obveznosti, ki bremenijo stečajno maso (člen 53 InsO). V skladu s členom 54 InsO stroški postopka v primeru insolventnosti vključujejo sodne takse v zvezi s postopkom ter nagrado in izdatke začasnega upravitelja, upravitelja in članov upniškega odbora.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Da se preprečijo dejanja v škodo upnikov, velja, da je pridobitev premoženja iz stečajne mase po uvedbi postopka v primeru insolventnosti načeloma nična, medtem ko je pridobitev premoženja, ki bi po uvedbi postopka spadalo v stečajno maso, pred njegovo uvedbo načeloma veljavna, vendar jo je mogoče pod nekaterimi pogoji izpodbijati.

Ker se ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti pravica dolžnikov do razpolaganja s svojim premoženjem prenese na upravitelja, je dolžnikovo razpolaganje s premoženjem v stečajni masi po uvedbi postopka načeloma absolutno neveljavno (glavna izjema je, kadar gre za pridobitev zemljišča v dobri veri, čeprav je tudi to mogoče izpodbijati) (člen 81(1), prvi stavek, InsO). Prav tako načeloma ni mogoče pridobiti pravic do premoženja v stečajni masi, če je dolžnik razpolagal s premoženjem v stečajni masi, še preden je bil uveden postopek v primeru insolventnosti, vendar rezultat nastopi šele po uvedbi postopka (člen 91(1) InsO) (glavna izjema je pridobitev zemljišča, člen 91(2) InsO). Pravice iz zavarovanja, ki so bile na podlagi postopka izvršbe pridobljene v zadnjem mesecu pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti ali po njegovi vložitvi, po uvedbi postopka prav tako izgubijo učinek (člen 88(1) InsO).

Na podlagi člena 129 in naslednjih InsO je pridobitev iz stečajne mase pred uvedbo postopka v nasprotju s pridobitvijo po uvedbi postopka načeloma veljavna, vendar jo je mogoče pod nekaterimi pogoji izpodbijati. Pravica do izpodbijanja poslov insolventnega dolžnika je odločilnega pomena za delovanje insolvenčnega prava, saj upravitelju omogoča vpogled v odlive iz dolžnikovega premoženja, ki so se zgodili pred uvedbo postopka v primeru insolventnosti. To lahko precej pripomore k povečanju stečajne mase in s tem k zagotavljanju, da insolvenčno pravo uresniči svoj zatrjevani cilj zagotavljanja urejenega enakopravnega poplačila upnikov in preprečevanja prednostne obravnave posameznih upnikov. Če upravitelj uspešno uveljavlja pravico do izpodbijanja, mora stranka, ki je imela korist od izpodbijanega posla, vrniti vse, kar je bilo na podlagi posla odvzeto iz premoženja insolventnega dolžnika. Če tega ne more storiti v naravi, mora upravitelj plačati nadomestilo. Upravitelj lahko vloži tožbo za izvršitev pravice do vračila, pri čemer lahko pravico do vračila uveljavlja zoper vse morebitne nasprotne terjatve upnika. Če oseba, ki je korist prejela na podlagi izpodbijnega posla, vrne prejeto premoženje, se kakršna koli nasprotna terjatev, ki jo morda ima, obnovi (člen 144 InsO).

Posel, sklenjen pred uvedbo postopka v primeru insolventnosti, je izpodbijen, če škoduje navadnim upnikom (člen 129 InsO), poleg tega mora obstajati eden od razlogov iz členov 130 do 136 InsO. Izpodbijati je mogoče vsako pravno dejanje, tj. vsako ravnanje (vključno z opustitvijo, člen 129(2) InsO), ki ima pravni učinek (zvezno sodišče, sodba z dne 12. februarja 2004 – IX ZR 98/03 – točka 12). Brezpredmetno je, ali tako pravno dejanje izvede dolžnik, razen če zakonik določa drugače. Poleg tega ni odločilnega pomena, ali gre za pogodbeni ali pravni učinek (zvezno sodišče, sodba z dne 7. maja 2013 – IX ZR 191/12 – točka 6).

Podlaga za izpodbijanje posla so zlasti:

brezplačna korist, ki jo omogoči dolžnik, razen če je bila zagotovljena več kot štiri leta pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti (člen 134 InsO);

pravna dejanja, ki jih je dolžnik izvedel v zadnjih desetih letih pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti, da bi škodoval svojim upnikom, če je druga stranka vedela za njegov namen (člen 133 InsO). Ta rok je le štiri leta, če je dejanje drugi stranki omogočilo predložitev jamstva ali plačilo;

pravna dejanja, ki jih je dolžnik izvedel v zadnjih treh mescih pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti in ki neposredno škodujejo upnikom, če je bil dolžnik že insolventen in je druga stranka za to vedela (člen 132(1)(1) InsO);

pravna dejanja, s katerimi se je navadnemu upniku omogočilo zavarovanje ali poplačilo, do katerega ni upravičen, če je bilo to dejanje izvedeno v zadnjem mesecu pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti (člen 131(1)(1) InsO);

pravna dejanja, s katerimi se je navadnemu upniku namerno omogočilo zavarovanje ali poplačilo, do katerega ni upravičen, če je bilo dejanje izvedeno v zadnjih treh mescih pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti in je bil dolžnik ob dejanju insolventen, druga stranka pa je bila s tem seznanjena (člen 130(1)(1) InsO).

V navedenih primerih sta lahko dolžnik in upnik, ki je prejel korist, tudi kazensko odgovorna (členi 283 do 283d kazenskega zakonika).

Postopek v primeru insolventnosti potrošnikov

Postopki v primeru insolventnosti potrošnikov (*Verbraucherinsolvenzverfahren*) se nanašajo na fizične osebe, ki ne opravljajo in niso opravljale samozaposlitvene poslovne dejavnosti, ali fizične osebe, ki so opravljale samozaposlitveno poslovno dejavnost, vendar je njihov finančni položaj jasan in zoper njih ni terjatev, ki bi izhajale iz zaposlitvenega razmerja (člen 304(1), prvi stavek, InsO). V nasprotju s standardnim postopkom v primeru insolventnosti v tem primeru glavni cilj ni unovčenje premoženja, ampak da se potrošnik razbremeni dolgov.

Postopek se razlikuje od standardnega, predvsem kadar predlog vložijo dolžnik sam ali skupaj z drugimi. V takem primeru se pred odločitvijo o uvedbi postopka v primeru insolventnosti zunaj sodno poskuša doseči dogovor z upniki glede poplačila dolga na podlagi načrta (člen 305(1)(1) InsO). Če poskus za dosego zunajsodnega dogovora ne uspe, lahko dolžnik vložijo predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti.

Sledi faza, v kateri se uvedba postopka odloži in stečajno sodišče da upnikom priložnost, da z dolžnikom dosežejo dogovor o načrtu za poplačilo dolga (*Schuldenbereinigungsplan*). Če se načrt za poplačilo dolga sprejme, terjatve upnikov ureja samo navedeni načrt, ki je izvršljiv enako kot poravnava, dosežena v sodnem postopku (*Prozessvergleich*) (člen 308(1), drugi stavek, InsO). Predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti in za odobritev razbremenitve preostalega dolga se štejeta za umaknjena (člen 308(2) InsO). Če ni dosežen dogovor o načrtu za poplačilo dolga, se nadaljuje uvedba postopka.

Zadnja posodobitev: 08/09/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Estonija

V estonski zakonodaji so določeni trije različni postopki v primeru insolventnosti: stečajni postopek, postopek reorganizacije in postopek prestrukturiranja dolga. Vlaganje in obravnavanje predlogov za stečaj ter potek stečajnega postopka v zvezi s pravnimi osebami ureja zakon o stečaju. Postopek reorganizacije, v katerem lahko pravna oseba prestrukturira svoje obveznosti, ureja zakon o reorganizaciji. Uvedbo in potek postopka v primeru insolventnosti v zvezi s fizičnimi osebami ureja zakon o osebnem stečaju, tudi če je oseba samozaposlena. Zakon o osebnem stečaju ureja tudi vlaganje predlogov za začetek postopka v primeru insolventnosti v zvezi s fizičnimi osebami. S predlogom za začetek postopka v primeru insolventnosti je mogoče začeti vse vrste postopkov v primeru insolventnosti v zvezi z dolžnikom, ki je fizična oseba: za razglasitev stečaja, za razglasitev stečaja in začetek postopka za odpust obveznosti dolžnika ali za začetek postopka prestrukturiranja dolga. Če je razglašen stečaj, tega ne ureja zakon o osebnem stečaju; stečajni postopek poteka v skladu z določbami zakona o stečaju. Način poteka stečajnega postopka za pravne in fizične osebe je podoben. Zakona sta v estonščini in angleščini na voljo v estonski uradni spletni publikaciji [Riigi Teataja](#) (uradni list).

Namen stečajnega postopka je poplačilo terjatev upnikov iz dolžnikovega premoženja s prenosom tega premoženja ali sanacijo dolžnikovega podjetja. Dolžniku, ki je fizična oseba, se omogoči, da je s stečajnim postopkom oproščen svojih obveznosti. Med stečajnim postopkom se ugotovi vzrok dolžnikove insolventnosti.

Namen reorganizacije podjetja je, da se podjetje reši finančnih težav, ponovno vzpostavi likvidnost, izboljša dobičkonosnost in zagotovi trajnostno upravljanje z uporabo sklopa ukrepov na podlagi načrta za reorganizacijo. Z reorganizacijo podjetja se ne omejujejo druge možnosti za izoginitve insolventnosti. V postopku reorganizacije je pomembno zaščititi in upoštevati interese in pravice podjetja, upnikov in vseh tretjih oseb.

Namen prestrukturiranja dolga je rešiti dolžnikove težave s solventnostjo in se izogniti stečajnemu postopku. Upoštevajo se pravni interesi dolžnika in njegovih upnikov. Postopek prestrukturiranja dolga dolžniku omogoča, da prestrukturira svoje finančne obveznosti (osebne dolgove), tako da se mu podaljša rok za izpolnitev obveznosti, omogoči odplačevanje v obrokih ali zmanjša obveznost.

Področje uporabe Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (prenovitev) zajema stečajni postopek in postopek prestrukturiranja dolga.

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

V skladu z estonskim pravom je fizična oseba človek, insolvenčno pravo pa ne razlikuje med fizičnimi osebami v smislu, ali delujejo v okviru poslovne ali poklicne dejavnosti ali ne (povedano drugače, ni razlikovanja med samozaposlenimi in potrošniki). Pravna oseba je pravni subjekt, ustanovljen v skladu s pravom. Pravna oseba je bodisi pravna oseba zasebnega prava bodisi pravna oseba javnega prava. „Pravna oseba zasebnega prava“ pomeni pravno osebo, ustanovljeno v zasebnem interesu in v skladu z zakonom o ustrezni vrsti pravne osebe. Pravne osebe zasebnega prava so družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe, zasebne delniške družbe, javne delniške družbe, trgovinska združenja, fundacije in neprofitna združenja. Država, lokalni organi in druge pravne osebe, ustanovljene v javnem interesu in v skladu z zakonom o zadevni pravni osebi, pa so pravne osebe javnega prava.

1. Stečajni postopek

Stečajni postopek poteka v zvezi z insolventnimi pravnimi in fizičnimi osebami. Država ali lokalni organ ne more razglasiti stečaja.

2. Postopek reorganizacije

Postopek reorganizacije poteka le v zvezi s pravnimi osebami zasebnega prava.

3. Postopek prestrukturiranja dolga

Postopek prestrukturiranja dolga poteka v zvezi s fizičnimi osebami, ki imajo težave s solventnostjo, tudi če so samozaposlene.

4. Postopek za odpust obveznosti

Postopek za odpust obveznosti fizične osebe poteka v zvezi s fizičnimi osebami, ki imajo težave s solventnostjo, tudi če so samozaposlene.

2 kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

1. Uvedba postopka v primeru insolventnosti v zvezi z dolžnikom, ki je pravna oseba

1.1. Stečajni postopek

Stečaj pomeni dolžnikovo insolventnost, razglašeno s sklepom sodišča. Prvi glavni pogoj za uvedbo stečajnega postopka je torej dejstvo, da je dolžnik insolventen.

Dolžnik je insolventen, če ne more poravnati že zapadlih terjatev upnikov in če ta nezmožnost zaradi njegovega finančnega položaja ni začasna. Dolžnik, ki je pravna oseba, je insolventen tudi, če njegovo premoženje ne zadostuje za pokritje njegovih obveznosti in če ta nezadostnost zaradi njegovega finančnega položaja ni začasna. Za obveznosti se štejejo tudi terjatve, ki še niso zapadle. Če predlog za stečaj vložijo dolžnik, sodišče stečaj razglasi tudi, če je insolventnost verjetna v prihodnosti. Če predlog za stečaj vložijo dolžnik, se domneva, da je insolventen.

Drugi glavni pogoj za uvedbo stečajnega postopka je vložitev predloga za stečaj, ki ga lahko vložijo dolžnik ali upnik. Če predlog za stečaj vložijo dolžnik, mora v njem utemeljiti svojo insolventnost. Če ga vložijo upnik, mora v njem utemeljiti dolžnikovo insolventnost in dokazati obstoj terjatve. V zakonsko določenih primerih lahko predlog za stečaj vložijo tudi druge osebe, pri čemer se zanje uporabljajo določbe, ki se nanašajo na upnike, razen če zakon določa drugače.

Sodišče lahko od upnika, ki je vložil predlog, zahteva plačilo denarnega zneska, ki ga sodišče določi kot sodni polog za kritje nagrad in stroškov začasnega upravitelja, če obstajajo razlogi za mnenje, da stečajna masa ne bo zadostovala za njihovo kritje. Če upnik pologa ne plača, se postopek konča. Kadar so upniki, ki so predlagali stečaj, zaposleni pri insolventnem delodajalcu in ne plačajo zneska, ki je določen kot polog za nadaljevanje stečajnega postopka, lahko državo zaprosijo za nadomestilo zaradi insolventnosti (pri *Eesti Töötukassa* (estonski sklad za zavarovanje za primer brezposelnosti)).

Sodišče ne ugodí upnikovemu predlogu za stečaj, če iz predloga ni razvidno, da ima vložnik predloga terjatev zoper dolžnika, če v predlogu ni utemeljena dolžnikova insolventnost ali če predlog temelji na terjatvi, ki je predmet načrta reorganizacije. Sodišče predlog za stečaj zavrne tudi, če obstajajo drugi razlogi iz zakonika o civilnem postopku.

Pred razglasitvijo stečaja in uvedbo stečajnega postopka se izvede tako imenovani predhodni postopek. Če sodišče odloči, da se predlogu za stečaj ugodí, imenuje začasnega upravitelja. Sodišče lahko ob upoštevanju dolžnikovega finančnega položaja tudi zavrne imenovanje začasnega upravitelja in razglasi stečaj dolžnika. Če ne imenuje začasnega upravitelja, se postopek na podlagi predloga za stečaj ne nadaljuje, ampak se konča. Začasni upravitelj določi dolžnikovo premoženje, vključno z njegovimi obveznostmi in izvršilnimi postopki v zvezi z njegovim premoženjem, ter preveri, ali njegovo premoženje zadostuje za kritje stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku. Ocení tudi dolžnikov finančni položaj in solventnost ter obete za nadaljevanje dejavnosti dolžnikovega podjetja in, če je dolžnik pravna oseba, za sanacijo dolžnika ter poskrbi, da se njegovo premoženje ohrani, itd. Na podlagi dejavnosti začasnega upravitelja se mora pokazati, ali naj se predlogu za stečaj ugodí oziroma ali naj se ta zavrne.

Sodišče konča postopek z ustavitvijo brez razglasitve stečaja ne glede na dolžnikovo insolventnost, če dolžnikovo premoženje ne zadostuje za kritje stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku, in če ni mogoče izterjati ali zahtevati vračila premoženja ali vložiti zahtevka zoper člana upravnega odbora.

Sodišče razglasi stečaj s sklepom (sklep o stečaju), v katerem mora biti naveden čas razglasitve stečaja. Stečajni postopek se začne z razglasitvijo stečaja. Če sodišče razglasi stečaj, o tem nemudoma objavi obvestilo (obvestilo o stečaju) v uradni publikaciji *Ametlikud Teadaanded* (uradne objave).

Sklep o stečaju se izvrši takoj. Izvršitve sklepa o stečaju ni mogoče začasno ustaviti ali odložiti, prav tako ni mogoče spremeniti načina ali postopka, ki je v zakonu določen za izvršitev sklepa o stečaju. Če višje sodišče razveljavi sklep o stečaju, to ne vpliva na veljavnost pravnih dejanj, ki jih je izvedel upravitelj ali so bila izvedena v zvezi z njim. Dolžnik in upnik, ki je predlagal stečaj, lahko v 15 dneh od objave obvestila o stečaju vložita pritožbo zoper sklep o stečaju. Dolžnik in upnik, ki je predlagal stečaj, lahko pri vrhovnem sodišču vložita pritožbo zoper sklep okrožnega sodišča o pritožbi zoper sklep o stečaju. Upravitelj ne sme vložiti pritožbe v imenu dolžnika ali ga zastopati na obravnavi pritožbe.

Če je treba v stečajnem postopku objaviti obvestilo ali procesni dokument, se ta objavi v *Ametlikud Teadaanded*. Sodišče lahko v *Ametlikud Teadaanded* objavi obvestilo o času in kraju obravnave predloga za stečaj. Tam tudi nemudoma objavi obvestilo v zvezi s sklepom o stečaju, s katerim je razglašen stečaj dolžnika (obvestilo o stečaju).

1.2 Postopek reorganizacije

Za uvedbo postopka reorganizacije podjetja podjetje vloží ustrezen predlog.

Sodišče uvede postopek reorganizacije, če je predlog za začetek postopka reorganizacije v skladu z zahtevami iz zakonika o civilnem postopku in zakona o reorganizaciji ter če je podjetje navedlo utemeljen argument, da:

bo v prihodnosti verjetno postalo insolventno;

je potrebna reorganizacija podjetja;

bo po reorganizaciji verjetno mogoče trajnostno upravljanje podjetja.

S soglasjem podjetja lahko predlog za začetek postopka reorganizacije v zvezi s podjetjem vloží tudi upnik podjetja.

Postopek reorganizacije se uvede, če predlog za začetek postopka reorganizacije izpolnjuje zakonsko določene zahteve, podjetje ali upnik pa sta navedla utemeljen argument, da podjetje ni trajno insolventno, vendar bo verjetno postalo insolventno v prihodnosti; da je potrebna reorganizacija podjetja; da bo po reorganizaciji verjetno mogoče trajnostno upravljanje podjetja.

Postopek reorganizacije se ne uvede, če je bil zoper podjetje uveden stečajni postopek; je bil izdan sklep sodišča o prisilnem prenehanju podjetja ali se izvaja dodatna likvidacija; sta od končanja postopka reorganizacije v zvezi s podjetjem pretekli manj kot dve leti.

Sodišče postopek reorganizacije začne s sklepom o reorganizaciji v sedmih dneh po prejemu predloga za začetek postopka reorganizacije.

V sklepu o reorganizaciji so med drugim navedeni:

podatki o osebi, ki je imenovana za svetovalca za reorganizacijo;

rok za sprejetje načrta reorganizacije;

rok, v katerem je treba sodišču v odobritev predložiti načrt za reorganizacijo (praviloma ne več kot 60 dni; sodišče lahko rok po potrebi podaljša na 90 dni); znesek, ki ga mora podjetje plačati na namenski račun kot polog za kritje plačil in stroškov svetovalca za reorganizacijo, ter rok, v katerem mora podjetje ta znesek plačati.

Učinki uvedbe postopka reorganizacije so:

sodišče začasno ustavi izvršilni postopek ali drugo prisilno izvršbo v zvezi s premoženjem podjetja, dokler ni načrt reorganizacije odobren ali postopek reorganizacije končan, razen v primeru izvršilnega postopka, ki poteka za poplačilo terjatve, nastale na podlagi delovnega razmerja;

sodišče odpravi rubež premoženja podjetja ali spremeni njegovo vsebino na predlog podjetja ali svetovalca za reorganizacijo, razen v primeru rubeža premoženja podjetja za zavarovanje morebitne zaplembe ali nadomestitve zaplembe v kazenskem postopku ali zavarovanje terjatve, nastale na podlagi delovnega razmerja, če je to potrebno za potek postopka reorganizacije;

obračunavanje zamudnih obresti ali pogodbene kazni, ki se povečuje s časom, v zvezi s terjatvijo zoper podjetje se začasno ustavi, dokler ni načrt reorganizacije odobren;

sodišče lahko na predlog podjetja in s soglasjem svetovalca za reorganizacijo, ki je priloženo predlogu, ali na predlog svetovalca za reorganizacijo začasno ustavi sodni postopek v zvezi s premoženjsko terjatvijo zoper podjetje, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana, dokler ni načrt reorganizacije odobren ali postopek reorganizacije končan, razen v primeru terjatve, prijavljene na podlagi delovnega razmerja, medtem ko ne ustavi sodnega postopka v kazenski zadevi;

sodišče na podlagi predloga za stečaj, ki ga vloží upnik, odloži odločitve o imenovanju začasnega stečajnega upravitelja, dokler ni načrt reorganizacije odobren ali postopek reorganizacije končan;

kadar je uveden postopek reorganizacije, podjetje ohrani pravico do razpolaganja s svojim premoženjem, vendar mora svetovalca za reorganizacijo nemudoma obvestiti o vseh poslih, ki ne spadajo med redne poslovne dejavnosti podjetja.

Če podjetje predlaga mirovanje drugih ukrepov, zlasti uveljavljanja pravice iz zavarovanja, lahko sodišče te ukrepe odloži na predlog podjetja ali svetovalca za reorganizacijo, dokler ni odobren načrt reorganizacije ali končan postopek reorganizacije, če je to potrebno za reorganizacijo ali če to pripomore k izvedbi pogajanj o načrtu reorganizacije. Ukrepov ni mogoče odložiti v primeru terjatev na podlagi delovnega razmerja.

Kadar je uveden postopek reorganizacije, se rok za posle izterjave ali druga dejanja, določena v zakonu o stečaju in zakoniku o izvršilnem postopku, podaljša za obdobje od uvedbe postopka reorganizacije do konca tega postopka. Podaljšani rok ne sme biti daljši od osem let, preden je imenovan začasni upravitelj ali začnejo teči roki za izterjavo, določeni v zakoniku o izvršilnem postopku.

Če se je sodišče odločilo za uvedbo postopka reorganizacije in je izdalo sklep o reorganizaciji, svetovalec za reorganizacijo upnikom nemudoma pošlje obvestilo o začetku postopka reorganizacije in višini terjatev, ki jih imajo zoper podjetje glede na seznam dolgov.

2. Uvedba postopka v primeru insolventnosti v zvezi z dolžnikom, ki je fizična oseba

2.1. Vložitev predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, imenovanje upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti in obravnava predloga

Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti lahko zoper dolžnika, ki je fizična oseba, vložijo sam dolžnik ali njegov upnik. Dolžnikov zakonec lahko vložijo skupni predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti. Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti se lahko uporabi za uvedbo vseh vrst postopkov v primeru insolventnosti zoper dolžnika, ki je fizična oseba, tudi za razglasitev stečaja.

Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti je treba vložiti v skladu z obrazci, določenimi na podlagi člena 9 zakona o osebnem stečaju, katerih uporaba je obvezna.

Dolžnik mora v predlogu pojasniti naravo svojih težav s solventnostjo in zagotoviti pregled svojega finančnega položaja, vključno s premoženjem, obveznostmi, dohodki in stroški. V predlogu za začetek postopka v primeru insolventnosti mora upnik tudi utemeljiti dolžnikovo insolventnost ali pojasniti naravo dolžnikovih težav s solventnostjo.

Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti je treba vložiti pri okrajnem sodišču, na območju pristojnosti katerega ima dolžnik prebivališče ali podjetje samozaposlene osebe sedež. Domneva se, da je prebivališče fizične osebe prebivališče, ki je v registru prebivalstva navedeno eno leto pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, in da je sedež podjetja samozaposlene osebe sedež, ki je v registru naveden eno leto pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, razen če se dokaže, da je dolžnikovo prebivališče ali sedež njegovega podjetja drugje. Skupni predlog zakoncev za začetek postopka v primeru insolventnosti je treba vložiti pri okrajnem sodišču, na območju pristojnosti katerega imata zakonca skupno prebivališče. Če zakonca nimata skupnega prebivališča, je treba predlog vložiti pri okrajnem sodišču, na območju pristojnosti katerega ima prebivališče ali sedež podjetja eden od zakoncev po njuni izbiri.

O ugoditvi predlogu odloči sodišče. Če sodišče predlogu ugodi, za dolžnika imenuje upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti.

Če je imenovan upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti, se obračunavanje zamudnih obresti ali pogodbene kazni, ki se povečuje s časom, v zvezi s terjatvijo zoper dolžnika začasno ustavi, dokler ni načrt prestrukturiranja odobren ali postopek prestrukturiranja dolga končan. To ne velja za terjatve, ki si jih dolžnik ne prizadeva prestrukturirati, ali če je razglašen stečaj dolžnika. Če je imenovan upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti, upnik ne more s sklicevanjem na kršitev finančne obveznosti, nastale pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, odpovedati pogodbe, ki je bila sklenjena z dolžnikom, ali zavrniti izpolnitve svojih obveznosti na podlagi take pogodbe, razen če to dovoli sodišče.

Ob imenovanju upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti sodišče začasno ustavi izvršilni postopek ali drugo prisilno izvršbo za izterjavo denarja, ki poteka v zvezi z dolžnikovim premoženjem, dokler ni razglašen stečaj, odobren načrt prestrukturiranja ali končan postopek. Sodišče lahko do takrat: začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper dolžnika, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana;

prekliče ukrepe za zavarovanje zahtevka, vključno z rubežem plačilnega računa;

upnikom prepove uveljavljanje pravic, ki izhajajo iz zavarovanja, ki ga je dal dolžnik, vključno s prodajo zastavljenega predmeta ali zahtevo po njegovi prodaji; uporabi drug ukrep začasnega pravnega varstva, vključno z ukrepi za zavarovanje predloga za stečaj.

Sodišče začasno ne ustavi sodnega postopka, ki se nanaša na odločanje o naložitvi denarne kazni ali zaplembi ali njeni nadomestitvi v kazenskem postopku ali se nanaša na obravnavo pritožb zoper globe, naložene v prekrškovnih zadevah, in ne uporabi drugih ukrepov iz pododstavka 3 tega oddelka v zvezi z rubežem dolžnikovega premoženja ali sodno hipoteko, ustanovljeno na njegovem premoženju, za zavarovanje morebitne zaplembe ali nadomestitve zaplembe v kazenskem postopku.

Ob upoštevanju upnikovih pravnih interesov lahko sodišče na podlagi upnikovega predloga dovoli nadaljevanje začasnega ustavljenega izvršilnega postopka, upniku pa dovoli tudi uveljavljanje pravic, ki izhajajo iz vrednostnih papirjev, ki je predložil dolžnik, še preden je razglašen stečaj, odobren načrt prestrukturiranja ali končan postopek.

Upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti ugotovi dolžnikov finančni položaj, pripravi seznam dolžnikovega premoženja in njegovih dolgov ter ta seznam v njegovem imenu in z njegovim soglasjem predloži sodišču. Upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti sodišču predloži tudi oceno o tem, kateri postopek bi bilo treba uvesti za odločanje o dolžnikovih težavah s solventnostjo. Sodišča ta ocena ne zavezuje.

Sodišče nato obravnava predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti in izda eno od naslednjih sodb:

razglasi stečaj dolžnika;

razglasi stečaj dolžnika in uvede postopek za odpust njegovih obveznosti;

uvede postopek prestrukturiranja dolga;

zavrne predlog ali

konča postopek z ustavitvijo.

2.2 Uvedba postopka prestrukturiranja dolga

Sodišče uvede postopek prestrukturiranja dolga, če ima dolžnik težave s solventnostjo, vendar še ni trajno insolventen, zlasti če dolžnikovih težav s solventnostjo očitno ni mogoče odpraviti brez izvedbe postopka prestrukturiranja dolga, med drugim s prodajo dolžnikovega premoženja za poplačilo njegovih dolgov v obsegu, ki ga je od njega mogoče razumno pričakovati. Za dolžnika se šteje, da ima težave s solventnostjo, če ne more ali verjetno ne bo mogel izpolniti svojih zapadlih obveznosti.

Sodišče pred uvedbo postopka prestrukturiranja dolga določi znesek, ki ga mora dolžnik nakazati kot polog za kritje nagrad in stroškov upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti na za to namenjen račun, in rok, v katerem mora dolžnik ta znesek plačati. Ob upoštevanju dolžnikovega finančnega položaja lahko dovoli obročno plačilo odmerjenega zneska med postopkom.

Sodišče lahko zavrne uvedbo postopka prestrukturiranja dolga, če:

je dolžnik namerno ali iz hude malomarnosti predložil vsebinsko nepravilne ali nepopolne informacije o svojem premoženju, dohodku, upnikih ali obveznostih; dolžnik noče zapriseči glede resničnosti predloženih informacij ali predložiti dodatnih informacij, ki jih zahteva sodišče;

je bil dolžnik obsojen zaradi kaznivega dejanja v zvezi s stečajnim postopkom ali izvršilnim postopkom, davčnega kaznivega dejanja ali kaznivega dejanja iz členov 381 in 3811 kazenskega zakonika ter informacije o obsodbi niso bile izbrisane iz podatkovne zbirke kazenske evidence;

je dolžnik v treh letih pred vložitvijo predloga ali po vložitvi predloga namerno ali iz hude malomarnosti predložil nepravilne ali nepopolne informacije o svojem finančnem položaju, da bi od države, lokalnega organa ali fundacije pridobil pomoč ali druge koristi ali da bi se izognil plačilu davkov;

je dolžnik v treh letih pred imenovanjem upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti ali po imenovanju takega upravitelja namerno ali iz hude malomarnosti oviral poplačilo terjatev upnikov ali namerno sklepal posle, ki so škodovali upnikom, pri čemer lahko oškodovanje interesov upnikov v tem smislu med drugim vključuje skrivanje ali zapravljanje premoženja;

dolžnik ni plačal zneska, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje nagrad in stroškov upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti, na za to namenjen račun.

Sodišče zavrne uvedbo postopka prestrukturiranja dolga, če je v desetih letih pred vložitvijo predloga že uvedlo postopek prestrukturiranja dolžnikovega dolga ali če je odločilo, da se dolžnika oprostijo obveznosti.

Če sodišče uvede postopek za prestrukturiranje dolžnikovega dolga, določi največ 60-dnevni rok, v katerem mora upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti sodišču predložiti načrt prestrukturiranja dolga. Sodišče lahko rok po potrebi podaljša za največ 30 dni.

Če sodišče uvede postopek za prestrukturiranje dolžnikovega dolga, se rok za posle izterjave ali druga dejanja, določena v zakonu o stečajni in zakoniku o izvršilnem postopku, podaljša za obdobje od imenovanja upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti do konca postopka prestrukturiranja dolga, vendar za največ osem let, preden je imenovan upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti ali preden začnejo teči roki za izterjavo, navedeni v zakoniku o izvršilnem postopku.

Po uvedbi postopka upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti skupaj z dolžnikom pripravi načrt prestrukturiranja dolžnikovega dolga ter ga v njegovem imenu in z njegovim soglasjem predloži sodišču v odobritev.

2.3 Uvedba stečajnega postopka in/ali postopka za odpust obveznosti

Sodišče razglasi stečaj dolžnika, ki je fizična oseba, in vodi stečajni postopek v skladu z določbami zakona o stečaju. Potek stečajnega postopka v zvezi s fizično osebo je podoben poteku stečajnega postopka v zvezi s pravno osebo (glej oddelek 1.1).

Skupaj z razglasitvijo stečaja je mogoče uvesti postopek za odpust obveznosti fizične osebe. Dolžnika je mogoče oprostiti obveznosti, ki niso bile izpolnjene v stečajnem postopku. Obveznosti, nastale pred razglasitvijo stečaja, se lahko vključijo v stečajni postopek. Praviloma traja postopek za odpust obveznosti tri leta. V tem času mora dolžnik v čim večjem obsegu poplačati terjatve upnikov. Med stečajnim postopkom se vse dolžnikovo premoženje proda in uporabi za poplačilo terjatev upnikov. Dolžnik mora tudi opravljati pridobitne dejavnosti ali si razumno prizadevati za take dejavnosti. Za poplačilo terjatev upnikov se uporabi tudi dolžnikov dohodek. Zakon določa znesek, ki ga ni mogoče zarubiti in ki se šteje za dolžnikova minimalna sredstva za preživljanje, ta znesek pa se ne uporabi za poplačilo terjatev upnikov. Če je dolžnik poplačal znaten delež terjatev upnikov, je lahko oproščen obveznosti, še preden pretečejo tri leta, vendar ne prej kot eno leto po uvedbi postopka. Če dolžnik krši svoje obveznosti, vendar kršitev ni huda, lahko sodišče rok za odpust obveznosti dolžnika podaljša za največ eno leto. Če je kršitev huda, lahko sodišče odpust obveznosti dolžnika zavrne.

3. Uvedba stečajnega postopka v zvezi z zapuščino fizične osebe

Če je v primeru dolžnikove smrti dolžnikova zapuščina insolventna, se lahko vloži predlog za stečaj, da se razglasi stečaj dolžnikove zapuščine. V primeru dolžnikove smrti lahko predlog za stečaj v zvezi z dolžnikovim premoženjem vloži tudi dolžnikov dedič, izvršitelj dolžnikove oporoke ali upravitelj dolžnikove zapuščine. V tem primeru se za predloge za stečaj uporabljajo določbe, ki se nanašajo na predloge dolžnikov za stečaj. Stečajni postopek v zvezi z zapuščino poteka v skladu z določbami zakona o stečaju.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Ob razglasitvi stečaja dolžnikovo premoženje postane stečajna masa, njegova pravica do upravljanja stečajne mase in razpolaganja z njo pa se prenese na stečajnega upravitelja.

Dolžnikovo premoženje postane stečajna masa na podlagi sklepa o stečaju in se uporabi kot premoženje, namenjeno poplačilu terjatev upnikov in izvedbi stečajnega postopka. Stečajna masa vključuje dolžnikovo premoženje ob razglasitvi stečaja, vrnjeno ali izterjano premoženje in premoženje, ki ga dolžnik pridobi med stečajnim postopkom. V stečajno maso ni vključeno dolžnikovo premoženje, ki v skladu z zakonom ne more biti predmet zahtevka za plačilo. Premoženje, ki v skladu z zakonom ne more biti predmet zahtevka za plačilo, je urejeno z zakonikom o izvršilnem postopku. V zakonodaji je določen neizčrpen seznam predmetov, ki jih ni mogoče zarubiti. Glavni cilj tega seznama je dolžniku zagotoviti minimalno socialno varstvo. Prepoved prodaje premoženja, ki ga ni mogoče zarubiti, izhaja tudi iz varstva drugih temeljnih pravic: pravice do svobodne izbire področja dejavnosti, poklica in položaja, pravice do opravljanja podjetniške dejavnosti, pravice do izobraževanja, svobode veroizpovedi, varstva zasebnega in družinskega življenja itd. Poleg tega je rubež nekaterih predmetov v nasprotju s sprejetimi moralnimi načeli.

V skladu z estonsko zakonodajo se omejitve uporabljajo tudi za rubež dohodkov, glavni cilj pa je zagotoviti, da ima dolžnik minimalna sredstva za preživljanje sebe in svojih vzdrževanih družinskih članov v skladu s pogoji postopka, ki se izvaja v zvezi z dolžnikom.

Po razglasitvi stečaja je vsako dolžnikovo razpolaganje s predmeti, ki so del stečajne mase, neveljavno. Premoženje, ki ga na podlagi razpolaganja prenese druga stranka, se vrne stranki, če premoženje ostane v stečajni masi, ali pa se zagotovi nadomestilo, če se je stečajna masa zaradi prenosa povečala. Če je dolžnik pred razglasitvijo stečaja razpolagal s svojimi prihodnjimi terjatvami, razpolaganje ob razglasitvi stečaja postane neveljavno v zvezi s terjatvami, ki so nastale po razglasitvi stečaja. Dolžnik, ki je fizična oseba, lahko razpolaga s stečajno maso s soglasjem upravitelja. Vsako razpolaganje brez soglasja upravitelja je neveljavno.

Po razglasitvi stečaja lahko izpolnitev obveznosti, ki je vključena v stečajno maso in dolgovana dolžniku, sprejme le upravitelj. Če je bila obveznost izpolnjena v korist dolžnika, se šteje, da je bila izpolnjena le, če se premoženje, ki je bilo preneseno za izpolnitev obveznosti, ohrani v stečajni masi ali če se je zaradi prenosa stečajna masa povečala. Če je bila obveznost v korist dolžnika izpolnjena pred objavo obvestila o stečaju, se šteje, da je bila izpolnjena, če oseba, ki jo je izpolnila, ob izpolnitvi ni vedela in ji ni bilo treba vedeti za razglasitev stečaja.

Kadar je uveden postopek reorganizacije, podjetje ohrani pravico do razpolaganja s svojim premoženjem, vendar mora svetovalca za reorganizacijo nemudoma obvestiti o poslih, ki ne spadajo med redne poslovne dejavnosti podjetja.

V postopku prestrukturiranja dolga dolžnik, ki je fizična oseba, tudi če je oseba samozaposlena, ohrani pravico do razpolaganja s svojim premoženjem.

V postopku odpusta obveznosti je treba dolžnikov dohodek prenesti ali nakazati upravitelju v postopkih v primeru insolventnosti, če se ta postopek nadaljuje tudi po koncu stečajnega postopka. Dolžniku ni treba nakazati dohodka ali dela dohodka, ki v skladu z določbami zakona o izvršilnem postopku ne more biti predmet zahtevka za plačilo, ali če mora upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti tak dohodek ali del dohodka vrniti dolžniku.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Ob razglasitvi stečaja dolžnik, ki je fizična oseba, izgubi pravico do sklepanja poslov v zvezi s stečajno maso, dolžnik, ki je pravna oseba, pa izgubi pravico do sklepanja kakršnih koli poslov.

Dolžnik sodišču, začasnemu upravitelju, upravitelju, stečajnemu odboru in oddelku za insolventnost pred razglasitvijo stečaja in tudi po njej nemudoma predloži informacije, ki jih potrebujejo v zvezi s stečajnim postopkom, zlasti v zvezi z dolžnikovim premoženjem, pa tudi obveznostmi in poslovnimi ali poklicnimi dejavnostmi. Dolžnik mora upravitelju predložiti bilanco stanja in popis svojega premoženja, vključno z obveznostmi, ki ga je imel na dan razglasitve stečaja.

Sodišče lahko dolžnika pozove, naj na sodišču priseže, da so informacije, ki mu jih je predložil v zvezi s svojim premoženjem, dolgovi in poslovnimi ali poklicnimi dejavnostmi, po njegovem najboljšem vedenju pravilne.

Dolžnik mora začasnemu upravitelju in upravitelju pomagati pri opravljanju njunih nalog.

Dolžnik po razglasitvi stečaja in pred zaprisego ne sme zapustiti Estonije brez dovoljenja sodišča.

Sodišče lahko v primeru neupoštevanja odredbe sodišča ali za zagotovitev izpolnitve obveznosti, določene z zakonom, naloži denarno kazen, prisilno privedbo ali prijetje dolžnika.

Dolžnik ima pravico do vpogleda v upraviteljev spis in sodni spis v zvezi s stečajem. Upravitelj lahko iz utemeljenih razlogov zavrne vpogled dolžnika v dokument, vključen v upraviteljev spis, če bi to škodovalo poteku stečajnega postopka.

Stečajni upravitelj

Stečajni upravitelj sklepa posle v zvezi s stečajno maso in opravlja druga dejanja. Pravice in obveznosti, ki nastanejo zaradi upraviteljevih dejavnosti, pripadajo dolžniku. Upravitelj v skladu s svojimi dolžnostmi namesto dolžnika sodeluje na sodišču v sporih v zvezi s stečajno maso.

Ob razglasitvi stečaja se dolžnikova pravica do upravljanja stečajne mase in razpolaganja z njo prenese na stečajnega upravitelja. Upravitelj v stečajnem postopku dolžnika, ki je pravna oseba, lahko sklepa kakršne koli posle in opravlja kakršna koli pravna dejanja v zvezi s stečajno maso. V primeru stečaja dolžnika, ki je fizična oseba, pa lahko sklepa le take posle in opravlja taka pravna dejanja v zvezi s stečajno maso, ki so potrebna za doseg cilja stečajnega postopka in izvajanje upraviteljevih dolžnosti.

Upravitelj štiti pravice in interese vseh upnikov in dolžnika ter poskrbi, da je stečajni postopek zakonit, hiter in finančno razumen. Svoje obveznosti mora izvajati s skrbnostjo, ki se pričakuje od vestnega in poštenega upravitelja, ter upoštevati interese vseh upnikov in dolžnika.

Upravitelj opredeli terjatve upnikov, upravlja stečajno maso, organizira njeno oblikovanje in prodajo ter poplačilo terjatev upnikov iz stečajne mase; ugotovi vzroke za dolžnikovo insolventnost in čas njenega nastanka; po potrebi poskrbi za nadaljevanje dolžnikovih poslovnih dejavnosti; po potrebi izvede likvidacijo dolžnika, ki je pravna oseba; v primerih, določenih z zakonom, upnikom in dolžniku zagotovi informacije; o svojih dejavnostih poroča sodišču, nadzornemu uradniku in stečajnemu odboru ter jim predloži informacije o stečajnem postopku; opravlja druge obveznosti, določene z zakonom. Če je insolventnost posledica resne napake v upravljanju, mora upravitelj vložiti odškodninski zahtevek zoper osebo, odgovorno za napako, takoj ko se pokažejo zadostni razlogi za vložitev zahtevka. Upravitelj ima poleg pravic, določenih z zakonom, tudi pravice začasnega upravitelja.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

V estonskem stečajnem postopku so poboti dovoljeni. Za pobote terjatev v stečajnem postopku veljajo naslednji pogoji:

terjatve, ki bodo pobotane, morajo biti finančne obveznosti ali druge obveznosti iste vrste;

upnikova pravica do izpolnitve njegove obveznosti je morala dospeti, dolžnikova obveznost pa zapasti;

upnik mora dolžniku predložiti izjavo o pobotu, dokler ni odobren seznam upnikov, izjava pa ne sme biti pogojena ali določati roka;

upnikova pravica do pobota terjatve z dolžnikovo terjatvijo je morala nastati pred razglasitvijo stečaja.

Če je bila dolžnikova terjatev povezana z odločnim pogojem ali ob razglasitvi stečaja še ni zapadla ali ni usmerjena v izpolnitev obveznosti iste vrste, se lahko pobota šele, ko je odločni pogoj izpolnjen, dolžnikova terjatev zapade ali obveznosti postanejo obveznosti iste vrste. Pobot ni dovoljen, če je odločni pogoj dolžnikove terjatve izpolnjen ali če terjatev zapade, preden bi lahko upnik pobotal svojo terjatev.

Če je upnikova terjatev potekla, jo lahko še vedno pobota, če je pravica do pobota nastala pred potekom terjatve. Upnik lahko pobota tudi terjatev, ki izhaja iz dolžnikovega neizpolnjevanja pogodbe, ki je posledica dejstva, da je upravitelj po razglasitvi stečaja odpovedal dolžnikovo obveznost. Če je predmet pogodbene obveznosti deljiv in je upnik do razglasitve stečaja delno izpolnil svojo obveznost, lahko upnik opravi pobot v zvezi z dolžnikovo finančno obveznostjo, ki ustreza delu upnikove obveznosti, ki je bil izpolnjen. Če je dolžnik najemodajalec stanovanjske ali poslovne nepremičnine in je najemnik stanovanjske ali poslovne nepremičnine dolžniku vnaprej plačeval najemnino za nepremičnino ali prostore, preden je bil razglašen stečaj, to pomeni terjatev zaradi neupravičene obogatitve zoper dolžnika, ki jo lahko najemnik stanovanjske ali poslovne nepremičnine pobota z dolžnikovo terjatvijo zoper najemnika stanovanjske ali poslovne nepremičnine, najemnik stanovanjske ali poslovne nepremičnine pa lahko pobota tudi odškodninsko terjatev zaradi predčasnega prenehanja ali odpovedi pogodbe.

Terjatev, pridobljena s prenosom, se lahko v stečajnem postopku pobota le, če je bila terjatev prenesena in je bil dolžnik o tem pisno obveščen najpozneje tri mesece pred razglasitvijo stečaja. Terjatve zoper dolžnika, ki je pridobljena na podlagi prenosa, ni mogoče pobotati, če je bila prenesena v treh letih pred imenovanjem začasnega upravitelja ali upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti in je bil dolžnik takrat insolventen, oseba, ki je pridobila terjatev, pa je ob prenosu vedela ali bi morala vedeti za insolventnost.

Priznane terjatev, zavarovano z zastavo, tudi če je bila terjatev pridobljena s prenosom, je mogoče pobotati, če je isti zastavljeni predmet prodan po nakupni ceni zastavljenega predmeta v obsegu, ki je enakovreden znesku, do katerega bi bil upnik upravičen po razdelitvi kupnine od prodaje predmeta, ki ga je kupil upnik, in od katerega se odštejejo plačila in stroški, kot so konsolidirane obveznosti ter stroški in izdatki, nastali v stečajnem postopku, ki jih je treba plačati pred izplačilom denarja na podlagi razdelitvenih razmerij. Morebitni preostali del nakupne cene, ki ga ni mogoče pobotati z upnikovo terjatvijo, plača upnik v stečajno maso.

Terjatve, ki jih ni mogoče pobotati, vključujejo terjatve za preživnino, terjatve za odškodnino zaradi okvare zdravja ali smrti osebe in terjatve, ki izhajajo iz nezakonite in namerne povzročitve škode, ki jih ima druga stranka zoper stranko, ki predlaga pobot; terjatve druge stranke, ki v skladu z zakonom ne morejo biti predmet zahtevka za plačilo; zarubljeno terjatev zoper terjatev stranke zoper drugo stranko, če je stranka, ki predlaga pobot, terjatev pridobila po rubežu ali če je njena terjatev zapadla po rubežu in pozneje od zarubljene terjatve; terjatev, zoper katero lahko druga stranka vloži ugovor, ali terjatev druge stranke, katere pobot ni dovoljen iz drugih razlogov, določenih v zakonu.

Poboti v postopku reorganizacije in prestrukturiranja dolga niso urejeni posebej, zato se zanje uporablja splošni postopek iz zakona o obligacijskem pravu.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Stečajni postopek

Če ni z zakonom določeno drugače, ima upravitelj pravico izpolniti neizpolnjeno obveznost na podlagi pogodbe, ki jo je sklenil dolžnik, in od druge stranke zahtevati, naj izpolni svoje obveznosti, ali odpovedati dolžnikovo obveznost na podlagi pogodbe. Upravitelj ne sme odpovedati dolžnikove obveznosti na podlagi pogodbe, če je obveznost zavarovana s predhodnim obvestilom v zemljiški knjigi. Če upravitelj še naprej izpolnjuje dolžnikovo obveznost ali sporoči, da namerava izpolniti obveznost, svoje obveznosti še naprej izpolnjuje tudi druga stranka. V takem primeru upravitelj izgubi pravico do zavrnitve izpolnitve dolžnikove obveznosti. Če upravitelj od druge stranke zahteva izpolnitev pogodbe, lahko druga stranka od upravitelja zahteva, naj zagotovi izpolnitev dolžnikove obveznosti. Druga stranka lahko zavrne izpolnitev obveznosti, odstopi od pogodbe ali pogodbo razdre, dokler upravitelj ne zagotovi izpolnitve dolžnikove obveznosti. Terjatev druge stranke zoper dolžnika, ki izhaja iz obveznosti, izpolnjene po tem, ko je upravitelj od druge stranke zahteval izpolnitev obveznosti, je konsolidirana obveznost. Če je upravitelj dolžnikovo obveznost odpovedal po razglasitvi stečaja, lahko druga stranka kot upnik v stečajnem postopku prijavi terjatev, ki izhaja iz neizpolnitve pogodbe. Če je predmet pogodbene obveznosti deljiv in je druga stranka do razglasitve stečaja delno izpolnila svojo obveznost, lahko druga stranka zahteva izpolnitev dolžnikove finančne obveznosti v obsegu, ki ustreza izpolnjenemu deležu obveznosti druge stranke, le kot upnik v stečajnem postopku.

V zakonodaji so določeni tudi posebni primeri za nekatere vrste pogodb:

če je dolžnik pred razglasitvijo stečaja prodal premoženje s pridržkom lastninske pravice in posest nad premoženjem prenesel na kupca, ima kupec pravico zahtevati izpolnitev prodajne pogodbe. V takem primeru upravitelj ne sme odpovedati dolžnikovih obveznosti, ki izhajajo iz prodajne pogodbe;

stečaj najemodajalca stanovanjske ali poslovne nepremičnine ni podlaga za prenehanje pogodbe o najemu stanovanjske ali poslovne nepremičnine, razen če je s pogodbo določeno drugače. Če je v njej stečaj določen kot podlaga za prenehanje pogodbe, jo lahko upravitelj odpove z enomesečnim ali krajšim

odpovednim rokom, če je ta določen v pogodbi. Stečaj najemodajalca stanovanja ni podlaga za prenehanje pogodbe o najemu stanovanja. Če se je najemnina za nepremičnino ali prostore dolžniku plačevala vnaprej, preden je bil razglašen stečaj, lahko najemnik stanovanjske ali poslovne nepremičnine pobota terjatev zaradi neupravičene obogatitve z dolžnikovo terjatvijo zoper njega;

v primeru stečaja najemnika stanovanjske ali poslovne nepremičnine lahko najemodajalec zadevne nepremičnine pogodbo o najemu stanovanjske ali poslovne nepremičnine odpove le v skladu s splošnim postopkom, ne sme pa je odpovedati zaradi zamude s plačilom najemnine, če se zamuda nanaša na plačilo najemnine, dolgovane pred vložitvijo predloga za stečaj. Upravitelj ima pravico odpovedati pogodbo o najemu stanovanjske ali poslovne nepremičnine, ki jo je sklenil dolžnik, z enomesečnim ali krajšim odpovednim rokom, če je ta določen v pogodbi. Če nepremičnina ali prostori do razglasitve stečaja niso bili preneseni v posest dolžnika, lahko od pogodbe odstopita upravitelj in druga pogodbeni stranka. V primeru odstopa od pogodbe ali njene odpovedi lahko druga stranka kot upnik v stečajnem postopku ali s poboto zahteva odškodnino za izgube, nastale zaradi predčasnega prenehanja pogodbe;

postopek za pogodbo o najemu stanovanjske ali poslovne nepremičnine se uporablja tudi za pogodbe o zakupu, ki jih je sklenil dolžnik.

Upravitelj ima pravico odločiti o nadaljevanju ali prenehanju pogodbe. Če pa druga pogodbeni stranka upravitelju predlaga, naj se odloči, mora upravitelj takoj, najpozneje pa v sedmih dneh sporočiti, ali bo dolžnikovo obveznost izpolnil ali odpovedal. Sodišče lahko na zahtevo upravitelja ta rok tudi podaljša. Če upravitelj ne sporoči pravočasno, ali bo obveznost izpolnil ali odpovedal, nima pravice od druge pogodbene stranke zahtevati, naj izvaja pogodbo, dokler sam ne izpolni dolžnikove obveznosti.

Poleg tega se lahko nekatere pogodbe, ki jih je sklenil dolžnik, razveljavijo. Sodišče na primer razveljavi pogodbe, ki so bile sklenjene v obdobju od imenovanja začasnega upravitelja do razglasitve stečaja. Poleg časovnega pogoja je osnovni pogoj za razveljavitev, da je pogodba škodovala interesom upnikov. Če interesi upnikov niso bili oškodovani in se stečajna masa zaradi razveljavitve ne poveča, razveljavitev nima smisla.

Na splošno dolžnik, ki je v stečaju, ali njegov upravitelj nima pravice spreminjati pogodb. Vendar pa se pogodbe lahko spremenijo, če je po razglasitvi stečaja sklenjena poravnava. V takem primeru se lahko na podlagi dogovora med dolžnikom in upniki dolgovi zmanjšajo ali pa se rok za plačilo podaljša. Enak rezultat je mogoče doseči tudi s postopkom reorganizacije ali postopkom prestrukturiranja dolga. Zakon o stečaju, zakon o reorganizaciji in zakon o osebnem stečaju ne obravnavajo posebej prenosa terjatev ali prevzema obveznosti, zato se uporablja splošni postopek, ki je določen v zakonu o obligacijskem pravu.

Postopek reorganizacije

V postopku reorganizacije je dovoljeno prestrukturiranje pogodb na podlagi načrta reorganizacije.

Dogovor, v skladu s katerim lahko upnik zadrži ali pospeši izvajanje pogodbe, pogodbo odpove ali jo na kakršen koli drug način, ki je v škodo podjetju, spremeni zaradi vložitve predloga za reorganizacijo, uvedbe postopka reorganizacije, odobritve načrta reorganizacije, vložitve predloga za mirovanje ukrepov za izterjavo dolga ali mirovanja takih ukrepov je neveljaven.

Med mirovanjem ukrepov upnik ne sme zadržati ali pospešiti izvajanja bistvenih še neizpolnjenih pogodb, odpovedati teh pogodb ali jih na kakršen koli drug način, ki je v škodo podjetju, spremeniti zaradi dolgov, nastalih pred mirovanjem ukrepov za izterjavo dolga iz zakona o reorganizaciji, in zgolj na podlagi dejstva, da jih podjetje ni plačalo. Omejitev ne velja za kreditne pogodbe in pogodbe o financiranju. Če naložitev omejitve upniku pomeni nesorazmerno breme, jo lahko sodišče predčasno razveljavi.

Terjatve, nastale na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali posla z izvedenimi finančnimi instrumenti, v načrtu reorganizacije ni mogoče prestrukturirati.

Postopek prestrukturiranja dolga

Če je imenovan upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti, upnik ne more s sklicevanjem na kršitev finančne obveznosti, nastale pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti, odpovedati pogodbe, ki je bila sklenjena z dolžnikom, ali iz teh razlogov zavrniti izpolnitve svojih obveznosti.

Dogovor, v skladu s katerim lahko upnik ob vložitvi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti ali odobritvi načrta prestrukturiranja odpove pogodbo, je neveljaven. Če je nadaljnje izvajanje pogodbe nepravilno do upnika ali nepotrebno z vidika dolžnika, zlasti če je uvedba postopka prestrukturiranja dolga malo verjetna ali če nadaljnje izvajanje pogodbe ni potrebno za potek postopka prestrukturiranja dolga, lahko sodišče na predlog upnika upniku dovoli, da pogodbo odpove.

Obveznosti, ki izhajajo iz nadaljnega izvajanja pogodbe in nastanejo ali zapadejo po vložitvi predloga za prestrukturiranje dolga, se lahko prestrukturirajo v postopku prestrukturiranja dolga. V načrtu prestrukturiranja se lahko določi, da kreditna ali druga veljavna pogodba, ki jo je dolžnik sklenil, preden je bil vložen predlog za prestrukturiranje dolga, in s katero so dolžniku naložene finančne obveznosti, ki zapadejo po vložitvi predloga za prestrukturiranje dolga, preneha, ko je načrt prestrukturiranja odobren. Prenehanje pogodbe ima enake posledice kot izredna odpoved pogodbe zaradi okoliščin, za katere je odgovoren dolžnik. Dolžnikove obveznosti, nastale zaradi prenehanja pogodbe, se lahko na podlagi načrta prestrukturiranja prestrukturirajo vnaprej. Če naj bi se prestrukturirale obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe o zakupu, lahko zakupodajalec, ki je upnik, izredno odpove pogodbo v enem tednu od odobritve načrta prestrukturiranja.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Po razglasitvi stečaja lahko upniki v stečajnem postopku terjatve zoper dolžnika prijavijo samo v stečajnem postopku. Upravitelj mora biti obveščen o vseh njihovih terjativah zoper dolžnika, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja, ne glede na razloge ali datume zapadlosti za poplačilo terjatev. Če je razglašen stečaj, se izvršilni postopek zoper dolžnika konča, upnik pa mora terjatev prijaviti stečajnemu upravitelju.

V postopku reorganizacije in postopku prestrukturiranja dolga ne morejo novega postopka med veljavnostjo načrta reorganizacije oziroma načrta prestrukturiranja dolga začeti samo tisti upniki, na katerih terjatve se zadevni načrt nanaša. V primeru reorganizacije se izvršilni postopek začasno ustavi, razen če se izvaja za poplačilo terjatev, ki je nastala na podlagi delovnega razmerja. V postopku prestrukturiranja dolga lahko sodišče začasno ustavi izvršilni postopek kot ukrep začasnega pravnega varstva celo pred vložitvijo predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti ali odločanjem o njem. Ob imenovanju upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti sodišče začasno ustavi izvršilni postopek (ali prisilno izvršbo) za izterjavo denarja, ki poteka v zvezi z dolžnikovim premoženjem, dokler ni razglašen stečaj, odobren načrt prestrukturiranja ali končan postopek.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek

V sporih glede stečajne mase ali premoženja, ki se lahko vključi vanjo, se pravica biti stranka v sodnem postopku z dolžnika prenese na upravitelja. Če se v sodnem postopku, ki se je začel pred razglasitvijo stečaja, obravnava tožba ali drug predlog v zvezi s stečajno maso, ki ga je dolžnik vložil zoper drugo osebo, ali če dolžnik v sodnem postopku sodeluje kot tretja oseba, se lahko v sodni postopek namesto dolžnika vključi upravitelj v skladu s svojimi dolžnostmi. Če se upravitelj v tak postopek ne vključi, lahko dolžnik še naprej nastopa kot tožnik, vložnik predloga ali tretja oseba.

Če obstaja premoženjski zahtevk zoper dolžnika ali pritožba zoper upravni akt, ki je bil dolžniku izdan v zvezi s finančno terjatvijo po javnem pravu v sodnem postopku, ki se je začel pred razglasitvijo stečaja, vendar o zahtevku ali pritožbi še ni bilo odločeno, sodišče zavrne obravnavo zahtevka ali pritožbe, razen če odloča o naložitvi denarne kazni ali zaplembi ali njeni nadomestitvi v kazenskem postopku, o zahtevku, ki se nanaša na preživitveno obveznost, v civilnem postopku ali o pritožbi zoper globo, naloženo zaradi prekrška. Sodišče znova začne postopek na predlog tožnika, če je višje sodišče razveljavilo sklep o stečaju in je sklep o zavrnitvi predloga za stečaj ali začetek postopka v primeru insolventnosti postal pravnomočen ali če se je stečajni postopek končal z ustavitvijo po razglasitvi stečaja.

Če je bil zoper dolžnika v sodnem postopku, ki se je začel pred razglasitvijo stečaja, vložen zahtevek za izključitev predmeta iz stečajne mase, sodišče obravnava zahtevek. V takem primeru se lahko namesto dolžnika v postopek vključi stečajni upravitelj. Upravitelj ima pravice in obveznosti dolžnika kot toženca. Če se upravitelj ne vključi v postopek, se ta lahko na zahtevo tožnika nadaljuje.

Če obstaja premoženjski zahtevek zoper dolžnika ali pritožba zoper upravni akt, ki je bil dolžniku izdan v zvezi s finančno terjatvijo po javnem pravu v sodnem postopku, in se je mogoče zoper odločbo, izdano v tej zadevi, pritožiti, lahko upravitelj vložijo pritožbo v imenu dolžnika po razglasitvi stečaja. Dolžnik lahko vložijo pritožbo s soglasjem upravitelja. Dolžnik lahko vložijo pritožbo zoper denarno kazen ali zablembo ali njeno nadomestitev v kazenskem postopku, zahtevek za nadomestilo škode, povzročene zaradi kaznivega dejanja, ali naložitev globe v prekrškovnem postopku tudi brez soglasja upravitelja. Če se na sodišču izpodbija upravni akt zoper dolžnika, se rok za izpodbijanje navedenega upravnega akta začasno ustavi.

Oseba, ki ima preživninski zahtevek do dolžnika, ta zahtevek pa je zapadel v plačilo po razglasitvi stečaja dolžnika, ni upnik v stečajnem postopku v zvezi s tem zahtevkom, prav tako tega zahtevka ni mogoče vložiti v stečajnem postopku. Ta zahtevek se lahko vložijo pri sodišču, sodni postopek pa lahko poteka vzporedno s stečajnim postopkom.

Postopek reorganizacije in postopek prestrukturiranja dolga

Po vložitvi predloga za reorganizacijo lahko sodišče, ki obravnava zadevo, na podlagi predloga podjetja in s soglasjem svetovalca za reorganizacijo, ki je priloženo predlogu, začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper podjetje, dokler ni načrt reorganizacije odobren ali postopek reorganizacije končan, razen v primeru terjatve, prijavljene na podlagi delovnega razmerja, ali terjatve za plačilo preživnine, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana. Ob ugoditvi predlogu fizične osebe za začetek postopka v primeru insolventnosti sodišče imenuje upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti, nato pa lahko sodišče začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper dolžnika, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana. Sodišče lahko začasno ustavi postopek, dokler ni razglašen stečaj, odobren načrt prestrukturiranja ali končan postopek.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Udeležba upnikov v stečajnem postopku

Upnik zastopa svojo terjatev v stečajnem postopku. Upniki morajo upravitelja najpozneje v dveh mesecih od datuma objave obvestila o stečaju v *Ametlikud Teadaanded* obvestiti o vseh svojih terjativah zoper dolžnika, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja, in to ne glede na razloge ali datume zapadlosti za poplačilo terjatev. Upravitelj mora biti o terjatvi obveščen s pisno izjavo (dokazilo o terjatvi). Terjatve se utemeljujejo pisno. Ko vsi upniki upravitelja obvestijo o svojih terjativah, upravitelj pripravi predhodni seznam upnikov. Seznam se predloži upnikom v pregled. Upniki in dolžnik lahko vložijo ugovore zoper terjatve vseh upnikov. Ugovore mora vložiti tudi upravitelj, če ima razloge za to. Nato lahko upniki, zoper terjatve katerih so bili vloženi ugovori, upravitelju podajo svoje mnenje. Upravitelj pripravi končni seznam upnikov na podlagi terjatev, ugovorov in mnenj, izraženih v zvezi njimi, ter ga predloži sodišču v odobritev. Pravice iz zavarovanja se utemeljujejo skupaj s terjativami, ki so z njimi zavarovane. Terjatev, njena razvrstitev in pravica iz zavarovanja, s katero je terjatev zavarovana, se štejejo za priznane, če jih niti upravitelj niti nobeden od upnikov na skupščini za utemeljitev terjatev ne prereka, sodišče pa odobri seznam upnikov. Priznane terjatve ali njene razvrstitve pozneje ni mogoče izpodbijati.

Poleg dejstva, da vsak upnik zastopa svojo terjatev in jo utemeljuje, upniki prek skupščine upnikov tudi sodelujejo pri vodenju stečajnega postopka. Skupščina upnikov je pristojna za potrditev upravitelja in izvolitev stečajnega odbora, odločanje o nadaljnjem obstoju ali prenehanju dolžnikovega podjetja, odločanje o dolžnikovi razpustitvi, če je dolžnik pravna oseba, sklenitev poravnave, odločanje o vprašanih v zvezi s prodajo stečajne mase v obsegu, določenem z zakonom, reševanje pritožb zoper dejavnosti upravitelja, odločanje o nagradah za člane stečajnega odbora in reševanje drugih vprašanj, za katera je v skladu z zakonom pristojna skupščina upnikov. Če se skupščina upnikov odloči izvoliti stečajni odbor, je njegova dolžnost med drugim ščititi interese vseh upnikov v stečajnem postopku.

Udeležba upnikov v postopku reorganizacije

Svetovalec za reorganizacijo upnike nemudoma obvesti o začetku postopka reorganizacije in višini terjatev, ki jih imajo zoper podjetje glede na seznam dolgov. V ta namen jim predloži obvestilo o reorganizaciji. Če se upnik, katerega terjatev naj bi bila prestrukturirana na podlagi načrta reorganizacije, ne strinja z informacijami v obvestilu o reorganizaciji, svetovalcu za reorganizacijo v roku, določenem v zadevnem obvestilu, predloži pisni predlog in v njem navede, v katerem pogledu se ne strinja s terjatvijo v obvestilu o reorganizaciji, ter predloži dokaze v utemeljitev svojih navedb. Če upnik predloga ne predloži v roku, se šteje, da se strinja z višino terjatve. Svetovalec za reorganizacijo preveri, ali je terjatev upnika, ki se s terjatvijo ni strinjal, zakonita, in oceni, ali je terjatev, ki naj bi se prestrukturirala, izkazana, ter sodišče obvesti o vsaki terjatvi, ki dejansko ne obstaja, katere višina je nejasna ali v primeru katere ni mogoče oceniti, ali je terjatev zakonita ali izkazana. Če se svetovalec za reorganizacijo ne strinja s trditvijo v upnikovem predlogu, predlog skupaj z dokazi nemudoma predloži sodišču in obrazloži, zakaj se ne strinja z informacijami v predlogu. Svetovalec za reorganizacijo utemelji svoje trditve. Sodišče na podlagi predloženih trditev in dokazov odloči o višini upnikove glavne terjatve in stranske terjatve ter obstoju in obsegu zavarovanja.

Udeležba upnikov v postopku prestrukturiranja dolga

Postopek prestrukturiranja dolga zadeva upnike, katerih terjatve so zapadle do takrat, ko je vložen predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Poleg tega se lahko pod določenimi pogoji prestrukturirajo tudi obveznosti, ki izhajajo iz nadaljnega izvajanja pogodbe in nastanejo ali zapadejo po vložitvi predloga za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Ko je pripravljen načrt prestrukturiranja in preden je predložen sodišču, ga upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti skupaj s predlogom, seznamom dolžnikovega premoženja in njegovih dolgov ter drugimi prilogami nemudoma predloži upnikom, navedenim v načrtu prestrukturiranja, katerih terjatve naj bi se v skladu s predlogom prestrukturirale. Upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti ob predložitvi načrta prestrukturiranja upniku omogoči, da mu sporoči svoje mnenje, za kar ima po prejemu načrta prestrukturiranja na voljo najmanj dva, vendar največ štiri tedne. Upnik izrazi mnenje o tem, ali se strinja z dolžnikovimi informacijami v zvezi s terjatvijo in zavarovanjem, dolžnikovim izračunom dolga in prestrukturiranjem dolga na način, ki ga predlaga dolžnik. Če se ne strinja s prestrukturiranjem dolga na način, ki ga predlaga dolžnik, mora navesti, ali bi se strinjal s prestrukturiranjem dolga na drug način. Upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti opozori tudi na posledice, če mnenje ni izraženo. Upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti pošlje mnenja upnikov skupaj z načrtom prestrukturiranja sodišču.

Če se upnik, katerega terjatev naj bi bila prestrukturirana, ne strinja z višino terjatve in drugimi informacijami, navedenimi v seznamu dolgov, v roku, ki je določen, upravitelju v postopkih v primeru insolventnosti predloži predlog, v katerem navede okoliščine v seznamu dolgov, s katerimi se ne strinja, in predloži dokaze za svoje ugovore. Če upnik predloga ne predloži v roku, se šteje, da se strinja z višino terjatve. Če se upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti ne strinja z ugovorom v upnikovem predlogu, predlog skupaj z dokazi in načrtom prestrukturiranja predloži sodišču in obrazloži, zakaj se ne strinja z informacijami v predlogu. Skupaj z načrtom prestrukturiranja upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti sodišču predloži tudi mnenja, predloge in dokaze, ki so jih predložili upniki. Sodišče ob odobritvi načrta na podlagi predloženih trditev in dokazov odloči o višini upnikove glavne terjatve in stranske terjatve ter obstoju zavarovanja. Po potrebi pred tem zasliši dolžnika in zadevnega upnika. Sodišče lahko zavrne določitev višine upnikove terjatve ali le njeno delno določitev, če terjatev, ki naj bi bila prestrukturirana, po mnenju sodišča dejansko ne obstaja, če je njena višina nejasna ali če ni mogoče razumno oceniti, ali je terjatev zakonita ali izkazana. Po odobritvi načrta prestrukturiranja začnejo veljati v njem določene pravne posledice za dolžnika in osebo, na katere pravice vpliva načrt prestrukturiranja.

Sodelovanje upnikov v postopku za odpust obveznosti

Če je uveden postopek za odpust obveznosti, se ta uvede hkrati z razglasitvijo stečajja. Dokler traja stečajni postopek, upniki v postopku sodelujejo v skladu z določbami o stečajnem postopku. Če je stečajni postopek končan, postopek za odpust obveznosti pa se nadaljuje, imajo upniki, ki so prijaviili svoje terjatve v stečajnem postopku in katerih terjatev ali del terjatve nista bila poplačana, v obdobju odpusta obveznosti pravico prejemati plačila.

Med postopkom za odpust obveznosti dolžnika upniki v stečajnem postopku, vključno z upniki v stečajnem postopku, ki med stečajnim postopkom niso prijaviili svojih terjatev, ne morejo zahtevati plačila na podlagi dolžnikovega premoženja. Upniki, katerih terjatve zoper dolžnika so nastale po razglasitvi stečajja, med postopkom za odpust obveznosti dolžnika ne morejo zahtevati plačila na podlagi denarnih zneskov, ki se nakažejo upravitelju v postopkih v primeru insolventnosti.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Dolžnikovo premoženje postane stečajna masa na podlagi sklepa o stečaju in se uporabi kot premoženje, namenjeno poplačilu terjatev upnikov in izvedbi stečajnega postopka. Stečajna masa vključuje dolžnikovo premoženje ob razglasitvi stečajja, vrnjeno ali izterjano premoženje in premoženje, ki ga dolžnik pridobi med stečajnim postopkom. V stečajno maso ni vključeno dolžnikovo premoženje, ki v skladu z zakonom ne more biti predmet zahtevka za plačilo.

Ob razglasitvi stečajja se dolžnikova pravica do upravljanja stečajne mase in razpolaganja z njo prenese na stečajnega upravitelja. Po razglasitvi stečajja je vsako dolžnikovo razpolaganje s predmeti, ki so del stečajne mase, neveljavno. Pred razglasitvijo stečajja lahko sodišče dolžniku prepove razpolaganje s celotnim premoženjem ali delom premoženja brez soglasja začasnega upravitelja.

Upravitelj mora takoj po izdaji sklepa o stečaju dolžnikovo premoženje prevzeti v posest in začeti upravljati stečajno maso. Za stečajno maso mora zahtevati vračilo dolžnikovega premoženja, ki je v posesti tretje osebe, razen če je z zakonom določeno drugače. Upravljanje stečajne mase obsega opravljanje dejanj v zvezi s stečajno maso, ki so potrebna za ohranitev stečajne mase in izvedbo stečajnega postopka, ter upravljanje dolžnikovih dejavnosti, če je dolžnik pravna oseba, ali organiziranje dolžnikovih poslovnih dejavnosti, če je dolžnik samozaposlena oseba. V stečajnem postopku dolžnika, ki je pravna oseba, ima upravitelj take pravice in obveznosti upravnega odbora ali organa, ki nadomešča upravni odbor pravne osebe, ki niso v nasprotju s ciljem stečajnega postopka. Odgovornost upravitelja je enaka odgovornosti člana upravnega odbora.

Upravitelj lahko posel s stečajno maso v gotovini sklene samo z dovoljenjem sodišča. Upnikom ne nakazuje gotovinskih plačil na podlagi razdelitvenega razmerja. Posle, ki so še zlasti pomembni za stečajni postopek, lahko sklepa le s soglasjem stečajnega odbora. Posli, ki so še zlasti pomembni, so predvsem najem posojila in v primeru podjetja, ki je vključeno v stečajno maso, vsi posli, ki ne spadajo med redne poslovne dejavnosti podjetja. Upravitelj ne sme v zvezi s stečajno maso ali na račun stečajne mase sklepati poslov s samim seboj ali osebami, ki so povezane z njim, niti drugih podobnih poslov ali poslov, ki vključujejo navzkrižje interesov, ali zahtevati nadomestila za stroške, nastale v takih poslih.

Upravitelj lahko začne prodajo stečajne mase po prvi skupščini upnikov, razen če so upniki na skupščini odločili drugače. Če se je dolžnik pritožil zoper sklep o stečaju, se dolžnikovo premoženje pred obravnavo pritožbe, vložene pri okrožnem sodišču, ne sme prodati brez dolžnikovega soglasja. Te omejitve ne veljajo za prodajo premoženja, ki je zelo pokvarljivo, hitro izgublja vrednost ali je bistveno predrago za skladiščenje ali shranjevanje. Če se dejavnosti dolžnikovega podjetja nadaljujejo, se premoženje ne sme prodati, če to ovira nadaljevanje dejavnosti podjetja. Če je vložena predlog za poravnavo, se premoženje ne sme prodati pred sklenitvijo poravnave, razen če skupščina upnikov odloči, da se lahko proda ne glede na zadevni predlog. Stečajna masa se proda na dražbi v skladu s postopkom, določenim v zakoniku o izvršilnem postopku.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Terjatve, ki jih je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso

Zoper dolžnikovo stečajno maso je treba prijaviti vse terjatve, ki so zoper dolžnika nastale pred razglasitvijo stečajja, in to ne glede na razloge ali datume zapadlosti za poplačilo terjatev. Ob razglasitvi stečajja se za vse terjatve upnikov zoper dolžnika šteje, da so zapadle, razen če je z zakonom določeno drugače. Če je upnik pri sodišču vložil ustrezno terjatev, vendar to še ni sprejelo odločitve, sodišče začasno ustavi postopek v zvezi s tožbo, upnik pa mora terjatev prijaviti pri stečajnem upravitelju. Če je upnik vložil terjatev pri sodišču in je to izdalo sodbo, ki je postala pravnomočna, mora upnik svojo terjatev prav tako prijaviti pri stečajnem upravitelju, vendar se zanjo šteje, da je bila utemeljena. Če bi dolžnik lahko izpodbijal sodno odločbo, lahko to stori tudi stečajni upravitelj.

Obravnava terjatev, nastalih po uvedbi stečajnega postopka

Po razglasitvi stečajja lahko upniki v stečajnem postopku terjatve zoper dolžnika prijavijo samo v skladu s postopkom, določenim v zakonu o stečaju. Terjatve se lahko prijavijo samo pri stečajnem upravitelju, in to samo tiste, ki so nastale pred razglasitvijo stečajja. Terjatve, ki nastanejo po razglasitvi stečajja, ni mogoče prijaviti pred končanjem stečajnega postopka. Upoštevati je treba dejstvo, da pri pravnih osebah končanje stečajnega postopka večinoma vključuje likvidacijo pravne osebe, posledica česar je, da po stečajnem postopku ni osebe, zoper katero je mogoče prijaviti terjatve. Zato sta pri sklepanju poslov s pravno osebo, ki je v stečaju, potrebna previdnost in upoštevanje zadevnega tveganja. Terjatve zoper fizično osebo, ki nastanejo med stečajnim postopkom, se lahko po stečajnem postopku prijavijo v skladu s splošnim postopkom, vendar pa za to veljajo določene omejitve, če poteka tudi postopek za odpust obveznosti dolžnika, ki je fizična oseba. Obveznosti nadomestila škode, ki je bila med stečajnim postopkom povzročena z nezakonitim ravnanjem dolžnika, ki je pravna oseba, so konsolidirane obveznosti, zato se lahko od dolžnika zahteva, da jih med stečajnim postopkom izpolni v skladu s splošnim postopkom. V zvezi s stečajno maso se lahko za izpolnitev obveznosti izvede tudi izvršilni postopek.

Lahko se zgodi tudi, da dolžnik po razglasitvi stečajja razpolaga s predmetom, ki spada v stečajno maso. Tako razpolaganje je neveljavno, saj je bila ob razglasitvi stečajja dolžnikova pravica do upravljanja premoženja in razpolaganja z njim prenesena na stečajnega upravitelja. Če dolžnik vseeno razpolaga s premoženjem, se premoženje, ki ga na podlagi razpolaganja prenese druga stranka, vrne stranki, če je bilo premoženje ohranjeno v stečajni masi, ali pa se zagotovi nadomestilo, če se je stečajna masa zaradi prenosa povečala. Če je dolžnik s predmetom razpolagal na dan razglasitve stečajja, se domneva, da je razpolaganje potekalo po razglasitvi stečajja. Če je dolžnik pred razglasitvijo stečajja razpolagal s svojimi prihodnjimi terjatvami, razpolaganje ob razglasitvi stečajja postane neveljavno v zvezi s terjatvami, ki so nastale po razglasitvi stečajja. Dolžnik, ki je fizična oseba, lahko razpolaga s stečajno maso s soglasjem upravitelja. Vsako razpolaganje brez soglasja upravitelja je neveljavno.

Obravnava terjatev, nastalih po uvedbi postopka reorganizacije in postopka prestrukturiranja dolga

Med veljavnostjo načrta reorganizacije ni mogoče vložiti tožbenega zahtevka na podlagi terjatve, ki je predmet načrta reorganizacije. V zvezi z drugimi terjatvami se tožbeni zahtevek lahko vložijo. Med veljavnostjo načrta prestrukturiranja ni mogoče vložiti tožbenega zahtevka ali predloga v nepravdnem postopku na podlagi terjatve, ki je predmet načrta prestrukturiranja. V zvezi z drugimi terjatvami se tožbeni zahtevek lahko vložijo. Z odobritvijo načrta prestrukturiranja se ne omeji upnikova pravica, da v sodnem postopku izpodbija terjatve, ki v načrtu prestrukturiranja niso priznane. Upnik lahko v sodnem postopku izpodbija tudi višino terjatve v deležu, ki ni priznan.

S predložitvijo dolžnikovega predloga za reorganizacijo ali predloga za prestrukturiranje dolga se prekine zastaralni rok v zvezi s terjatvami zoper dolžnika. Po vložitvi predloga za reorganizacijo lahko sodišče, ki obravnava zadevo, na podlagi predloga podjetja in s soglasjem svetovalca za reorganizacijo, ki je priloženo predlogu, začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper podjetje, dokler ni odobren načrt reorganizacije ali končan postopek reorganizacije, razen v primeru terjatve, prijavljene na podlagi delovnega razmerja, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana. Sodišče ob ugoditvi predlogu za prestrukturiranje dolga začasno ustavi sodni postopek v zvezi s finančno terjatvijo zoper dolžnika, v zvezi s katero sodba še ni bila izdana, dokler ni odobren načrt prestrukturiranja ali končan postopek.

Z načrtom reorganizacije oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev obveznosti podjetja, ni oproščena izpolnitve obveznosti navedene osebe. Z odobritvijo načrta prestrukturiranja oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev dolžnikove obveznosti, ni oproščena izpolnitve obveznosti navedene osebe.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev v stečajnem postopku

Upniki morajo upravitelja najpozneje v dveh mesecih od datuma objave obvestila o stečaju v *Ametikud Teadaanded* obvestiti o vseh svojih terjativah zoper dolžnika, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja, in to ne glede na razloge ali datume zapadlosti za poplačilo terjatev. Ob razglasitvi stečaja se za vse terjatve upnikov zoper dolžnika šteje, da so zapadle. Upravitelj mora biti o terjatvi obveščen s pisno izjavo (dokazilo o terjatvi). V dokazilu o terjatvi so navedeni vsebina, podlaga in višina terjatve ter ali je terjatev zavarovana z zastavno pravico. Dokazilo o terjatvi so priloženi dokumenti, s katerimi se dokazujejo okoliščine, navedene v njem.

Terjatve se utemeljujejo v pisnem postopku. Pravice iz zavarovanja se utemeljujejo skupaj s terjativami, ki so z njimi zavarovane. Upravitelj pripravi predhodni seznam upnikov na podlagi predloženih dokazil o obstoju terjatve. Vsi upniki in dolžnik lahko vložijo ugovore zoper terjatve upnikov. Po potrebi mora ugovore vložiti tudi upravitelj. Nato se upnikom, ki so prejeli ugovor, omogoči, da izrazijo svoje mnenje o ugovoru. Upravitelj pripravi končni seznam na podlagi dokazil o obstoju terjatve, predloženih ugovorov in mnenj ter ga predloži sodišču v odobritev.

Ob odobritvi seznama upnikov sodišče odloči o utemeljenosti predloženih ugovorov, mnenj, prošenj in predlogov, ki so priloženi seznamu, določi višino, vrstni red in razdelitvena razmerja terjatev ter odobri seznam upnikov s sodno odločbo. Terjatev, njena razvrstitev in pravica iz zavarovanja terjatve se štejejo za priznane, če jih niti upravitelj niti nobeden od upnikov terjatev ne prereka ali če upravitelj ali upnik, ki je vložil ugovor, ugovor umakne. Za umik ugovora je treba sodišču predložiti predlog.

Za terjatve oziroma pravice, priznane brez utemeljitve, se štejejo:

terjatve, poplačane na podlagi sodne odločbe, ki je postala pravnomočna, ali odločbe arbitražnega sodišča, ki je izvršilni naslov v skladu s členom 2(1)(6) ali (61) zakonika o izvršilnem postopku;

pravice iz zavarovanja, priznane s sodno odločbo, ki je postala pravnomočna, ali z odločbo arbitražnega sodišča, ki je izvršilni naslov v skladu s členom 2(1)(6) ali (61) zakonika o izvršilnem postopku, ali pravice iz zavarovanja, vpisane v zemljiško knjigo, ladijski register, register komercialnih zastav ali register vrednostnih papirjev;

terjatve, poplačane na podlagi odločb in sklepov Enotnega sodišča za patente, ki so postali pravnomočni in so navedeni v členu 82 Sporazuma o enotnem sodišču za patente (UL C 175, 20.6.2013, str. 1);

terjatve, poplačane na podlagi odločb sodišč tujih držav, ki so v Estoniji razglašene za izvršljive ali predmet izvršbe brez priznanja;

terjatve za izpolnitev finančnih obveznosti po javnem pravu, ki izhajajo iz upravnega akta iz člena 2(1) zakonika o izvršilnem postopku, če se je rok za izpodbijanje upravnega akta iztekel pred razglasitvijo stečaja, pa tudi če take terjatve izhajajo iz uradnega dokumenta tuje države, ki je v Estoniji razglašen za izvršljiv ali predmet izvršbe brez priznanja.

V seznamu upnikov, ki ga odobri sodišče, so navedeni:

ime upnika;

registrska številka ali osebna identifikacijska oznaka upnika;

višina priznane terjatve upnika;

vrstitev priznane terjatve in razdelitveno razmerje;

ali je terjatev zavarovana s pravico iz zavarovanja;

ali je terjatev solidarna obveznost ali terjatev, ki izhaja iz pogojnega posla ali upravnega akta s sekundarnim pogojem;

ali lahko upnik ugovarja zoper terjatev.

Pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev v postopku reorganizacije in postopku prestrukturiranja dolga

V postopku reorganizacije dolžnik predloži seznam dolgov, v katerem so navedene vse terjatve zoper njega in ustrezni upniki. Upniki sami torej ne prijavljajo terjatev. Upnik, katerega terjatev naj bi bila prestrukturirana na podlagi načrta reorganizacije in ki se ne strinja z višino svoje terjatve v postopku reorganizacije, lahko svetovalcu za reorganizacijo predloži pisni predlog, v katerem je navedeno, v katerem pogledu se ne strinja s terjatvijo in obvestilu o reorganizaciji, ter predloži dokaze v utemeljitev svojih navedb. Če upnik predloga ne vloži v roku, se šteje, da se strinja z višino terjatve. Dolžnik lahko ugovarja trditvam, ki jih je navedel upnik, vendar mora svoja stališča utemeljiti. Sodišče na podlagi predloženih trditev in dokazov odloči o višini upnikove glavne terjatve in stranske terjatve ter obstoju in obsegu zavarovanja.

V postopku prestrukturiranja dolga dolžnik v predlogu navede pregled svojih dolgov, upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti pa pripravi podroben seznam dolgov. V načrtu prestrukturiranja so navedene obveznosti, ki bodo prestrukturirane, in način prestrukturiranja, ki ga predlaga dolžnik. Podobno kot v postopku reorganizacije tudi v tem postopku upniki terjatev ne prijavljajo sami. Če se upnik, katerega terjatev naj bi bila prestrukturirana, ne strinja z informacijami, ki jih je dolžnik navedel v seznamu dolgov, v roku, ki ga določi sodišče, obvesti sodišče, ali če tako določi sodišče, svetovalca, v katerem pogledu se ne strinja s terjatvijo, in predloži dokaze v utemeljitev svojih navedb. Če upnik predloga ne vloži v roku, se šteje, da se strinja z višino terjatve. Če se dolžnik ali upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti ne strinja s trditvijo v upnikovem predlogu, predlog skupaj z dokazi predloži sodišču in obrazloži, zakaj se ne strinja z informacijami v predlogu. Sodišče na podlagi predloženih trditev in dokazov odloči o višini upnikove glavne terjatve in stranske terjatve ter obstoju zavarovanja.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Veljavno načelo je, da se vsi upniki obravnavajo enako. Vendar pa se uporabljajo nekatere izjeme, na podlagi katerih imajo nekateri upniki prednostno pravico.

Preden se denar izplača na podlagi razdelitvenih razmerij, se iz stečajne mase izvedejo plačila v zvezi s stečajnim postopkom v naslednjem vrstnem redu:

terjatve, ki izhajajo iz posledic izključitve ali izterjave premoženja;

preživnina, ki se plačuje dolžniku in njegovim vzdrževanim družinskim članom;

zneski iz člena 142(1)(1) zakona o dedovanju v stečajnem postopku v zvezi z zapuščino;

konsolidirane obveznosti;

stroški in izdatki, nastali v stečajnem postopku.

Po teh izplačilih se terjatve upnikov poplačajo v naslednjem vrstnem redu:

priznane terjatve, zavarovane z zastavno pravico;

druge priznane terjatve, ki so bile prijavljene v določenem roku;

druge terjatve, ki niso bile prijavljene v roku, ki je bil določen, vendar so bile priznane;

terjatve iz člena 142(1)(3) zakona o dedovanju v stečajnem postopku v zvezi z zapuščino in zahtevki za nujne deleže.

Če je v pogodbi določeno, da je treba poplačati upnikove terjatve razvrstiti nižje, kot je navedeno zgoraj, se terjatev poplača v vrstnem redu, določenem v pogodbi. To pomeni, da se lahko upošteva prostovoljna podrejenost obveznosti.

Za dolžnikove obveznosti se lahko v primeru solidarnih dolžnikov uveljavlja odgovornost tretje osebe. V takem primeru je solidarni dolžnik odgovoren do upnika, in to ne glede na dolžnikovo insolventnost. Če solidarni dolžnik plača delež dolga, ki ga je upnik prijavil tudi zoper dolžnika, se ta delež odšteje od terjatve.

Prav tako je mogoče, da se dolžnikova obveznost v skladu z zakonom prenese na tretjo osebo. Če delodajalec postane insolventen, tj. če razglasi stečaj ali če se stečajni postopek konča z ustavitvijo, delojemalec prejme nadomestilo za vsako plačilo, ki ga ni prejel, preden je bil delodajalec razglašen za insolventnega, regres, ki ga ni prejel, preden je bil delodajalec razglašen za insolventnega, in vse dodatke, ki jih ni prejel, ko je bila pogodba o zaposlitvi odpovedana, preden je bil delodajalec razglašen za insolventnega ali po tem. Če je delodajalec insolventen, je upnik v stečajnem postopku v zvezi s premijami za zavarovanje za primer brezposelnosti, ki niso bile prejete do datuma zapadlosti, država.

V postopku reorganizacije in postopku prestrukturiranja dolga ni mogoče govoriti o stečajni masi, terjatve pa se poplačajo v skladu z načrtom reorganizacije ali načrtom prestrukturiranja dolga. Z načrtom reorganizacije oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev obveznosti podjetja, ni oproščena izpolnitve obveznosti navedene osebe. Če je oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev obveznosti podjetja, izpolnila obveznost, ima pravico do povrnitve zneskov od podjetja samo v obsegu, v katerem je podjetje odgovorno za izpolnitev obveznosti na podlagi načrta reorganizacije. Z odobritvijo načrta prestrukturiranja oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev dolžnikove obveznosti, ni oproščena izpolnitve obveznosti navedene osebe. Če je oseba, ki je solidarno odgovorna za izpolnitev dolžnikove obveznosti, izpolnila obveznost, ima pravico do povrnitve zneskov od dolžnika samo v obsegu, v katerem je dolžnik odgovoren za izpolnitev obveznosti na podlagi načrta prestrukturiranja.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Končanje stečajnega postopka in učinki končanja

Postopek v zvezi s predlogom za stečaj se lahko konča pred razglasitvijo stečaja. Po obravnavi predloga za stečaj sodišče razglasi stečaj, predlog zavrne ali konča postopek z ustavitvijo.

Sodišče konča postopek z ustavitvijo s sklepom brez razglasitve stečaja, in to ne glede na dolžnikovo insolventnost, če dolžnikova sredstva ne zadostujejo za kritje stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku, in če ni mogoče izterjati ali zahtevati vračila premoženja ali vložiti zahtevka zoper člana upravnega odbora. Sodišče lahko postopek prav tako konča z ustavitvijo brez razglasitve stečaja, in to ne glede na dolžnikovo insolventnost, če dolžnikovo premoženje vključuje predvsem terjatve za izterjavo ali terjatve zoper tretje osebe in je poplačilo teh terjatev malo verjetno. Sodišče postopka ne konča z ustavitvijo, če dolžnik, upnik ali tretja oseba nakaže znesek, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku, na za to namenjen račun ali če sodišče ugotovi predlogu oddelka za insolventnost, da se stečajni postopek v zvezi z dolžnikom, ki je pravna oseba, vodi kot javna preiskava. Če se stečajni postopek v zvezi z dolžnikom, ki je pravna oseba, konča z ustavitvijo, začasni upravitelj likvidira pravno osebo v dveh mesecih od pravnomočnosti sklepa o končanju postopka brez likvidacijskega postopka. Če ima dolžnik ob ustavitvi stečajnega postopka kakršno koli premoženje, se najprej plačajo nagrade za začasnega upravitelja in pokrijejo potrebni izdatki.

Stečajni postopek se konča z ustavitvijo stečajnega postopka, prenehanjem razlogov za stečaj, soglasjem upnikov, odobritvijo končnega poročila, odobritvijo poravnave ali iz drugih razlogov, določenih z zakonom.

Sodišče konča stečajni postopek z ustavitvijo, če stečajna masa ne zadostuje za kritje konsolidiranih obveznosti ter stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku. V primeru dolžnika, ki je pravna oseba, sodišče oddelku za insolventnost predlaga vložitev vloge za izvedbo stečajnega postopka v obliki javne preiskave, pri čemer dodeli razumen rok za vložitev vloge. Če je vlogi ugodeno, se postopek ne konča in se nadaljuje kot javna preiskava.

Sodišče konča stečajni postopek na podlagi predloga dolžnika, če ni več razlogov za stečajni postopek, pod pogojem, da dolžnik dokaže, da ni insolventen ali da ni verjetno, da bo postal insolventen v prihodnosti, če je bil stečaj razglašen, ker je bilo verjetno, da bo dolžnik v prihodnosti postal insolventen. Če se stečajni postopek konča, ker ni več razlogov zanj, se pravna oseba ne razpusti.

Sodišče konča stečajni postopek na podlagi predloga dolžnika, če so vsi upniki, ki so v določenem roku prijavili svoje terjatve, soglašali s končanjem postopka. Če je dolžnik, ki je pravna oseba, trajno insolventen, sodišče odloči o likvidaciji dolžnika, ki je pravna oseba, s sklepom o končanju postopka. Stečajni postopek se konča z odobritvijo končnega poročila, ki ga upravitelj predloži stečajnemu odboru in sodišču. Upravitelj vanj vključi informacije o stečajni masi in izkupičku od njene prodaje, plačilih, terjatvah, ki so jih priznali upniki, vloženi in še ne vloženi tožbah itd. Upniki lahko pri sodišču vložijo ugovor zoper končno poročilo. Sodišče odloči o odobritvi končnega poročila in končanju stečajnega postopka. Sodišče zavrne odobritev končnega poročila in ga s sklepom vrne upravitelju za nadaljevanje stečajnega postopka, če je iz končnega poročila razvidno, da so bile v stečajnem postopku kršene pravice dolžnika ali upnikov.

Stečajni postopek se lahko konča tudi z razglasitvijo poravnave. Poravnava je dogovor med dolžnikom in upniki o plačilu dolgov, vključuje pa zmanjšanje dolgov ali podaljšanje roka za plačilo. V stečajnem postopku se sklene na predlog dolžnika ali upravitelja po razglasitvi stečaja. Sklep o poravnavi sprejme skupščina upnikov. Sodišče odloči o odobritvi poravnave in konča stečajni postopek s sklepom o odobritvi poravnave.

Če se stečajni postopek ne konča v dveh letih od razglasitve stečaja, upravitelj do končanja stečajnega postopka vsakih šest mesecev stečajnemu odboru in sodišču predloži poročilo. V njem navede razloge, zakaj stečajni postopek še ni končan, ter informacije o prodani in neprodani stečajni masi in njenem upravljanju. Sodišče razreši upravitelja, ko je stečajni postopek končan, razen če je z zakonom določeno drugače. Sodišče lahko zavrne razrešitev upravitelja, če do končanja stečajnega postopka stečajna masa ni bila v celoti prodana, če je treba za stečajno maso denar še prejeti, če tožbe, ki jih je vložil upravitelj, še niso bile obravnavane ali če upravitelj namerava ali mora vložiti tožbo. V takem primeru upravitelj še naprej opravlja svoje dolžnosti tudi po končanem stečajnem postopku. Če po koncu stečajnega postopka in razrešitvi upravitelja v stečajno maso prispe denar, če se sprostijo denarni zneski, položeni ob razdelitvi, ali če se izkaže, da stečajna masa vključuje predmete, ki v stečajnem postopku niso bili upoštevani, sodišče na lastno pobudo ali predlog upravitelja ali upnika izda sklep o nadaljnji razdelitvi.

Končanje postopka reorganizacije in učinki končanja

Postopek reorganizacije se konča, če je predčasno ustavljen, če je načrt reorganizacije razveljavljen ali izveden pred rokom ali če se izteče rok za izvedbo načrta reorganizacije, kot je določen v njem. Če je načrt reorganizacije izveden pred rokom, se postopek reorganizacije konča, če je podjetje vse obveznosti, ki jih je prevzelo na podlagi načrta reorganizacije, izpolnilo pred iztekom roka za izvedbo načrta reorganizacije.

Postopek reorganizacije se lahko predčasno konča le pred odobritvijo načrta reorganizacije. Sodišče predčasno konča postopek reorganizacije, če podjetje krši svojo obveznost sodelovanja ali ne plača zneska, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje nagrad in stroškov svetovalca ali strokovnjaka za reorganizacijo, če načrt reorganizacije ni odobren, če podjetje vloži predlog v zvezi s tem, če ni več razlogov za uvedbo postopka reorganizacije, če je premoženje podjetja upravljeno ali so interesi upnikov oškodovani, če načrt reorganizacije ni predložen do roka ali če je podjetje predložilo netočne informacije o terjatvah. Če sodišče predčasno konča postopek reorganizacije, vse posledice uvedbe postopka reorganizacije retroaktivno prenehajo obstajati. Ko se izteče rok za izvedbo načrta reorganizacije, se postopek reorganizacije konča.

Postopek reorganizacije se lahko konča tudi z razveljavitvijo načrta reorganizacije. Načrt reorganizacije se razveljavi, če je bilo podjetje obsojeno zaradi kaznivega dejanja v zvezi s stečajem ali kaznivega dejanja v zvezi z izvršilnim postopkom po odobritvi načrta reorganizacije, če podjetje v bistvenem obsegu ne izpolni svojih obveznosti na podlagi načrta reorganizacije, če je ob izteku vsaj polovice obdobja veljavnosti načrta reorganizacije jasno, da podjetje ne more izpolniti obveznosti, ki jih je prevzelo na podlagi načrta reorganizacije, na predlog svetovalca za reorganizacijo, če taksa za nadzor ni plačana ali če

podjetje svetovalcu za reorganizacijo ne pomaga pri izvajanju nadzorne obveznosti ali mu ne zagotovi informacij, ki jih ta potrebuje za izvajanje nadzora, če podjetje vloži predlog za razveljavitev načrta reorganizacije ali če se za podjetje razglasi stečaj. Če je načrt reorganizacije razveljaven, vse posledice uvedbe postopka reorganizacije retroaktivno prenehajo obstajati. Posledice uvedbe postopka reorganizacije vključujejo tudi podaljšanje rokov za izterjavo, določenih v morebitnem poznejšem stečajnem ali izvršilnem postopku. Ta posledica ne preneha obstajati.

Končanje postopka prestrukturiranja dolga in učinki končanja

Postopek prestrukturiranja dolga se konča, če je načrt prestrukturiranja dolga razveljaven, če se postopek konča ali če se izteče rok za izvedbo, kot je določen v načrtu prestrukturiranja dolga. Če je načrt prestrukturiranja izveden pred rokom, se postopek konča, če je dolžnik vse obveznosti, ki jih je prevzel na podlagi načrta prestrukturiranja, izpolnil pred iztekom roka za izvedbo načrta prestrukturiranja.

Sodišče razveljavi načrt prestrukturiranja na predlog dolžnika in če se za dolžnika razglasi stečaj. Sodišče lahko razveljavi načrt prestrukturiranja, če dolžnik v bistvenem obsegu ne izpolni obveznosti na podlagi načrta prestrukturiranja, če je ob izteku vsaj polovice obdobja veljavnosti načrta prestrukturiranja jasno, da dolžnik ne more izpolniti obveznosti, ki jih je prevzel na podlagi načrta, če dolžnik nima težav s solventnostjo ali jih je rešil, če je dolžnik namerno ali iz hude malomarnosti predložil vsebinsko nepravilne ali nepopolne informacije o svojem premoženju, dohodku, upnikih ali obveznostih, če je dolžnik izvedel plačila upnikom, ki niso navedeni v načrtu prestrukturiranja, s čimer je bistveno škodoval interesom drugih upnikov, če dolžnik sodišču ali svetovalcu ne pomaga pri izvajanju nadzorne obveznosti ali mu ne zagotovi informacij, potrebnih za izvajanje nadzora, ali če dolžnik ne plača zneska, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje nagrad in stroškov upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti ali strokovnjaka. Če je načrt prestrukturiranja razveljaven, vse posledice ugoditve predlogu za prestrukturiranje dolga retroaktivno prenehajo obstajati. Posledice uvedbe postopka prestrukturiranja vključujejo tudi podaljšanje rokov za izterjavo, določenih v morebitnem poznejšem stečajnem ali izvršilnem postopku. Ta posledica ne preneha obstajati.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Pravice upnikov po končanju stečajnega postopka

Po končanju stečajnega postopka lahko upniki terjatve, ki bi lahko bile prijavljene med stečajnim postopkom, vendar niso bile, in terjatve, ki so bile prijavljene, vendar niso bile poplačane, ali zoper katere je dolžnik vložil ugovor, prijavijo zoper dolžnika v skladu s splošnim postopkom. V takem primeru se obresti in zamudne obresti za obdobje stečajnega postopka ne zaračunajo.

Če je dolžnik, ki je fizična oseba, oproščen svojih obveznosti, ki med stečajnim postopkom niso bile izpolnjene, terjatve upnikov v stečajnem postopku zoper dolžnika, vključno s terjatvami upnikov v stečajnem postopku, ki med stečajnim postopkom terjatev niso prijavili, ugasnejo, razen obveznosti odškodnine za škodo, namerno povzročeno z nezakonitim ravnanjem, ali plačila preživitve za otroka ali starša.

Upniki lahko po končanju stečajnega postopka prijavijo tudi terjatve, ki izhajajo iz konsolidiranih obveznosti, ki v stečajnem postopku zoper dolžnika niso bile poravnane. V skladu s splošnim postopkom se lahko zoper dolžnika prijavijo tudi terjatve, nastale med stečajnim postopkom, ki jih v stečajnem postopku ni bilo mogoče prijaviti. V takem primeru začne zastaralni rok teči od končanja stečajnega postopka. Kolikor upnikova terjatev, priznana v stečajnem postopku, ni bila poplačana v stečajnem postopku, sklep pomeni izvršilni naslov, razen če je dolžnik vložil ugovor zoper terjatev ali je sodišče priznalo upnikovo terjatev.

Pravice upnikov po končanju postopka reorganizacije

Če se postopek reorganizacije konča, ko se izteče rok za izvedbo načrta reorganizacije, lahko upnik terjatev, prestrukturirano na podlagi načrta reorganizacije, uveljavlja le v obsegu, ki je bil dogovorjen v načrtu reorganizacije, vendar ni bil izpolnjen v skladu z navedenim načrtom.

Če je načrt reorganizacije razveljaven ali predčasno ustavljen, posledice uvedbe postopka reorganizacije retroaktivno prenehajo obstajati. Pravica do terjatve upnika, katerega terjatev je bila prestrukturirana na podlagi načrta reorganizacije, se zoper podjetje obnovi v prvotnem znesku. Upoštevati je treba tudi upnikove pridobitve med izvajanjem načrta reorganizacije.

Pravice upnikov po končanju postopka prestrukturiranja dolga

Po izteku roka za izvedbo načrta prestrukturiranja lahko upnik terjatev, prestrukturirano na podlagi načrta, uveljavlja le v obsegu, ki je bil dogovorjen v načrtu, vendar ni bil izpolnjen. Če je načrt razveljaven, se pravica do terjatve upnika, katerega terjatev je bila prestrukturirana na podlagi načrta prestrukturiranja, zoper dolžnika obnovi v prvotnem znesku. Upoštevati je treba tudi upnikove pridobitve med izvajanjem načrta prestrukturiranja.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek

Če je predlogu za stečaj ugodeno ali če se stečajni postopek konča s poravnavo, se stroški in izdatki, nastali v stečajnem postopku, plačajo iz stečajne mase. Če sodišče zavrne upnikov predlog za stečaj ali če se postopek konča, ker upnik umakne predlog za stečaj, stroške in izdatke, nastale v stečajnem postopku, povrne upnik. V primeru ustavitve stečajnega postopka sodišče odloči o razdelitvi stroškov in izdatkov, nastalih v stečajnem postopku, ob upoštevanju okoliščin.

Če se postopek, uveden na podlagi dolžnikovega predloga, konča z ustavitvijo brez razglasitve stečaja in dolžnikovo premoženje ne zadostuje za potrebna izplačila, sodišče dolžniku odredi, naj plača nagrade in stroške začasnega upravitelja, ki se povrnejo, lahko pa odredi, naj se povrnejo iz državnih sredstev.

Povračilo nagrad in stroškov začasnega upravitelja iz državnih sredstev ne presega ene minimalne mesečne plače (vključno z davki, določenimi z zakonom, razen davka na dodano vrednost). Sodišče ne odredi povračila nagrad in stroškov začasnega upravitelja iz državnih sredstev, če je dolžnik, upnik ali tretja oseba nakazal znesek, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje nagrad in stroškov začasnega upravitelja, ki se povrnejo, na za to namenjen račun.

Če predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti vloži dolžnik, ki je fizična oseba, ali če je predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti vložen zoper dolžnika, se uporabi podoben postopek. Namesto začasnega upravitelja je za fizično osebo imenovan upravitelj v postopkih v primeru insolventnosti.

Postopek reorganizacije

Če je uveden postopek reorganizacije, sodišče določi rok, v katerem mora podjetje nakazati znesek, ki ga je sodišče določilo kot polog za kritje začetnih nagrad in začetnih stroškov svetovalca za reorganizacijo, na za to namenjen račun. Če podjetje tega zneska ne plača, sodišče konča postopek reorganizacije. Znesek nagrad in stroškov svetovalca za reorganizacijo, ki se povrne, določi sodišče ob razrešitvi svetovalca za reorganizacijo ali odobritvi načrta reorganizacije na podlagi poročila o dejavnostih in stroških svetovalca za reorganizacijo.

Če sodišče v postopek reorganizacije vključi strokovnjake, imajo ti pravico do povračila nujnih in upravičenih stroškov, nastalih med izpolnjevanjem njihovih obveznosti, in nagrade za izpolnitev svojih dolžnosti. Znesek nagrad in stroškov strokovnjaka, ki se povrne, določi sodišče. Sodišče lahko pri določitvi nagrad za strokovnjaka tudi zasliši podjetje.

Postopek prestrukturiranja dolga

Stroške in izdatke, nastale v postopku prestrukturiranja dolga, nosi dolžnik. Stroške postopka upnikov nosijo upniki sami. Sodišče lahko dolžniku odredi, naj plača stroške postopka upnikov, če je dolžnik vede predložil neutemeljen predlog za prestrukturiranje dolga ali upnikom povzročil stroške postopka tako, da je vede predložil napačne informacije ali neutemeljen predlog ali ugovor. Če je načrt prestrukturiranja dolga izveden, dolžniku ni treba povrniti stroškov postopkovne pomoči, ki jo je odobrila država. Če je bil uveden postopek prestrukturiranja dolga, sodišče določi znesek, ki ga mora dolžnik nakazati kot polog za kritje nagrad in stroškov upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti na za to namenjen račun, in rok, v katerem mora dolžnik ta znesek plačati. Če sodišče imenuje strokovnjaka, lahko določi tudi znesek, ki ga mora dolžnik vnaprej nakazati kot nadomestilo za nagrade in stroške strokovnjaka.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Stečajni postopek

Ob razglasitvi stečaja se dolžnikova pravica do upravljanja stečajne mase in razpolaganja z njo prenese na stečajnega upravitelja. Po razglasitvi stečaja je vsako dolžnikovo razpolaganje s predmeti, ki so del stečajne mase, neveljavno. Dolžnik, ki je fizična oseba, lahko razpolaga s stečajno maso s soglasjem upravitelja. Vsako razpolaganje brez soglasja upravitelja je neveljavno.

Sodišče v postopku izpodbijanja razveljavi vsak posel ali drugo dejanje dolžnika, ki je bil sklenjen oziroma izvedeno pred razglasitvijo stečaja in ki škoduje interesom upnikov. Če je bil v obdobju od imenovanja začasnega upravitelja ali upravitelja v postopkih v primeru insolventnosti do razglasitve stečaja sklenjen izpodbijni posel ali izvedeno katero koli drugo izpodbijno dejanje, se zanj šteje, da so bili z njim oškodovani interesi upnikov.

Dolžnik, upnik ali upravitelj lahko pri sodišču predlaga, naj za ničen razglasi sklep skupščine upnikov, če ta ni v skladu z zakonom ali je bil sprejet v nasprotju s postopkom, določenim z zakonom, ali če je pravica do izpodbijanja sklepa neposredno določena z zakonom. Razglasitev ničnosti sklepa skupščine upnikov se lahko predlaga tudi, če so s sklepom oškodovani skupni interesi upnikov.

Če je bil uveden postopek za odpust obveznosti dolžnika, ki je fizična oseba, lahko sodišče na zahtevo upnika sklep, s katerim so dolžniku odpuščene obveznosti, ki med stečajnim postopkom niso bile izpolnjene, v enem letu od izdaje sklepa razglasi za ničen, če se izkaže, da je dolžnik med postopkom za odpust obveznosti dolžnika namerno kršil svoje obveznosti in tako bistveno oviral poplačilo terjatev upnikov.

Če dolžnik in upniki po razglasitvi stečaja sklenejo poravnavo, jo lahko sodišče razveljavi, če dolžnik ne izpolni svojih obveznosti, ki izhajajo iz poravnave, če je obsojen zaradi kaznivega dejanja v zvezi s stečajem ali kaznivega dejanja v zvezi z izvršilnim postopkom ali če je ob izteku vsaj polovice obdobja veljavnosti poravnave jasno, da dolžnik ne more izpolniti njenih pogojev. Razveljavitev poravnave vpliva na vse upnike, ki so sodelovali v njej, in s tem ščiti vse upnike.

Postopek reorganizacije

Sodišče razveljavi načrt reorganizacije, če je bilo podjetje po odobritvi načrta reorganizacije obsojeno zaradi kaznivega dejanja v zvezi s stečajem ali kaznivega dejanja v zvezi z izvršilnim postopkom, če podjetje v bistvenem obsegu ne izpolni svojih obveznosti na podlagi načrta reorganizacije, če je ob izteku vsaj polovice obdobja veljavnosti načrta reorganizacije jasno, da podjetje ne more izpolniti obveznosti, ki jih je prevzelo na podlagi načrta reorganizacije, na predlog svetovalca za reorganizacijo, če taksa za nadzor ni plačana ali če podjetje svetovalcu za reorganizacijo ne pomaga pri izvajanju nadzorne obveznosti ali mu ne zagotovi informacij, ki jih ta potrebuje za izvajanje nadzora, ali na podlagi predloga podjetja ali če se za podjetje razglasi stečaj. Pravica do terjatve upnika, katerega terjatev je bila prestrukturirana na podlagi načrta reorganizacije, se zoper podjetje obnovi v prvotnem znesku, upoštevati pa je treba tudi upnikove pridobitve med izvajanjem načrta reorganizacije.

Postopek prestrukturiranja dolga

Sodišče razveljavi načrt prestrukturiranja na predlog dolžnika ali če se za dolžnika razglasi stečaj, če dolžnik v bistvenem obsegu ne izpolni obveznosti na podlagi načrta prestrukturiranja, če je ob izteku vsaj polovice obdobja veljavnosti načrta prestrukturiranja jasno, da dolžnik ne more izpolniti obveznosti, ki jih je prevzel na podlagi načrta, če dolžnik nima težav s solventnostjo ali jih je rešil in prestrukturiranje terjatev upnikov ni več pošteno za upnike zaradi bistvene spremembe okoliščin, če je dolžnik namerno ali iz hude malomarnosti predložil stvarno nepravilne ali nepopolne informacije o svojem premoženju, dohodku, upnikih ali obveznostih, če je dolžnik izvedel plačila upnikom, ki v načrtu prestrukturiranja niso navedeni, s čimer je bistveno škodoval interesom drugih upnikov, če dolžnik ne pomaga sodišču ali svetovalcu pri izvajanju nadzorne obveznosti ali ne zagotovi informacij, potrebnih za izvajanje nadzora, ali če dolžnik ne plača zneska, ki ga je sodišče določilo kot polog. Pravica do terjatve upnika, katerega terjatev je bila prestrukturirana na podlagi načrta prestrukturiranja, se zoper dolžnika obnovi v prvotnem znesku. Upoštevati je treba tudi upnikove pridobitve med izvajanjem načrta prestrukturiranja.

Zadnja posodobitev: 24/08/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Insolventnost/stečaj - Irska

Irsko zakonodajo o osebni insolventnosti urejajo zakon o stečaju iz leta 1988 (kakor je bil spremenjen) in zakoni o osebni insolventnosti, sprejeti v letih 2012 do 2015 (v nadaljnjem besedilu: zakon o osebni insolventnosti). Z zakonom o osebni insolventnosti so določene tri metode reševanja dolga in uvedene spremembe zakonodaje o stečaju.

Vse postopke v primeru osebne insolventnosti, vključno s stečajem, vodi irska služba za postopke v primeru insolventnosti (*Insolvency Service of Ireland* (ISI)), ki je neodvisen z zakonom določen organ, ustanovljen leta 2013, deluje pa pod okriljem ministrstva za pravosodje in enakost (*Department of Justice and Equality*).

Postopki v primeru osebne insolventnosti, ki so urejeni z zakonom o osebni insolventnosti, zajemajo naslednje tri ureditve:

obvestilo o odpisu dolgov (*Debt Relief Notice (DRN)*): za dolgove do 35 000 EUR za osebe, ki so praktično brez premoženja in imajo zelo nizke dohodke;

ureditev za poravnavo dolgov (*Debt Settlement Arrangement (DSA)*): za dogovorjeno poravnavo neomejenih nezavarovanih dolgov v največ petletnem obdobju (ki se lahko v nekaterih okoliščinah podaljša na šest let);

ureditev v primeru osebne insolventnosti (*Personal Insolvency Arrangement (PIA)*): za dogovorjeno poravnavo ali prestrukturiranje zavarovanega dolga v višini do 3 milijonov EUR (ob dogovoru z upniki se lahko ta meja dvigne) in neomejenega nezavarovanega dolga v največ šestletnem obdobju (ki se lahko v nekaterih okoliščinah podaljša na sedem let).

Za ureditev za poravnavo dolgov in ureditev v primeru osebne insolventnosti je značilen postopek v treh fazah:

1. faza: pristojno sodišče izda **potrdilo o zaščiti (*Protective Certificate (PC)*)**, s katerim je ob izdaji nekaterim imenovanim ali „opredeljenim“ upnikom onemogočeno, da bi zaradi izterjave dolga začeli sodni postopek zoper dolžnika, vključno z vložitvijo predloga za stečaj. Potrdilo o zaščiti, ki ga izda pristojno sodišče, velja 70 dni, vendar se lahko iz nekaterih razlogov podaljša za dodatnih 40 dni; [i]

2. faza: ta faza vključuje pogajanje upravitelja v postopku zaradi osebne insolventnosti (*Personal Insolvency Practitioner (PIP)*) v imenu dolžnika z njegovimi opredeljenimi upniki in odobritev predloga z glasovanjem na uradnem zboru upnikov. Z nedavno zakonodajo je, samo pri ureditvi v primeru osebne insolventnosti, dolžniku omogočeno, da predlaga sodno presojo predloga, če so upniki na zboru zavrnil predlog za ureditev v primeru osebne insolventnosti; [ii]

3. faza: izvajanje ureditev, vključno z rednimi razdelitvami upnikom in morebitnimi letnimi pregledi, kar oboje izvaja upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti.

Dolžnik lahko samo enkrat izkoristi obvestilo o odpisu dolgov, ureditev za poravnavo dolgov ali ureditev v primeru osebne insolventnosti.

Stečaj je možnost za dolžnike, ki zaradi svojih okoliščin ne izpolnjujejo meril za upravičenost do treh zgoraj navedenih reševanj dolga ali so že vstopili v eno od reševanj dolga, vendar se je za ureditev z upniki izkazalo, da ni vzdržna.

Če posameznik izkaže, da njegovega finančnega položaja ni mogoče rešiti z ureditvijo v primeru insolventnosti, in ima v zvezi s tem dopis upravitelja v postopku zaradi osebne insolventnosti, lahko višjemu sodišču (*High Court*) predlaga, naj razglasi njegov stečaj. Posameznik mora predlog za sklep o razglasitvi stečaja (sklep o začetku stečajnega postopka) vložiti pri preiskovalnem uradu višjega sodišča (*Examiner's Office of the High Court*) in plačati začetno takso v višini 200 EUR. Vložnik predloga bo zaslišalo višje sodišče; ko je razglašen stečaj posameznika, mora ta po zakonu ravnati v skladu z navodili uradnega stečajnega upravitelja (*Official Assignee in Bankruptcy*) in njegovega urada (oddelek za stečaje pri irski službi za postopke v primeru insolventnosti), ki sta odgovorna za upravljanje stečajne mase.

Takoj ko je za dolžnika razglašen stečaj, se njegovi nezavarovani dolgovi v celoti odpišejo, vendar pa vse njegovo premoženje postane last uradnega stečajnega upravitelja, ki je upravitelj stečajne mase, ki ga je imenovalo višje sodišče.

Stečajni postopek se lahko začne v naslednjih dveh primerih:

lahko ga začne upnik, tako da pri višjem sodišču vložijo predlog za razglasitev stečaja posameznika, ki ima dolgove do njega, pri čemer dokaže, da je upnik posameznika in da posameznik ni zadostno poskušal poravnati svojih dolgov;

lahko se začne na predlog samega posameznika, kar se imenuje razglasitev stečaja na lastni predlog.

Stečajni postopek zoper stečajnega dolžnika se samodejno ustavi po enem letu od datuma sklepa o razglasitvi stečaja, če ni bil zoper njega izdan sklep o podaljšanju stečajnega postopka (ki ga v primeru neupoštevanja navodil sprejme uradni stečajni upravitelj).

Z zakonom o osebni insolventnosti je uveden nov poklic, ki ga regulira irska služba za postopke v primeru insolventnosti in zajema dve kategoriji:

1. odobrene posrednike (*Approved Intermediaries (AI)*): osebe ali skupni organi, ki jih je irska služba za postopke v primeru insolventnosti pooblastila za podporo dolžnikom, ki želijo vložiti predlog za obvestilo o odpisu dolgov;

2. upravitelje v postopku zaradi osebne insolventnosti (*Personal Insolvency Practitioners (PIP)*): osebe, ki jih je irska služba za postopke v primeru insolventnosti pooblastila, da delujejo kot zveza med dolžnikom in njegovimi upniki zaradi zagotovitve ureditve za poravnavo dolgov ali ureditve v primeru osebne insolventnosti. Upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti je po zakonu obvezan ravnati v skladu z zakonom o osebni insolventnosti in s tem povezanimi predpisi. [iii]

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Na Irskem postopek v primeru osebne insolventnosti začnejo posamezniki (vključno s partnerstvi posameznikov) s postopki, določenimi v zakonu o osebni insolventnosti. Stečajni postopek zoper dolžnika lahko začnejo upniki, lahko pa dolžnik na lastno pobudo vložijo predlog za začetek stečajnega postopka.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti

Prvi pogoj za začetek postopka v primeru osebne insolventnosti je, da je dolžnik insolventen, kar pomeni, da ne more plačati svojih dolgov ob njihovi zapadlosti. Katera od treh ureditev je ustrezna, je nato odvisno od vrste in obsega dolgov ter dolžnikovih dohodkov.

Da lahko posameznik, ki je v postopku v primeru insolventnosti, še vedno ohranja razumen življenjski standard, je irska služba za postopke v primeru insolventnosti (po obsežnem posvetovanju) pripravila smernice, ki se nanašajo na „razumne življenjske stroške“. Te smernice zagotavljajo vzdržnost ureditve v primeru insolventnosti, obenem pa tudi pomagajo zaščititi dolžnikovo zakonsko pravico do razumnega življenjskega standarda, s tem da zagotavljajo pošteno in pregledno metodo standardiziranja vsakodnevnih življenjskih stroškov za dolžnike v težavah. Dolžnikove razumne življenjske stroške na podlagi predloge, ki jo je določila irska služba za postopke v primeru insolventnosti, izračuna njegov odobreni posrednik ali upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti ob vložitvi predloga za ureditev v primeru insolventnosti.

1. Obvestilo o odpisu dolgov

Da bi lahko dolžnik zaprosil za obvestilo o odpisu dolgov, mora:

biti nezmožen v celoti poravnati svoje dolgove ob njihovi zapadlosti;

imeti po odšteti razumnih življenjskih stroških neto mesečni razpoložljivi dohodek v višini 60 EUR ali manj;

imeti premoženje v vrednosti 400 EUR ali manj. Dolžniki imajo lahko tudi:

en kos nakita v vrednosti največ 750 EUR;

eno motorno vozilo, vredno največ 2 000 EUR, in

stanovanjsko opremo ali pripomočke, če njihova skupna vrednost ne presega 6 000 EUR;

imeti stalno prebivališče v Republiki Irski ali so morali imeti v preteklem letu običajno prebivališče ali kraj poslovanja na Irskem;

izpolniti in podpisati predpisano finančno poročilo (*Prescribed Financial Statement (PFS)*) in podati uradno izjavo, da je resnično in točno.

Običajni primeri dolgov, vključenih v obvestilo o odpisu dolgov, so dolgovi na podlagi kreditnih kartic, prekoračitve limita, osebna posojila, posojila kreditne zadruge, računi za komunalne storitve in trgovinske kreditne kartice.

2. Ureditev za poravnavo dolgov

Dolžnik lahko predlaga ureditev za poravnavo dolgov, če:

ni zmožen v celoti poravnati svojih dolgov ob njihovi zapadlosti;

ima enega ali več nezavarovanih upnikov;

ima stalno prebivališče v Republiki Irski ali je v preteklem letu imel običajno prebivališče ali kraj poslovanja na Irskem;

je izpolnil in podpisal predpisano finančno poročilo in podal uradno izjavo, da so navedene informacije resnične in točne;

je pridobil izjavo upravitelja v postopku zaradi osebne insolventnosti, s katero upravitelj potrjuje svoje mnenje, da:

so informacije v predpisanem finančnem poročilu resnične in točne;

je dolžnik upravičen do vložitve predloga za ureditev za poravnavo dolgov;

glede na dolžnikovo predpisano finančno poročilo ni verjetno, da bo dolžnik v naslednjih petih letih postal solventen;

če dolžnik vstopi v ureditev za poravnavo dolgov, obstajajo razumne možnosti, da bo v naslednjih petih letih postal solventen.

Poleg dolgov, navedenih pri obvestilu o odpisu dolgov, lahko dolgovi v ureditvi za poravnavo dolgov običajno vključujejo posojila in osebna jamstva.

3. Ureditev v primeru osebne insolventnosti

Dolžnik lahko predlaga ureditev v primeru osebne insolventnosti, če:

ni zmožen v celoti poravnati svojih dolgov ob njihovi zapadlosti;

ima dolgove do vsaj enega zavarovanega upnika, ki so zavarovani z nepremičninami ali premoženjem na Irskem;

ima zavarovane dolgove v višini do 3 milijonov EUR (če se vsi zavarovani upniki strinjajo, se lahko ta meja dvigne);

je v postopku v zvezi z zamudami pri odplačevanju hipotekarnih posojil (npr. postopku za reševanje zamud pri odplačevanju hipotekarnih posojil, ki ga vodi centralna banka Irske) šest mesecev sodeloval z zavarovanim upnikom v zvezi z glavnim zasebnim prebivališčem in:

ni bila sprejeta nobena alternativna ureditev odplačila, ali

je zavarovani upnik potrdil, da ne bo sprejel take ureditve, ali
je dolžnik vstopil v alternativno ureditev odplačila in si jo prizadeval upoštevati, kar je potrdil upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti;
ima stalno prebivališče v Republiki Irski ali je v preteklem letu imel običajno prebivališče ali kraj poslovanja na Irskem;
je izpolnil in podpisal predpisano finančno poročilo ter podal uradno izjavo, da je resnično in točno;
je pridobil izjavo upravitelja v postopku zaradi osebne insolventnosti, s katero upravitelj potrjuje svoje mnenje, da:
so informacije v predpisanem finančnem poročilu resnične in točne;
je dolžnik upravičen do vložitve predloga za ureditev v primeru osebne insolventnosti;
glede na dolžnikovo predpisano finančno poročilo ni verjetno, da bo dolžnik v naslednjih petih letih postal solventen;
če dolžnik vstopi v ureditev v primeru osebne insolventnosti, obstajajo razumne možnosti, da bo v naslednjih petih letih postal solventen.
Poleg dolgov, navedenih pri obvestilu o odpisu dolgov in ureditvi za poravnavo dolgov, dolgov, običajno vključeni v ureditev v primeru osebne insolventnosti, vključujejo stanovanjska posojila za glavno zasebno prebivališče, posojila za naložbe v nepremičnine, hipoteke/posojila za nakup z namenom oddajanja.

Stečaj

Na Irskem imajo posamezniki pravico, da sami predlagajo razglasitev svojega stečaja, tj. pri višjem sodišču lahko vložijo predlog, naj se razglasi njihov stečaj. Pogoji za vložitev takega predloga so:

posameznik ali dolžnik mora biti nezmožen plačati svoje dolgove ob njihovi zapadlosti;
dolžnikovi dolгови morajo presežati vrednost njegovega premoženja za vsaj 20 000 EUR;
dolžnik je moral za poravnavo svojih dolgov razumno poskušati uporabiti eno od zgoraj navedenih treh ureditev v primeru insolventnosti. To je treba pred sodišči dokazati s sklicevanjem na dopis upravitelja v postopku zaradi osebne insolventnosti ali odobrenega posrednika.
Predlog za začetek stečajnega postopka lahko vloži tudi upnik. Če upnik predlaga začetek stečajnega postopka, ni smel predhodno neutemeljeno zavrniti predloga za ureditev za poravnavo dolgov ali ureditev v primeru osebne insolventnosti.

Za sklep o začetku stečajnega postopka je treba vložiti predlog, pri čemer mora vložnik preiskovalnemu uradu višjega sodišča predložiti različne dokumente in zaprisežene izjave, ki jih predpiše višje sodišče. Izdani sklep o začetku stečajnega postopka velja od dejanskega datuma samega sklepa in nima retroaktivnega učinka do datuma vložitve predloga za stečaj, kot to lahko velja v nekaterih jurisdikcijah.

Dokler ni izdan sklep o začetku stečajnega postopka, upnik na podlagi zakona o stečaju nima posebnega pravnega sredstva za imenovanje začasnega upravitelja – s členom 23 zakona o stečaju je dovoljeno prijetje stečajnega dolžnika po razglasitvi stečaja, če ima namen zapustiti jurisdikcijo, da bi se izognil stečajnemu postopku.

Dolžnik ali upnik lahko ugovarja sklepu o začetku stečajnega postopka tako, da pri višjem sodišču vloži predlog in zaprisežene izjave, v katerih so navedeni razlogi za ugovor.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Splošni cilj, na katerem temelji zakon o osebni insolventnosti, je zaščiti, kolikor je mogoče, dolžnikovo glavno zasebno prebivališče, in ob upoštevanju tega cilja so oblikovane tudi ustrezne določbe zakonodaje.

Premoženje v okviru postopka v primeru insolventnosti

V primeru ureditve za poravnavo dolgov ali ureditve v primeru osebne insolventnosti upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti dolžnikovega premoženja običajno ne prevzame v fizično posest ali last, ampak za obdobje veljavnosti ureditve prevzame nadzor nad dolžnikovim virom dohodkov in po pogojih ureditve iz njega poplača upnikove terjatve. Razpoložljivi vir dohodkov pomeni dohodke, ki so na voljo po odšteju razumnih življenjskih stroškov, plačil najemnine ali hipotekarnega posojila in drugih plačil v posebnih okoliščinah, kot so zdravstveni stroški. Zavarovana posojila običajno plača neposredno dolžnik svojemu upniku glede na pogoje njune ureditve. Če je treba v okviru ureditve prodati del premoženja, ga običajno proda sam dolžnik.

Premoženje v okviru stečajnega postopka

Na podlagi zakonodaje o stečaju se vse premoženje, ki na datum razglasitve stečaja pripada stečajnemu dolžniku, nemudoma prenese na uradnega stečajnega upravitelja (to pomeni, da ima uradni stečajni upravitelj zdaj v lasti vse premoženje v stečajni masi). Med to premoženje spadajo:

gotovina;
računi pri finančnih institucijah, vključno s tekočimi, varčevalnimi, naložbenimi računi itd.;

- vsa zemljišča in stavbe, vključno s tistimi, ki se štejejo za družinske domove;
- stroji, oprema, poklicna orodja, pohištvo, gospodinjski predmeti in aparati;
- vsa vozila;
- pokojnine (z nekaterimi izjemami), naložbeni produkti, delnice in vrednostni papirji;
- zaloga iz katere koli poslovne dejavnosti, ki jo ima stečajni dolžnik v svojem imenu ali v okviru partnerstva;

dolgov do stečajnega dolžnika.

V zvezi z zgornjim obstajajo izjeme:

dolžniki lahko uveljavljajo izvzeto osebno premoženje v vrednosti do 6 000 EUR in lahko pri višjem sodišču zaprosijo za zvišanje te meje;
iz stečajnega postopka je izključeno premoženje, ki izhaja iz kršitve osebnih pravic, saj to niso pravice, ki bi jih bilo treba prenesti na upravitelja za upnike, saj je to osebno premoženje posameznika;
nekatero pokojninske pravice (za dodatna pojasnila glej zakonodajo).

Stečajni dolžnik mora uradnega stečajnega upravitelja obvestiti, če med stečajnim postopkom prejme kakršno koli premoženje, ne glede na to, kako ga je pridobil. Tako premoženje se prenese na uradnega stečajnega upravitelja, ko ga zahteva, in vključi v stečajno maso.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Postopek v primeru insolventnosti

Ko dolžnik najame upravitelja v postopku zaradi osebne insolventnosti, ta deluje kot pogajalec med dolžnikom in njegovimi upniki. Upravitelji v postopku zaradi osebne insolventnosti morajo po zakonu delovati v najboljšem interesu dolžnika in upnikov, zato morajo v ureditvi v primeru insolventnosti oblikovati najboljšo možno ureditev za vse zadevne stranke.

Upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti ima naslednje vloge in funkcije:

sodeluje z dolžnikom, ki razmišlja o vložitvi predloga za ureditev v primeru insolventnosti;
sprejme imenovanje za strokovnjaka za insolventnost;
pregleda predpisano finančno poročilo, ki ga pripravi dolžnik, ter svetuje dolžniku o možnostih in njegovi upravičenosti do vložitve predloga za ureditev za poravnavo dolgov ali ureditev v primeru osebne insolventnosti;
prepriča se, da so finančne informacije, ki mu jih je predložil dolžnik, točne in popolne;

na podlagi meril iz zakonodaje zagotovi mnenje, katera vrsta ureditve v primeru insolventnosti (ureditev za poravnavo dolgov ali ureditev v primeru osebne insolventnosti) najbolj ustreza dolžnikovem položaju;

zagotovi informacije v zvezi z izbranim postopkom, splošnim učinkom pridobitve statusa stranke v ureditvi v primeru insolventnosti in verjetnimi stroški, povezanimi s tem;

v imenu dolžnika zaprosi za potrdilo o zaščiti;

vse upnike obvesti o potrdilu o zaščiti in imenovanju upravitelja v postopku zaradi osebne insolventnosti, pri čemer priloži kopijo dolžnikovega predpisanega finančnega poročila;

pripravi predlog za upnike ter skliče uradni zbor upnikov za obravnavo predloga in glasovanje o njem;

če je predlog odobren, o rezultatu obvesti irsko službo za postopke v primeru insolventnosti in vse upnike;

ko sodišče odobri ureditev ali je odobrena po sodni presoji, med trajanjem ureditve izvaja pogoje ureditve, vključno z izterjavo finančnih sredstev od dolžnika in plačilom upnikom;

spremlja ureditev ves čas njenega trajanja;

vsaj enkrat letno pregleda ureditev.

Dolžnikova naloga v postopku v primeru insolventnosti je, da pošteno sodeluje v postopku, se strinja z ureditvijo, o kateri se je dogovoril s svojim upraviteljem v postopku zaradi osebne insolventnosti, in izpolnjuje potrebne pogoje ureditve.

Stečaj

Ob razglasitvi stečaja se vse premoženje prenese s stečajnega dolžnika na uradnega stečajnega upravitelja. Uradni stečajni upravitelj je neodvisni z zakonom določeni uradnik, katerega naloga je upravljati stečajno premoženje in voditi oddelek za stečaje pri irski službi za postopke v primeru insolventnosti. Na Irskem je lahko fizična oseba imenovana za stečajnega upravitelja, ki nadomesti uradnega stečajnega upravitelja višjega sodišča. V praksi so taka imenovanja izjemno redka. V zakonu o stečaju niso opredeljene nobene kvalifikacije za tako imenovanje.

Dolžnikove pravice v stečajnem postopku so omejene na to, da lahko pri višjem sodišču izpodbija nekatere odločitve uradnega stečajnega upravitelja.

Dolžnik mora upoštevati zahteve urada uradnega stečajnega upravitelja v zvezi z upravljanjem stečajnega premoženja.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Uporaba pobotov je dovoljena z zakonom o osebni insolventnosti in zakonom o stečaju iz leta 1988 (kakor je bil spremenjen). Določeno, je da se lahko pri določitvi vrednosti premoženja ali dolgovanega zneska kakršen koli debetni ali kreditni saldo (b) pri istem upniku pobota s prvotnim zneskom (a). Preostanek se nato šteje za dolg ali premoženje, ki se lahko dolguje dolžniku v ureditvi ali njegovim upnikom. [iv]

Če ima dolžnik prihranke v kreditni zadrugi, do katere ima tudi dolg, kreditna zadruga s temi prihranki pobota znesek, ki ji ga dolguje dolžnik. [v]

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Postopek v primeru insolventnosti

Potrdilo o zaščiti upniku preprečuje, da bi v obdobju veljavnosti tega potrdila kakor koli ukrepal. Dogovori v zvezi s predhodno obstoječimi pogodbami bodo navedeni v končni ureditvi.

Stečaj

Stečaj ne vpliva na pravice zavarovanega upnika glede njegovega zavarovanja, tj. zavarovani upnik ohrani vse pravice, ki jih je imel na podlagi zavarovanja pred stečajnim postopkom. Edina razlika je, da je zdaj lastnik premoženja uradni stečajni upravitelj in ne stečajni dolžnik.

Uradni stečajni upravitelj mora unovčiti (prodati ali oddati) vse premoženje v stečajni masi, da bi v čim večjem obsegu poplačal obveznosti stečajne mase.

Vse terjatve v zvezi z obveznostmi dolžnika, ki temeljijo na pogodbi, torej postanejo obveznosti stečajne mase. Uradni stečajni upravitelj bo samo v izjemnih okoliščinah nadaljeval izvajanje kakršne koli pogodbe za storitve, katerih stranka je stečajni dolžnik.

Če uradni stečajni upravitelj nadaljuje izvajanje pogodbe, postane osebno odgovoren s pravico do nadomestila iz stečajne mase. [vi]

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Postopek v primeru insolventnosti

Ureditev za poravnavo dolgov ali ureditev v primeru osebne insolventnosti: prvi korak, ki ga naredi dolžnik, ki predlaga ureditev za poravnavo dolgov/ureditev v primeru osebne insolventnosti, je, da pri pristojnem sodišču zaprosi za potrdilo o zaščiti. Če je izdano, je z njim nekaterim imenovanim ali opredeljenim upnikom, ki so predmet potrdila o zaščiti, onemogočeno, da bi zoper dolžnika kakor koli ukrepali zaradi izterjave ali izvršbe opredeljenih dolgov. Dejansko upnik ne more:

začeti sodnega postopka v zvezi s svojim dolgom;

nadaljevati nobenega sodnega postopka, vključno s sodnimi sklepi/sodbami itd., ki se je začel pred izdajo potrdila o zaščiti, tj. tak sodni postopek se šteje za začasno ustavljen za čas veljavnosti potrdila;

izvesti nobenega ukrepa za izterjavo ali zavarovanje plačila dolga;

stopiti v stik z dolžnikom v zvezi z dolgom, razen če to zahteva dolžnik;

spremeniti ali odpovedati nobenega dogovora z dolžnikom ali

začeti stečajnega postopka zoper dolžnika.

Ko dolžnik vstopi v ureditev, se za upnike med njenim trajanjem uporabljajo podobne omejitve glede uveljavljanja, kot so navedene zgoraj.

Obvestilo o odpisu dolgov: ko pristojno sodišče izda obvestilo o odpisu dolgov, se med veljavnostjo obvestila uporabljajo enaki zaščitni ukrepi, kot so navedeni zgoraj pri ureditvi za poravnavo dolgov/ureditvi v primeru osebne insolventnosti.

Stečaj

Zavarovani in nezavarovani upniki se v stečajnem postopku obravnavajo različno. Edina možnost, ki je nezavarovanim upnikom stečajnega dolžnika na voljo za izterjavo dolgov, je, da prijavijo terjatev v stečajnem postopku v znesku, ki jim je dolgovan. Nezavarovani upniki ne morejo začeti sodnega postopka zoper stečajnega dolžnika po datumu razglasitve stečaja. To je neposredna in samodejna posledica sklepa o začetku stečajnega postopka, ki ga je izdalo višje sodišče. Stečajni postopek ne vpliva na pravice zavarovanih upnikov.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti

Ureditev za poravnavo dolgov, ureditev v primeru osebne insolventnosti in obvestilo o odpisu dolgov

Glej odgovor na vprašanje 7.

Stečaj

Kot velja za premoženje v stečajni masi, uradni stečajni upravitelj nadomesti stečajnega dolžnika kot toženca v vseh obstoječih pravnih, ki so jih upniki začeli zoper stečajnega dolžnika. Uradni stečajni upravitelj se lahko spusti v postopek in brani pred sodiščem, dogovori za poravnavo ali opusti postopek. Če je uspešen pri obrambi, se kakršna koli nasprotna terjatev ali stroški vplačajo v stečajno maso v korist vseh upnikov. Če je postopek uspešen ali je dosežena poravnava, dogovorjeni znesek postane priznana terjatev v stečajnem postopku.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Irska služba za postopke v primeru insolventnosti je s povezovanjem deležnikov pripravila (predhodni) dokument o standardnem protokolu za ureditev za poravnavo dolgov in ureditev v primeru osebne insolventnosti. V njem so določene obveznosti dolžnikov in upnikov med izvajanjem ureditve. Vzorčna dokumenta o protokolu za ureditev za poravnavo dolgov in ureditev v primeru osebne insolventnosti sta priložena temu dokumentu.

Upnik sodeluje tako:

- 1. Dokazilo o dolgu:** v primeru ureditve za poravnavo dolgov in ureditve v primeru osebne insolventnosti mora upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti, potem ko je sodišče dolžniku izdalo potrdilo o zaščiti, pisati zadevnim upnikom in jih obvestiti o svojem imenovanju ter jih pozvati, naj predložijo dokazilo o dolgovih in navedejo, kako bi morale biti njihove terjatve obravnavane na podlagi pogojev ureditve. V stečajnem postopku morajo vsi upniki predložiti formalno dokazilo o dolgu, preden se jim izplača delež stečajne mase.
  - 2. Glasovanje:** ko upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti, ki deluje za dolžnika, ki želi vstopiti v ureditev za poravnavo dolgov ali ureditev v primeru osebne insolventnosti, skliče zbor upnikov, imajo zadevni upniki pravico glasovati o pogojih ureditve, če so dokazali dolgovani jim dolg.
  - 3. Ugovori:** upnik lahko pri sodišču vložil ugovor, preden začnejo veljati pogoji ureditve za poravnavo dolgov ali ureditve v primeru osebne insolventnosti. Posebni pogoji so določeni v zakonodaji. [\[vii\]](#)
  - 4. Ponudba za poravnavo:** upniki so upravičeni do glasovanja o ponudbi za poravnavo, ki jo je dal stečajni dolžnik. To se zgodi, kadar želi stečajni dolžnik doseči poravnavo z nekaterimi ali vsemi svojimi upniki pred potekom stečajnega postopka, da bi ohranil vse svoje premoženje.
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?**

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti

V zvezi z ureditvijo za poravnavo dolgov ali ureditvijo v primeru osebne insolventnosti upnik ne prijavi formalno terjatev zoper dolžnika. Prva faza v postopku je izpolnitev dolžnikovega predpisanega finančnega poročila. V njem so navedeni vsi upniki in zneski, dolgovani posameznim upnikom, to poročilo pa je dejanska podlaga za izdajo potrdila o zaščiti. Po izdaji potrdila o zaščiti lahko upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti pozove upnike, naj predložijo dokazilo o dolgu, preden bo navedeni upravitelj pripravil ureditev v primeru insolventnosti. Če upnik ne predloži dokazila o dolgu, čeprav je bil k temu pozvan, ima to posledice za glasovalne pravice v zvezi z ureditvijo in izplačilo deleža stečajne mase.

V zvezi s predlogom za obvestilo o odpisu dolgov upnik ne prijavi formalno terjatev, vendar pa ga lahko odobreni posrednik pozove, naj potrdi, ali je znesek, ki ga je dolžnik razkril kot dolgovan, pravičen.

Novi dolgovi, ki nastanejo po datumu ureditve, z ureditvijo niso zajeti. Če se spremeni obseg predhodno obstoječih dolgov, bo morda treba spremeniti celotno ureditev (npr. izkaže se pogojna obveznost).

Stečaj

V stečajnem postopku je oblika stečajne mase (vsa sredstva in obveznosti stečajnega dolžnika) predstavljena na dveh obrazcih, ki ju mora stečajni dolžnik izpolniti in predložiti stečajnemu inšpektorju (*Bankruptcy Inspector*) na dan razglasitve njegovega stečaja: računovodskem poročilu o stanju sredstev in obveznosti ter izjavi z osebniimi informacijami. Vse vrste obveznosti so v stečajni postopek vključene kot nedokazane terjatve, če so dolžniku nastale pred datumom razglasitve njegovega stečaja, tj. datumom začetka stečajnega postopka. Dolgovi, ki stečajnemu dolžniku nastanejo po datumu razglasitve stečaja, ne morejo biti vključeni kot terjatve v stečajni postopek. [\[viii\]](#)

12 Katere so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Postopek v primeru insolventnosti

Po izdaji potrdila o zaščiti v ureditvi za poravnavo dolgov ali ureditvi v primeru osebne insolventnosti so opredeljeni upniki obveščeni o izdaji potrdila o zaščiti in prejmejo kopijo dolžnikovega predpisanega finančnega poročila. Upnik je pozvan, naj pove, kako bi želel, da se obravnava dolgovani mu dolg, lahko pa je tudi pozvan, naj predloži dokazilo o dolgu. Dolg do upnika se dokaže enako, kot se na podlagi zakona o stečaju dokaže dolg stečajnega dolžnika.

Ko upnik dokaže dolg, ima pravico glasovati na uradnem zboru upnikov, sklicanem za odobritev dolžnikovega predloga. Če upnik ne predloži dokazila o dolgu ali sicer ne dokaže ustreznega dolgovanega mu dolga, ne more sodelovati na zboru upnikov ali biti udeležen pri izplačilu deleža stečajne mase, določenem v ureditvi.

Stečaj

Oddelek za stečaje pri irski službi za postopke v primeru insolventnosti pošlje obvestilo o posameznikih, za katere je bil razglašen stečaj, finančnim institucijam na seznamu in vladnim oddelkom dan po tem, ko je za posameznike razglašen stečaj. Obvestilo o teh razglasitvah stečaja je objavljeno tudi na spletišču irske službe za postopke v primeru insolventnosti in v *Iris Oifigiul*, ki je uradna publikacija irske države.

Vsi zavarovani upniki stečajne mase so (pisno ali po e-pošti) obveščeni o 30-dnevnem roku, ki začne teči od datuma razglasitve stečaja in v katerem morajo predložiti dokazilo o svojih terjativah v stečajni masi. Tako dokazilo o dolgu je lahko v obliki hipotekarnih listin, faktur, izjav in računov, v nekaterih okoliščinah pa se lahko zahteva zaprisežena izjava upnika.

Preden se deleži stečajne mase izplačajo upnikom stečajne mase, irska služba za postopke v primeru insolventnosti objavi prihodnja plačila in zadeve, na katere se nanašajo. Upnikom (zavarovanim in nezavarovanim) je znova na voljo 30 dni za prijavo terjatev pri irski službi za postopke v primeru insolventnosti, pri čemer se zahtevajo enaka dokazila.

V vseh primerih oddelek za stečaje pri irski službi za postopke v primeru insolventnosti zahteva, da upniki izpolnijo standardne obrazce za dokazilo dolga, ki so na voljo na spletišču navedene službe.

13 Katere so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Prednostni dolg

Pri ureditvi v primeru osebne insolventnosti in ureditvi za poravnavo dolgov se prednostni dolgovi poplačajo po pogojih iz ureditve, v stečajnem postopku pa se prednostni dolgovi poplačajo takoj za taksami za stečajni postopek in kakršnimi koli stroški ali izdatki, nastalimi uradnemu stečajnemu upravitelju pri upravljanju stečajne mase. Dolgovi, ki se štejejo za prednostne, so:

nekateri zneski, dolgovani davčni upravi, kot so dohodnina, davek na kapitalski dobiček, DDV, davek od dohodkov iz zaposlitve (PAYE)/prispevki za socialno zavarovanje (PRS) itd.;

nekatero takse lokalnih organov, nastale v 12 mesecih pred datumom razglasitve dolžnikovega stečaja ali njegovega vstopa v ureditev (začetni datum). Sem spadajo takse in stroški lokalnega sveta;

plače, dolgovane dolžnikovim zaposlenim za štiri mesece pred začetnim datumom;

kakršno koli plačilo, povezano s pokojnino, dopustom ali bolniško odsotnostjo, dolgovano tem zaposlenim. [\[ix\]](#)

Zavarovani dolg

Pri ureditvi v primeru osebne insolventnosti je zavarovani upnik vezan na pogoje ureditve. Pri običajni ureditvi v primeru osebne insolventnosti se zavarovani posojilodajalec poplača iz dolžnikovega dohodka v znesku, kot je dogovorjen v ureditvi. Morebitni preostali mesečni dohodek dolžnika se po odštetju razumnih življenjskih stroškov in nagrad za upravitelja v postopku zaradi osebne insolventnosti izplača nezavarovanim upnikom z deleži stečajne mase. Stečaj ne vpliva na pravice zavarovanega upnika. Tak upnik se lahko v zvezi s svojim zavarovanim dolgom odloči za eno od naslednjih treh možnosti: zanesse se na svoje zavarovanje – to pomeni, da dejansko ostane zunaj stečajnega postopka; unovči svoje zavarovanje in prijavi razliko (če obstaja) – upnik bo izračunal pošteno tržno vrednost zavarovanega premoženja in to odštel od celotnega zneska, ki mu je dolgovan. Posledična razlika (če obstaja) se vključi v stečajno maso kot nezavarovana terjatev. Med tem postopkom lahko zavarovani upnik proda zadevno premoženje; odpove se svojemu zavarovanju – zavarovani upnik se lahko v celoti odpove svojemu zavarovanju in svojo terjatev vključi v stečajno maso kot nezavarovano terjatev.

Nezavarovani dolg

Tako pri ureditvi v primeru osebne insolventnosti kot tudi pri ureditvi za poravnavo dolgov se dolгови do nezavarovanih upnikov poplačajo po dogovorjenih pogojih ureditve. Pri obvestilu o odpisu dolgov mora oseba, katere okoliščine se v obdobju nadzora izboljšajo, to sporočiti irski službi za postopke v primeru insolventnosti, in je lahko glede na raven sprememb pozvana, naj nekoliko prispeva k poravnavi dolgov.

Terjatve nezavarovanih upnikov stečajne mase niso prednostno razvrščene. Poplačajo se z razdelitvijo kakršnih koli sredstev, ki ostanejo po plačilu taks za stečajni postopek, stroškov uradnega stečajnega upravitelja in prednostnih dolgov.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Postopek v primeru insolventnosti

Splošni pogoj za zadovoljivo končanje postopka v primeru insolventnosti je, da je dolžnik ves čas trajanja ureditve upošteval obveznosti na podlagi ureditve. Po tem je dolžnik oproščen nezavarovanih dolgov. Status zavarovanega dolga je odvisen od posebnih pogojev ureditve.

Če dolžnik krši pogoje obvestila o odpisu dolgov, ureditve za poravnavo dolgov ali ureditve v primeru osebne insolventnosti, se lahko ureditev prekine. Če dolžnik šest mesecev zamuja s plačili, se ureditev šteje za neuspešno. V obeh primerih mora dolžnik plačati vse svoje dolge, vključno z vsemi zamudami, stroški in obrestmi, nastalimi v obdobju neplačila v zvezi z navedenimi dolgovi.

Stečaj

Za stečajnega dolžnika, ki je ravnal v skladu s stečajnim postopkom, se stečajni postopek samodejno ustavi po enem letu. Stečajni dolžnik lahko kadar koli med stečajnim postopkom upnikom ponudi (poravnavo), da poplača svoje dolge. Stečajni dolžnik mora pri višjem sodišču vložiti predlog za ustavitev stečajnega postopka; s tem se uradnemu stečajnemu upravitelju prepreči nadaljnje unovčevanje premoženja iz stečajne mase. Stečajni dolžnik lahko nato na višjem sodišču upnikom ponudi poravnavo. O ponudbi za poravnavo glasujejo upniki stečajnega dolžnika; če se vsaj 60 % upnikov (po številu in vrednosti dolga) strinja s pogoji ponudbe, je ponudba sprejeta.

Znesek, dogovorjen na podlagi ponudbe za poravnavo, se lahko poplača iz deležev stečajne mase ali s sredstvi samega stečajnega dolžnika. Plačati je treba vse takse ali stroške, nastale uradu uradnega stečajnega upravitelja pri vodenju stečajnega postopka, in tudi morebitne prednostne dolge. Ko se uradni stečajni upravitelj strinja s ponudbo za poravnavo, pri kateri je posredovalo višje sodišče, se stečajni postopek zoper stečajnega dolžnika ustavi.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti

Nezavarovani upniki – ni relevantno.

Zavarovani upniki – status zavarovanega dolga je odvisen od posebnih pogojev ureditve.

Stečaj

Pri stečaju upniki po datumu razglasitve stečaja ne morejo zoper stečajnega dolžnika uveljavljati nobenih obstoječih dolgov (dolgovi, ki stečajnemu dolžniku nastanejo po razglasitvi stečaja, se lahko uveljavljajo običajno); namesto tega se morajo povezati neposredno z uradnim stečajnim upraviteljem. Ko je stečajni postopek zoper stečajnega dolžnika ustavljen, kar je v večini primerov po enem letu (v primerih neupoštevanja navodil itd. se lahko ta rok podaljša na največ 15 let), so vsi nezavarovani dolгови (vključno s prednostnimi dolgovi) odpisani. Dolgovi, povezani z zavarovanimi upniki, ki uveljavljajo svojo možnost zanašanja na zavarovanje, po datumu ustavitve postopka ne bodo odpisani. Stečajni postopek ne vpliva na pravice zavarovanih upnikov glede zavarovanega premoženja.

Če zavarovani upnik uveljavi svoje zavarovanje in v stečajnem postopku prijavi razliko (kot nezavarovani dolg), se delež, ki ostane po izplačilu kakršnih koli deležev stečajne mase, po ustavitvi postopka odpiše. Navesti je treba, da tudi če zavarovani upnik uveljavlja samo možnost zanašanja na svoje zavarovanje (in ne prijavi razlike v stečajnem postopku), po ustavitvi postopka zoper stečajnega dolžnika ne bo mogel zoper njega uveljavljati nobene razlike. V tem scenariju je neto učinek stečaja na zavarovano posojilo (ali hipoteko) ta, da se kakršen koli delež posojila nad vrednostjo povezanega premoženja (na datum razglasitve stečaja) obravnava kot nezavarovani dolg.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti

Ureditev za poravnavo dolgov ali ureditev v primeru osebne insolventnosti: v postopku v primeru insolventnosti stroške ureditve običajno nosijo upniki.

Nagrade za upravitelja v postopku zaradi osebne insolventnosti, kot so dogovorjene z upniki ob izglasovanju in sprejetju ureditve ali poznejši odobritvi po presoji sodišča, se odštejejo od razpoložljivih sredstev dolžnika. Če upnik vloži ugovor zoper izdajo potrdila o zaščiti ali ureditev, običajno nosi svoje stroške. [x] Če upnik vloži ugovor zoper predlagano ureditev v primeru osebne insolventnosti, lahko sodišču predlaga, naj odredi povračilo stroškov, če bo njegovemu ugovoru ugodeno. [xi] Pri običajnem poteku dogodkov stroški sledijo ukrepu, tj. stroške mora plačati stranka, katere ukrepi jih povzročijo.

Obvestilo o odpisu dolgov: obvestilo o odpisu dolgov ne povzroči stroškov.

Stečaj

Stroške stečajnega postopka nosijo upniki, plačajo pa se iz kakršnih koli sredstev, ki so na voljo v stečajni masi.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Postopek v primeru insolventnosti

Med pogoji, ki jih mora izpolnjevati dolžnik, preden lahko vstopi v postopek v primeru insolventnosti, je določba, da mora zagotoviti popolno in točno računovodsko poročilo o stanju sredstev in obveznosti ter podpisati uradno izjavo, s katero potrjuje te informacije. Upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti se mora tudi prepričati, da dolžnik govori resnico in da mu je razkril vse pomembne informacije v zvezi s svojim finančnim položajem. Upnik ali upravitelj v postopku zaradi osebne insolventnosti – ali irska služba za postopke v primeru insolventnosti samo v zvezi z obvestilom o odpisu dolgov – lahko pri sodišču predlaga ustavitev postopka v primeru insolventnosti iz nekaterih razlogov, določenih v zakonu o osebni insolventnosti, med katerimi so:

dolžnik je s svojim ravnanjem svoje finančne zadeve uredil tako, da je postal upravičen do ureditve ali obvestila o odpisu dolgov; postopkovne zahteve iz zakona niso bile izpolnjene; netočnosti ali izpustitve v dolžnikovem predpisanem finančnem poročilu, ki so ali bi lahko privedle do materialne škode za upnika;

dolžnik ne izpolnjuje zahtev za upravičenost;

dolžnik je prednostno obravnaval tretjo osebo, s čimer je znižal znesek, ki je na voljo za plačilo njegovih dolgov, ali

dolžnik je storil katero koli kaznivo dejanje iz zakona o insolventnosti iz leta 2012 (kakor je bil spremenjen).

Upniki nimajo pravice zahtevati razveljavitve kakršnih koli poslov ali prenosov premoženja pred začetkom postopka v primeru insolventnosti. Če pa se za dolžnika lahko šteje, da je v pokojninski sklad vplačal čezmerne prispevke, lahko upnik pri sodiščih zahteva izterjavo presežnih prispevkov. To lahko privede do odredbe sodišče, naj skrbnik sklada zagotovi polno povračilo zneska, da se razdeli med upnike, ki so vključeni v ureditev.

Stečaj

Predhodne prenose premoženja in plačila, ki jih je stečajni dolžnik izvedel za upnike ali druge posameznike, je mogoče razveljaviti na podlagi zakonodaje o stečaju. To vključuje primere, v katerih:

je stečajni dolžnik plačal znesek ali prenesel premoženje na katerega koli upnika in mu s tem dal prednost pred vsemi drugimi upniki, do katerih ima dolgove. Uradni stečajni upravitelj lahko zahteva, naj se taka plačila, izvedena v treh letih pred datumom razglasitve stečaja, razveljavijo. Če je uradni stečajni upravitelj uspešen, se zadevni znesek vplača nazaj v stečajno maso v korist vseh upnikov; [xii]

je stečajni dolžnik prenesel ali podaril premoženje tretji osebi za znesek, ki je nižji od poštene tržne vrednosti. Po uspešnem predlogu pri višjem sodišču, ki ga je vložil uradni stečajni upravitelj, se lahko taki prenosi v treh letih pred datumom razglasitve stečaja razglasijo za nične in neveljavne, razlika pa se vključi v stečajno maso v korist vseh upnikov; [xiii]

je stečajni dolžnik prenesel premoženje ali izvedel plačilo, za katero se lahko šteje, da pomeni „transakcijo z namenom izogibanja“, tj. stečajni dolžnik se je želel izogniti temu, da bi se premoženje ali denarni znesek štela za del njegove stečajne mase. V teh primerih se uporabljata dva roka:

vse take transakcije, izvedene tri leta pred stečajem, lahko uradni stečajni upravitelj razveljavi na podlagi uspešnega predloga pri višjem sodišču in

vse take transakcije, izvedene pet let pred stečajem, če stečajni dolžnik ne dokaže, da je bil v času transakcije solventen. [xiv]

V vseh zgoraj navedenih scenarijih mora uradni stečajni upravitelj z zapriseženo izjavo pri višjem sodišču dokazati, da so se te transakcije dejansko zgodile, tako da je višje sodišče prepričano glede na pogoje iz zakonodaje; te transakcije/prenosi bi se torej šteli za škodljive za upnike stečajne mase.

[i] Glede zakonodaje o potrdilih o zaščiti glej člene 59 do 64 poglavja 3 (ureditev za poravnavo dolgov) in člene 93 do 98 poglavja 4 (ureditev v primeru osebne insolventnosti) zakona o insolventnosti iz leta 2012 (kakor je bil spremenjen).

[ii] Člen 115A zakona o insolventnosti iz leta 2012 (kakor je bil spremenjen).

[iii] Glede zakonodajne podlage za upravitelja v postopku zaradi osebne insolventnosti glej del 5 zakona o osebni insolventnosti iz leta 2012, glede meril za usposobljenost, regulativnih standardov in zahtev za dovoljenje pa izvedbene predpise iz leta 2013 (dovoljenje za upravitelje v postopku zaradi osebne insolventnosti in nadzor nad njimi) zakona o osebni insolventnosti iz leta 2012 (S.I. št. 209 iz leta 2013).

[iv] Člen 135 zakona o insolventnosti iz leta 2012 (kakor je bil spremenjen) in člen 17 prve priloge k zakonu o stečaju iz leta 1988 (kakor je bil spremenjen).

[v] Člen 135(2) zakona o insolventnosti iz leta 2012 (kakor je bil spremenjen).

[vi] Člena 61 in 136 zakona o stečaju iz leta 1988 (kakor je bil spremenjen).

[vii] Člen 87 (ureditev za poravnavo dolgov) in člen 120 (ureditev v primeru osebne insolventnosti) zakona o insolventnosti iz leta 2012 (kakor je bil spremenjen).

[viii] Člen 75 zakona o stečaju iz leta 1988 (kakor je bil spremenjen).

[ix] Člena 81 in 101 zakona o stečaju iz leta 1988 (kakor je bil spremenjen).

[x] Člen 97 zakona o insolventnosti iz leta 2012 (kakor je bil spremenjen).

[xi] Člen 115(a) zakona o insolventnosti iz leta 2012 (kakor je bil spremenjen).

[xii] Člen 57 zakona o stečaju iz leta 1988 (kakor je bil spremenjen).

[xiii] Člen 58 zakona o stečaju iz leta 1988 (kakor je bil spremenjen).

[xiv] Člen 59 zakona o stečaju iz leta 1988 (kakor je bil spremenjen).

Zadnja posodobitev: 15/12/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Grčija

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti je mogoče uvesti zoper gospodarske subjekte in združenja oseb s pravno osebnostjo, ki sledijo ekonomskemu cilju.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Predlog za začetek postopka mora na prvostopenjskem sodišču (*eisangeléas protodikón*) vložiti sam dolžnik, upnik s pravnim interesom ali državni tožilec, če za to obstaja javni interes. Pogoji za začetek postopka: (a) kadar predlog vloži upnik, je moral dolžnik ustaviti plačila; (b) kadar vlogo vloži dolžnik, zadostuje verjetnost, da ne bo zmožen poplačati svojih dolgov. Sodišče določi datum ustavitve plačil, ki je največ dve leti pred datumom objave sodbe.

Predsednik sodišča lahko na zahtevo katere koli osebe, ki ima pravni interes, odredi kakršen koli ukrep, ki naj bi bil nujen za preprečitev morebitnih sprememb dolžnikovega premoženja v škodo upnikov. Taki ukrepi samodejno prenehajo z izdajo sodbe o razglasitvi insolventnosti.

3 Katere premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajno maso (*ptocheutikí periousía*) sestavlja vse premoženje – ne glede na njegovo lokacijo –, ki je na datum razglasitve insolventnosti v lasti dolžnika. Ne vključuje (a) morebitnega nezasegljivega premoženja, tj. stvari, ki so neizogibno potrebne za osnovno preživetje dolžnika in njegove družine, in stvari, ki jih dolžnik potrebuje za delo, s katerim se preživlja, ali (b) morebitnega premoženja, ki je izključeno s posebnimi zakonskimi določbami. Prav tako ne vključuje premoženja, ki ga je dolžnik pridobil po razglasitvi insolventnosti.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Dolžnik z razglasitvijo insolventnosti samodejno izgubi pravico do upravljanja premoženja, tj. da z njim razpolaga in ga odtuji. Kakršen koli dolžnikov posel upravljanja premoženja brez soglasja upravitelja (*syndikos*) je neizvršljiv. Premoženje upravlja upravitelj. Dolžnik lahko upravlja svoje premoženje samo v izjemnih primerih, določenih v zakonu. Imenovani upravitelj mora biti odvetnik z vsaj petletnimi izkušnjami. Njegovo delo nadzoruje sodnik poročevalec sodišča (*eisigitís dikastís*). Za nekatere posle upravljanja upravitelj potrebuje dovoljenje sodišča, ki obravnava zadevo v zvezi z insolventnostjo (stečajno sodišče, *ptocheutikó dikastírio*). Stečajno sodišče je zadnji nadzornik, pristojen za usmerjanje postopka v primeru insolventnosti.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Razglasitev insolventnosti ne vpliva na upnikovo pravico, da uveljavlja pobot zoper nasprotni zahtevek dolžnika, če so bili pogoji za pobot izpolnjeni pred razglasitvijo insolventnosti. Morebitna prepoved pobota velja tudi v postopku v primeru insolventnosti.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Vse dvostranske pogodbe, ki na datum razglasitve insolventnosti še niso izpolnjene in katerih stranka je dolžnik, ostanejo veljavne, razen če zakonik o insolventnosti določa drugače. Upravitelj ima na podlagi dovoljenja sodnika poročevalca pravico izpolniti obveznosti vseh veljavnih pogodb in od nasprotnih strank zahtevati njihovo izpolnitev. Vse trajne pogodbe ostanejo veljavne, razen če zakon določa drugače. Finančne pogodbe so izključene. Določbe insolventnega prava ne vplivajo na pravico do odpovedi pogodbe v skladu z zakonom ali pogodbo. Razglasitev insolventnosti je podlaga za odpoved pogodb osebne narave, katerih stranka je dolžnik. Upravitelj lahko prenese pogodbeno razmerje, v katerem je dolžnik stranka, na tretjo osebo. Delovno razmerje z razglasitvijo insolventnosti preneha.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Z razglasitvijo insolventnosti se vsi postopki, ki so jih posamezni upniki zoper dolžnika uvedli za poravnavo ali izpolnitev zahtevkov, v okviru insolventnosti samodejno prekinajo, brez poseganja v določbe o zavarovanih upnikih, v zvezi s katerimi prekinitev ne velja za zavarovanje s premoženjem v stečajni masi. Vendar lahko za navedene upnike pod nekaterimi pogoji velja nekajmesečni odlog. Natančneje, z razglasitvijo insolventnosti so prepovedana naslednja dejanja: nadaljevanje izvršbe, vlaganje tožb za izpolnitev ali ugotovitvenih tožb, nadaljevanje takih pravnih, vlaganje ali obravnavanje pritožb ter izdajanje upravnih ali davčnih aktov oziroma njihovo izvrševanje v zvezi s premoženjem v stečajni masi.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Upravitelj nadaljuje vse pravde, ki na datum razglasitve insolventnosti še niso končane, če je dolžnik v njih upnik. Če je dolžnik, se pravde prekinajo, sledi pa postopek prijave in preverjanja terjatev.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniki morajo terjatve do dolžnika prijaviti pri sodnem uradniku za stečaje (*grammatéas ton ptocheúseon*). Vsi upniki, ne glede na prednostne pravice ali zavarovanje, vključno s tistimi, katerih terjatve so pogojne, oblikujejo skupščino upnikov (*synéleusi ton pistotón*). Prva skupščina se skliče s sodbo, s katero se razglasi insolventnost. Skupščina lahko izvoli tričlanski upniški odbor (*epitropí pistotón*), ta pa lahko nato imenuje skupnega predstavnika vseh članov. Tričlanski upniški odbor spremlja potek postopka v primeru insolventnosti.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Po popisu dolžnikovega premičnega in nepremičnega premoženja se lahko upravitelj posvetuje s sodnikom poročevalcem in zaprosi za dovoljenje za prodajo blaga ali premičnih predmetov, ki so vključeni v stečajno maso, vendar je namen take prodaje samo kritje tekočih potreb. Šele ko je preverjanje upnikov končano in če ni sprejet ali potrjen načrt reorganizacije podjetja ali če je tako sprejetje ali potrditev preklicana, lahko upravitelj unovči dolžnikovo premoženje in izkupiček razdeli med upnike, pri čemer odproda podjetje kot celoto ali posamezne dele njegovega premoženja. Dolžnikovo nepremično premoženje se lahko odproda samo z dovoljenjem stečajnega sodišča, danim na zahtevo upravitelja in na podlagi poročila sodnika poročevalca.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Terjatve lahko prijavijo in dokumentacijo sodnemu uradniku za stečaje predložijo vsi dolžnikovi upniki, ne glede na to, ali so njihove terjatve prednostne ali ne, in ne glede na to, ali so zavarovane s premoženjem ali ne. V postopek v primeru insolventnosti se vključijo upniki, ki imajo na datum razglasitve insolventnosti pogodbeno denarno terjatev do dolžnika, ki je že nastala in jo je mogoče uveljavljati na sodišču. Terjatev, ki nastanejo po začetku postopka v primeru insolventnosti, ni mogoče prijaviti. Sodni stroški upravitelja, stroški, ki nastanejo pri upravljanju stečajne mase, nagrada upravitelju in morebitne terjatve v zvezi s stečajno maso (*omadiká pistómata*) se odštejejo vnaprej, po odločitvi za unovčenje stečajne mase, in poplačajo pred razvrstitvijo dolžnikovih upnikov.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Terjatve je treba pisno prijaviti pri sodnem uradniku za stečaje, pri čemer je treba podrobno navesti vrsto, razlog, datum nastanka itd., v enem mesecu po objavi sodbe o razglasitvi insolventnosti v biltnu sodnih objav odvetniškega sklada (*Deltio Dikastikón Dimosieúseon tou Tameiou Nomikón*). Če se zgoraj navedeni rok izteče, lahko upnik še vedno vložijo ugovor (*anakopi*) in zahteva, naj stečajno sodišče preveri njegovo terjatev. Za preverjanje velja naslednje: (a) upravitelj ga v navzočnosti sodnika poročevalca opravi tri dni po izteku roka, določenega za prijavo terjatev; (b) upnik, katerega terjatev se preverja, se lahko preverjanja udeleži osebno ali po ustrezno pooblaščen tretji osebi; (c) preverjanje se opravi tako, da se upnikova dokumentacija primerja z dolžnikovimi knjigami in dokumentacijo; (d) sodnik poročevalec sestavi poročilo o preverjanju upnikov; (e) v primeru dvoma sodnik poročevalec odloči o sprejetju terjatve, ki jo lahko sprejme tudi začasno; (f) med preverjanjem lahko dolžnik, upravitelj in upniki, katerih terjatve so bile že sprejete, podajo ugovore. Posebno spletno mesto, na katerem bi bili objavljeni posebni obrazci za zgoraj navedeni postopek, ne obstaja. So pa posebni obrazci na voljo pri sodnem uradniku za stečaje na prvostopenjskem sodišču (*protodikeío*).

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Ko je sprejeta odločitev o unovčenju stečajne mase, upravitelj brez nepotrebnega odlašanja sestavi razdelitveni seznam in ga predloži sodniku poročevalcu. Ta razglasi seznam za izvršljiv in ga da razobesiti v svojem uradu. Pri razdelitvi se upoštevajo naslednje splošne prednostne pravice: (i) terjatve, ki izhajajo iz najrazličnejših vrst financiranja za zagotovitev nadaljnjega poslovanja dolžnika; (ii) terjatve za stroške dolžnikovega zdravljenja in pogrebne stroške; (iii) terjatve za preskrbo s potrebno hrano; (iv) terjatve zaposlenih v zvezi z njihovo zaposlitvijo, odvetniški honorarji; (v) terjatve kmetov; (vi) terjatve Helenske države in lokalnih organov; (vii) terjatve jamstvenega sklada (*synengyitikó*) in posebne prednostne pravice upnikov, tj. prednostne terjatve na določenih dolžnikovih premičninah ali nepremičninah ali znesku denarja. Če se prednostne pravice v primeru izkupička od odprodaje premoženja ali zneska denarja prekrivajo, se smiselno uporabijo ustrezne določbe zakonika o civilnem postopku.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Dolžnik in upravitelj lahko stečajnemu sodišču predložita načrt reorganizacije. Vključevati mora informacije o finančni zmogljivosti in predlaganem poplačilu upnikov, opis ukrepov, ki naj bi se sprejeli, kot so organizacijske spremembe in poslovni načrti, oblikovanje pravic in splošno razvrstitev vsakega upnika itd. Stečajno sodišče načrt samodejno predhodno prouči v 20 dneh po predložitvi in ga lahko zavrne iz posebnih razlogov, določenih z zakonom. Če sodišče načrta ne zavrne, določi najmanj trimesečni rok, v katerem morajo upniki načrt sprejeti ali ne, in datum, na katerega se morajo sestati. Razprava in glasovanje o načrtu potekata v navzočnosti sodnika poročevalca. Za sprejetje načrta je potrebna posebna večina. Ko upniki sprejmejo načrt reorganizacije, se ta predloži sodišču v potrditev. Ko je izdana pravnomočna sodba o odobritvi načrta, postane ta zavezujoč za vse upnike, ne glede na njihovo razvrstitev in ne glede na to, ali so prijavili terjatve ali ne. Postopek v primeru insolventnosti se konča. Upniki lahko začnejo individualni postopek.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Ko se razglasi, da je postopek v primeru insolventnosti končan, se odvzem premoženja dolžniku preklicuje, dolžnik spet prevzame razpolaganje s svojim premoženjem in upniki lahko začnejo individualni postopek. Natančneje, postopek v primeru insolventnosti se konča z odprodajo premoženja, upravitelj pa v enem mesecu predloži poročilo.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški in izdatki, nastali v postopku v primeru insolventnosti, bremenijo stečajno maso.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Vsa dejanja dolžnika v obdobju od ustavitve plačil do razglasitve insolventnosti („obdobje izpodbojnosti“, *ýpopti períodos*), ki so v škodo vseh upnikov, se lahko razveljavijo (dejanja, ki se lahko razveljavijo, *práxeis dynitiks anáklisis*) ali jih je treba razveljaviti (dejanja, ki se obvezno razveljavijo, *práxeis ypochreotikís anáklisis*), odvisno od pogojev, določenih z insolvenčnim pravom. Tožbo za razveljavitev lahko pri stečajnem sodišču vložijo upniki ali pod določenimi pogoji upnik. Vsak, ki je dolžnikovo premoženje pridobil na podlagi razveljavljenega dejanja, ga mora vrniti v stečajno maso.

Zadnja posodobitev: 13/02/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [\[es\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Insolventnost/stečaj - Španija

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti, imenovan *concurso de acreedores* („skupščina upnikov“), se uporablja za civilne dolžnike in trgovce, ne glede na to, ali gre za fizične ali pravne osebe. Predpisi, s katerimi je urejen, so določeni v prečiščenem besedilu zakona o insolventnosti (*Texto Refundido de la Ley Concursal*), odobrenega s kraljevim zakonodajnim odlokom št. 1/2020 z dne 5. maja 2020. To prečiščeno besedilo poleg tega vključuje in pojasnjuje spremembe in posebnosti razglasitve insolventnosti fizičnih oseb, ki so bile v špansko zakonodajo o insolventnosti uvedene z zakonom št. 25/2015, da bi lahko bili dolžniki razbremenjeni dolgovi, ki niso poravnani med postopkom v primeru insolventnosti.

Vsakega dolžnika je mogoče razglasiti za insolventnega, ne glede na to, ali gre za fizično osebo (vključno z mladoletniki ali osebami, ki niso poslovno sposobne) ali pravno osebo, za podjetnika ali potrošnika, čeprav zakon vsebuje nekaj specifikacij v zvezi z vrsto zadevnega dolžnika, zlasti v primeru gospodarskih družb ali potrošnikov.

Pravne osebe je mogoče razglasiti za insolventne tudi, če so v likvidaciji. Pri tem ni pomembno, ali so del skupine podjetij, saj se lahko za insolventno razglasi eno ali več podjetij, ki so del skupine, ne pa skupina kot taka.

Postopek v primeru insolventnosti se lahko začne v zvezi z dediščino, če se ta ne sprejme brezpogojno.

Organov, ki predstavljajo ozemeljsko organiziranost države, organov javnega sektorja in drugih oseb javnega prava ni mogoče razglasiti za insolventne.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

2.1 Pogoji za začetek postopka v primeru insolventnosti

V zakonu so določeni nekateri subjektivni in objektivni pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za začetek postopka v primeru insolventnosti:

A) Subjektivni pogoj: vsakega dolžnika je mogoče razglasiti za insolventnega, ne glede na to, ali gre za fizično ali pravno osebo, podjetnika ali potrošnika, čeprav zakon vsebuje nekaj specifikacij v zvezi z vrsto zadevnega dolžnika, zlasti v primeru gospodarskih družb ali potrošnikov.

Organov, ki predstavljajo ozemeljsko organiziranost države, organov javnega sektorja in drugih oseb javnega prava ni mogoče razglasiti za insolventne.

B) Objektivni pogoj: insolventnost dolžnika, opredeljena kot nesposobnost rednega plačevanja njegovih obveznosti.

2.2 Strani, ki lahko vložijo zahtevek za začetek postopka

Zahteve za vložitev zahtevka se razlikujejo glede na to, ali zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti vložijo dolžnik ali upniki.

Če zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti vložijo dolžnik (prostovoljni postopek), mora pred sodiščem dokazati, da je že insolventen ali da mu grozi insolventnost, tj. da ne more redno plačevati svojih obveznosti. Če je dolžnik že insolventen, mora v dveh mesecih, potem ko izve ali bi moral izvedeti za svojo insolventnost, vložiti zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Vendar pa lahko dolžnik v skladu z zakonom v tem dvomesečnem obdobju obvesti sodišče, da se z upniki pogaja o sporazumu za refinanciranje dolga; v tem primeru se to obdobje med pogajanjem prekine in upniki ne morejo začeti ločenih izvršilnih postopkov v zvezi s premoženjem, ki ga dolžnik tri mesece potrebuje za svoje delovanje. Po izteku tega obdobja morajo dolžniki, če ne sklenejo sporazuma z upniki, v enem mesecu vložiti zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Zahtevku morajo priložiti nekatere dokumente, kot so poročilo o njihovi gospodarski dejavnosti, popis sredstev, seznam upnikov z navedenimi kreditnimi jamstvi, seznam zaposlenih in njihovih računov, če so jih obvezani voditi.

Dolžniki, ki so lahko fizične ali pravne osebe, morajo vložiti zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti, če so že insolventni, kar pomeni, da ne morejo redno plačevati svojih obveznosti. Po drugi strani so dolžniki ob grozeči insolventnosti (insolventnost še ne obstaja, vendar se pričakuje) zgolj upravičeni do vložitve zahtevka za izdajo sklepa o insolventnosti.

Vložitev zahtevka pri gospodarskem sodišču (*juzgado de lo mercantil*) mora izpolnjevati nekatere obvezne zahteve iz členov 6 in 7 prečiščenega besedila zakona o insolventnosti: poročilo o finančni in pravni zgodovini dolžnika; navedba, ali opravlja gospodarsko dejavnost; če je pravna oseba, mora navesti svoje delničarje ali upravitelje in uradnega revizorja; popis sredstev in pravic z ustreznimi informacijami za njihovo identifikacijo; abecedni seznam upnikov, z navedbo naslova ter zneska in zapadlosti terjatev, ter obstoječa jamstva; če je ustrezno, seznam zaposlenih; če mora dolžnik voditi račune, mora predložiti poslovne knjige; če je dolžnik del skupine podjetij, mora to navesti in predložiti konsolidirane računovodske izkaze skupine.

Dolžniki morajo sodelovati s sodnikom, pristojnim za postopek v primeru insolventnosti, in upravitelji, ne le v pasivnem smislu izpolnjevanja njihovih zahtev, ampak tudi v aktivnem smislu sporočanja vsega pomembnega. Ta obveznost vključuje tudi obveznost nastopa pred sodiščem in upravitelji, sodelovanja in obveščanja. Te obveznosti vplivajo na dolžnike, ki so fizične osebe in dejanski ali pravni direktorji pravnih oseb, bodisi trenutno bodisi so to funkcijo opravljali v preteklih dveh letih. Če ta obveznost ni izpolnjena, se za namene razglasitve krivdne insolventnosti predvideva, da je prišlo do namerne kršitve ali hude malomarnosti (v primerih, za katere se uporablja oddelek o krivdnosti, tj. zaradi odobritve škodljivega dogovora ali začetka likvidacijskega postopka).

Dolžnik je lahko razglašen za odgovornega za insolventnost in kaznovan. Eden od namenov postopka v primeru insolventnosti je proučiti vzroke za insolventnost in zlasti, ali je ravnanje dolžnika ali drugih oseb, ki so z njim neposredno ali postransko povezane, prispevalo k njenemu nastanku ali jo še povečalo. To vključuje obrazložitev ustreznih obveznosti z uporabo preglednice sankcij iz členov 455 in 456 prečiščenega besedila zakona o insolventnosti.

2.3 Začetek postopka in datum začetka veljavnosti postopka

Sodnik mora proučiti predloženo dokumentacijo in če je insolventnost ali grozeča insolventnost utemeljena, razglasiti dolžnika za insolventnega z dnem vložitve zahtevka ali naslednjim dnem. Če je predložena dokumentacija nepopolna, lahko sodnik dovoli enkratno petdnevno obdobje za njeno dopolnitev.

Zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti lahko vložijo tudi kateri koli upnik; v tem primeru gre za obvezni postopek (*concurso necesario*). Upniki, ki vložijo zahtevek za izdajo sklepa o insolventnosti, morajo zagotoviti dokaze o obstoječi insolventnosti dolžnika in predložiti dokazilo o nalogu za izvršbo zoper dolžnika, ki dokazuje, da za izterjavo dolga niso bila pridobljena zadostna sredstva, ali pa morajo zagotoviti dokaze o nekaterih dejstvih, na podlagi katerih je mogoče domnevati o insolventnosti, na primer: dolžnik je na splošno prenehal plačevati obveznosti; obstoj obsežnega rubeža dolžnikovega premoženja; hitra utaja ali likvidacija premoženja ali neplačilo nekaterih dolgovi (davkov, nadomestil za socialno varnost, terjatev delavcev).

Če zahtevke za začetek postopka v primeru insolventnosti vložijo upniki, je dolžnik pozvan in lahko ugovarja sklepu o insolventnosti. V takih primerih sodnik skliče obravnavo, na kateri lahko stranke predložijo dokaze z nekaterimi omejitvami; sodnik mora odločiti, ali je dolžnik že insolventen ali ne, in, če je ustrezno, izdati sklep o insolventnosti. Postopek se začne tudi, če dolžnik sprejme sklep o insolventnosti, ga ne izpodbija ali se ne udeleži obravnave. Dolžniki, ki so fizične osebe in insolventni ali jim grozi insolventnost, njihove ocenjene obveznosti pa ne presegajo pet milijonov evrov, lahko vložijo zahtevek za začetek postopka za sklenitev izvensodnega dogovora o plačilu. To lahko storijo tudi pravne osebe, ki izpolnjujejo zahteve iz člena 631 prečiščenega besedila zakona o insolventnosti.

Sklep o začetku postopka v primeru insolventnosti začne veljati takoj po izdaji, tudi če je vložena pritožba.

2.4 Objava sklepa o insolventnosti

Sklep o insolventnosti mora biti po možnosti objavljen v elektronskih medijih, v Uradnem listu Španije pa mora biti objavljen povzetek sklepa, kljub temu pa lahko sodnik odredi njegovo objavo v več medijih, če se mu to zdi nujno potrebno.

2.5 Začasni ukrepi

Sodnik lahko po sprejetju zahtevka za začetek postopka v primeru insolventnosti na zahtevo osebe, ki je vložila zahtevek, in če je ustrezno, po zagotovitvi jamstva za kritje morebitnih obveznosti, v skladu s splošnim procesnim pravom sprejme potrebne ukrepe za preprečitev odtujitve premoženja.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

3.1 Premoženje, ki je del stečajne mase

Vse premoženje in pravice, ki jih ima dolžnik ob izdaji sklepa o insolventnosti, so del stečajne mase ali „premoženja, zajetega v postopku“, tudi premoženje in pravice, ki jih dolžnik pridobi ali ponovno pridobi med postopkom. Izvzeto je premoženje, ki je z zakonom razglašeno za nezasegljivo.

Upniki s prednostnimi pravicami na ladjah ali zrakoplovih lahko to premoženje ločijo od stečajne mase s sprejetjem ukrepov, ki jih dovoljuje sektorska zakonodaja.

Če so dolžniki v postopku v primeru insolventnosti fizične osebe in so poročeni, je njihovo ločeno premoženje del premoženja, zajetega v postopku, če pa imajo režim skupnega premoženja, se vključi tudi skupno premoženje, če je potrebno za kritje dolžnikovih obveznosti.

Postopek v primeru insolventnosti ne zahteva prekinitve dolžnikove dejavnosti in dolžnik lahko nadaljuje poslovanje družbe v skladu z dogovorom o podelitvi dovoljenja ali začasnem odvzemu njegovih pooblastil. Načeloma je treba od upraviteljev pridobiti dovoljenje za upravljanje ali odtujitev sredstev v primerih nadzora dolžnikovih pooblastil, vendar so lahko nekatera splošna dejanja dovoljena, če so del običajne dejavnosti podjetja. Načeloma do odobritve dogovora z upniki ali začetka likvidacijskega postopka premoženja ni mogoče bremeniti za financiranje insolventne družbe brez dovoljenja sodnika. V naslednjem oddelku so pojasnjeni dogovori za začasen odvzem ali nadzor dolžnikovih pooblastil.

Polovica financiranja z novimi gotovinskimi prihodi v okviru postopka refinanciranja se šteje za terjatev do stečajne mase.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

4.1 Pooblastila dolžnika

Načeloma se izhaja iz razlikovanja med prostovoljnim in obveznim postopkom (člen 29). Pri prvem dolžnik še naprej upravlja svoje premoženje in z njim razpolaga ter je pod nadzorom upravitelja, od katerega mora pridobiti dovoljenje ali privolitve. Pri obveznem postopku pa se dolžniku začasno odvzamejo pooblastila za upravljanje njegovega premoženja in razpolaganje z njim in nadomesti ga upravitelj. Namen ureditve ni kaznovati dolžnika, ampak ohraniti premoženje in zaščititi rezultat postopka.

Vendar je merilo nadaljevanje dolžnikove gospodarske dejavnosti, glede katere člen 111 določa, da lahko upravitelj pripravi katalog dejavnosti, ki so zaradi svoje narave in obsega izvzete iz potrebnega nadzora. Sistem je prilagodljiv, saj lahko sodnik v primeru prostovoljnega postopka z obrazloženim sklepom odredi začasni odvzem pooblastil, v primeru obveznega postopka pa zgolj nadzor v okviru ureditve na podlagi dovoljenja ali soglasja, pri čemer navede tveganja, za katera upa, da se jim bo mogoče izogniti, in koristi, za katere upa, da bodo pridobljene.

Enako se lahko na zahtevo upravitelja prvotni dogovor o omejitvi ali izmenjavi pooblastil spremeni v kateri koli poznejši fazi, prav tako z obrazloženim sklepom in po zaslišanju dolžnika (sprememba ni samodejna), pri čemer mora biti ta sprememba objavljena enako kot sklep o insolventnosti.

Po končanju postopka preneha veljati tudi omejitev pooblastil. Sicer se podaljša do odobritve dogovora z upniki, s katerim se lahko določijo ukrepi za omejitve ali prepoved dolžnikovih pooblastil. Če se postopek zaradi insolventnosti konča z likvidacijo, začetek te faze pomeni začasen odvzem dolžnikovih pooblastil.

Praviloma je namen prečiščenega besedila zakona o insolventnosti, da premoženje dolžnika, zajeto v postopku v primeru insolventnosti, ostane nespremenjeno, vendar je mogoče v nekaterih primerih del dolžnikovega premoženja med postopkom v primeru insolventnosti prodati z dovoljenjem sodnika, ki se v nekaterih primerih ne zahteva. Med postopkom v primeru insolventnosti je mogoče prodati tudi proizvodne enote, in sicer na način, kot je določen v členu 215 in naslednjih prečiščenega besedila zakona o insolventnosti.

Kot izjema od splošnega pravila o nadaljevanju dejavnosti dolžnika je določeno, da se lahko na zahtevo upravitelja in po zaslišanju dolžnika in predstavnikov delavcev dolžnikove pisarne zaprejo ali prekine njegova dejavnost. Če to vključuje kolektivno prenehanje, zadržanje izvajanja ali spremembo pogojev o zaposlitvi, mora sodnik ravnati v skladu s posebnimi pravili.

Zakon tudi določa posebne obveznosti v zvezi z računi dolžnika, učinki postopka v primeru insolventnosti na upravljalne organe insolventnih pravnih oseb pa se urejajo ločeno.

4.2 Imenovanje in pooblastila upraviteljev v postopku v primeru insolventnosti

Upravitelj je oseba ali organ, ki je potreben za pomoč sodniku in mu je zaupano vodenje postopka v primeru insolventnosti. Po začetku postopka v primeru insolventnosti sodnik odredi začetek druge faze postopka, ki vključuje vse v zvezi z imenovanjem, ureditvenimi določbami, pooblastili in odgovornostmi upravitelja.

Upravitelj se v skladu z zakonsko določenimi pogoji izbere med fizičnimi in pravnimi osebami, prostovoljno vpisanimi v javni register insolventnosti (*Registro Público Concursal*). Za te namene se razlikuje med postopki v primeru insolventnosti majhnega, srednjega in velikega obsega. Prvo imenovanje s seznama se izvede z žrebom, nato pa po zaporednem vrstnem redu, razen pri postopkih v primeru insolventnosti velikega obsega, v katerih lahko sodnik imenuje upravitelja, ki se mu zdi najprimernejši, pri čemer navede razloge in upošteva zakonsko določena merila. Če postopek v primeru insolventnosti vključuje kreditne institucije, mora sodnik imenovati upravitelja med osebami, ki jih predlaga sklad za urejeno prestrukturiranje bank (*Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria*). Sodnik mora imenovati upravitelje med osebami, ki jih predlaga nacionalna komisija za trg vrednostnih papirjev (*Comisión Nacional del Mercado de Valores*), če obravnava postopek, ki vključuje institucije, ki so pod njenim nadzorom, ali konzorcij za zavarovalniške odškodnine (*Consorcio de Compensación de Seguros*) v primeru zavarovalnic.

Po navadi je imenovan samo en upravitelj. Izjemoma lahko sodnik v postopku v primeru insolventnosti, če to upravičuje javni interes, kot drugega upravitelja imenuje upnika, ki je javna uprava, ali upnika, ki je oseba javnega prava, povezana z zadevno javno upravo ali njej podrejena.

V členu 57 in naslednjih prečiščenega besedila zakona o insolventnosti je podrobno opredeljen pravni položaj upravitelja, ki opravlja naslednje vrste nalog: naloge postopkovne narave; naloge v zvezi z dolžnikom ali njegovimi upravljaljskimi organi; naloge v zvezi z zadevami s področja dela; naloge v zvezi s

pravicami upnikov; naloge, povezane s poročanjem in vrednotenjem; naloge v zvezi z unovčenjem ali likvidacijo premoženja ter tajniške naloge. Njegova najpomembnejša naloga je predložitev poročila iz člena 292, ki mu mora dodati predlog popisa premoženja in seznam upnikov.

Plačilo upraviteljev določi sodnik v skladu z lestvico honorarjev, določeno v kraljevem odloku št. 1860/2004 z dne 6. septembra 2004.

Imenovani upravitelj mora sprejeti funkcijo, sodnik pa ga lahko zavrne ali razreši, če za to obstaja utemeljen razlog. Upravitelji lahko imenujejo tudi pooblaščenec pomočnike, da jim pomagajo pri opravljanju nalog.

4.3 Stečajni sodnik

Vodenje postopka v primeru insolventnosti spada v pristojnost gospodarskega pravosodja kot specializirane veje civilnega pravosodja. Sodnik razglasi insolventnost in vodi postopek. V členu 86b sistemskega zakona št. 6/1985 z dne 1. julija 1985 o sodstvu (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) je naveden seznam pristojnosti sodnikov gospodarskega sodišča, med katere spadajo zlasti vsa vprašanja v zvezi s postopkom v primeru insolventnosti.

Sodnik lahko v sklepu o insolventnosti ali pred tem kot previdnostni ukrep omeji temeljne pravice dolžnika. Te omejitve lahko vključujejo: (a) prestrazanje poštnih in telefonskih komunikacij; (b) obveznost prebivanja na istem območju, kot je njegov naslov, z možnostjo hišnega pripora ter (c) vstop v stanovanje in hišno preiskavo. Če je dolžnik pravna oseba, se lahko ti ukrepi sprejmejo tudi v zvezi z vsemi ali nekaterimi njegovimi trenutnimi direktorji ali upravitelji in tistimi, ki so to funkcijo opravljali v prejšnjih dveh letih.

Člena 52 in 53 stečajnemu sodniku podelujeta izključno in izključevalno pristojnost glede sklopa zadev, ki na splošno obsegajo vse ukrepe, usmerjene v dolžnikovo premoženje ali z njim neposredno povezane. Sodnik je pristojen tudi za sprejemanje odločitev v zvezi s kolektivnim začasnim prenehanjem pogodb o zaposlitvi, kadar je delodajalec razglašen za insolventnega, in za obravnavanje tožb zaradi odgovornosti zoper direktorje ali upravitelje insolventne družbe.

Za predhodno odločanje in zgolj za namene postopka v primeru insolventnosti so pristojnosti sodnika razširjene tudi na upravne ali socialne zadeve, neposredno povezane s postopkom v primeru insolventnosti.

Zakon o insolventnosti določa pravila o mednarodni in krajevni pristojnosti ter posebna pravila o postopku, ki ga je treba upoštevati, ki imajo prednost pred pravili, določenimi v splošni procesni zakonodaji.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Po začetku postopka v primeru insolventnosti pobot terjatev ali dolgov dolžnika ni več mogoč. Vendar pa je pobot dovoljen, če so bile zahteve zanj izpolnjene pred sprejetjem sklepa o insolventnosti, tudi če je odločba izdana pozneje. Te zahteve so na splošno določene v členu 1196 civilnega zakonika (*Código Civil*) (vzajemnost terjatev, enotnost dolgov ter njihova zapadlost in izterljivost).

Postopki v primeru insolventnosti s tujim elementom so izvzeti iz tega pravila, če zakonodaja, ki se uporablja za vzajemno terjatev dolžnika, to dovoljuje v primerih insolventnosti.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

6.1 Učinki na pogodbe, katerih stranka je dolžnik

Prečiščeno besedilo zakona o insolventnosti ureja učinke postopkov v primeru insolventnosti na pogodbe, ki jih dolžnik sklene s tretjimi osebami, v členu 156 in naslednjih, katerih določbe vplivajo na tiste pogodbe, ki do izdaje sklepa o insolventnosti niso bile izpolnjene. Vprašanje se obravnava v zvezi z dvostranskimi pogodbami, saj enostranske pogodbe določajo priznavanje terjatev upnikov, ki so tretje osebe, ali zahteve za vključitev njihovih terjatev v premoženje, zajeto v postopku, kot je navedeno v členu 157. Pogodbe, sklenjene z javnimi upravami, ureja posebno upravno pravo.

V členu 156 je načeloma določeno, da sam sklep o insolventnosti ne vpliva na pogodbe z vzajemnimi obveznostmi, ki jih mora dolžnik ali druga stranka še izpolniti. Obveznosti dolžnika bremenijo stečajno maso. Kakršno koli nadomestilo, ki izhaja iz prekinitve, se prav tako šteje za terjatev do stečajne mase.

Po zakonu se vsaka klavzula, ki določa pravico do razveljavitve ali prekinitve pogodbe zgolj zato, ker je bila ena od strank razglašena za insolventno, šteje za neveljavno, kar še utrjuje veljavnost teh pogodb.

Če je to v interesu postopka v primeru insolventnosti, lahko upravitelj (v primeru začasnega odvzema) ali dolžnik (v primeru nadzora) zahteva, da stečajni sodnik prekine pogodbo. V takih primerih mora sodnik pozvati dolžnika, upravitelja in drugo pogodbeno stranko, da nastopijo pred sodiščem. Če ti pred sodiščem dosežejo dogovor, sodnik izda sklep o prekinitvi pogodbe. V nasprotnem primeru se spor obravnava v okviru incidenčnega postopka v primeru insolventnosti in sodnik odloči o vsem, kar je povezano z vračilom plačil in nadomestilom, ki bremenijo stečajno maso, kar je vsekakor lahko pomembno, če je znesek visok.

6.2 Prekinitev zaradi kršitve pogodbe

Sklep o insolventnosti ne vpliva na prekinitev dvostranskih pogodb zaradi poznejše kršitve s strani katere koli stranke. V primeru pogodb o neprekinjenem izvajanju se lahko pooblastilo za prekinitev uporabi tudi, če je do kršitve prišlo pred izdajo sklepa o insolventnosti. Vendar tudi če obstajajo razlogi za prekinitev, lahko sodnik ob upoštevanju interesov postopka v primeru insolventnosti odredi izpolnitev pogodbe, pri čemer plačila dolgovanih zneskov ali plačila, ki jih mora izvesti dolžnik, bremenijo stečajno maso.

Postopke za prekinitev pogodb je treba začeti pred stečajnim sodnikom v okviru incidenčnega postopka v primeru insolventnosti. Ko je zahteva ugodena (in s tem odobrena prekinitev pogodbe), morebitne neporavnane obveznosti prenehajo veljati. Kar zadeva zapadle obveznosti, postopek v primeru insolventnosti vključuje terjatve upnikov, ki so izpolnili svoje pogodbene obveznosti, če je do kršitve dolžnika prišlo pred izdajo sklepa o insolventnosti; če je do kršitve prišlo po izdaji sklepa, terjatve strank, ki so izpolnile svoje obveznosti, bremenijo stečajno maso. Terjatve vključujejo morebitne odškodnine.

Člen 169 in naslednji prečiščene besedila zakona o insolventnosti vsebujejo določbe, ki urejajo učinke na pogodbe o zaposlitvi, naslednji člen pa ureja učinke na pogodbe višjega vodstva (*sic*).

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

7.1 Prepoved novih ugotovitvenih tožb

Sodniki civilnih in delovnih sodišč ne smejo sprejeti tožb, ki bi jih moral obravnavati stečajni sodnik (predvsem tistih zoper dolžnikovo premoženje).

Če se taka tožba pomotoma sprejme, se odredi končanje vseh postopkov in vsi sprejeti ukrepi so neveljavni. Sodniki gospodarskega sodišča se morajo prav tako vzdržati sprejemanja tožb, vloženih po začetku postopka v primeru insolventnosti in do njegovega zaključka, če te tožbe vključujejo terjatve, povezane z obveznostmi družb, do direktorjev insolventnih kapitalskih družb, ki so kršile svoje obveznosti, če obstajajo razlogi za likvidacijo.

7.2 Učinki sklepa o insolventnosti na izvršilne postopke in izterjave zoper dolžnikovo premoženje

Na splošno velja, da po začetku postopka v primeru insolventnosti ni dovoljeno začeti individualnega sodnega ali izvensodnega postopka, prav tako se ne sme nadaljevati upravni postopek ali postopek davčne izterjave zoper dolžnikovo premoženje. Če je ta prepoved kršena, se tožba razglasi za nično in neveljavno. Pravilo določa dve izjemi, ko se lahko izvršba nadaljuje kljub sklepu o insolventnosti, in sicer do odobritve načrta likvidacije: (a) upravni izvršilni postopki, v katerih so bili izdani sklepi o rubežu, ter (b) izvršilni postopki, povezani z delom, ki vključujejo rubež dolžnikovega premoženja pred izdajo sklepa, in če zarubljeno premoženje ni nujno za nadaljevanje poslovanja ali poklicne dejavnosti dolžnika.

Za tekoče izvršilne postopke člen 55(2) določa, da je treba začete postopke ustaviti z dnem izdaje sklepa o insolventnosti, vendar pa se lahko zadevne terjatve obravnavajo v okviru postopka v primeru insolventnosti.

Obstajajo posebna pravila za izvršitev zavarovanja, ki so opisana v naslednjem oddelku, saj to vključuje obravnavanje učinkov na nekatere terjatve.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

8.1 Učinki na ugotovitevne postopke, ki ob izdaji sklepa o insolventnosti še niso končani

Ugotovitevni postopki, ki vključujejo dolžnika in ob izdaji sklepa o insolventnosti še niso končani, se nadaljujejo do pravno močne sodbe, ne glede na to pa se odškodninski postopki pravnih oseb zoper njihove direktorje, upravitelje ali revizorje združijo s postopkom v primeru insolventnosti in se nadaljujejo.

Arbitražni postopki: arbitražni sporazumi, ki vključujejo dolžnika, med postopkom v primeru insolventnosti postanejo neveljavni (člen 52), zato je prepovedano začeti arbitražni postopek po izdaji sklepa o insolventnosti. Tekoči postopki se nadaljujejo do pravno močne arbitražne odločbe.

8.2 Pravica dolžnika do vložitve tožb

Zakon določa pravico dolžnika, da vloga tožbe v skladu s svojimi pooblastili. Na splošno velja, da če je dolžnik pod upravljanjem, ima upravitelj pravico vložiti tožbe neosebne narave, če pa je dolžnik pod nadzorom, ima pravico vložiti tožbe z ustreznim dovoljenjem upravitelja, če tožbe vplivajo na dolžnikovo premoženje. V primeru nadzora lahko sodnik, če upravitelj meni, da je vložitev tožbe priporočljiva v interesu postopka v primeru insolventnosti, in če je dolžnik ne vložiti, za to pooblasti upravitelja.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

9.1 Udeležba upnikov v postopku v primeru insolventnosti

Upniki lahko pri sodniku vložijo zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti, ki ga lahko dolžnik izpodbija; v tem primeru se opravi obravnava, sodnik pa odloči s sklepom. Če sodnik začne postopek v primeru insolventnosti, se ta šteje za „obveznega“, kar po navadi pomeni, da dolžnik začasno ne sme več upravljati svojega premoženja in z njim razpolagati, nadomesti pa ga upravitelj.

Po začetku postopka v primeru insolventnosti imajo upniki na voljo en mesec od objave sklepa v Uradnem listu Španije za prijavo terjatev, upravitelj pa mora vse upnike, opredeljene v dolžnikovi dokumentaciji, obvestiti o odgovornosti obveščanja o njihovih terjativah. Enak rok velja tudi za upnike s stalnim prebivališčem v tujini. Taka obvestila morajo biti v pisni obliki in naslovljena na upravitelja, v njih pa mora biti navedena terjatev s potrebnimi informacijami o znesku, datumih nastanka in zapadlosti terjatve, značilnostih in pričakovani razvrstitvi; če se zatrjuje obstoj posebne prednostne pravice, je treba navesti premoženje ali pravice, ki so predmet plačila, ter podrobnosti o njihovi vključitvi. Vključiti je treba tudi dokazila. Ta obvestila so lahko v elektronski obliki. Upravitelj mora odločiti o vključitvi ali ne vključitvi posamezne terjatve in njenega zneska ter njeni razvrstitvi na seznam upnikov, ki bo priložen njegovemu poročilu. Upniki, ki niso zadovoljni z razvrstitvijo ali zneskom terjatve, ali tisti, ki niso bili vključeni, lahko izpodbijajo poročilo v 10 dneh z vložitvijo zahtevka za začetek incidenčnega postopka v primeru insolventnosti, glede katerega sodnik izda odločbo. Upravitelj pred predložitvijo poročila (v 10 dneh pred predložitvijo) pošlje elektronsko sporočilo upnikom, katerih naslov ima, s katerim jih obvesti o osnutku seznama upnikov in popisu. Upniki, ki niso zadovoljni, lahko pišejo upravitelju za odpravo morebitnih napak ali zagotovitev drugih potrebnih informacij.

Upniki sodelujejo tudi v fazah prisilne poravnave in likvidacije. V fazi prisilne poravnave lahko predložijo predlog prisilne poravnave in lahko tudi pristanejo na upoštevanje prejšnjega predloga prisilne poravnave, ki ga je predložil dolžnik. Vsekakor bodo povabljeni na skupščino upnikov, kjer se bo razpravljalo o prisilni poravnavi in glasovalo o njeni odobritvi. Za to je potrebna večinska udeležba, določena v členu 124 zakona o insolventnosti. Ta postopek lahko poteka tudi v pisni obliki, če je upnikov več kot 300.

Nekateri upniki morda nasprotujejo odobritvi prisilne poravnave (tisti, ki se ne udeležijo skupščine, ali tisti, ki jim je nezakonito odvzeta pravica do glasovanja) in lahko po odobritvi prisilne poravnave zahtevajo, da se ta ne izvede.

V fazi likvidacije lahko upniki predložijo pripombe glede načrta likvidacije, ki ga je predložil upravitelj, in glede končnega poročila, preden se postopek v primeru insolventnosti razglasi za končan.

V fazi razvrščanja terjatev imajo upniki status strank ter lahko predložijo pripombe o poročilu upravitelja in mnenju državnega tožilstva, vendar pa ne morejo zakonito vložiti ločenih zahtevkov v zvezi z razvrstitvijo.

Nazadnje, kar zadeva končanje postopkov v primeru insolventnosti, lahko upniki predložijo tudi pripombe, s katerimi izpodbijajo končanje v nekaterih primerih.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

10.1 Razpolaganje s premoženjem v stečajni masi v začetni fazi

Ker se s postopkom v primeru insolventnosti dolžnikova dejavnost ne prekine, lahko dolžnik po razglasitvi insolventnosti še naprej razpolaga s svojim premoženjem v skladu z uveljavljeno ureditvijo nadzora: če je pod nadzorom, potrebuje dovoljenje ali privolitev upravitelja, če pa je pod upravljanjem, je za razpolaganje z njegovim premoženjem odgovoren upravitelj.

Do odobritve prisilne poravnave ali začetka faze likvidacije načeloma ni dovoljeno razpolagati s premoženjem v stečajni masi ali ga obremeniti brez dovoljenja sodnika. To ne vključuje: (a) prodaje premoženja, ki ga upravitelj šteje za nepogrešljivo za zagotovitev preživetja družbe ali zadovoljitev denarnih potreb postopka; (b) prodaje premoženja, ki ni nujno za nadaljevanje dejavnosti dolžnika, z zagotovitvijo, da cena v glavnem ustreza vrednosti, pripisani premoženju v popisu, ter (c) razpolaganja s premoženjem, nujnim za nadaljevanje dejavnosti dolžnika.

V tem zadnjem primeru, ko dolžnik začasno ne sme več upravljati svojega premoženja in z njim razpolagati, lahko upravitelj vnaprej določi ukrepe ali postopke, ki so del poslovanja ali trgovanja družbe in ki jih dolžnik lahko izvaja sam, odvisno od njihove narave in števila. Dolžnik lahko te ukrepe izvaja tudi od izdaje sklepa o insolventnosti do prevzema njegovih obveznosti s strani upravitelja.

10.2 Razpolaganje s premoženjem v stečajni masi v fazi likvidacije

V postopku likvidacije obstajata dve glavni fazi:

(a) upravljanje postopkov likvidacije v skladu z načrtom, ki ga pripravi upravitelj in na katerega lahko dolžnik, upniki in predstavniki delavcev predložijo pripombe ter za katerega je potrebna odobritev sodišča. Če je le mogoče, si zakon prizadeva za zaščito družbe, zato določa posebna pravila za prodajo proizvodnih enot. Načrt se lahko izpodbija pred sodnikom, postopke likvidacije pa je treba izvesti v skladu z določbami načrta. Če načrt ni odobren, zakon določa standardna pravila;

(b) poplačilo upnikov, pri čemer se plačila lahko začnejo izvajati tudi, če postopek likvidacije še ni končan.

Vendar je treba navesti, da se v tej fazi postopka ne izvedejo vsi postopki likvidacije. Določeno premoženje se lahko unovči v začetni fazi za druge namene in ne za poplačilo upnikov, kot na primer v naslednjih primerih: premoženje, zajeto v postopku, se lahko ohrani s ciljem ohranitve gospodarske dejavnosti dolžnika; upniki s prednostnimi pravicami na ladjah ali zrakoplovih lahko to premoženje ločijo od stečajne mase v okviru ukrepov, do katerih so upravičeni v skladu s posebno zakonodajo, in, nazadnje, nekateri izvršilni postopki, ki so jih posamezni prednostni upniki začeli pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, se lahko nadaljujejo, kot tudi upravni izvršilni postopki, če je bil sklep o rubežu izdan pred sklepom o insolventnosti.

Prodaja premoženja med likvidacijo načeloma poteka precej svobodno v skladu z določbami načrta likvidacije, ki ga odobri sodnik. Upravitelj lahko za prodajo določenega premoženja najame tudi specializirani subjekt, ki je navadno plačan iz njegovega plačila. Vendar so bila z reformo, izvedeno na podlagi zakona št. 9/2015 z dne 25. maja 2015, določena obvezna pravila, zlasti v zvezi s premoženjem in pravicami, ki so predmet prednostnih terjatev. V zadevah, ki niso zajete v načrtu, se uporabljajo pravila o razpolaganju s premoženjem v posameznih izvršilnih ukrepih v civilnih postopkih. Navadno se premoženje proda po sistemu neposredne prodaje z nekaterimi jamstvi glede obveščanja, odvisno od narave zadevnega premoženja. Dovoljen je tudi prenos za poplačilo nejavnih upnikov.

Zakon določa posebna pravila za prodajo proizvodnih enot v vseh fazah postopka v primeru insolventnosti (na podlagi načela ohranitve družbe), tako da se z eno samo prodajno pogodbo prenese vse premoženje ob upoštevanju posebnih pravil za prenos obveznosti zadevne dejavnosti.

Načeloma prodaja proizvodnih enot pomeni prenos vseh pogodb, neločljivo povezanih z dejavnostjo, ne pa tudi prevzema dolgov iz obdobja pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, razen če so kupci povezani z dolžnikom ali se uporabljajo delovnopравни predpisi o nasledstvu podjetja. V takih primerih lahko sodnik izda soglasje, da kupec ne prevzame zneska plač ali nadomestila, ki ga je treba izplačati pred odtujitvijo, in da se to krije iz jamstvenega sklada za plače (*Fondo de Garantía Salarial*). Za zagotovitev preživetja družbe lahko novi kupec in delavci sklenejo sporazume za spremembo kolektivnih delovnih pogojev.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se terjatve vseh upnikov, nezavarovanih ali prednostnih ter ne glede na njihovo državljanstvo in stalno prebivališče, vključijo med obveznosti dolžnika. Cilj na podlagi načel *par condicio creditorum* in skladnosti z zakonom o dividendah (*ley del dividendo*) je zagotoviti enako obravnavanje vseh terjatev v okviru preverjene insolventnosti dolžnika in pri poravnavi vseh njegovih dolgov.

Obstaja bistveno začetno razlikovanje med stečajnimi upniki in upniki, na katere ne vpliva postopek v primeru insolventnosti: upniki stečajne mase.

Terjatve do stečajne mase so izčrpno navedene v členu 242 prečiščenega besedila zakona o insolventnosti, kar pomeni, da se terjatve, ki niso vključene, štejejo za stečajne terjatve. Načeloma in v veliki večini primerov so to terjatve, ki nastanejo po izdaji sklepa o insolventnosti kot rezultat postopkov ali nadaljevanja dejavnosti dolžnika, ali terjatve, ki nastanejo zaradi nepogodbene odgovornosti. Vendar pa so vključeni tudi drugi primeri, kot so terjatve iz naslova plač za zadnjih 30 delovnih dni pred izdajo sklepa o insolventnosti v znesku, ki ni višji od dvakratnika minimalne zajamčene plače za vse poklice, in terjatve iz naslova preživnine dolžnika ali oseb, ki jim je zakonsko obvezan plačevati preživnino.

V drugih primerih te terjatve izhajajo iz odločb, izdanih med postopkom, na primer pri ugotavljanju posledic tožb za preklic pravnih dejanj ali kot rezultat preklica pogodb.

Polovica zneska terjatev, ki izhajajo iz novega denarnega dohodka, odobrenega v okviru sporazuma o refinanciranju, se prav tako lahko šteje za terjatve do stečajne mase.

V primeru likvidacijskih postopkov so terjatve, priznane dolžniku v okviru prisilne poravnave in v skladu z določbami zadevnega člena prav tako terjatve do stečajne mase.

Terjatve do stečajne mase so terjatve z največjo prednostjo pri poplačilu, kar pomeni, da imajo prednost pred vsemi drugimi terjatvami in da nanje ne vpliva zadržanje natečenih obresti.

Terjatve iz naslova plač za zadnjih 30 delovnih dni je treba poplačati takoj. Preostale terjatve do stečajne mase se poplačajo glede na njihovo zapadlost, vendar lahko upravitelj to pravilo spremeni, če je to potrebno v interesu postopka v primeru insolventnosti in če obstaja zadostno premoženje za poplačilo vseh terjatev do stečajne mase.

Vendar pa zakon določa posebna pravila (člen 473) za primere, v katerih premoženje dolžnika domnevno ne zadošča za poplačilo terjatev do stečajne mase. V takih primerih je obvezno končanje postopka v primeru insolventnosti. Če upravitelj to pričakuje, mora o tem obvestiti sodnika in poplačati terjatve do stečajne mase v skladu s posebno odredbo.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Po začetku postopka v primeru insolventnosti imajo upniki na voljo en mesec od objave sklepa v Uradnem listu Španije za prijavo terjatev, upravitelj pa mora vse upnike, opredeljene v dolžnikovi dokumentaciji, obvestiti o odgovornosti obveščanja o njihovih terjatvah. Za to ni nobenega posebnega obrazca. Enak rok velja tudi za upnike s stalnim prebivališčem v tujini, čeprav se uporabljajo določbe členov 53 in 55 Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti.

Obvestilo o terjatvi mora biti v pisni obliki in naslovljeno na upravitelja, v njem pa mora biti opredeljena terjatve s potrebnimi informacijami o znesku, datumih nastanka in zapadlosti terjatve, značilnostih in pričakovani razvrstitvi, če pa se zatrjuje obstoj posebne prednostne pravice, je treba navesti premoženje ali pravice, ki so predmet plačila, in podrobnosti o njihovi vknjižbi. Vključiti je treba tudi dokazila. Ta obvestila so lahko v elektronski obliki.

Upravitelj mora odločiti o vključitvi ali ne vključitvi posamezne terjatve in njenega zneska ter njeni razvrstitvi na seznam upnikov, ki bo priložen njegovemu poročilu. Upniki, ki niso zadovoljni z razvrstitvijo ali zneskom terjatve, ali tisti, ki niso bili vključeni, lahko izpodbijajo poročilo v 10 dneh z vložljivo zahtevka za začetek incidenčnega postopka v primeru insolventnosti, glede katerega sodnik izda odločbo. Upravitelj pred predložitvijo poročila (v 10 dneh pred predložitvijo) pošlje elektronsko sporočilo upnikom, katerih naslov ima, s katerim jih obvesti o osnutku seznama upnikov in popisu. Upniki, ki niso zadovoljni, lahko pišejo upravitelju za odpravo morebitnih napak ali zagotovitev drugih potrebnih informacij.

Če upniki svojih terjatev ne sporočijo pravočasno, jih lahko upravitelj ali sodnik vseeno vključi na seznam ob odločanju o ugovorih v zvezi s seznamom upnikov, vendar bodo imeli podrejeni status. Vendar pa terjatve iz člena 86(3), terjatve, ki izhajajo iz dokumentacije dolžnika, terjatve, evidentirane v izvršljivi listini, terjatve, zavarovane s premoženjem in evidentirane v javnem registru, terjatve, evidentirane na drug način v postopkih v primeru insolventnosti ali drugih pravnih postopkih, ter terjatve, ki jih je treba preveriti v skladu z zahtevami javnih uprav, na podlagi navedenega niso podrejene in se ustrezno razvrstijo.

Terjatve, ki ne izpolnjujejo niti teh meril za vključitev na seznam, potem ko so bile sporočene po roku, izgubijo vse možnosti za poplačilo v postopku v primeru insolventnosti.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Po zakonu so stečajne terjatve razvrščene v tri kategorije (člen 269): prednostne, nezavarovane in podrejene. Prednostne terjatve se delijo na posebne in splošne ter nato v različne razrede na način, določen v členu 287. Terjatve so v zakonu o insolventnosti razvrščene na podlagi samodejnega pristopa. Kategorija nezavarovanih terjatev je rezidualna: vse terjatve, ki niso vključene v kategorijo prednostnih ali podrejenih terjatev, so nezavarovane.

A) Terjatve s posebno prednostno pravico (člen 270) vključujejo:

1. terjatve, zavarovane s hipoteko na nepremičnino, hipoteko na premičnino ali vpisano zastavno pravico na s hipoteko obremenjenem ali zastavljenem premoženju ali pravicah;
2. terjatve, zavarovane z zastavitvijo prihodka od obremenjene nepremičnine;
3. terjatve iz posojil na osnovna sredstva, vključno s terjatvami delavcev na predmetih, ki so jih izdelali in so v lasti ali posesti dolžnika;
4. terjatve iz naslova plačil finančnega najema ali obročnega nakupa premičnega in nepremičnega premoženja v korist najemodajalcev ali prodajalcev ter, če je ustrezno, finančnih podpornikov, iz naslova premoženja, najetega ali prodanega s pridržkom lastninske pravice, s prepovedjo razpolaganja ali razveljavitvenim pogojem v primeru neplačila;
5. terjatve, zavarovane z vknjiženimi vrednostnimi papirji, na obremenjenih vrednostnih papirjih;
6. terjatve, zavarovane z zastavo, določeno v javni listini, na zastavljenem premoženju ali pravicah, ki so v lasti upnika ali tretje osebe.

Posebna prednostna pravica vpliva le na tisti del terjatve, ki ne presega vrednosti ustreznega jamstva, evidentiranega na seznamu upnikov. Znesek terjatve, ki presega znesek, za katerega je priznana posebna prednostna pravica, se razvrsti glede na njegovo naravo.

B) Terjatve s splošno prednostno pravico (člen 280) vključujejo:

1. terjatve iz naslova plač, ki nimajo posebne prednostne pravice, v znesku, ki je zmnožek trikratne minimalne zajamčene plače za vse poklice in števila dni, za katere plača ni bila izplačana; nadomestilo, ki izhaja iz prekinitve pogodb, v znesku, ki ustreza zakonskemu minimumu, izračunanemu na podlagi največ trikratne minimalne zajamčene plače za vse poklice; nadomestilo, ki izhaja iz nezgod pri delu in poklicnih boleznih, obračunano pred izdajo sklepa o insolventnosti;
2. zneske, ki ustrezajo davčnim odtegljajem in odtegljajem za socialno varnost, ki jih dolguje dolžnik v skladu s pravno obveznostjo;
3. terjatve fizičnih oseb, ki izhajajo iz samostojne dejavnosti, in tiste, ki ustrezajo avtorjem za dodelitev pravic do izkoriščanja del, ki so predmet varstva intelektualne lastnine, nastale v šestih mesecih pred izdajo sklepa o insolventnosti;
4. davčne terjatve, druge javnopravne terjatve in terjatve iz naslova socialne varnosti, ki nimajo posebne prednostne pravice. Ta prednostna pravica se lahko uporabi za največ 50 % vseh terjatev davčnega organa oziroma za vse terjatve sistema socialne varnosti;
5. terjatve za nepogodbeno civilno obveznost;
6. terjatve, ki izhajajo iz novega denarnega dohodka, zagotovljenega v okviru sporazuma o refinanciranju, ki izpolnjuje pogoje iz člena 71(6), v znesku, ki ni priznan kot terjatev do stečajne mase;
7. do 50 % zneska terjatev upnika, ki je vložil zahtevek za začetek postopka v primeru insolventnosti, ki se ne štejejo za podrejene.

C) Podrejene terjatve so vsebovane v členu 281:

1. terjatve, ki so bile sporočene prepozno, razen terjatev, ki se obvezno priznajo, ali terjatev, ki so obvezne zaradi sodnih odločb;
2. terjatve, ki so na podlagi pogodbenega sporazuma podrejene;
3. terjatve iz naslova kakršnih koli pribitkov in obresti;
4. terjatve iz naslova glob in drugih denarnih kazni;
5. terjatve oseb, ki imajo poseben odnos z dolžnikom v skladu z določbami tega zakona;
6. terjatve, ki izhajajo iz tožb za preklic pravnih dejanj v korist osebe, za katero je bilo razglašeno, da je pri izpodbijanem dejanju ravnala v slabi veri;
7. terjatve, ki izhajajo iz pogodb z vzajemnimi obveznostmi ali, v primeru obnovitve, iz okoliščin, določenih v zadevni določbi.

13.1 Plačilo terjatev

Plačilo terjatev s posebno prednostno pravico bremeni premoženje in pravice, zajete v postopku, ne glede na to, ali so predmet posamezne ali kolektivne izvršbe. V zvezi s temi terjatvami obstajajo posebna pravila, ki upravitelju dovoljujejo, da jih poplača iz stečajne mase brez unovčenja posebnega premoženja, z oprostitvijo bremenitev. Premoženje se lahko tudi proda z nadaljnjim obstojem zastave in prevzemom obveznosti dolžnika s strani kupca. Za prodajo tega premoženja zakon v členu 429 in naslednjih določa posebna pravila.

Terjatve s splošno prednostno pravico se plačajo v skladu z njihovim vrstnim redom in sorazmerno znotraj posamezne kategorije. Nato se plačajo nezavarovane terjatve, čeprav lahko sodnik na zahtevo upravitelja in pod določenimi pogoji spremeni vrstni red plačil. Nezavarovane terjatve se plačajo sorazmerno in v skladu z likvidnostjo premoženja iz stečajne mase.

Podrejene terjatve se plačajo zadnje in v skladu z vrstnim redom iz člena 309.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

14.1 Postopek reorganizacije

Postopek reorganizacije se lahko nanaša na dva različna primera: dogovor z upniki kot način za rešitev postopka v primeru insolventnosti in možnost, da se dolžnik izogne postopku v primeru insolventnosti s sporazumom o reorganizaciji ali prestrukturiranju dolga z upniki. Oba primera ureja zakon o insolventnosti.

(A) Dogovor z upniki

Po začetni fazi postopka v primeru insolventnosti, ko so premoženje in obveznosti, zajeti v postopku, dokončno določeni, obstajata dve možni rešitvi: dogovor z upniki ali likvidacija. Sklenitev dogovora z upniki ima prednost, saj zakon določa, da je treba vedno začeti fazo dogovarjanja, razen če je dolžnik zahteval izvedbo postopka likvidacije.

Dolžnik in upniki, ki presegajo petino njegovih obveznosti, lahko po koncu začetne faze predložijo predlog za dogovor. Dolžnik lahko predloži tudi predlog za predčasni dogovor, čeprav so nekateri dolžniki izključeni iz te možnosti (dolžniki, obsojeni določenih kaznivih dejanj, in tisti, ki ne predložijo letnih računovodskih izkazov, kadar so to dolžni storiti).

Cilj predloga za predčasni dogovor je hitra sklenitev dogovora med dolžnikom in upniki, brez izvedbe vseh faz postopka v primeru insolventnosti. Da bi se predlog obravnaval, mora z njim soglašati določen odstotek upnikov. Ko je predlog predložen, ga mora upravitelj oceniti, potrdijo pa ga lahko tudi drugi upniki; če je dosežena potrebna večina, sodnik izda odločbo o odobritvi predloženega dogovora.

Običajna faza dogovarjanja se začne z odločbo sodišča, s katero se zaključi začetna faza in v kateri sodnik določi datum skupščine upnikov, če pa je upnikov več kot tristo, lahko postopek poteka pisno. Takrat začne teči obdobje, v katerem morajo dolžnik in upniki predložiti svoje predloge za dogovor, ki morajo imeti osnovno minimalno vsebino. Če izpolnjujejo vse pogoje, sodnik sprejme predloge, ki se pošljejo upravitelju v oceno.

Skupščini upnikov predseduje sodnik, da pa bi se štela za veljavno sklicano, se je morajo udeležiti upniki, ki predstavljajo več kot polovico nezavarovanih terjatev. Udeležiti se je morata tudi dolžnik in upravitelj. Na skupščini se razpravlja in glasuje o predlogih za dogovor; za njihovo odobritev je potrebna večina, kot je določena v členu 124 zakona, odvisno od njihove vsebine. Nato sodnik izda odločbo o odobritvi predloga, sprejetega na skupščini, za upravitelja in upnike, ki se niso udeležili skupščine ali so jim bile odvzete pravice do izpodbijanja predloga, pa obstaja predhodni postopek.

Dogovor začne veljati z datumom izdaje odločbe o njegovi odobritvi ter ko učinki postopka v primeru insolventnosti prenehajo in jih nadomestijo učinki, določeni v dogovoru. Preneha tudi funkcija upravitelja. Dogovor zavezuje dolžnika ter nezavarovane in podrejene upnike, pa tudi prednostne upnike, ki so zanj glasovali. Zavezuje lahko tudi prednostne upnike, odvisno od večine, dosežene pri njegovi odobritvi. Po izvedbi dogovora sodnik to razglasi in odredi zaključek postopka v primeru insolventnosti.

Če se dogovor ne upošteva, lahko vsak upnik od sodnika zahteva razglasitev neizpolnitve dogovora.

(B) Reorganizacija dolga s sporazumi o refinanciranju za izognitev postopku v primeru insolventnosti

Izkušnje, pridobljene od objave zakona o insolventnosti, kažejo, da postopki v primeru insolventnosti niso uspešni kot sredstvo za doseganje neprekinjenega poslovanja na podlagi dogovorjene rešitve. Zato so bile države članice s priporočilom Komisije z dne 12. marca 2014 o novem pristopu k poslovnemu neuspehu in insolventnosti pozvane k sprejetju ukrepov za izognitev postopku v primeru insolventnosti s sporazumom o refinanciranju dolga med dolžnikom in upniki. Z najnovjšimi reformami zakona o insolventnosti je španski zakonodajalec v zvezi s tem uvedel štiri vrste ukrepov: (a) vzpostavitev sistema predhodnega obveščanja, z uporabo katerega dolžnik obvesti sodnika gospodarskega sodišča, da je začel pogajanja z upniki za sklenitev sporazuma o refinanciranju, s katerim se odloži izvajanje obveznosti vložitve zahtevka za začetek postopka v primeru insolventnosti ter dovoli zadržanje posameznih izvršilnih ukrepov v nekaterih primerih in za določeno obdobje; (b) vzpostavitev zaščitnih mehanizmov za zaščito sporazumov o refinanciranju pred tožbami za preklic pravnih dejanj; (c) vzpostavitev postopka za uradno odobritev sporazumov o refinanciranju, da bi se okreplili njihovi učinki, ter (d) spodbujevalne ukrepe za pretvorbo dolga v lastniški kapital. V tem oddelku se osredotočamo na ureditev sodne odobritve sporazumov o refinanciranju, vsebovanih v četrti dodatni določbi zakona o insolventnosti.

Sodišče lahko odobri sporazume o refinanciranju, ki jih podpišejo upniki, ki predstavljajo vsaj 51 % finančnih obveznosti. Zakon določa posebna pravila v zvezi z izračunom deleža finančnih obveznosti in sindiciranimi posojili.

Postopek vključuje vložitev vloge s strani dolžnika ali upnikov, ki ji je priloženo potrdilo revizorja o udeležbi potrebne večine v posameznem primeru – glede na raven zahtevane zaščite – z najmanj 51 % finančnih obveznosti. Sodnik vlogo pregleda in, če je sprejeta, izda sklep o zadržanju posameznih izvršilnih ukrepov med postopkom odobritve.

Po objavi sklepa o odobritvi se začne 15-dnevno obdobje, v katerem mu lahko finančni upniki ugovarjajo. Edina dopustna razloga za ugovarjanje sta neizpolnjevanje formalnih zahtev ali nesorazmernost zahtevanega žrtvovanja. Ugovori se obravnavajo v incidenčnem postopku v primeru insolventnosti, ki vključuje dolžnika in druge upnike, ki so podpisniki sporazuma, ter izda se sodna odločba, zoper katero se ni mogoče pritožiti. Poleg tega je izrecno določeno, da lahko sodnik v zvezi z učinki sporazuma, ki ga odobri sodišče, ki začnejo veljati dan po objavi sodne odločbe v Uradnem listu Španije, odredi preklic vseh rubežev v okviru posameznih izvršilnih postopkov na dolgove, na katere vpliva sporazum o refinanciranju.

Učinki sodne odobritve niso omejeni na razširitev – z odstopanjem od načela relativnosti pogodb – učinkov dogovorjene razširitve. Splošni učinek je zaščita pred tožbami za preklic pravnih dejanj, vendar je razširitev učinkov na upnike, ki ne soglašajo, odvisna od deleža odobritve. Zato: (a) se zaščita upnikov z zavarovanjem odpravi; (b) se učinki sporazuma prilagodijo na podlagi večine, dosežene pri njegovi odobritvi, in glede na to, ali je terjatev dejansko vključena v zavarovanje.

Upniki s finančnimi terjatvami, ki niso podpisali sporazuma, vendar nanje vpliva odobritev sodišča, ohranijo pravice nad tistimi, ki so solidarno odgovorni z dolžnikom, ter nad poroki ali garantii, ki se ne morejo sklicevati na sprejetje sporazuma o refinanciranju ali učinke sodne odobritve. Kar zadeva finančne upnike, ki so podpisali sporazum, bo ohranitev njegovih učinkov za poroke ali garante odvisna od dogovora v okviru njihovih zadevnih pravnih razmerij. Vsak upnik, ne glede na to, ali je podpisal sporazum ali ne, lahko od sodnika, ki ga je odobril, zahteva razglasitev neizpolnjevanja sporazuma, in sicer v okviru incidenčnega postopka v primeru insolventnosti. Pritožba zoper sodno odločbo ni mogoča. Če je razglašeno neizpolnjevanje sporazuma, lahko upniki zahtevajo začetek postopka v primeru insolventnosti ali začnejo posamezne izvršilne postopke.

Če se pri terjatvah, na katere vpliva sporazum, uveljavljajo pravice iz zavarovanja s premoženjem in razen če ni dogovorjeno drugače, lahko upnik zaseže zneske, pridobljene pod določenimi pogoji.

14.2 Izvzetje iz plačila neplačanih terjatev za dolžnike, ki so fizične osebe

Z zakonom št. 25/2015 z dne 28. julija 2015 je bil v novem členu 178a zakona o insolventnosti uveden tako imenovani mehanizem „druge priložnosti“.

S to določbo so fizične osebe izvzete iz splošnega pravila iz člena 178(2), v skladu s katerim so v primeru končanja postopka v primeru insolventnosti zaradi likvidacije ali nezadostnega premoženja, zajetega v postopku, dolžniki, ki so fizične osebe, odgovorni za plačilo preostalih terjatev.

Da bi bil dolžnik upravičen do tega izvzetja, je moral ravnati v dobri veri, za kar veljajo naslednje zahteve:

1. da insolventnost ni bila razglašena za krivdno;
2. da dolžnik v desetih letih pred izdajo sklepa o insolventnosti ni bil pravnomočno obsojen zaradi premoženjskega kaznivega dejanja, goljufije ali gospodarskega kaznivega dejanja, ponarejanja, kaznivih dejanj zoper davčni organ in sistem socialne varnosti ali zoper pravice delavcev;
3. da je dolžnik z izpolnitvijo zahtev iz člena 231 sklenil ali vsaj poskušal skleniti izvensodni dogovor o plačilu;
4. da je dolžnik v celoti poplačal terjatve do stečajne mase in prednostne stečajne terjatve ter, če ni poskušal doseči predhodnega izvensodnega dogovora o plačilu, vsaj 25 % zneska nezavarovanih stečajnih terjatev;
5. da dolžnik kot nadomestno možnost za prejšnjo točko:
  - i) predloži načrt plačil;
  - ii) ni kršil obveznosti sodelovanja s sodnikom in upraviteljem;
  - iii) tega izvzetja ni izkoristil v zadnjih desetih letih;
  - iv) v štirih letih pred izdajo sklepa o insolventnosti ni zavrnil ponudbe za zaposlitev, ki je bila ustrezna glede na njegove sposobnosti;
  - v) v zahtevku za izvzetje iz plačila neplačanih terjatev izrecno soglaša, da bo njegov dostop do izvzetja pet let evidentiran v posebnem oddelku javnega registra insolventnosti.

Za odobritev tega izvzetja so potrebni postopki, ki se začnejo na zahtevo dolžnika ter vključujejo sodelovanje upravitelja in upnikov, ki so vložili tožbo.

Dolžnik mora predložiti načrt plačil za terjatve, ki so izključene iz izvzetja in jih je treba plačati najpozneje v petih letih.

Po izteku obdobja, določenega za izpolnitev načrta plačil, ne da bi bilo izvzetje preklicano, stečajni sodnik na zahtevo dolžnika izda sklep o dokončni odobritvi izvzetja za terjatve, ki niso plačane med postopkom v primeru insolventnosti. Poleg tega lahko sodnik, odvisno od okoliščin primera in po zaslišanju upnikov, odredi dokončno izvzetje iz plačila neplačanih terjatev dolžnikov, ki niso v celoti upoštevali načrta plačil, vendar so zanj namenili vsaj polovico prihodka (ki se ne šteje za nezarumljivega) v petletnem obdobju odčasne odobritve izvzetja ali četrtino zadevnega prihodka, če dolžnik izpolnjuje pogoje, določene v zakonodaji o zaščiti imetnikov hipoteke, ki nimajo sredstev, kar zadeva prihodek družinske enote in zlasti ranljive družinske razmere.

Izvzetje vpliva na vse nezavarovane in podrejene terjatve, ki na datum končanja postopka v primeru insolventnosti še niso plačane, razen na javnopravne terjatve in terjatve iz naslova preživnine. Kar zadeva terjatve s posebno prednostno pravico, izvzetje vpliva na del takih terjatev, ki ga ni bilo mogoče poravnati z uveljavljanjem pravic iz zavarovanja.

Izvzetje se lahko preklic na zahtevo katerega koli stečajnega upnika, če se v petih letih po njegovi odobritvi potrdi obstoj nerazkrita prihodka, premoženja ali pravic, ki pripadajo dolžniku.

Preklic se lahko zahteva tudi, če se v obdobju, določenem za izpolnitev načrta plačil: (a) dolžnik znajde v eni od okoliščin, ki v skladu z določbami člena 178a (3) preprečujejo odobritev izvzetja iz plačila neplačanih terjatev; (b) kjer je ustrezno, obveznost plačila neizvzetih dolgov ni izpolnjena v skladu z vsebino načrta plačil ali (c) se finančno stanje dolžnika močno izboljša zaradi dediščine, zapuščine ali donacije, iger na srečo ali loterij, tako da bi lahko poplačal vse neporavnane dolgove brez posledic za preživitvene obveznosti.

Če sodnik odredi preklic izvzetja, upniki v celoti znova pridobijo pravico do vložitve tožbe zoper dolžnika za izvršbo terjatev, ki ob končanju postopka v primeru insolventnosti ostanejo neplačane.

14.3 Končanje postopka v primeru insolventnosti

Vzroki za končanje postopka v primeru insolventnosti so določeni v členu 465 prečiščenega besedila zakona o insolventnosti. V osnovi se postopek v primeru insolventnosti konča iz naslednjih razlogov:

- (a) deželno sodišče (*Audiencia provincial*) preklicke sklep o insolventnosti;
- (b) razglašena je skladnost z dogovorom;
- (c) potrjeno je, da premoženje, zajeto v postopku, ne zadostuje za plačilo terjatev do stečajne mase;
- (d) potrjeno je plačilo vseh priznanih terjatev ali celotno poplačilo upnikov z drugimi sredstvi;
- (e) po zaključku začetne faze se vsi upniki umaknejo iz postopka ali ga opustijo.

Končanje mora odobriti sodnik, pri čemer ga lahko zadevne strani v posebnem postopku izpodbijajo. Zakon vsebuje posebne določbe za primer, ko se postopek v primeru insolventnosti konča zaradi nezadostnega premoženja dolžnika, ko gre za plačilo terjatev do stečajne mase. To se lahko preveri z zahtevkom dolžnika za začetek postopka, pri čemer sodnik razglasi postopek v primeru insolventnosti in njegovo končanje sočasno z isto odločbo. Po razglasitvi končanja postopka v primeru insolventnosti prenehajo vse omejitve pooblastil dolžnika. Če je dolžnik fizična oseba, zakon določa posebna pravila, v skladu s katerimi lahko dolžnik uveljavlja izvetje iz plačila terjatev, ki niso bile plačane v postopku v primeru insolventnosti. Zahteve za to izvetje so določene v členu 486 in naslednjih. Dolžnik je moral ravnati v dobri veri in mora izpolniti nekatere obveznosti. Za to izvetje mora zaprositi dolžnik sam, upravitelj in upniki pa lahko predložijo pripombe. Izvetje se lahko prekliče v nekaterih primerih, na primer če se finančno stanje dolžnika izboljša ali če ne izpolni načrta plačil, s katerim se je zavezal, da bo plačal dolgove, na katere izvetje ne vpliva.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

V primeru končanja postopka v primeru insolventnosti pravnih oseb zaradi likvidacije te osebe izgubijo status pravne osebe.

Če je končanje posledica izvajanja dogovora, se terjatve upnikov plačajo v skladu z njegovimi določbami. Prednostni upniki, ki niso podpisali dogovora z upniki, lahko v nekaterih okoliščinah nadaljujejo ali začnejo posamezne izvršilne postopke.

Med izvajanjem dogovora z upniki lahko dolžnik izgubi status pravne osebe tudi v okviru procesa strukturne spremembe, ki je rezultat prevzema obveznosti s strani nove družbe ali prevzemne družbe.

V primeru dolžnikov, ki so fizične osebe, končanje postopka v primeru insolventnosti zaradi likvidacije ali nezadostnega premoženja pomeni, da lahko upniki začnejo posamezne izvršilne ukrepe zoper dolžnika, razen če je bil izvzet iz plačila neplačanih terjatev na način, določen v členu 178a.

15.1 Ponovna uvedba postopka v primeru insolventnosti

Če se v petih letih po končanju prejšnjega postopka v primeru insolventnosti zaradi likvidacije ali nezadostnega premoženja izda sklep o insolventnosti za dolžnika, ki je fizična oseba, se to šteje za ponovno uvedbo prejšnjega postopka.

V primeru dolžnikov, ki so pravne osebe, ponovno uvedbo postopka v primeru insolventnosti, končanega zaradi likvidacije ali nezadostnega premoženja, odredi isto sodišče, ki je vodilo prvi postopek, poleg tega se obravnava v okviru istega postopka ter je omejena na fazo likvidacije premoženja in pravic, ki so nastale pozneje.

V letu po datumu izdaje odločbe o končanju postopka v primeru insolventnosti zaradi nezadostnega premoženja lahko upniki zahtevajo ponovno uvedbo postopka za začetek postopkov izterjave, pri čemer navedejo posebne ukrepe, ki jih je treba izvesti, ali v pisni obliki predložijo ustrezna dejstva, na podlagi katerih bi lahko bila insolventnost razvrščena med krivdno, razen če je bila sodna odločba o razvrstitvi izdana v končanem postopku v primeru insolventnosti.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

V skladu s členom 242 prečiščenega besedila zakona o insolventnosti so vsi sodni stroški, potrebni za vložitev zahtevka za začetek postopka v primeru insolventnosti in njegovo izvedbo, terjatve do stečajne mase. To vključuje zlasti vse terjatve, ki izhajajo iz sodnih stroškov, potrebnih za vložitev zahtevka za začetek postopka v primeru insolventnosti in njegovo odreditev, sprejetje previdnostnih ukrepov, objavo odločb iz tega zakona ter navzočnost in zastopanje dolžnika in upravitelja skozi celoten postopek v primeru insolventnosti in incidenčni postopek, kadar je njihova udeležba pravno obvezna ali v interesu stečajne mase, dokler ne začne veljati dogovor ali do končanja postopka v primeru insolventnosti, razen za terjatve, ki izhajajo iz pritožb, vloženih zoper odločbe sodišča, če se v celoti ali delno zavrnejo z izrecno odredbo o plačilu stroškov.

Med terjatve do stečajne mase spadajo v skladu s členom 84(2)(3) tudi sodni stroški, ki izhajajo iz navzočnosti in zastopanja dolžnika, upravitelja ali upravičenih upnikov v postopkih, ki se v interesu stečajne mase nadaljujejo ali začnejo v skladu z vsebino tega zakona, razen za določbe v zvezi s primeri umika, sprejetja, poravnave ali ločene obrambe dolžnika in, če je ustrezno, do količinskih omejitev iz navedenega člena.

Kadar se postopek v primeru insolventnosti konča zaradi nezadostne stečajne mase, se terjatve za sodne stroške plačajo pred drugimi terjatvami do stečajne mase, z izjemo terjatev delavcev in terjatev iz naslova preživnine (člen 473).

Plačila upravitelju se izterjajo iz stečajne mase, določi pa jih sodnik v skladu z zakonsko odobreno lestvico honorarjev; trenutno je še vedno veljavna lestvica honorarjev, odobrena s kraljevim odlokom št. 1860/2004 z dne 6. septembra 2004. Člen 84 določa posebna pravila za njihovo določitev in učinek.

Zakon določa možnost imenovanja pooblaščenih pomočnikov za pomoč upravitelju, ki tudi krije njihovo plačilo.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Tožbe za preklic pravnih dejanj v postopkih v primeru insolventnosti urejajo člen 226 in naslednji prečiščenega besedila zakona o insolventnosti. Te določbe so bile naknadno spremenjene, večinoma v zvezi z naravo sporazumov o refinanciranju kot *zaščitnih mehanizmov*.

Člen 226 vsebuje pravni sistem za vračilne ukrepe, ki temelji na splošni klavzuli, s katero so vsa dolžnikova dejanja, ki „škodijo premoženju, zajetemu v postopku“, razglašena za „preklicljiva“, ne glede na to, ali je obstajala „namera zavajanja“. Za zaščito učinkov preklica je določeno posebno obdobje: dve leti pred datumom sklepa o insolventnosti.

(A) Obdobje preklica

Zakon določa posebno obdobje preklica: dve leti pred datumom sklepa o insolventnosti.

(B) Pojem „gmotna škoda“

Ukrepe, ki jih v „obdobju izpodbijnosti“ izvede dolžnik, je mogoče preklicati, če škodijo premoženju, zajetemu v postopku. Gmotno škodo mora zadovoljivo dokazati stranka, ki vložijo pritožbo. Vendar glede na težave, navadno povezane z dokazovanjem škodljivih dejanj, zakon o insolventnosti olajšuje vložitev tožb z vzpostavitev sklopa domnev. Tako kot na drugih področjih prava so domneve lahko neizpodbijne ali izpodbijne. Tako: (a) se gmotna škoda šteje za neizpodbijno v dveh primerih: (i) kadar gre za prosto razpolaganje s premoženjem, razen donacij za uporabo, ter (ii) kadar gre za plačila in druga dejanja za poravnavo obveznosti, ki zapadejo po izdaji sklepa o insolventnosti, razen če so zavarovane – v tem primeru obstaja domneva o sprejemanju nasprotnih dokazov; (b) se gmotna škoda šteje za izpodbijno v treh primerih: (i) kadar gre za razpolaganje s premoženjem s plačili osebam, ki imajo s stečajnim dolžnikom poseben odnos, (ii) kadar gre za določanje dajatev na premoženje v korist predhodno obstoječih obveznosti ali novih obveznosti, nastalih za nadomestitev prejšnjih, ter (iii) kadar gre za plačila in druga dejanja za poravnavo zavarovanih obveznosti, ki zapadejo po izdaji sklepa o insolventnosti.

(C) Postopek

Procesno sposobnost za vložitev tožb za preklic pravnih dejanj v postopkih v primeru insolventnosti ima upravitelj. Vendar pa zakon zaradi zaščite upnikov pred nedejavnostjo upraviteljev določa drugotno ali sekundarno procesno sposobnost za upnike, ki so pisno pozvali upravitelja, naj vložijo tožbo za preklic pravnih dejanj, če upravitelj v dveh mesecih od datuma zahtevka ne vložijo tožbe. Zakon vsebuje pravila, namenjena zagotavljanju, da upravitelji učinkovito izpolnjujejo nalogo zagotavljanja, da se ne razpolaga s premoženjem, zajetim v postopku. Procesno sposobnost za tožbe zoper sporazume o refinanciranju ima izključno upravitelj, kar izključuje kakršno koli pomožno procesno sposobnost.

Za zaščito sporazumov o refinanciranju obstajajo posebna pravila, ki izhajajo iz nedavnih zakonodajnih sprememb in določajo zaščitne mehanizme, ki zagotavljajo odpornost teh sporazumov (odobrenih pod določenimi pogoji) na tožbe za preklic pravnih dejanj (člen 604 prečiščenega besedila zakona o insolventnosti).

Zadnja posodobitev: 12/04/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Insolventnost/stečaj - Francija

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek reševanja, prisilne poravnave ali sodne likvidacije se lahko uporabi za vsako osebo, ki opravlja gospodarsko ali obrtno dejavnost, vsakega kmeta ter vsako drugo fizično osebo, ki opravlja neodvisno poklicno dejavnost, vključno s svobodnim poklicem, ki je reguliran z zakonom ali drugim predpisom ali katerega naziv je zaščiten, in vsako pravno osebo zasebnega prava.

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede za samostojnega podjetnika.

Postopek reševanja se lahko uvede samo za osebo, ki opravlja dejavnost. V primeru prisilne poravnave ali sodne likvidacije je lahko oseba ob uvedbi postopka že prenehala opravljati dejavnost.

Pravne osebe zasebnega prava, za katere se lahko uporabi postopek v primeru insolventnosti, so gospodarske družbe, družbe civilnega prava, gospodarske interesne skupine, društva, poklicna združenja ali sveti delavcev.

Postopka v primeru insolventnosti ni mogoče uvesti za skupine zasebnega prava, ki nimajo pravne osebnosti, kot so mešane družbe ali družbe v ustanavljanju.

Izključene so tudi vse pravne osebe javnega prava.

Hitri postopek reševanja in hitri postopek finančnega reševanja:

Za dolžnika se lahko uporabi hitri postopek reševanja ali hitri postopek finančnega reševanja, če je njegove računovodske izkaze potrdil revizor ali jih je pripravil računovodja in če ima več kot 20 zaposlenih ali več kot 3 milijone EUR prometa brez davkov ali več kot 1,5 milijona EUR bilančne vsote. Hitri postopek reševanja in hitri postopek finančnega reševanja se lahko uvedeta tudi za dolžnika, ki je pripravil konsolidirane računovodske izkaze.

2 kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Postopek reševanja se uvede, če se dolžnik srečuje z nepremostljivimi težavami in plačila še niso bila ustavljena.

Postopek prisilne poravnave se uvede, če je dolžnik ustavil plačila, ker z razpoložljivimi sredstvi ne more več poravnovati zapadlih obveznosti.

Namen prisilne poravnave je, da se omogočijo nadaljnje poslovanje podjetja, ohranitev delovnih mest in poravnava obveznosti. Uvedbo tega postopka mora direktor podjetja predlagati v 45 dneh po ustavitvi plačil.

Sodna likvidacija se uvede, če je podjetje ustavilo plačila in je očitno, da prisilna poravnava ni mogoča.

Uvedbo postopka reševanja lahko predlaga samo dolžnik.

Nasprotno pa lahko uvedbo postopka prisilne poravnave ali sodne likvidacije poleg dolžnika predlaga tudi upnik ali državno tožilstvo, če ne poteka spravni postopek (predinsolvenčni postopek).

Sodna odločba o začetku postopka v primeru insolventnosti začne veljati z datumom izdaje, torej ob 00.00 na dan, ko je izdana.

Sodna odločba o začetku postopka se vroči dolžniku v osmih dneh po izdaji, poleg tega se pošlje upraviteljem in državnemu tožilstvu, tudi v druge države članice, v katerih ima dolžnik poslovno enoto.

Sodna odločba začne takoj učinkovati za vse.

V 15 dneh po datumu sodne odločbe se zaznamek o sodni odločbi o začetku postopka vnese v register gospodarskih družb, obrtni register ali poseben register, ki se vodi v sodnem tajništvu okrožnega sodišča.

Izvelek sodne odločbe se objavi v uradnem biltenu obvestil v civilnih in gospodarskih zadevah (*Bodacc – Bulletin officiel des annonces civiles et commerciales*) in v registru pravnih obvestil v kraju sedeža ali poslovnega naslova dolžnika.

Hitri postopek reševanja in hitri postopek finančnega reševanja

Obstajata tudi hitri postopek reševanja in hitri postopek finančnega reševanja.

Hitri postopek reševanja se lahko uvede na predlog dolžnika, ki sodeluje v spravnem postopku in dokaže, da je pripravil osnutek načrta za zagotovitev nadaljnjega obstoja podjetja.

Dolžnikova ustavitvev plačil ni ovira za uvedbo hitrega postopka reševanja, če plačila niso bila ustavljena več kot 45 dni pred vložitvijo predloga za začetek spravnega postopka.

Hitri postopek finančnega reševanja se lahko uvede pod enakimi pogoji kot hitri postopek reševanja, kadar je iz računovodskih izkazov dolžnika razvidno, da lahko glede na njegovo zadolženost načrt sprejmejo samo upniki, ki so člani odbora kreditnih institucij.

3 katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

S postopkom v primeru insolventnosti je zajeto celotno premoženje dolžnika.

Če je dolžnik pravna oseba, je zajeto samo premoženje te osebe.

Če je dolžnik samostojni podjetnik, je vključeno tudi njegovo osebno premoženje.

Vendar poslovni upniki po zakonu ne morejo zaseči glavnega domovanja samostojnega podjetnika, ki opravlja komercialno, industrijsko, obrtno, kmetijsko ali svobodno dejavnost.

Druga pozidana ali nepozidana zemljišča, ki niso namenjena poslovni uporabi, se lahko razglasijo za izključena iz zasega. Ta razglasitev, ki jo je treba notarsko overiti in objaviti, učinkuje le v razmerju do poslovnih upnikov, katerih pravice nastanejo po objavi.

Namen tega, da poslovni upniki ne morejo zaseči glavnega domovanja dolžnika, je zaščititi dolžnika in njegovo družino.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Odvzem dolžnikovega premoženja

Reševanje in prisilna poravnava

V primeru uvedbe postopka reševanja ali prisilne poravnave se dolžniku ne odvzame premoženje in lahko še naprej vodi svoje podjetje.

V postopku reševanja lahko sodišče imenuje sodnega upravitelja, ki nadzoruje dolžnika ali mu pomaga pri vodenju podjetja v skladu z nalogo, ki jo sodišče določi v sodni odločbi. V nekaterih primerih (podjetje z najmanj 20 zaposlenimi in najmanj 3 milijoni EUR prometa brez davkov) je to imenovanje obvezno.

V postopku prisilne poravnave lahko sodišče prav tako imenuje sodnega upravitelja, ki pomaga dolžniku pri vodenju ali pa vodenje namesto dolžnika v celoti ali deloma zagotavlja sam. To imenovanje je obvezno v enakih primerih kot v postopku reševanja.

Sodna likvidacija

V primeru uvedbe postopka sodne likvidacije se dolžniku odvzame upravljanje njegovega premoženja in razpolaganje z njim. Njegove pravice in dejavnosti v zvezi z njegovimi poslovnimi sredstvi prevzame upravitelj. Upravitelj tako zagotavlja upravljanje njegovega premoženja.

Upravitelji v postopkih v primeru insolventnosti

Upravitelji v postopkih v primerih insolventnosti so sodni pooblaščenca, ki so pod nadzorom državnega tožilstva in spadajo med regulirane poklice.

Ti specializirani strokovnjaki, ki opravljajo svobodni poklic, morajo biti vpisani na nacionalne sezname ter izpolnjevati stroge pogoje glede usposobljenosti in osebne primernosti.

Imenovane so lahko tudi osebe, ki niso vpisane na sezname, vendar imajo glede na zadevo posebne izkušnje ali usposobljenost.

Upravitelje v postopkih v primeru insolventnosti imenuje sodišče ob uvedbi postopka.

Upravitelji v postopkih v primeru insolventnosti so lahko civilno in kazensko odgovorni pod pogoji običajnega prava.

Nagrade upraviteljev se določijo na podlagi lestvic, določenih z odlokom; plačilo njihovih tako določenih nagrad sodnik naloži dolžniku.

Pooblastila upraviteljev v postopkih v primeru insolventnosti in dolžnika

Sodni upravitelj

Načeloma sodišče, ki začne postopek reševanja ali prisilne poravnave, imenuje sodnega upravitelja, ki ga lahko predlaga dolžnik, ki je v postopku reševanja, ali državno tožilstvo.

Njegovo imenovanje ni obvezno, če ima dolžnik manj kot 20 zaposlenih in če je njegov promet nižji od 3 milijonov EUR brez davkov.

V primeru hitrega postopka reševanja in hitrega postopka finančnega reševanja je imenovanje sodnega upravitelja vedno obvezno.

V postopku reševanja se dolžniku ne odvzame premoženje ter lahko še naprej razpolaga s svojim premoženjem in ga upravlja, razen če sodišče ne odloči drugače.

Sodni upravitelj, če je imenovan, nadzoruje dolžnika ali mu pomaga pri vodenju podjetja v skladu z nalogo, ki jo določi sodišče.

V postopku prisilne poravnave pomaga dolžniku pri vodenju ali pa vodenje namesto dolžnika v celoti ali deloma zagotavlja sam.

Sodni upravitelj mora storiti vse, kar je potrebno, ali to zahtevati od dolžnika, da se zavarujejo pravice podjetja do njegovih dolžnikov in ohranijo proizvodne zmogljivosti.

Sodni upravitelj ima lastna pooblastila, kot so pooblastila, da s svojim podpisom zagotovi poslovanje bančnih računov dolžnika, ki mu je prepovedano izdajanje čekov, da zahteva nadaljnje izvajanje veljavnih pogodb in da izvede potrebna odpuščanja.

Sodni pooblaščenec

Sodnega pooblaščenca obvezno imenuje sodišče v vseh kolektivnih postopkih.

Njegova naloga je, da zastopa upnike in njihov skupni interes.

Sestavi seznam prijavljenih terjatev, vključno s terjatvami iz naslova plač, skupaj s svojimi predlogi za priznanje, zavrnitev ali predložitev pristojnemu sodišču, in seznam pošlje stečajnemu sodniku.

Likvidacijski upravitelj

V sodni odločbi o sodni likvidaciji sodišče imenuje likvidacijskega upravitelja.

Likvidacijski upravitelj mora preveriti terjatve in izvesti postopke za unovčenje premoženja dolžnika za poplačilo upnikov.

Izvede postopke odpuščanja in se lahko odloči za nadaljnje izvajanje veljavnih pogodb.

Zastopa dolžnika, ki mu je bilo odvzeto premoženje, ter tako izvršuje večino njegovih pravic in večino dejanj v zvezi z njegovim premoženjem med postopkom sodne likvidacije. Nasprotno pa ne more izvrševati nepremoženjskih pravic dolžnika.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Pobot je način prenehanja medsebojnih obveznosti do višine najnižje obveznosti.

Uporabi se lahko samo med dvema osebama, ki imata druga do druge terjatve in dolgove.

S pobotom se tako vzajemno poplačata medsebojni terjatvi.

Načeloma je dolžniku prepovedano, da bi plačal terjatve, nastale pred izdajo sodne odločbe o začetku postopka reševanja ali prisilne poravnave.

Vendar prepoved plačila predhodnih terjatev ne velja za plačilo povezanih terjatev s pobotom. Za povezane terjatve se štejejo medsebojne terjatve iste vrste, ki izhajajo ali izvirajo iz izpolnitve ali neizpolnitve iste pogodbe ali pogodbenega sklopa.

Če terjatev, povezana s predhodno terjatvijo, nastane po sodni odločbi o začetku postopka, jo je mogoče pobotati s predhodno terjatvijo, če je bila ta prijavljena.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Postopek nadaljevanja izvajanja veljavnih pogodb

Uvedba postopka v primeru insolventnosti ne vpliva na obstoj pogodb, ki dolžnika vežejo na njegove partnerje (dobavitelje, stranke) in so v teku ob uvedbi postopka.

Veljavna pogodba je pogodba, ki obstaja in se izvaja ob uvedbi postopka, pogodba, ki se izvaja postopno in dotlej še ni prenehala, ali neposredno izvršljiva pogodba, ki je že bila sklenjena, a še ni bila izvršena.

Posebne določbe v zvezi z veljavnimi pogodbami se ne uporabljajo za pogodbe o zaposlitvi.

Reševanje in prisilna poravnava

Pogodba se *a priori* samodejno nadaljuje.

Pogodbena stranka mora tako izpolnjevati svoje obveznosti, čeprav dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti, nastalih pred izdajo sodne odločbe o začetku postopka.

Storitve, opravljene po izdaji sodne odločbe o začetku postopka, se ji plačajo ob zapadlosti.

Sodni upravitelj ima na podlagi javnega reda edini možnost zahtevati nadaljevanje izvajanja pogodbe z obveznostjo plačila storitev, ki mu bodo opravljene.

Če ni sodnega upravitelja, lahko dolžnik zahteva izvršitev veljavnih pogodb po pridobitvi soglasja sodnega pooblaščenca.

Sodni upravitelj lahko tudi odpove pogodbo s časovno porazdeljenim izvajanjem ali plačilo, kadar ugotovi, da ne razpolaga z zadostnimi sredstvi za izpolnitev obveznosti dolžnika.

Pogodbena stranka lahko sodnega upravitelja (ali dolžnika, če upravitelja ni) pozove, naj se izreče glede prihodnosti pogodbe.

Veljavna pogodba se odpove po pravu samem, če ob izteku enomesečnega roka sodni upravitelj (ali dolžnik) ni odgovoril na poziv.

Enako velja v primeru neplačila in neobstoja soglasja pogodbenih strank za nadaljevanje pogodbenih razmerij.

Sodni upravitelj (ali dolžnik, če upravitelja ni) lahko od stečajnega sodnika zahteva tudi razglasitev odpovedi veljavne pogodbe, če je odpoved nujna za reševanje ali sanacijo dolžnika in če ne škoduje pretirano interesom pogodbenih strank.

Sodna likvidacija

Tako kot pri reševanju in prisilni poravnavi se vse veljavne pogodbe načeloma ohranijo. Pogodbena stranka mora tako izpolnjevati svoje obveznosti, čeprav dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti, nastalih pred izdajo sodne odločbe o začetku postopka.

Storitve, opravljene po izdaji sodne odločbe o začetku postopka, se ji plačajo ob zapadlosti.

Likvidacijski upravitelj edini lahko zahteva izvršitev veljavnih pogodb z zagotovitvijo obljubljenih storitev dolžniku.

Pogodbena stranka lahko sodnega upravitelja pozove, naj se izreče glede prihodnosti pogodbe.

Pogodba se odpove po pravu samem, če ob izteku enomesečnega roka likvidacijski upravitelj ni odgovoril na poziv. Enako velja, kadar dolžnikova izpolnitev pogodbe zadeva plačilo denarnega zneska, na dan, ko je pogodbena stranka obveščena o odločitvi likvidacijskega upravitelja, da ne nadaljuje izvajanja pogodbe, in v primeru neplačila, kadar se pogodbena stranka ne strinja z nadaljevanjem pogodbenih razmerij.

Če se izpolnitev pogodbe ne nanaša na plačilo denarnega zneska, lahko likvidacijski upravitelj od stečajnega sodnika zahteva tudi razglasitev odpovedi pogodbe, če je to potrebno za likvidacijske postopke in ne škoduje pretirano interesom pogodbene stranke.

Prenos veljavnih pogodb

Če je v postopku reševanja, prisilne poravnave ali sodne likvidacije odrejen popolni ali delni prenos podjetja, lahko sodišče določi pogodbe o zakupu, najemu ali dobavi blaga ali storitev, potrebne za ohranitev dejavnosti, ki bodo prenesene.

Pogodbena stranka, katere pogodba ni bila predmet takega prenosa, lahko stečajnemu sodniku predlaga, naj razglasi njeno odpoved, če upravitelj, dolžnik, če upravitelja ni, ali likvidacijski upravitelj ne zahtevajo njenega nadaljnjega izvajanja.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

V postopku v primeru insolventnosti morajo upniki svoje pravice zoper dolžnika uveljavljati izključno v okviru navedenega postopka in zoper dolžnika ne morejo vložiti individualnih tožb za plačilo.

S sodno odločbo o končanju postopka sodne likvidacije zaradi nezadostnih sredstev upniki ne pridobijo pravice do vložitve individualnih tožb zoper dolžnika. Izjeme od tega pravila so:

tožbe, ki se nanašajo na premoženje, pridobljeno v zapuščinskem postopku, začetem med postopkom sodne likvidacije;

kadar terjatev nastane na podlagi kršitve, ki jo je dokazano storil dolžnik, ali kadar se nanaša na osebne pravice upnika;

kadar terjatev nastane zaradi goljufivih ravnanj, storjenih v škodo ustanov socialne varnosti. Goljufiv nastanek terjatve se ugotovi bodisi s sodno odločbo bodisi s sankcijo, ki jo izreče ustanova socialne varnosti.

Upniki pridobijo pravico do zasebnega pregona tudi v naslednjih primerih:

če je bil za dolžnika razglašen osebni stečaj;

če je bil dolžnik spoznan za krivega goljufivega stečajca;

če je bil zoper dolžnika v zvezi s katerim koli njegovim premoženjem ali pravno osebo, ki jo je vodil, uveden predhodni postopek sodne likvidacije, ki je bil zaradi nezadostnosti sredstev končan manj kot pet let pred začetkom zadevnega postopka zoper njega, ter če so bili dolžniku v petih letih pred tem datumom izbrisani dolгови;

če je bil postopek uveden kot teritorialni postopek v smislu člena 3(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti.

Poleg tega v primeru goljufije do enega ali več upnikov sodišče dovoli vsakemu upniku, da znova vloži individualno tožbo proti dolžniku. Sodišče odloči ob koncu postopka, potem ko zasliši ali ustrezno povabi dolžnika, likvidacijskega upravitelja in nadzornike. Na zahtevo zainteresirane stranke lahko pod enakimi pogoji odloči tudi po koncu postopka.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

S sodno odločbo o začetku postopka v primeru insolventnosti se prekinejo ali prepovejo tožbe, vložene zoper dolžnika, za plačilo denarnega zneska ali odpoved pogodbe zaradi neplačila denarnih zneskov.

Prav tako se začasno ustavijo izvršilni postopki in ukrepi zavarovanja.

Tožba, ki so jo upniki vložili pred začetkom kolektivnega postopka, se prekine ali začasno ustavi.

To zadeva vse prejšnje upnike ne glede na to, ali so zavarovani ali ne.

Prekinitve in prepovedi pregona veljata v vseh postopkih v primeru insolventnosti.

Postopki, ki potekajo, se prekinejo, dokler upnik kot tožeča stranka ne prijavi svoje terjatve.

Nato se nadaljujejo po pravu samem, vendar se nanašajo izključno na ugotovitev terjatve in določitev njenega zneska, ne pa tudi na dolžnikovo obsodbo.

Sodni postopki in izvršilni postopki, razen zgoraj navedenih, se nadaljujejo tudi v obdobju opazovanja dolžnika, potem ko se v zadevo vključita sodni pooblaščenec in sodni upravitelj, kadar ta pomaga dolžniku ali ga zastopa, ali po nadaljevanju postopka na pobudo sodnega pooblaščenca ali upravitelja.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Reševanje in prisilna poravnava

Da bi se sprejel načrt reševanja, se z upniki opravi posvetovanje o plačilnih rokih ali odpisu dolgov.

Predlogi se prek sodnega upravitelja (ali dolžnika, če upravitelja ni) pošljejo sodnemu pooblaščenцу, ki zastopa upnike.

Sodni pooblaščenec pridobi individualno ali skupno soglasje vseh upnikov, ki so prijavili terjatve.

Sodnemu pooblaščenцу se ni treba posvetovati z upniki, za katere se z osnutkom načrta ne spreminjajo plačilni pogoji ali za katere je takoj po odobritvi načrta ali priznanju terjatev predvideno popolno poplačilo v gotovini.

Upniški odbori

Kadar ima dolžnik več kot 150 zaposlenih in njegov promet presega 20 milijonov EUR, se ustanovijo upniški odbori, ki se morajo izreči o osnutkih načrta za poravnavo obveznosti. Sodišče lahko tudi odloči, da se te določbe uporabijo pod tema pragoma.

V upniških odborih se na ločenih skupščinah zberejo različne kategorije upnikov, da se jim predložijo predlogi, o katerih lahko razpravljajo in se o njih izrečejo skupaj, to pomeni, da se morajo manjšinski upniki ukloniti odločitvi večinskih upnikov.

Obstajata odbor kreditnih institucij, ki ga sestavljajo finančne družbe, kreditne institucije ali podobni, ter odbor, ki ga sestavljajo glavni dobavitelji blaga ali storitev. Kadar obstajajo imetniki obveznic, se skliče generalna skupščina, ki jo sestavljajo vsi upniki, ki so imetniki obveznic, izdanih v Franciji ali na tujem, da bi razpravljali o osnutku načrta, ki sta ga sprejela upniška odbora.

Sodni upravitelj se mora o osnutku načrta posvetovati z upniškima odboroma in ta morata glasovati za načrt, preden lahko sodišče odloči.

V primeru upniških odborov lahko vsak upnik, ki je član odbora, navede alternativne predloge k osnutku načrta, ki ga je predložil dolžnik.

Osnutek načrta tako lahko pripravi dolžnik (po potrebi s pomočjo sodnega upravitelja) ali v postopku prisilne poravnave upravitelj, ki mu pomaga dolžnik, lahko pa se pripravi tudi na pobudo upnikov, ki so člani odborov. Načrt, ki ga sprejmeta odbora, in če gre za ločen načrt, tisti, ki ga podpira dolžnik ali upravitelj, se nato lahko sodišču predložita hkrati.

Hitri postopek reševanja

V primeru uvedbe hitrega postopka reševanja se obvezno ustanovita upniška odbora – odbor kreditnih institucij in odbor dobaviteljev blaga in storitev –, po potrebi pa se skliče tudi generalna skupščina imetnikov obveznic.

Posamična posvetovanja potekajo tudi z upniki zunaj odborov.

Hitri postopek finančnega reševanja

V primeru uvedbe hitrega postopka finančnega reševanja se obvezno ustanovi samo odbor kreditnih institucij, po potrebi pa se skliče tudi generalna skupščina imetnikov obveznic.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Premoženje dolžnika se lahko unovči v okviru popolnega ali delnega prenosa podjetja ali v okviru posamičnih prenosov. Ti postopki se izvajajo v skladu z različnimi ureditvami.

Prenos podjetja odredi sodišče in ga ne izvede upravitelj v postopku v primeru insolventnosti.

V postopku reševanja je prenos podjetja lahko samo delen. V postopkih prisilne poravnave in sodne likvidacije je lahko delen ali popoln.

V tem primeru sodišče izda odločbo, s katero določi rok, v katerem morajo sodni pooblaščenec, likvidacijski upravitelj ali, kjer je to ustrezno, stečajni upravitelj prejeti ponudbe za prevzem. Ponudbe morajo biti pisne in vsebovati vrsto obveznih podatkov.

Za posamične prenose premoženja se uporabljajo drugačna pravila.

Med postopkom reševanja in prisilne poravnave se dolžniku ne odvzame premoženje, temveč lahko ob upoštevanju nalog upravitelja sam razpolaga s svojim premoženjem.

Če razpolaganje s premoženjem, pri katerem se premoženje unovči, ni povezano s tekočim poslovanjem podjetja, mora predhodno pridobiti dovoljenje stečajnega sodnika.

Dolžnik v obdobju načrta reševanja ali prisilne poravnave znova pridobi vse svoje pravice na svojem premoženju.

V postopku sodne likvidacije mora likvidacijski upravitelj pridobiti dovoljenje stečajnega sodnika za izvedbo prenosa sredstev.

Nepremičnina se proda po postopku sodne dražbe. Stečajni sodnik določi izključno ceno in bistvene pogoje prodaje. Lahko tudi dovoli prodajo na prostovoljni dražbi z izključno ceno, ki jo določi. Nazadnje lahko dovoli sporazumno prodajo po cenah in pogojih, ki jih določi.

Likvidacijski upravitelj nato iztržek od prodaje razdeli glede na prednostni vrstni red upnikov.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Vse terjatve, ki nastanejo pred sodno odločbo o začetku postopka, je treba prijaviti ne glede na njihovo naravo ali vrsto: poslovno, civilno, upravno (uprava za javne prihodke, ustanove za socialno varnost in socialno zavarovanje) ali kazensko (globa). Pri tem ni pomembno, ali je terjatev nezavarovana ali prednostna, izvršljiva ali zapadla, gotova ali pogojna. Te določbe se ne nanašajo na zaposlene.

Terjatve, ki po sprejetju sodne odločbe o začetku postopka veljavno nastanejo zaradi potreb vodenja postopka ali plačila storitve, ki je bila dolžniku opravljena v okviru njegove poslovne dejavnosti, se plačajo ob zapadlosti.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Vsi upniki, katerih terjatve nastane pred sodno odločbo o začetku postopka, morajo svoje terjatve v primeru reševanja ali prisilne poravnave prijaviti pri sodnem pooblaščenцу, v primeru likvidacije pa pri likvidacijskem upravitelju.

Rok za prijavo terjatev je dva meseca po zakonsko predpisani objavi sodne odločbe o začetku postopka.

Dolžnik lahko pod enakimi pogoji tudi sam prijavi terjatev enega od svojih upnikov.

Prijaviti je treba tudi nekatere terjatve, nastale po sprejetju sodne odločbe o začetku postopka, ki se ne poplačajo prednostno kot terjatve, ki koristijo podjetju ali so povezane s potrebami postopka. Pri prijavi terjatve je treba navesti vsoto zapadlih zneskov ali zneskov, ki bodo zapadli, datume zapadlosti, vrsto prednostne pravice ali obstoječega zavarovanja in podrobna pravila za izračun obresti.

Za prijavo terjatve ni predpisana posebna oblika. V prijavi mora biti namreč sama po sebi in nedvoumno izražena volja upnika, da zahteva plačilo terjatve, da se vključi na seznam terjatev in da sodeluje v postopku.

Ko sodni pooblaščenec zbere pripombe dolžnika, sestavi seznam prijavljenih terjatev, skupaj s svojimi predlogi za priznanje, zavrnitev ali predložitev pristojnemu sodišču.

Ta seznam se pošlje stečajnemu sodniku in sodnemu upravitelju.

Preden se terjatev prizna ali zavrne, stečajni sodnik preveri njen obstoj, znesek in vrsto glede na dokaze, ki jih predloži prijavitelj, in po potrebi glede na dokaze, ki jih zagotovijo zaslišane osebe in sodni pooblaščenec.

Upniki, ki terjatev niso prijavili v roku, so izključeni zaradi prekluzije in torej ne morejo sodelovati pri razdelitvi niti zahtevati deleža izkupička v primeru sprejetja načrta ali unovčenja sredstev dolžnika, razen če pri stečajnem sodniku dosežejo, da prekluzija zanje ne velja.

Če dosežejo, da prekluzija zanje ne velja, lahko sodelujejo pri razdelitvah, ki potekajo po vložitvi njihove prošnje.

Hitri postopek reševanja in hitri postopek finančnega reševanja

Dolžnik sestavi seznam terjatev vsakega upnika, ki je sodeloval v spravnem postopku, te terjatve pa je treba prijaviti. Seznam potrdi dolžnikov računovodja, nato se vloži v sodnem tajništvu sodišča.

Sodni pooblaščenec vsakemu upniku pošlje izpisek iz seznama, ki se nanaša na njegovo terjatev.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Prednostni upnik je zavarovan, to pomeni, da je v primeru uvedbe kolektivnega postopka zoper dolžnika prednostno poplačan pred dolžnikovimi drugimi navadnimi, tako imenovanimi nezavarovanimi upniki.

Upnik je tako lahko prednostni, ker:

ima zavarovanje, ki mu ga je dodelil dolžnik ali ga je pridobil po sodni poti, ali

ima po zakonu prednostno pravico na podlagi svojega statusa.

Vsi prednostni upniki niso enakovredni. Kadar je prednostnih upnikov več, so poplačani po vrstnem redu, določenem z zakonom, vendar še vedno pred nezavarovanimi upniki.

Nezavarovani upniki so poplačani iz sredstev dolžnika, ki ostanejo po plačilu prednostnih upnikov. Razdelitev se izvede sorazmerno.

Razvrstitev prednostnih pravic

Reševanje in prisilna poravnava

Izkupiček od prodaje nepremičnine se med upnike razdeli po naslednjem vrstnem redu:

„nadrejene prednostne“ terjatve iz plač: izplačilo plače za zadnjih 60 dni dela pred sodno odločbo o začetku postopka;

sodni stroški, ki veljavno nastanejo po sodni odločbi o začetku postopka za potrebe vodenja postopka: stroški v zvezi z zavarovanjem, unovčenjem premoženja in razdelitvijo izkupička med upnike (stroški popisa in oglaševanja, nagrada sodnim pooblaščencom itd.);

terjatve, zajamčene s prednostno pravico na podlagi spravnega postopka: prednostna pravica upnikov, ki privolijo v nov kapitalski vložek ali dobavijo novo blago ali opravijo novo storitev za zagotovitev nadaljnjega poslovanja podjetja in njegovega obstoja;

prednostna pravica za terjatve, nastale po sodni odločbi o začetku postopka: terjatve, ki nastanejo za potrebe vodenja postopka ali začasno ohranitev

poslovanja, ali terjatve, ki nastanejo v zameno za storitev, ki se dolžniku opravi v obdobju ohranitve poslovanja ali zaradi izpolnitve veljavne pogodbe, katere veljavnost je ohranil likvidacijski upravitelj, ali terjatve, nastale za tekoče vsakodnevne potrebe dolžnika kot fizične osebe;

terjatve, zajamčene s splošno prednostno pravico zaposlenih: izplačilo plače za šest mesecev dela pred sodno odločbo o začetku postopka;

terjatve, zajamčene s posebno prednostno pravico ali hipoteko;

nezavarovane terjatve.

Izkupiček od prodaje premičnine se med upnike razdeli po naslednjem vrstnem redu:

terjatve, zajamčene s posebnim zavarovanjem premičnine s pridržno pravico;

„nadrejene prednostne“ terjatve iz plač: izplačilo plače za zadnjih 60 dni dela pred sodno odločbo o začetku postopka;

sodni stroški, ki redno nastanejo po sodni odločbi o začetku postopka za potrebe vodenja postopka: stroški in zvezi z zavarovanjem, unovčenjem premoženja in razdelitvijo izkupička med upnike (stroški popisa in oglaševanja, nagrada sodnim pooblaščencom itd.);

terjatve, zajamčene s prednostno pravico na podlagi pravnega postopka: prednostna pravica upnikov, ki privolijo v nov kapitalski vložek ali dobavijo novo blago ali opravijo novo storitev za zagotovitev nadaljnjega poslovanja podjetja in njegovega obstoja;

prednostna pravica za terjatve, nastale po sodni odločbi o začetku postopka: terjatve, ki nastanejo za potrebe vodenja postopka ali začasno ohranitev poslovanja, ali terjatve, ki nastanejo v zameno za storitev, ki se dolžniku opravi v obdobju ohranitve poslovanja ali zaradi izvrševanja veljavne pogodbe, katere veljavnost je ohranil likvidacijski upravitelj, ali terjatve, nastale za tekoče vsakodnevne potrebe dolžnika kot fizične osebe;

prednostna pravica uprave za javne prihodke;

terjatve, zajamčene s posebno prednostno pravico na premičnini brez pridržne pravice;

terjatve, zajamčene z drugimi splošnimi prednostnimi pravicami na premičninah;

nezavarovane terjatve.

Sodna likvidacija

Izkupiček od prodaje nepremičnine se med upnike razdeli po naslednjem vrstnem redu:

„nadrejene prednostne“ terjatve iz plač: izplačilo plače za zadnjih 60 dni dela pred sodno odločbo o začetku postopka;

sodni stroški, ki redno nastanejo po sodni odločbi o začetku postopka za potrebe vodenja postopka: stroški popisa in oglaševanja, nagrada sodnim pooblaščencom;

terjatve, zajamčene s prednostno pravico na podlagi pravnega postopka: prednostna pravica upnikov, ki privolijo v nov kapitalski vložek ali dobavijo novo blago ali opravijo novo storitev za zagotovitev nadaljnjega poslovanja podjetja in njegovega obstoja;

terjatve, zajamčene s posebnimi zavarovanji na nepremičninah;

prednostna pravica za terjatve, nastale po sodni odločbi o začetku postopka: terjatve, ki nastanejo za potrebe vodenja postopka ali začasno ohranitev poslovanja, ali terjatve, ki nastanejo v zameno za storitev, ki se dolžniku opravi v obdobju ohranitve poslovanja ali zaradi izvrševanja veljavne pogodbe, katere veljavnost je ohranil likvidacijski upravitelj, ali terjatve, nastale za tekoče vsakodnevne potrebe dolžnika kot fizične osebe;

nezavarovane terjatve.

Izkupiček od prodaje premičnine se med upnike razdeli po naslednjem vrstnem redu:

terjatve, zajamčene s posebnim zavarovanjem na premičnini s pridržno pravico;

„nadrejene prednostne“ terjatve iz plač: izplačilo plače za zadnjih 60 dni dela pred sodno odločbo o začetku postopka;

sodni stroški, ki veljavno nastanejo po sodni odločbi o začetku postopka za potrebe vodenja postopka: stroški popisa in oglaševanja, nagrada sodnim pooblaščencom;

terjatve, zajamčene s prednostno pravico na podlagi pravnega postopka;

prednostna pravica za terjatve, nastale po sodni odločbi o začetku postopka: terjatve, ki nastanejo za potrebe vodenja postopka ali začasno ohranitev poslovanja, ali terjatve, ki nastanejo v zameno za storitev, ki se dolžniku opravi v obdobju ohranitve poslovanja ali zaradi izvrševanja veljavne pogodbe, katere veljavnost je ohranil likvidacijski upravitelj, ali terjatve, nastale za tekoče vsakodnevne potrebe dolžnika kot fizične osebe;

terjatve, zajamčene s hipoteko na premičnini, ali terjatve, zajamčene z zastavno pravico na strojih ali opremi;

prednostna pravica uprave za javne prihodke;

terjatev, zajamčena s posebnim zavarovanjem na premičnini brez pridržne pravice;

druge prednostne pravice na premičninah (člen 2331 civilnega zakonika) in splošna prednostna pravica na plačah;

nezavarovane terjatve.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Reševanje in prisilna poravnava

Postopka reševanja in prisilne poravnave sta bila vzpostavljena, da se na podlagi načrta omogočijo reševanje podjetja, ohranitev poslovanja in delovnih mest ter poravnava obveznosti. Načrt reševanja ali prisilne poravnave se sprejme samo, če so izpolnjeni ti pogoji.

Dolžnik v postopku reševanja, upravitelj v postopku prisilne poravnave ali upnik, če so bili ustanovljeni upniški odbori, pripravi osnutek načrta, če obstaja realna možnost za rešitev podjetja. Načrt je sestavljen iz treh delov:

ekonomskega in finančnega dela, v katerem se določijo obeti za sanacijo na podlagi poslovnih priložnosti in pogojev, razmer na trgu in razpoložljivih virov financiranja;

opredelitve pogojev za poravnavo obveznosti in morebitnih jamstev, ki jih mora direktor podjetja prevzeti za zagotovitev njihove izpolnitve;

socialnega dela, v katerem se navedejo in utemeljijo stopnja zaposlenosti in zaposlitveni obeti ter socialni pogoji, predvideni za nadaljevanje poslovanja.

Kadar se v osnutku predvidijo odpuščanja iz ekonomskih razlogov, se navedejo že sprejeti ukrepi in opredelijo tisti, ki jih je treba izvesti za olajšanje ponovne zaposlitve in zagotovitve nadomestila delavcem, katerih zaposlitev je ogrožena.

V načrtu se navedejo vse zaveze, ki so jih prevzele osebe, odgovorne za njegovo izvajanje, in ki so potrebne za sanacijo podjetja.

Sodišče nato odloči o osnutku načrta, ki mu ga je predložil dolžnik ali eden od upnikov.

Odločitev sodišča o sprejetju načrta reševanja ali prisilne poravnave ali načrta prodaje se šteje za sodno odločbo. Načrt vključuje tudi pogodbeni vidik, če so bili ustanovljeni upniški odbori.

Načrt lahko traja največ 10 let, za kmete pa 15 let.

Sodišče za obdobje trajanja načrta imenuje upravitelja ali sodnega pooblaščenca za nadzor nad izvajanjem načrta.

S sprejetjem načrta se konča obdobje opazovanja. Dolžnik znova razpolaga s svojim imetjem in lahko znova vodi svoje podjetje ob upoštevanju ukrepov, ki mu jih je sodišče naložilo v načrtu.

Dolžnik mora namreč v vseh vidikih upoštevati določbe načrta.

Če tega ne stori, v primeru neizpolnitve zavez ali v primeru ustavitve plačil med izvajanjem načrta reševanja ali prisilne poravnave dolžnik tvega razveljavitev načrta in nadaljevanje postopka.

Pretvorba v sodno likvidacijo

Sodna likvidacija se lahko razglasi med obdobjem opazovanja, začetim na podlagi sodne odločbe o reševanju ali na podlagi sodne odločbe o prisilni poravnavi, ali ob izteku navedenega obdobja.

Sodišče mora razglasiti sodno likvidacijo takoj, ko se izkaže, da nadaljnji obstoj podjetja ni mogoč, ali ko v okviru postopka prisilne poravnave ni mogoče sprejeti načrta prodaje.

Prenehanje obveznosti dolžnika kot fizične osebe v postopku sodne likvidacije

Dolžniku je premoženje odvzeto z dnem razglasitve sodne likvidacije do zaključka likvidacije. Takrat znova pridobi svoje pravice in lahko znova izvaja dejavnosti.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Dokončanje izvajanja načrta reševanja ali prisilne poravnave upnikom, ki niso prijavi terjatev, ne omogoča pregona dolžnika.

Izjemoma je nadaljevanje individualnega pregona izrecno predvideno samo, če se sodna likvidacija konča zaradi nezadostnosti sredstev.

Kdaj se postopek v primeru insolventnosti šteje za končan

Obdobje opazovanja je obdobje, ki traja od dneva sodne odločbe o začetku postopka do dneva sodne odločbe o sprejetju načrta reševanja ali prisilne poravnave ali razglasitvi sodne likvidacije.

Tako v postopku reševanja kot v postopku prisilne poravnave se dejavnost nadaljuje tudi v obdobju opazovanja in dolžnik načeloma še naprej vodi svoje podjetje, vendar z nekaterimi omejitvami.

Kadar obstaja realna možnost za rešitev podjetja, se obdobje opazovanja navadno konča z načrtom reševanja ali prisilne poravnave.

S sprejetjem načrta reševanja ali prisilne poravnave dolžnik znova prevzame nadzor nad svojim poslovanjem, čeprav se postopek ne konča.

Postopek se namreč konča, ko stečajni sodnik odobri končno poročilo upravitelja in sodnega pooblaščenca. Predsednik sodišča nato izda sklep o končanju postopka, ki je ukrep sodne uprave, zoper katerega ni pritožbe.

V sodnem smislu je postopek torej končan, ko je izdan sklep o končanju.

Vendar učinki postopka z izdajo sklepa o končanju ne prenehajo, saj se načrt reševanja ali prisilne poravnave še vedno izvaja.

Dolžnik mora v vseh vidikih upoštevati določbe načrta.

Če tega ne stori, v primeru neizpolnitve zavez ali v primeru ustavitve plačil med izvajanjem načrta reševanja ali prisilne poravnave dolžnik tvega razveljavitev načrta in nadaljevanje postopka.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroške in izdatke v zvezi s postopkom krije podjetje, zoper katero je uveden postopek v primeru insolventnosti.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Kadar sodišče začne postopek prisilne poravnave ali sodne likvidacije, se za datum, ko je dolžnik ustavil plačila, načeloma šteje datum izdaje sodne odločbe o začetku postopka.

Lahko pa sodišče določi datum ustavitve plačil, ki je največ 18 mesecev pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti.

Obdobje od datuma ustavitve plačil do datuma začetka postopka prisilne poravnave ali sodne likvidacije se v tem primeru imenuje „obdobje izpodbojnosti“.

Nekatera dejanja, ki jih je dolžnik opravil v obdobju izpodbojnosti in ki se zdijo goljufiva, se razveljavijo.

Za obravnavo tožbe za razglasitev ničnosti aktov, sklenjenih v obdobju izpodbojnosti, je izključno pristojno sodišče, ki odloča v postopku.

Tožbo lahko vložijo samo sodni upravitelj, sodni pooblaščenec, likvidacijski upravitelj ali državno tožilstvo.

Upniki lahko individualno ali kolektivno prek sodnega pooblaščenca vložijo tožbo za razglasitev ničnosti aktov, ki jih je sklenil dolžnik.

Akt je ničen v razmerju do vseh in razveljavljen za nazaj.

Obstaja 12 primerov obvezne ničnosti neobičajnih aktov:

vsi akti, s katerimi se brezplačno prenese lastništvo nad premoženjem ali nepremičnim premoženjem;

vsaka komutativna pogodba, v kateri dolžnikove obveznosti bistveno presega obveznosti druge stranke;

vsako plačilo dolgov, ne glede na način plačila, ki na dan plačila še niso zapadli;

vsako plačilo zapadlih dolgov, ki ni bilo izvedeno v gotovini, z menicami, bančnimi nakazili, listinami o prenosu ali s kakim drugim plačilnim sredstvom, ki je splošno sprejeto v poslovnih odnosih;

vsaka vloga in vsak depozit zneskov na podlagi zastavitve premoženja, če ni pravomočne sodne odločbe;

vsaka pogodbeno hipoteka, vsaka sodna hipoteka in pravna hipoteka zakoncev ter vsaka zastavitev ali zastavna pravica na dolžnikovem premoženju za predhodno prevzete dolgove;

vsak ukrep zavarovanja, razen če je vpis ali nalog za zaseg predhoden datumu ustavitve plačil;

vsako dovoljenje in uveljavitev opcij s strani zaposlenih podjetja;

vsak prenos premoženja ali pravic v fiduciarno premoženje, razen če je ta prenos izveden kot jamstvo za sočasno prevzet dolg;

vsak aneks k fiduciarni pogodbi, ki vpliva na pravice ali imetje, ki so že preneseni v fiduciarno premoženje kot jamstvo za dolgove, prevzete pred tem aneksom;

kadar je dolžnik samostojni podjetnik z omejeno odgovornostjo, vsak prenos ali sprememba prenosa premoženja, ob upoštevanju izplačila dohodkov, ki niso namenjeni za poslovno dejavnost, s katerim se osiromaši premoženje, na katero se nanaša postopek, v korist drugega premoženja tega podjetnika;

notarsko overjena izjava dolžnika o izključitvi iz zasega.

Te akte mora sodišče razveljaviti ne glede na to, ali so stranke ravnale v dobri ali slabi veri.

Poleg tega lahko sodišče razveljavi vse akte o brezplačnem prenosu lastništva premoženja ali nepremičnega premoženja in izjavo o izključitvi iz zasega, ki so bili sprejeti v šestih mesecih pred datumom ustavitve plačil. V teh primerih velja neobvezna ničnost.

Zadnja posodobitev: 11/05/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Insolventnost/stečaj - Hrvaška

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Predstečajni in stečajni postopek se lahko uvedeta zoper pravne osebe in zoper premoženje posameznega dolžnika, razen če zakon ne določa drugače. Posamezni dolžnik je za namene zakona o stečaju (*Stečajni zakon* – v nadaljnjem besedilu: SZ) opredeljen kot fizična oseba, ki mora za dohodeke iz samostojne dejavnosti plačevati dohodnino v skladu z določbami zakona o davku na dohodek (*Zakon o porezu na dohodek*), ali fizična oseba, ki mora plačevati davek od dohodkov pravnih oseb v skladu z določbami zakona o davku na dohodek pravnih oseb (*Zakon o porezu na dobit*).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

(a) Predstečajni postopek se lahko uvede, če sodišče ugotovi obstoj neizbežne insolventnosti, tj. sodišče ugotovi, da dolžnik na dan zapadlosti ne bo mogel izpolniti svojih obstoječih obveznosti.

Za insolventnost se šteje, da je skorajšnja, če se okoliščine, zaradi katerih se dolžnik šteje za insolventnega, še niso uresničile in če:

– ima dolžnik v registru prednostnega vrstnega reda obveznosti plačila, ki ga vodi finančna agencija (*Financijska agencija*), eno ali več prijavljenih neporavnanih obveznosti, za katere je obstajala veljavna podlaga za plačilo in ki bi morale biti trgane s katerega koli računa dolžnika brez njegovega dodatnega soglasja, ali

– dolžnik več kot 30 dni zamuja z izplačilom plač zaposlenim, ki bi jih moral izplačati v skladu s pogodbo o zaposlitvi, delovnimi predpisi, kolektivno pogodbo, posebnimi predpisi ali drugim dokumentom, ki ureja obveznosti delodajalcev do zaposlenih, ali

– dolžnik v 30 dneh ne plača prispevkov in davkov za plače iz prejšnjega pododstavka, pri čemer ta rok teče od datuma, ko bi moral dolžnik zaposlenim izplačati plače.

(b) Stečajni postopek se lahko začne, če sodišče ugotovi obstoj razlogov za stečaj, tj. obstoj insolventnosti ali prezadolženosti.

Insolventnost obstaja, če dolžnik stalno ne more poravnati svojih neplačanih finančnih obveznosti. Dejstvo, da je dolžnik poravnal ali morda lahko v celoti ali delno poravnal terjatve nekaterih upnikov, ne pomeni, da se šteje za solventnega.

Dolžnik se šteje za insolventnega:

– če ima v registru prednostnega vrstnega reda obveznosti plačila, ki ga vodi finančna agencija, eno ali več prijavljenih neporavnanih obveznosti, zapadlih več kot 60 dni, za katere obstaja veljavna podlaga za plačilo in ki bi morale biti trgane s katerega koli računa dolžnika brez njegovega dodatnega soglasja;

– če zaposlenim ni izplačal treh zaporednih plač, ki bi jih moral izplačati v skladu s pogodbo o zaposlitvi, delovnimi predpisi, kolektivno pogodbo, posebnimi predpisi ali drugim dokumentom, ki ureja obveznosti delodajalcev do zaposlenih.

Dolžnik se šteje za prezadolženega, če kot pravna oseba nima več dovolj sredstev, da bi pokrila svoje obstoječe obveznosti.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajna masa v stečajnem postopku vključuje celotno premoženje, ki je bilo ob začetku stečajnega postopka v lasti dolžnika, in premoženje, ki ga je dolžnik pridobil med stečajnim postopkom. Stečajna masa se uporabi za kritje stroškov stečajnega postopka ter za poravnavo terjatev upnikov dolžnika in terjatev, katerih poravnava je bila zagotovljena z določenimi pravicami do dolžnikovega premoženja.

Prosta uporaba premoženja v stečajni masi s strani oseb, ki so bile po zakonu predhodno pooblaščen za zastopanje dolžnika, ali s strani posameznega dolžnika po začetku stečajnega postopka nima pravnih učinkov, razen v primeru uporabe, ki jo urejajo splošna pravila o ohranjanju načela zaupanja v javne registre. Plačilo se nasprotni stranki vrne iz stečajne mase, če se je z njim povečala vrednost stečajne mase.

Če je posamezni dolžnik pred začetkom stečajnega postopka ali med njim pridobil dediščino ali volilo, ima samo dolžnik pravico sprejeti to dediščino ali volilo ali se jima odpovedati.

Če dolžnik s tretjo osebo vzpostavi skupno lastništvo ali kakršno koli drugo pravno razmerje ali partnerstvo, se razdelitev premoženja izvede zunaj stečajnega postopka. Za poravnavo obveznosti, ki izhajajo iz takega razmerja, se lahko zahteva ločena poravnava iz dolžnikovega deleža.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

(a) Predstečajni postopek – zahteve za imenovanje skrbnika so enake kot za imenovanje likvidacijskega upravitelja. Sodišče s sklepom o začetku predstečajnega postopka imenuje skrbnika, če meni, da je to potrebno. Dolžnosti skrbnika prenehajo na dan sprejetja sklepa o potrditvi predstečajnega sporazuma, na dan začetka stečajnega postopka ali na podlagi sklepa upnikov.

Skrbnik mora v predstečajnem postopku:

1. preučiti poslovanje dolžnika;
2. preučiti seznam sredstev in obveznosti dolžnika;
3. preučiti verodostojnost prijavljenih terjatev;
4. izpodbijati terjatve, če na podlagi izjav upnikov ali iz drugih razlogov ti dvomijo o njihovi verodostojnosti;
5. nadzorovati poslovanje dolžnika, zlasti njegovo finančno poslovanje, določitev obveznosti do tretjih oseb, izdajo instrumentov za zavarovanje plačil in poslovne dejavnosti na področju prodaje blaga ali storitev, ter hkrati zagotavljati, da premoženje dolžnika ni oškodovano;
6. vložiti pritožbo pri sodišču, če dolžnik krši določbe člena 67 SZ;
7. izdajati navodila in potrdila v skladu s členoma 69 in 71 SZ;
8. zagotoviti, da se stroški predstečajnega postopka plačajo v celoti in pravočasno;
9. izvajati druge dejavnosti v skladu s SZ.

Od datuma začetka predstečajnega postopka do njegovega zaključka lahko dolžnik izvaja le plačila, potrebna za redno poslovanje. V tem obdobju dolžnik ne sme poravnati obveznosti, ki so nastale in zapadle pred začetkom predstečajnega postopka, razen bruto obveznosti plačila do svojih zaposlenih in nekdanjih zaposlenih, ki izhajajo iz delovnega razmerja, če so terjatve zapadle pred začetkom predstečajnega postopka, odpravnin, ki ne presegajo zneska, določenega z zakonom in kolektivnimi pogodbami, odškodninskih zahtevkov zaradi škode, ki je nastala na delovnem mestu, ali z delom povezanih boleznih ter terjatev na podlagi plač zaposlenih, povečanih za znesek osnovnih prispevkov, in na podlagi drugih materialnih pravic zaposlenih v skladu s pogodbami o zaposlitvi in kolektivnimi pogodbami, če so te terjatve zapadle po predložitvi predloga za začetek predstečajnega postopka, ter drugih plačil, potrebnih za redno poslovanje, kot je določeno s posebnim zakonom.

Dolžnik od datuma predložitve predloga za začetek predstečajnega postopka do izdaje odločbe o njegovem začetku ne more odtujiti ali obremeniti svojega premoženja, razen na podlagi predhodne odobritve skrbnika ali sodišča, če skrbnik ni bil imenovan.

(b) Stečajni postopek – likvidacijski upravitelj v stečajnem postopku se izbere naključno s seznama likvidacijskih upraviteljev „A“ za ozemlje v pristojnosti pristojnega sodišča, razen če v SZ ni določeno drugače. Sodišče na podlagi te izbire z odločbo o začetku stečajnega postopka imenuje likvidacijskega upravitelja. Če je bil v predstečajnem postopku pred stečajnim postopkom imenovan skrbnik ali če je bil v stečajnem postopku imenovan začasni likvidacijski upravitelj, sodišče za likvidacijskega upravitelja izjemoma imenuje skrbnika ali začasnega likvidacijskega upravitelja.

Likvidacijski upravitelj ima pravice in obveznosti organov podjetja dolžnika, razen če ni v SZ določeno drugače. Če dolžnik v stečajnem postopku v skladu s členom 217(2) SZ še naprej posluje, likvidacijski upravitelj upravlja njegovo poslovanje.

Likvidacijski upravitelj zastopa dolžnika. Likvidacijski upravitelj upravlja le tiste poslovne dejavnosti posameznega dolžnika, ki zadevajo stečajno maso, in zastopa dolžnika na podlagi pooblastil pravnega zastopnika.

Likvidacijski upravitelj mora ravnati vestno in organizirano ter zlasti:

1. urediti računovodske evidence za poslovanje do datuma začetka stečajnega postopka;
2. pripraviti predhodno oceno stroškov stečajnega postopka in jo predložiti upniškemu odboru v odobritev;
3. ustanoviti komisijo za popis sredstev;
4. pripraviti otvoritveno bilanco stanja dolžnikovega premoženja;
5. s potrebno skrbnostjo upravljati zaključek začetih, a nedokončanih poslov dolžnika in upravljati poslovne dejavnosti, potrebne za preprečevanje škode na dolžnikovem premoženju;
6. zagotoviti uveljavitev dolžnikovih terjatev;
7. vestno voditi dolžnikove poslovne dejavnosti iz člena 217(2) SZ;
8. hrvaškemu zavodu za pokojninsko zavarovanje predložiti dokumente v zvezi z delovnopравnim statusom upravičencev;
9. s potrebno skrbnostjo unovčiti ali zbrati premoženje in pravice dolžnika, ki so del stečajne mase;
10. pripraviti razdelitev upnikom in jo izvesti po odobritvi;
11. upniškemu odboru predložiti zaključni račun;
12. izvesti naknadne razdelitve upnikom;
13. po koncu stečajnega postopka zastopati stečajno maso v skladu s SZ.

Likvidacijski upravitelj mora vsaj vsake tri mesece na standardnem obrazcu predložiti pisna poročila o poteku stečajnega postopka in stanju stečajne mase.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Če je bil upnik ob začetku stečajnega postopka v skladu z zakonom ali pogodbo upravičen do pobota, začetek stečajnega postopka ne vpliva na to pravico. Če ob začetku stečajnega postopka obstaja ena ali več terjatev, ki jih je treba pobotati na podlagi odložnega pogoja, ali pa te terjatve niso zapadle ali niso namenjene pobotu na tak način, se pobot izvede, ko so izpolnjeni potrebni pogoji. Za pobot ne velja pravilo, da neporavnane terjatve zapadejo ob začetku stečajnega postopka in da se za nederarne terjatve ali terjatve za nedoločen denarni znesek določi denarna vrednost, kot je ocenjena ob začetku stečajnega postopka. Če terjatev, ki bi jo bilo treba pobotati, postane brezpogojna in zapade, preden je mogoče izvesti pobot, se pobot izključi. Pobot se ne izključi pri terjatvah, denominiranih v drugačnih valutah ali obračunskih enotah, če je mogoče te valute ali obračunske enote v kraju poravnave terjatve, uporabljene za pobot, enostavno zamenjati. Pretvorba se izvede v skladu z deviznim tečajem, veljavnim v kraju poravnave v trenutku prejema izjave o pobotu.

Pobot je nedopusten, če:

1. je obveznost upnika do stečajne mase nastala šele po začetku stečajnega postopka;
2. je drug upnik prenesel terjatev na zadevnega upnika šele po začetku stečajnega postopka;
3. je upnik terjatev pridobil z dodelitvijo v zadnjih šestih mesecih pred začetkom stečajnega postopka ali če predstečajni postopek ni bil začet v zadnjih šestih mesecih pred začetkom stečajnega postopka in če je upnik vedel ali bi moral vedeti, da je dolžnik postal insolventen ali da je bil zoper dolžnika vložen predlog za začetek predstečajnega postopka ali stečajnega postopka. Pobot je izjemoma dovoljen, če je bila terjatev dodeljena v zvezi z izpolnitvijo neizpolnjene pogodbe ali če je bila pravica do poplačila terjatve ponovno pridobljena z uspešnim izpodbijanjem pravnega posla dolžnika;
4. je upnik pravico do pobota pridobil na podlagi izpodbojnega pravnega akta.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Če dolžnik in njegova nasprotna stranka, s katero ima sklenjeno pogodbo, do začetka stečajnega postopka nista izpolnila ali nista v celoti izpolnila dvostransko zavezujoče pogodbe, jo lahko likvidacijski upravitelj izpolni namesto dolžnika in od druge stranke zahteva, naj jo prav tako izpolni. Če likvidacijski upravitelj zavrne izpolnitev pogodbe, lahko druga stranka svoje terjatve zaradi neplačila uveljavlja le kot stečajni upnik. Če druga stranka pogodbe likvidacijskega upravitelja pozove, naj predloži pripombe o njeni pravici do izbire, mora likvidacijski upravitelj takoj in najpozneje po obravnavi za poročanje drugo stranko s priporočeno pošto obvestiti, ali namerava zahtevati izpolnitev pogodbe. Če bi druga stranka pred obravnavo za poročanje utrpela večjo škodo in je o tem obvestila likvidacijskega upravitelja, jo mora ta izjemoma v osmih dneh s priporočeno pošto obvestiti, ali bo zahteval izpolnitev pogodbe. Če likvidacijski upravitelj tega ne stori, ne bo imel pooblastila, da zahteva izpolnitev pogodbe.

Če je mogoče dolgovane izpolnitvene obveznosti razdeliti in če je druga stranka ob začetku stečajnega postopka delno izpolnila svoje izpolnitvene obveznosti, ima ta stranka pravico, da kot stečajni upnik uveljavlja svoje pravice do plačila, ki ustreza delni izpolnitvi, tudi če je likvidacijski upravitelj zahteval izpolnitev preostalega dela pogodbenih obveznosti. Druga stranka zaradi neuveljavljanja pravice do nadomestila nima pravice zahtevati vračila vrednosti, ki je bila premoženju dolžnika dodana zaradi njene delne izpolnitve obveznosti.

Če je bila v zemljiško knjigo vpisana rezervacija za zavarovanje zahtevka za pridobitev ali razveljavitev pravic na eni od dolžnikovih nepremičnin ali ene od pravic, vpisanih v korist dolžnika, ali za zavarovanje zahtevka za spremembo vsebine ali prednostne razvrstitve te pravice, lahko upnik doseže poravnavo svojega zahtevka kot upnik iz stečajne mase. To velja tudi, če je dolžnik prevzel vse druge obveznosti do upnika, ki jih pozneje v celoti ali delno ni izpolnil. Ta določba se po analogiji uporablja za rezervacije v registru ladij, registru ladij v gradnji ali registru letal.

Če je dolžnik pred začetkom stečajnega postopka prodal svojo premočnino s pridržkom lastninske pravice in jo predal v posest kupca, lahko kupec zahteva izpolnitev kupoprodajne pogodbe. To velja tudi, če je dolžnik prevzel dodatne obveznosti do kupca, ki jih ni v celoti izpolnil ali jih je izpolnil le delno. Če je dolžnik pred začetkom stečajnega postopka kupil nepremičnino s pridržkom lastninske pravice in mu jo je prodajalec predal v posest, ima likvidacijski upravitelj pravico do izbire v skladu s členom 181 SZ.

Najem in zakup nepremičnine ali prostorov z začetkom stečajnega postopka ne prenehata. To velja tudi za najemna in zakupna razmerja, ki jih je dolžnik sklenil kot najemodajalec v zvezi s predmeti, ki so bili zaradi zavarovanja preneseni na tretjo osebo, ki je financirala njihovo pridobitev ali proizvodnjo.

Pravice, ki se nanašajo na čas pred začetkom stečajnega postopka in na škodo, nastalo zaradi predčasne prekinitve pogodbe, lahko uveljavlja le druga stranka v vlogi stečajnega upnika.

Likvidacijski upravitelj lahko prekliče pogodbo o najemu ali zakupu nepremičnine ali prostorov, ki jo je dolžnik sklenil kot najemodajalec, in sicer ne glede na pogodbeno obdobje, pri čemer mora upoštevati zakonsko določeni odpovedni rok. Če prekliče pogodbo, lahko druga stranka kot stečajni upnik zahteva odškodnino zaradi predčasne prekinitve pogodbe. Če dolžnik ob začetku stečajnega postopka ni prevzel nepremičnine ali prostorov, lahko likvidacijski upravitelj in druga stranka odstopita od pogodbe. Če likvidacijski upravitelj odstopi, lahko druga stranka kot stečajni upnik zahteva odškodnino zaradi predčasne prekinitve pogodbe. Vsaka stranka mora drugo stranko na njeno zahtevo v 15 dneh obvestiti, da namerava odstopiti od pogodbe. Če stranka tega ne stori, izgubi pravico do odstopa.

Če je imel dolžnik kot najemodajalec nepremičnine ali prostorov pred začetkom stečajnega postopka terjatve v zvezi z najemnimi in zakupnimi razmerji za prihodnje obdobje, ima to v tekočem koledarskem mesecu, v katerem se začne stečajni postopek, pravni učinek, kolikor se nanaša na najem ali zakup. Če se stečajni postopek začne po petnajstem dnevu v mesecu, imajo terjatve pravni učinek tudi v naslednjem koledarskem mesecu ter se nanašajo posebej na plačilo najemnine in zakupnine. Zahtevki, ki temeljijo na izvršbi, so enakovredni pogodbenim zahtevkom.

Likvidacijski upravitelj lahko v imenu dolžnika kot najemodajalca v zakonsko določenem odpovednem roku prekliče zakupno ali najemno razmerje ne glede na pogodbeni odpovedni rok.

Tretja oseba, kateri je likvidacijski upravitelj dal na voljo nepremičnino ali prostore, ki jih je prej zakupil dolžnik in so bili odsvojeni, in ki tako vstopi v zakupno ali najemno razmerje namesto dolžnika, lahko navedeno pogodbo prekliče v zakonsko določenem odpovednem roku.

Če je dolžnik zakupnik, druga stranka pogodbe po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka ne sme prekiniti zakupne pogodbe:

1. zaradi zamude pri plačilu najemnine ali zakupnine, za katero je obveznost plačila nastala pred začetkom stečajnega postopka;
2. zaradi poslabšanja finančnega položaja dolžnika.

Začetek stečajnega postopka ne povzroči prenehanja pogodb o zaposlitvi ali pogodb o storitvah, sklenjenih z dolžnikom, vendar je poseben upravičen razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi. Likvidacijski upravitelj, ki deluje v imenu dolžnika (kot delodajalca), in zaposleni lahko po začetku stečajnega postopka odpovevta pogodbo o zaposlitvi ne glede na trajanje pogodb in ne glede na pravne ali pogodbene določbe o varstvu delavcev. Odpovedni rok je en mesec, razen če zakon določa krajši rok. Če zaposleni menijo, da odpoved njihove pogodbe o zaposlitvi ni v skladu z zakonom, lahko uveljavljajo zaščito svojih pravic v skladu z zakonom o delovnih razmerjih (*Zakon o radu*).

Da bi se zaključile že začete poslovne dejavnosti in preprečila morebitna škoda, lahko likvidacijski upravitelj s soglasjem sodišča sklene nove pogodbe o zaposlitvi za določen čas, pri čemer ne veljajo omejitve iz splošnih pravil o delu za pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Likvidacijski upravitelj s soglasjem sodišča ter v skladu z zakonodajo in kolektivno pogodbo določi plače in druge prejemke, ki izhajajo iz zaposlitve. Plače in drugi prejemki iz zaposlitve, do katerih zaposleni postanejo upravičeni po začetku stečajnega postopka, se poravnajo kot obveznosti iz stečajne mase.

Pravica zaposlenih do soodločanja preneha ob odprtju stečajnega postopka. Sporazumi s svetom delavcev za likvidacijskega upravitelja niso zavezujoči. Naročila dolžnika, povezana s sredstvi, ki so del stečajne mase, ob začetku stečajnega postopka prenehajo veljati. Če oseba, ki je prejela naročilo, ni bila seznanjena s stečajnim postopkom, za kar ni kriva sama, in zato nadaljuje svoje dejavnosti, se naročilo še naprej šteje za veljavno. Terjatve osebe, ki je prejela naročilo in nadaljevala z njim povezane dejavnosti, se poravnajo kot terjatve stečajnih upnikov. Oseba, ki je prejela naročilo, mora zaradi odprave škode po začetku stečajnega postopka nadaljevati svoje dejavnosti, dokler likvidacijski upravitelj ne prevzame dejavnosti dolžnikove družbe. Terjatve osebe, ki je prejela naročilo v zvezi s takimi dejavnostmi, se poravnajo iz stečajne mase kot terjatve upnikov.

Ponudbe, ki jih prejme dolžnik, ali dolžnikove ponudbe prenehajo veljati na dan začetka stečajnega postopka, razen če so bile sprejete pred tem dnevom. Kar zadeva poslovne pogodbe, s katerimi se je nekdo zavezal k izvajanju določenih storitev v imenu dolžnika, in kar zadeva dovoljenje dolžnika v zvezi s sredstvi, ki se vključijo v stečajno maso, pri čemer tako dovoljenje preneha veljati ob začetku stečajnega postopka, mora oseba, ki prejme naročilo, zaradi odprave škode nadaljevati svoje dejavnosti tudi po začetku stečajnega postopka, dokler likvidacijski upravitelj ne prevzame izvajanja dejavnosti. Terjatve prejemnika naročila, ki izhajajo iz dejavnosti, ki so se nadaljevale, se poravnajo iz stečajne mase kot terjatve upnikov.

Pogodbene določbe, ki vnaprej izključujejo ali omejujejo uporabo določb SZ, nimajo pravnega učinka.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

(a) Predstečajni postopek – od začetka do zaključka predstečajnega postopka se proti dolžniku ne sme uvesti noben izvršilni ali upravni postopek ali postopek zavarovanja. Vsi taki tekoči postopki se na dan začetka predstečajnega postopka prekinajo. Prekinjeni postopki se na predlog upnikov nadaljujejo: – po sklenitvi predstečajnega sporazuma – v zvezi s terjatvami ali delom terjatev, ki so bile izpodbijane v predstečajnem postopku; – po sprejetju dokončne odločbe o ustavitvi predstečajnega postopka.

Te določbe se ne uporabljajo za postopke, na katere ne vpliva predstečajni postopek, ali za postopke za poravnavo terjatev, nastalih po začetku predstečajnega postopka.

V postopku na sodišču, v katerem je bila zaradi začetka predstečajnega postopka odrejena prekinitev postopka in v katerem je bila nato izdana dokončna odločba o potrditvi predstečajnega sporazuma, ki se je nanašal na terjatev upnika, sodišče nadaljuje postopek in zavrne tožbo ali prekine postopek izvršbe ali zavarovanja, razen v zvezi s terjatvami ali delom terjatev, ki so bile izpodbijane v predstečajnem postopku.

(b) Stečajni postopek – po začetku stečajnega postopka posamezni upniki ne smejo zahtevati izvršbe ali zavarovanja zoper dolžnika v zvezi s tistimi deli svojih sredstev, ki so del stečajne mase, ali zoper druga sredstva dolžnika. Upniki, ki niso stečajni upniki, ne smejo zahtevati izvršbe ali zavarovanja zoper prihodnje terjatve posameznih dolžnikov na podlagi njihovega delovnega razmerja ali druge storitve ali zoper njihove terjatve na navedeni podlagi v stečajnem postopku, razen izvršbe ali zavarovanja za poravnavo terjatev iz naslova preživitve in drugih terjatev, ki se lahko poravnajo z delom dolžnikovega dohodka iz zaposlitve, s katerim se terjatve drugih upnikov ne smejo poravnati. Taki postopki izvršbe in zavarovanja, ki potekajo ob začetku stečajnega postopka, se prekinajo. Ko se ta postopek nadaljuje, izvršilno sodišče ustavi postopek.

Po začetku stečajnega postopka lahko upniki, ki imajo pravico zahtevati, da se deli premoženja dolžnika izključijo iz insolventne mase (*izlučni vjerovnici*), zaradi uveljavljanja svojih pravic začnejo postopke izvršbe in zavarovanja zoper dolžnika v skladu s splošnimi pravili o izvršilnem postopku. Ustavljeni postopki izvršbe in zavarovanja, ki so jih upniki začeli pred začetkom stečajnega postopka, se nadaljujejo in jih izvršilno sodišče izvede v skladu s pravili o izvršilnem postopku.

Upniki z ločitvenimi pravicami (*razlučni vjerovnici*) po začetku stečajnega postopka ne smejo začeti postopkov izvršbe ali zavarovanja. Postopki izvršbe in zavarovanja, ki potekajo ob začetku stečajnega postopka, se prekinajo. Sodišče, ki vodi stečajni postopek, prekinjene postopke izvršbe in zavarovanja nadaljuje z uporabo pravil o unovčenju predmetov, na katerih je prijavljena ločitvena pravica, v stečajnem postopku.

Po začetku stečajnega postopka je vpis v javne registre dovoljen, če so bili pogoji zanj izpolnjeni, preden so začele veljati pravne posledice začetka stečajnega postopka.

Šest mesecev po začetku stečajnega postopka izvršba za poravnavo terjatev iz stečajne mase, ki ne temeljijo na pravnih dejanjih likvidacijskega upravitelja, ni dovoljena.

Ta določba se ne uporablja za:

1. obveznosti stečajne mase, ki izhajajo iz dvostransko zavezujoče pogodbe, za katero se je likvidacijski upravitelj zavezal, da jo bo izpolnil;
2. obveznosti iz stalnega pogodbenega razmerja po izteku prvega roka, do katerega bi lahko likvidacijski upravitelj odstopil od pogodbe;
3. obveznosti iz stalnega pogodbenega razmerja, če je likvidacijski upravitelj prejel plačilo v korist stečajne mase.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

(a) Predstečajni postopek – od začetka do zaključka predstečajnega postopka se proti dolžniku ne sme uvesti civilni postopek. Vsi taki tekoči postopki se na dan začetka predstečajnega postopka prekinajo. Prekinjeni postopki se na predlog upnika nadaljujejo:

- po sklenitvi predstečajnega sporazuma – v zvezi s terjatvami ali delom terjatev, ki so bile izpodbijane v predstečajnem postopku;
- po sprejetju dokončne odločbe o ustavitvi predstečajnega postopka.

Te določbe se ne uporabljajo za postopke, na katere predstečajni postopek ne vpliva, ali za postopke za poravnavo terjatev, ki so nastale po začetku predstečajnega postopka.

V postopku na sodišču, v katerem je bila zaradi začetka predstečajnega postopka odrejena prekinitve postopka in v katerem je bila nato izdana dokončna odločba o potrditvi predstečajnega sporazuma, ki se je nanašal na terjatev upnika, sodišče nadaljuje postopek in zavrne tožbo ali prekine postopek izvršbe ali zavarovanja, razen v zvezi s terjatvami ali delom terjatev, ki so bile izpodbijane v predstečajnem postopku.

(b) Stečajni postopek – likvidacijski upravitelj prevzame tožbe, vključno z arbitražnimi postopki, v zvezi s premoženjem v stečajni masi, ki potekajo ob začetku stečajnega postopka, pri čemer deluje v imenu in za račun dolžnika. Tožb v zvezi s terjatvami, prijavljenimi v stečajnem postopku, ni mogoče nadaljevati, dokler se ne preučijo na obravnavi za preveritev.

Likvidacijski upravitelj v imenu dolžnika prevzame tožbe zoper dolžnika, ki so ob začetku stečajnega postopka nerešene, če se nanašajo na:

1. izključitev premoženja iz stečajne mase;
2. ločitvene pravice;
3. obveznosti stečajne mase.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

(a) Predstečajni postopek – upniki dolžnika v predstečajnem postopku so osebe, ki imajo ob začetku stečajnega postopka zoper dolžnika denarne terjatve. Pravila SZ, ki določajo pravico do glasovanja v dogovorih v okviru stečajnega postopka, se ustrezno uporabljajo za pravico upnikov do glasovanja o načrtu prestrukturiranja.

Upniki glasujejo pisno na predpisanem obrazcu za glasovanje. Obrazec za glasovanje je treba sodišču predložiti najpozneje na začetku obravnave za glasovanje, podpisati in potrditi pa ga mora pooblaščen oseb. Če upniki do začetka obravnave ne predložijo obrazca za glasovanje ali predložijo obrazec za glasovanje, iz katerega ni mogoče nedvoumno ugotoviti, kako so glasovali, se šteje, da so glasovali proti načrtu prestrukturiranja.

Upniki, prisotni na obravnavi, glasujejo na predpisanem obrazcu za glasovanje. Če upniki, ki imajo pravico do glasovanja, na tej obravnavi ne glasujejo, se šteje, da so glasovali proti načrtu prestrukturiranja.

Vsaka skupina upnikov, ki imajo pravico do glasovanja, ločeno glasuje o načrtu prestrukturiranja. Pravila o razvrstitvi udeležencev v dogovorih v stečajnem postopku se ustrezno uporabljajo za razvrstitev upnikov v predstečajnem postopku.

Šteje se, da so upniki sprejeli načrt prestrukturiranja, če je večina vseh upnikov glasovala za njegovo sprejetje in če je vsota vseh terjatev upnikov, ki so glasovali za načrt, v vsaki skupini vsaj dvakrat višja od vsote terjatev upnikov, ki so glasovali proti sprejetju načrta.

Upniki, ki imajo skupno pravico ali katerih pravice so do nastanka razlogov za začetek predstečajnega postopka tvorile eno združeno pravico, se pri glasovanju štejejo kot en upnik. Imetniki ločenih pravic ali pravic užitka se ustrezno obravnavajo.

(b) Stečajni postopek – upniški odbor – sodišče lahko za zaščito interesov upnikov v stečajnem postopku pred prvim zaslišanjem upnikov ustanovi upniški odbor in imenuje njegove člane.

V upniškem odboru morajo biti zastopani upniki z najvišjimi terjatvami in upniki s terjatvami majhne vrednosti. Vanj mora biti vključen tudi predstavnik nekdanjih zaposlenih dolžnika, razen če ti v postopku ne sodelujejo kot upniki z zanemarljivimi terjatvami.

Upniki z ločitvenimi pravicami (*razlučni vjerovnici*) in osebe, ki niso upniki, vendar bi lahko zaradi svojega strokovnega znanja prispevali k delu odbora, se lahko imenujejo za člane upniškega odbora.

Upniški odbor mora imeti liho število članov, največ pa jih je lahko devet. Če je upnikov manj kot pet, se vsem dodelijo pooblastila upniškega odbora.

Če se na obravnavi za preveritev terjatev ugotovi, da vrednost priznanih terjatev upnikov presega 50 milijonov HRK, in če ima dolžnik na dan začetka stečajnega postopka sklenjene pogodbe o zaposlitvi z več kot 20 zaposlenimi, je sodišče odgovorno, da upnikom dovoli sprejetje sklepa o ustanovitvi upniškega odbora.

Upniški odbor mora nadzorovati likvidacijskega upravitelja in mu pomagati pri izvajanju poslovnih dejavnosti, spremljati poslovanje v skladu s členom 217 SZ, preučiti knjige in druge evidence v zvezi s poslovanjem ter naročiti preverjanje prometa in zneska denarnih sredstev. Posamezne člane odbora lahko pooblasti za opravljanje posameznih dejavnosti, ki spadajo v njegovo pristojnost.

Upniški odbor v okviru svojih pristojnosti zlasti:

1. preučiti poročila likvidacijskega upravitelja o poteku stečajnega postopka in stanju stečajne mase;
2. pregleda poslovne knjige in celotno dokumentacijo, ki jo je prevzel likvidacijski upravitelj;
3. pri sodišču vložiti ugovore zoper dejanja likvidacijskega upravitelja;
4. odobri ocene stroškov za stečajni postopek;
5. sodišču na zahtevo predloži mnenje o likvidaciji premoženja dolžnika;
6. sodišču na zahtevo predloži mnenje o nadaljevanju tekočega poslovanja ali o dejavnostih dolžnika;
7. sodišču na zahtevo predloži mnenje o priznanju upravičenih izgub, ugotovljenih pri popisu sredstev.

(3) Upniški odbor mora upnike obveščati o poteku postopka in stanju stečajne mase.

Zbor upnikov

Sodišče skliče zbor upnikov. Pravica do sodelovanja se dodeli vsem stečajnim upnikom, vsem stečajnim upnikom z ločitvenimi pravicami, likvidacijskemu upravitelju in posameznim dolžnikom.

Zbor upnikov lahko na obravnavi za poročanje ali poznejši obravnavi:

1. ustanovi upniški odbor, če še ni bil ustanovljen, ali spremeni njegovo sestavo ali ga razreši;
2. imenuje novega likvidacijskega upravitelja;
3. odloča o nadaljevanju ali prenehanju dejavnosti dolžnika ter o načinu in pogojih za likvidacijo premoženja dolžnika;
4. likvidacijskemu upravitelju naroči, naj pripravi stečajni sporazum;
5. sprejme morebitne sklepe, ki spadajo v pristojnost upniškega odbora;
6. odloča o drugih vprašanih, pomembnih za izvajanje in zaključek stečajnega postopka v skladu s SZ.

Zbor upnikov ima pravico, da likvidacijskega upravitelja prosi, naj predloži obvestila ter poročila o stanju in poslovanju. Če upniški odbor ni bil ustanovljen, lahko zbor upnikov naroči preverjanje prometa in zneskov denarnih sredstev, ki jih upravlja likvidacijski upravitelj.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Ob začetku stečajnega postopka pravice dolžnika kot pravne osebe prenehajo in se prenesejo na likvidacijskega upravitelja. Ob začetku stečajnega postopka se pravice posameznega dolžnika, da upravlja sredstva, ki so del stečajne mase, in razpolaga z njimi, prenesejo na likvidacijskega upravitelja.

Po začetku stečajnega postopka mora likvidacijski upravitelj takoj prevzeti v posest in začeti upravljati celotno premoženje v stečajni masi.

Likvidacijski upravitelj lahko na podlagi izvršilnega sklepa o začetku stečajnega postopka zahteva, da sodišče dolžniku odredi, naj preda premoženje, in določi izvršilne ukrepe za prisilno izvršitev odredbe.

Ko sklep o začetku stečajnega postopka postane pravnomočen, lahko likvidacijski upravitelj od sodišča zahteva, naj tretjim osebam, ki posedujejo premoženje iz stečajne mase, odredi, naj to premoženje predajo. Skupaj z navedeno zahtevo mora predložiti dokument, ki dokazuje lastništvo nad premoženjem. Sodišče po zaslišanju oseb, ki posedujejo premoženje iz stečajne mase, sprejme odločitev o predlogu likvidacijskega upravitelja.

Likvidacijski upravitelj sestavi seznam posameznih sredstev v stečajni masi. Posamezni dolžnik in osebe, ki so bile po zakonu predhodno pooblaščen za zastopanje dolžnika, morajo pri tej zadevi sodelovati z likvidacijskim upraviteljem. Likvidacijski upravitelj mora od navedenih oseb pridobiti potrebne informacije, razen če bi to povzročilo neupravičene zamude v postopku.

Likvidacijski upravitelj sestavi seznam vseh dolžnikovih upnikov, ki jih pozna iz poslovnih knjig in poslovne dokumentacije dolžnika, drugih informacij dolžnika, prijav terjatev ali drugih informacij.

Likvidacijski upravitelj pripravi sistematični pregled glede na čas začetka stečajnega postopka, pri čemer navede in primerja sredstva v stečajni masi in dolžnikove obveznosti ter jih oceni.

Popis stečajne mase, seznam upnikov ter pregled sredstev in obveznosti je treba vložiti v sodnem tajništvu najpozneje osem dni pred obravnavo za poročanje.

Začetek stečajnega postopka ne spremeni dolžnosti dolžnika v skladu z gospodarskim in davčnim pravom, da vodi poslovne knjige in predloži računovodske izkaze. Likvidacijski upravitelj mora te naloge opravljati v zvezi s stečajno maso.

Likvidacijski upravitelj mora najpozneje 15 dni pred obravnavo za poročanje sodišču predložiti poročilo o ekonomskem položaju dolžnika in razlogih za tak položaj, ki se najpozneje osem dni pred obravnavo za poročanje objavi na elektronski oglasni deski sodišča (*e-Oglasna ploča suda*).

Po obravnavi za poročanje mora likvidacijski upravitelj nemudoma unovčiti sredstva, ki sestavljajo stečajno maso, če to ni v nasprotju s sklepom zbora upnikov.

Likvidacijski upravitelj mora sredstva iz stečajnega postopka unovčiti v skladu s sklepi zbora upnikov in upniškega odbora.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Ob začetku stečajnega postopka pravice dolžnika kot pravne osebe prenehajo in se prenesejo na likvidacijskega upravitelja. Ob začetku stečajnega postopka se pravice posameznega dolžnika, da upravlja sredstva, ki so del stečajne mase, in razpolaga z njimi, prenesejo na likvidacijskega upravitelja.

Po začetku stečajnega postopka mora likvidacijski upravitelj takoj prevzeti v posest in začeti upravljati celotno premoženje v stečajni masi.

Likvidacijski upravitelj lahko na podlagi izvršilnega sklepa o začetku stečajnega postopka zahteva, da sodišče dolžniku odredi, naj preda premoženje, in določi izvršilne ukrepe za prisilno izvršitev odredbe.

Ko sklep o začetku stečajnega postopka postane pravnomočen, lahko likvidacijski upravitelj od sodišča zahteva, naj tretjim osebam, ki posedujejo premoženje iz stečajne mase, odredi, naj to premoženje predajo. Skupaj z navedeno zahtevo mora predložiti dokument, ki dokazuje lastništvo nad premoženjem. Sodišče po zaslišanju oseb, ki posedujejo premoženje iz stečajne mase, sprejme odločitev o predlogu likvidacijskega upravitelja.

Likvidacijski upravitelj sestavi seznam posameznih sredstev v stečajni masi. Posamezni dolžnik in osebe, ki so bile po zakonu predhodno pooblaščen za zastopanje dolžnika, morajo pri tej zadevi sodelovati z likvidacijskim upraviteljem. Likvidacijski upravitelj mora od navedenih oseb pridobiti potrebne informacije, razen če bi to povzročilo neupravičene zamude v postopku.

Likvidacijski upravitelj sestavi seznam vseh dolžnikovih upnikov, ki jih pozna iz poslovnih knjig in poslovne dokumentacije dolžnika, drugih informacij dolžnika, prijav terjatev ali drugih informacij.

Likvidacijski upravitelj pripravi sistematični pregled glede na čas začetka stečajnega postopka, pri čemer navede in primerja sredstva v stečajni masi in dolžnikove obveznosti ter jih oceni.

Popis stečajne mase, seznam upnikov ter pregled sredstev in obveznosti je treba vložiti v sodnem tajništvu najpozneje osem dni pred obravnavo za poročanje.

Začetek stečajnega postopka ne spremeni dolžnosti dolžnika v skladu z gospodarskim in davčnim pravom, da vodi poslovne knjige in predloži računovodske izkaze. Likvidacijski upravitelj mora te naloge opravljati v zvezi s stečajno maso.

Likvidacijski upravitelj mora najpozneje 15 dni pred obravnavo za poročanje sodišču predložiti poročilo o ekonomskem položaju dolžnika in razlogih za tak položaj, ki se najpozneje osem dni pred obravnavo za poročanje objavi na elektronski oglasni deski sodišča (*e-Oglasna ploča suda*).

Po obravnavi za poročanje mora likvidacijski upravitelj nemudoma unovčiti sredstva, ki sestavljajo stečajno maso, če to ni v nasprotju s sklepom zbora upnikov.

Likvidacijski upravitelj mora sredstva iz stečajnega postopka unovčiti v skladu s sklepi zbora upnikov in upniškega odbora.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

(a) Predstečajni postopek – terjatve se prijavijo pri pristojni enoti finančne agencije – standardnem obrazcu, ki se mu priložijo kopije dokumentov, iz katerih izhaja terjatev ali ki jo dokazujejo.

Ministrstvo za finance – davčna uprava (*Ministarstvo financija – Porezna uprava*) lahko prijavi terjatve, ki izhajajo iz davka, dodatnega davka ali prispevkov za obvezno zavarovanje, ki jih je treba v skladu z zakonom odbiti od zaslužkov in plač, ter druge terjatve, za katere je na podlagi posebnih predpisov pooblaščen, da jih izterja, razen terjatev, ki izhajajo iz davka in dodatnega davka na dohodek iz zaposlitve ter prispevkov iz osnovnega zneska za osebe, zavarovane v okviru delovnega razmerja.

V predstečajnem postopku dolžnikovi zaposleni in nekdanji zaposleni ter ministrstvo za finance – davčna uprava ne smejo prijaviti terjatev iz delovnega razmerja ali odpravnine do zneska, določenega z zakonom ali kolektivno pogodbo, in terjatev na podlagi odškodnine zaradi poškodbe na delovnem mestu ali z delom povezane bolezni; te terjatve ne morejo biti predmet predstečajnega postopka. Če vložnik v predlogu za začetek predstečajnega postopka teh terjatev ni prijavil ali jih je napačno navedel, imajo dolžnikovi zaposleni in nekdanji zaposleni ter ministrstvo za finance – davčna uprava pravico vložiti ugovor. Pri prijavi terjatev morajo upniki z ločitvenimi pravicami (*razlučni vjerovnici*) predložiti informacije o svojih pravicah, pravni podlagi za ločitvene pravice in delu dolžnikovega premoženja, na katerega se nanašajo njihove ločitvene pravice, ter izjavo o tem, ali se odpovedujejo ločitveni pravici.

Pri prijavi terjatev morajo upniki, ki imajo pravico, da se deli dolžnikovega premoženja izključijo iz stečajne mase (*izlučni vjerovnici*), predložiti informacije o svojih pravicah, pravni podlagi za izločitveno pravico in delu dolžnikovega premoženja, na katerega se nanašajo njihove izločitvene pravice.

Pri prijavi terjatev morata obe navedeni vrsti upnikov (*razlučni vjerovnici* in *izlučni vjerovnici*) za namene izvajanja načrta prestrukturiranja izdati izjavo o svojem soglasju ali zavrnitvi soglasja za začasno odložitev poravnave s sredstvi, na katera se nanaša njihova ločitvena pravica, ali začasno odložitev ločitve sredstev, na katera se nanaša njihova izločitvena pravica.

Predstečajni sporazum ne sme posegati v ločitveno pravico upnikov v zvezi s sredstvi, na katera se nanaša ta pravica, razen če navedeni sporazum ne določa drugače. Če predstečajni sporazum izrecno določa drugače, je treba v njem določiti, kateri del pravic teh upnikov se bo zmanjšal, za koliko časa bo odložena poravnava in katere druge določbe predstečajnega postopka se uporabljajo za te pravice.

Če upnik ne prijavi terjatve, ki je navedena v predlogu za začetek predstečajnega postopka, se taka terjatev šteje za prijavljeno.

Dolžnik in skrbnik, če je bil imenovan, morata navesti stališče o prijavljenih terjativah upnikov. To stališče se predloži pristojni enoti finančne agencije na standardnem obrazcu, na katerega se za vsako terjatev navedejo naslednje informacije:

1. številka terjatve iz preglednice prijavljenih terjatev;
2. informacije za identifikacijo upnikov;
3. znesek prijavljene terjatve;

4. izjava dolžnika in skrbnika, če je bil imenovan, o priznanju ali izpodbijanju terjatve;
5. izpodbijani znesek terjatve;
6. dejstva, ki podpirajo neobstoj izpodbijane terjatve ali dela terjatve.

Po izteku roka za navedbo stališča o prijavljenih terjativah dolžnik in skrbnik, če je bil imenovan, ne moreta več nasprotovati terjativam, ki sta jih priznala.

Upnik lahko izpodbija prijavljeno terjatev drugega upnika.

Izpodbijanje terjatve se predloži pristojni enoti finančne agencije na standardnem obrazcu in mora vsebovati naslednje informacije:

1. informacije za identifikacijo upnika, ki izpodbija terjatev;
2. referenčno številko izpodbijane terjatve iz preglednice prijavljenih terjatev;
3. informacije za identifikacijo upnika, ki je prijavil izpodbijano terjatev;
4. znesek prijavljene terjatve, ki se izpodbija;
5. izjavo upnika, ki izpodbija terjatev;
6. izpodbijani znesek terjatve;
7. dejstva, ki podpirajo neobstoj izpodbijane terjatve ali dela terjatve.

Finančna agencija na standardnem obrazcu pripravi preglednico prijavljenih terjatev in preglednico izpodbijanih terjatev.

(b) Stečajni postopek – terjatve se prijavijo pri likvidacijskem upravitelju na standardnem obrazcu v dveh izvodih, ki se jima priložijo kopije dokumentov, iz katerih izhaja terjatev ali ki jo dokazujejo.

Likvidacijski upravitelj sestavi seznam vseh terjatev dolžnikovih zaposlenih in nekdanjih zaposlenih do začetka stečajnega postopka, ki jih je treba navesti v bruto in neto zneskih; dve kopiji dokumenta s prijavljenimi terjativami je treba predložiti v podpis.

Terjatve upnikov, ki imajo manj prednosti, se prijavijo le na posebno povabilo sodišča. Pri prijavi takih terjatev je treba navesti, da imajo manj prednosti in na katero mesto je upnik uvrščen glede na prednostni vrstni red.

Upniki z izločitveno pravico (*izlučni vjerovnici*) morajo likvidacijskega upravitelja obvestiti o svoji izločitveni pravici in pravni podlagi zanjo ter navesti sredstva, na katera se pravica nanaša, ali v svojem uradnem obvestilu navesti pravico do nadomestila za izločitveno pravico.

Upniki z ločitveno pravico (*razlučni vjerovnici*) morajo likvidacijskega upravitelja obvestiti o svoji ločitveni pravici in pravni podlagi zanjo ter navesti sredstva, na katera se ta pravica nanaša. Če taki upniki prijavijo terjatev tudi kot stečajni upniki, morajo pri prijavi navesti del premoženja stečajnega dolžnika, na katerega se nanaša njihova ločitvena pravica, in znesek svoje terjatve, ki predvidoma ne bo poravnan na podlagi navedene ločitvene pravice.

Upniki z ločitveno pravico, ki likvidacijskega upravitelja ne obvestijo ustrezno o navedeni pravici, ne izgubijo ločitvene pravice. Ti upniki izjemoma izgubijo svojo ločitveno pravico in od stečajnega dolžnika ali upnika nimajo pravice zahtevati odškodnino ali kakršno koli drugo nadomestilo, če je bil predmet ločitvene pravice v stečajnem postopku unovčen brez njih in ločitvena pravica ni bila vnesena v javni register ali likvidacijski upravitelj ni vedel ali ni mogel vedeti, da taka pravica obstaja.

Prijavljene terjatve se na obravnavi za preveritev terjatev preučijo glede na zneske in prednostno razvrstitev.

Likvidacijski upravitelj mora za vsako prijavljeno terjatev posebej navesti, ali jo priznava ali izpodbija.

Terjatve, ki jih izpodbija likvidacijski upravitelj, posamezni dolžnik ali eden od stečajnih upnikov, je treba pregledati ločeno. Izločitvene in ločitvene pravice niso predmet preučitve.

Terjatev se šteje za potrjeno, če jo likvidacijski upravitelj na obravnavi za preveritev prizna, stečajni upnik pa je ne izpodbija, ali če se prijavljeno izpodbijanje zavrne. Če posamezni dolžnik izpodbija terjatev, to ne prepreči njene potrditve.

Sodišče pripravi preglednico preučenih terjatev, v katero za vsako prijavljeno terjatev vnese potrjeni znesek terjatve, njegovo prednostno razvrstitev in osebo, ki je terjatev izpodbijala. V preglednico se vnesejo tudi informacije o izpodbijanju terjatev s strani posameznega dolžnika. Potrditev terjatve navede tudi sodišče na menicah in drugih dokumentih o dolgu.

Sodišče na podlagi preglednice preučenih terjatev sprejme odločbo o določitvi zneska in razvrstitve posameznih potrjenih ali izpodbijanih terjatev. S to odločbo sodišče odloči tudi o napotitvi na tožbo za potrditev ali izpodbijanje terjatev.

Če je likvidacijski upravitelj izpodbijal terjatev, bo sodišče upnika napotilo na tožbo zoper dolžnika za potrditev izpodbijane terjatve.

Če je eden od stečajnih upnikov izpodbijal terjatev, ki jo je likvidacijski upravitelj priznal, bo sodišče tega upnika napotilo na tožbo za potrditev izpodbijane terjatve. V taki tožbi oseba, ki nasprotuje terjatvi, deluje v imenu in za račun dolžnika.

Če so bile terjatve dolžnikovih zaposlenih in nekdanjih zaposlenih izpodbijane, se tožba za potrditev izpodbijanih terjatev uvede v skladu s splošnimi določbami za postopke pred sodiščem in posebnimi določbami za postopke v delovnih sporih.

Če je bil za izpodbijano terjatev izdan nalog za izvršbo, sodišče stranko, ki izpodbija terjatev, napoti na tožbo, da bi dokazala utemeljenost izpodbijanja.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Terjatve upnikov se poravnajo na podlagi denarnega toka. Podrejeni upniki se pri delni razdelitvi ne upoštevajo. Razdelitev izvede likvidacijski upravitelj.

Pred vsako razdelitvijo mora pridobiti soglasje upniškega odbora ali sodišča, če upniški odbor ni bil ustanovljen.

Najvišje razvrščene nadrejene terjatve vključujejo terjatve dolžnikovih zaposlenih in nekdanjih zaposlenih, ki so nastale do dneva začetka stečajnega postopka ter izhajajo iz delovnega razmerja, za skupni bruto znesek, in iz odpravnine v znesku, določenem z zakonom ali kolektivno pogodbo, ter terjatve, ki izhajajo iz odškodnine zaradi poškodbe na delovnem mestu ali z delom povezane bolezni.

Nadrejene terjatve, uvrščene na drugo mesto, vključujejo vse druge terjatve do dolžnika, razen terjatev, razvrščenih kot podrejene.

Po poravnavi nadrejenih terjatev se terjatve, razvrščene kot podrejene, poravnajo v naslednjem vrstnem redu:

1. obresti na terjatve stečajnih upnikov od začetka stečajnega postopka;
2. stroški posameznih upnikov, ki nastanejo zaradi njihovega sodelovanja v postopku;
3. denarne kazni, naložene zaradi kaznivih dejanj ali kršitev, in stroški, ki so nastali zaradi kazenskih postopkov ali postopkov za ugotavljanje kršitev;
4. zahtevki, s katerimi se zahteva brezplačna izvedba storitev dolžnika;
5. zahtevki za odplačilo posojil za nadomestitev kapitala člana družbe ali ustrezne terjatve.

Neporavnane terjatve zapadejo ob začetku stečajnega postopka.

Terjatve v zvezi z razveznim pogojem, ki začne veljati ob začetku stečajnega postopka, se štejejo za brezpogojne terjatve, dokler tak pogoj ne začne veljati.

Stroški stečajnega postopka in druge obveznosti stečajne mase se najprej poravnajo iz stečajne mase. Likvidacijski upravitelj terjatve poravnava po vrstnem redu glede na zapadlost.

Likvidacijski upravitelj pred razdelitvijo sestavi seznam terjatev, ki se bodo upoštevale pri razdelitvi (razdelitveni seznam). Terjatve dolžnikovih zaposlenih in nekdanjih zaposlenih, ki izhajajo iz delovnega razmerja ter so nastale do dneva začetka stečajnega postopka, se upoštevajo v bruto znesku. Seznam mora vsebovati vsoto terjatev in razpoložljivi znesek iz stečajne mase, ki se bo razdelil med upnike.

Upnik z ločitveno pravico, ki mu je dolžnik tudi osebno odgovoren, mora najpozneje v 15 dneh po objavi razdelitvenega seznama likvidacijskemu upravitelju predložiti dokaze, da se je odpovedal ločitveni pravici – in navesti, za kakšen znesek – ali da ni bilo ločene poravnave. Če dokazov ne predloži pravočasno, se njegova terjatev pri delni razdelitvi ne bo upoštevala.

Terjatve, za katere velja odložni pogoji, se pri delni razdelitvi upoštevajo v celotnem znesku. Delež sredstev, povezan s temi terjatvami, se pri razdelitvi rezervira.

Pri končni razdelitvi se terjatve, za katere velja odložni pogoji, ne upoštevajo, če je možnost izpolnitve tega pogoja tako majhna, da v času razdelitve nima materialne vrednosti. V tem primeru se zneski, ki so bili pri prejšnjih razdelitvah rezervirani za poravnavo te terjatve, vključijo v stečajno maso, ki se bo uporabila za končno razdelitev.

Upnikom, ki so izključeni iz delne razdelitve ter ki naknadno izpolnijo pogoje iz členov 275 in 276 SZ, se iz preostale stečajne mase pri naslednji razdelitvi plača enak znesek kot drugim upnikom. Šele nato je mogoče nadaljevati poravnavo terjatev drugih upnikov.

Končna razdelitev se začne takoj po zaključku novčevanja stečajne mase. Končna razdelitev se lahko začne le s soglasjem sodišča.

Če je mogoče pri končni razdelitvi v celoti poravnati terjatve vseh upnikov, bo likvidacijski upravitelj morebitna preostala sredstva nakazal posameznemu dolžniku. Če je dolžnik pravna oseba, likvidacijski upravitelj vsaki osebi, ki ima v dolžniku delež, dodeli del presežka, do katerega bi bila ta oseba upravičena v postopku prenehanja zunaj stečajnega postopka.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

(a) Predstečajni postopek – če upniki sprejmejo načrt prestrukturiranja, sodišče z odločbo potrdi odobritev tega načrta in potrdi predstečajni sporazum, razen če:

– eden od upnikov z zadostno gotovostjo ugotovi, da bo načrt prestrukturiranja zmanjšal pravice pod raven, ki bi jo lahko upravičeno pričakovali v odsotnosti prestrukturiranja;

– se na podlagi načrta prestrukturiranja ne zdi verjetno, da bo njegovo izvajanje dolžniku omogočilo, da do konca tekočega leta in v dveh naslednjih koledarskih letih ponovno postane solventen;

– v načrtu prestrukturiranja ni opredeljena poravnava zneskov, ki bi jih upniki prejeli, če se njihove terjatve ne bi izpodbijale, ali

– je v načrtu prestrukturiranja predlagana kapitalizacija terjatev enega ali več upnikov in člani dolžnika niso izdali sklepa, v katerem bi v skladu z zakonom o gospodarskih družbah (*Zakon o trgovačkim društvima*) izrazili soglasje za tako dejavnost.

Če pogoji za potrditev predstečajnega sporazuma niso izpolnjeni, sodišče z odločbo določi, da je potrditev predstečajnega sporazuma zavrnjena, in ustavi postopek.

Potrjen predstečajni sporazum ima pravni učinek v zvezi z upniki, ki niso sodelovali v postopku, in upniki, ki so v postopku sodelovali, naknadno pa se potrdijo njihove izpodbijane terjatve.

Dolžnik, ki je zaradi obveznosti, ki so bile na podlagi potrjenega predstečajnega sporazuma odpisane, ustvaril dobiček, mora tak dobiček zadržati do izteka roka za izpolnitev vseh obveznosti, ki izhajajo iz predstečajnega sporazuma.

Če upnik v skladu s potrjenim predstečajnim sporazumom odpiše dolg dolžnika, se znesek odpisanega dolga pripozna kot odhodek upnika, ki se odšteje pred plačilom davka.

(b) Stečajni postopek – takoj po zaključku končne razdelitve sodišče izda odločbo o zaključku stečajnega postopka, ki se predloži organu, ki upravlja register, v katerem je registriran dolžnik. Ko je dolžnik, ki je pravna oseba, izbrisan iz registra, preneha obstajati, dolžniku, ki je fizična oseba, pa se odvzame status samostojnega trgovca ali podjetnika ali samozaposlene osebe.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni upniki lahko po zaključku stečajnega postopka zoper posameznega upnika še naprej neomejeno uveljavljajo svoje preostale terjatve.

Stečajni upniki lahko svoje terjatve do dolžnika uveljavljajo z odločbo o potrditvi svojih terjatev, če so bile terjatve potrjene in jih dolžnik na obravnavi za preveritev ni izpodbijal. Terjatve, ki je bila neuspešno izpodbijana, je enakovredna neizpodbijani terjavti.

Sodišče na predlog likvidacijskega upravitelja ali katerega koli upnika ali po uradni dolžnosti odredi nadaljevanje postopka za namene naknadne razdelitve, če se po končni obravnavi:

1. izpolnijo pogoji za razdelitev rezerviranih zneskov upnikom;
2. zneski, ki so bili plačani iz stečajne mase, ponovno vključijo v stečajno maso;
3. odkrijejo sredstva, ki so del stečajne mase.

Sodišče nadaljevanje postopka za namene naknadne razdelitve odredi ne glede na to, da je bil postopek zaključen.

Sodišče se lahko vzdrži odreditve naknadne razdelitve in na upnike prenese znesek, ki je na voljo za razdelitev, ali na posameznega dolžnika prenese predmet, ki je bil odkrit, če glede na to, da je zadevni znesek zanemarljiv ali da je vrednost predmeta majhna, in ob upoštevanju stroškov nadaljevanja postopka za naknadno razdelitev meni, da je to ustrezno. Sodišče lahko za nadaljevanje postopka za naknadno razdelitev določi pogoji, da se s predplačilom pokrijejo stroški tega postopka.

Po izvedbi naknadne razdelitve sodišče izda odločbo o zaključku stečajnega postopka.

Po odreditvi naknadne razdelitve likvidacijski upravitelj v skladu s končnim seznamom razdeli znesek, s katerim lahko prosto razpolaga, ali znesek, ki ga pridobi z unovčenjem dela stečajne mase, ki je bil naknadno odkrit. Likvidacijski upravitelj sodišču predloži zaključni račun.

Upniki stečajne mase, katerih terjatve je likvidacijski upravitelj ugotovil:

1. v postopku delne razdelitve, po določitvi dela stečajne mase za razdelitev;
2. v postopku končne razdelitve, po zaključku končne obravnave;
3. v postopku naknadne razdelitve, po objavi seznama za to razdelitev;

lahko zahtevajo poravnavo le iz preostale stečajne mase po razdelitvi.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Vsak upnik krije svoje stroške predstečajnih in stečajnih postopkov, razen če SZ ne določa drugače.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Likvidacijski upravitelj v imenu dolžnika in upniki v stečajnem postopku lahko v skladu s določbami SZ izpodbijajo pravna dejanja, ki so bila storjena pred začetkom stečajnega postopka in ovirajo enotno poravnavo terjatev stečajnih upnikov (kar upnikom povzroča škodo) ali ki nekaterim upnikom dajejo prednost pred drugimi (prednostna obravnava upnikov). Opustitve, zaradi katerih je dolžnik izgubil pravico ali na podlagi katerih so bile denarne terjatve do dolžnika utemeljene, ohranjene ali zavarovane, se štejejo za enakovredne takim pravnim dejanjem.

Pravno dejanje, ki zagotavlja ali omogoča zavarovanje ali poplačilo upnika na način in v času, ki sta skladna z vsebino njegovih pravic (skladna poravnava), in ki je bilo storjeno v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, se lahko izpodbija, če je bil dolžnik v trenutku, ko je bilo dejanje storjeno, insolventen in če je bil upnik seznanjen s to insolventnostjo.

Pravno dejanje, ki zagotavlja ali omogoča zavarovanje ali poplačilo upnika v skladu z vsebino njegovih pravic, se lahko izpodbija, če je bilo storjeno po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka in če je bil upnik v trenutku, ko je bilo dejanje storjeno, seznanjen z insolventnostjo ali predlogom za začetek stečajnega postopka.

Šteje se, da je bil upnik seznanjen z insolventnostjo ali predlogom za začetek stečajnega postopka, če je vedel ali bi moral vedeti za okoliščine, iz katerih bi moralo biti očitno, da je dolжник postal insolventen ali da je bil vložen predlog za začetek stečajnega postopka.

Za osebe, ki so bile v trenutku, ko je bilo storjeno dejanje, v tesnem razmerju z dolžnikom, se šteje, da so bile seznanjene z insolventnostjo in predlogom za začetek stečajnega postopka.

Pravno dejanje, ki zagotavlja ali omogoča zavarovanje ali poplačilo upnika, ki ni imel pravice do vložitve terjatve ali ni imel pravice do vložitve terjatve na tak način ali v zgoraj navedenem trenutku, se lahko izpodbija:

1. če je bilo storjeno v zadnjem mesecu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po njej ali
2. če je bilo storjeno v tretjem ali drugem mesecu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in če je bil dolжник takrat insolventen ali
3. če je bilo dejanje storjeno v tretjem ali drugem mesecu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in če je upnik v trenutku, ko je bilo dejanje storjeno, vedel, da bo to dejanje škodilo stečajnim upnikom.

Šteje se, da je upnik vedel, da bo dejanje škodilo drugim upnikom, če je vedel ali bi moral vedeti za okoliščine, iz katerih bi moralo biti očitno, da bodo upniki utrpeli škodo. Za osebe, ki so bile v trenutku pravnega dejanja v tesnem razmerju z dolžnikom, se šteje, da so vedele, da bo stečajnim upnikom povzročena škoda.

Pravno dejanje dolžnika, ki stečajnim upnikom neposredno škoduje, se lahko izpodbija:

1. če je bilo storjeno v treh mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, če je bil dolжник v trenutku, ko je bilo dejanje storjeno, insolventen in če je druga stranka vedela za insolventnost, ali
2. če je bilo storjeno po vložitvi predloga za začetek stečajnega postopka in če je bila druga oseba v trenutku, ko je bilo pravno dejanje storjeno, seznanjena z insolventnostjo ali predlogom za začetek stečajnega postopka.

Vsako pravno dejanje dolžnika, ki povzroči izgubo katere koli dolžnikove pravice ali ki preprečuje uveljavljanje katere koli dolžnikove pravice, ali vsako dejanje, na podlagi katerega lahko denarna terjatev do dolžnika ostane veljavna ali se izvrši, se obravnava enako kot dejanje, ki upnikom neposredno škoduje.

Pravno dejanje, ki ga je dolжник storil v zadnjih desetih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali po tem, da bi upnikom povzročil škodo, se lahko izpodbija, če je bila druga stranka v trenutku, ko je bilo dejanje storjeno, seznanjena z nmero dolžnika. Domneva se, da je bila druga stranka seznanjena z navedeno namero, če je vedela, da dolžniku grozi insolventnost in da bi to dejanje upnikom povzročilo škodo.

Šteje se, da je upnik vedel, da dolžniku grozi insolventnost in da bi tako dejanje upnikom povzročilo škodo, če je vedel ali bi moral vedeti za okoliščine, iz katerih bi moralo biti očitno, da je bil upnik insolventen in da bi tako dejanje upnikom povzročilo škodo.

Odplačne pogodbe, ki jih sklenejo dolжник in osebe, ki so z njim v tesnem razmerju, se lahko izpodbijajo, če neposredno škodujejo upnikom. Taka pogodba se ne sme izpodbijati, če je bila sklenjena več kot dve leti pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali če druga stranka dokaže, da ob sklenitvi pogodbe ni vedela, da namerava dolжник škoditi upnikom.

Pravno dejanje dolžnika brez nadomestila ali z zanemarljivim nadomestilom se lahko izpodbija, razen če ni bilo storjeno štiri leta pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka. V primeru občasnih daril zanemarljive vrednosti se dejanje ne sme izpodbijati.

Pravno dejanje, s katerim član družbe zahteva odplačilo posojila, uporabljene za nadomestitev kapitala, ali vložil podoben zahtevek, je neveljavno:

1. če zagotavlja zavarovanje in če je bilo dejanje storjeno v zadnjih petih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali pozneje;
  2. če jamči za poravnavo in če je bilo dejanje storjeno v zadnjem letu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali pozneje.
- Pravno dejanje, s katerim se tihemu družbeniku v celoti ali delno vrne njegov delež v družbi ali s katerim se v celoti ali delno opusti njegov delež ustvarjene izgube, se lahko izpodbija, če je bila pogodba, na kateri temelji tako dejanje, sklenjena v zadnjem letu pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka proti družbi ali pozneje. Enako velja, če je tih družbenik prenehal v skladu s to pogodbo.

V primeru skladne poravnave se od prejemnikov plačil dolžnika, poravnanih z menico, ne sme zahtevati vračila, če bi prejemnik v skladu s pravom o prenosljivih dolžniških vrednostnih papirjih izgubil možnost uveljavljanja terjatve do drugih dolžnikov, če bi zavrnil sprejetje navedenega plačila.

Za pravno dejanje se šteje, da je bilo storjeno takrat, ko so nastali njegovi pravni učinki.

Če se za pravno veljavnost pravnega dejanja zahteva vpis v javno knjigo, register ali dnevnik, se za pravno dejanje šteje, da je bilo storjeno, takoj ko so izpolnjeni drugi predpogoji za veljavnost, ko dolžnikova izjava o nameri glede takega vpisa postane zavezujoča in ko druga stranka vložil zahtevek za vnos pravne spremembe. Ta določba velja tudi za zahtevke za predhodni vpis za zavarovanje pravice do pravne spremembe.

Če za pravno dejanje velja pogoj ali rok, se upošteva trenutek, ko je bilo storjeno, in ne trenutek, ko je bil izpolnjen pogoj ali ko se je iztekel rok.

Pravno dejanje, za katero je bil pridobljen sklep o izvršbi, in pravno dejanje, storjeno med izvršilnim postopkom, se lahko izpodbijata.

Če je dolжник za izvedbo sprejel plačilo v enaki vrednosti, ki je bilo neposredno vključeno v njegovo premoženje, se lahko pravno dejanje, na katerem temelji ta izvedba, izpodbija le pod pogojem namerne škode.

Likvidacijski upravitelj lahko v imenu dolžnika izpodbija pravna dejanja dolžnika na podlagi soglasja sodišča. Pritožba se vložil zoper osebo, zoper katero je bilo storjeno izpodbijano dejanje.

Likvidacijski upravitelj lahko v enem letu in pol od začetka stečajnega postopka vložil pritožbo za izpodbijanje pravnih dejanj.

Vsak stečajni upnik lahko za svoj račun in na lastne stroške vložil tožbo za izpodbijanje pravnih dejanj, če:

- likvidacijski upravitelj ni vložil tožbe za izpodbijanje pravnih dejanj v roku iz člena 212(3) SZ – v treh mesecih od izteka roka iz člena 212(3) SZ;
- likvidacijski upravitelj umakne tožbo za izpodbijanje pravnih dejanj – v treh mesecih od objave dokončne odločbe, s katero je bil potrjen umik tožbe, na elektronski oglasni deski sodišča (*e-Oglasna ploča suda*);
- je upnik od likvidacijskega upravitelja predhodno zahteval izjavo, v kateri je likvidacijski upravitelj izjavil, da ne bo vložil tožbe za izpodbijanje pravnih dejanj – v treh mesecih od objave izjave likvidacijskega upravitelja na elektronski oglasni deski sodišča;
- je upnik od likvidacijskega upravitelja predhodno zahteval izjavo, likvidacijski upravitelj pa v treh mesecih po tem ni izjavil, ali bo vložil tožbo za izpodbijanje pravnih dejanj – v treh mesecih od objave poziva k taki izjavi.

Če je bilo zahtevku za izpodbijanje pravnih dejanj ugodeno, izpodbijano pravno dejanje nima pravnega učinka na stečajno maso, druga stranka pa mora v stečajno maso vrniti vse premoženjske koristi, ki jih je pridobila z izpodbijano transakcijo, razen če SZ ne določa drugače. Predlog za izvršitev, ki temelji na odločitvi za ugoditev zahtevku za izpodbijanje pravnih dejanj, lahko vložita likvidacijski upravitelj v imenu in na račun dolžnika ali stečajne mase ter stečajni upnik v svojem imenu in v korist stečajnega dolžnika ali stečajne mase.

Oseba, ki sprejme izvedbo brez nadomestila ali proti zanemarljivemu nadomestilu, mora tisto, kar je prejela, vrniti le, če je s tem pridobila premoženjsko korist, razen če je vedela ali bi morala vedeti, da bi taka izvedba upnikom povzročila škodo.

Dokončna odločba, izdana v tožbi za izpodbijanje pravnih dejanj, velja za stečajnega dolžnika, stečajno maso in vse stečajne upnike, razen če SZ ne določa drugače.

Če je sodišče ugodilo zahtevku za izpodbijanje pravnih dejanj, mora nasprotna stranka v stečajno maso vrniti vse premoženjske koristi, pridobljene z izpodbijano transakcijo. Ko se te koristi vrnejo v stečajno maso, so upniki, ki so tožniki, upravičeni do prednostne poravnave iz navedenih koristi v sorazmerju z zneskom njihovih potrjenih terjatev.

Pravna dejanja dolžnika se lahko izpodbijajo z vložitvijo ugovora v okviru tožbe, pri čemer ni roka za vložitev.

Pravno dejanje se lahko izpodbija celo v postopku zoper dediča ali drugega univerzalnega pravnega naslednika nasprotne stranke.

Pravni posli se lahko izpodbijajo v postopku zoper druge pravne naslednike nasprotne stranke:

1. če je bil pravni naslednik ob pridobitvi seznanjen z okoliščinami, na katerih temelji izpodbojnost pridobitve pravnega predhodnika;
2. če je bil pravni naslednik ob pridobitvi oseba v tesnem razmerju z dolžnikom, razen če dokaže, da ob pridobitvi ni bil seznanjen z okoliščinami, na katerih temelji izpodbojnost pridobitve pravnega predhodnika;
3. če je bilo pridobljeno sredstvo na pravnega naslednika preneseno brez nadomestila ali proti zanemarljivemu nadomestilu.

Pravno dejanje, ki je bilo storjeno po začetku stečajnega postopka in ki ostane veljavno v skladu s pravili o varstvu zaupanja v javne registre, se lahko izpodbija v skladu s pravili o izpodbijanju pravnih dejanj, storjenih pred začetkom stečajnega postopka.

Zadnja posodobitev: 13/02/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [it](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Insolventnost/stečaj - Italija

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti je mogoče uvesti zoper gospodarske subjekte (posameznike ali družbe), če imajo:

- (a) v treh letih pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti ali poravnavo premoženje v višini najmanj 300 000,00 EUR, ali
- (b) v vsakem od treh let pred vložitvijo predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti ali poravnavo bruto letne prihodke v višini najmanj 200 000,00 EUR, ali
- (c) skupne dolgove (na datum vložitve predloga za uvedbo postopka v primeru insolventnosti ali poravnavo) v višini najmanj 500 000,00 EUR (ne glede na datum njihovega nastanka).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

(a) Pogoj za postopek v primeru insolventnosti je, da je podjetje insolventno; njegovo uvedbo lahko predlaga:

- dolžnik,
- upnik,
- državni tožilec.

(b) Pogoj za dogovor z upniki (*concordato preventivo*) je, da je podjetje v težavah (tj. ima finančne težave, ki niso dovolj resne, da bi povzročile insolventnost); predlaga ga lahko samo dolžnik.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajno maso sestavlja vse premoženje, razen:

- (1) strogo osebne lastnine in pravic;
- (2) preživnin, plač, pokojnin in tega, kar insolventne osebe zaslužijo s svojim delom, v mejah tega, kar potrebujejo za vzdrževanje sebe in svoje družine;
- (3) dohodka od premoženja otrok insolventne osebe, ki jim pripada po zakonu, premoženja v sredstvih, namenjenih potrebam družine (*fondo patrimoniale*), in dohodka od teh sredstev, razen kot je določeno s členom 170 civilnega zakonika;
- (4) predmetov, ki jih po zakonu ni mogoče zaseči.

Stečajna masa vključuje tudi vse premoženje, ki ga insolventna oseba pridobi po začetku postopka, vendar ne vključuje obveznosti, prevzetih za pridobitev in ohranitev navedenega premoženja.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Stečajni upravitelj (upravitelj) ima pravico/dolžnost, da premoženje upravlja, proda in izkupiček razdeli upnikom.

Upravitelj lahko zasliši insolventno osebo, da ta razkrije informacije, poleg tega ta lahko izpodbija ukrepe, ki sta jih sprejela upravitelj in stečajni upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, vendar samo, če so bili sprejeti v nasprotju z zakonom (torej ne zgolj kot izhod v sili).

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Vsak, ki mora plačati denar stečajnemu upravitelju, lahko ta dolg pobota s terjatvijo (*controcredito*) v istem postopku, vendar samo, če sta oba (dolg in terjatev) nastala pred uvedbo postopka.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Upravitelj lahko odloči, ali pogodbe, ki so veljale ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti, veljajo še naprej ali se odpovejo.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Upniki lahko tožbe po uvedbi postopka v primeru insolventnosti vložijo samo, če upravitelj ne ukrepa, tj. (namerno ali zgolj iz malomarnosti) ne vložiti take tožbe.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Pravde, ki jih upnik začne zoper osebo, ki je pozneje razglašena za insolventno, lahko nadaljuje samo upravitelj.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniški odbor sestavljajo trije ali pet upnikov in ima precejšnja pooblastila, saj lahko:

- odobri transakcije, poravnave, opustitev pravnih, priznanje pravic tretjih oseb, izbris hipotek, vračilo vrednostnih papirjev, sprostitev obveznic, sprejem dediščine in daril ter vsa druga dejanja v okviru posebnega upravljanja;
- pri sodišču predlaga zamenjavo upravitelja;
- odobri likvidacijski načrt;
- dovoli upravitelju, da prevzame pogodbe, veljavne na datum razglasitve insolventnosti;
- prisostvuje popisu premoženja insolventne osebe;
- dostopa do vseh dokumentov v zvezi s postopkom;

- dovoli upravitelju, da iz premoženja izključi ali opusti likvidacijo enega ali več delov premoženja, če se likvidacija zdi očitno slabša možnost;
- stečajnemu upravitelju, ki ga je imenovalo sodišče, predlaga ustavitev prodaje premoženja.

Poleg izvajanja zgoraj navedenih upravnih pooblastil upniški odbor izraža mnenja o ukrepih, ki jih sprejmeta stečajni upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, ali sodišče, in sicer mnenja:

- o dovoljenju zavarovanim upnikom, da prodajo premoženje, ki je v posesti kot jamstvo;
- o dovoljenju stečajnemu upravitelju, ki ga je imenovalo sodišče, da še naprej začasno vodi podjetje (nadaljnje vodenje mora odobriti upniški odbor);
- o dovoljenju stečajnemu upravitelju, ki ga je imenovalo sodišče, da podjetje odda v najem (oddajo v najem mora odobriti upniški odbor).

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj lahko (ob predhodnem dovoljenju):

- nadaljuje vodenje podjetja;
- podjetje odda v najem;
- proda vse premoženje in izkupiček razdeli upnikom;
- odloči, da ne proda premoženja majhne vrednosti.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Vsak upnik lahko pri sodišču zahteva, naj se dolžnik razglasi za insolventnega. Ni nujno, da ima upnik izvršilni naslov; pomembno je, da obstajajo listinski dokazi o terjatvi.

Vsi upniki (torej vključno s tistimi, ki so zahtevali in dosegli razglasitev insolventnosti) morajo svoje terjatve prijaviti po začetku postopka v primeru insolventnosti.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Upniki lahko svoje terjatve prijavijo brez pravnega zastopanja.

Njihove prijave morajo vključevati listinske dokaze o terjatvi in biti vložene elektronsko (z uporabo certificiranega sistema elektronske pošte).

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Izkupiček od prodaje premoženja se razdeli med vse upnike po prednostnem vrstnem redu. Zakon daje prednostne pravice številnim terjatvam (hipoteke, vrednostni papirji, splošne ali posebne prednostne terjatve) na nekaterih delih premoženja ali celotnem premoženju.

Če (kot se skoraj vedno zgodi) izkupiček od prodaje ne zadošča za poplačilo vseh terjatev, se ne razdeli sorazmerno z zneskom terjatve, ampak po prednostnem vrstnem redu iz civilnega zakonika.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Postopek v primeru insolventnosti se konča, ko:

- ni prijavljena nobena terjatev;
- so vse terjatve poplačane;
- je razdeljen ves izkupiček od prodaje premoženja;
- je potrjeno, da ni premoženja za prodajo ali drugega izkupička.

Ko se postopek v primeru insolventnosti konča, insolventna oseba znova pridobi sposobnost biti stranka v postopku ter lahko pridobi premoženje brez vednosti upravitelja.

Dogovori s upniki se končajo, ko je odobren sporazum med dolžnikom in upniki. Kadar pa se s sporazumom zahteva likvidacija premoženja (*concordato liquidatorio*), se dogovor s upniki nadaljuje zaradi prodaje in se tako konča, ko je prodano vse premoženje in je izkupiček razdeljen upnikom.

Ko je dogovor s upniki končan, je insolventna oseba razbremenjena vseh dolgov.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Ko se postopek v primeru insolventnosti konča, lahko upniki zoper dolžnika vložijo tožbo za izterjavo preostalega dolga (tj. del dolga, ki ga upravitelj ni poplačal), razen če je bil izveden postopek za razbremenitev obveznosti; v tem primeru upniki od insolventne osebe ne morejo izterjati ničesar.

Ko je dogovor s upniki končan, upniki od dolžnika ne morejo izterjati ničesar. Če pa dolžnik ne izpolni obveznosti, lahko upniki zahtevajo odpoved dogovora; zahtevo je treba vložiti v enem letu.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški postopka v primeru insolventnosti se krijejo s samim postopkom v primeru insolventnosti, plačajo pa se iz izkupička od prodaje premoženja.

Če premoženja ni, upravitelja in njegove stroške plača država.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pravna dejanja, ki jih insolventna oseba izvede pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, se lahko razveljavijo, če so bila izvedena v določenem obdobju (eno leto ali šest mesecev) pred začetkom postopka.

Pravna dejanja, ki jih insolventna oseba izvede po začetku postopka v primeru insolventnosti, so nična.

Dejanja, ki se v okviru posebnega upravljanja izvedejo v času veljavnosti dogovorov z upniki in brez dovoljenja sodišča, so nična.

Zadnja posodobitev: 21/07/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Ciper

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Stečaj (*ptóchevisi*): sklep o začetku stečajnega postopka (*diátagma ptóchevisis*) se sprejme le zoper fizično osebo, ki je insolventna.

Prenehanje (*ek kathárisi*): sklep o prenehanju (*diátagma ek kathárisis*) se sprejme v zvezi s katero koli pravno osebo. Izvensodno ali sodno prostovoljno prenehanje (*ekoúsia ek kathárisi*) se prav tako nanaša na pravno osebo.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj: zakonodajne določbe o stečaju fizičnih oseb so navedene v zakonu o stečaju (*perí Ptóchevisis Nómos*, poglavje 5), ki je bil v zadnjih dveh letih precej spremenjen, da bi se upoštevale spreminjajoče se gospodarske in družbene razmere.

Predlog za stečaj lahko predloži upnik ali sam dolžnik, in sicer za dolgove nad 15 000 EUR, če je bilo storjeno dejanje, ki je razlog za razglasitev stečaja, in če je bil dolžnik osebno na Cipru ali je običajno prebival ali posloval na Cipru ali pa je bil član podjetja ali partnerstva, ki je poslovalo na Cipru.

Dolžnik stori dejanje, ki je razlog za razglasitev stečaja (*práxi ptóchevisis*), če na primer:

- se upniku izda pravnomočna sodba zoper dolžnika za kakršen koli znesek, dolžnik pa tega zneska ne plača;
- dolžnik predloži izjavo o nezmožnosti poplačila svojih dolgov;
- dolžnik predloži predlog za stečaj;

(d) se šteje, da osebni načrt za odplačilo dolgov dolžnika ni bil uspešen ali je bil razveljavljen v skladu z določbami zakona o insolventnosti fizičnih oseb (*perí Aferenyótitas Fysikón Prosópon Nómos*).

Prenehanje družb: družba lahko preneha poslovati, ker ne more poplačati svojih dolgov ali če je sprejela poseben sklep o prenehanju z likvidacijo svojega premoženja in poplačilom vseh ali nekaterih dolgov. Sklep o prenehanju se lahko sprejme, če družba ne more poplačati svojih dolgov. Zapadli znesek mora presegati 5 000 EUR. Predlog za prenehanje sodišču predloži upnik ali družbeniki.

Prostovoljno prenehanje:

obstajajo tri vrste prostovoljnega prenehanja:

prostovoljno prenehanje na predlog upnikov (*ekoúsia ekkathárisi apó pistotés*): to je izvensodno prenehanje, ki se izvede, če je družba **insolventna** in če se njen upravni odbor odloči za prenehanje. Prostovoljno prenehanje na predlog upnikov se začne s sklicem skupščine upnikov, da preuči poseben sklep o prostovoljnem prenehanju, ki ga je sprejela skupščina družbenikov družbe;

prostovoljno prenehanje na predlog družbenikov (*ekoúsia ekkathárisi apó méli*): to je prav tako izvensodno prenehanje, ki se začne s posebnim sklepom skupščine družbenikov, ko je družba **solventna**;

prostovoljno prenehanje pod nadzorom sodišča (*ekoúsia ekkathárisi ypó tin epopteía tou Díkastíriou*): če je družba sprejela sklep o prostovoljnem prenehanju, lahko sodišče odredi, da mora prenehanje potekati pod nadzorom sodišča.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj: stečajna masa je sestavljena iz vsega premoženja, ki ob začetku stečajnega postopka pripada osebi v stečaju ali je bilo preneseno nanjo ali ki ga je oseba v stečaju pridobila ali je bilo preneseno nanjo pred odpisom dolgov, razen tistega premoženja, ki je nujno za preživetje osebe v stečaju in njenih družinskih članov.

Premoženje, pridobljeno po začetku stečajnega postopka in pred odpisom dolgov ali razveljavitvijo stečaja, je del stečajne mase.

Prenehanje: premoženje, vključeno v likvidacijski postopek, je premoženje, ki je bilo v lasti družbe pred sprejetjem sklepa o prenehanju ali pred datumom posebnega sklepa o prostovoljnem prenehanju.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Stečaj: ko se sprejme sklep o začetku stečajnega postopka, uradno imenovani likvidator (*epísimos paralíptis*) postane upravitelj premoženja osebe v stečaju.

Pozneje se lahko za upravitelja (*diacheirístis*) imenuje kateri koli stečajni upravitelj z veljavnim dovoljenjem (*adeiodotiménos sýmoulos aferenyótitas*).

Naloga upravitelja je, da proda premoženje osebe v stečaju in izkupiček razdeli upnikom. Ko uradno imenovani likvidator ali stečajni upravitelj prevzame naloge upravitelja, oseba v stečaju obdrži lastništvo nad vsem premoženjem, ki je nanjo preneseno, vendar pa bo s tem premoženjem od začetka stečajnega postopka upravljal le upravitelj.

Prenehanje: ko se sprejme sklep o prenehanju, uradno imenovani likvidator samodejno postane likvidacijski upravitelj (*ektharístis*), če upniki niso imenovali likvidacijskega upravitelja, razen če na njegovo mesto ni imenovan stečajni upravitelj z veljavnim dovoljenjem na podlagi vloge, ki jo je uradno imenovani likvidator predložil sodišču, ali na podlagi sklepa, sprejetega na sestankih upnikov in vlagateljev družbe. Naloga likvidacijskega upravitelja je, da proda premoženje družbe, ki je v postopku prenehanja, izkupiček pa razdeli upnikom in vlagateljem. Ko uradno imenovani likvidator ali stečajni upravitelj prevzame naloge upravitelja premoženja pravne osebe v postopku likvidacije, čeprav družba obdrži lastništvo nad vsem premoženjem, ki je nanjo preneseno, s premoženjem od datuma začetka postopka prenehanja upravlja ta upravitelj z namenom, da ga unovči.

Prostovoljno prenehanje: v primeru prostovoljnega prenehanja družba od začetka postopka prenehanja preneha poslovati, razen kolikor je potrebno za njeno ugodno prenehanje. Naloga likvidacijskega upravitelja je, da unovči premoženje likvidirane družbe, izkupiček pa razdeli upnikom in vlagateljem.

Prostovoljno prenehanje na predlog upnikov: upniki in družba na ločenih sestankih predlagajo stečajnega upravitelja, ki ga želijo imenovati za upravitelja družbe, vendar se v primeru nesoglasja med njimi za upravitelja imenuje stečajni upravitelj, ki so ga predlagali upniki.

Prostovoljno prenehanje na predlog članov: družba na podlagi sklepa generalne skupščine za upravitelja imenuje stečajnega upravitelja z veljavnim dovoljenjem, ki prevzame odgovornost za upravljanje poslovanja družbe in razdelitev njenega premoženja. Ob imenovanju upravitelja pooblastila direktorja prenehajo, razen če generalna skupščina družbe ali upravitelj odobri njihovo nadaljevanje.

Prostovoljno prenehanje pod nadzorom sodišča: ko sodišče izda sklep o prenehanju pod nadzorom sodišča, lahko s istim ali poznejšim sklepom imenuje dodatnega likvidacijskega upravitelja. Likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče, ima enaka pooblastila, enake obveznosti in enak položaj kot likvidacijski upravitelj, imenovan s posebnim sklepom ali sklepom upnikov, kot je opisano zgoraj.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Stečaj: zakonodaja določa, da se lahko pobot uveljavlja, če imata oseba v stečaju in katera koli druga oseba pred sprejetjem sklepa o začetku stečajnega postopka vzajemne terjatve, vzajemne dolgove ali druge vzajemne posle, razen če je bila druga oseba ob dajanju posojila seznanjena z dejanjem osebe v stečaju, ki je razlog za stečaj.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Stečaj: obstoječe zakonite pogodbe, katerih stranka je oseba v stečaju, ostanejo veljavne, oseba v stečaju pa ostane osebno odgovorna za izpolnjevanje njihovih določb.

Prenehanje: obstoječe zakonite pogodbe, katerih stranka je družba v stečaju, ostanejo veljavne. Enako velja za zakonite pogodbe, ki so jih sklenile družbe v postopku prostovoljnega prenehanja.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Stečaj: če je proti osebi v stečaju po izdaji sklepa o začetku stečajnega postopka vložena tožba, je treba za nadaljevanje tožbe pridobiti dovoljenje sodišča.

Prenehanje: če je proti družbi v postopku likvidacije po izdaji sklepa o prenehanju vložena tožba, je treba za nadaljevanje tožbe pridobiti dovoljenje sodišča.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj: nerešene tožbe zoper osebo v stečaju se navadno nadaljujejo, ne da bi moralo sodišče dati dovoljenje za njihovo nadaljevanje.

Prenehanje: nerešene tožbe zoper družbo, ki je v postopku likvidacije, se lahko nadaljujejo le z dovoljenjem sodišča. Urejanje zadev v zvezi s takimi tožbami v celoti postane odgovornost uradno imenovanega likvidatorja ali upravitelja družbe.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Stečaj: če želi biti upnik vključen v stečajni postopek, mora izpolniti obrazce za dokazovanje dolga (*epallithevsi chréous*) in predložiti vsa dokazila. Uradno imenovani likvidator ali stečajni upravitelj, ki deluje kot upravitelj, se nato odloči, ali bo dokaze sprejel ali zavrnil. Pozneje se upnikom izplačajo poplačila, in sicer v prednostnem vrstnem redu, kot je določen v zakonu o stečaju. Upniki se lahko po vnosu svojih dokazov udeležujejo sestankov, ki jih skliče uradno imenovani likvidator ali stečajni upravitelj, ki upravlja likvidacijo družbe.

Prenehanje: če želi biti upnik vključen v postopek prenehanja, mora izpolniti obrazce za dokazovanje dolga in predložiti vsa dokazila. Pri prenehanju se uporabljajo enaki postopki kot pri stečaju, razen da se poplačila razdelijo v skladu z zakonom o gospodarskih družbah (*perí Etaireión Nómos*, poglavje 113).

Enako velja za prostovoljno prenehanje in zlasti prostovoljno prenehanje na predlog upnikov, pri katerem upniki neposredno sodelujejo od samega začetka postopka, ko se skličejo, da bi predlagali upravitelja po svoji izbiri.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečaj: upravitelj je pooblaščen, da nepremičnine proda na kakršen koli način, ki se mu zdi ustrezen in koristen za postopek. Pozneje se upnikom izplačajo poplačila, in sicer v prednostnem vrstnem redu, določenem v zakonu o stečaju. V primeru premoženja pod hipoteko je treba pridobiti sodno odredbo.

Prenehanje: upravitelj družbe, ki je v postopku likvidacije, lahko nepremičnine družbe proda na kakršen koli način, ki se mu zdi koristen za postopek. Nato se upnikom izplačajo poplačila, in sicer v prednostnem vrstnem redu, določenem v zakonu o gospodarskih družbah. V primeru premoženja pod hipoteko je treba pridobiti sodno odredbo. Enaka pravila se uporabljajo tudi za prostovoljno prenehanje.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj: ko se sprejme sklep o začetku stečajnega postopka, lahko upniki predložijo dokaze o dolgovih, ki so nastali do datuma sklepa o začetku stečajnega postopka ali sklepa o prenehanju ter se nanašajo na zahtevke v fiksnem znesku. Terjatve, ki nastanejo po sprejetju sklepa o začetku stečajnega postopka, ne spadajo v okvir stečajnega postopka, zato morajo upniki sami ukrepati proti osebi v stečaju.

Prenehanje: po sprejetju sklepa o prenehanju ali posebnega sklepa o prostovoljnem prenehanju lahko upniki predložijo dokaze o dolgovih, ki so nastali do datuma sklepa o prenehanju ali posebnega sklepa ter se nanašajo na zahtevke v fiksnem znesku. Terjatve, ki nastanejo po sprejetju sklepa o prenehanju ali posebnega sklepa, ne spadajo v okvir postopka prenehanja, zato morajo upniki sami ukrepati proti predstavnikom družbe, ki je v postopku likvidacije.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Stečaj: po sprejetju sklepa o začetku stečajnega postopka mora vsak upnik v 35 dneh od datuma objave sklepa uradno imenovanemu likvidatorju ali upravitelju predložiti pisne dokaze o dolgu. Dokazi morajo vključevati podrobnosti o dolgu, imena vseh garantov in informacije o tem, ali ima upnik zavarovanje. Uradno imenovani likvidator ali upravitelj mora za namene poplačila v desetih dneh pisno sprejeti ali zavrniti dokaze. Upnik ali garant, ki ni zadovoljen z odločitvijo uradno imenovanega likvidatorja ali upravitelja, jo lahko v 21 dneh izpodbija na sodišču.

Prenehanje: po sprejetju sklepa o prenehanju mora vsak upnik v 35 dneh od datuma objave sklepa uradno imenovanemu likvidatorju ali likvidacijskemu upravitelju predložiti pisne dokaze o dolgu. Dokazi morajo vključevati podrobnosti o dolgu, imena vseh garantov in informacije o tem, ali ima upnik zavarovanje. Uradno imenovani likvidator ali likvidacijski upravitelj mora za namene poplačila v desetih dneh pisno sprejeti ali zavrniti dokaze. Upnik ali garant, ki ni zadovoljen z odločitvijo uradno imenovanega likvidatorja ali likvidacijskega upravitelja, jo lahko v 21 dneh izpodbija na sodišču. Enaka pravila se uporabljajo tudi za prostovoljno prenehanje.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Stečaj: pri razdelitvi stečajne mase se dolgovi v vsaki kategoriji razvrstijo enakovredno in sorazmerno (pravilo „*pari passu*“), razen če premoženje zadostuje za popolno poplačilo vseh. Terjatve se razvrstijo, kot sledi:

dejanski izdatki in nagrade za upravitelja;

pristojbine, ki jih je treba plačati uradno imenovanemu likvidatorju;

stroški upnika, ki je vložil predlog;

prednostni dolgovi;

nezavarovani dolgovi.

Prenehanje: pri razdelitvi likvidacijske mase se dolgovi v vsaki kategoriji razvrstijo enakovredno in sorazmerno (pravilo „*pari passu*“), razen če premoženje zadostuje za popolno poplačilo vseh. Terjatve se razvrstijo, kot sledi:

dejanski izdatki in nagrade za likvidacijskega upravitelja;

pristojbine, ki jih je treba plačati uradno imenovanemu likvidatorju ali likvidacijskemu upravitelju;

stroški upnika, ki je vložil predlog;

prednostni dolgovi;

spremenljivo zavarovanje;

nezavarovani upniki.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Stečaj: oseba v stečaju lahko uradno imenovanemu likvidatorju ali upravitelju predloži pisni predlog za poravnavo z upniki (*symvivismós*). Skliče se sestanek upnikov, na katerem mora program odobriti večina vseh upnikov in število upnikov, ki ustreza trem četrtinam vrednosti terjatev vseh upnikov, ki so dokazali svoje terjatve. Če upniki sprejmejo predlog, oseba v stečaju ali uradno imenovani likvidator ali upravitelj predlaga sodišču, naj ga odobri. Odobritev sodišča zavezuje vse upnike, ki so dokazali svoje terjatve. Ko so pogoji sporazuma o poravnavi izpolnjeni, se šteje, da so dokazani dolgovi v celoti poravnani. Stečajni postopek se v celoti konča, ko se sklep o začetku stečajnega postopka razveljavi.

Prenehanje: postopek prenehanja se konča, ko družba dokončno preneha poslovati ali ko se sklep o prenehanju razveljavi.

Postopek prostovoljnega prenehanja se konča in likvidirana družba dokončno preneha poslovati tri mesece po predložitvi zaključnega računa družbe, ki se pripravi po zaključku morebitne likvidacije in razdelitve premoženja družbe, uradno imenovanemu likvidatorju.

Kdor ima pravni interes, da družba, ki je po prostovoljnem prenehanju ali na podlagi sodne odločbe prenehala, ponovno začne poslovati, lahko družbo ponovno ustanovi v dveh letih po prenehanju, tako da sodišču predloži vlogo za to.

15 Katera so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj: če se sklep o začetku stečajnega postopka razveljavi in so upniki dali soglasje, ne da bi bili v celoti poplačani, imajo pravico, da po razveljavitvi sklepa izterjajo dolgovane zneske.

Prenehanje: če se sklep o prenehanju razveljavi in so upniki dali soglasje, ne da bi bili v celoti poplačani, imajo pravico, da po razveljavitvi sklepa izterjajo dolgovane zneske.

Kdor ima pravni interes, da družba, ki je po prostovoljnem prenehanju ali na podlagi sodne odločbe prenehala, ponovno začne poslovati, lahko družbo ponovno ustanovi v dveh letih po prenehanju, tako da sodišču predloži vlogo za to.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečaj: stroške izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka krije upnik, ki vloži predlog za izdajo sklepa. Stroški, ki se plačajo uradno imenovanemu likvidatorju, znašajo 500 EUR. Stroški, ki nastanejo v stečajnem postopku, se krijejo s sredstvi iz stečajne mase.

Prenehanje: stroške izdaje sklepa o prenehanju krije upnik, ki vloži predlog za izdajo sklepa. Stroški, ki se plačajo uradno imenovanemu likvidatorju, znašajo 500 EUR. Stroški, ki nastanejo v postopku prenehanja, likvidacije in razdelitve premoženja družbe, se plačajo iz stečajne mase.

Stroški predložitve in evidentiranja dokumentov v zvezi s postopkom prostovoljnega prenehanja pri uradno imenovanemu likvidatorju skupaj znašajo približno 440 EUR. Stroški, ki nastanejo v postopku prenehanja, likvidacije in razdelitve premoženja družbe, se plačajo iz stečajne mase.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Stečaj: nekatere določbe, ki se uporabljajo za stečajni postopek, upravitelju omogočajo, da pri sodišču vložijo vlogo za izterjavo premoženja v korist upnikov. Glavne določbe so:

A. nepošten prenos (*dólia metavívasi*):

če ima upravitelj ali likvidacijski upravitelj dokaze, da je bilo premoženje družbe ali fizične osebe preneseno brez plačila ali po ceni, bistveno nižji od njegove dejanske vrednosti, lahko zaprosi sodišče za izdajo sklepa o razveljavitvi nepoštenega prenosa ali dejanja.

Ta določba se uporablja, če je bilo premoženje preneseno: (a) v treh letih pred datumom začetka stečajnega postopka, razen če je bilo preneseno v dobri veri in za denarno nadomestilo, ali (b) v desetih letih pred datumom začetka stečajnega postopka, če zadevna fizična oseba ob prenosu ni mogla plačati vseh svojih dolgov, ne da bi uporabila preneseno premoženje. V primeru družbe v postopku likvidacije se dejanje šteje za nepošteno, če je bilo storjeno v šestih mesecih pred začetkom postopka prenehanja, tj. v šestih mesecih pred datumom predložitve predloga za prenehanje;

B. nepošteno dajanje prednosti (*dólia protímisi*):

če ima upravitelj ali likvidacijski upravitelj dokaze, da je bila upniku dana prednost, lahko sodišče zaprosi za izdajo sklepa o razveljavitvi navedene obravnave.

Prenehanje: nekatere določbe, ki se uporabljajo za postopek prenehanja, likvidacijskemu upravitelju omogočajo, da pri sodišču vložijo vlogo za izterjavo premoženja v korist upnikov. Glavne določbe so:

A. goljufivi prenos:

če ima upravitelj ali likvidacijski upravitelj dokaze, da je bilo premoženje družbe ali fizične osebe preneseno brez plačila ali po ceni, bistveno nižji od njegove dejanske vrednosti, lahko zaprosi sodišče za izdajo sklepa o razveljavitvi nepoštenega prenosa ali dejanja.

Ta določba se uporablja, če je bilo premoženje preneseno: (a) v treh letih pred datumom začetka stečajnega postopka, razen če je bilo preneseno v dobri veri in za denarno nadomestilo, ali (b) v desetih letih pred datumom začetka stečajnega postopka, če zadevna fizična oseba ob prenosu ni mogla plačati vseh svojih dolgov, ne da bi uporabila preneseno premoženje. V primeru družbe v postopku likvidacije se dejanje šteje za nepošteno, če je bilo storjeno v šestih mesecih pred začetkom postopka prenehanja, tj. v šestih mesecih pred datumom predložitve predloga za prenehanje;

B. nepošteno dajanje prednosti:

če ima upravitelj ali likvidacijski upravitelj dokaze, da je bila upniku dana prednost, lahko zaprosi sodišče za izdajo sklepa o razveljavitvi navedene obravnave.

Zadnja posodobitev: 07/12/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Latvija

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Zakon o insolventnosti, ki določa postopek zaradi insolventnosti v Latviji, se uporablja za pravne in fizične osebe, proti katerim se lahko uvede postopek zaradi insolventnosti iz tega zakona.

Zakon o insolventnosti določa tri vrste postopkov zaradi insolventnosti: pravnovarstveni postopek (postopek reorganizacije), postopek zaradi insolventnosti pravne osebe in postopek zaradi insolventnosti fizične osebe.

Opozoriti je treba, da se zakon o insolventnosti ne uporablja za postopke zaradi insolventnosti kreditnih institucij, za katere velja zakon o kreditnih institucijah.

Pravnovarstveni postopek (vključno z zunajsodnim pravnovarstvenim postopkom (*pre-pack*)) je postopek prestrukturiranja dolga, ki se lahko uporabi le za pravne osebe. Opozoriti je treba, da področje uporabe pravnovarstvenega postopka ne zajema posebnih finančnih subjektov in udeležencev na kapitalskem trgu, kot so zavarovalnice, zavarovalno posredniške in investicijsko posredniške družbe, zasebni pokojninski skladi itd.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe je postopek za likvidacijo dolžnika (pravne osebe) ter se uporablja za pravne osebe, osebne družbe in samostojne podjetnike. Osebnе družbe nimajo statusa pravne osebe, vendar lahko pridobijo pravice in prevzamejo obveznosti. Fizična oseba s statusom samostojnega podjetnika lahko sklepa trgovinske posle (z uporabo imena samostojnega podjetnika) in druge gospodarske transakcije kot fizična oseba.

Trenutno se proti osebi s statusom samostojnega podjetnika najprej uvede postopek zaradi insolventnosti pravne osebe, nato pa lahko posameznik vložijo predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe v zvezi z morebitnimi preostalimi obveznostmi. Rešitev za samostojne podjetnike se uporablja tudi za kmetijska in ribiška gospodarstva.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe se uporablja za fizične osebe, vključno z gospodarskimi subjekti in potrošniki, ter je namenjen pomoči dolžnikom pri odpisu njihovega dolga in ponovni vzpostavitvi solventnosti. Proti vsaki fizični osebi, ki je že šest mesecev davčni zavezanec v Latviji, se lahko uvede postopek zaradi insolventnosti fizične osebe.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

V skladu z zakonom o insolventnosti lahko predlog za začetek pravnovarstvenega postopka vložijo le dolžnik, če so nastale finančne težave ali če so pričakovane. Zakon o insolventnosti ne opredeljuje nobenih posebnih kazalnikov, ob prisotnosti katerih bi bil dolžnik upravičen, da vložijo predlog za začetek pravnovarstvenega postopka. Če so nastale finančne težave, mora dolžnik oceniti, ali stopnja finančnih težav dopušča sklenitev zunajsodnega dogovora z upniki ali pa mora vložiti predlog za začetek pravnovarstvenega postopka za prestrukturiranje njegovih obveznosti pod sodnim varstvom.

Za predlog za začetek pravnovarstvenega postopka se plača državna taksa v višini 145 EUR.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

V primerih, določenih v zakonu o insolventnosti, lahko tako dolžnik kot njegovi upniki (vključno z zaposlenimi pri dolžniku) zahtevajo začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe. Prav tako lahko predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe vložijo oseba iz člena 37(1)(a) Uredbe 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta.

Zakon o insolventnosti določa primere, v katerih je dolžnik obvezan nemudoma vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe. Če dolžnik ne vložijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, nosi upravno odgovornost. Dolžnik je obvezan vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe v naslednjih primerih:

dolžnik ni poravnal dolga, ki je zapadel v plačilo pred več kot dvema mesecema, in z upniki ni sklenil dogovora o podaljšanju roka za odplačilo dolga ali ni bil uveden pravnovarstveni postopek (pomembno je poudariti, da uvedba pravnovarstvenega postopka ni pogoj za vložitev predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe; določba le odvezuje dolžnika upravne odgovornosti, če je poskušal rešiti finančne težave, ko so nastale, vendar je postal insolventen);

dolžnik v skladu z začetnim finančnim poročilom v okviru postopka likvidacije nima dovolj sredstev za poravnavo vseh upravičenih terjatev upnikov ali pa se to stanje odkrije med postopkom likvidacije;

dolžnik ni več sposoben izpolnjevati načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka.

Upnik ima pravico vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, če:

sodne odločbe za izterjavo dolga od dolžnika ni bilo mogoče izvršiti z izvršilnimi ukrepi;
dolžnik (družba z omejeno odgovornostjo ali delniška družba) ni poravnal glavnice dolga v višini 4 268 EUR in upnik ga je obvestil o svojem namenu, da vložil predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe;
dolžnik (pravna oseba, ki ni družba z omejeno odgovornostjo ali delniška družba) ni poravnal glavnice dolga v višini 2 134 EUR in upnik ga je obvestil o svojem namenu, da vložil predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe;
dolžnik zaposlenemu ni plačal celotne plače ali odškodnine v zvezi z nesrečo pri delu ali poklicno boleznijo ali ni nakazal obveznih prispevkov za socialno varnost v dveh mesecih od dneva, določenega za plačilo (razen če je dan plačila določen v pogodbi o zaposlitvi, se šteje, da je dan plačila prvi delovni dan v naslednjem mesecu). V takem primeru znesek neporavnane plačila ni pomemben.
Sodišče razglasi začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, če na dan preučitve predloga ugotovi, da obstaja kazalnik, naveden v predlogu.
Pomembno je opozoriti, da morata ob vložitvi predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti tako dolžnik kot upnik plačati državno takso, tj. operativno takso za preučitev predloga s strani sodišča. Taksa znaša 70 EUR za dolžnika in 355 EUR za upnika. Poleg tega morata pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe tako dolžnik kot upnik plačati polov v višini dveh minimalnih mesečnih plač v Latviji.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Zoper dolžnika, ki je fizična oseba, se lahko uvede postopek zaradi insolventnosti fizične osebe, če obstaja kateri koli od naslednjih kazalnikov, da je fizična oseba insolventna:

oseba ni sposobna poravnati dolgov, ki so zapadli v plačilo in skupaj presegajo 5 000 EUR;

oseba zaradi dokazljivih okoliščin ne bo sposobna poravnati dolgov, ki zapadejo v plačilo v enem letu, in dolgovi skupaj presegajo 10 000 EUR;

oseba ni sposobna poravnati dolgov, od katerih vsaj eden izhaja iz neporavnanih stranskih obveznosti ali skupnih obveznosti dolžnika in dolžnikovega zakonca ali sorodnika ali sorodnika v svaštvu do drugega kolena, če skupni znesek dolga presega 5 000 EUR.

Predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe lahko vložil le dolžnik; upniki nimajo pravice, da bi ga vložili.

Za vložitev predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe se prav tako plačata državna taksa v višini 70 EUR in polov v višini dveh minimalnih mesečnih plač.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

Stečajna masa v pravnovarstvenem postopku zajema celotno dolžnikovo premoženje, dolžnik pa obdrži vse pravice do razpolaganja z njim. V skladu z zakonom o insolventnosti ena od metod v okviru pravnovarstvenega postopka vključuje odprodajo premičnin ali nepremičnin ali njihovo obremenitev s stvarnimi pravicami za pridobitev podaljšanja roka za poravnavo terjatev upnikov oziroma njihovo poplačilo. Izvedljivost zadevne metode in postopek njenega izvajanja morata biti določena v načrtu ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Ko je razglašen začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, dolžnik izgubi pravico do razpolaganja s svojim premoženjem in premoženjem v lasti tretjih oseb, ki ga nadzoruje ali ima v posesti, te pravice pa se prenesejo na upravitelja.

V skladu z zakonom o insolventnosti stečajna masa obsega:

dolžnikove nepremičnine in premičnine, vključno z denarjem;

denar, pridobljen z odsvojitvijo dolžnikovega premoženja;

premoženje, izterjano med postopkom zaradi insolventnosti (npr. sredstva, izterjana na podlagi terjatev do tretjih oseb, in sredstva, prejeta od članov organov upravljanja pravne osebe na podlagi njihove odgovornosti za povzročeno škodo);

dohodek iz dolžnikovega premoženja, prejet med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe;

drugo premoženje, zakonito pridobljeno med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe.

Med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe se vse dolžnikovo premoženje proda, prihodek pa se uporabi za kritje stroškov postopka zaradi insolventnosti pravne osebe in za poravnavo terjatev upnikov. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: upravitelj) je odgovoren za prodajo dolžnikovega premoženja v skladu z načrtom prodaje premoženja. Upravitelj mora zagotoviti, da se dolžnikovo premoženje proda po najvišji mogoči ceni, da se terjatve upnikov poravnajo v največji mogoči meri.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Ko je razglašen začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, dolžnik izgubi pravico do razpolaganja s svojim premoženjem in premoženjem v lasti tretjih oseb, ki ga nadzoruje ali ima v posesti (razen premoženja, ki je izvzeto iz izvršbe), te pravice pa se prenesejo na upravitelja. Med postopkom zaradi insolventnosti fizične osebe se vse dolžnikovo premoženje proda, prihodek pa se uporabi za kritje neposrednih stroškov postopka zaradi insolventnosti fizične osebe in za poravnavo terjatev upnikov.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Pravnovarstveni postopek

Dolžnik. Dolžnik po razglasitvi uvedbe pravnovarstvenega postopka obdrži nadzor nad svojo družbo ter upravlja svoje premoženje in premoženje, ki ga nadzoruje ali ima v posesti, v skladu z načrtom ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, s katerim so se strinjali upniki in ki ga je odobrilo sodišče.

Hkrati za dolžnika veljajo številne obveznosti in omejitve za zagotovitev, da je pravnovarstveni postopek zakonit ter da imajo nadzornik pravnovarstvenega postopka (v nadaljnjem besedilu: nadzornik) in upniki nadzor nad izvajanjem načrta ukrepov.

Glavna obveznost dolžnika je izpolnjevati načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka. Dolžnik ima tudi naslednje obveznosti:

kriti stroške pravnovarstvenega postopka;

predložiti pisna poročila o izvajanju načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka nadzorniku vsaj enkrat mesečno;

na zahtevo nadzornika pisno in nemudoma predložiti vse informacije o izvajanju načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka ter mu omogočiti, da osebno pregleda dolžnikove gospodarske dejavnosti in dokumente;

nadzornika takoj obvestiti o kakršnih koli okoliščinah, ki lahko dolžniku preprečujejo izvajanje načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka itd.

Kar zadeva omejitve, je treba opozoriti, da je dolžniku med pravnovarstvenim postopkom prepovedano naslednje:

sklepati posle ali izvajati dejavnosti, ki bi lahko poslabšali njegovo finančno stanje ali škodili interesom vseh upnikov;

dajati posojila (kredite), razen če je dajanje posojil (kreditov) glavna dejavnost dolžnika in je to upoštevano v načrtu ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka;

dajati poročstva, darila ali donacije, dodeljevati dodatke ali druge vrste dodatnih materialnih nagrad članom dolžnikove uprave ali sveta.

Nadzornik. Ko ima dolžnik pripravljen načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, nadzornik pravnovarstvenega postopka poda svoje mnenje glede načrta in oceno njegove skladnosti z zakonom. To mora vključevati oceno, ali je mogoče z načrtom doseči cilj pravnovarstvenega postopka iz zakona.

Mnenje nadzornika pravnovarstvenega postopka se predloži sodišču skupaj z načrtom ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka. Ko je razglašena

uvedba pravnovarstvenega postopka, postane nadzornik pravnovarstvenega postopka odgovoren za nadzor nad izvajanjem načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, obveščanje upnikov in spremljanje dolžnikove skladnosti z omejitvami iz zakona o insolventnosti.

Nadzornik mora med pravnovarstvenim postopkom upravljati dokumentacijo v zvezi s postopkom v elektronskem sistemu za računovodenje v primeru insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: sistem).

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Dolžnik. Ko je razglašena uvedba postopka zaradi insolventnosti, dolžnik izgubi vse pravice organov upravljanja, opredeljene v predpisih, dolžnikovem statutu ali pogodbah, te pravice pa se prenesejo na upravitelja. Upravitelj imenuje zastopnika dolžnika, ki mora sodelovati v postopku zaradi insolventnosti. Praviloma se za zastopnika imenuje član ali več članov dolžnikovega izvršnega organa. Takoj po dnevu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe mora dolžnikov zastopnik na upravitelja prenesti celotno dolžnikovo premoženje ter dokumente v zvezi z organizacijo, osebjem in računovodstvom, in sicer z izjavo o prenosu in prevzemu. Dolžnikov zastopnik mora pripraviti seznam dolžnikovega premoženja in dokumentov za prenos, ob prenosu pa morajo biti dokumenti organizirani v skladu s predpisi o vodenju evidenc. Med postopkom zaradi insolventnosti mora dolžnikov zastopnik upravitelju zagotoviti informacije, ki jih ta zahteva, in se udeleževati zbora upnikov.

Upravitelj. Upravitelj ima vse pravice, obveznosti in odgovornosti organov upravljanja, določene v predpisih, dolžnikovem statutu ali pogodbah.

Upravitelj lahko med drugim sprejema odločitve glede nadaljevanja dolžnikovih poslovnih dejavnosti deloma ali v celoti, če je tako nadaljevanje ekonomsko upravičeno, je odgovoren za plačilo tekočih davkov in lahko likvidira hčerinske družbe dolžnika.

Upravitelj izvaja tudi dejavnosti v zvezi z izvajanjem postopka zaradi insolventnosti: zbira in pregleduje terjatve upnikov ter odloča v zvezi z njimi, opredeli dolžnikovo premoženje in ukrepa za izterjavo dolžnikovega premoženja (tudi z vložitvijo odškodninskih zahtevkov proti članom organov upravljanja pravne osebe in družbenikom (delničarjem) kapitalske družbe za škodo, ki so jo povzročili), proda dolžnikovo premoženje in poravna terjatve upnikov v skladu z zakonom o insolventnosti, oceni posle, sklenjene pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, in izvaja druge dejavnosti, potrebne za namene postopka, kot je predložitev dolžnikovih dokumentov v državni arhiv.

Med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe je upravitelj odgovoren za vodenje evidenc o njem v sistemu.

Ko je postopek zaradi insolventnosti pravne osebe končan, upravitelj izvede vse zakonsko določene dejavnosti za izbris dolžnika iz javnega registra, v katerega je bil vpisan, npr. izbris dolžnika (poslovnega subjekta) iz poslovnega registra.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Dolžnik. Ko je razglašen začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, dolžnik izgubi pravico do razpolaganja s svojim premoženjem in premoženjem v lasti tretjih oseb, ki ga nadzoruje ali ima v posesti (razen premoženja, ki je izvzeto iz izvršbe), te pravice pa se prenesejo na upravitelja. Po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe je dolžniku prepovedano opravljati dejavnosti, ki lahko škodijo upnikom. Dolžnik mora upravitelju zagotoviti vse informacije, potrebne za postopek zaradi insolventnosti.

Med stečajnim postopkom se proda vse premoženje v lasti dolžnika, prihodki od prodaje pa se uporabijo za poravnavo terjatev upnikov v skladu z zakonom o insolventnosti.

Med postopkom za poravnavo obveznosti mora dolžnik po svojih zmožnostih ustvarjati dohodek in prenesti del svojega rednega dohodka za poravnavo terjatev upnikov v skladu z načrtom za poravnavo obveznosti.

Upravitelj.

Če ima dolžnik denar ali premoženje, ki bosta po pričakovanju prodana med stečajnim postopkom, upravitelj odpre račun v kreditni instituciji v njegovem imenu za namene zadevnega postopka zaradi insolventnosti. Podobno kot pri postopku zaradi insolventnosti pravne osebe je upravitelj odgovoren za ukrepanje, potrebno za namene postopka zaradi insolventnosti, in sicer zbira in pregleduje terjatve upnikov ter odloča v zvezi z njimi, opredeli dolžnikovo premoženje in ukrepa za izterjavo dolžnikovega premoženja (tudi z vložitvijo zahtevkov za razveljavitev poslov, ki jih je sklenil dolžnik, če se ugotovi, da je dolžnik ravnal v slabi veri), proda dolžnikovo premoženje in poravna terjatve upnikov v skladu z zakonom o insolventnosti.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Pravnovarstveni postopek

Pobot je v pravnovarstvenem postopku dopusten, če je dolžnikov terjatev do upnika nastala vsaj tri mesece pred sodno odločbo o začetku pravnovarstvenega postopka.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Pobot je v postopku zaradi insolventnosti pravne osebe dopusten, če sta medsebojni terjatvi dolžnika in upnika nastali vsaj šest mesecev pred razglasitvijo začetka postopka zaradi insolventnosti pravne osebe.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Ni posebnih pravil o pobotu v postopku zaradi insolventnosti fizične osebe, zato se v skladu z zakonom o insolventnosti v takem primeru uporabljajo določbe za postopek zaradi insolventnosti pravne osebe, tj. pobot je dopusten, če sta medsebojni terjatvi dolžnika in upnika nastali vsaj šest mesecev pred razglasitvijo začetka postopka zaradi insolventnosti fizične osebe.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Pravnovarstveni postopek

Glede na to, da dolžnik obdrži nadzor nad svojo družbo, tj. upravlja svoje premoženje in premoženje, ki ga ima v posesti ali ga nadzoruje, lahko po začetku pravnovarstvenega postopka nadaljuje pogodbe, sklenjene pred začetkom pravnovarstvenega postopka. Mnenje o koristnosti nadaljevanja pogodb podajo upniki ob pregledu načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, nadzornik pravnovarstvenega postopka ob pripravi poročila in sodišče ob odobritvi načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka. Stroški, ki izhajajo iz takih pogodb, morajo biti odobreni v načrtu ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Če pogodba, ki jo je sklenil dolžnik, na dan razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe ni bila izvedena ali je bila izvedena delno, lahko upravitelj zahteva, da druga pogodbená stranka izvede pogodbo ali enostransko odstopi od pogodbe. Upravitelj lahko izvede pogodbo, če se zaradi tega ne zmanjša dolžnikovo premoženje.

Če upravitelj enostransko odstopi od pogodbe, lahko druga pogodbená stranka prijavi terjatev kot upnik.

Nadaljnje izvajanje pogodb, ki niso bile prekinjene, v primerih, določenih v zakonu, in izvajanje pogodb s tretjimi osebami, ki jih podpiše upravitelj v imenu dolžnika med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe, se financirata iz dolžnikovih sredstev.

Če je dolžnik zavarovalnica, upravitelj ob upoštevanju interesov zavarovancev oceni potrebo po prenosu, prekinitvi ali nadaljevanju obstoječih zavarovalnih pogodb in sprejme vse potrebne pravne ukrepe za prenos, prekinitve ali nadaljevanje obstoječih zavarovalnih pogodb.

Dolžnikovo imenovanje pooblaščenega zastopnika (tudi prokurista in trgovskega zastopnika) v zvezi z dolžnikovim premoženjem, ki je predmet terjatev upnikov, postane neveljavno z dnem razglasitve postopka zaradi insolventnosti pravne osebe.

Po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti dolžnika lahko upravitelj dolžnikovemu delavcu odpove pogodbo o zaposlitvi.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Zakon o insolventnosti ne vsebuje nobenih posebnih določb za pregled ali prekinitev pogodb, ki jih je sklenil dolžnik, zato se v skladu z zakonom o insolventnosti v takem primeru uporabljajo določbe o postopku zaradi insolventnosti pravne osebe, tj. upravitelj ima pravico, da pregleda pogodbe, ki jih je sklenil dolžnik pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, in od njih odstopi. Tako ravnanje je potrjeno tudi v sodni praksi. Po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti postane upravitelj odgovoren za upravljanje premoženja osebe, da se rešijo vprašanja v zvezi z izpolnitvijo obveznosti in poravnavo terjatev upnikov. To pomeni tudi, da insolventni dolžnik izgubi pravico biti stranka v postopkih pred sodiščem v zvezi s premoženjskopravnimi zahtevki in da to pravico prevzame upravitelj kot pravni zastopnik dolžnika.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Ne glede na postopek zaradi insolventnosti zakon o insolventnosti določa načelo prepovedi samovoljnega ravnanja, tj. posamezne dejavnosti upnika in dolžnika ne smejo škoditi interesom vseh upnikov.

Pravovarstveni postopek

Pooblaščen sodni izvršitelj ustavi postopek za izvršitev sodbe, če se proti dolžniku začne postopek zaradi insolventnosti ali sprejme odločitev o začetku pravovarstvenega postopka v primeru zunajsodnega pravovarstvenega postopka. Če so bila ob začetku postopka z dejavnostmi izvrševanja sredstva že izterjana, pooblaščen sodni izvršitelj odtegne stroške izvršitve in poravna terjatev izterjevalca. Postopek za izvršitev sodbe se prekine za celotno trajanje pravovarstvenega postopka do njegovega zaključka, razen če zastavljeno premoženje ni potrebno za izvedbo pravovarstvenega postopka in torej ni vključeno v načrt ukrepov v okviru pravovarstvenega postopka ali če sodišče zavarovanemu upniku dovoli, da proda zastavljeno premoženje.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Če se postopek za izvršitev sodbe začne pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, ga je treba ustaviti v skladu s postopkom iz zakona o civilnem postopku. In sicer pooblaščen sodni izvršitelj dokonča potekajočo prodajo premoženja, če je bila že napovedana ali če je bilo premoženje preneseno na trgovsko družbo za prodajo. Upravitelj lahko zahteva, da se napovedane dražbe prekličejo, tako da se premoženje lahko proda kot del zbirke predmetov. Pooblaščen sodni izvršitelj odtegne stroške izvršitve sodbe od prejetega zneska, preostali znesek pa prenese na upravitelja za poravnavo terjatev upnikov v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti ob upoštevanju interesov zavarovanega upnika. Pooblaščen sodni izvršitelj uradno obvesti imetnika premoženja o obveznosti, da na upravitelja prenese premoženje, katerega prodaja se ni začela.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Ko je razglašena uvedba postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, je upniku prepovedano izvajanje kakršnih koli posameznih dejavnosti, ki bi lahko škodile drugim upnikom. Lastninske pravice upnika ali tretje osebe, ki izhajajo iz takih dejavnosti, se štejejo za neveljavne.

Pooblaščen sodni izvršitelj ustavi postopek za izvršitev sodbe, če je za dolžnika razglašen začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe. Pooblaščen sodni izvršitelj lahko dokonča potekajočo prodajo premoženja le, če je bila že napovedana ali če je bilo premoženje preneseno na trgovsko družbo za prodajo, razen če načrt prodaje premoženja fizične osebe določa odložitev prodaje stanovanja v skladu s členom 148 zakona o insolventnosti. Pooblaščen sodni izvršitelj odtegne stroške izvršitve sodbe od prejetega zneska, preostali znesek pa prenese na upravitelja za poravnavo terjatev upnikov v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti ob upoštevanju interesov zavarovanega upnika.

Hkrati pa izvršilni postopek v zvezi s terjatvami, katerih poravnava ni povezana z izterjavo dolžnikovega premoženja ali denarja, ne ustavi.

Če se postopek zaradi insolventnosti fizične osebe konča brez odpisa obveznosti, se izvršilni postopek za preostali znesek nadaljuje.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Pravovarstveni postopek

V skladu z zakonom o insolventnosti začetek pravovarstvenega postopka ne vpliva na sodni postopek, v katerem je dolžnik ena od strank.

Opozoriti je treba, da v nasprotju s postopkom zaradi insolventnosti pravovarstveni postopek ne vključuje postopka za priznanje terjatev. Vendar je v sodni praksi priznано, da bi lahko dolžnik z enostransko odločitvijo o upravičenosti terjatve neupravičeno izločil upnika s seznama oseb, ki morajo odobriti načrt ukrepov v okviru pravovarstvenega postopka. Hkrati tožba za izterjavo dolga, ki jo pri sodišču vložijo upniki, ne daje pravne podlage za neupoštevanje upnikovih interesov v pravovarstvenem postopku. V skladu s tem je v sodni praksi priznано tudi, da če so dolžnikove obveznosti upoštewane v dolžnikovih računovodskih izkazih in če nadzornik pravovarstvenega postopka ne ugotovi, da je zadevna terjatev *prima facie* neresnična, se terjatev vključi v načrt ukrepov v okviru pravovarstvenega postopka kot terjatev upnikov, tudi če sta dolžnik in upnik vključena v sodni postopek.

Opozoriti je treba tudi, da če sodišče ugotovi, da načrt ukrepov v okviru pravovarstvenega postopka vsebuje obveznosti, ki so predmet spora glede pravic, in znesek obveznosti znatno vpliva na postopek odobritve načrta ukrepov, sodišče ne sprejme nadaljnjih ukrepov glede predloga za začetek pravovarstvenega postopka.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Sodba sodišča o razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe je podlaga za ustavitev sodnega postopka v zvezi s premoženjem proti dolžniku. Po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe lahko upniki svoje terjatve prijavijo upravitelju v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti.

Prav tako je sodba sodišča o razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe podlaga za preklic zavarovanja terjatev v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Sodna odločba o razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe je podlaga za ustavitev sodnega postopka proti dolžniku in preklic zavarovanja terjatev v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti. Po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe lahko upniki svoje terjatve prijavijo upravitelju v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Za dosego cilja postopka zaradi insolventnosti je pomembno, da so upniki dejavno vključeni v postopek. Zakon o insolventnosti določa načelo enakosti upnikov: upniki imajo enake možnosti za sodelovanje v postopku in poravnavo svojih terjatev v skladu z obveznostmi, vzpostavljenimi med njimi in dolžnikom pred začetkom postopka.

Pravovarstveni postopek

Dolžnik pošlje načrt ukrepov v okviru pravovarstvenega postopka vsem upnikom in jih pozove, naj dajo soglasje k načrtu, ter določi rok za odobritev. Upnik ima pravico dolžniku predložiti pisne ugovore zoper načrt ukrepov v okviru pravovarstvenega postopka v petih dneh po prejemu načrta. Če dolžnik meni, da so ugovori utemeljeni, ustrezno spremeni načrt ukrepov v okviru pravovarstvenega postopka. Rok za izvedbo pravovarstvenega postopka se lahko podaljša, če s tem soglašajo večina upnikov. Upniki lahko od nadzornika zahtevajo in prejmejo informacije o poteku pravovarstvenega postopka in izvajanju načrta ter predložijo pritožbe. Prav tako lahko upnik predlaga sodišču, naj konča pravovarstveni postopek, če dolžnik ne ravna skladno z načrtom, ki ga je odobrilo sodišče.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Upnik lahko tudi začne postopek zaradi insolventnosti pravne osebe z vložitvijo predloga pri sodišču. Prav tako imajo upniki pravico prijaviti terjatve upnikov v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti. Upravitelj preveri, ali so terjatve upnikov utemeljene in izpolnjujejo zakonodajne zahteve, ter sprejme sklep o priznanju, zavrnitvi ali delnem priznanju terjatve. Upnik lahko zoper sklep upravitelja vložijo pritožbo pri sodišču v enem mesecu po prejemu sklepa ali pa pri sodišču v enem mesecu po prejemu sklepa upravitelja vložijo tožbo zaradi spora glede pravic, ki ga je treba preučiti. Upnik ima pravico do vpogleda v register terjatev upnikov. Od osmega dne po izteku roka za prijavo terjatev upnikov ima vsak upnik pravico do vpogleda v terjatve, ki so jih prijavili vsi upniki, in v dokaze v njihovo podporo. Upravitelj upnikom zagotovi informacije v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti. Če ima upnik ugovore glede zadevnih informacij, mora z njimi seznaniti upravitelja. Če se ugovori ne upoštevajo, mora upravitelj upniku predložiti obrazložen odgovor. Če se upniki ne strinjajo z razglašenim sklepom upravitelja, imajo pravico, da izpodbijajo dejanja upravitelja, pri sodišču vložijo odškodninski zahtevek za škodo, ki jo je povzročil upravitelj, ali predlagajo sklic zбора upnikov. Zbor upnikov odloča o nagradi upravitelja, predlaga razrešitev upravitelja, prizna upravičenost stroškov v okviru postopka zaradi insolventnosti, odobri način prodaje dolžnikovega premoženja ali podaljšanje roka za prodajo in nadaljnje ukrepe v zvezi s premoženjem, izključenim iz načrta prodaje premoženja. Upniki, ki predstavljajo vsaj 25 odstotkov priznanega zneska glavnih terjatev v skupini zavarovanih ali nezavarovanih upnikov, lahko zahtevajo revizijo dela upravitelja v okviru zadevnega postopka zaradi insolventnosti, ki jo izvede zunanji pooblaščen revizor ali družba pooblaščenih revizorjev.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Upniki imajo pravico prijaviti terjatve v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti. Vsak upnik lahko skliče zbor upnikov. V dveh mesecih od datuma, ko je bila razglasitev uvedbe postopka zaradi insolventnosti dolžnika vpisana v register insolventnosti, lahko upniki upravitelju predložijo predlog za ustavitev postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, če imajo na voljo informacije iz zakona o insolventnosti ali informacije v zvezi z omejitvami uporabe postopka zaradi insolventnosti ali postopka za poravnavo obveznosti. Upniki imajo tudi pravico, da predložijo ugovore in predloge v zvezi z načrtom za poravnavo obveznosti, ki ga je pripravil dolžnik.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Pravnovarstveni postopek

Dolžnik obdrži nadzor nad svojo družbo in sam razpolaga s svojim premoženjem.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Ko je uveden postopek zaradi insolventnosti pravne osebe, uprava izgubi pooblastila, dolžnikovo premoženje in sredstva na njegovih bančnih računih pa upravlja in z njimi razpolaga imenovani upravitelj. Upravitelj pridobi pravice, da razdeli dolžnikovo premoženje in da zahteva vračilo premoženja, ki je bilo preneseno v upravljanje, ter ga vključi v načrt prodaje premoženja, kot je ustrezno. Poleg tega po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe upravitelj sprejme odločitev glede delnega ali popolnega prenehanja ali nadaljevanja dolžnikovih poslovnih dejavnosti.

Upravitelj mora v dveh mesecih po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe sestaviti načrt prodaje dolžnikovega premoženja ali poročilo, v katerem potrdi, da ni premoženja. Premoženje se lahko proda tako na dražbi kot po prosti ceni, ki jo določijo upniki na predlog upravitelja. Dolžnikovo premoženje se proda po najvišji mogoči ceni, da se poravnajo terjatve upnikov. Prihodek od prodaje premoženja se uporabi za poravnavo terjatev upnikov.

Če dolžnikovega premoženja ni mogoče prodati ali stroški prodaje presegajo pričakovani prihodek, ga upravitelj izloči iz načrta prodaje premoženja ter takoj obvesti vse upnike in jih pozove, naj obdržijo premoženje po začetni ceni.

Upravitelj ob sestavljanju načrta prodaje premoženja razmisli o možnosti prodaje dolžnikove družbe ali njenega neodvisnega dela. Izkupiček upnikov od prodaje družbe ali njenega neodvisnega dela mora biti večji kot v primeru ločene prodaje dolžnikovega premoženja.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti je odgovoren za prodajo dolžnikovega premoženja v skladu z načrtom prodaje premoženja. Upravitelj začne prodajati premoženje ne prej kot dva meseca po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe.

Dolžnik ima pravico obdržati dohodek, ki je potreben za kritje posrednih stroškov postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, in premoženje, ki je nujno potrebno za ustvarjanje dohodka. Tudi zakon o civilnem postopku določa premoženje, katerega izterjava se ne sme izvršiti.

V skladu z zakonom o insolventnosti lahko dolžnik po dogovoru z zavarovanim upnikom obdrži stanovanje, zastavljeno v korist zadevnega zavarovanega upnika.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

Po razglasitvi uvedbe pravnovarstvenega postopka zavarovani upniki ne smejo uveljavljati pravic do premoženja dolžnika pod hipoteko, vključenega v načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, dokler postopek ni končan.

Zavarovani upnik lahko zahteva prodajo premoženja dolžnika pod hipoteko, če omejitve, ki zavarovanemu upniku preprečuje prodajo premoženja dolžnika pod hipoteko, znatno škodi interesom zadevnega upnika (vključno s primeri, ko obstaja tveganje uničenja premoženja pod hipoteko ali ko se je njegova vrednost znatno zmanjšala). Odločitev o dovolitvi prodaje premoženja pod hipoteko sprejme sodišče, pri katerem je bil uveden zadevni pravnovarstveni postopek.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Zavarovani upnik lahko zahteva, da se dolžnikovo premoženje, uporabljeno za zavarovanje (premoženje pod hipoteko), proda dva meseca po datumu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe.

Premoženje v lasti tretjih oseb, ki ga dolžnik nadzoruje ali ima v posesti, ni vključeno v dolžnikovo premoženje, ki je lahko predmet terjatev upnikov. Upravitelj shrani premoženje v lasti tretjih oseb, dokler jim ni predano. Tretje osebe morajo kriti stroške hrambe svojega premoženja, če ga po pozivu upravitelja ne prevzamejo. Če je bilo premoženje tretjih oseb med postopkom zaradi insolventnosti prodano, mora oseba, ki je povzročila prodajo premoženja, tretjim osebam povrniti vrednost tega premoženja. Če prihodek od prodaje premoženja dolžnika pod hipoteko ne zadošča za kritje terjatev zavarovanih upnikov, zadevni upniki s sklepom upravitelja za preostali del terjatve pridobijo pravice nezavarovanih upnikov.

Za dolžnikove obveznosti, ki zapadejo v plačilo po datumu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, se šteje, da so zapadle v plačilo na datum razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe. Terjatve, ki na splošno nastanejo po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, se štejejo za stroške postopka zaradi insolventnosti.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Za dolžnikove obveznosti, ki zapadejo v plačilo po datumu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, se šteje, da so zapadle v plačilo na datum razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti. Terjatve, ki nastanejo po začetku postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, se štejejo za stroške postopka zaradi insolventnosti.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Pravnovarstveni postopek

Dolžnik je odgovoren za navedbo vseh terjatev v načrtu ukrepov v okviru pravnoarstvenega postopka, ki ga morajo odobriti upniki. Načrt ukrepov v okviru pravnoarstvenega postopka mora vključevati vse upnike. Dolžnik ne more v načrt vključiti določene upnike, drugih pa ne.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Terjatve upnikov do dolžnika je treba predložiti upravitelju v enem mesecu od datuma vpisa postopka zaradi insolventnosti dolžnika v register insolventnosti. Če je upnik zamudil rok za prijavo terjatev iz prvega odstavka tega člena, lahko svojo terjatev do dolžnika prijavi v šestih mesecih po datumu vpisa razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti dolžnika v register insolventnosti, vendar najpozneje do datuma sestave načrta za poravnavo terjatev upnikov v skladu s postopkom iz tega zakona. Po tem roku se zastaralni rok izteče in upnik izgubi status upnika skupaj s pravico do prijave terjatev do dolžnika.

Upravitelj preveri, ali so terjatve upnikov upravičene in izpolnjujejo zakonodajne zahteve. Če upnikova terjatev ne izpolnjuje zakonodajnih zahtev, upravitelj nemudoma zahteva, da upnik odpravi ugotovljene nepravilnosti v desetih dneh po posredovanju zahteve upravitelja. Če upnik odpravi nepravilnosti do roka, se šteje, da je bila upnikova terjatev prijavljena v postavljenem roku. Če upnik do roka ne odpravi nepravilnosti, upravitelj v desetih dneh po roku, postavljenem za odpravo nepravilnosti, sprejme sklep o zavrnitvi upnikove terjatve ali njenem delnem priznanju.

Upravitelj po preveritvi terjatev upnikov sprejme obrazložen sklep o priznanju, zavrnitvi ali delnem priznanju upnikove terjatve. Upravitelj delno ali v celoti zavrne terjatev, ki je predmet spora med dolžnikom in upnikom. Upravitelj lahko zavrne ali delno prizna upnikovo terjatev, ugotovljeno s sodno odločbo, le če obstaja dokaz, da je dolžnik svoje obveznosti delno ali v celoti poravnal po začetku veljavnosti sodne odločbe.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Terjatve upnikov do dolžnika se prijavijo, preverijo in priznajo v skladu s postopkom v okviru postopka zaradi insolventnosti pravne osebe. Če je upnik zamudil rok za prijavo terjatev, lahko svojo terjatev do dolžnika prijavi v šestih mesecih po datumu vpisa razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti dolžnika v register insolventnosti, vendar najpozneje do datuma sestave končnega seznama stroškov v okviru stečajnega postopka v skladu s postopkom iz tega zakona.

Če upnik svoje terjatve ne prijavi v zgoraj navedenem roku, se zastaralni rok izteče in upnik izgubi status upnika skupaj s pravico do prijave terjatev do dolžnika tako v postopku zaradi insolventnosti fizične osebe kot tudi pozneje, ko je dolžnik oproščen svojih obveznosti. Zastaralni rok se ne uporablja za plačila preživnine, terjatve, ki izhajajo iz prepovedanih dejavnosti, ter terjatve, ki izhajajo iz kazni, naloženih v postopkih za ugotavljanje upravnih kršitev, in kazni, določenih v kazenskem zakoniku, ter odškodnine za povzročeno škodo.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Pravnoarstveni postopek

Načrt ukrepov v okviru pravnoarstvenega postopka lahko vključuje ugodnosti za osebe, ki dodelijo sredstva za izvajanje načrta, sorazmerno z zneskom dodeljenih sredstev.

Načrt ukrepov v okviru pravnoarstvenega postopka lahko določa le sorazmerno poravnavo ali zmanjšanje glavnice dolga, kazni ali obresti v skupini upnikov in za vsako vrsto terjatve upnikov (glavnica dolga, kazni ali obresti). Načrt ukrepov v okviru pravnoarstvenega postopka lahko določa znatno bolj neugodne pogoje za upnika v primerjavi z drugimi upniki le ob soglasju zadevnega upnika.

Pravnoarstveni postopek se ne uporablja za zaposlene, razen če izrecno soglašajo s tem.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Prihodek iz postopka zaradi insolventnosti pravne osebe se razdeli predvsem na podlagi vrste terjatve (npr. zavarovana ali nezavarovana terjatev). V določenih primerih se lahko upošteva status upnika (npr. davčni organ).

Prihodek od prodaje dolžnikovega premoženja, uporabljenega kot zavarovanje, se uporabi za poravnavo terjatve zavarovanega upnika. S prihodkom od prodaje zastavljenega premoženja se najprej pokrijejo stroški dražbe, vključno s stroški cinitve zastavljenega premoženja in plačilom upravitelju, preostali znesek pa se uporabi za poravnavo terjatve zavarovanega upnika. Če po poplačilu zgornjih stroškov in poravnavi terjatve ostanejo sredstva, se vključijo v dolžnikovo premoženje in uporabijo za poravnavo terjatev drugih upnikov.

Preostala sredstva dolžnika se najprej uporabijo za popolno kritje stroškov postopka zaradi insolventnosti pravne osebe.

Ko so ti stroški pokriti, se poravnava terjatev službe za nadzor insolventnosti, če je bil za poravnavo terjatev zaposlenih pri dolžniku uporabljen jamstveni sklad za terjatve zaposlenih. Nato se poravnajo terjatve zaposlenih in davčnega organa.

Ko so terjatve zgoraj navedenih upnikov poravnane v celoti, se razdelijo preostala sredstva dolžnika za poravnavo glavnice terjatev (brez obresti) drugih nezavarovanih upnikov. V tem krogu se poravnata tudi nezavarovani del terjatev zavarovanih upnikov in neporavnani del terjatev zavarovanih upnikov. Če dolžnikova sredstva ne zadostujejo za kritje celotnega zneska terjatev upnikov iz odstavka 5 tega člena, se zadevne terjatve poravnajo sorazmerno z zneskom, dolgovanim posameznemu upniku.

Dolžnikova sredstva, ki ostanejo po poravnavi glavnice terjatev nezavarovanih upnikov, se uporabijo za poravnavo stranskih terjatev nezavarovanih upnikov (sorazmerno z zneskom, dolgovanim posameznemu upniku).

Dolžnikova sredstva, ki ostanejo po poravnavi vseh zgoraj navedenih terjatev, se razdelijo med udeležence (delničarje) ali družbenike dolžnika sorazmerno z zneskom njihove individualne naložbe, dolžnika (fizično osebo), njegovega dediča (z dedovanjem) ali osebe, ki imajo terjatev do premoženja združenja ali fundacije, v skladu z zakonodajo ali statutom zadevnega združenja ali fundacije.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Dolžnik ima med stečajnim postopkom pravico, da obdrži dohodke, potrebne za kritje posrednih stroškov postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, in premoženje, ki je nujno potrebno za ustvarjanje dohodka.

Iz dolžnikovih sredstev se najprej krijejo plačila preživnine, vključno s prispevki za preživninski jamstveni sklad, in stroški postopka zaradi insolventnosti fizične osebe.

Prihodek od prodaje dolžnikovega premoženja, uporabljenega kot zavarovanje, se uporabi za poravnavo terjatve zavarovanega upnika.

Terjatve nezavarovanih upnikov se združijo v eno samo skupino brez prednostne razvrstitve. Preostala sredstva se uporabijo za poravnavo terjatev nezavarovanih upnikov sorazmerno z glavnico, dolgovano posameznemu upniku. Dolžnikova sredstva, ki ostanejo po poravnavi glavnice terjatev nezavarovanih upnikov, se uporabijo za poravnavo stranskih terjatev nezavarovanih upnikov (sorazmerno z zneskom, dolgovanim posameznemu upniku). Dolžnik lahko med postopkom za poravnavo obveznosti obdrži do dve tretjini svojih dohodkov za kritje svojih stroškov preživljanja in premoženje, ki je bistveno za ustvarjanje njegovega dohodka.

Ob upoštevanju določb načrta za poravnavo obveznosti dolžnik torej prenese tretjino svojega dohodka (vendar vsaj tretjino bruto minimalne mesečne plače v Latviji) za poravnavo terjatev upnikov. Dolžnik ob pripravi načrta za poravnavo obveznosti vključi glavnice vseh terjatev upnikov in določi njihovo poravnavo sorazmerno s terjatvijo posameznega upnika.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Pravnoarstveni postopek

Sodišče konča pravnoarstveni postopek, če:

večina upnikov, opredeljenih v zakonu o insolventnosti, ni podprla načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka v skladu s postopkom in časovnim okvirom iz zakona o insolventnosti;

načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka ni v skladu z določbami zakona o insolventnosti.

Sodišče konča pravnovarstveni postopek in začne postopek zaradi insolventnosti pravne osebe, če:

je bil proti dolžniku že drugič v enem letu začel pravnovarstveni postopek, vendar izvajanje pravnovarstvenega postopka ni bilo napovedano;

po prejemu prijave upnika dolžnik ne izvaja načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka več kot 30 dni, sodišču pa ne predloži nobenih sprememb načrta;

po prejemu prijave, ki jo predloži zastopnik večine upnikov, opredeljenih v zakonu o insolventnosti, dolžnik ni opravil dejanj iz zakona o insolventnosti ali je predložil neresnične informacije, če dolžnik ne izvaja načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka več kot 30 dni, sodišču pa ne predloži nobenih sprememb načrta, ali če dolžnik ne ravna skladno z omejitvijo dejavnosti iz zakona o insolventnosti.

Če je bil načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka izveden, dolžnik sodišču predloži predlog za končanje pravnovarstvenega postopka. Če pa dolžnik ni sposoben poravnati obveznosti, opredeljenih v načrtu ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, sodišču predloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti skupaj s predlogom za končanje pravnovarstvenega postopka.

Konec pravnovarstvenega postopka po izvedbi načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka je podlaga za odpravo omejitev dejavnosti, uvedenih za dolžnika v okviru pravnovarstvenega postopka, in konec uporabe metode, uporabljene za postopek.

Če načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka ne odobri večina upnikov v skladu s postopkom in časovnim okvirom iz zakona o insolventnosti, pravnovarstveni postopek pa je končan, se omejitve, povezane z razglasitvijo uvedbe pravnovarstvenega postopka, odpravijo, znesek kazni, obresti in zamudnin za neporavnane obveznosti pa se obračuna v celoti.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Postopek zaradi insolventnosti se konča s sodno odločbo, ko upravitelj izvede načrt prodaje dolžnikovega premoženja in načrt za poravnavo terjatev upnikov. Sodišče konča postopek zaradi insolventnosti tudi, če je upravitelj v poročilu o neobstoju premoženja predlagal končanje postopka zaradi insolventnosti, upniki pa so ta predlog odobrili. V takem primeru se dolžnik (pravna oseba) izbriše iz zadevnega javnega registra.

Postopek zaradi insolventnosti se konča s sodno odločbo, če je bil odobren načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka in je sodišče odločilo, da se namesto postopka zaradi insolventnosti pravne osebe izvede pravnovarstveni postopek. V takem primeru dolžnik nadaljuje poslovanje s svojim prejšnjim statusom.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe se lahko konča brez začetka postopka za poravnavo obveznosti. Sodišče konča stečajni postopek skupaj s postopkom zaradi insolventnosti fizične osebe, če so bile ugotovljene omejitve glede uporabe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe v zvezi z dolžnikom. V takem primeru upravitelj predloži predlog za končanje stečajnega postopka v treh mesecih po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe. Sodišče lahko konča stečajni postopek skupaj s postopkom zaradi insolventnosti fizične osebe tudi, če upniki ne prijavijo nobenih terjatev. V takem primeru dolžnik predloži predlog za končanje stečajnega postopka v enem mesecu po izteku roka za prijavo terjatev upnikov.

Če se postopek zaradi insolventnosti fizične osebe konča skupaj z zaključkom ali končanjem stečajnega postopka, prenehajo tudi pooblastila upravitelja in omejitve, ki dolžniku preprečujejo razpolaganje s svojim premoženjem, upniki ponovno pridobijo pravico, da zahtevajo poravnavo dolžnikovih obveznosti, če te niso bile poravnane v postopku zaradi insolventnosti fizične osebe, postopek v zvezi z izvršbo dolga, ki je bil priznan, vendar še ni izterjan, in postopek za poravnavo dolžnikovih obveznosti na sodišču pa se nadaljujeta.

Če je dolžnik uspešno dokončal korake iz načrta za poravnavo obveznosti fizične osebe, se dolžnikove obveznosti, opredeljene v načrtu, ki ostanejo po izvedbi načrta, odpišejo, postopek izvršbe za izterjavo odpisanih obveznosti pa se konča.

Postopek za poravnavo obveznosti se ne uporabi ali se konča v naslednjih primerih:

dolžnik je v zadnjih treh letih pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe ali med postopkom zaradi insolventnosti sklepal posle, zaradi katerih je postal insolventen ali je upnikom nastala škoda, pri tem pa se je zavedal ali bi se moral zavedati, da lahko taki posli povzročijo njegovo insolventnost ali škodo upnikom;

dolžnik je zavestno predložil neresnične informacije o svojem finančnem stanju in ni razkril resničnega dohodka;

dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti v stečajnem postopku ali postopku za poravnavo obveznosti, s čimer znatno ovira potek postopka zaradi insolventnosti.

Če se postopek za poravnavo obveznosti konča, ne da bi bile dolžnik oproščen obveznosti, se terjatve upnikov ponovno vzpostavijo in obračunajo v celoti, nadaljujejo pa se tudi prej ustavljeni sodni postopki in izvrševanje sodb.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

Po koncu pravnovarstvenega postopka se uporabljajo običajne določbe v zvezi z dolžnikovim poslovanjem in pravicami upnikov.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Upravitelj v petih dneh po prejemu sodne odločbe o koncu postopka pri registru podjetij vloži vlogo za izbris dolžnika iz zadevnega registra. Po izbrisu iz registra dolžnik preneha, upniki pa izgubijo pravico do prijave terjatev do dolžnika, ker ta preneha obstajati.

Dodati je treba, da lahko upnik v enem letu po koncu postopka zaradi insolventnosti prijavi terjatev do članov uprave dolžnika do višine neporavnane zneska terjatve, če upravitelj postopka zaradi insolventnosti ni prejel dolžnikovih računovodskih izkazov ali če so bili v takem stanju, da iz njih niso bili jasno razvidni dolžnikovi posli in finančno stanje v treh letih pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti. Pred koncem postopka zaradi insolventnosti lahko tako terjatev prijavi upravitelj postopka zaradi insolventnosti v imenu dolžnika, upnik pa ima pravico pristopiti k postopku kot tretja stranka.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Če se postopek zaradi insolventnosti konča pred zaključkom postopka za poravnavo obveznosti, prenehajo tudi pravice upravitelja in omejitve, ki dolžniku preprečujejo razpolaganje s svojim premoženjem, kot je določeno v zakonu o insolventnosti, upniki ponovno pridobijo pravico, da zahtevajo poravnavo dolžnikovih obveznosti, če te niso bile poravnane v postopku zaradi insolventnosti fizične osebe, postopek v zvezi z izvršbo dolga, ki je bil priznan, vendar še ni izterjan, in postopek za poravnavo dolžnikovih obveznosti na sodišču pa se nadaljujeta.

Če je dolžnik uspešno dokončal korake iz načrta za poravnavo obveznosti fizične osebe, se dolžnikove obveznosti, opredeljene v načrtu, ki ostanejo po izvedbi načrta, odpišejo, postopek izvršbe za izterjavo odpisanih obveznosti pa se konča.

Dolžniku ni oproščen preostalih obveznosti iz načrta za poravnavo obveznosti fizične osebe, če ni opravil dejanj, opredeljenih v načrtu.

Naslednje terjatve v postopku za poravnavo obveznosti ne ugasnejo, tudi če je bil načrt za poravnavo obveznosti uspešno izveden:

terjatve za plačila preživnine;

terjatve, ki izhajajo iz prepovedanih dejavnosti;

zavarovana terjatev, če je dolžnik obdržal stanovanje, uporabljeno kot zavarovanje v zvezi z zadevno terjatvijo, razen če je v dogovoru med dolžnikom in zavarovanim upnikom določeno drugače. Izvršilni postopek za poravnavo zgornjih obveznosti se nadaljuje za neporavnani znesek dolga; terjatve, ki izhajajo iz kazni, naloženih v postopkih za ugotavljanje upravnih kršitev, in kazni, določenih v kazenskem zakoniku, ter odškodnine.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

Stroški pravnovarstvenega postopka zajemajo nagrado nadzorniku pravnovarstvenega postopka in stroške za zakonito in učinkovito vodenje pravnovarstvenega postopka. Stroški pravnovarstvenega postopka se krijejo iz dolžnikovih sredstev.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Stroški postopka zaradi insolventnosti pravne osebe (tako nagrada upravitelju kot tudi stroški postopka zaradi insolventnosti) se krijejo iz dolžnikovih sredstev.

Če stroškov, nastalih med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe, ni mogoče kriti iz dolžnikovih sredstev, se lahko za kritje stroškov uporabijo sredstva upnikov ali druge fizične ali pravne osebe, če je bil sklenjen tak dogovor v skladu z zakonom.

Kadar stroškov postopka zaradi insolventnosti pravne osebe ni mogoče kriti iz zgoraj navedenih virov in upravitelj sestavi poročilo, v katerem potrdi, da dolžnik nima premoženja, ko načrtuje končanje postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, se stroški postopka krijejo iz pologa za postopek zaradi insolventnosti pravne osebe, ki se nakaže upravitelju za kritje stroškov postopka zaradi insolventnosti pravne osebe in nagrado.

Če je predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe vložil zaposleni pri dolžniku, ki je delno ali v celoti izvzet iz zahteve po plačilu pologa, se stroški postopka zaradi insolventnosti pravne osebe krijejo iz jamstvenega sklada za terjatve zaposlenih.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

V postopku zaradi insolventnosti fizične osebe se razlikuje med neposrednimi in posrednimi stroški.

Neposredni stroški postopka zaradi insolventnosti fizične osebe zajemajo stroške v zvezi z zagotavljanjem postopka:

stroške oglaševanja, dražb ter odprtja, upravljanja in zaprtja plačilnega računa;

stroške storitev korespondence po pošti;

stroške v zvezi z cenitvijo premoženja fizične osebe;

stroške notarskih storitev;

stroške v zvezi s hrambo premoženja fizične osebe, če je bilo preneseno na upravitelja, preverjanjem transakcij ter zavarovanjem premoženja in transakcij.

Ti stroški se krijejo iz prihodka od prodaje premoženja fizične osebe, vendar lahko upravitelj, če ni premoženja ali če ne zadostuje za kritje neposrednih stroškov, zahteva, da stroške krije dolžnik. Vendar je treba opozoriti, da lahko dolžnik obdrži dve tretjini svojega dohodka in da se lahko zahteva, da nakaže največ eno tretjino za kritje neposrednih stroškov.

Posredni stroški postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, kot so tekoča plačila davkov ali dajatev, tekoča plačila preživnine, plačila najemnine in komunalnih storitev, se krijejo iz dohodka fizične osebe (dve tretjini dohodka, ki ga dolžnik lahko obdrži).

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pravnovarstveni postopek

Nadzornik nima pravice izpodbijati poslov, sklenjenih pred začetkom pravnovarstvenega postopka. Po začetku pravnovarstvenega postopka so dejanja dolžnika omejena: ne sme sklepati nobenih poslov ali izvajati dejavnosti, ki bi lahko poslabšali njegovo finančno stanje ali škodili interesom vseh upnikov.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Upravitelj mora oceniti dolžnikove posle in pri sodišču vložiti tožbo za razglasitev ničnosti zadevnega posla, ne glede na njegovo vrsto, če je bil sklenjen: po datumu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe ali štiri mesece pred datumom razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe in je povzročil škodo dolžniku, ne glede na to, ali se je oseba, s katero ali v korist katere je bil posel sklenjen, zavedala škode za upnike; tri leta pred datumom razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe in je povzročil škodo dolžniku, oseba, s katero ali v korist katere je bil posel sklenjen, pa se je zavedala ali bi se morala zavedati škode za upnike.

Če je bil posel, ki je povzročil škodo dolžniku, sklenjen z osebami z interesom v razmerju do dolžnika ali v njihovo korist oseb, se šteje, da so se zavedale povzročene škode, razen če dokažejo nasprotno.

Zavarovani upnik lahko zahteva, da se posel, ki ga je sklenil upravitelj, razglasi za ničen, če se zadevni posel nanaša na premoženje, zastavljeno za zavarovanje terjatve, in če so ogroženi interesi zavarovanega upnika.

Upravitelj mora oceniti in pri sodišču vložiti tožbo, s katero predlaga vračilo premoženja ali dela premoženja, ki ga je dolžnik podaril, če je bil posel sklenjen v treh letih pred datumom razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti ali po tem datumu, če neenakost obveznosti strank kaže, da je bilo darilo dejansko dano. Donacija je mogoče izpodbijati in zahtevati njeno vračilo le, če je bila nezakonita ali ni bila uporabljena v skladu s predvidenim namenom.

Denarni zneski, ki jih je dolžnik plačal za kritje dolgov v šestih mesecih pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe in po datumu razglasitve (razen zneskov, ki jih je plačal upravitelj med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe), se povrnejo, če je bil ugotovljen eden od naslednjih dejavnikov:

plačilo je bilo opravljeno preden so obveznosti zapadle v plačilo, če niso bile poravnane druge obveznosti, v zvezi s katerimi so plačila zapadla v plačilo, ter če je mogoče obnoviti pravice in obveznosti strank iz odstavka 3 tega člena;

dolg je bil plačan osebami z interesom v razmerju do dolžnika, medtem ko druge obveznosti, ki so zapadle v plačilo pred datumom zapadlosti obveznosti v zvezi z zainteresiranimi osebami, niso bile poravnane. Ta določba se uporablja tudi za dolgove, ki jih izterjajo sodni uradniki, ob odtegljaju stroškov izvršbe. Upnik povrne znesek, ki ga je dolžnik plačal v treh mesecih pred datumom razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, da se prepreči razglasitev uvedbe postopka zaradi insolventnosti dolžnika na podlagi zahtevka, ki ga je predložil upnik, ki je znesek prejel.

Če so zneski, plačani za kritje dolga, povrnjeni v primerih iz odstavkov 1 in 2 tega člena, se obveznosti strank (vključno s povečanjem obveznosti) in zadevne pravice, ki so veljale pred poravnavo dolga, obnovijo.

Poleg tega mora upravitelj pri sodišču vložiti tožbo za razglasitev ničnosti zastavne pogodbe, če je bila zastavna pravica ustanovljena po vpisu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti proti dolžniku v register insolventnosti.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Posli, ki jih je sklenil dolžnik, se lahko izpodbijajo v skladu s postopkom v okviru postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, če se med postopkom zaradi insolventnosti ugotovi naslednje:

dolžnik je v zadnjih treh letih pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe ali med postopkom zaradi insolventnosti sklepal posle, zaradi katerih je postal insolventen ali je upnikom nastala škoda, pri tem pa se je zavedal ali bi se moral zavedati, da lahko taki posli povzročijo njegovo insolventnost ali škodo upnikom;

dolžnik je zavestno predložil neresnične informacije o svojem finančnem stanju in ni razkril resničnega dohodka;

dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti v stečajnem postopku ali postopku za poravnavo obveznosti, s čimer znatno ovira potek postopka zaradi insolventnosti.

Zadnja posodobitev: 18/12/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Litva

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede zoper pravne in fizične osebe.

Za pravne osebe se uporabljajo stečajni postopek, zunajsodni stečajni postopek in postopek prestrukturiranja.

Stečajni postopek ali zunajsodni stečajni postopek se lahko uvede zoper pravne subjekte vseh vrst, razen zoper proračunske organe, politične stranke, sindikate ter verske skupnosti in združenja.

Po uvedbi stečajnega postopka ali zunajsodnega stečajnega postopka se premoženje pravnega subjekta proda in izkupiček nameni poplačilu upnikov, sam pravni subjekt pa preneha zaradi stečaja.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne zoper pravne subjekte vseh vrst, razen zoper proračunske organe, politične stranke, sindikate, verske skupnosti in združenja, kreditne institucije, plačilne organe, institucije za izdajo elektronskega denarja, zavarovalnice in pozavarovalnice, družbe za upravljanje, naložbene družbe in borzne posrednike, ki trgujejo z državnimi vrednostnimi papirji. Postopek prestrukturiranja naj bi pravnim subjektom, ki se srečujejo s finančnimi težavami, omogočal, da znova vzpostavijo solventnost, ohranijo in razvijejo dejavnosti, poplačajo dolgove in se izognejo stečaju, hkrati pa nadaljujejo poslovne dejavnosti. V ta namen se obveznosti pravnega subjekta, ki je v postopku prestrukturiranja, porazdelijo na štiriletno obdobje na podlagi načrta prestrukturiranja, ki ga morajo potrditi člani in upniki pravnega subjekta. Izvajanje načrta se lahko podaljša še za eno leto. Zunajsodni postopek prestrukturiranja ni mogoč.

Stečajni postopek lahko fizična oseba uvede zoper drugo fizično osebo, vključno s kmeti in samozaposlenimi osebami. Zunajsodni stečajni postopek v zvezi s fizičnimi osebami ni mogoč.

2 kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek se lahko uvede zoper pravno osebo, če sodišče ugotovi obstoj vsaj ene od naslednjih okoliščin:

družba je insolventna;

družba zamuja s plačili v zvezi z delovnimi razmerji z zaposlenimi;

družba ni ali ne bo zmožna izpolniti svojih obveznosti.

Insolventnost družbe pomeni, da je družba v položaju, ko ni zmožna izpolnjevati svojih obveznosti (ne odplačuje dolgov, ne opravlja vnaprej plačanega dela itd.) in ko njene zapadle obveznosti (dolgovi, zamude pri delu itd.) presegajo polovico knjigovodske vrednosti njenih sredstev.

V zvezi s pravnim subjektom je mogoč tudi zunajsodni stečajni postopek, če ne potekajo sodni postopki, v katerih so zoper družbo vloženi premoženjski zahtevki, in če zoper družbo ne poteka izterjava na podlagi izvršilnih naslovov, ki so jih izdala sodišča ali drugi organi. V zunajsodnem stečajnem postopku se o zadevah, za katere je pristojno sodišče, odloča na skupščini upnikov družbe.

Postopek prestrukturiranja se lahko uvede zoper pravno osebo, ki:

še ni prenehala poslovati;

ne gre v stečaj ali še ni v stečaju;

je bila ustanovljena vsaj tri leta pred vložitvijo predloga za prestrukturiranje pri sodišču;

v zvezi s katero je preteklo vsaj pet let od:

(a) sodne odločbe o končanju prestrukturiranja;

(b) odredbe sodišča, da se prestrukturiranje ustavi, ker so vsi upniki umaknili svoje terjatve ali ker je družba v prestrukturiranju izpolnila zahteve vseh upnikov pred rokom, določenim v načrtu prestrukturiranja.

Stečajni postopek se lahko uvede v zvezi s fizično osebo, ki je insolventna in ravna v dobri veri. Fizična oseba se lahko razglasi za insolventno, če ne more izpolniti zapadlih dolžniških obveznosti v znesku, ki presega 25 minimalnih mesečnih plač, kot jih odobri litovska vlada.

Ravnanje fizične osebe v dobri veri se ugotovi na podlagi presoje, ali je predložila popolne in točne informacije ter ali je postala insolventna med ravnanjem v dobri veri, tj. ali so dejanja fizične osebe v zadnjih treh letih izpolnjevala merili ustrezne skrbnosti in vestnosti ter fizična oseba ni zavestno dopuščala kopičenja neporavnanih dolgov.

3 katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajno maso družbe sestavlja celotno premoženje družbe, ki gre v stečaj ali je v postopku prestrukturiranja, ne glede na vrsto premoženja (premično ali nepremično, opredmeteno ali neopredmeteno, premoženjske pravice itd.) ali njegovo lokacijo. Premoženje ali prihodki, ki jih družba pridobi med stečajem ali prestrukturiranjem, se prav tako štejejo v njeno stečajno maso in porabijo za poplačilo terjatev upnikov. V primeru stečaja je razvrstitev terjatev upnikov določena z zakonom, pri prestrukturiranju pa prikazana v načrtu prestrukturiranja. V stečajnem postopku se unovči celotna stečajna masa, dobljena sredstva pa se porabijo za kritje stroškov stečajnega postopka in poplačilo terjatev upnikov. Nasprotno pa se v primeru prestrukturiranja unovči samo premoženje, določeno v načrtu prestrukturiranja.

Za prihodke iz poslovanja podjetja v stečaju se uporablja poseben postopek: ti prihodki se porabijo za kritje zadevnih stroškov poslovanja. Vsja plačila, povezana s poslovnimi dejavnostmi, se obdelajo prek posebnega računa družbe, namenjenega poslovnim dejavnostim (poslovni račun družbe), ki se ne sme uporabiti za plačila drugim upnikom.

Če gre v stečaj fizična oseba, se upošteva celotno njeno premoženje, ne glede na njegovo vrsto (premično/nepremično, opredmeteno/neopredmeteno, lastninske pravice itd.) ali lokacijo. Izključena je samo gotovina, ki jo ima fizična oseba in ne presega minimalne mesečne plače. Upniki se poplačajo iz prihodkov od prodaje celotnega premoženja te osebe (s spodaj naštetimi izjemami).

V stečajnem postopku za fizične osebe ima fizična oseba, ki gre v stečaj, pravico, da določen del svojega dohodka porabi za kritje svojih osnovnih potreb. Ta znesek določi sodišče ob uvedbi stečajnega postopka, pri čemer upošteva potrebe fizične osebe in njenih vzdrževanih članov; ko sodišče potrdi načrt za ponovno vzpostavitev solventnosti fizične osebe, se v načrtu določi znesek, ki ga ima na voljo fizična oseba.

Poseben status imata tudi edino prebivališče fizične osebe, ki ga ta oseba in/ali njeni vzdrževani družinski člani potrebujejo za osnovne potrebe, in morebitno premoženje, potrebno za samozaposlitvene in/ali kmetijske dejavnosti fizične osebe. Fizična oseba v stečaju lahko prav tako obdrži pravico do zadevnega premoženja, tudi če je to pod hipoteko, če se tako dogovori s hipotekarnim upnikom in s tem niso kršene pravice drugih upnikov.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

V postopku stečajja družbe imenovani stečajni upravitelj prevzame upravljanje družbe, razpolaga z njeno stečajno maso, organizira odprodajo stečajne mase in z izkupičkom poplača upnike ter sprejme vse potrebne ukrepe za prenehanje družbe. Glavne naloge stečajnega upravitelja družbe so, da:

- zastopa družbo ter zagovarja njene interese in interese njenih upnikov;
- prevzame upravljanje družbe v stečaju in stečajne mase;
- prekine pogodbe družbe, ki se ne bodo več izvajale (tudi pogodbe s člani upravnih organov in zaposlenimi);
- zaproši za denarna sredstva iz jamstvenega sklada za poplačilo upnikov/zaposlenih;
- po potrebi sklene začasne pogodbe o delu ali storitvah, potrebne za namene stečajnega postopka;
- preveri prijavljene terjatve upnikov in njihov seznam predloži v potrditev sodišču;
- nadzoruje poslovne dejavnosti družbe v stečaju;
- preveri posle, ki jih je družba sklenila v treh letih pred uvedbo stečajnega postopka;
- izpodbija posle družbe pred sodiščem, če so v nasprotju z njenimi operativnimi cilji in so morda prispevali k njeni nezmožnosti za poplačilo upnikov;
- kadar je to upravičeno, sodišču predlaga, naj za stečaj razglasi, da je bil naklepno povzročen;
- sklicuje skupščine upnikov;
- pripravi osnutke poročil o dejavnostih in jih predloži skupščini upnikov;
- zbere in predloži letne in vmesne računovodske izkaze družbe;
- izvrši sklepe sodišča in skupščine upnikov;
- zagotavlja informacije o stečajnem postopku;
- organizira prodajo premoženja družbe v stečaju;
- s sredstvi, pridobljenimi v stečajnem postopku, poplača upnike;
- opravi dejanja, potrebna za prenehanje družbe in njen izbris iz registra.

V primeru prestrukturiranja družbe imenovani upravitelj prestrukturiranja deluje kot strokovni svetovalec in neodvisni nadzornik postopkov prestrukturiranja. Glavne naloge upravitelja prestrukturiranja so, da:

- pomaga pri pripravi in upoštevanju načrta prestrukturiranja družbe ter poskrbi za pripravo osnutka načrta prestrukturiranja, njegovo predložitev v potrditev in izvedbo v roku, ki ga določi sodišče;
- pripravi pisni sklep o izvedljivosti osnutka načrta prestrukturiranja;
- nadzoruje dejavnosti upravnih organov družbe v prestrukturiranju, kolikor so povezane z izvajanjem načrta prestrukturiranja, člane upravnih odborov družbe obvešča o ugotovljenih pomanjkljivostih pri njihovih dejavnostih in določi datum za njihovo odpravo ter sodišču predlaga odstavitev upravnih organov družbe;
- sklicuje skupščine upnikov družbe, njenih družbenikov, lastnikov ali zastopnikov institucije, ki izvršuje pravice in obveznosti lastnika državnega ali občinskega podjetja, ter da sodeluje na teh skupščinah brez glasovalnih pravic;
- zagotavlja informacije v zvezi s postopkom prestrukturiranja in sodišče obvešča o napredku pri izvajanju načrta prestrukturiranja.

Upravitelj prestrukturiranja je skupaj z upravnimi organi družbe v prestrukturiranju odgovoren za izvajanje načrta prestrukturiranja, ki ga je potrdilo sodišče. V primeru stečajja fizične osebe imenovani stečajni upravitelj razpolaga s premoženjem fizične osebe, organizira njegovo prodajo in z izkupičkom poplača upnike. Glavne naloge upravitelja v primeru stečajja fizične osebe so, da:

- razpolaga s premoženjem fizične osebe in sredstvi na depozitnem računu;
- vknjiži vsa sredstva, ki jih prejme fizična oseba, in njihovo porabo;
- organizira prodajo premoženja fizične osebe in poplača upnike;
- sklicuje skupščine upnikov in na njih sodeluje brez glasovalnih pravic;
- zagotavlja informacije o postopku stečajja fizične osebe in predloži poročilo o izvajanju načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti;
- predlaga spremembe načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti;
- fizično osebo zastopa v postopku izterjave premoženja v imenu fizične osebe v stečaju in ukrepa za izterjavo dolgov od dolžnikov;
- brani pravice in legitimne interese fizične osebe in vseh upnikov;
- oceni primernost samozaposlitvenih in/ali kmetijskih dejavnosti fizične osebe.

Fizična oseba, ki gre v stečaj, si mora po najboljših močeh prizadevati za poplačilo terjatev upnikov. V ta namen mora fizična oseba v stečaju, če je le mogoče, imeti službo ali se ukvarjati z drugimi dejavnostmi za ustvarjanje dohodka, biti dejavna pri iskanju zaposlitve ali bolje plačane službe, dohodek nameniti poplačilu terjatev upnikov ter pripraviti osnutek načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti, ga po potrditvi sodišča izvajati in sodelovati z imenovanim stečajnim upraviteljem.

Med stečajnim postopkom ima fizična oseba v stečaju pravico, da dobiva informacije od stečajnega upravitelja, da se udeležuje skupščin upnikov in ugovarja njihovim nezakonitim sklepom, zahteva zamenjavo stečajnega upravitelja in terja odškodnino, če upravitelj ne izpolnjuje ustrezno svojih nalog.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

V primeru stečajja družbe in tudi osebnega stečajja je od izdaje sklepa sodišča o začetku stečajnega postopka prepovedan pobot terjatev med osebo v stečaju in terjatvami upnikov, razen pobotov, dovoljenih z določbami davčne zakonodaje v zvezi s poboti v primeru preplačila davka (davčna razlika). Od dneva začetka postopka prestrukturiranja družbe na podlagi sklepa sodišča do dneva izdaje sodnega sklepa o odobritvi načrta prestrukturiranja se morebitni poboti terjatev družbe s terjatvami njenih upnikov začasno ustavijo. Pozneje so taki poboti dovoljeni v skladu z načrtom prestrukturiranja, ki ga je potrdilo sodišče.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

V primeru stečajja družbe imenovani stečajni upravitelj v 30 dneh od začetka veljavnosti sklepa sodišča o začetku stečajnega postopka zadevne osebe obvesti, da se obstoječe pogodbe družbe (razen pogodb o zaposlitvi in pogodb, ki družbi v stečaju dajejo pravico do terjatve) ne bodo izvajale in da je treba zanje šteti, da so se iztekle.

Z začetkom veljavnosti sklepa sodišča o začetku stečajnega postopka upravni organi družbe izgubijo pooblastila, upravitelj družbe pa članom odborov in direktorju družbe s 15-dnevnim odpovednim rokom odpove pogodbe o zaposlitvi ali civilnopravne pogodbe.

Stečajni upravitelj preostale zaposlene obvesti o skorajšnji odpovedi njihovih pogodb o zaposlitvi v treh delovnih dneh od začetka veljavnosti sklepa sodišča o začetku stečajnega postopka zoper družbo in v 15 delovnih dneh od navedenega obvestila odpove pogodbe o zaposlitvi z zaposlenimi. Z odpuščenimi delavci, ki so še naprej potrebni za dokončanje postopka stečajja družbe, se sklenejo pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Potrebno število takih članov osebja po delovnih mestih se določi na skupščini upnikov.

Prestrukturiranje družbe ne vpliva na veljavne dogovore pravnega subjekta. Vse podpisane pogodbe se ocenijo z vidika koristnosti, v načrtu prestrukturiranja pa se predvidi odpoved neizvedljivih pogodb. Te pogodbe se odpovedo po običajnem postopku, saj zakon ne vsebuje posebnih določb za prenehanje pogodb med postopkom prestrukturiranja.

V postopku stečaja fizične osebe se v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti določijo pogodbe, ki bodo prekinjene, in pogodbe, katerih izvajanje se bo nadaljevalo. Ko sodišče potrdi načrt za ponovno vzpostavitev solventnosti, mora fizična oseba, ki gre v stečaj, zadevne osebe obvestiti o pogodbah, ki bodo v skladu z načrtom za ponovno vzpostavitev solventnosti prekinjene.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

V primeru stečaja družbe ali fizične osebe je treba terjatve posameznih upnikov prenesti na imenovanega stečajnega upravitelja. Terjatve nato potrdi sodišče, spor glede dejanske podlage ali zneska posamezne terjatve pa se obravnava v stečajnem postopku.

V primeru postopka prestrukturiranja družbe se terjatve, nastale pred uvedbo postopka prestrukturiranja, prijavijo pri imenovanem upravitelju za prestrukturiranje v roku, ki ga določi sodišče. Terjatve nato potrdi sodišče, spor glede dejanske podlage ali zneska posamezne terjatve pa se obravnava v postopku prestrukturiranja. Terjatve posameznih upnikov, ki nastanejo po uvedbi postopka prestrukturiranja, se prijavijo, zadevni spori pa se rešujejo po običajnem postopku.

Sodni izvršitelj mora po uvedbi stečajnega postopka ali postopka prestrukturiranja ustaviti izvršilne ukrepe in postopke izvršbe ter izvršilne naslove posredovati sodišču, ki je začelo zadevni stečajni postopek ali postopek prestrukturiranja.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Če se pred izdajo sklepa sodišča o razpisu obravnave v zadevi, v kateri so bili zoper toženo stranko vloženi premoženjski zahtevki, izkaže, da je bil zoper toženo stranko uveden stečajni postopek, se postopek v zvezi s premoženjskimi zahtevki zoper toženo stranko ustavi in predloži sodišču, ki obravnava stečaj. V drugih primerih, npr. (a) če je bil v trenutku, ko se izve, da je stečajnega postopka zoper toženo stranko uveden stečajni postopek, že izdan sklep sodišča o razpisu obravnave v zadevi, ali (b) če se v zvezi s toženo stranko uvede postopek prestrukturiranja, dejstvo, da je bil v zvezi s toženo stranko uveden postopek prestrukturiranja, ni podlaga za predložitev zadeve sodišču, ki odloča o zadevni pravdi v okviru stečaja ali prestrukturiranja.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Ključne pravice upnikov v postopku stečaja družbe so naslednje:

da pri sodišču predlagajo stečajni postopek zoper insolventno družbo;

da se odločijo za uvedbo zunajsodnega stečajnega postopka;

da svoje terjatve v roku, ki ga določi sodišče, prijavijo pri imenovanem stečajnem upravitelju družbe;

da se udeležijo skupščin upnikov in glasujejo o:

potrditvi poročil o dejavnosti, ki jih predstavi upravitelj;

potrditvi in spremembi ocene stroškov postopka;

potrditvi cene prodaje premoženja družbe;

potrditvi letnih računovodskih izkazov, sestavljenih med postopki stečaja družbe;

poslovnih dejavnosti družbe (njihovem nadaljevanju, podaljšanju, omejitvi in prenehanju, potrditvi ocene stroškov itd.);

številu in delovnih mestih članov osebja, ki jih je treba zaposliti med postopki stečaja družbe;

nagradi upravitelju;

dogovorih z upniki;

predlogu za odstavitev upravitelja;

drugih zadevah;

da v okviru postopka, določenega na skupščini upnikov, od upravitelja prejemajo informacije o napredku stečajnega postopka družbe;

da izpodbijajo posle, ki jih je sklenila družba (paulijanska tožba);

da pri sodišču vložijo pritožbo za razglasitev, da je bil stečaj naklepno povzročen;

da izpodbijajo sklepe skupščine upnikov;

da pri sodišču vložijo pritožbo za odstavitev upravitelja;

da se njihove terjatve poplačajo iz premoženja in prihodkov, ki jih prejme družba v stečaju.

Ključne pravice upnikov v postopku stečaja fizične osebe so naslednje:

da v roku, ki ga določi sodišče, pri stečajnem upravitelju prijavijo svoje terjatve, ki so nastale pred uvedbo stečajnega postopka zoper fizično osebo;

da zahtevajo poplačilo terjatev v skladu s postopkom, določenim v načrtu;

da se udeležujejo skupščin upnikov (ko se za fizično osebo v stečaju sprejme načrt za ponovno vzpostavitev solventnosti, je treba vsaj vsakih šest mesecev sklicati skupščino upnikov) in glasujejo o:

pritožbah upnikov zoper dejanja stečajnega upravitelja;

zahtevi, naj stečajni upravitelj predloži poročila o dejavnostih;

potrditvi in spremembi ocene stroškov stečajnega postopka;

potrditvi cene prodaje dolžnikovega premoženja;

samozaposlitvenih in/ali kmetijskih dejavnostih fizične osebe (njihovem nadaljevanju, začetku, podaljšanju, omejitvi, prenehanju itd.);

predlogih za posodobitev načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti;

predlogu za zamenjavo stečajnega upravitelja;

drugih zadevah;

da v okviru postopka, določenega na skupščini upnikov, od stečajnega upravitelja prejemajo informacije o napredku stečajnega postopka;

da pomagajo pri izpolnjevanju dolžniških obveznosti;

da predlagajo predloge v zvezi z načrtom za ponovno vzpostavitev solventnosti;

da se obrnejo na upniški odbor glede dejavnosti ali zamenjave stečajnega upravitelja ali da predlagajo drugega kandidata za stečajnega upravitelja;

da vložijo pritožbo zoper sklepe skupščine upnikov v 14 dneh od dneva, ko so bili ali bi morali biti seznanjeni z njimi;

da pri sodišču predlagajo prenehanje stečajnega postopka zoper fizično osebo;

da pri sodišču predlagajo odstavitev stečajnega upravitelja;

da se njihove terjatve poplačajo iz premoženja in prihodkov, ki jih prejme fizična oseba v stečaju.

Ključne pravice upnikov v postopku prestrukturiranja družbe so naslednje:

da pri imenovanem upravitelju prestrukturiranja prijavijo terjatve, ki so nastale pred uvedbo postopka prestrukturiranja zoper dolžnika;

da se udeležujejo skupščin upnikov in glasujejo o:

potrditvi načrta prestrukturiranja;

odstavitvi upravitelja prestrukturiranja in predlogu drugega kandidata za upravitelja prestrukturiranja;

pobudi za omejitev pristojnosti upravnih organov družbe;

pobudi za prenehanje postopka prestrukturiranja družbe v primeru neizvajanja ali neustreznega izvajanja načrta prestrukturiranja;

zahtevi za podaljšanje obdobja izvajanja načrta prestrukturiranja;
drugih zadevah;

da od upravnega organa družbe in upravitelja prestrukturiranja prejema informacije o prestrukturiranju družbe, razen informacij, ki so poslovna/panožna skrivnost;

da pomagajo pri izpolnjevanju dolžniških obveznosti;

da upravitelju prestrukturiranja ali upravnemu organu družbe predlagajo predloge v zvezi z načrtom prestrukturiranja;

da se obrnejo na upniški odbor glede dejavnosti upravitelja prestrukturiranja ali njegove zamenjave;

da vložijo pritožbo zoper sklepe skupščine/odbora upnikov v 14 dneh od dneva, ko so bili ali bi morali biti seznanjeni z njimi;

da se jim med postopkom prestrukturiranja poplačajo terjatve.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Ko v primeru družbe v stečaju začne veljati sklep sodišča o uvedbi stečajnega postopka zoper družbo, njeni upravni organi izgubijo pooblastila, imenovani stečajni upravitelj pa upravlja in uporablja premoženje družbe v stečaju ter razpolaga s sredstvi družbe na bančnih računih. Upravitelj organizira prodajo premoženja družbe v stečaju in ga proda ali prenese na upnike. Za prodajo različnih vrst premoženja se uporabljajo različni postopki. Tako se nepremičnine ali premoženje pod hipoteko in premoženje, katerega vrednost presega 250-kratnik osnovnih socialnih prejemkov, prodajo na javni dražbi, pokvarljivo blago pa se proda po ceni, ki jo upravitelj določi na podlagi tržnih cen. Postopek in prodajna cena za drugo premoženje se določita na skupščini upnikov družbe v stečaju. V zvezi s prodajo nekaterih vrst premoženja (kot so vrednostni papirji in radioaktivne snovi) veljajo še dodatne regulativne zahteve.

Ko je družba v postopku prestrukturiranja, njeni upravni organi še naprej nadzorujejo njene dejavnosti in razpolagajo z njenimi sredstvi, vendar morajo upoštevati potrjeni načrt prestrukturiranja. Med prestrukturiranjem dejavnosti upravnih organov družbe nadzoruje upravitelj prestrukturiranja, ki ga imenuje sodišče. V obdobju od začetka postopka prestrukturiranja do potrditve načrta prestrukturiranja (to je v obdobju priprave načrta prestrukturiranja) je brez dovoljenja sodišča prepovedano prodati, prenesti lastništvo ali dati na voljo v brezplačno uporabo družbo ali njen del, njena dolgoročna sredstva, nepremičnine, razvrščene med kratkoročna sredstva ali lastninske pravice, družba, ki se prestrukturira, pa ne sme dati poroštev ali jamstev ali kako drugače jamčiti za izpolnitev obveznosti drugih strank.

Fizični osebi, ki gre v stečaj, ni dovoljeno razpolagati s premoženjem, ki je v njeni lasti. S premoženjem fizične osebe, ki gre v stečaj, razpolaga stečajni upravitelj na podlagi načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti fizične osebe, ki ga je potrdilo sodišče. Fizična oseba, ki gre v stečaj, lahko porabi samo mesečni znesek, namenjen njenim osnovnim potrebam, in sredstva, ki jih potrebuje za nadaljevanje dejavnosti. Znesek, potreben za izpolnjevanje osnovnih potreb v obdobju od uvedbe stečajnega postopka do potrditve načrta za ponovno vzpostavitev solventnosti, določi sodišče; ko je načrt za ponovno vzpostavitev solventnosti potrjen, je v njem opredeljen navedeni znesek.

Med postopkom stečaja fizične osebe stečajni upravitelj organizira prodajo premoženja, potrebna za poplačilo terjatev upnikov, po vrstnem redu in v rokih, ki so opredeljeni v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti. Začetna prodajna cena premoženja se glede na njegovo prodajno ceno, določeno v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti, in tržno ceno premoženja, ki se prodaja, odobri na skupščini upnikov. Premoženje se lahko po nižji ceni, kot je določena v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti, proda samo s soglasjem fizične osebe v stečaju.

Nepremičnine in premoženje pod hipoteko se prodajo na javni dražbi (razen premoženja, katerega začetna cena je nižja od nadomestila za organizacijo javne dražbe). Cena premoženja, ki ga ni bilo mogoče prodati na dveh javnih dražbah, ter prodajna cena in postopek za preostalo premoženje se določijo na skupščini upnikov. Neprodano premoženje se lahko na zahtevo upnikov izroči upnikom, če se s tem soglašata na skupščini upnikov.

Če s fizično osebo živijo mladoletni otroci (posvojeni otroci) in/ali osebe v skrbništvu/varstvu in vzgoji, se njihovo edino prebivališče (ne glede na to, ali je pod hipoteko) na podlagi sodne odločbe ne sme prodati prej kot šest mesecev po potrditvi načrta. V tem obdobju mora fizična oseba kupiti ali najeti nov dom. Fizična oseba se lahko s hipotekarnim upnikom dogovori, da bo med stečajnim postopkom obdržala pravico do premoženja, ki je pod hipoteko (običajno je to prebivališče). Tako premoženje se ne sme prodati.

Za prodajo nekaterih vrst premoženja (kot so vrednostni papirji in radioaktivne snovi) lahko veljajo še dodatne regulativne zahteve.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Po uvedbi stečajnega postopka zoper družbo njene poslovne dejavnosti navadno prenehajo, zato na njihovi podlagi ne morejo nastati nove terjatve v zvezi z družbo. Če družba po uvedbi stečaja posluje še naprej (to je mogoče, če se s poslovanjem zmanjšujejo izgube), se terjatve, nastale na podlagi navedenih dejavnosti, krijejo iz prihodkov od takih dejavnosti. Vse terjatve, ki jih ni bilo mogoče kriti iz navedenih prihodkov, so terjatve tretjega reda, ki morajo biti poplačane po običajnem postopku (glej tudi odgovor na vprašanje 13).

Terjatve, ki nastanejo po začetku prestrukturiranja družbe, se poplačajo po običajnem postopku, saj zakonodaja ne vsebuje posebnih določb v zvezi s tem. Po začetku stečajnega postopka za fizično osebo sodišče sprejme in potrdi terjatve upnikov zoper samozaposlitvene in/ali kmetijske dejavnosti in dolžniške obveznosti, ki jih je fizična oseba v stečaju prevzela za izvedbo navedenih dejavnosti in/ali stečajnih postopkov. Ko so navedene terjatve potrjene, se načrt za ponovno vzpostavitev solventnosti fizične osebe v stečaju posodobi. Druge terjatve, prijavljene po uvedbi stečajnega postopka zoper fizično osebo, se poplačajo po običajnem postopku, saj zakonodaja ne vsebuje posebnih določb v zvezi s tem.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

V primeru stečaja družb in fizičnih oseb ter v primeru prestrukturiranja družbe sodišče, ki začne stečaj ali prestrukturiranje, določi rok, do katerega lahko upniki prijavijo terjatve pri imenovanem stečajnem upravitelju ali upravitelju prestrukturiranja in predložijo ustrezne dokaze za utemeljitev terjatev. Pri stečaju ali prestrukturiranju družbe je določeno največ 45-dnevno obdobje, pri stečaju fizične osebe pa najmanj 15- in največ 30-dnevno obdobje. Imenovani upravitelj preizkusi prijavljene terjatve, in če njihov obstoj ali znesek nista sporna, jih predloži sodišču v potrditev. Če upravitelj prereka terjatve ali njihov del, o tem odloči sodišče. Zoper sklep sodišča o potrditvi upnikove terjatve je mogoče vložiti pritožbo. Če se terjatve prijavijo po roku, ki ga za njihovo prijavo določi sodišče, se lahko rok podaljša, če se razlogi za zamudo roka priznajo kot veljavni.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Terjatve upnikov, zavarovane z zastavo ali hipoteko, se najprej poplačajo iz sredstev, dobljenih s prodajo dolžnikovega premoženja pod hipoteko, ali s prenosom premoženja pod hipoteko na upnika. Če vrednost premoženja pod hipoteko ne zadostuje za kritje terjatve hipotekarnega upnika, se preostali neporavnani del terjatve v primeru stečaja družbe šteje za terjatve tretjega reda, v primeru prestrukturiranja ali stečaja fizične osebe pa za terjatve drugega reda. V primeru stečaja fizične osebe se lahko sklene dogovor o tem, da se premoženje pod hipoteko ne proda. V takem primeru se v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti določijo mesečna plačila hipotekarnemu upniku.

Če se s prodajo premoženja pod hipoteko dobi več sredstev, kot je potrebno za poplačilo hipotekarnega upnika, se preostali del sredstev nameni poplačilu terjatev drugih upnikov.

Terjatve drugih upnikov se poplačajo na podlagi razvrstitve terjatev in po stopnjah.

V primeru stečaja družbe se terjatve upnikov poplačajo v dveh stopnjah. Na prvi stopnji se terjatve upnikov poplačajo brez obresti in kazni za zamudo; obresti in kazni se plačajo na drugi stopnji. Na vsaki stopnji se terjatve upnika nižjega reda poplačajo po tem, ko se na zadevni stopnji v celoti poplačajo terjatve upnika višjega reda. Če premoženje ne zadostuje za popolno poplačilo terjatev enega reda na eni stopnji, je treba navedene terjatve poplačati sorazmerno glede na znesek posameznega upnika.

Terjatve prvega reda so terjatve zaposlenih, ki izhajajo iz zaposlitvenega razmerja; terjatve za odškodnino zaradi pohabljenja, druge telesne poškodbe, poklicne bolezni ali smrti zaradi nezgode pri delu (te terjatve se lahko krijejo iz jamstvenega sklada) in terjatve kmetijskih podjetij, ki zahtevajo plačilo za prodane kmetijske proizvode (do 40 % takih terjatev se lahko poplača iz državnih proračunskih sredstev, ki jih za to nameni ministrstvo za kmetijstvo). Terjatve drugega reda so terjatve v zvezi z davki in drugimi prispevki v državni proračun in proračun za socialno varnost ter prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje; v zvezi z denarjem, izposojenim v imenu države, in posojili, zavarovanimi s poroštvom države ali jamstvene ustanove, za katero jamči država; in v zvezi s podporo, dodeljeno iz sredstev Evropske unije in sredstev državnega proračuna.

Vse druge terjatve upnikov so terjatve tretjega reda.

V primeru prestrukturiranja družbe se terjatve upnikov poplačajo v dveh stopnjah. Na prvi stopnji se terjatve upnikov poplačajo brez obresti in kazni za zamudo; obresti in kazni se plačajo na drugi stopnji.

Terjatve prvega reda so terjatve zaposlenih, ki izhajajo iz zaposlitvenega razmerja; terjatve za odškodnino zaradi pohabljenja, druge telesne poškodbe, poklicne bolezni ali smrti zaradi nezgode pri delu; terjatve fizičnih in pravnih oseb, ki zahtevajo plačilo za kmetijske pridelke, dobavljene za predelavo; in terjatve upnikov, zavarovane z zastavo in/ali hipoteko, ki ne presegajo vrednosti premoženja, ki je bilo zastavljeno in med prestrukturiranjem ni naprodaj. Terjatve drugega reda so preostale terjatve upnikov, razen terjatev tretjega reda in zavarovanih terjatev, če zastavljeno premoženje med prestrukturiranjem ni naprodaj.

Terjatve v zvezi s posojili, ki se odobrijo med prestrukturiranjem in niso zavarovane, se poplačajo za terjatvami prvega reda in pred terjatvami drugega reda. Terjatve tretjega reda so terjatve – ki ne izhajajo iz zaposlitvenega razmerja – članov podjetja v prestrukturiranju, ki so postali upniki podjetja pred uvedbo postopka prestrukturiranja in ki sami ali skupaj z drugimi člani nadzorujejo podjetje v prestrukturiranju.

Na vsaki stopnji se terjatve upnikov nižjega reda poplačajo po tem, ko se na zadevni stopnji v celoti poplačajo terjatve upnikov višjega reda. Če premoženje ne zadostuje za popolno poplačilo terjatev enega reda na eni stopnji, je treba navedene terjatve poplačati sorazmerno glede na znesek, dolgovan posameznemu upniku.

V primeru stečaja fizične osebe se terjatve upnikov poplačajo v dveh stopnjah. Na prvi stopnji se terjatve upnikov poplačajo brez obresti in kazni za zamudo; obresti in kazni se plačajo na drugi stopnji.

Terjatve prvega reda so terjatve zaposlenih, ki izhajajo iz zaposlitvenega razmerja; terjatve za odškodnino zaradi pohabljenja, druge telesne poškodbe, poklicne bolezni ali smrti zaradi nezgode pri delu (te terjatve se lahko krijejo iz jamstvenega sklada); denarne terjatve za preživitveno za otroka in terjatve kmetijskih podjetij, ki zahtevajo plačilo za prodane kmetijske proizvode (take terjatve se lahko poplačajo iz posebnih sredstev, ki jih za to nameni litovsko ministrstvo za kmetijstvo).

Med prvi in drugi red se uvrščajo terjatve upnikov, ki izhajajo iz samozaposlitvenih in/ali kmetijskih dejavnosti med stečajnim postopkom zoper fizično osebo, in terjatve, ki izhajajo iz dolžniških obveznosti v zvezi s samozaposlitvijo ali stroški stečajnega postopka.

Vse druge terjatve upnikov so terjatve drugega reda.

Na vsaki stopnji se terjatve upnikov nižjega reda poplačajo po tem, ko se na zadevni stopnji v celoti poplačajo terjatve upnikov višjega reda. Če premoženje ne zadostuje za popolno poplačilo terjatev upnikov enega reda na eni stopnji, je treba navedene terjatve poplačati sorazmerno glede na znesek, dolgovan posameznemu upniku.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Med postopkom stečaja družbe se lahko sklene dogovor z upniki. Po podpisu takega dogovora se stečajni postopek konča in družba nadaljuje redno poslovanje ob hkratnem izvajanju dogovora.

V stečaju družbe so dogovori z upniki mogoči na vseh stopnjah stečajnega postopka do začetka veljavnosti sklepa sodišča o prenehanju družbe zaradi stečaja. Take dogovore lahko predlagajo upniki, upravitelj in lastniki družbe. Stečajni upravitelj mora predlagati dogovor z upniki, preden se začne izterjava iz premoženja lastnika podjetja z neomejeno odgovornostjo (če tako podjetje nima premoženja ali njegovo premoženje ne zadostuje za kritje sodnih in upravnih stroškov ter za poplačilo terjatev upnikov). V dogovoru je treba navesti olajšave, ki jih upniki priznavajo družbi, njihove terjatve, zaveze družbe, načine in roke za poplačilo terjatev upnikov ter odgovornost za neupoštevanje poravnave.

Dogovor z upniki se šteje za sklenjen, če ga podpišejo upniki, katerih neporavnane terjatve pomenijo vsaj dve tretjini vrednosti vseh preostalih neporavnanih terjatev pred datumom dogovora. Dogovor potrdi sodišče, pri zunajsodnem stečajnem postopku pa notar.

V primeru prestrukturiranja družbe ali stečaja fizične osebe dogovori z upniki niso mogoči, čeprav se lahko postopek prestrukturiranja in stečajni postopek v zvezi s fizično osebo končata, če se upniki odpovedo svojim terjatvam ali dolžnik poplača vse njihove terjatve, ki jih je potrdilo sodišče in so vključene v načrt prestrukturiranja ali načrt ponovne vzpostavitve solventnosti za fizično osebo.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Po prodaji premoženja družbe v primeru stečaja družbe se družba likvidira in izbrši iz registra pravnih subjektov. Morebitne preostale neporavnane terjatve upnikov se ne poplačajo. Če se po likvidaciji družbe pojavi premoženje, se njegova vrednost uporabi za poplačilo morebitnih preostalih neporavnanih terjatev upnikov.

V primeru prestrukturiranja družba nadaljuje običajno poslovanje, upniki pa imajo enake pravice kot pri družbi, ki običajno posluje.

Po koncu stečajnega postopka za fizično osebo imajo upniki pravico zahtevati, naj fizična oseba poplača morebitne preostale neporavnane terjatve za odškodnino zaradi pohabljenja ali druge telesne poškodbe, za preživitveno za otroka, za plačilo glob državi zaradi morebitnih upravnih kršitev ali kaznivih dejanj fizične osebe in nadomestilo za škodo, povzročeno s kaznivimi dejanji, ter poplačilo morebitnih preostalih neporavnanih terjatev, zavarovanih z zastavo ali hipoteko (če zastavljeno premoženje ni bilo namenjeno prodaji med stečajnim postopkom). Morebitne druge terjatve upnikov, navedene v načrtu za ponovno vzpostavitev solventnosti, ki ostanejo neporavnane, se odpišejo, upniki pa izgubijo pravico zahtevati njihovo poplačilo.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

V primeru stečaja podjetja se upravni stroški krijejo iz sredstev družbe, vključno z morebitnimi stroški, nastalimi med stečajnim postopkom. Če družba nima nobenih ali zadostnih sredstev za kritje stroškov stečajnega postopka, lahko te stroške plača oseba, ki je vložila predlog za stečaj, ali pa se imenuje stečajni upravitelj, ki se strinja s prevzemom tveganja, da sredstva, pridobljena med stečajnim postopkom, morda ne bodo zadostovala za kritje sodnih in upravnih stroškov, pri čemer se v takem primeru stroški stečajnega postopka krijejo iz sredstev upravitelja.

Ob uvedbi stečajnega postopka zoper družbo sodišče določi znesek, ki ga lahko upravitelj porabi za kritje upravnih stroškov družbe, ki gre v stečaj, dokler se na skupščini upnikov ne potrdi ocena upravnih stroškov. Za naslednja obdobja se ocena stroškov stečajnega postopka potrdi na skupščini upnikov družbe v stečaju. Stečajni upravitelj nima pravice prekoračiti potrjene ocene upravnih stroškov, razen če so iz nepredvidenih razlogov potrebni nujni ukrepi za zaščito interesov družbe in njenih upnikov.

V primeru prestrukturiranja družbe se upravni stroški krijejo iz sredstev družbe, vključno z morebitnimi stroški, nastalimi med postopkom prestrukturiranja. Ob uvedbi postopka prestrukturiranja sodišče potrdi oceno upravnih stroškov za obdobje od datuma začetka veljavnosti sklepa sodišča o uvedbi postopka prestrukturiranja do datuma začetka veljavnosti sklepa sodišča o potrditvi načrta prestrukturiranja. Znesek stroškov prestrukturiranja za naslednje obdobje je določen v potrjenem načrtu prestrukturiranja.

Stroški stečajnega postopka fizične osebe se krijejo iz katere koli vrste sredstev fizične osebe, vključno s sredstvi, prejetimi med stečajnim postopkom. Ocena stroškov stečajnega postopka se potrdi in spremeni na skupščini upnikov, znesek nagrade stečajnega upravitelja pa se določi v izvajalski pogodbi med fizično osebo in stečajnim upraviteljem.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Vsak posel dolžnika, s katerim se kršijo pravice upnikov, lahko imenovani upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ali posamezni upnik izpodbija na podlagi paulijanske tožbe; zastaralni rok za vložitev tožbe, ki začne teči na dan, ko je posel postal ali bi moral postati znan, je eno leto. Za uspešno izpodbijanje posla na podlagi paulijanske tožbe morajo biti izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

upnik mora imeti nesporno in veljavno terjatev, to pomeni, da dolžnik bodisi ni v celoti izpolnil svoje obveznosti bodisi jo je izpolnil neustrezno;

z zadevnim poslom morajo biti kršene pravice upnika. Pravice upnika so kršene, če dolžnik zaradi posla postane insolventen, ali če solventni dolžnik da prednost drugemu upniku, ali če se s poslom, zaradi katerega dolžnik sicer ne postane insolventen, spremeni (zmanjša) zmožnost dolžnika, da izpolni obveznost do upnika, na primer če se zmanjša vrednost dolžnikovega premoženja (to se na primer lahko zgodi, če je cena, prejeta za prodano premoženje, znatno nižja od tržne);

dolžniku ni bilo treba skleniti izpodbijanega posla;

dolžnik ni ravnal v dobri veri, ker je vedel, da bodo s poslom kršene pravice upnikov;

tretja oseba, ki je z dolžnikom sklenila dvostranski posel v zameno za nadomestilo, ni ravnala v dobri veri.

Prav tako je v času stečaja ali prestrukturiranja z zakonom prepovedano razpolaganje z dolžnikovim premoženjem (glej tudi odgovor na vprašanje 10), posli, ki jih je dolžnik sklenil ob kršitvi navedenih prepovedi, pa so neveljavni od trenutka sklenitve.

Zadnja posodobitev: 10/06/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Insolventnost/stečaj - Luksemburg

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Veliko vojvodstvo Luksemburg pozna osem postopkov v primeru insolventnosti.

Trije od teh se nanašajo samo na trgovce (fizične in pravne osebe).

Stečajni postopek, določen v trgovinskem zakoniku (*Code de Commerce*), je postopek, namenjen odprodaji premoženja trgovca, ki je postal insolventen in katerega kreditna sposobnost je omajana.

Poravnalni dogovor z upniki za preprečitev stečaja, določen z zakonom z dne 14. aprila 1886 o poravnalnem dogovoru z upniki za preprečitev stečaja, je postopek, ki je pod nekaterimi pogoji na voljo dolžniku, ki izpolnjuje pogoje za stečaj. Kadar se dogovor izvede s prepustitvijo sredstev, je cilj tega postopka – tako kot stečajnega postopka – omogočiti odprodajo sredstev trgovca, ki je prepustil sredstva. Vendar se ta postopek od stečajnega postopka razlikuje po tem, da se trgovec izogne učinkom stečajnega postopka.

Postopek nadzorovanega upravljanja, določen z uredbo Velikega vojvodstva z dne 24. maja 1935 o uvedbi nadzorovanega upravljanja, je postopek, namenjen reorganizaciji poslovanja trgovca, ki je za to zaprosil. Vendar se lahko za uvedbo tega postopka zaprosi tudi, kadar želi trgovec doseči kar najboljše unovčenje svojih sredstev.

Poleg teh postopkov v luksemburškem pravu obstaja postopek iz člena 593 in naslednjih trgovskega zakonika, ki trgovcu omogoča, da se mu pod nekaterimi pogoji odobri odlog plačila.

Četrti postopek je na voljo izključno fizičnim osebam, ki niso trgovci: gre za postopek v primeru prezadolženosti, določen z zakonom z dne 8. januarja 2013 o prezadolženosti, ki prisilcu omogoča, da izboljša svoj finančni položaj z izdelavo načrta odplačila dolgov.

Poleg tega obstajajo posebni postopki v primeru insolventnosti za notarje, kreditne institucije, zavarovalnice in kolektivne naložbene podjeme (ker se ti nanašajo izključno na eno poklicno kategorijo ali sektor dejavnosti, ne bodo obravnavani v tem informativnem listu).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

1. Stečaj

Stečajni postopek se začne na predlog dolžnika, na predlog enega ali več upnikov ali po uradni dolžnosti.

Trgovec mora predlog za začetek stečajnega postopka vložiti v sodnem tajništvu okrožnega sodišča (*tribunal d'arrondissement*), pristojnega za gospodarske zadeve, v kraju svojega stalnega prebivališča oziroma sedeža družbe. Predlog je treba vložiti v enem mesecu od trenutka, ko so izpolnjeni pogoji za stečaj.

Če se za vložitev predloga za začetek stečajnega postopka odloči eden ali več upnikov trgovca dolžnika, se morajo ti obrniti na sodnega izvršitelja, ki trgovcu s pozivom odredi, da se mora v osmih dneh (sodni poziv s fiksnim datumom) zglasiti na okrožnem sodišču, pristojnem za gospodarske zadeve, ki bo odločalo o upravičenosti predloga za začetek stečajnega postopka.

Stečajni postopek lahko po uradni dolžnosti uvede tudi sodišče na podlagi informacij, ki jih ima. V takem primeru mora sodišče prek sodnega tajništva pozvati stečajnega dolžnika, da bi ga v zunajobravnavnem senatu zaslišalo o njegovem položaju.

Okrožno sodišče, pristojno za gospodarske zadeve (v nadaljnjem besedilu: gospodarsko sodišče), mora, preden razglasi stečaj trgovca, preveriti, ali oseba ali zadevna družba izpolnjuje naslednje tri pogoje:

status trgovca: fizična oseba, ki kot svoj običajni poklic (primarno ali dopolnilno) opravlja dejanja, ki so z zakonom opredeljena kot trgovska (na primer dejanja iz člena 2 trgovskega zakonika), ali pravna oseba, ustanovljena v eni od oblik družbe, določenih s spremenjenim zakonom z dne 10. avgusta 1915 o gospodarskih družbah (npr. delniška družba, družba z omejeno odgovornostjo, zadruga itd.);

ustavitev plačil: ustavitev plačil predpostavlja, da so neplačani dolgovi, ki so gotovi, izterljivi in zapadli (npr. plače, socialno zavarovanje itd.), pri čemer terminski ali pogojni dolgovi in zgolj naravne obveznosti ne zadostujejo, ter

izguba kreditne sposobnosti: trgovcu ne uspe več pridobiti kredita pri bankah ali svojih dobaviteljih ali upnikih.

Čeprav zavrnitev ali nezmožnost plačila enega samega dolga (ne glede na znesek), ki je gotov, izterljiv in zapadel, načeloma zadostuje za ugotovitev stanja ustavitve plačil, zgolj prehodna težava z likvidnostjo ne pomeni stečaja, če trgovcu uspe pridobiti potreben kredit za nadaljnje poslovanje in izpolnjevanje obveznosti.

2. Poravalni dogovor z upniki za preprečitev stečaja

Poravalni dogovor z upniki za preprečitev stečaja je pridržan za „nesrečnega dolžnika, ki ravna v dobri veri“. O teh lastnostih presodi sodišče na podlagi okoliščin zadeve.

Po vložitvi zahteve gospodarsko sodišče pooblasti enega od svojih sodnikov, da preveri položaj prosilca in sestavi poročilo.

Sodišče lahko na podlagi tega poročila odobri ali ne odobri odloga, da bi trgovcu omogočilo, da svojim upnikom predlaga poravalne dogovore.

3. Nadzorovano upravljanje

Trgovec dolжник mora vložiti obrazložen predlog pri gospodarskem sodišču v okrožju, kjer ima svoj glavni kraj poslovanja ali, če je to družba, svoj sedež.

Trgovec je upravičen do nadzorovanega upravljanja, če je omajana njegova kreditna sposobnost ali če je v celoti ogroženo izpolnjevanje njegovih obveznosti. Poleg tega se mora predlog nanašati bodisi na reorganizacijo poslovanja dolžnika bodisi na dobro unovčenje njegovih sredstev. Nazadnje, s sodno prakso se zahteva, da mora trgovec dolжник ravnati v dobri veri. V tem okviru ima sodišče diskrecijsko pravico, da glede na dejstva in okoliščine zadeve presodi, ali trgovec ravna v dobri veri, kot se zahteva za odobritev tega postopka, ali ne.

4. Prezadolženost

Za položaj prezadolženosti fizičnih oseb je značilna očitna nezmožnost dolžnika s stalnim prebivališčem v Velikem vojvodstvu Luksemburg, da poravnava vse svoje dolgove, ki ne izvirajo iz poslovnih dejavnosti ter so zapadli ali dospevajo v plačilo, in da izpolni obveznost, ki jo je dal, da bo solidarno jamčil ali poravnal dolg samostojnega podjetnika ali družbe, če ni bil dejansko ali pravno njen direktor.

Postopek skupne poravnave dolgov vključuje tri faze, in sicer:

fazo dogovorjene poravnave, ki poteka pred komisijo za mediacijo na področju prezadolženosti (*Commission de médiation en matière de surendettement*);

fazo prisilne poravnave, ki poteka pred mirovnim sodnikom (*juge de paix*) v kraju stalnega prebivališča prezadolženega dolžnika;

fazo sanacije osebnega finančnega položaja, imenovano „osebni stečaj“ (*faillite civile*), ki poteka pred mirovnim sodnikom v kraju stalnega prebivališča prezadolženega dolžnika.

Navesti je treba, da je mogoče tako imenovano fazo sanacije osebnega finančnega položaja, ki je podredna glede na drugi dve fazi postopka skupne poravnave dolgov, uvesti le, če je prezadolženi dolжник v nepopravljivo ogroženem položaju, za katerega je značilna nezmožnost izvedbe:

ukrepov iz načrta dogovorjene poravnave ali

ukrepov, ki jih je predlagala komisija za mediacijo v okviru dogovorjene poravnave, in

ukrepov, predvidenih v okviru postopka prisilne poravnave.

Navesti je treba tudi, da je treba predloge za odobritev postopka dogovorjene poravnave dolgov nasloviti na predsednika komisije za mediacijo.

Obrazec predloga za odobritev postopka dogovorjene poravnave dolgov je mogoče prenesti na naslednjem spletnem naslovu: <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

Poleg tega morajo upniki prezadolženega dolžnika svoje terjatve prijaviti službi za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti (*Service d'information et de conseil en matière de surendettement*). Obrazec za prijavo terjatev je mogoče prenesti na naslednjem spletnem naslovu: <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

3 Katere premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolжник pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

1. Stečaj

Z izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka je stečajnemu dolžniku po samem zakonu odvzeta pravica do upravljanja z vsem svojim premoženjem, tudi s tistim, ki ga morda pridobi po izdaji sklepa o začetku stečajnega postopka.

Odvzem pravice se nanaša na vse premoženje stečajnega dolžnika, tako premično kot tudi nepremično. Namen tega mehanizma je zaščititi interese obstoječih upnikov, združene v stečajni masi.

Običajno stečajni upravitelj obišče prostore stečajnega dolžnika, da bi izdelal popis premoženja, ki je v teh prostorih. Pri tem mora paziti, da razlikuje med premoženjem, ki *in fine* pripada stečajnemu dolžniku, in premoženjem, v zvezi s katerim lahko tretje osebe uveljavljajo različne stvarne pravice.

Stečajni upravitelj nato pri unovčenju premičnega in nepremičnega premoženja poskrbi, da se morebitno premoženje stečajnega dolžnika proda v čim večjo korist stečajne mase. Za prodajo tega premoženja potrebuje dovoljenje sodišča. Prodaja premičnega in nepremičnega premoženja mora potekati v oblikah, določenih s trgovinskim zakonikom. Izkupiček je treba položiti na bančni račun, odprt v imenu postopka v primeru insolventnosti.

2. Prezadolženost

Sodnik poskrbi, da se izdelava ocena finančnega in socialnega položaja dolžnika, preverijo terjatve ter ovrednotijo sredstva in obveznosti.

Po odločitvi o uvedbi postopka za sanacijo osebnega finančnega položaja in ugotovitvi obstoja premoženja, ki ga je treba likvidirati, sodnik opravi sodno likvidacijo dolžnikovega premoženja.

Mirovni sodnik odloči o morebitnih prerokanih terjativah in odredi likvidacijo osebnega premoženja dolžnika. Izključena sta le stanovanjska oprema, ki je potrebna za vsakodnevno življenje, in premoženje, ki ne izvira iz poslovnih dejavnosti in je nujno za opravljanje dolžnikove poklicne dejavnosti. Sodna likvidacija premoženja prezadolženega dolžnika v okviru postopka za sanacijo osebnega finančnega položaja se opravi v skladu s ciljem zakona, ki je izboljšati finančni položaj dolžnika, tako da se njemu in osebam, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu, omogoči človeka dostojno življenje.

Dolžnikove pravice in dejanja na njegovem premoženju ves čas likvidacije izvršuje likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče.

Likvidacijski upravitelj ima na voljo šest mesecev, da sporazumno proda dolžnikovo premoženje ali da organizira prisilno prodajo.

Učinki postopka za sanacijo osebnega finančnega položaja:

izkupiček iz sodne likvidacije premoženja zadostuje za poplačilo upnikov: sodnik odredi končanje postopka;

izkupiček iz sodne likvidacije premoženja ne zadostuje za poplačilo upnikov: sodnik odredi končanje postopka zaradi nezadostnih sredstev;

dolжник nima drugega kot stanovanjsko opremo, ki je potrebna za vsakodnevno življenje, in premoženje, ki ne izvira iz poslovnih dejavnosti in je nujno za opravljanje njegove poklicne dejavnosti: sodnik odredi končanje postopka zaradi nezadostnih sredstev;

sredstva vključujejo le premoženje, ki je brez tržne vrednosti ali katerega stroški prodaje bi bili očitno nesorazmerni glede na njegovo tržno vrednost: sodnik odredi končanje postopka zaradi nezadostnih sredstev.

Posledica končanja postopka zaradi nezadostnih sredstev je, da se izbrisajo vsi dolгови, ki ne izvirajo iz dolžnikovih poslovnih dejavnosti.

Vendar pa so izbrisani dolгови, ki ne izvirajo iz dolžnikovih poslovnih dejavnosti, izvzeti:

dolгови, ki jih je namesto dolžnika plačal porok ali sodolžnik;

dolгови iz člena 46 zakona, tj. tekoča plačila preživalskih dolgov in denarne odškodnine za žrtve naklepnih nasilnih dejanj za utrpele telesne poškodbe.

Vendar se lahko dolгови iz člena 46 zakona izbrisajo, če se je zadevni upnik strinjal z odpisom, reprogramiranjem ali izbrisom zadevnih dolgov.

4 Kakšna pooblastila imata dolжник in stečajni upravitelj?

1. Stečaj

Z izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka je stečajnemu dolžniku po samem zakonu odvzeta pravica do upravljanja z vsem svojim premoženjem, tudi s tistim, ki bi ga morda pridobil po tem.

Z izdajo zgoraj navedenega sklepa je upravljanje njegovega premoženja zaupano stečajnemu upravitelju.

Če je stečajni dolžnik pravna oseba, so v stečajno maso vključena vsa sredstva in obveznosti družbe, ne da bi se upoštevale pravice, ki jih imajo družbeniki kot taki.

Stečajni upravitelji se izberejo izmed oseb, ki ponujajo najboljša jamstva v smislu znanja in poštenosti pri upravljanju.

V praksi sodniki okrožnega sodišča, pristojnega za gospodarske zadeve, izberejo stečajne upravitelje s seznama odvetnikov. Vendar pa lahko sodišče, če je to potrebno v interesu stečajca, imenuje tudi notarje ali računovodje/revizorje podjetij.

Tako kot v vseh postopkih v zvezi s trgovci je za stečaj pristojno gospodarsko sodišče.

Gospodarsko sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka, določi datum ustavitve plačil, imenuje različne posrednike (stečajni sodnik, stečajni upravitelj), določi datum za prijavo terjatev in datum za končanje zapisnika o preveritvi terjatev ter odredi končanje stečajnega postopka.

Upravljanje premoženja je zaupano stečajnemu upravitelju, ki ga imenuje sodišče ter ki je zadolžen za unovčenje dolžnikovega premoženja in razdelitev izkupička od unovčenja med različne upnike ob upoštevanju pravil o prednostnih terjativah in zavarovanih terjativah.

Stečajni sodnik je zadolžen za spremljanje postopkov, upravljanje in vodenje stečaja. Na obravnavi poročila o vseh prerekanjih, ki bi lahko nastala, in odredi vse nujne ukrepe, potrebne za zavarovanje in ohranitev stečajne mase. Predseduje tudi sestankom upnikov stečajnega dolžnika.

Z odreditvijo začetka stečajnega postopka je trgovcu v stečaju odvzeta pravica do upravljanja svojega premoženja, tako da ne more več izvrševati plačil in opravljati poslov ali drugih dejanj v zvezi s tem premoženjem.

2. Prezadolženost

Kar zadeva obveznosti dolžnika in posledice uvedbe postopka skupne poravnave dolgov za njegovo premoženje, je treba navesti, da za dolžnika velja obveznost dobrega ravnanja.

V obdobju dobrega ravnanja mora dolžnik:

sodelovati z organi, vključenimi v postopek, in spontano sporočati vse informacije o svojem premoženju, dohodkih, dolgovih in spremembah svojega položaja;

kolikor je mogoče, opravljati plačano dejavnost v skladu s svojimi zmožnostmi;

ne poslabšati svoje insolventnosti in delovati pošteno s ciljem zmanjšanja svojih dolgov;

ne dajati prednosti upniku, razen preživninskim upnikom za tekoča plačila, najemodajalcem za tekoča plačila najemnine v zvezi s stanovanjem, ki ustreza osnovnim potrebam dolžnika, ponudnikom storitev in dobaviteljem proizvodov, ki so bistveni za dostojno življenje, ter upnikom za tekoča plačila v zvezi z izvršitvijo dolžnikovega plačila odškodnine, dodeljene zaradi naklepnih nasilnih dejanj za utrepele telesne poškodbe;

spoštovati obveznosti, sprejete v okviru postopka.

Vključeni sta **dve vrsti organov**, odvisno od tega, ali je postopek v **fazi dogovora ali sodni fazi**.

Faza dogovorjene poravnave dolgov poteka pred komisijo za mediacijo. Komisijo za mediacijo sestavljajo člani, ki jih imenuje minister. Komisija ima predsednika in tajnika, sestane pa se najmanj enkrat na četrtletje. Za sprejem v komisijo za mediacijo morajo kandidati med drugim predložiti izpisek iz kazenske evidence, po imenovanju pa imajo zakonsko obveznost, da ministra obveščajo o vseh kazenskih pregonih ali obsodbah zoper njih, da se poskrbi za njihovo zamenjavo. Člani komisije za mediacijo prejmejo nadomestilo v višini 10 EUR na sejo, predsednik pa prejme nadomestilo v višini 20 EUR na sejo. Komisija za mediacijo med drugim odloča o ugoditvi predlogom za začetek postopka in o dopustnosti prijavljenih terjatev ter odobri ali spremeni osnutke načrtov dogovorjene poravnave, ki so ji predloženi po preiskavi, ki jo opravi služba za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti (v nadaljnjem besedilu: služba).

Če v največ šestih mesecih od ugoditve predlogu za začetek postopka s strani komisije zadevne stranke ne sprejmejo predlaganega načrta, komisija sestavi zapisnik o opustitvi ukrepanja, s katerim ugotovi neuspeh postopka dogovorjene poravnave. V dveh mesecih od datuma objave zapisnika o opustitvi ukrepanja v registru lahko dolžnik začne postopek prisilne poravnave pri mirovnem sodniku v kraju svojega stalnega prebivališča. Če dolžnik tega predloga ne vložijo v navedenem roku, lahko nov postopek za skupno poravnavo dolgov začne šele po preteku dveh let od datuma objave zapisnika o opustitvi ukrepanja v registru.

Če se začne **faza prisilne poravnave**, so stranke pozvane pred mirovnega sodnika, ki lahko zahteva, da predložijo vse dokumente ali elemente, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti dolžnikovo premoženje (sredstva in obveznosti).

Sodnik na podlagi elementov, ki so mu predloženi, sprejme sanacijski načrt, ki vključuje ukrepe, ki dolžniku omogočajo, da izpolni svoje obveznosti. Sanacijski načrt, ki ga sprejme sodišče, traja največ sedem let in se lahko v omejenem številu primerov razveljavi (zlasti če dolžnik ne izpolnjuje obveznosti, ki so mu naložene s sanacijskim načrtom).

3. Nadzorovano upravljanje

V okviru postopka nadzorovanega upravljanja dolžnik izgubi svoja pooblastila za odločanje v korist upraviteljev, ki so zadolženi za izdelavo popisa in pripravo bodisi načrta reorganizacije bodisi načrta unovčenja in razdelitve sredstev. Dolžnik torej s svojim ravnanjem ne sme ovirati dela upraviteljev, imenovanih v okviru tega postopka.

4. Poravalni dogovor z upniki

Med postopkom poravnalnega dogovora z upniki dolžnik ne sme ničesar odtujiti, obremeniti s hipoteko ali se obvezati brez dovoljenja pooblaščenega sodnika. Pooblaščen sodnik pripravi popis in analizo stanja podjetja, po potrebi pa mu lahko pomagajo strokovnjaki.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Z različnimi zgoraj navedenimi postopki prednostne terjatve upnikov ne prenehajo, razen v postopku poravnalnega dogovora z upniki.

1. Poravalni dogovor z upniki

S sodelovanjem pri glasovanju o poravnalnem dogovoru z upniki prednostni upniki izgubijo svoj prednostni položaj v primerjavi z upniki z zavarovanimi terjativami (člen 10 zakona z dne 14. aprila 1886).

2. Stečaj

„Iz sodne prakse na področju stečaja izhaja, da od izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka ni več mogoč noben zakonski, sodni ali pogodbeni pobot, niti med predhodno obstoječimi terjativami, če do tedaj niso imele ene od treh lastnosti, in sicer izterljivosti, zapadlosti in zamenljivosti. Čeprav lahko sklep o začetku stečajnega postopka prepreči zakonski pobot, se iz tega ne sme sklepati, da to velja absolutno ali retroaktivno. Sklep o začetku stečajnega postopka ne vpliva na **zakonski pobot**, če so bili pogoji za to izpolnjeni pred začetkom stečajnega postopka. Pritožbeno sodišče (*Cour d'appel*) je razsodilo, da, *obdobje izpodbojnosti ne preprečuje uveljavljanja tovrstnega pobota. Zakonski pobot je mogoč kljub ustavitvi plačil. To ni dolžnikovo dejanje, temveč se izvede brez njegove vednosti; v členu 445 trgovinskega zakonika ni zajeto.*“

Kar zadeva **sodni pobot**, ga ni mogoče odrediti po uvedbi kolektivnega postopka. Vendar pa se lahko izvede v obdobju izpodbojnosti, če sodna odločba, s katero je odrejen, postane pravnomočna (izčrpana pravna sredstva). V takem primeru lahko pobot učinkuje šele od dneva sodne odločbe.

Kar zadeva **pogodbeni pobot**, ta seveda ni mogoč po uvedbi kolektivnega postopka. Prav tako ni mogoč v obdobju izpodbojnosti, saj se v skladu s členom 445 trgovinskega zakonika šteje za neobičajni način plačila, ki se sankcionira z neveljavnostjo.“ [1]

Vendar je treba navesti, da zakon z dne 5. avgusta 2005 o finančnih jamstvih določa posebne izjeme od zgoraj opisanih pravil, kar zadeva na primer pogodbe o pobotu, morebiti sklenjene med strankami na dan začetka postopka v primeru insolventnosti (ali celo po tem; glej člen 18 in naslednje zakona z dne 5. avgusta 2005 o finančnih jamstvih).

3. Nadzorovano upravljanje

Na področju nadzorovanega upravljanja, poravnalnega dogovora z upniki in odloga plačila takšni poboti niso mogoči, če so opravljeni po tem, ko dolžnik ne razpolaga več prosto s svojimi pravicami in premoženjem.

[1] „La compensation comme garantie d'une créance sur un débiteur en faillite“, Pierre HURT, J. T., 2010, str. 30.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Ena od prvih težav, s katero se stečajni upravitelj sreča po začetku stečajnega postopka, so veljavne pogodbe, ki so bile sklenjene pred razglasitvijo stečaja. Razen pogodb o zaposlitvi, ki samodejno prenehajo na dan razglasitve stečaja (člen 12-1 delovnega zakonika (*Code du travail*)), je tradicionalno priznано, da veljavne pogodbe še naprej veljajo, dokler jih stečajni upravitelj ne odpove.

Stečajni upravitelj mora pretehtati zadevne interese in odločiti, ali je treba zadevne pogodbe začasno ohraniti v veljavi ali ne. Če pogodba vsebuje določbe o odpovedi pogodbe v primeru stečaja ene od pogodbenih strank, je treba odločiti, ali namerava stečajni upravitelj izpodbijati upoštevnost teh določb ali ne (ob upoštevanju, da je veljavnost teh določb lahko sporna; na primer, te določbe se v Belgiji na področju poslovnega najema štejejo za nične).

Vsekakor je stečajni upravitelj načeloma edini pristojen, da izbere med izvršitvijo in odpovedjo pogodb. V primeru prerekanja druge pogodbene stranke, ki se sklicuje na samodejno odpoved pogodbe zaradi stečaja, se stečajni upravitelj izpostavi sodnim postopkom z negotovim izidom in nastanku novih stroškov v breme stečajne mase. [1]

[1] Vir: „Les procédures collectives au Luxembourg“, Yvette HAMILIUS in Brice HELLINCKX (avtorja 3. poglavja), Editions Larcier, 2014, str. 86.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

1. Postopki poravnalnega dogovora z upniki, stečaja, odloga plačil in nadzorovanega upravljanja

V postopkih poravnalnega dogovora z upniki, stečaja, odloga plačil in nadzorovanega upravljanja se izvršilni ukrepi zoper trgovca in njegovo premoženje ustavijo. Nasprotno pa ni z nobenim veljavnim pravnim besedilom v Velikem vojvodstvu upnikom preprečeno, da bi sprejeli ukrepe za ohranitev celovitosti premoženja svojega dolžnika.

V nobenem od teh postopkov dolžnik ne more več prosto razpolagati s svojim premoženjem. „Od sklepa o začetku stečajnega postopka do konca tega postopka ni mogoče zoper samega stečajnega dolžnika veljavno vložiti nobene tožbe glede premoženja, v zvezi s katerim je bila odvzeta pravica do razpolaganja.“ (Lux., 12. januar 1935, Pas. 14, str. 27). „Nezavarovani upniki in upniki s splošno prednostno pravico med stečajem ne morejo pozvati stečajnega dolžnika ali celo stečajnega upravitelja na sodišče in predlagati njegove obsodbe, ampak lahko ukrepajo samo s prijavo terjatve ali vložitvijo tožbe za priznanje svoje terjatve.“ (kasacijsko sodišče, 13. november 1997, Pas. 30, str. 265).

Vendar pa se v nekaterih primerih še vedno lahko opravi razpolaganja, za kar je potrebna odobritev osebe, ki jo je pooblastilo gospodarsko sodišče (na področju odloga plačila ali nadzorovanega upravljanja).

Poleg tega s sklepom o začetku stečajnega postopka nezapadli dolgovi postanejo izterljivi, obresti pa prenehajo teči.

2. Prezadolženost

Na področju skupne poravnave dolgov odločba komisije o ugoditvi predlogu dolžnika samodejno povzroči ustavitev izvršilnih ukrepov zoper njegovo premoženje, razen tistih, ki se nanašajo na preživninske obveznosti, prenehanje teka obresti in izterljivost nezapadlih dolgov.

V primeru neuspeha faze dogovorjene poravnave lahko mirovni sodnik, pri katerem bo potekala sodna faza, ustavi izvršilne ukrepe pod enakimi pogoji, kot so navedeni zgoraj.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Pravdo, ki teče ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti, veljavno nadaljuje stečajni upravitelj, ki deluje v tej vlogi. Vendar morajo tožeče stranke v teh zadevah poskrbeti za zakonitost postopka, tako da vključijo stečajnega upravitelja, ki je edini pristojen, da zakonito zastopa stečajnega dolžnika.

V primeru obsodbe dolžnika upniki, ki so začeli pregon pred njegovim stečajem, prejmejo potrdilo, ki ga lahko uveljavljajo v okviru vodenja stečaja. Vendar pa izvršba tega potrdila ni mogoča, saj je bila s sklepom o začetku stečajnega postopka dolžniku odvzeta pravica do razpolaganja z vsem svojim premoženjem.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

1. Stečaj

Z objavo stečaja v enem ali več časopisih, ki se distribuirajo v Luksemburgu, so upniki obveščeni o stečaju njihovega dolžnika. Nato morajo v sodnem tajništvu okrožnega sodišča, pristojnega za gospodarske zadeve, vložiti prijavo svojih terjatev z njihovimi dokazili, in sicer v roku, določenem v sklepu o začetku stečajnega postopka. Sodni tajnik jih evidentira in izda potrdilo.

Prijave terjatev morajo biti podpisane in morajo med drugim vključevati ime, priimek, poklic in stalno prebivališče upnikov, znesek terjatve in razloge zanjo ter z njo povezana jamstva oziroma dokazila. Nato se različne prijavljene terjatve preverijo v prisotnosti stečajnega upravitelja, stečajnega dolžnika in stečajnega sodnika.

V okviru tega postopka se lahko v primeru prerekanja upniki pozovejo, da med navzkrižnimi zaslišanji pojasnijo podrobnosti glede svoje terjatve, na primer njeno utemeljenost ali natančni znesek.

Če je stečajni upravitelj ugotovil prisotnost sredstev, ki bi jih bilo mogoče razdeliti med upnike, zadnjenavedene pozove na sejo za predstavitev obračuna, na kateri lahko upniki izrazijo stališče glede načrta razdelitve.

V primeru nezadostnih sredstev se odredi končanje stečajnega postopka.

Če upniki niso zadovoljni z izpolnjevanjem nalog stečajnega upravitelja, se lahko pritožijo pri stečajnem sodniku, ki lahko stečajnega upravitelja po potrebi zamenja.

2. Nadzorovano upravljanje

V okviru nadzorovanega upravljanja morajo upravitelji upnike seznaniti s podrobnostmi o načrtu reorganizacije oziroma unovčenja sredstev.

V takem primeru so lahko upniki povabljeni k predložitvi pripomb. Upniki morajo v 15 dneh od seznanitve z načrtom sodno tajništvo obvestiti o tem, ali se z njim strinjajo ali ne, pri čemer se lahko ta načrt uresniči samo, če se z njim strinja več kot polovica upnikov, katerih terjatve predstavljajo več kot polovico obveznosti.

3. Poravnavni dogovor z upniki

V okviru poravnalnega dogovora z upniki se skliče skupščina upnikov, na kateri lahko ti razpravljajo o predlogih za poravnavni dogovor, ki jih je izdelal pooblaščen sodnik. Upniki morajo v tem okviru prijaviti svoje terjatve in poleg tega navesti, ali se strinjajo s predlogi poravnalnega dogovora ali ne.

Upniki lahko nato med obravnavo za potrditev poravnalnega odgovora tudi navedejo svoje pripombe. Prav tako lahko vložijo pritožbo zoper sodno odločbo o odobritvi poravnalnega dogovora z upniki, če niso bili povabljeni na skupščino upnikov ali če so glasovali proti predlogom poravnalnega dogovora.

4. Prezadolženost

Upniki morajo najprej v fazi dogovorjene poravnave prijaviti svoje terjatve službi za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti. Nato lahko dejavno sodelujejo pri sprejemanju načrta dogovorjene poravnave s strani navedene službe.

Komisija za mediacijo na področju prezadolženosti nato povabi upnike in jim predstavi predloge, pripravljene v okviru dogovorjene poravnave. Najmanj 60% upnikov, katerih terjatve predstavljajo 60 % mase terjatev, mora nato izjaviti, da se strinjajo z načrtom dogovorjene poravnave, da bi se ta lahko štel za sprejetega. Molk upnikov se razlaga kot strinjanje z načrtom.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečajni upravitelj zastopajo tako osebo v stečaju kot tudi njene upnike; v tej dvojni vlogi so ne samo zadolženi, da upravljajo stečajno premoženje, ampak tudi pooblaščen, da kot tožniki ali toženci spremljajo vse tožbe, katerih cilj je ohraniti sredstva, ki jih je treba uporabiti kot jamstvo za upnike, pa tudi povrniti ali povečati to premoženje v skupnem interesu upnikov (pritožbeno sodišče, 2. julij 1880, Pas. 2, str. 49).

Stečajni upravitelj izvaja ukrepe, ki se nanašajo na skupno jamstvo za upnike, ki ga pomeni premoženje stečajnega dolžnika, tj. ukrepe za povrnitev, zavarovanje ali odprodajo tega premoženja (pritožbeno sodišče, 25. februar 2015, Pas. 37, str. 483).

Kar zadeva pogodbe v teku po razglasitvi stečaja, mora stečajni upravitelj odločiti, ali jih je treba odpovedati, ali pa bi bilo bolje, da se, če omogočajo sprostitvev sredstev, njihovo izvajanje nadaljuje za poznejšo izpolnitev obveznosti stečajnega dolžnika.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Vsi upniki morajo svojo terjatev prijaviti ne glede na njeno vrsto in ne glede na to, ali imajo prednostno pravico ali ne. Vendar so iz tega postopka izvzete terjatve zoper stečajno maso, tj. terjatve nastale pozneje in v interesu stečajnega postopka (npr. stroški stečajnega upravitelja, najemnine, zapadle po sklepu o začetku stečajnega postopka itd.).

Terjatve zoper stečajno maso, ki so nastale po začetku postopka v primeru insolventnosti in ki izhajajo iz upravljanja stečajnega postopka oziroma nadaljevanja nekaterih dejavnosti podjetja v stečaju, se plačajo, preden so preostala sredstva razdeljena med upnike stečajne mase. Terjatve zoper stečajno maso se torej vsekakor plačajo prednostno pred drugimi upniki.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

1. Stečaj

V okviru stečajnega postopka se sklep o začetku stečajnega postopka objavi na različne načine (v tisku, z vpisom pri gospodarskem sodišču), s čimer se upnikom stečajnega dolžnika omogoči, da se seznanijo s položajem in se razkrijejo (člen 472 trgovskega zakonika).

Upniki morajo nato v sodnem tajništvu gospodarskega sodišča prijaviti terjatev in predložiti listinske dokaze (člen 496 trgovskega zakonika).

Ustrezen obrazec, s katerim lahko upniki prijavijo terjatev, je na voljo na spletu na naslednjem naslovu: <https://justice.public.lu/fr/creances/declaration-creance.html>.

Terjatve preveri stečajni upravitelj, ki je pooblaščen za vodenje stečajnega postopka in ki jih lahko tudi prereka (člen 500 trgovskega zakonika).

Vsaka prijavljena terjatev, ki se prereka, se predloži sodišču.

Vendar če obstajajo prerokanja, ki zaradi svojega predmeta ne spadajo v pristojnost okrožnega sodišča, pristojnega za gospodarske zadeve, se predložijo pristojnemu sodišču za odločitev po temelju in okrožnemu sodišču, pristojnemu za gospodarske zadeve, da v skladu s členom 504 odloči, do katere višine lahko upnik s prerokano terjatvijo sodeluje v razpravah glede poravnalnega dogovora (člen 502).

2. Poravnalni dogovor z upniki

V okviru poravnalnega dogovora z upniki mora dolžnik, ki vlaga predlog za poravnalni dogovor z upniki, v svoji vlogi navesti identiteto in naslove svojih upnikov ter znesek njihovih terjatev (člen 3 zakona z dne 14. aprila 1886).

Upniki so obveščeni s priporočenim pismom (člen 8 zakona z dne 14. aprila 1886), v katerem so povabljeni, naj se udeležijo skupščine poravnalnega dogovora z upniki.

To vabilo se objavi tudi v tisku.

Med skupščino poravnalnega dogovora z upniki upniki navedejo znesek svojih terjatev.

Kot je bilo pojasnjeno zgoraj, upniki s sodelovanjem pri glasovanju izgubijo svoj prednostni položaj v primerjavi z upniki z zavarovanimi terjatvami (člen 10 zakona z dne 14. aprila 1886).

3. Odlog izvršbe

Na področju odloga izvršbe mora dolžnik tudi priložiti seznam z imeni svojih upnikov, zneskom njihovih terjatev in njihovimi naslovi.

Upniki so na sestanek vabljeni s priporočeno pošto (člen 596 trgovskega zakonika) in z objavo v tisku.

Na sestanku, na katerega so vabljeni, morajo navesti znesek svojih terjatev (člen 597 trgovskega zakonika).

4. Nadzorovano upravljanje

Pri nadzorovanem upravljanju postopek prijave terjatev in priznanja ne obstaja. Dolžnik v svojem predlogu sodišču navede podatke o svojih upnikih.

Te sodišče pozneje obvesti o načrtu reorganizacije ali unovčenja sredstev, ki ga pripravijo upravitelji, ki jih imenuje sodišče.

5. Postopek glede prezadolženosti

Upniki prezadolženega dolžnika morajo v enem mesecu od objave obvestila o skupni poravnavi dolgov v registru **svoje terjatve prijaviti službi za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti**.

Terjatve se prijavijo v skladu s členoma 6 in 7 uredbe Velikega vojvodstva z dne 17. januarja 2014 o izvajanju zakona z dne 8. januarja 2013 o prezadolženosti.

Upnikom je na voljo [vzorec prijave](#).

Komisija za mediacijo preuči dopustnost prijavljenih terjatev.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Temeljno načelo v stečajnem pravu je, da mora vsak upnik prejeti enak delež, sorazmeren z zneskom njegove terjatve.

Nekateri upniki z zavarovanimi ali prednostnimi terjatvami so poplačani prvi.

Prednostni upniki se razvrstijo po zakonskem vrstnem redu v skladu z javnim redom (najemodajalci nepremičnin, hipotekarni upniki, upniki z zastavnimi pravicami na poslovnih sredstvih in zlasti uprava za javne prihodke v širšem pomenu besede).

Na splošno se stečajni upravitelj sklicuje na člene od 2096 do 2098, 2101 in 2102 civilnega zakonika (*Code civil*).

Stečajni upravitelj mora preveriti vsak primer posebej, pri tem pa upoštevati zakonske določbe in sodno prakso.

Neto sredstva, ki so na voljo nezavarovanim upnikom, se razdelijo sorazmerno v skladu s prvim odstavkom člena 561 trgovskega zakonika.

Ko je stečajni upravitelj seznanjen z zneskom nagrad, ki jih je določilo sodišče, ko je razvrstil prednostne upnike in ko pozna preostali znesek, ki ga je treba razdeliti med nezavarovane upnike, pripravi načrt razdelitve sredstev in ga najprej predloži stečajnemu sodniku. Stečajni upravitelj v skladu s členom 533 trgovskega zakonika s priporočenim pismom povabi vse upnike na predstavitev obračuna, vabilu pa priloži kopijo načrta razdelitve sredstev.

Stečajni dolžnik mora biti vabljen s pozivom sodnega izvršitelja ali z objavo v luksemburškem časopisu.

Razen če eden od upnikov ne izpodbija predstavitve obračuna stečajnega upravitelja, stečajni upravitelj predloži zapisnik o predstavitvi obračuna, sestavljen na podlagi načrta razdelitve sredstev, v podpis stečajnemu sodniku in sodnemu tajniku.

Po predstavitvi obračuna stečajni upravitelj poplača upnike.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

1. Stečaj

V primeru stečajnega postopka lahko stečajni upravitelj, ko so plačila izvedena, vloži predlog za končanje postopka, ki mu sledi sklep o končanju postopka, s katerim se, kot pove že njegovo ime, konča stečajni postopek.

V skladu s členom 536 trgovinskega zakonika upniki ne morejo več začeti postopka proti stečajnemu dolžniku, za katerega ni bilo ugotovljeno, da je stečaj povzročil z goljufijo ali nevestnim poslovanjem, razen če se njegov finančni položaj izboljša v sedmih letih po sklepu o končanju postopka zaradi nezadostnih sredstev.

Na podlagi člena 586 trgovinskega zakonika lahko stečajni dolžnik, ki v celoti poplača vse dolgovane zneske v smislu glavnice, obresti in stroškov, doseže povrnitev pravic, tako da pri vrhovnem sodišču (*Cour supérieure de justice*) vloži predlog v zvezi s tem.

2. Poravalni dogovor z upniki, odlog plačila, nadzorovano upravljanje

V primeru poravnalnega dogovora z upniki, odloga plačila in nadzorovanega upravljanja se z odločbo, s katero sodišče odobri predlagani ukrep, konča postopek.

Sodišče lahko stečajnemu dolžniku naloži civilne in kazenske sankcije.

Če sodišče ugotovi, da je stečaj posledica hudih in očitnih napak stečajnega dolžnika, lahko prepove opravljanje gospodarske dejavnosti bodisi neposredno bodisi prek druge osebe. Ta prepoved vključuje tudi prepoved opravljanja funkcije, ki vključuje pooblastilo za odločanje v družbi.

Med drugimi civilnimi sankcijami obstajajo pri stečaju gospodarskih družb možnost, da se stečaj razširi na vodilno osebo gospodarske družbe, ter možnosti tožbe na podlagi členov 1382 in 1383 civilnega zakonika (splošna pravna odgovornost) ter na podlagi členov 59 in 192 zakona o gospodarskih družbah.

Stečajnemu dolžniku se lahko naložijo tudi kazenske sankcije (zaradi povzročitve stečaja z goljufijo ali nevestnim ravnanjem).

Pri poravnalnem dogovoru z upniki mora oseba, ki je bila upravičena do tega postopka, poplačati svoje upnike, če se njen finančni položaj izboljša (člen 25 zakona z dne 14. aprila 1886 o poravnalnem dogovoru z upniki za preprečitev stečaja).

Poravalni dogovor z upniki nima učinka v zvezi z naslednjimi dolgovi:

davki in drugimi državnimi dajatvami;

terjatvami, zavarovanimi s prednostnimi pravicami, hipotekami ali zastavami;

terjatvami iz preživninskih obveznosti.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Po končanju postopka v primeru insolventnosti upniki, če so na voljo sredstva, prejmejo celotni znesek oziroma del zneska svoje terjatve v skladu s pogoji razdelitve, uporabljenimi v sklepu o končanju postopka.

Če za stečajnega dolžnika ni bilo ugotovljeno, da je stečaj povzročil z goljufijo ali nevestnim poslovanjem, upniki ne morejo več začeti postopka proti njemu, razen če se njegov finančni položaj izboljša v sedmih letih po sklepu o končanju stečajnega postopka.

Upniki lahko tudi vložijo tožbo na podlagi členov 1382 in 1383 civilnega zakonika in tako uveljavljajo splošno pravno odgovornost vodilnega oseba stečajnega dolžnika ali tožbo na podlagi členov 59 in 192 zakona o gospodarskih družbah (odgovornost članov upravnega odbora in poslovodij v okviru izvajanja njihovega mandata).

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški v zvezi s predlogom za začetek stečajnega postopka so del stroškov stečajne mase.

Ker so to stroški, nastali v interesu stečajnega postopka, se plačajo iz stečajnega premoženja, preden stečajni upravitelj razdeli preostala sredstva različnim upnikom.

V členih 1 in 2 zakona z dne 29. marca 1893 o pravni pomoči in postopku za poplačilo so določeni različni stroški, ki lahko izhajajo iz formalnosti, zahtevanih s postopkom v primeru insolventnosti, in določen je vrstni red njihovega plačila v primeru nezadostnih sredstev.

Pristojno okrožno sodišče določi nagrade stečajnega upravitelja na podlagi uredbe Velikega vojvodstva z dne 18. julija 2003.

Stečajni upravitelj mora okrožnemu sodišču, pristojnemu za gospodarske zadeve, predložiti svoj stroškovnik, pri čemer se opre na izterjana sredstva.

Člen 536-1 trgovinskega zakonika v drugem odstavku določa, da stroške in nagrade v zvezi s stečajem, ki se je končal zaradi nezadostnih sredstev, vnaprej plača uprava za register pod pogoji, določenimi z zakonom z dne 29. marca 1893 o pravni pomoči in postopku za poplačilo.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

1. Stečaj

S sklepom o začetku stečajnega postopka je lahko kot datum ustavitve plačil stečajnega dolžnika določen datum pred izdajo tega sklepa. Vendar je lahko ta datum največ šest mesecev pred tem sklepom.

Zaradi zaščite interesov upnikov se obdobje od ustavitve plačil do sklepa o začetku stečajnega postopka šteje za „**obdobje izpodbijnosti**“.

Nekatera dejanja, opravljena v tem obdobju, ki bi lahko bila v škodo pravicam upnikov, so **nična in brez učinka**. To so zlasti:

vsa dejanja, ki se nanašajo na premično ali nepremično premoženje, ki bi ga stečajni dolžnik odsvajil brezplačno ali po ceni, ki je očitno nižja od vrednosti zadevnega premoženja;

vsa plačila, izvedena v gotovini ali z nakazilom, prodajo, pobotom ali kako drugače, za dolgove, ki še niso zapadli;

vsa plačila, izvedena drugače kot v gotovini ali z menicami, za zapadle dolgove;

vse hipoteke ali druge stvarne pravice, ki jih dolžnik odobri za dolgove, nastale pred ustavitvijo plačil.

Pri drugih dejanjih pa načelo ničnosti ni samodejno.

Tako se lahko nekatera **plačila, ki jih stečajni dolžnik izvrši** za zapadle dolgove, in vsa druga dejanja proti plačilu, izvedena v obdobju izpodbijnosti, razglasijo za nična, če se izkaže, da so tretje osebe, ki so prejele plačila ali so poslovale s stečajnim dolžnikom, **vedele, da je ta v položaju ustavitve plačil**.

Če upnik ve, da njegov dolžnik ne more izpolnjevati svojih obveznosti, ne sme poskušati doseči prednostne obravnave v škodo drugih upnikov.

Zakonito pridobljene **hipotekarne in prednostne pravice** se lahko vpišejo do dneva sklepa o začetku stečajnega postopka. Vendar se lahko vpisi, izvedeni v **desetih dneh pred obdobjem ustavitve plačil** ali pozneje, razglasijo za nične, če je od ustanovitve hipoteke do njenega vpisa preteklo več kot 15 dni.

Nazadnje, vsa **dejanja ali plačila, izvedena z namenom goljufanja upnikov**, tj. ki jih je dolžnik izvedel zavedajoč se škode, ki jo bo povzročil upniku (tj. z zmanjšanjem mase, ob neupoštevanju vrstnega reda terjatev itd.), se štejejo za nična, ne glede na datum, ko so bila izvedena.

Pojem obdobja izpodbijnosti se ne uporablja za **pogodbe o finančnih jamstvih** in v primeru **prihodnjih terjatev, odstopljenih subjektu za listinjenje**.

2. Poravalni dogovor z upniki

Dolžnik med postopkom za doseg poravnalnega dogovora z upniki ne sme ničesar odtujiti, obremeniti s hipoteko ali se obvezati brez dovoljenja pooblaščenega sodnika.

3. Nadzorovano upravljanje

Od datuma odločbe o imenovanju pooblaščenega sodnika za popis premoženja podjetja trgovec ne sme odtujiti, ustanoviti zastavne pravice ali hipoteke, se obvezati ali prejeti premoženjskih sredstev brez pisnega dovoljenja pooblaščenega sodnika.

Navesti je treba tudi, da so z zakonom o nadzorovanem upravljanju določene kazenske sankcije za trgovca, ki bi prikri del svojih sredstev ali prikazal pretiran znesek svojih obveznosti ali ki bi dopustil ukrepanje upnikov s pretiranimi terjatvami.

4. Prezadolženost

Sodnik lahko po potrebi imenuje osebe, odgovorne za pomoč na socialni ravni, ravni izobraževanja ali upravljanja financ, s čimer se zagotovi, da se del dohodkov, ki se ne nameni za poplačilo dolgov, uporabi za namene, za katere je predviden.

Te osebe so pri izpolnjevanju svoje naloge pooblaščen, da sprejmejo vse ukrepe za preprečitev, da ta del dohodkov ne bi bil uporabljen za običajni namen ali da bi bili interesi dolžnikovega gospodinjstva oškodovani.

Zadnja posodobitev: 29/10/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Madžarska

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek v primeru insolventnosti za pravne osebe je urejen z zakonom XLIX iz leta 1991 o stečajnih in likvidacijskih postopkih (stečajni zakon).

Stečajni zakon ureja dve vrsti postopkov v primeru insolventnosti, in sicer stečajni in likvidacijski postopek.

Stečajni postopek je postopek reorganizacije, katerega namen je, da se insolventnemu dolžniku odobri odlog plačil, da sklene prostovoljni dogovor in da skuša skleniti tak dogovor za ponovno vzpostavitev solventnosti.

Likvidacijski postopek je postopek, katerega namen je, da upniki v skladu s posebnimi pravili dobijo zadoščenje, če insolventni dolžnik preneha in nima pravnega naslednika, in sicer v postopku, namenjenem razdelitvi celotnega premoženja v dolžnikovi stečajni masi med upnike. Vendar je treba likvidacijski postopek prekiniti, če je dolžnik v celoti plačal svoj dolg in stroške postopka ali če je bil z njegovimi upniki sklenjen prostovoljni dogovor o pogojih za poravnavo dolgov, ki ga je odobrilo sodišče.

Zakoni, ki urejajo madžarske podružnice podjetij s sedežem v tujini, organizacije civilne družbe in podjetja v finančnem sektorju (kreditne institucije, finančna podjetja, zavarovalnice, investicijska podjetja in javna skladišča), na primer vključujejo posebna pravila o odstopanju.

Stečajni postopki se ne uporabljajo za podjetja v finančnem sektorju, vendar pa imajo nadzorni organi možnost posredovanja že v zgodnjih fazah morebitnega poslabšanja finančnega položaja teh podjetij, da bi preprečili insolventnost, poleg tega pa je treba za zaščito strank in njihovo kompenzacijo ustanoviti sklade (sklad za poravnavo škode, sklad za zaščito vlagateljev, jamstveni sklad za vloge).

Pri podjetjih v finančnem sektorju lahko madžarska nacionalna banka v skladu s svojimi pristojnostmi finančnega nadzornega organa sodišču predloži predlog za likvidacijo, potem ko jim prekliče dovoljenje za opravljanje takih dejavnosti.

Zakon o organizacijah civilne družbe vsebuje nekatera pravila o odstopanju glede stečajnih in likvidacijskih postopkov v zvezi z organizacijami civilne družbe (združenji, fundacijami), sicer pa se uporabljajo določbe zakona o stečaju.

Postopek za poplačilo dolgov fizičnih oseb (osebni stečaj)

Zakon CV iz leta 2015 o poplačilu dolgov fizičnih oseb je začel veljati 1. septembra 2015. Namen zakona je poleg zagotavljanja stečajne zaščite s sodelovanjem med dolžnikom in njegovimi upniki določiti pravni okvir za poravnavo dolgov. Zakon ščiti predvsem hipotekarne dolžnike, zlasti tiste z dolgoročno zaostalimi plačili, tiste, ki so zadolženi pri več upnikih, in tiste, katerih stanovanjsko lastnino ogroža prisilna prodaja.

Postopek se začne kot izvensodni postopek in ga usklajuje prvi hipotekarni posojilodajalec. Stečajni postopek na sodišču se začne, če se ne doseže izvensodna poravnava. Namen sodnega postopka je prav tako najprej doseči dogovor, če pa do tega ne pride, sodišče določi pogoje za poravnavo dolga.

Vlada je ustanovila državno službo za insolventnost družine. Ta organizacija ima pomembno vlogo v postopkih za poplačilo dolgov. Služba za insolventnost družine preverja, ali dolžnik izpolnjuje zakonske zahteve, vodi državno evidenco podatkov o postopkih in zaposluje družinske upravitelje. Družinski upravitelji za sodišče opravljajo pripravljalne in skupne naloge v postopku za poplačilo dolgov pred sodiščem, izvršujejo sodne odločbe, podpirajo dolžnika, nadzirajo vodenje dolžnikovega gospodinjstva, prodajajo sredstva dolžnika s tržno vrednostjo in poplačajo upnike.

Izid uspešnega postopka za poplačilo dolgov je, da dolga, ki se odplača v postopku, pozneje ni mogoče terjati od dolžnika in da upniki prejmejo določen delež svoje terjatve v predvidljivem času.

Za postopke za poplačilo dolgov fizičnih oseb še ne velja obveznost priglasitve v skladu z Uredbo (EU) št. 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta.

V skladu z zakonom o stečaju lahko organizacija dolžnica s soglasjem svojega glavnega organa odločanja začne **stečajni postopek**, pri čemer uporabi obrazec – v tem postopku je pravno zastopanje obvezno. Dolžnik take vloge ne sme predložiti, če je v tekočem stečajnem postopku ali če je bila na prvi stopnji sprejeta odločba, s katero je bila odrejena likvidacija dolžnika. Pogoji in roki za dopustnost vložitve ponovne vloge za začetek stečajnega postopka so poplačilo terjatev upnika, ki so obstajale ali nastale med prejšnjim stečajnim postopkom, iztek obdobja dveh let od konca prejšnjega stečajnega postopka ali, če je bila prejšnja vloga po uradni dolžnosti zavrnjena, iztek enoletnega obdobja od sporočila o pravnomočni odredbi v navedeni zadevi.

Praviloma se lahko zoper dolžnika, ki je insolventen, **likvidacijski postopek** uvede na zahtevo dolžnika ali njegovih upnikov, v nekaterih primerih, določenih v zakonu o stečaju, pa ga lahko po uradni dolžnosti uvede tudi sodišče. Zakon o stečaju izrecno določa, kdo lahko sproži likvidacijski postopek, in ureja pravila za uvedbo postopka bodisi na zahtevo bodisi po uradni dolžnosti.

Obe vrsti postopka sta **kolektivna postopka za poplačilo dolgov**, saj morajo dolžnikovi upniki sodelovati v postopku in med tem postopkom ne smejo zahtevati, da se njihovi zahtevki izvršijo na drug način ali v drugih postopkih zoper dolžnika.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek:

stečajni postopek lahko predlaga direktor dolžnika, zastopanje s strani odvetnika ali pravnega zastopnika pa je obvezno.

Zoper dolžnika se lahko uvede samo en stečajni postopek naenkrat, pri čemer v zvezi z njim ne sme potekati postopek likvidacije. Obnovljen stečajni postopek se lahko začne šele, ko je dolžnik poravnal svoje dolgove iz prejšnjega postopka in če od takrat še nista minili dve leti. Če je sodišče zaradi formalnih napak po uradni dolžnosti zavrnilo predhodni stečajni postopek, se v enem letu po tem ne sme začeti noben obnovljen stečajni postopek.

Likvidacijski postopek

Likvidacijski postopek lahko uvedejo dolžnik, upnik ali upravitelj, ki je sodeloval v prejšnjem postopku prostovoljnega prenehanja, v primerih, določenih z zakonom, pa tudi sodišče ali upravni organ. Sodišče na primer uvede likvidacijski postopek, če v stečajnem postopku ni bil dosežen prostovoljni dogovor ali če sodišče prenehanje podjetja, ki resno krši zakon, odredi na podlagi svojih pooblastil za pravni nadzor, ki jih ima kot gospodarsko sodišče.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Dolžnikovo premoženje v stečajni masi je vsota vseh osnovnih sredstev in kratkoročnih sredstev v smislu računovodske zakonodaje.

Vsako povečanje sredstev med stečajnim postopkom prav tako postane del stečajne mase.

Dolžnik zadrži pravice v zvezi z upravljanjem stečajne mase, vendar jo upravlja pod nadzorom upravitelja. V likvidacijskem postopku dolžnik ne zadrži pravic v zvezi z upravljanjem stečajne mase, saj se te prenesejo na likvidacijskega upravitelja. Likvidacijski upravitelj je pravni zastopnik organizacije dolžnice, ki prijavi in oceni zahtevke upnikov, unovči premoženje in izkupiček razdeli upnikom pod nadzorom sodišča.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Dolžnik v stečajnih in likvidacijskih postopkih je lahko v smislu zakona o stečaju gospodarski subjekt, naveden v tem zakonu. Stečajni postopek začne dolžnik, ki lahko med postopkom nadaljuje svoje gospodarske dejavnosti. Izvršni direktorji in lastniki dolžnika niso omejeni pri uveljavljanju svojih pravic, vendar jih lahko uveljavljajo le tako, da ne kršijo pravic, ki so z zakonom dodeljene upravitelju. Dolžnik prijavi in razvrsti terjatve v sodelovanju z upraviteljem, s katerim sodeluje tudi pri pripravi programa in predloga za pogajanja o poravnavi, da bi dosegel poravnavo, usmerjeno v ponovno vzpostavitev ali ohranitev solventnosti. Poravnava vključuje dogovor med dolžnikom in upniki o pogojih poravnave dolga ter o vseh drugih zadevah, ki se jim zdijo pomembne za reorganizacijo.

Do začetka stečajnega ali likvidacijskega postopka **upnik** pomeni osebo z zapadlimi denarnimi terjatvami ali terjatvami, izraženimi v denarju, ki temeljijo na pravno močni in izvršljivi odločbi sodišča ali javnega organa ali ki jih dolžnik prizna ali ne izpodbija. V stečajnem postopku upnik pomeni tudi vsako osebo, katere terjatve, ki zapadejo med stečajnim postopkom ali pozneje, je prijavil upravitelj, ali vsako osebo, katere terjatve je prijavil likvidacijski upravitelj v likvidacijskem postopku.

Upravitelj v stečajnem postopku je pravna oseba, ki jo imenuje sodišče in je pooblaščen za opravljanje nalog stečajnega upravitelja. Upravitelj mora imenovati svojega zaposlenega, ki ima ustrezne kvalifikacije za opravljanje dejavnosti upravitelja. Dolžnost te osebe je, da spremlja dolžnikove gospodarske dejavnosti z namenom dogovora o poravnavi, pri čemer mora upoštevati interese upnikov, prijavi terjatve upnikov, sodeluje pri pripravi predloga za poravnavo in sopolpiše zapisnik sklepov, sprejetih na pogajanjih o poravnavi.

Likvidacijski upravitelj pomeni likvidacijsko organizacijo (pravno osebo, pooblaščen za opravljanje nalog stečajnega upravitelja), ki jo imenuje sodišče ter ki je pravni zastopnik organizacije v likvidaciji in hkrati zagotavlja spoštovanje interesov upnikov ter opravlja zakonsko predpisane naloge. Zakonodaja za likvidacijske organizacije predpisuje stroge osebne in strokovne zahteve, vključno z rednim strokovnim usposabljanjem.

Likvidacijska organizacija imenuje stečajnega upravitelja za opravljanje nalog likvidacijskega upravitelja.

Imeni likvidacijske organizacije in stečajnega upravitelja se vpišeta v sodni register pravnih oseb.

Stečajni in likvidacijski postopki so nepravdni civilni postopki pred sodiščem. V zadevah, ki niso urejene z zakonom o stečaju, se uporabljajo pravila zakonika o civilnem postopku, pri čemer veljajo odstopanja, ki izhajajo iz posebnosti nepravdnega postopka. Stečajni postopek odredi sodišče, likvidacijski postopek pa sodišče odredi, ker je dolžnik razglašen za insolventnega ali v drugih primerih, določenih z zakonom, ali na podlagi zahteve drugega sodišča, javnega organa ali upravitelja. Na začetku postopka sodišče imenuje upravitelja ali likvidacijskega upravitelja s seznama likvidacijskih upraviteljev. Ko se začne likvidacijski postopek, sodišče na zahtevo upnikov imenuje likvidacijskega upravitelja s pristojnostjo začasnega upravitelja, ki nadzoruje dejavnosti dolžnika, dokler se ne odredi likvidacija.

O ugovorih, vloženih zoper morebitne nezakonite ukrepe ali opustitve upravitelja ali likvidacijskega upravitelja, odloča sodišče, ki v primeru nezakonitega ukrepa ali opustitve od upravitelja ali likvidacijskega upravitelja zahteva, naj svoje dejavnosti opravlja v skladu z zakonom. Če upravitelj ali likvidacijski upravitelj to zahtevo krši, ga sodišče umakne iz postopka in imenuje novega upravitelja ali likvidacijskega upravitelja.

V stečajnem postopku je dolžnik upravičen do stečajne zaščite, izvršilni postopek se začasno ustavi, dolžniku pa se odobri odlog plačila ali moratorij na plačilo predhodno nastalih dolgov.

Če večina, predpisana z zakonom o stečaju, sprejme prostovoljni dogovor in je ta v skladu z zakonskimi zahtevami, sodišče dogovor odobri in ta postane za dolžnika zavezujoč.

Če se tak dogovor ne sklene, sodišče po uradni dolžnosti odredi likvidacijo dolžnika.

Sporazum med dolžnikom in upniki se lahko doseže tudi v likvidacijskem postopku. Sodišče določi datum pogajanj o poravnavi v okviru likvidacijskega postopka in odobri prostovoljni dogovor, če so rezultati glasovanja o njem ugodni in če je v skladu z zakonodajo. Pogoji za odobritev prostovoljnega dogovora v likvidacijskem postopku so, da bo dolžnik prek dogovora odpravil svojo insolventnost, da bodo prednostne terjatve poravnane ali da je na voljo kritje za take terjatve.

Sodišče odloča, kdaj se stečajni ali likvidacijski postopek registrira kot zaključen, ali o ustavitvi postopka.

Če se likvidacijski postopek zaključi brez pravnega naslednika dolžnika, gospodarsko sodišče po uradnem obvestilu sodišča dolžnika, ki je z likvidacijo prenehal poslovati, izbriše iz poslovnega registra, organizacijo civilne družbe pa iz registra organizacij civilne družbe.

V likvidacijskem postopku je izplačilo plač zaposlenih zagotovljeno s sredstvi iz plačnega jamstvenega sklada, pri čemer veljajo pogoji iz zakona o plačnem jamstvenem skladu.

Pravne posledice začetka postopka:

V stečajnem postopku sodišče v skladu z zakonom o stečaju na zahtevo dolžnika sprejme ukrepe za objavo takojšnjega **začasnega odloga plačil** v gospodarskem vestniku. Nato se preuči vsebina zahtevka, pri čemer sodišče v primerih, določenih z zakonom, po uradni dolžnosti sprejme odločitev o njegovi zavrnitvi, v drugih primerih pa se odloči odrediti stečajni postopek. Stečajni postopek se začne z objavo te odredbe v gospodarskem vestniku. Zaradi začetka stečajnega postopka je dolžnik upravičen do **odloga plačil** za poravnavo denarnih terjatev do 0:00 na drugi delovni dan, ki sledi 120. dnevu (z nekaj izjemami), moratorij pa se lahko podaljša celo za do 365 dni. V obdobju odloga plačila se lahko izvede le plačilo terjatev, navedenih v pravnem aktu, pri čemer ni pravnih posledic, povezanih z neizpolnitvijo ali zamudo pri izpolnitvi plačilnih obveznosti, izterjava denarnih terjatev do dolžnika pa se začasno ustavi, tako da dolžnik dobi realno priložnost za pripravo programa za ponovno vzpostavitev solventnosti in poravnavo svojih dolgov.

Če sodišče razglasi, da je dolžnik insolventen iz katerega koli **razloga za insolventnost**, opredeljenega s pravnim aktom, se likvidacija dolžnika odredi z odredbo, po začetku njene veljavnosti pa se z odredbo, ki se objavi v gospodarskem vestniku in vsebuje tudi poziv upnikom, naj prijavijo svoje terjatve, imenuje likvidacijski upravitelj. Ko se odredi likvidacijski postopek, lastninske pravice prenehajo, s čimer se zaščitijo sredstva v stečajni masi, od datuma začetka likvidacije pa lahko pravne dokumente v zvezi z dolžnikovim premoženjem predloži le likvidacijski upravitelj, ki deluje kot zastopnik dolžnika. Na dan začetka likvidacije potečejo (zapadejo) vsi dolgovi gospodarskega subjekta.

Cilj likvidacije je celotno dolžnikovo premoženje razdeliti med njegove upnike, prekiniti pa je treba celo izvršilne postopke zoper premoženje, ki je predmet likvidacijskega postopka. Pravdni in nepravdni postopki, ki so se začeli pred začetkom likvidacije, se nadaljujejo pred sodiščem, ki je prejelo vlogo. Po

začetku likvidacije se lahko vsaka denarna terjatev, ki se nanaša na sredstva iz stečajne mase, uveljavlja le v likvidacijskem postopku. Vsaka omejitev odtujitve in obremenitve, ki velja za nepremičnino ali druga sredstva dolžnika, preneha na dan začetka likvidacije, medtem ko pravice do ponovnega odkupa, možnosti nakupa in zastavne pravice prenehajo, ko se sredstvo proda. Upravičena oseba si lahko do začetka likvidacije svojo terjatev poplača z zavarovanjem, ki ga je zagotovil dolžnik, po tem pa mora preostali znesek predati likvidacijskemu upravitelju.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Med likvidacijskim postopkom lahko vsak upnik uveljavlja terjatev do dolžnika samo s prijavo v postopek, zunaj sodni pobot pa se ne sme začeti, razen če gre za pobot zaradi predčasnega prenehanja, ki se uporabi na podlagi mednarodnih trgovinskih konvencij. Če med upnikom in dolžnikom še teče predhodna tožba, lahko upnik pobota vse zahtevke, ki se uveljavljajo v tožbi zoper njegov dolg do dolžnika.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Začetek likvidacijskega postopka sam po sebi nima pravnega učinka, ki bi povzročil prekinitev pogodb, ki jih je predhodno sklenil dolžnik. Pogodbe je mogoče prekiniti v okviru postopka; v primeru stečajnega postopka se prekinejo pod nadzorom upravitelja, v primeru likvidacijskega postopka pa likvidacijski upravitelj pogodbe prekine kot pravni zastopnik dolžnika. Likvidacijski upravitelj ima pravico prekiniti pogodbe s takojšnjim učinkom ali jih odpovedati.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Premoženje dolžnika ne more biti predmet izvršbe, zastavni upnik ne more prodati zastavne pravice, dolgovi pa se poravnajo v okviru likvidacijskega postopka.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Predhodno vložene tožbe zaključijo sodišče, pri katerem je bila predhodno vložena vloga. Če dolžnik v tožbi ni uspel, uspešna stranka sodeluje kot upnik v likvidacijskem postopku. Če je bil dolžnik v tožbi uspešen, se vsa materialna ali finančna sredstva, ki so mu dolgovana, vključijo v stečajno maso. Zakon o stečaju na več mestih določa, da je zagotavljanje informacij upnikom naloga upravitelja ali likvidacijskega upravitelja.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniki lahko sestavijo upniške odbore ali izvolijo predstavnika upnikov, s katerim se mora likvidacijski upravitelj posvetovati, ga obveščati in od njega pridobiti tiho ali izrecno soglasje za nekatere ukrepe.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Likvidacijski upravitelj lahko dolžnikovo premoženje proda kupcu, ki je v javnem prodajnem postopku na nadzorovanem spletnem prodajnem portalu predložil najboljšo ponudbo.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Dolgove, ki so nastali pred postopkom, in dolgove, ki nastanejo po začetku postopka v primeru insolventnosti, lahko upnik uveljavlja tako, da svoje terjatve prijavi kot upnik v stečajnem postopku ali likvidacijskem postopku.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Stečajni upravitelj (upravitelj v stečajnem postopku ali likvidacijski upravitelj v likvidacijskem postopku) prijavi terjatve upnikov, sporne zahtevke pa predloži sodišču, ki vodi stečajni ali likvidacijski postopek za odločbo.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Likvidacijski upravitelj izkupiček od prodaje zastavne pravice – po odštetu določenih izdatkov – uporabi za plačilo zastavnemu upniku. Preostali znesek se razdeli upnikom glede na razdelitev premoženja ob upoštevanju razvrstitve za poplačilo upnikov, določene z zakonom o stečaju, in na podlagi vmesne likvidacijske bilance stanja ali končne likvidacijske bilance stanja.

Po prodaji drugih sredstev se lahko izkupiček razdeli po sprejetju vmesne ali končne likvidacijske bilance stanja, pri čemer se upoštevatata razdelitev premoženja, ki jo je odobrilo sodišče, in razvrstitve za poplačilo upnikov, določena z zakonom o stečaju.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Dolžnik lahko v stečajnem postopku ali likvidacijskem postopku z upniki sklene prostovoljni dogovor. Če je dogovor v skladu z zakonodajo, ga sodišče odobri in razglasi, da je postopek zaključen. V tem primeru dolžnik posluje naprej. Terjatve upnikov se poplačajo na način in v obsegu, določenem v dogovoru, dolžniku pa ni treba plačati nobenega zneska, ki presega dogovorjeni znesek.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

V stečajnem postopku, ki se zaključuje s prostovoljnim dogovorom, ki ga odobri sodišče, se terjatve upnikov poravnajo, kot je določeno v dogovoru in v skladu s časovnim razporedom, določenim v dogovoru. Če dolžnik ne spoštuje dogovora, lahko upniki vložijo izvršilni postopek ali začnejo likvidacijski postopek proti dolžniku.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Upniki plačajo takso za registracijo. Za vložitev predloga za postopek v primeru insolventnosti (stečajni postopek, likvidacijski postopek) se plača taksa. Sicer vse stroške krije dolžnik.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Likvidacijski upravitelj ali upniki lahko izpodbijajo take transakcije, tako da vložijo predlog, in lahko zahtevajo, da se transakcija razglasi za neveljavno. Vsa sredstva, ki se tako vrnejo dolžniku, pomenijo povečanje stečajne mase.

Likvidacijski upravitelj ali upniki lahko vložijo tožbe zoper nekdanje direktorje dolžnika za dejavnosti, ki so škodovale interesom upnikov, ker nekdanji direktorji pri opravljanju svojih vodstvenih funkcij niso upoštevali interesov upnikov, ko je nastala nevarnost insolventnosti, ki je povzročila zmanjšanje premoženja gospodarskega subjekta, ali so onemogočili polno poravnavo terjatev upnikov ali niso poravnali okoljskih dajatev. Če se to dokaže, mora nekdanji direktor dolžnika upnikom plačati odškodnino za tako nastalo škodo.

Zadnja posodobitev: 15/01/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Malta

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe) in stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

V skladu z nacionalnim pravom je mogoče opredeliti dve obliki oseb, za katere se lahko uporabi postopek zaradi insolventnosti, in sicer osebne družbe in gospodarske subjekte. Zanje se uporabljajo različne ureditve. Osebne družbe je mogoče nadalje razdeliti na družbe z neomejeno odgovornostjo (*en nom collectif*), komanditne družbe (*en commandite*) in družbe z omejeno odgovornostjo.

Postopek zaradi insolventnosti se lahko uvede zoper vse zgoraj navedene (fizične in pravne) osebe, vendar se zanje uporabljajo različni postopki, pravila in zakonodaja. Stečajni postopek (poglavje 13 malteške zakonodaje) se namreč lahko uvede zoper družbe z neomejeno odgovornostjo, komanditne družbe in gospodarske subjekte. V stečajnem postopku se družbe z neomejeno odgovornostjo in komanditne družbe za vse namene obravnavajo kot gospodarski

subjekti. Izraz „gospodarski subjekt“ je v poglavju 13 opredeljen kot vsaka oseba, ki poklicno izvaja gospodarske dejavnosti v svojem imenu, vključuje pa vse osebne družbe.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Postopek prisilne poravnave se lahko uvede zoper kapitalske družbe v skladu s členu od 327 do 329B poglavja 386 zakona o gospodarskih družbah iz leta 1995.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Kapitalska družba lahko na podlagi sklepa skupščine delničarjev, upravnega odbora, morebitnih imetnikov zadolžnic, upnikov ali morebitnih vlagateljev pri sodišču vložijo predlog za začetek postopka prenehanja družbe in njeno likvidacijo, če ta ne more plačati svojih dolgov. V skladu s členom 214(2)(a)(ii) poglavja 386 se opravi naslednji preskus:

Za kapitalsko družbo se šteje, da ne more plačati svojih dolgov:

(a) če je njen dolg ostal v celoti ali delno neporavnan po štiriindvajsetih tednih od izvršitve izvršilnega naslova zoper kapitalsko družbo na podlagi katerega koli od izvršilnih dejanj iz člena 273 zakonika o organizaciji in civilnem postopku ali

(b) če se sodišču dokaže, da kapitalska družba ne more plačati svojih dolgov, pri čemer je treba upoštevati tudi njene pogojne in morebitne obveznosti. Sodišče bo strankam omogočilo, da navedejo svoje argumente, in na koncu odloči, ali so pogoji za insolventnost izpolnjeni; v tem primeru bo sodišče sprejelo sklep o prenehanju družbe, za datum nastopa insolventnosti pa se bo štel datum vložitve predloga pri sodišču v skladu s členom 223 poglavja 386. Sodišče lahko v obdobju od sprejetja sklepa o prenehanju družbe v primeru insolventnosti do vložitve predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti pri sodišču kadar koli imenuje začasnega upravitelja in mu naloži upravljanje premoženja ali poslovanja družbe, kakor je navedeno v sklepu sodišča o imenovanju začasnega upravitelja. Začasni upravitelj opravlja to funkcijo do sprejetja sklepa o likvidaciji ali zavrnitve predloga za likvidacijo, razen če pred tem odstopi ali ga sodišče na podlagi utemeljenega razloga razreši.

Insolventnost – prostovoljna likvidacija na predlog upnikov

Poleg zgoraj navedenega lahko kapitalska družba preneha prostovoljno, če direktorji menijo, da premoženje družbe ne zadostuje za pokritje obveznosti, pa se skliče sestanek upnikov, na katerem se imenuje upravitelj v postopku zaradi insolventnosti (in/ali likvidacijski odbor), ki ga pooblastijo upniki in ki je zadolžen za likvidacijo družbe brez uvedbe sodnih postopkov. Pravila v zvezi s tem so določena v členu 277 in naslednjih poglavja 386.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Če kapitalska družba ne more plačati svojih dolgov ali je zelo verjetno, da jih ne bo mogla plačati, lahko družba na podlagi izrednega sklepa, direktorji na podlagi sklepa upravnega odbora ali upniki družbe, ki predstavljajo več kot polovico vrednosti terjatev do družbe, pri sodišču vložijo predlog za začetek postopka prisilne poravnave (postopek sanacije v skladu s členom 329B poglavja 386). Kot v zgornjem primeru se šteje, da kapitalska družba ne more plačati svojih dolgov:

(a) če je njen dolg ostal v celoti ali delno neporavnan po štiriindvajsetih tednih od izvršitve izvršilnega naslova zoper kapitalsko družbo na podlagi katerega koli od izvršilnih dejanj iz člena 273 zakonika o organizaciji in civilnem postopku ali

(b) če se sodišču dokaže, da kapitalska družba ne more plačati svojih dolgov, pri čemer je treba upoštevati tudi njene pogojne in morebitne obveznosti. Sodišče odloči o uvedbi postopka prisilne poravnave, pri čemer izda sklep o sanaciji družbe v dvajsetih delovnih dneh od predložitve zahtevka sodišču za upravljanje poslovanja družbe v obdobju, ki ga določi sodišče (trenutno to obdobje traja eno leto in se lahko podaljša še za eno leto, vendar bo glede na spremembe, ki se pripravljajo, skrajšano na štiri mesece, pri čemer se bo lahko to obdobje podaljšalo za nadaljnji štirimesečni obdobji do skupaj največ dvanajst mesecev).

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Predlog za začetek stečajnega postopka lahko vložijo kateri koli upnik, ne glede na to, ali je dolg do njega komercialni ali drugačen, in celo če tak dolg še ni zapadel, tako da zahteva obravnavo po hitrem postopku pred prvim senatom civilnega sodišča zoper dolžnika ali njegovega zakonitega zastopnika in zahteva razglasitev, da je tak dolžnik v stečaju.

Merilo za razglasitev stečaja je, da dolžnik začasno ustavi plačilo dolgov. Sodišče sprejme sklep o razglasitvi stečaja in imenuje enega ali več stečajnih upraviteljev za opravljanje nalog, ki se jim dodelijo v skladu s poglavjem 13 trgovskega zakonika.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe) (vključno s prostovoljno likvidacijo na predlog upnikov)

Za pokritje dolžnikovih obveznosti se unovči celotno premoženje kapitalske družbe. Pri tem se ne razlikuje med premoženjem, ki je že tvorilo del premoženja dolžnika, in premoženjem, ki preide v last dolžnika po uvedbi postopka zaradi insolventnosti.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

V stečajnem postopku, ki zadeva gospodarske subjekte ter družbe z neomejeno odgovornostjo in komanditne družbe, lahko stečajne mase za likvidacijo sestavlja celotno premoženje, tj. premičnine in nepremičnine. V primeru stečaja stečajnik po razglasitvi stečaja *ipso jure* izgubi pravico do upravljanja vsega svojega premoženja, ne glede na to, ali se tako premoženje nanaša na njegovo poslovanje ali ne; ohrani le pravico do rednih sredstev za preživljanje. Njegovo premoženje prevzame stečajni upravitelj, ki ima pravico z odobritvijo sodišča premoženje prodati in odtujiti. Stečajnikovo pokvarljivo blago se po pridobitvi dovoljenja sodišča proda prek dražbarja z licenco.

V primeru nepokvarljivega blaga in drugega premoženja je za to prav tako potrebno dovoljenje sodišča.

Sodnik v takih okoliščinah da navodila, ki so po njegovem mnenju najugodnejša glede na interese stečajnika in upnikov, tudi če se pojavijo take okoliščine, da bi lahko stečajni upravitelj ponovno vzpostavil stečajnikovo poslovanje ali povečal njegovo premoženje, če je to tudi v korist upnikov.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Takoj ko sodišče sprejme sklep o prenehanju kapitalske družbe zaradi insolventnosti, imenuje upravitelja v postopku zaradi insolventnosti („upravitelj v postopku zaradi insolventnosti“).

Poglavje 386 določa, da mora biti tak upravitelj v postopku zaradi insolventnosti fizična oseba, ki ima odvetniško licenco ali je pooblaščen javni računovodja in/ali revizor ali je v registru družb evidentirana kot sposobna in primerna za opravljanje funkcije stečajnega upravitelja.

Poleg tega upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne sme delovati kot upravitelj v postopku zaradi insolventnosti določene kapitalske družbe, če je bil kadar koli v štirih letih pred datumom prenehanja družbe direktor ali poslovni sekretar zadevne družbe ali je opravljal katero koli drugo funkcijo v njej ali v povezavi z njo.

Sodišče ima široko diskrecijsko pravico za določanje, kdo krije plačila za upravitelja v postopku zaradi insolventnosti. Praviloma se upravitelj v postopku zaradi insolventnosti plača iz premoženja družbe. Če pa to ne zadostuje, lahko sodišče odredi, naj stroške plačajo druge (povezane) osebe na podlagi, ki jo določi sodišče.

V skladu s členom 296 poglavja 386 pooblastila uradnikov kapitalske družbe (direktorjev in poslovnega sekretarja) prenehajo ob imenovanju upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, zato niti direktorji, vključno z morebitnimi namestniki, niti poslovni sekretar nimajo pooblastila za poslovanje v imenu in za račun zadevne družbe v postopku likvidacije. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti prevzame skrbništvo in upravljanje vsega premoženja in vseh pravic, za katere utemeljeno meni, da je kapitalska družba do njih upravičena.

V skladu s členom 238 poglavja 386 ima upravitelj v postopku zaradi insolventnosti v primeru likvidacije, ki jo opravi sodišče, pooblastila, da z dovoljenjem sodišča ali likvidacijskega odbora:

- (a) vloži tožbo ali začne drug pravni postopek v imenu in za račun družbe ali jo zastopa v tožbi ali pravnem postopku zoper njo;
  - (b) nadaljuje poslovanje družbe, kolikor je to potrebno za njeno ugodno likvidacijo;
  - (c) poplača upnike glede na njihovo prednostno razvrstitev po zakonu;
  - (d) sklene dogovor ali ureditev z upniki ali osebami, ki trdijo, da so upniki, ali ki imajo ali trdijo, da imajo sedanje ali prihodnje, določene ali pogojne terjatve, ki so ugotovljene ali lahko zoper kapitalsko družbo nastanejo zaradi povzročene škode ali za katere se lahko družba šteje za odgovorno, in predloži tako zadevo v arbitražo;
  - (e) pozove vlagatelje ali domnevne vlagatelje in pod dogovorjenimi pogoji sklene dogovor ali ureditev v zvezi s sedanjimi ali prihodnjimi, določenimi ali pogojnimi, dolgovi, obveznostmi ali terjatvami družbe, ki so ugotovljeni ali lahko nastanejo zaradi povzročene škode in ki obstajajo ali domnevno obstajajo med družbo in vlagateljem ali domnevnim vlagateljem ali drugim dolžnikom ali domnevnim dolžnikom, ter vsemi vprašanji, ki so kakor koli povezana s premoženjem ali likvidacijo družbe ali nanju vplivajo, ter pridobi jamstvo za poravnavo takega poziva, dolga, obveznosti ali terjatve in ga v celoti poravnava;
  - (f) zastopa družbo v vseh zadevah in opravi vse, kar je lahko potrebno za likvidacijo poslovanja družbe in razdelitev njenega premoženja.
- Poleg tega lahko sodišče določi, da lahko upravitelj, če ni likvidacijskega odbora, v postopku zaradi insolventnosti izvaja vsa pooblastila iz zgornjih odstavkov (a) ali (b) brez dovoljenja sodišča.

Na splošno ima upravitelj v postopku zaradi insolventnosti v primeru likvidacije, ki jo opravi sodišče, pooblastila, da:

- (a) s pooblastilom za prenos celotnega premičnega in nepremičnega premoženja družbe ali katerega koli njegovega dela prek javne dražbe ali zasebnega dogovora proda premično in nepremično premoženje družbe, vključno z morebitnimi pravicami,;
- (b) opravi vsa dejanja ter v imenu in za račun družbe izvrši vse pogodbe, račune in druge listine;
- (c) na podlagi zastavljenega premoženja družbe zbere potrebna denarna sredstva;
- (d) imenuje pooblaščenca, da za določene namene namesto njega deluje kot upravitelj v postopku zaradi insolventnosti.

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti v primeru likvidacije, ki jo opravi sodišče, izvaja pooblastila iz tega člena pod nadzorom sodišča, vsak upnik ali vlagatelj pa se lahko obrne na sodišče v zvezi z izvajanjem ali predlaganim izvajanjem navedenih pooblastil.

V vmesnem obdobju od sprejetja sklepa o prenehanju v primeru insolventnosti do predložitve zahtevka za razglasitev insolventnosti sodišču, kadar to imenuje začasnega upravitelja, uradnikom družbe prenehajo pooblastila, v obsegu, v katerem sodišče upravitelja zadolži za upravljanje premoženja ali poslovanja družbe, kakor je navedeno v sklepu sodišča o imenovanju začasnega upravitelja.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

V skladu s členom 329B(6)(a) poglavja 386 kapitalska družba v obdobju veljavnosti sklepa o sanaciji (prisilni poravnavi) še naprej izvaja običajne dejavnosti pod nadzorom posebnega nadzornika.

Posebni nadzornik je posameznik, za katerega je sodišče ugotovilo, da ima dokazane kompetence za upravljanje kapitalskih družb in izkušnje s tem, da je usposobljen in pripravljen sprejeti imenovanje ter nima navzkrižja interesov v zvezi s tem imenovanjem.

Plačilo posebnega nadzornika krije družba. Sodišče ob imenovanju določi obdobje, ki ne sme biti daljše od desetih delovnih dni od sprejetja sklepa o sanaciji družbe in v katerem družba deponira denar pri sodišču ali ponudi drugo ustrezno jamstvo ali drugo ustrezno ureditev, ki po mnenju sodišča zadostuje za plačila za posebnega nadzornika in stroške v zvezi z njegovim imenovanjem.

Ob imenovanju posebnega nadzornika se začasno odvzamejo vsa pooblastila, ki jih ima kapitalska družba na podlagi zakona ali svojega akta o ustanovitvi in statuta, razen če je bilo pridobljeno soglasje posebnega nadzornika za izvajanje takih pooblastil, ki se lahko izda na splošno ali v povezavi z določenim primerom ali primeri. Če tega soglasja ni, se vsa taka pooblastila prenesejo na posebnega nadzornika.

Na splošno ima posebni nadzornik pooblastilo, da:

- (a) prevzame v skrbništvo ali pod nadzor vse premoženje kapitalske družbe in je od takrat odgovoren za upravljanje in nadziranje dejavnosti, poslovanja in premoženja te družbe;
- (b) najprej obvesti sodišče, nato pa razreši direktorja kapitalske družbe in imenuje posameznika, da deluje kot upravitelj;
- (c) najame osebe za opravljanje strokovnih ali administrativnih storitev in zaveže družbo k plačilu njihovih nadomestil ali stroškov ter
- (d) skliče sestanek članov ali upnikov družbe.

Poleg tega lahko posebni nadzornik na podlagi predhodnega izrecnega pooblastila sodišča:

- (i) družbi naloži obveznost, ki traja več kot šest mesecev;
- (ii) prekine delovno razmerje delavcev družbe, če se mu zdi to potrebno za zagotovitev, da lahko družba še naprej v celoti ali delno posluje kot uspešno delujoče podjetje.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Kot je pojasnjeno zgoraj, se za gospodarske subjekte, ki opravljajo dejavnost v osebni imenu, in osebne družbe uporablja poglavje o stečaju trgovskega zakonika v skladu s pravom.

Kar zadeva pooblastila osebe, ki vodi stečajni postopek, mora biti taka oseba, ki se imenuje stečajni upravitelj, po mnenju sodišča primerna, da lahko natančno opravlja naloge stečajnega upravitelja, tudi če je to sorodnik stečajnika ali njegov upnik.

Stečajni upravitelj ob prevzemu nalog prevzame celotno stečajnikovo premoženje in vse pravice, ki mu pripadajo. Stečajnik poleg tega sprejme vse potrebne ukrepe, da ohrani svoje pravice zoper svoje dolžnike, in v javnem registru tudi evidentira vse hipoteke, ki zadevajo premoženje stečajnikovih dolžnikov.

Stečajni upravitelj je stečajniku odgovoren za svoja dejanja.

Stečajni upravitelj je tudi dolžen vložiti tožbo za plačilo dolgov, dolgovanih stečajniku, vendar ne sme skleniti dogovora ali predložiti spora v arbitražo brez pisnega soglasja stečajnikovih upnikov, ki predstavljajo večino vrednosti dolgov, in pooblastila sodnika.

Stečajni upravitelj v enem mesecu od izreka sodbe o stečaju sestavi popis stečajnikovega premoženja.

V ta seznam ima pravico do vpogleda vsak upnik, pri čemer sta upnik in stečajnik dolžna pomagati pri sestavljanju popisa.

Popis vsebuje natančen seznam ter opis in oceno vrednosti celotnega stečajnikovega premoženja.

Stečajni upravitelj ne more razpolagati s premoženjem brez odobritve sodišča, za celoten postopek pa velja javni nadzor. Navede se iztržek od prodaje, ki jo stečajni upravitelj opravi v imenu stečajnika ali osebne družbe, vsa potrdila in računi pa morajo biti ustrezno dokumentirani.

Sodišče je pristojno, da od stečajnega upravitelja, stečajnika in upnikov zahteva, naj pod prisego predložijo vse informacije, za katere meni, da so potrebne.

Kar zadeva pooblastila dolžnika (v tem primeru se šteje, da gre za osebo ali osebno družbo v stečajju), ima ta pravico nadzirati, ali stečajni upravitelj vodi stečajni postopek pravilno in v skladu z zakonom.

Dolžnik ima pravico sodišču prijaviti nepravilnosti, če stečajni upravitelj postopka ne vodi v skladu z določili sklepa sodišča ali če slabo upravlja njegove zadeve.

Knjige in dokumenti stečajnika so vedno na voljo za pregled, kar pomeni tudi, da ima dolžnik pravico biti seznanjen z dejavnostmi stečajnega upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče, jih pregledati in preveriti.

Dolžnik ima prav tako zakonsko pravico do rednih sredstev za preživljanje, kar pomeni, da sodišče dovoli, da se dolžniku iz njegovega premoženja dodelijo sredstva, ki mu jih da stečajni upravitelj, kot sredstva za preživljanje stečajnika in njegove družine, razen če se domneva, da je stečajnik ravnal goljufivo.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Postopek zaradi insolventnosti in postopek prisilne poravnave (kapitalske družbe) / stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

V skladu s poglavjem 459 je vsaka določba o pobotu zaradi predčasnega prenehanja ali vsaka druga določba v kateri koli pogodbi, ki določa ali se nanaša na poravnavo ali pobot zneskov, ki jih ena stranka dolguje drugi v zvezi z vzajemnimi posojili, vzajemnimi dolgovi ali drugimi vzajemnimi posli, izvršljiva v skladu z njenimi pogoji bodisi pred stečajem ali postopkom zaradi insolventnosti bodisi po njem, in sicer v zvezi z vzajemnimi dolgovi, vzajemnimi posojili ali vzajemnimi posli, ki so nastali ali nastopili pred stečajem ali insolventnostjo ene od strank, zoper:

(a) pogodbene stranke;

(b) poroka ali osebo, ki je zagotovila jamstvo za katero koli pogodbeno stranko;

(c) upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, likvidatorja, stečajnega upravitelja, nadzornika, posebnega nadzornika ali druge podobne uradnike katere koli pogodbene stranke in

(d) upnike pogodbениh strank.

Zgoraj navedeno ne velja v zvezi z morebitnim dogovorom o pobotu zaradi predčasnega prenehanja, sklenjenim v času, ko je druga stranka vedela ali bi morala vedeti, da je vložen predlog za prenehanje ali likvidacijo družbe zaradi insolventnosti ali da je družba sprejela formalne ukrepe v skladu z veljavno zakonodajo, da bi izvedla prenehanje ali likvidacijo zaradi insolventnosti.

Zgoraj navedeno prav tako ne velja, kadar je insolventna stranka fizična oseba (in ne gospodarski subjekt) ali osebna družba (družba z neomejeno odgovornostjo ali komanditna družba – torej ne kapitalska družba) in je druga stranka vedela ali bi morala vedeti za dogodke enake narave, kot so v prejšnjem odstavku navedeni v zvezi z insolventno stranko.

Dovoljenje ali pooblastilo v pogodbi za izvajanje določbe o pobotu zaradi predčasnega prenehanja se z razglasitvijo stečaja ali insolventnosti druge pogodbene stranke ne preklicuje.

Nadalje je določeno, da ne glede na določbe katerega koli drugega nacionalnega zakona nič ne omejuje ali odloži uporabe katere koli določbe pogodbe, ki določa ali se nanaša na poravnavo ali pobot, ki bi bil sicer izvršljiv, in da nanjo nikakor ne vplivajo noben nalog, odredba ali drug sklep sodišča ter noben postopek. Ne glede na navedeno v tem odstavku pa nič ne preprečuje uporabe katerega koli zakona, na podlagi katerega bi bila poravnava ali pobot v določenem primeru neizvršljiva zaradi goljufije ali iz podobnega razloga, ali dovoljuje izvršljivosti poravnave ali pobota, če bi bila poravnava ali pobot nična na podlagi določbe pogodbe, sklenjene med zadevnima strankama, zaradi goljufije ali iz podobnega razloga.

Zakon določa, da se lahko pogodbene stranke zakonito dogovorijo:

o sistemu ali mehanizmu, ki bi jim omogočil, da nefinančno obveznost pretvorijo v denarno obveznost enake vrednosti, in tako obveznost ocenijo za namene poravnave ali pobotanja;

o menjalnem tečaju ali metodi, ki se uporabi za določitev menjalnega tečaja, ki se uporablja za izvajanje poravnave ali pobota, če so zneski, ki bi se poravnali ali pobotali, v različnih valutah, in o določitvi valute, v kateri se izvede plačilo neto zneska;

da se vse transakcije ali drugi posli, ki se izvajajo na podlagi pogodbe in so opredeljeni posamezno ali s sklicevanjem na vrsto ali razred transakcij ali poslov, obravnavajo kot ena transakcija ali posel za namene pogodbениh določb o poravnavi ali pobotu in da stranke ali upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, likvidator, stečajni upravitelj, nadzornik, posebni nadzornik ali drug uradnik, ki deluje za stranke, in sodišče obravnavajo vse take transakcije ali posle kot eno transakcijo ali posel.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Člen 303 poglavja 386 določa, da se prednostne pravice, hipoteke ali druge bremenitve, prenos ali drugo razpolaganje s premoženjem ali pravicami ter plačila, izvršbe ali druga dejanja v zvezi s premoženjem ali pravicami, ki jih izvede družba ali se izvedejo proti njej, ter obveznosti, ki jih je družba prevzela **v šestih mesecih pred prenehanjem družbe**, štejejo za nepošteno dajanje prednosti enemu upniku pred drugimi upniki, ne glede na to, ali je taka transakcija neodplačne ali odplačne narave, če pomenijo transakcijo po **prenizki vrednosti** ali **dajanje prednosti**. V takih primerih je transakcija (nepošteno dajanje prednosti enemu upniku) nična.

Prenizka vrednost je opredeljena, kot sledi:

(a) družba opravi transakcijo po prenizki vrednosti, če:

(i) družba da darilo ali opravi transakcijo pod pogoji, v skladu s katerimi družba ne prejme nikakršnega plačila, ali

(ii) družba opravi transakcijo za protivrednost, ki je v denarju ali denarni vrednosti mnogo manjša od vrednosti nadomestila, ki ga je zagotovila družba, v denarju ali denarni vrednosti,

Dajanje prednosti je opredeljeno, kot sledi:

(b) družba da osebi prednost, če:

(i) je ta oseba eden od upnikov družbe ali porok oziroma izdajatelj jamstva za kateri koli dolg ali druge obveznosti družbe in

(ii) družba stori ali utрпи kaj, zaradi česar je zadevna oseba vsekakor v položaju, ki je v primeru likvidacije družbe zaradi insolventnosti boljši od položaja, v katerem bi bila brez izvedbe ali opustitve zadevnega dejanja.

Zgoraj navedeno ne velja, če oseba, v korist katere je opravljena ali nastala transakcija, dokaže, da ni vedela in ni imela razloga, da bi menila, da bo družba verjetno likvidirana zaradi insolventnosti.

Razen zgoraj navedenega ni drugih določb, ki bi imele kakršen koli neposredni učinek na pogodbe.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Učinek postopka prisilne poravnave na pogodbe ni obravnavan v nobenem *ad hoc* zakonodajnem instrumentu.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

V skladu s trgovinskim zakonikom, zlasti členom 485, se lahko odpravi vsako dejanje prenosa premoženja ali vsaka prevzeta obveznost ali vsaka odpoved dediščini stečajnika na neodplačni ali odplačni podlagi, če je namen takega dejanja prevarati upnike.

V nasprotju z zakonom o gospodarskih družbah v trgovinskem zakoniku ni določen rok, kot na primer v členu 303 poglavja 386 malteške zakonodaje.

Če se v zgoraj navedenih primerih dokaže, da je stečajnik vedel za obstoj okoliščin, ki so povzročile razglasitev stečaja, se taka dejanja lahko odpravijo.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Po uvedbi postopka zaradi insolventnosti (prenehanje kapitalske družbe na podlagi sklepa sodišča zaradi insolventnosti) se **ne uvede (prepoved uvedbe ukrepov)** noben ukrep ali postopek proti družbi ali njenemu premoženju, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi. Zakon ne določa, v katerih primerih bi sodišče upniku dovolilo uvedbo ali nadaljevanje sodnega postopka, vendar se med postopkom zaradi insolventnosti premoženje družbe načeloma upravlja v skladu s predpisi v korist vseh upnikov, zato določeni upniki ne bi smeli pridobiti prednosti z uvedbo postopka proti družbi.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Nacionalno pravo določa mirovanje postopka med prisilno poravnavo (sanacijo kapitalske družbe). V členu 329B(4) poglavja 386 je namreč določeno, da ob predložitvi zahtevka za prisilno poravnavo (sanacijo kapitalske družbe), če ta ni zavrnjen, ali v obdobju postopka sanacije družbe:

(a) miruje vsak neresen ali nov predlog za likvidacijo;

(b) ni dovoljeno potrditi ali izvršiti nobenega sklepa za prenehanje in posledično likvidacijo družbe;

(c) miruje izvršitev denarnih terjatev do kapitalske družbe in obresti, ki se lahko sicer obračunajo v zvezi s takimi terjatvami;

(d) med trajanjem zakupa najemodajalec ali druga oseba, ki se ji plačuje najemnina, ne more uveljavljati pravice do prekinitve zakupa v zvezi s prostori, danimi v zakup družbi, če kapitalska družba ne izpolni katerega od pogojev v zvezi z zakupom takih prostorov, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji;

(e) ne smejo biti sprejeti nobeni drugi ukrepi za uveljavitev morebitnega zavarovanja na premoženju družbe ali za zaseg blaga, ki je v posesti družbe, na podlagi najemnokupne pogodbe, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji;

(f) proti kapitalski družbi ali njenemu premoženju ni dovoljeno sprejeti nobenega zavarovalnega ali izvršnega ukrepa ali naloga iz poglavja 16 zakonika o organizaciji in civilnem postopku, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji,

ter

(g) proti kapitalski družbi ali njenemu premoženju ni dovoljeno uvesti ali nadaljevati nobenega sodnega postopka, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Ko sodišče v stečajnem postopku zoper gospodarski subjekt ali osebno družbo imenuje stečajnega upravitelja, se lahko v skladu s členom 500 poglavja 13 vse tožbe zoper osebo in premoženje stečajnika vložijo le zoper stečajne(-ga) upravitelja(-e) in ne zoper stečajnika ali osebno družbo v stečaju.

Upnik ima pravico vedeti, pregledati in preveriti, kako stečajni upravitelj upravlja stečajnikove zadeve, ter od sodišča zahtevati pomoč, če stečajni upravitelj(-i) posega(-jo) v njegove pravice.

Sodišče lahko v postopku izterjave po lastni presoji izda začasno odredbo, da zagotovi premor za sanacijo poslovanja stečajnika/osebne družbe.

Vendar lahko v nasprotju s sanacijo kapitalske družbe upniki še vedno vlagajo tožbe zoper stečajnega upravitelja, ki zastopa osebno družbo ali gospodarski subjekt v stečaju.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravn, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Po uvedbi postopka zaradi insolventnosti (prenehanje kapitalske družbe na podlagi sklepa sodišča zaradi insolventnosti) se **ne nadaljuje** noben ukrep ali postopek proti družbi ali njenemu premoženju (**mirovanje postopka**), razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi. Zakon ne določa, v katerih primerih bi sodišče upniku dovolilo uvedbo ali nadaljevanje sodnega postopka, vendar se med postopkom zaradi insolventnosti premoženje kapitalske družbe načeloma upravlja v skladu s predpisi v korist vseh upnikov, zato določeni upniki ne bi smeli pridobiti prednosti z uvedbo postopka proti kapitalski družbi.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Nacionalno pravo določa mirovanje postopka med prisilno poravnavo (sanacijo kapitalske družbe). V členu 329B(4) poglavja 386 je namreč določeno, da ob predložitvi zahtevka za prisilno poravnavo (sanacijo kapitalske družbe), če ta ni zavrnjen, ali v obdobju postopka sanacije družbe:

(a) miruje vsak neresen ali nov predlog za likvidacijo;

(b) ni dovoljeno potrditi ali izvršiti nobenega sklepa za prenehanje in posledično likvidacijo družbe;

(c) mirujeta izvršitev denarnih terjatev do družbe in tek obresti, ki se lahko sicer obračunajo v zvezi s takimi terjatvami;

(d) med trajanjem zakupa najemodajalec ali druga oseba, ki se ji plačuje najemnina, ne more uveljavljati pravice do prekinitve zakupa v zvezi s prostori, danimi v zakup družbi, če družba ne izpolni katerega od pogojev v zvezi z zakupom takih prostorov, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji;

(e) ne smejo biti sprejeti nobeni drugi ukrepi za uveljavitev morebitnega zavarovanja na premoženju družbe ali za zaseg blaga, ki je v posesti družbe, na podlagi najemnokupne pogodbe, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji;

(f) proti družbi ali njenemu premoženju ni dovoljeno sprejeti nobenega zavarovalnega ali izvršnega ukrepa ali naloga iz poglavja 16 zakonika o organizaciji in civilnem postopku, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji,

ter

(g) proti družbi ali njenemu premoženju ni dovoljeno uvesti ali nadaljevati nobenega sodnega postopka, razen z dovoljenjem sodišča in pod pogoji, ki jih to določi po lastni presoji.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Nacionalno pravo v trgovinskem zakoniku ne določa mirovanja postopka. Vendar bi bilo mogoče na zahtevo stečajnega upravitelja zaprositi, naj tak predlog, ki bi bil predložen sodišču, obravnava sodnik, ki vodi stečaj, tako da bi lahko sodnik, ki ureja in vodi stečajnikove zadeve, varoval pravice in obveznosti stečajnika ter zagotovil, da sodišče obravnava pravice in o njih odloči v skladu z zahtevkom, ki ga je predložil upnik.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Upniki lahko intervenirajo v postopku zaradi insolventnosti, če dokažejo, da imajo pravni interes in bi lahko na tej podlagi med postopkom pred sodiščem predložili stališča.

Upnike o poteku postopka obvešča upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, ki organizira tudi sestanke, upniki pa lahko na njih predstavijo svoja stališča.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

V členu 329B poglavja 329B je posebej določeno, da sodišče in posebni nadzornik delujeta med drugim v najboljšem interesu upnikov.

Posebni nadzornik mora tudi sklicati sestanek ali sestanke upnikov, pri čemer mora prvega sklicati najpozneje v enem mesecu od svojega imenovanja.

Posebni nadzornik mora na takih sestankih imenovati skupni odbor upnikov in članov, ki mu po potrebi svetuje in pomaga pri upravljanju zadev, poslovanja in premoženja kapitalske družbe ter njeni sanaciji v uspešno delujoče podjetje.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Upniki lahko intervenirajo v stečajnem postopku in v njem sodelujejo, če dokažejo, da imajo pravni interes in bi lahko med postopkom pred sodiščem predložili stališča.

Upnike o poteku postopka obvešča stečajni upravitelj, ki organizira tudi sestanke, upniki pa lahko predstavijo svoja stališča.

Upniki imajo prav tako pravico glasovati, za dokončni dogovor glede predlagane ureditve pa je potrebno soglasje upnikov, ki predstavljajo tri četrtine vrednosti terjatev upnikov, ki so dokazali svojo terjatev.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti lahko proda premoženje tako, da pridobi najugodnejšo ponudbo za premoženje družbe.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Posebni nadzornik ne more razpolagati s premoženjem družbe brez posebnega dovoljenja sodišča ali kot je predlagano v sanacijskem načrtu, ki je naknadno odobren, s spremembami, ki jih odobri sodišče, ali brez njih. Sodišče v vsakem primeru odredi ali odobri način razpolaganja s premoženjem družbe.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Stečajni upravitelj v stečajnem postopku razpolaga s premoženjem tako, da pridobi najugodnejšo ponudbo za premoženje družbe, za to pa mora pridobiti dovoljenje sodišča.

V sanaciji osebne družbe ali stečajnika se stečajni upravitelj v skladu s členom 498 poglavja 13 drži sanacijskega načrta, vendar ima sodnik široko diskrecijsko pravico za dajanje navodil, ki so po njegovem mnenju najugodnejša glede na interes stečajnika in upnikov.

Upnik lahko sicer takemu pooblastilu sodnika nasprotuje, če utemeljeno dokaže, da to ni v interesu upnikov.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Med terjatvami, ki so nastale po uvedbi postopka zaradi insolventnosti, in terjatvami, ki so obstajale prej, se ne razlikuje. Vendar lahko sodišče v postopku zaradi insolventnosti, če premoženje ne zadostuje za poravnavo obveznosti, odredi, naj se iz premoženja plačajo stroški, pristojbine in izdatki, ki so nastali pri prenehanju in likvidaciji, v prednostnem vrstnem redu, ki ga določi sodišče po lastni presoji, pri čemer upošteva naslednji splošni prednostni vrstni red:

- (a) stroški, ki jih uradno imenovani likvidator ali upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ustrezno obračuna ali ki so mu nastali pri ohranjanju, unovčenju ali izterjavi premoženja družbe;
- (b) drugi stroški, ki so nastali uradno imenovanemu likvidatorju ali po njegovem pooblastilu, vključno s tistimi, ki so nastali pri nadaljevanju poslovanja družbe;
- (c) plačilo morebitnega začasnega upravitelja;
- (d) stroški vložnika in vseh oseb, navedenih v zahtevku, katerih stroške je sodišče odobrilo;
- (e) plačilo morebitnega posebnega upravnika;
- (f) znesek, ki ga je treba plačati osebi, ki je zaposlena ali pooblaščenca, da pomaga pri pripravi finančnega poročila in računovodskih evidenc;
- (g) nadomestilo po nalogu sodišča za stroške prošnje za oprostitev obveznosti predložitve finančnega poročila ali za podaljšanje roka za njegovo predložitev;
- (h) vsi potrebni izdatki, ki jih je imel upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, vključno s stroški, ki so jih imeli člani likvidacijskega odbora ali njihovi predstavniki ter jih je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti odobril;
- (i) plačilo vseh oseb, ki jih je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zaposlil za izvajanje katerih koli storitev za družbo, kakor je določeno ali dovoljeno na podlagi določb poglavja 386;
- (j) plačilo uradno imenovanega likvidatorja in upravitelja v postopku zaradi insolventnosti.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Se ne uporablja.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Med terjatvami, ki so nastale po uvedbi stečajnega postopka, in terjatvami, ki so obstajale prej, se ne razlikuje. Vendar lahko sodišče v stečajnem postopku, če premoženje ne zadostuje za poravnavo obveznosti, odredi, naj se iz premoženja plačajo stroški, pristojbine in izdatki, ki so nastali pri prenehanju in likvidaciji, v prednostnem vrstnem redu, ki ga določi sodišče po lastni presoji, pri čemer upošteva naslednji splošni prednostni vrstni red:

- (a) stroški, ki jih stečajni upravitelj ustrezno obračuna ali ki so mu nastali pri ohranjanju, unovčenju ali izterjavi premoženja družbe;
- (b) drugi stroški, ki so nastali stečajnemu upravitelju ali po njegovem pooblastilu, vključno s tistimi, ki so nastali pri nadaljevanju poslovanja družbe;
- (c) plačilo morebitnega stečajnega upravitelja;
- (d) stroški vložnika in vseh oseb, navedenih v zahtevku, katerih stroške je sodišče odobrilo;
- (e) plačilo morebitnega posebnega upravnika in sodnega tajnika;
- (f) znesek, ki ga je treba plačati osebi, ki je zaposlena ali pooblaščenca, da pomaga pri pripravi finančnega poročila in računovodskih evidenc;
- (g) nadomestilo po nalogu sodišča za stroške prošnje za oprostitev obveznosti predložitve finančnega poročila ali za podaljšanje roka za njegovo predložitev;
- (h) vsi potrebni izdatki, ki jih je imel stečajni upravitelj med upravljanjem, vključno s stroški, ki so jih imeli morebitni člani odbora ali njihovi predstavniki ter jih je stečajni upravitelj odobril.

Po plačilu teh obveznosti so poplačani zavarovani upniki v skladu z datumom prijave njihove terjatve, za njimi pa vsi ostali upniki glede na to, kdaj so bili registrirani. Če za te terjatve (nezavarovanih upnikov) ni dovolj sredstev, se razvrstijo enakopravno (po načelu *pari passu*).

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Terjatve se priznavajo po prosti presoji upravitelja v postopku zaradi insolventnosti. Glede načina prijave terjatev ni posebnih pravil. V zvezi s tem velja poudariti, da se, kadar je kot upravitelj v postopku zaradi insolventnosti imenovan uradno imenovani likvidator, uporabi naslednji obrazec za terjatve:

URADNO IMENOVANI LIKVIDATOR

c/o MFSA

Notabile Road

Attard, BKR3000

Podatki o družbi, ki je prenehala	
1	Ime in številka vpisa v register
2	Datum začetka veljavnosti prenehanja
Podatki o upniku	
3	Ime in priimek/številka vpisa v register
4	Naslov

5	E-naslov	
6	Telefonska/mobilna številka	/
Podatki o dolgu		
7	Skupni znesek terjatve, vključno z morebitnimi nekapitaliziranimi obrestmi, zapadlimi na datum prenehanja	
8	Skupni znesek nekapitaliziranih obresti na datum prenehanja	
9	Opišite izvor dolga in navedite vse pomembne datume	
		(po potrebi uporabite dodatne liste)
10	Podatki o dokumentih in/ali drugih dokazih v podporo terjatvi (priložite overjeno verodostojno kopijo in zaporedno označite vsak dokument)	
		(po potrebi uporabite dodatne liste)
Podatki o morebitnem jamstvu		
11	Opišite vrsto izdanega/sprejetega jamstva	
		(po potrebi uporabite dodatne liste)
12	Datum(-i) izdaje/sprejema jamstva	
13	Znesek zavarovanega dolga	
Izjava upnika		
14	Izjavljam, da so podatki v tem obrazcu po mojem najboljšem vedenju resnični, točni in popolni.	
	Podpis upnika	Ime in priimek z velikimi tiskanimi črkami
		Številka osebne izkaznice
15	Če podpisujete kot zastopnik pravne osebe, izpolnite naslednje: V imenu in za račun _____ Reg. št. _____ v vlogi _____.	

Kar zadeva rok za prijavo takih terjatev, člen 255 poglavja 386 določa, da je sodišče pristojno za določitev roka ali rokov, do katerih morajo upniki dokazati svoje dolgove ali terjatve, ali pa so izključeni iz razdelitve, opravljene, preden so dolgovi dokazani.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Učinek postopka prisilne poravnave na prijavo, preverjanje in priznanje terjatev ni obravnavan v nobenem *ad hoc* zakonodajnem instrumentu.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Poudariti je treba, da v zvezi z insolventnostjo v skladu z malteško zakonodajo ni dokončnega seznama razvrstitve upnikov, ker razvrščanja ne obravnava poseben zakon, temveč je opredeljeno v različnih zakonih. Razvrščanje terjatev je obravnavano v naslednjih zakonih:

V členu 302 poglavja 386 je določeno, da v primeru likvidacije kapitalske družbe, katere premoženje ne zadostuje za poravnavo obveznosti, pravice zavarovanih in nezavarovanih upnikov ter prednost in razvrstitev njihovih dolgov ureja veljavni zakon.

V členu 535 poglavja 13 je prav tako določeno, da se upniki, ki imajo zastavne pravice, prednostne pravice ali hipoteke, razvrstijo v skladu z veljavnim zakonom.

V členu 535 poglavja 13 in členu 302 poglavja 386 je določeno, da razvrščanje dolga ureja veljavni zakon.

V skladu z malteškim pravom je načelo enakopravnosti (*pari passu*) posredno vsebovano v členu 1996 poglavja 16 civilnega zakonika, ki določa, da so zakoniti razlogi za dajanje prednosti prednostne pravice, hipoteke in koristi zaradi izločitve sredstev. Določa tudi, da lahko upnik podredi, odloži, odpove ali kako drugače spremeni svoje obstoječe ali prihodnje pravice do plačila, izvršitve, razvrstitve in druge podobne obstoječe ali prihodnje pravice v korist druge osebe. Taka podreditve, odložitve, odpoved, sprememba ali podobno dejanje se lahko izvede na podlagi dogovora ali z enostransko izjavo drugi osebi, vključno z drugim upnikom, ki je določena ali šele bo določena ob sklenitvi takega dogovora ali podaji take izjave.

Razvrstitev se torej spremeni na podlagi dogovora. Če ni prednostne pravice, hipoteke ali izločitve sredstev, se torej dolžniki razvrstijo enakopravno.

V zvezi z navedenim je treba obravnavati različne posebne zakone, ki dajejo prednost nekaterim terjatvam, kot so poglavje 406 zakona o davku na dodano vrednost, poglavje 452 zakona o zaposlovanju in razmerjih med delavci in delodajalci ter poglavje 318 zakona o socialni varnosti.

Člen 62 zakona o davku na dodano vrednost določa:

„Pooblaščenec ima posebno prednostno pravico na premoženju, ki tvori del gospodarske dejavnosti osebe, v zvezi z davkom, ki ga ta oseba dolguje v skladu s tem zakonom, navedeni davek pa se ne glede na določbe katerega koli drugega zakona plača pred davkom, za katerega velja druga prednostna pravica, razen dolga, za katerega velja splošna prednostna pravica, in dolga, navedenega v členu 2009(a) ali (b) civilnega zakonika.“

Člen 20 zakona o zaposlovanju in razmerjih med delavci in delodajalci določa:

„Ne glede na določbe katerega koli drugega zakona pomeni vsaka terjatev zaposlenega za največ tri mesece sedanje plače, ki mu jo mora plačati delodajalec, nadomestila za dopust, do katerega je upravičen, ter nadomestila, ki ga mora zaposleni prejeti zaradi prenehanja delovnega razmerja ali obvestila o prenehanju delovnega razmerja, prednostno terjatev do sredstev delodajalca in se poplača pred vsemi drugimi prednostnimi ali hipotekarnimi terjatvami:

če v vsakem primeru največji znesek prednostne terjatve ne presega protivrednosti v nacionalni minimalni plači, ki se izplača v času terjatve za obdobje šestih mesecev.“

Člen 116(3) zakona o socialni varnosti določa:

„Ne glede na določbe katerega koli drugega zakona terjatev direktorja v zvezi z zneskom, dolgovanim na podlagi prispevka prvega ali drugega razreda v skladu s tem členom, pomeni v primeru prispevka prvega razreda, ki se razvrsti v isti razred kot plače zaposlenih, prednostno terjatev do premoženja delodajalca, v primeru prispevka drugega razreda pa do premoženja zadevne samozaposlene ali samoaktivne osebe in se plačajo pred vsemi drugimi prednostnimi ali hipotekarnimi terjatvami (razen plač).“

Poleg tega členu od 2088 do 2095 civilnega zakonika posebej obravnavajo vrstni red prednostnih pravic. Med drugim je določeno, da je treba dolgove plačati glede na vrstni red prijave. Hipoteke, ki so registrirane isti dan, se torej razvrstijo v isti razred.

Vendar lahko sodišče v postopku zaradi insolventnosti, če premoženje ne zadostuje za poravnavo obveznosti, odredi (in v večini primerov to stori), naj se iz premoženja plačajo stroški, pristojbine in izdatki, ki so nastali pri prenehanju in likvidaciji, v prednostnem vrstnem redu, ki ga določi sodišče po lastni presoji, pri čemer upošteva naslednji splošni prednostni vrstni red:

- (a) stroški, ki jih uradno imenovani likvidator ali upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ustrezno obračuna ali ki so mu nastali pri ohranjanju, unovčenju ali izterjavi premoženja družbe;
- (b) drugi stroški, ki so nastali uradno imenovanemu likvidatorju ali po njegovem pooblastilu, vključno s tistimi, ki so nastali pri nadaljevanju poslovanja družbe;
- (c) plačilo morebitnega začasnega upravitelja;
- (d) stroški vložnika in vseh oseb, navedenih v zahtevku, katerih stroške je sodišče odobrilo;
- (e) plačilo morebitnega posebnega upravnika;
- (f) znesek, ki ga je treba plačati osebi, ki je zaposlena ali pooblaščen, da pomaga pri pripravi finančnega poročila in računovodskih evidenc;
- (g) nadomestilo po nalogu sodišča za stroške prošnje za oprostitve obveznosti predložitve finančnega poročila ali za podaljšanje roka za njegovo predložitev;
- (h) vsi potrebni izdatki, ki jih je imel upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, vključno s stroški, ki so jih imeli člani likvidacijskega odbora ali njihovi predstavniki ter jih je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti odobril;
- (i) plačilo vseh oseb, ki jih je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zaposlil za izvajanje katerih koli storitev za družbo, kakor je določeno ali dovoljeno na podlagi določb poglavja 386;
- (j) plačilo uradno imenovanega likvidatorja in upravitelja v postopku zaradi insolventnosti.

Med postopkom zaradi insolventnosti upravitelj pripravi poročilo, ki vsebuje razvrstitev upnikov in načrt razdelitve, ter ga predloži sodišču. Če se upniki ne strinjajo z vsebino takega poročila, lahko predložijo svoja stališča, sodišče pa lahko odredi popravek. Sodišče na koncu odobri razvrstitev in načrt ter upravitelju v postopku zaradi insolventnosti naloži poplačilo upnikov.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Se ne uporablja.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Razdelitev iztržkov se ureja predvsem s členom 531 trgovskega zakonika in zakoni na podlagi civilnega zakonika, v katerem je navedena razvrstitev upnikov, ki imajo zakonsko prednostno pravico, in upnikov, ki imajo zavarovano hipoteko. Gre za zavarovane upnike na podlagi zakonskih določb ali javne listine glede na datum vpisa take registracije, pri čemer se položaj teh upnikov ureja tudi s členom 535 trgovskega zakonika.

Za njimi so navadni upniki (ki niso registrirani upniki), ki so razvrščeni enakopravno (*pari passu*) glede na svoje terjatve.

Ko je razglašen stečaj osebe, se v desetih dneh od take razglasitve opravi sestanek, na katerem se v prisotnosti sodnika, sodnega tajnika, stečajnega upravitelja, stečajnika in upnikov proučijo terjatve ter sestavi popis.

Na sestanku se opravi zaslišanje stečajnika, ki predlaga pogoje poravnave. Razpravlja se o tem, ali se v zadevnem primeru lahko izvede poravnava, pri čemer se namesto vseh upnikov imenuje skupina upnikov, ki mora biti prisotna na sestanku (tistih, ki niso registrirani upniki na podlagi prednostne pravice ali hipoteke ali na podlagi zastavne pravice), vsak upnik pa ima tudi pravico temu nasprotovati v osmih dneh.

Na drugem sestanku, ki mu tudi predseduje sodnik, se potrdi skupina upnikov, ki mora predstavljati tri četrtine zneskov, za katere je priznано, da jih stečajnik dolguje.

Po tem postopku in po določitvi seznama vseh upnikov se opravi še en sestanek, ki mu predseduje sodnik in ki ga je treba v skladu z zakonom ustrezno sklicati.

Na tem sestanku vsak upnik predstavi svojo zahtevo. Če stečajni upravitelj nasprotuje kateremu upniku, mora ta dokazati svojo zahtevo stečajnemu upravitelju in skupini upnikov.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Ko upravitelj v postopku zaradi insolventnosti unovči vse premoženje kapitalske družbe ali toliko njenega premoženja, kolikor ga je po njegovem mnenju mogoče unovčiti, ne da bi se po nepotrebnem zavlačevalo z razglasitvijo insolventnosti, opravi morebitno končno poplačilo upnikov, uredi pravice med vlagatelji, opravi morebitno končno vračilo vlagateljem ter predloži računovodske evidence na strošek družbe, sodišče uvede postopek za razrešitev upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, potem ko se je prepričalo, da je upravitelj izpolnil zahteve iz poglavja 386 in morebitne druge zahteve, ki jih je določilo sodišče, ter ob upoštevanju poročila in morebitnih ugovorov upnikov, vlagateljev ali zainteresiranih oseb.

Sodišče nato izda sklep, da se ime družbe izbriše iz registra z datumom sklepa. Tak sklep se priglasijo registru družb, in ta družbo izbriše.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Člen 329B(12) predvideva različne scenarije, ki vključujejo končanje postopka sanacije, in sicer:

(a) če kadar koli med postopkom sanacije kapitalske družbe posebni nadzornik po posvetu s skupnim odborom upnikov in članov ugotovi, da nadaljevanje postopka ne bi več koristilo družbi, nemudoma na sodišče vloži prošnjo za končanje postopka sanacije družbe, v kateri podrobno in obširno navede razloge za končanje postopka, sodišče pa sprejme sklep o likvidaciji družbe, ki jo je opravilo sodišče.

Uporabi se postopek iz člena 386 v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti;

(b) če kadar koli med postopkom sanacije kapitalske družbe posebni nadzornik po posvetu s skupnim odborom upnikov in članov ugotovi, da se je poslovanje družbe toliko izboljšalo, da lahko poplača svoje dolgove, na sodišče vloži prošnjo, v kateri podrobno in obširno navede razloge in zaprosi sodišče, naj izda sklep o končanju postopka sanacije družbe. Če sodišče ugotovi prošnji, navede določbe in pogoje, ki so po njegovem mnenju potrebni glede na okoliščine primera.

V tem primeru družba nadaljuje poslovanje kot uspešno delujoče podjetje. Mirovanje postopka preneha, takoj ko sodišče ugotovi navedeni prošnji;

(c) če kadar koli med postopkom sanacije kapitalske družbe direktorji družbe ali člani skupščine delničarjev ugotovijo, da se je poslovanje družbe toliko izboljšalo, da lahko poplača svoje dolgove, na sodišče vložijo prošnjo, ki ji priložijo ustrezno dokazno dokumentacijo in informacije, ki potrjujejo take ugotovitve, in zaprosijo sodišče, naj izda sklep o končanju postopka sanacije družbe, sodišče pa sprejme sklep o ugoditvi prošnji ali njeni zavrnitvi šele po zaslišanju posebnega nadzornika. Če sodišče ugotovi prošnji, navede določbe in pogoje, ki so po njegovem mnenju potrebni glede na okoliščine primera.

Kot v prejšnjem primeru družba nadaljuje poslovanje kot uspešno delujoče podjetje. Mirovanje postopka preneha, takoj ko sodišče ugotovi navedeni prošnji;

(d) posebni nadzornik ob koncu obdobja svojega imenovanja sodišču predloži pisno končno poročilo, v katerem podrobno in obširno predstavi svoja mnenja in razloge glede tega, ali ima družba razumne možnosti ali ne, da v celoti ali delno nadaljuje poslovanje kot uspešno delujoče podjetje in da v prihodnosti redno plačuje svoje dolgove.

Če je v končnem poročilu, ki ga predloži posebni nadzornik, izraženo mnenje, da ima družba razumne možnosti, da v celoti ali delno nadaljuje poslovanje kot uspešno delujoče podjetje, se takemu mnenju priloži tudi natančen in podroben sanacijski načrt, ki vsebuje vse zahtevane predloge, da se družbi omogoči, da nadaljuje poslovanje kot uspešno delujoče podjetje, skupaj z morebitnimi pojasnili, ki so potrebna za izvedbo take sanacije, vključno s predlogi v zvezi s finančnimi sredstvi, ohranitvijo zaposlenih in prihodnjim upravljanjem družbe. V navedenem sanacijskem načrtu se pojasni tudi predlagani način celotnega ali delnega poplačila terjatev upnikov bodisi na podlagi prostovoljnega dogovora, doseženega z vsemi upniki, bodisi na podlagi predloga, naj sodišče potrdi dogovor, ki ga niso odobrili vsi upniki.

Sodišče lahko po prejemu končnega poročila in sanacijskega načrta po lastni presoji zahteva ustne ali pisne razlage in pojasnila. Nato lahko predlagani sanacijski načrt zavrne ali sprejme in v celoti ali delno odobri oziroma zahteva njegove spremembe. Kadar sodišče odobri sanacijski načrt, ki ga je predložil posebni nadzornik, in sicer bodisi s spremembami, ki jih je določilo sodišče, bodisi brez njih, postane sanacijski načrt pravnomočen in zavezujoč za vse zainteresirane strani in vse zakonske namene. Mirovanje postopka preneha, takoj ko sodišče odobri sanacijski načrt;

(e) če sodišče izda sklep o končanju postopka sanacije kapitalske družbe, ker družba nima razumnih možnosti, da bi nadaljevala poslovanje kot uspešno delujoče podjetje, in ker v prihodnosti ne bo mogla redno plačevati svojih dolgov, sodišče sprejme sklep o likvidaciji družbe, ki jo je opravilo sodišče.

Uporabi se postopek iz člena 386 v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Ko stečajni upravitelj v stečajnem postopku unovči vse premoženje družbe ali toliko njenega premoženja, kolikor ga je po njegovem mnenju mogoče unovčiti, ne da bi po nepotrebnem zavlačevali stečaj, opravi morebitno končno poplačilo upnikov, uredi pravice med vlagatelji, opravi morebitno končno vračilo vlagateljem ter predloži računovodske evidence na strošek družbe, sodišče uvede postopek za razrešitev stečajnega upravitelja, potem ko se je prepričalo, da je stečajni upravitelj izpolnil zahteve iz poglavja 13 in morebitne druge zahteve, ki jih je določilo sodišče, ter ob upoštevanju poročila in morebitnih ugovorov upnikov, vlagateljev ali zainteresiranih oseb.

Sodišče nato izda sklep, da se ime osebne družbe izbriše iz registra z datumom sklepa. Tak sklep se priglasí sodnem tajniku družb, in ta družbo izbriše. Zgoraj navedeno seveda velja za osebne družbe.

Kar zadeva gospodarske subjekte, lahko stečajnik po objavi stečaja in razdelitvi izkupička pri sodnem tajniku vloži prošnjo za zaslišanje pred sodnikom, pri čemer sodišče na tako zaslišanje povabi tudi upnike in stečajnega upravitelja, ki vodi stečajni postopek, da bi ugotovilo, ali se lahko gospodarski subjekt sanira in nadaljuje poslovanje.

Če gospodarski subjekt ni ravnal goljufivo ali zlonamerno, se lahko sanira in nadaljuje poslovanje. S tako sanacijo se poravnajo vsi stečajnikovi osebni dolgovi in dolgovi iz pridobljenega premoženja, ki bi se lahko kadar koli pred objavo stečaja terjali od njega.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

V skladu s členom 315(1) poglavja 386 lahko upnik zahteva pravno varstvo svojih pravic zoper katero koli stranko, za katero se šteje, da je opravljala posle kapitalske družbe z namenom, da bi ogoljufala njene upnike ali upnike katere koli druge osebe, ali zaradi katerega koli goljufivega namena. V takih primerih lahko po vložitvi prošnje na sodišče prijavi osebno odgovornost oseb, ki so bile seznanjene z opravljanjem poslov na zgoraj navedeni način, brez omejitve odgovornosti za vse ali katere koli dolgove ali druge obveznosti, kot jih lahko določi sodišče.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Pravice upnikov po končanju postopka zaradi insolventnosti niso obravnavane v nobenem *ad hoc* zakonodajnem instrumentu.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Upniki nimajo po končanju stečajnega postopka osebne družbe ali gospodarskega subjekta nikakršnih pravic, razen če lahko dokažejo, da je osebna družba ali gospodarski subjekt do njih ravnal zlonamerno ali goljufivo.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Stroške nosi oseba, ki vloži predlog za insolventnost, ali družba, kakor določi sodišče.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

V postopku prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe) stroške postopka nosi družba.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Stroške in izdatke nosi oseba, ki vloži predlog, ali stečajnik.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Postopek zaradi insolventnosti (kapitalske družbe)

Člen 303 poglavja 386 določa, da so prednostne pravice, hipoteke ali druge bremenitve, prenos ali drugo razpolaganje s premoženjem ali pravicami ter plačila, izvršbe ali druga dejanja v zvezi s premoženjem ali pravicami, ki jih izvede družba ali se izvedejo proti njej, ter obveznosti, ki jih je družba prevzela **v šestih mesecih pred prenehanjem družbe**, štejejo za nepošteno dajanje prednosti enemu upniku pred drugimi upniki, ne glede na to, ali je taka transakcija neodplačne ali odplačne narave, če pomeni transakcijo po **prenizki vrednosti** ali **dajanje prednosti**. V takih primerih je transakcija (nepošteno dajanje prednosti enemu upniku) nična.

Prenizka vrednost je opredeljena, kot sledi:

(a) družba opravi transakcijo po prenikzi vrednosti, če:

(i) družba da darilo ali opravi transakcijo pod pogoji, v skladu s katerimi družba ne prejme nikakršnega plačila, ali

(ii) družba opravi transakcijo za protivrednost, ki je v denarju ali denarni vrednosti mnogo manjša od vrednosti nadomestila, ki ga je zagotovila družba, v denarju ali denarni vrednosti.

Dajanje prednosti je opredeljeno, kot sledi:

(b) družba da osebi prednost, če:

(i) je ta oseba eden od upnikov družbe ali porok oziroma izdajatelj jamstva za kateri koli dolg ali druge obveznosti družbe in

(ii) družba stori ali utрпи kaj, zaradi česar je zadevna oseba vsekakor v položaju, ki je v primeru likvidacije družbe zaradi insolventnosti boljši od položaja, v katerem bi bila brez izvedbe ali opustitve zadevnega dejanja.

Zgoraj navedeno ne velja, če oseba, v korist katere je opravljena ali nastala transakcija, dokaže, da ni vedela in ni imela razloga, da bi menila, da bo družba verjetno likvidirana zaradi insolventnosti.

Postopek prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe)

Pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov v postopku prisilne poravnave (sanacija kapitalske družbe), niso določena v nobenem *ad hoc* zakonodajnem instrumentu.

Stečajni postopek (osebne družbe in gospodarski subjekti)

Pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov v stečajnem postopku ali postopku izterjave, niso določena v nobenem *ad hoc* zakonodajnem instrumentu.

Zadnja posodobitev: 15/02/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [de](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#).

Insolventnost/stečaj - Avstrija

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Avstrijsko insolvenčno pravo ni omejeno na podjetnike. Sposobnost za začetek postopka v primeru insolventnosti je dejansko opredeljena kot del pravne sposobnosti v okviru zasebnega prava: vsaka oseba, ki je lahko nosilec pravic in obveznosti, je tudi sposobna za začetek postopka v primeru insolventnosti. Ne gre pa za poslovno sposobnost. To pomeni, da je lahko vsaka fizična oseba (tudi otrok) insolventni dolžnik, kar velja tudi za pravne osebe (zasebna ali javna prava), registrirane osebne družbe v skladu s trgovinskim zakonikom (Unternehmensgesetzbuch), (odprte družbe (offene Gesellschaften), komanditne družbe (Kommanditgesellschaften)) in zapuščino. Po drugi strani pa tihe družbe (stille Gesellschaften) in družbe, ustanovljene po civilnem pravu (Gesellschaften bürgerlichen Rechts), nimajo sposobnosti za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Po prenehanju pravne osebe ali registrirane osebne družbe je uvedba postopka v primeru insolventnosti dovoljena, dokler premoženje ni razdeljeno (člen 68 zakona o insolventnosti (Insolvenzordnung – IO)).

Zoper premoženje kreditnih institucij, družb, ki poslujejo z vrednostnimi papirji, družb, ki ponujajo investicijske storitve, in zavarovalnic se lahko uvede stečajni postopek (Konkursverfahren), postopek prisilne poravnave (Sanierungsverfahren) pa ne (člen 82(1) zakona o bančništvu (Bankwesengesetz – BWG), člen 79 zakona o nadzoru nad vrednostnimi papirji iz leta 2018 (Wertpapieraufsichtsgesetz 2018 – WAG 2018) in člen 309(3) zakona o zavarovalniškem nadzoru iz leta 2016 (Versicherungsaufsichtsgesetz – VAG 2016)).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Od sprejetja zakona o spremembi insolvenčnega prava iz leta 2010 (Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2010) je v avstrijskem pravu samo **ena vrsta standardnega postopka v primeru insolventnosti**. Obstajajo pa različna poimenovanja, ki so odvisna od dejanskega poteka postopka.

Postopek v primeru insolventnosti se imenuje **stečajni postopek** (Konkursverfahren), če ob začetku postopka načrt prestrukturiranja še ni na voljo. Načeloma sta v okviru stečajnega postopka mogoča likvidacija in prestrukturiranje.

Postopek v primeru insolventnosti se imenuje **postopek prisilne poravnave** (Sanierungsverfahren), če je ob začetku postopka načrt prestrukturiranja že na voljo. Ta postopek je osredotočen na prisilno poravnavo dolžnika. Uporabi se lahko za fizične osebe, ki vodijo podjetje, pravne osebe, osebne družbe in zapuščino (člen 166 IO).

Postopek prisilne poravnave je mogoč z dolžnikom, **ki sam nadaljuje vodenje poslov ali ga ne nadaljuje**. Dolžnik ohrani samoupravo (pod nadzorom upravitelja prisilne poravnave), če stečajnim upnikom v načrtu prestrukturiranja ponudi vsaj 30-odstotno kvoto in so na voljo tudi dodatni dokumenti. Potreben je na primer finančni načrt, iz katerega je razvidno, da je financiranje zagotovljeno za 90 dni.

Še ena različica postopka v primeru insolventnosti je **postopek za poplačilo dolgov** (Schuldenregulierungsverfahren), ki je na voljo fizičnim osebam, ki ne vodijo podjetja.

Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti mora vložiti dolžnik sam ali upnik. V primeru postopka prisilne poravnave mora predlog v vsakem primeru vložiti dolžnik, obstajati pa mora tudi načrt prestrukturiranja.

Osnovni pogoj za začetek postopka v primeru insolventnosti je, da je dolžnik načeloma **plačilno nesposoben** (člen 66 IO). Postopek v primeru insolventnosti se lahko v primeru **skorajšnje plačilne nesposobnosti** začne tudi v obliki postopka prisilne poravnave (člen 167(2) IO). Postopek v primeru insolventnosti v zvezi z registriranimi osebnimi družbami, pri katerih ni noben družbenik z neomejeno odgovornostjo fizična oseba, premoženjem pravnih oseb in zapuščino se uvede tudi v primeru **prezadolženosti** (člen 67 IO).

Dodaten pogoj za začetek postopka v primeru insolventnosti so **razpoložljiva sredstva za kritje stroškov**. Kriti morajo biti vsaj začetni stroški postopka v primeru insolventnosti (izjema: postopek za poplačilo dolgov v določenih primerih).

Uvedba postopka v primeru insolventnosti je objavljena z uradnim razglasom na internetu (www.edikte.gv.at). Pravni učinki uvedbe postopka v primeru insolventnosti nastanejo z začetkom dneva po objavi uradnega razgласa. Uvedba postopka v primeru insolventnosti je evidentirana tudi v javnih registrih (v zemljiški knjigi (Grundbuch), poslovnem registru (Firmenbuch) itd.).

Če postopka v primeru insolventnosti ni mogoče začeti takoj, mora stečajno sodišče (Insolvenzgericht) odrediti **začasne ukrepe**, da zavaruje stečajno maso ter zlasti prepreči izpodbojna pravna dejanja in zagotovi nadaljnje poslovanje, če predlog za začetek postopka ni očitno neutemeljen (člen 73 IO). Sodišče lahko dolžniku prepove izvajanje nekaterih pravnih dejanj (npr. prodajo ali obremenitev premoženja) ali odredi, da je za taka dejanja potrebna odobritev sodišča. Možno je tudi imenovanje začasnega upravitelja.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Z začetkom postopka v primeru insolventnosti se dolžniku odvzame pravica do prostega razpolaganja z vsem premoženjem, ki je predmet izvršbe in je takrat v njegovi lasti ali ga pridobi med postopkom v primeru insolventnosti (člen 2(2) IO). To premoženje se vključi v stečajno maso.

Tako stečajna masa vključuje vse premočnine in nepremičnine dolžnika, kot so deleži na nepremičninah, solastniški deleži, terjatve, zakupne pravice, dediščina itd. Stečajna masa ne vključuje terjatev dolžnika za preživnino, njegovega zaslužka, ki je rezultat njegovih prizadevanj, in dela plače, ki ga ni mogoče zarubiti (življenjski minimum). Prav tako ne vključuje premočnin, ki jih ni mogoče zarubiti (npr. predmetov za osebno uporabo), in strogo osebnostnih pravic (npr. pravic industrijske lastnine).

Če dolžnik živi v hiši (ali lastniškem stanovanju), ki je del stečajne mase, on in njegova družina v začetku nista deložirana iz osnovnih stanovanjskih prostorov (člen 5(3) IO). Vendar to ne preprečuje unovčenja hiše (lastniškega stanovanja) v postopku v primeru insolventnosti. Stečajno sodišče dolžniku tudi omogoči, da prosto razpolaga z najemniškimi pravicami (ali drugimi pravicami do uporabe) v zvezi s stanovanjskimi prostori, ki so nepogrešljivi za dolžnika in njegovo družino (člen 5(4) IO). Zaradi omogočanja prostega razpolaganja dolžnika s takimi pravicami se te izločijo iz stečajne mase.

Upniški odbor lahko z odobritvijo stečajnega sodišča odloči tudi, da iz stečajne mase izloči terjatve, ki verjetno ne bodo zadostno uspele, ali predmete manjše vrednosti (člen 119(5) IO). Razlog za tako izločitev je, da se z njo preprečijo stroški unovčenja vsakega predmeta, ki je del stečajne mase in ki ne bi koristil stečajni masi.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Stečajni postopek

Dolžnik

lahko vloži predlog za začetek stečajnega postopka in pravna sredstva zoper začetek stečajnega postopka;

z začetkom stečajnega postopka izgubi pravico do razpolaganja s premoženjem, ki je del stečajne mase;

se lahko udeležuje sestankov skupščine upnikov in upniškega odbora;

lahko vloži predlog za končanje načrta prestrukturiranja.

Upravitelj stečajne mase (Masseverwalter)

je odgovoren za praktično izvajanje postopka v primeru insolventnosti;

pregleda finančni položaj dolžnika;

nadaljuje vodenje podjetja, če to ob začetku postopka v primeru insolventnosti še ni zaprto in če nadaljnje poslovanje ni v škodo upnikov;

prouči prijavljene terjatve;

prouči, ali je načrt prestrukturiranja v interesu upnikov in ali je verjetno, da bo izveden;

ugotavlja premoženje in razpolaga z njim;

upravlja in zastopa stečajno maso;

uveljavlja pravico do izpodbijanja za stečajno maso;

razdeli izkupiček od stečajne mase.

Če se stečajni postopek nanaša na fizično osebo, ki ne vodi podjetja (postopek za poplačilo dolgov), se upravitelj stečajne mase imenuje le izjemoma. Če stečajno sodišče ne imenuje upravitelja stečajne mase, mora samo obravnavati zadeve, za katere je po zakonu o insolventnosti pristojen upravitelj stečajne mase.

Postopek prisilne poravnave brez dolžnika, ki sam nadaljuje vodenje poslov

Dolžnik

vloži predlog za začetek postopka prisilne poravnave in končanje načrta prestrukturiranja;

z začetkom postopka v primeru insolventnosti izgubi pravico do razpolaganja s premoženjem, ki je del stečajne mase;

se lahko udeležuje sestankov skupščine upnikov in upniškega odbora.

Upravitelj stečajne mase (Masseverwalter)

je odgovoren za praktično izvajanje postopka v primeru insolventnosti;

pregleda finančni položaj dolžnika;

nadaljuje vodenje podjetja, če to ob začetku postopka v primeru insolventnosti še ni zaprto in če nadaljnje poslovanje ni v škodo upnikov;

prouči prijavljene terjatve;

prouči, ali je načrt prestrukturiranja v interesu upnikov in ali je verjetno, da bo izveden;

upravlja in zastopa stečajno maso;

uveljavlja pravico do izpodbijanja za stečajno maso.

Postopek prisilne poravnave z dolžnikom, ki sam nadaljuje vodenje poslov

Dolžnik

vloži predlog za uvedbo postopka prisilne poravnave z dolžnikom, ki sam nadaljuje vodenje poslov, in končanje načrta prestrukturiranja ter skupaj s

predlogom predloži tudi potrebne dokumente za dolžnika, ki sam nadaljuje vodenje poslov;

ohrani (omejeno) pravico do razpolaganja in načeloma še naprej sam upravlja svoje premoženje;

je pod nadzorom upravitelja prisilne poravnave in stečajnega sodišča.

Upravitelj prisilne poravnave (Sanierungsverwalter)

nadzoruje dolžnika in upravljanje njegovega podjetja;

odobri ali zavrne dovoljenje za pravna dejanja, ki se ne izvajajo pri običajnem poslovanju;

zastopa dolžnika v vseh zadevah, v katerih ta nima pravice do razpolaganja;

preverja finančni položaj dolžnika;

prouči, ali je načrt prestrukturiranja izvedljiv in ali obstajajo razlogi za odpravo samoupravljanja;

prouči prijavljene terjatve;

uveljavlja pravico do izpodbijanja za stečajno maso.

Stečajno sodišče mora nadzorovati dejavnosti stečajnega upravitelja. Poda mu lahko pisna ali ustna navodila, pridobi poročila in pojasnila, pregleda računovodske izkaze in druge dokumente ter opravi potrebne poizvedbe. Sodišče lahko tudi naroči stečajnemu upravitelju, naj v zvezi s posameznimi vprašanji pridobi navodila upniškega odbora. Stečajni upravitelj mora sodišče obvestiti o nekaterih poslih, preden jih izvede (člen 116 IO), druge posle pa morata odobriti upniški odbor in stečajno sodišče (člen 117 IO).

Imenovanje in plačilo stečajnega upravitelja:

Stečajnega upravitelja ob začetku postopka v primeru insolventnosti po uradni dolžnosti imenuje stečajno sodišče. Biti mora ugleden in zanesljiv, imeti izkušnje na področju podjetništva in poznati postopke v primeru insolventnosti (člen 80(2) IO). Pri postopkih v primeru insolventnosti, povezanih s podjetji, se zahteva zadostno poznavanje gospodarskega prava ali ekonomije (člen 80(3) IO). Osebe, ki jih zanima delo stečajnega upravitelja, se lahko vpišejo na seznam stečajnih upraviteljev. Seznam je na voljo na internetu (www.iv.justiz.gv.at), stečajna sodišča pa ga uporabljajo za lažjo izbiro ustreznega stečajnega upravitelja.

Stečajni upravitelj ne sme biti bližnji sorodnik (člen 32 IO), vendar tudi ne konkurent dolžnika in mora biti neodvisen od dolžnika in upnikov (člen 80b(1) IO).

Za stečajne upravitelje se lahko imenujejo tudi pravne osebe. Sodišču morajo posredovati ime fizične osebe, ki jih zastopa pri stečajnem upravljanju (člen 80 (5) IO).

Stečajni upravitelj je upravičen do povračila denarnih stroškov in plačila za svoja prizadevanja, na to pa se obračuna tudi davek na dodano vrednost (prvi stavek člena 82 IO). Višina upraviteljevega honorarja je zakonsko urejena (člen 82 IO) in odvisna od bruto izkupička, ki ga je stečajni upravitelj pridobil z unovčenjem premoženja. Vendar to vključuje samo izkupiček, za izterjavo katerega je bil odgovoren stečajni upravitelj. Najnižje plačilo za stečajnega upravitelja je 3 000 EUR. Dodatno plačilo prejme po sprejetju načrta prestrukturiranja ali načrta plačil (člen 82a IO) in za unovčenje posebne stečajne mase (člen 82d IO). Ločeno plačilo se izplača tudi za nadaljevanje poslovanja (člen 82(3) IO).

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Možnost **pobota** zoper terjatev dolžnika se med postopkom v primeru insolventnosti načeloma ohrani.

Vendar pa je osnovni pogoj za to, **da so bile terjatve ob začetku postopka v primeru insolventnosti upravičene do pobota**. Pobot ni dovoljen, če je stečajni upnik postal dolžnik stečajne mase šele po začetku postopka v primeru insolventnosti ali če je bila terjatev zoper dolžnika prejeta šele po začetku postopka v primeru insolventnosti (prvi stavek člena 20(1) IO). Poleg tega pobot **ni mogoč**, če je tretja oseba v zadnjih **šestih mesecih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti** prejela nasprotno terjatev zoper dolžnika in je ob prejetju **vedela ali bi morala vedeti za plačilno nesposobnost** (člen 20(1) in (2) IO). V takih primerih lahko tretji osebi škodi že majhna malomarnost.

Pri postopku v primeru insolventnosti je mogoče **pogojno terjatev** pobotati ne glede na to, ali je pogojna terjatev stečajnega upnika ali dolžnika. Če ima stečajni upnik pogojno terjatev, lahko stečajno sodišče izvede pobot ob predložitvi zavarovanja (člen 19(2) IO). Pobot v postopku v primeru insolventnosti ni izključen niti na podlagi dejstva, da terjatev stečajnega upnika **ni denarna** (člen 19(2) IO). To ne povzroča težav, ker se take pravice ob začetku postopka v primeru insolventnosti pretvorijo v denarne terjatve (člen 14(1) IO).

Stečajnim upnikom, katerih terjatve so upravičene do pobota, takih terjatev **ni treba prijaviti v postopku v primeru insolventnosti**, če so zajete v nasprotni terjatvi (člen 19(1) IO). Vendar pa je vrhovno sodišče (Oberster Gerichtshof – OGH) odločilo, da če stečajni upnik v postopku v primeru insolventnosti po pravno močni potrditvi načrta prestrukturiranja in zaključku postopka v primeru insolventnosti ne izkoristi zakonske možnosti pobota v skladu s členom 19(1) IO, lahko glede na predpise svojo terjatev pobota samo v višini kvote iz načrta prestrukturiranja (RIS-Justiz RS0051601 [T4]).

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Dvostranske pogodbe

Če dolžnik in druga stranka ob začetku postopka v primeru insolventnosti nista izpolnila dvostranske pogodbe ali je nista izpolnila v celoti, lahko stečajni upravitelj bodisi izpolni pogodbo (v celoti) v imenu dolžnika in od druge stranke zahteva izpolnitev pogodbe bodisi odstopi od pogodbe (člen 21(1) IO). V postopku prisilne poravnave z dolžnikom, ki sam nadaljuje vodenje poslov, je dolžnik pozvan, naj poda izjavo v skladu s členom 21 IO. Če želi odstopiti od pogodbe, je potrebna odobritev upravitelja prisilne poravnave (člen 171(1) IO). Če drugo stranko zavezuje obveznost vnaprejšnje izpolnitve pogodbe, lahko zavrne izpolnitev pogodbe do predložitve zavarovanja, razen če je ob sklenitvi pogodbe vedela za slabo finančno stanje dolžnika (člen 21(3) IO).

Najemne pogodbe

V primeru postopka v primeru insolventnosti v zvezi z najemnikom lahko stečajni upravitelj odpove najemno pogodbo, pri čemer velja zakonsko določen ali dogovorjen krajši odpovedni rok (člen 23 IO).

Pogodbe o zaposlitvi

Če je dolžnik delodajalec in če je delovno razmerje že sklenjeno, ga lahko načeloma prekine delojemalec s predčasno odpovedjo ali stečajni upravitelj, če se upošteva zakonsko določen odpovedni rok, kolektivno dogovorjeni odpovedni rok ali dopustno dogovorjeni krajši odpovedni rok, ob upoštevanju zakonskih omejitev v zvezi z odpovedjo pogodbe, in sicer en mesec od objave sklepa, s katerim se odredi, odobri ali ugotovi prenehanje delovanja podjetja ali enote podjetja. Za postopek v primeru insolventnosti z dolžnikom, ki sam nadaljuje vodenje poslov, veljajo posebne določbe.

Prepoved prenehanja pogodb

Če bi prenehanje pogodb lahko ogrozilo nadaljnje poslovanje dolžnika, lahko druga stranka prekine pogodbo, sklenjeno z dolžnikom, do izteka šestih mesecev od uvedbe postopka v primeru insolventnosti, kar pa lahko stori samo iz utemeljenega razloga. Poslabšanje ekonomskega položaja dolžnika in dolžnikovo neizpolnjevanje obveznosti glede poplačila terjatev, ki so zapadle pred uvedbo postopka v primeru insolventnosti, se ne štejeta za utemeljen razlog (člen 25a(1) IO). Omejitve ne veljajo, če je prenehanje pogodbe bistveno za preprečitev resnih osebnih ali ekonomskih težav pogodbenega partnerja, v primeru upravičenosti do izplačila posojil in v primeru pogodb o zaposlitvi (člen 25a(2) IO).

Neveljavni sporazumi

V skladu s členom 25b(2) IO razveljavitev pogodbениh določb ali prekinitvev pogodb ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti nista dovoljeni. To načeloma velja za vse pogodbe (nekaj izjem se nanaša na pogodbe na podlagi zakona o bančništvu ali zakona o borzi (Börsegesetz)).

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Od začetka postopka v primeru insolventnosti stečajni upniki ne morejo več uveljavljati terjatev do dolžnika s sodnim postopkom, in sicer niti individualno niti kadar ne gre za insolventnost (**prepoved postopkov** (Prozesssperre), člen 6(1) IO). Prav tako ni mogoče izdati sodnih odredb v prid stečajnih terjatev. Samo v postopku prisilne poravnave z dolžnikom, ki sam nadaljuje vodenje poslov, lahko dolžnik še vedno sodeluje v pravnih in drugih postopkih, ki se nanašajo na zadeve, povezane z lastnim upravljanjem premoženja (člen 173 IO). Če v nasprotju s členom 6(1) IO dolžnik vložijo tožbo ali je tožba vložena zoper njega po začetku postopka v primeru insolventnosti, jo je treba zavrniti.

Poleg tega po začetku postopka v primeru insolventnosti ni mogoče pridobiti zastavne pravice ali pravice do poplačila za izvršitev plačila stečajne terjatve (**prepoved izvrševanja** (Exekutionssperre), člen 10(1) IO). Kar zadeva izločitvene in ločitvene pravice, ki so določene že pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, ni splošne prepovedi izvrševanja; za izvršitev si je zato mogoče prizadevati tudi v postopku v primeru insolventnosti.

Prepoved postopkov in prepoved izvrševanja je treba upoštevati **po uradni dolžnosti** in morata veljati za vse stečajne upnike.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Postopki, ki potekajo pred sodiščem v zvezi s stečajno maso, se z začetkom postopka v primeru insolventnosti po zakonu **prekinejo** (člen 7(1) IO). Prekinitvev postopka se izvede po uradni dolžnosti.

Postopek v zvezi s stečajnimi terjatvami se nikakor ne nadaljuje pred obravnavo za preverjanje terjatev (člen 7(3) IO). Če terjatvi na obravnavi za preverjanje terjatev **ugovarja** stečajni upravitelj ali eden od upnikov, ki je do tega upravičen, se prekinjeni postopek lahko **nadaljuje kot postopek preverjanja terjatev** (člen 113 IO).

Postopek v zvezi s terjatvami, ki jih ni treba prijaviti v postopku v primeru insolventnosti, se lahko nadaljuje **takoj**.

Izvršilni postopek, ki se je začel pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, se načeloma ne prekine. Vendar zastavne pravice in pravice do poplačila, pridobljene za izvršitev plačila v 60 dneh pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, po zakonu ugasnejo, razen če so bile določene v korist terjatev v skladu z javnim pravom (člen 12(1) IO). V primeru ugasnitve se **izvršilni postopek za unovčenje** na zahtevo stečajnega sodišča ali stečajnega upravitelja **ustavi** (člen 12(2) IO).

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Skupščina upnikov

Skupščina upnikov je splošni organ stečajnih upnikov, njen namen pa je stečajnim upnikom omogočiti sodelovanje v postopku v primeru insolventnosti.

Skupščino upnikov skliče in ji predseduje stečajno sodišče (člen 91(1) IO). Prva skupščina upnikov se skliče ob začetku postopka v primeru insolventnosti in je predpisana z zakonom. Nadaljnje skupščine stečajno sodišče skliče po lastni presoji. Skupščina se skliče zlasti, če jo zahtevajo stečajni upravitelj, upniški odbor ali najmanj dva upnika, katerih terjatve predstavljajo približno četrtino stečajnih terjatev, pri čemer sklicatelj določi dnevni red.

Skupščina upnikov ima pravico do nekaterih zahtev (npr. za imenovanje upniškega odbora ali razrešitev stečajnega upravitelja). Pristojna je tudi za glasovanje o sprejetju načrta prestrukturiranja.

Za sklepe in zahteve skupščine upnikov je praviloma potrebna absolutna večina glasov, ki se izračuna na podlagi zneska terjatev (člen 92(1) IO).

Upniški odbor

Upniški odbor se ne imenuje v vseh postopkih v primeru insolventnosti, temveč samo, če se to zdi priporočljivo glede na naravo ali poseben obseg poslovanja. Vedno ga je treba imenovati, če prodaja ali oddaja podjetja ali njegovega dela v najem še ni končana (prva točka člena 117(1) IO). Upniški odbor nadzoruje stečajnega upravitelja in mu pomaga (člen 89(1) IO). Stečajni upravitelj se mora posvetovati z upniškim odborom v zvezi s pomembnimi ukrepi (člen 114(1) IO). Pri določenih poslih (npr. pri prodaji podjetja) je soglasje upniškega odbora osnovni pogoj za njihovo veljavnost.

Upniški odbor sestavlja od tri do sedem članov. Imenuje ga sodišče po uradni dolžnosti ali na predlog. Za člane se lahko poleg upnikov imenujejo tudi druge fizične ali pravne osebe.

Združenja za zaščito upnikov

V praksi interese stečajnih upnikov v številnih primerih zastopajo **združenja za zaščito upnikov**. Ta združenja prijavljajo terjatve, sodelujejo na skupščini in uveljavljajo glasovalne pravice stečajnih upnikov, ki jih zastopajo, v primeru načrta prestrukturiranja. Poleg tega spremljajo izplačila stečajnega upravitelja.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj stečajne mase mora predmete, ki so del stečajne mase, načeloma prodati izvensodno, zlasti s **prodajo na prostem trgu**. **Prodaja na javni dražbi** v skladu z zakonom o izvršbi (Exekutionsordnung) se izvede samo izjemoma, ko tako odloči stečajno sodišče na predlog upravitelja stečajne mase.

Upniški odbor lahko z odobritvijo stečajnega sodišča odloči, da terjatve, katerih izterjava verjetno ne bo dovolj uspešna, in predmete manjše vrednosti prenese na dolžnika, da z njimi prosto razpolaga.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajne terjatve

Stečajne terjatve so terjatve upnikov, ki imajo ob začetku postopka v primeru insolventnosti zoper dolžnika premoženjske zahtevke (člen 51 IO). Med stečajne terjatve pa ne spadajo obresti na stečajne terjatve od začetka postopka v primeru insolventnosti, stroški sodelovanja v postopku v primeru insolventnosti, denarne kazni za vse vrste kaznivih dejanj, pa tudi terjatve, povezane z darili, in v primeru postopkov v primeru insolventnosti v zvezi z zapuščino tudi terjatve iz zapuščine (člen 58 IO).

Za stečajne terjatve se načeloma uporablja načelo enakega obravnavanja. V postopku v primeru insolventnosti nimajo prednosti niti javni organi niti delojemalci.

Terjatve delničarja za poplačilo posojila delničarjev, ki nadomešča lastniški kapital, pa so podrejene terjatve.

Če upnik želi poplačilo iz stečajne mase, mora prijaviti stečajno terjatev v postopku v primeru insolventnosti, tudi če v zvezi s tem poteka sodni postopek ali je bila v zvezi s tem že izdana sodba.

Terjatve stečajne mase (Masseforderungen)

Terjatve stečajne mase so terjatve, ki nastanejo šele po začetku postopka v primeru insolventnosti in so izrecno navedene v zakonu. To so terjatve zoper stečajno maso, ki jih je treba prednostno poplačati iz stečajne mase, tj. pred stečajnimi upniki (člen 47(1) IO). Najpomembnejše terjatve stečajne mase so (člen 46(1) IO):

stroški postopka v primeru insolventnosti;

izplačila, povezana z ohranjanjem, upravljanjem in vodenjem stečajne mase;

vse javne datjave, povezane s stečajno maso, če in v kolikor okoliščine, zaradi katerih je potrebno plačilo dajatev, nastanejo po začetku postopka v primeru insolventnosti;

terjatve delojemalcev za redna plačila za obdobja po začetku postopka v primeru insolventnosti;

terjatve za izpolnitev dvostranskih pogodb, ki jih je sklenil stečajni upravitelj;

terjatve, ki izhajajo iz pravnih dejanj stečajnega upravitelja;

terjatve, ki izhajajo iz neupravičene obogatitve stečajne mase;

terjatve, ki izhajajo iz prekinitve delovnega razmerja, če je bilo to sklenjeno med postopkom v primeru insolventnosti.

Terjatev stečajne mase v postopku v primeru insolventnosti ni treba prijaviti. Če stečajni upravitelj noče poplačati zapadlih terjatev stečajne mase, lahko zadevni upnik uveljavlja zahtevke na sodišču.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Stečajne terjatve je treba pisno prijaviti pri stečajnem sodišču. Prijavitelj jih je treba v domači valuti (euro); morebitna pretvorba valute se izvede na datum začetka postopka v primeru insolventnosti. Ob prijavi terjatve je treba navesti njen znesek in dejstva, na katerih temelji, pa tudi dokazila, ki se lahko predložijo, da se dokaže zatjevana terjatev. Upnik mora poleg tega navesti, ali za terjatev velja pridržek lastninske pravice, za katera sredstva velja tak pridržek in ali obstaja zahteva po pobotu ter v primeru zahtevanega pobota tudi zneske vzajemnih terjatev, ki so obstajale ob začetku postopka v primeru insolventnosti. Upnik mora navesti tudi svoj elektronski naslov in podatke o bančnem računu.

Terjatev se prijavi na obrazcu, ki je objavljen na spletišču avstrijskega pravosodja (www.justiz.gv.at). Če upnik za prijavo svoje terjatve ne uporabi tega obrazca, mora prijava zajemati v obrazcu zajete informacije.

Za prijavo terjatev s strani tujih upnikov v smislu uredbe o insolventnosti se uporablja ta uredba. Če upnik ne uporabi standardnega obrazca iz izvedbene uredbe, mora prijava vsebovati informacije, zahtevane v uredbi o insolventnosti.

Stečajne terjatve je treba prijaviti v roku za prijavo terjatev, ki je naveden v javnem razglasu o insolventnosti. Če upnik terjatev prijavi prepozno, bo morda moral kriti stroške, povezane s posebno obravnavo za preverjanje terjatev. Terjatve, prijavljene manj kot 14 dni pred obravnavo za preverjanje zaključnih računov, ne bodo upoštewane (zadnji stavek člena 107(1) IO).

Če stečajni upravitelj prizna prijavljeno terjatev in ji noben drug stečajni upnik ne ugovarja, se šteje za sprejeto v postopku v primeru insolventnosti. To zlasti pomeni, da se stečajni upnik upošteva pri razdelitvi.

Če stečajni upravitelj ali stečajni upnik ugovarja prijavljeni terjatvi, se lahko terjatev preveri samo v civilnem postopku. Ali se terjatev šteje za sprejeto v postopku v primeru insolventnosti, je tako odvisno od odločitve v tem civilnem postopku.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Razdelitev izkupička je urejena v členih 128–138 IO.

Najprej se poplačajo terjatve stečajne mase, nato pa še terjatve stečajnih upnikov.

Upniki terjatev stečajne mase se ne glede na status postopka poplačajo takoj, ko so njihove terjatve določene in zapadle. Če razpoložljiva sredstva ne zadostujejo za pokritje terjatev stečajne mase v celoti, jih je treba poplačati po naslednjem vrstnem redu (člen 47 IO):

denarni odhodki, ki jih vnaprej krije stečajni upravitelj;

drugi stroški postopka;

stroški, ki jih je vnaprej plačala tretja oseba, če je bilo to potrebno za kritje stroškov postopka;

terjatve delojemalcev, če niso zavarovane v skladu z zakonom o zavarovanju plač v primeru stečaja podjetja (Insolvenz-Entgeltsicherungsgesetz);

terjatve delojemalcev, ki izhajajo iz prekinitve delovnega razmerja, če niso zavarovane v skladu z zakonom o zavarovanju plač v primeru stečaja podjetja;

druge terjatve stečajne mase.

Znesek, ki preostane po poplačilu vseh terjatev stečajne mase, se v obliki kvot razdeli **stečajnim upnikom**. Poplačilo stečajnih upnikov se lahko začne šele po splošni obravnavi za preverjanje terjatev. Stečajni upravitelj mora načeloma izvesti razdelitev po posvetovanju z upniškim odborom in na podlagi načrta razdelitve, ki ga odobri stečajno sodišče.

Zavarovani upniki imajo prednost pred stečajnimi upniki in upniki terjatev stečajne mase, če so njihove terjatve krite s premoženjem, ki se uporablja kot zavarovanje (npr. zavarovanje z zastavno pravico). Presežek iz izkupička od prodaje se prenese na skupno stečajno maso (člen 48(1) in (2) IO).

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Načrt prestrukturiranja

Načrt prestrukturiranja je sporazum, ki ga v postopku v primeru insolventnosti sklenejo dolžnik in stečajni upniki o znižanju in odlogu plačila stečajnih terjatev ter se uporablja za poplačilo dolgov. Zanj sta potrebni odobritev večine upnikov in potrditev stečajnega sodišča. Če v postopku v primeru insolventnosti načrt prestrukturiranja, ki ga je predlagal dolžnik, odobri večina upnikov in ga potrdi stečajno sodišče, je dolžnik oproščen obveznosti, če presegajo kvoto iz načrta prestrukturiranja.

Dolžnik lahko načeloma zaključi načrt prestrukturiranja s katero koli obliko postopka v primeru insolventnosti, tj. ne samo s postopkom prisilne poravnave, ampak tudi s stečajnim postopkom (glavni namen stečajnega postopka ni unovčenje premoženja in njegova razdelitev, temveč bi bilo treba tudi v stečajnem postopku najprej proučiti, ali je mogoč načrt prestrukturiranja).

Dolžnik mora v načrtu prestrukturiranja stečajnim upnikom ponuditi, da bo v dveh letih poplačal vsaj 20 % stečajnih terjatev. V primeru fizičnih oseb, ki ne vodijo podjetja, lahko rok za plačilo traja do pet let. Načrt prestrukturiranja ne sme vplivati na izločitvene ali ločitvene pravice upnikov. Upniki terjatev stečajne mase se poplačajo v celoti, stečajni upniki pa morajo biti načeloma deležni enakega obravnavanja.

Postopek v primeru insolventnosti se imenuje postopek prisilne poravnave (Sanierungsverfahren), če je ob začetku postopka načrt prestrukturiranja že na voljo.

Postopek za poplačilo dolgov

Načrt prestrukturiranja je na voljo ne le za podjetnike in pravne osebe, temveč tudi za fizične osebe, ki ne vodijo podjetja. Če se v postopku za poplačilo dolgov ne pripravi načrt prestrukturiranja, se dolžnikovo premoženje unovči. Dodatno možnost za odpis dolga predstavlja načrt plačil ali subsidiarno postopek pobiranja dobička. Načrt plačil je posebna oblika načrta prestrukturiranja. Glavna razlika je, da ne obstaja posebna minimalna kvota.

Če upniki ne odobrijo načrta plačil, mora sodišče odločiti o predlogu dolžnika za izvedbo postopka pobiranja dobička z odpisom ostanka dolga. V tem primeru odobritev upnikov ni potrebna. Najprej se pobere del dohodka, ki ga je mogoče zarubiti. Dolžnik mora ustrezne terjatve (povezane s plačo) za pet let odstopiti skrbniku upnikov. Po izteku veljavnosti izjave o odstupu mora sodišče zaključiti še odprte postopke izterjave in hkrati razglasiti, da je dolžnik oproščen plačila morebitnega neporavnanelega dolga do stečajnih upnikov (odpust preostalega dolga).

Končanje postopka v primeru insolventnosti

Če stečajno sodišče potrdi načrt prestrukturiranja (ali načrt plačil), se postopek v primeru insolventnosti konča, ko sklep o potrditvi postane pravnomočen. Samodejno končanje postopka v primeru insolventnosti sledi tudi po pravnomočni uvedbi postopka pobiranja dobička.

Če ne pride do načrta prestrukturiranja ali načrta plačil, se postopek v primeru insolventnosti konča s sklepom, ki ga stečajno sodišče izda po predložitvi dokazov o dokončanju končne razdelitve.

Postopek v primeru insolventnosti je treba končati tudi, če s tem soglašajo vsi upniki terjatev stečajne mase in stečajni upniki ali če se med postopkom v primeru insolventnosti izkaže, da premoženje ne zadostuje za pokritje stroškov postopka v primeru insolventnosti.

Sklepi o končanju postopkov v primeru insolventnosti so objavljeni v zbirki podatkov o postopkih v primeru insolventnosti (Insolvenzdatei).

Zaradi pravnomočnega končanja postopka v primeru insolventnosti dolžnik znova pridobi polno pravico do razpolaganja s svojim premoženjem (razen če je uveden postopek pobiranja dobička); pravice stečajnega upravitelja ugasnejo. Poleg tega dolžnik znova pridobi neomejeno sposobnost, da toži ali je tožen. V postopkih, ki potekajo pred sodiščem, se v skladu z zakonom stranka spremeni, tako da to ni več stečajna masa, ampak dolžnik. V nekaterih sektorjih za dolžnika, ki želi znova voditi podjetje, veljajo upravne omejitve (npr. v okviru trgovinskih predpisov (Gewerbeordnung)) ali poklicne omejitve (npr. v okviru zakona o odvetništvu (Rechtsanwaltsordnung)). Za namerno škodovanje upnikom so zagrožene kazenske sankcije.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Če se postopek v primeru insolventnosti ne konča z odpisom dolga (zaradi načrta prestrukturiranja, načrta plačil ali odpisa ostanka dolga po postopku pobiranja dobička), imajo stečajni upniki **pravico, da prijavijo dodatno terjatev** po pravnomočnem končanju postopka v primeru insolventnosti, kar pomeni, da lahko preostalo terjatev, ki v postopku v primeru insolventnosti ni bila poplačana, znova uveljavljajo s tožbo ali izvršbo zoper nekdanjega stečajnega dolžnika. Po drugi strani pa različne oblike odpisa dolga v postopku v primeru insolventnosti povzročijo, da je preostala terjatev, ki presega kvoto, samo še naturalna obveznost, tj. dolg brez odgovornosti, ki ni nujno izvršljiv, čeprav je izplačljiv.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški postopka v primeru insolventnosti se krijejo iz stečajne mase.

Če premoženje ne zadostuje za pokritje stroškov, se postopek v primeru insolventnosti vseeno začne, če upnik, ki je vložil predlog, vnaprej plača znesek za pokritje stroškov. Terjatev upnika za povračilo ima prednost pred terjatvami drugih upnikov terjatev stečajne mase (prva točka člena 46 IO).

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pravna dejanja dolžnika pred začetkom postopka v primeru insolventnosti

Določena pravna dejanja, ki so bila izvedena pred začetkom postopka v primeru insolventnosti in ki škodujejo upnikom, je mogoče izpodbijati (člen 27 in naslednji IO). Izpodbijati je mogoče pozitivna pravna dejanja in tudi opustitve dejanj v zvezi z dolžnikovim premoženjem. Osnovni pogoj za uspešno izpodbijanje je, da ima pravni posel, ki se bo izpodbijal, **škodljive posledice** za stečajne upnike. To velja v primeru, če zaradi izpodbijanega pravnega dejanja drugi upniki niso poplačani, na primer zaradi zmanjšanja premoženja ali povečanja obveznosti. Dodaten pogoj za uspešno izpodbijanje je, da se zaradi izpodbijanja **možnosti upnikov za poplačilo izboljšajo**. Poleg teh splošnih pogojev mora imeti pravno dejanje, ki se izpodbija, značilnosti, navedene v enem od naslednjih primerov:

Izpodbijnost zaradi namere po prikrajšanju upnikov (prva do tretja točka člena 28 IO)

Če je dolžnik deloval, da bi prikrajšal upnike, in je tretja oseba to vedela, izpodbijnost zajema desetletno obdobje pred začetkom postopka v primeru insolventnosti (prva točka člena 28 IO). Če tretja oseba za nameravano prikrajšanje upnikov ni vedela zaradi malomarnosti, je izpodbijanje omejeno na dveletno obdobje pred začetkom postopka v primeru insolventnosti.

Izpodbijnost zaradi zapravljanja premoženja (četrti točka člena 28 IO)

Pogodbe o nakupu, izmenjavi in dobavi, sklenjene v zadnjem letu pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, je mogoče izpodbijati, če je bila njihova posledica zapravljanje premoženja, ki škoduje upnikom, in je druga stranka za to vedela ali bi morala vedeti.

Izpodbijnost zaradi brezplačnega razpolaganja (člen 29 IO)

Izpodbijati je mogoče tudi brezplačno razpolaganje, ki ga je dolžnik opravil v zadnjih dveh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti.

Izpodbijnost zaradi prednostnega obravnavanja (člen 30 IO)

Ta okoliščina omogoča izpodbijnost določenih pravnih dejanj, na podlagi katerih je bil en upnik deležen prednostnega obravnavanja v primerjavi z drugimi. Pogoj za izpodbijnost je, da je bilo dejanje izvedeno v zadnjem letu pred začetkom postopka v primeru insolventnosti. Hkrati je pogoj, da je nastopila plačilna nesposobnost ali prezadolženost, ali da obstaja predlog za uvedbo postopka v primeru insolventnosti, ali je bilo dejanje izvedeno v zadnjih 60 dneh pred

začetkom postopka v primeru insolventnosti. Če je bilo kritje (poplačilo ali zavarovanje) neprimerno (tj. upnik ga ni mogel terjati glede na vsebino pravnega razmerja ali ne v tej obliki ali v tistem času), ne obstajajo dodatni (subjektivni) pogoji za izpodbojnost. V skladu s členom 30 IO se lahko izpodbija tudi (tj. drugi stranki v tej obliki ali v tistem času) ustrezno poplačilo ali zavarovanje. V teh primerih je pogoj za izpodbojnost nameravano prednostno obravnavanje s strani dolžnika in poznavanje namere s strani druge stranke ali njeno nepoznavanje zaradi malomarnosti.

Izpodbijnost zaradi vedenja za plačilno nesposobnost (člen 31 IO)

Ta okoliščina zajema določena pravna dejanja, izvedena v šestih mesecih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti in po nastopu plačilne nesposobnosti (prezadolženosti), če je druga stranka vedela za plačilno nesposobnost prezadolženosti ali predlog za uvedbo postopka ali bi za to vsaj morala vedeti. Dodatni pogoj je, da upnik s pravnim dejanjem pridobi zavarovanje ali poplačilo ali da je pravni posel neposredno škodljiv.

Do izpodbijanja je upravičen samo stečajni upravitelj. Pred tem mora pridobiti izjavo upniškega odbora (člen 114(1) IO). Izpodbijanje se izvede s tožbo, ugovorom (Einrede) (člen 43(1) IO), ugovorom v izvršilnem postopku za unovčenje ali prijavo v postopku v primeru insolventnosti nasprotnika izpodbijanja. Ničnostna tožba se vloži v roku enega leta po začetku postopka v primeru insolventnosti, sicer terjatev preneha. Ta rok se lahko podaljša, če se tako dogovorita stečajni upravitelj in nasprotnik izpodbijanja, vendar se tak dogovor o podaljšanju lahko sklene samo enkrat in za ne več kot tri mesece (člen 43 (2) IO).

Pravna dejanja dolžnika po začetku postopka v primeru insolventnosti

Če dolžnik nima pravice, da sam upravlja premoženje, pravna dejanja dolžnika, ki so izvedena po začetku postopka v primeru insolventnosti in vplivajo na stečajno maso, v odnosu do stečajnih upnikov v primeru insolventnosti načeloma niso več veljavna (člen 3(1) IO). V tem primeru gre za t. i. **relativno neučinkovitost**. Dolžnik lahko prevzame pogodbene obveznosti tudi po začetku postopka v primeru insolventnosti, vendar terjatev, ki izhajajo iz takih obveznosti, ni mogoče uveljavljati v škodo stečajnih upnikov pred končanjem postopka v primeru insolventnosti. Z naknadno odobritvijo stečajnega upravitelja lahko taki posli postanejo veljavni.

Zadnja posodobitev: 11/03/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [\[pl\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Insolventnost/stečaj - Poljska

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Na Poljskem stečajne postopke v smislu člena 1(1) Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o postopkih v primeru insolventnosti (prenovitev) urejata dva zakona:

zakon z dne 28. februarja 2003 – zakon o stečaju (*Prawo upadłościowe*, Uradni list (*Dziennik Ustaw*) 2016, št. 2171) – v nadaljnjem besedilu: zakon o stečaju;

zakon z dne 15. maja 2015 – zakon o prestrukturiranju (*Prawo restrukturyzacyjne*, Uradni list 2016, št. 1574) – v nadaljnjem besedilu: zakon o prestrukturiranju.

Določbe zakona o stečaju urejajo likvidacijske postopke v zvezi z insolventnostjo, tj. „stečaj“ (*upadłość*). Zakon o prestrukturiranju ureja postopke prestrukturiranja v zvezi z nevarnostjo insolventnosti, tj. „postopek za odobritev poravnave“ (*postępowanie o zatwierdzenie układu*, členi 210–226), „pospešeni postopek poravnavanja“ (*przyspieszone postępowanie układowe*, členi 227–264), „postopek poravnavanja“ (*postępowanie układowe*, členi 267–282) in „postopek sanacije“ (*postępowanie sanacyjne*, členi 283–323).

Cilj **stečajnega postopka** je v čim večji meri poplačati terjatve upnikov in, če je razumno mogoče, ohraniti delovanje dolžnikovega podjetja. Ta postopek se začne izključno na zahtevo in vključuje dve fazi: postopek za razglasitev stečaja in postopek po razglasitvi stečaja.

Postopek za odobritev poravnave dolžniku omogoča, da sklene poravnavo, tako da brez posredovanja sodišča sam zbere glasove upnikov. Tak postopek se lahko začne, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Pospešeni postopek poravnavanja dolžniku omogoča, da po pripravi seznama terjatev, ki je bil odobren po poenostavljenem postopku, sklene poravnavo.

Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek poravnavanja dolžniku omogoča, da po pripravi in odobritvi seznama terjatev sklene poravnavo. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek sanacije dolžniku omogoča, da sprejme sanacijske ukrepe (namenjene reorganizaciji njegovega podjetja) ter po pripravi in odobritvi seznama terjatev sklene poravnavo. Sanacijski ukrepi vključujejo pravne in praktične ukrepe, ki naj bi izboljšali dolžnikov ekonomski položaj in ponovno vzpostavili njegovo zmožnost izpolnjevanja obveznosti ter ga hkrati zaščitili pred izvršbo.

Stečajni postopek se lahko uvede zoper podjetnika. V skladu s členom 431 poljskega civilnega zakonika (*kodeks cywilny*) je podjetnik fizična oseba, pravna oseba ali organizacijska enota brez pravne osebnosti, ki ji je z zakonom dodeljena pravna sposobnost in ki v svojem imenu opravlja poslovne ali poklicne dejavnosti.

Predlog za začetek stečajnega postopka lahko vloži dolžnik ali kateri koli od njegovih navadnih upnikov.

Stečajni postopek se lahko uvede tudi zoper:

družbe z omejeno odgovornostjo in delniške družbe, ki ne opravljajo poslovnih dejavnosti;

partnerje v poslovnih partnerstvih, ki imajo v zvezi s svojim celotnim premoženjem neomejeno odgovornost za izpolnjevanje obveznosti partnerstva;

partnerje v poklicnem partnerstvu.

Stečajni postopek se lahko uvede tudi zoper fizične osebe, ki ne opravljajo poslovnih dejavnosti (člen 4911 in naslednji zakona o stečaju). Tak postopek se začne le na zahtevo dolžnika, razen če ni dolžnik nekdanji podjetnik. V tem primeru lahko predlog za začetek stečajnega postopka vloži tudi upnik, in sicer v enem letu po izpisu podjetnika iz ustreznega registra.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne v zvezi s:

podjetniki v smislu člena 431 civilnega zakonika;

družbami z omejeno odgovornostjo (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) in delniškimi družbami (*spółka akcyjna*), ki ne opravljajo poslovnih dejavnosti;

partnerji v poslovnih partnerstvih (*osobowa spółka handlowa*), ki imajo v zvezi s svojim celotnim premoženjem neomejeno odgovornost za izpolnjevanje obveznosti partnerstva;

partnerji v partnerstvu (*spółka partnerska*).

Postopka prestrukturiranja ni mogoče začeti v zvezi s fizičnimi osebami, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti. Izvede se le na zahtevo dolžnika, razen v primeru postopka sanacije, ki se lahko začne tudi na zahtevo upnika, če je dolžnik insolventen.

Postopek za odobritev poravnave dolžniku omogoča, da sklene poravnavo, tako da brez posredovanja sodišča sam zbere glasove upnikov. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev.

Pospešeni postopek poravnavanja dolžniku omogoča, da po pripravi seznama terjatev, ki je bil odobren po poenostavljenem postopku, sklene poravnavo. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek poravnavanja dolžniku omogoča, da po pripravi in odobritvi seznama terjatev sklene poravnavo. Tak postopek se lahko izvede, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek sanacije dolžniku omogoča, da sprejme sanacijske ukrepe (namenjene reorganizaciji njegovega podjetja) ter po pripravi in odobritvi seznama terjatev sklene poravnavo. Sanacijski ukrepi vključujejo pravne in praktične ukrepe, ki naj bi izboljšali dolžnikov ekonomski položaj in ponovno vzpostavili njegovo zmožnost izpolnjevanja obveznosti ter ga hkrati zaščitili pred izvršbo.

Stečajni postopek se lahko uvede zoper podjetnika. V skladu s členom 431 civilnega zakonika je podjetnik fizična oseba, pravna oseba ali organizacijska enota brez pravne osebnosti, ki ji je z zakonom dodeljena pravna sposobnost in ki v svojem imenu opravlja poslovne ali poklicne dejavnosti.

Poleg tega se lahko stečajni postopek uvede zoper:

družbe z omejeno odgovornostjo in delniške družbe, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti;

partnerje v poslovnih partnerstvih, ki imajo v zvezi s svojim celotnim premoženjem neomejeno odgovornost za izpolnjevanje obveznosti partnerstva;

partnerje v partnerstvu.

Postopek za razglasitev stečaja se lahko uvede tudi zoper fizične osebe, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti (člen 4911 in naslednji zakona o stečaju).

Postopek prestrukturiranja se lahko začne v zvezi s:

podjetniki v smislu **zakona** z dne 23. aprila 1964 – civilni zakonik (*kodeks cywilny*, Uradni list 2016, točki 380 in 585), v nadaljnjem besedilu: civilni zakonik;

družbami z omejeno odgovornostjo (*spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*) in delniškimi družbami (*spółka akcyjna*), ki ne opravljajo poslovne dejavnosti;

partnerji v poslovnih partnerstvih (*osobowa spółka handlowa*), ki imajo v zvezi s svojim celotnim premoženjem neomejeno odgovornost za izpolnjevanje obveznosti partnerstva;

partnerji v partnerstvu (*spółka partnerska*).

Postopek prestrukturiranja se ne začne v zvezi s fizičnimi osebami, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti. Izvede se le na zahtevo dolžnika, razen v primeru postopka sanacije, ki se lahko začne tudi na zahtevo upnika, če je dolžnik insolventen.

2 kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek se začne zoper dolžnika, ki je postal insolventen (člen 10 zakona o stečaju).

Dolžnik je insolventen, če svojih finančnih obveznosti ne more izpolniti, ko zapadejo v plačilo. Za dolžnika se šteje, da ne more izpolniti svojih finančnih obveznosti, če z njihovo izpolnitvijo zamuja več kot tri mesece. Dolžnik, ki je pravna oseba ali organizacijska enota brez pravne osebnosti, ki ji je pravna sposobnost dodeljena z ločenim zakonodajnim aktom, je insolventen tudi, če njegove finančne obveznosti presega vrednost njegovega premoženja in če se to stanje nadaljuje več kot 24 mesecev. Sodišče lahko zavrne predlog za začetek stečajnega postopka, če ni kratkoročnega tveganja, da dolžnik ne bo mogel izpolniti svojih finančnih obveznosti, ko zapadejo v plačilo.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne v zvezi z insolventnim dolžnikom ali dolžnikom, ki mu grozi insolventnost. Insolventni dolžnik je dolžnik, ki je insolventen v smislu členov 10 in 11 zakona o stečaju. Dolžnik, ki ga ogroža insolventnost, je dolžnik, katerega ekonomski položaj kaže, da bi kratkoročno lahko postal insolventen.

Sodišče zavrne začetek postopka prestrukturiranja, če bi ta škodil upnikom.

Poleg tega zakon o prestrukturiranju določa posebne pogoje za začetek vsake vrste postopka prestrukturiranja.

Postopek za odobritev poravnave in pospešeni postopek poravnavanja se lahko izvedeta, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo največ 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi.

Postopek poravnavanja in postopek sanacije se lahko izvedeta, če izpodbijane terjatve, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi, obsegajo več kot 15% vseh terjatev, ki upnikom dajejo pravico do glasovanja o poravnavi. Poleg tega sodišče zavrne začetek takega postopka, če ni dokazov *prima facie*, da bo lahko dolžnik stalno kril stroške postopka in obveznosti, ki bodo nastale po njegovem začetku.

3 katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajna masa v stečajnem postopku vključuje premoženje, ki je bilo na dan razglasitve stečaja v lasti stranke v stečaju, in premoženje, ki ga je navedena stranka pridobila med **stečajnim postopkom** (člen 62 zakona o stečaju). *Izjeme od tega pravila* so določene v členih 63–67a zakona o stečaju.

Stečajna masa ne vključuje sredstev, ki so v skladu z **zakonom** z dne 17. novembra 1964 – zakonik o civilnem postopku (Uradni list 2016, točke 1822, 1823, 1860 in 1948) izključena iz izvršbe, del plačil za delo stranke v stečaju, ki ni predmet rubeža, in zneskov, pridobljenih z uveljavljanjem zastavne pravice ali hipoteke, če je bila stranka v stečaju upravitelj te zastavne pravice ali hipoteke, in sicer v deležu, ki v skladu s sporazumom o upravljanju pripada drugim upnikom.

Poleg tega se lahko s sklepom skupščine upnikov iz stečajne mase izključi tudi drugo premoženje stranke v stečaju.

Iz stečajne mase so izključena tudi sredstva, namenjena pomoči zaposlenim stranke v stečaju in njihovim družinam, v obliki gotovine na ločenem računu sklada družbe za socialna nadomestila, vzpostavljenega v skladu z **določbami** o skladih družb za socialna nadomestila, skupaj z zneski, ki jih je treba nakazati na navedeni račun po razglasitvi stečaja, vključno z odplačilom stanovanjskih posojil, plačilom natečenih bančnih obresti v zvezi z gotovino v skladu, pristojbinami, pobranimi od oseb, ki uporabljajo socialne storitve, ter nadomestili, ki se financirajo iz navedenega sklada in jih organizira stranka v stečaju.

V postopku prestrukturiranja stečajna masa vključuje sredstva, ki se uporabljajo za poslovanje podjetja, in sredstva v lasti dolžnika (členi 240, 273 in 294 zakona o prestrukturiranju).

4 kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

V stečajnem postopku (katerega cilj je likvidacija dolžnikovega premoženja) se dolžniku odvzame pravica do upravljanja premoženja. Nalogo upravljanja premoženja (stečajne mase) prevzame upravitelj (*syndyk*). Upravitelj prevzame tudi druge odgovornosti v zvezi z delovanjem dolžnikovega podjetja – vodenje podjetja, izpolnjevanje obveznosti poročanja itd.

Dolžnik ostane udeleženec v stečajnem postopku ter lahko izpodbija nekatere odločbe, ki jih sodišče izda v tem postopku, tj. odločbe v zvezi z izključitvijo sredstev iz stečajne mase in nagradami upravitelju.

V postopkih prestrukturiranja se pooblastila dolžnika in stečajnega upravitelja razlikujejo glede na vrsto postopka.

V postopku za odobritev poravnave lahko dolžnik izvaja vse ukrepe, razen v obdobju od dneva izdaje odločbe o odobritvi poravnave do dneva, ko ta odločba postane pravnomočna. V navedenem obdobju so pravila, ki se uporabljajo, enaka kot v pospešenem postopku poravnavanja, tj. dolžnik lahko izvaja običajne ukrepe upravljanja. Za ukrepe, ki niso običajno upravljanje, je potrebno soglasje nadzornika poravnave.

V pospešenem postopku poravnavanja in postopku poravnavanja lahko dolžnik izvaja običajne ukrepe upravljanja, vendar je za ukrepe, ki niso običajno upravljanje, potrebno soglasje sodnega nadzornika, razen če ni zanje potrebno soglasje upniškega odbora.

V postopku sanacije se dolžniku odvzame pravica do upravljanja, ukrepe pa izvaja stečajni upravitelj, razen če ni zanje potrebno soglasje upniškega odbora.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

V stečajnem postopku se lahko terjatev stranke v stečaju *pobota* z upnikovo terjatvijo, če sta na dan razglasitve stečaja obstajali obe terjatvi, tudi če ena od njiju še ni zapadla v plačilo (člen 93 zakona o stečaju).

Pobot ni sprejemljiv, če je upnik stranke v stečaju terjatev pridobil po razglasitvi stečaja z dodelitvijo ali na podlagi indosamenta ali če jo je pridobil v 12 mesecih pred razglasitvijo stečaja, pri čemer je vedel, da obstajajo razlogi za razglasitev stečaja, razen če ni bila pridobitev povezana z odplačilom dolga, za katerega je bil odgovoren pridobitelj (ne glede na to, ali je bila to osebna odgovornost ali odgovornost, zavarovana s posebnim premoženjem). (Člen 94 zakona o stečaju.)

Pobot ni sprejemljiv, če je upnik po dnevu razglasitve stečaja postal dolžnik stranke v stečaju (člen 95 zakona o stečaju).

Upnik, ki želi uveljavljati pravico do *pobota*, najpozneje na dan vložitve zahtevka predloži izjavo v ta namen (člen 96 zakona o stečaju).

Za splošna pravila za pobot medsebojnih terjatev v **postopku prestrukturiranja** veljajo naslednji pogoji:

upnik je po začetku postopka prestrukturiranja postal dolžnikov dolžnik;

po začetku postopka prestrukturiranja je dolžnik dolžnika, ki je predmet postopka prestrukturiranja, postal njegov upnik, in sicer prek pridobitve terjatve, ki je nastala pred začetkom postopka prestrukturiranja, z dodelitvijo ali na podlagi indosamenta.

Medsebojne terjatve se lahko pobotajo, če je bila terjatev pridobljena zaradi odplačila dolga, za katerega je bil odgovoren pridobitelj (osebna odgovornost ali odgovornost, zavarovana z določenim premoženjem), in če je pridobitelj postal odgovoren za dolg pred dnevom vložitve predloga za pospešeni postopek poravnavanja.

Upnik, ki želi v postopku prestrukturiranja izkoristiti *pobot*, dolžniku v ta namen predloži izjavo, če pa je bila dolžniku odvzeta pravica do upravljanja, izjavo predloži stečajnemu upravitelju, in sicer najpozneje 30 dni po začetku postopka prestrukturiranja, ali če so razlogi za *pobot* nastali pozneje, najpozneje 30 dni po nastanku teh razlogov. Izjava je veljavna tudi, če se predloži sodnemu nadzorniku (členi 253, 273 in 297 zakona o prestrukturiranju).

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Posebne določbe o učinkih razglasitve stečaja na obveznosti stranke v stečaju so navedene v členih 83–118 zakona o stečaju, določbe o učinkih na dediščine, ki jih pridobi stranka v stečaju, v členih 119–123, določbe o učinkih na premoženjsko razmerje med stranko v stečaju in njenim zakoncem pa v členih 124–126.

Člena 81 in 82 zakona o stečaju prepovedujeta obremenitev premoženja, vključenega v stečajno maso, z zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali hipoteko.

Določbe pogodbe, katere stranka je posameznik v stečaju, ki preprečujejo ali ovirajo doseganje cilja stečajnega postopka, so neveljavne v zvezi s stečajno maso. Pogodba, s katero se prenese lastništvo premoženja, terjatev ali druga pravica in ki je bila sklenjena za zavarovanje terjatve, je veljavna v zvezi s stečajno maso, če je bila sklenjena v pisni obliki na potrjen datum, razen če gre za pogodbo o finančnem jamstvu (člen 84 zakona o stečaju).

Člena 85 in 85a določata podrobna pravila o okvirnih pogodbah, ki se nanašajo na termenske/prihodnje finančne posle ali na prodajo vrednostnih papirjev na podlagi pogodb o začasni prodaji.

Finančne obveznosti stranke v stečaju, ki še niso zapadle, zapadejo na dan razglasitve stečaja. Na dan razglasitve stečaja nefinančne obveznosti postanejo finančne obveznosti in zapadejo v plačilo na isti dan, tudi če rok za njihovo izpolnitev še ni potekel (člen 91 zakona o stečaju).

Terjatev, ki izhaja iz pogodbe, sklenjene ob sprejemu ponudbe, ki jo je predložila stranka v stečaju, lahko upnik v stečajnem postopku uveljavlja le, če je bila izjava o sprejemu ponudbe stranki v stečaju predložena pred razglasitvijo stečaja.

Če obveznosti iz vzajemne pogodbe do dneva razglasitve stečaja v celoti ali delno niso bile izpolnjene, lahko upravitelj s soglasjem stečajnega sodnika (*sędzia komisarz*) izpolni obveznosti stranke v stečaju in od druge stranke zahteva, naj izpolni medsebojne obveznosti, ali odstopi od pogodbe z učinkom od dneva razglasitve stečaja. Če je stranka v stečaju na dan razglasitve stečaja stranka v kakršni koli pogodbi, ki ni vzajemna pogodba, lahko upravitelj odstopi od te pogodbe, razen če zakon ne določa drugače.

Na zahtevo, ki jo je druga stranka predložila na potrjen datum, upravitelj v treh mesecih izjavi, ali odstopa od pogodbe ali zahteva njeno izpolnitev. Če upravitelj izjave ne predloži v navedenem roku, se šteje, da je odstopil od pogodbe.

Druga stranka, od katere se je prej zahtevalo, da izpolni svoje obveznosti, lahko začasno prekine izpolnjevanje svojih obveznosti, dokler niso medsebojne obveznosti izpolnjene ali zavarovane. Tega nima pravice storiti, če je ob sklenitvi pogodbe vedela ali bi morala vedeti, da obstajajo razlogi za razglasitev stečaja (člen 98 zakona o stečaju).

Če upravitelj odstopi od pogodbe, je druga stranka upravičena do vračila izpolnjenih obveznosti, tudi če so del stečajne mase. V stečajnem postopku lahko stranka zahteva odškodnino za izpolnjene obveznosti in nastale izgube, tako da ustrezne zahtevke predloži stečajnemu sodniku (člen 99 zakona o stečaju). Prodajalec lahko zahteva vračilo premičnine – vključno z vrednostnimi papirji – ki jo je poslal stranki v stečaju, zanj pa ni prejel plačila, če stranka v stečaju ali oseba, ki jo je stranka v stečaju pooblastila za razpolaganje z navedeno premičnino, te premičnine ni pridobila pred razglasitvijo stečaja. Tudi prejemnik, ki je premičnino poslal stranki v stečaju, je upravičen do vračila premičnine. Prodajalec ali prejemnik, ki mu je bilo vrnjeno premoženje, povrne stroške, ki so ali bodo nastali, in predplačila. Vendar lahko upravitelj vrne premoženje, če plača ali zagotovi ceno, ki bi jo morala plačati stranka v stečaju, in stroške. Upravitelj ima pravico, da to stori v enem mesecu od vložitve zahtevka za vračilo (člen 100 zakona o stečaju).

Komisijske ali konsignacijske pogodbe, ki jih je sklenila stranka v stečaju in v katerih je bila naročnik ali pošiljatelj, ter pogodbe o upravljanju vrednostnih papirjev, ki jih je sklenila stranka v stečaju, ob razglasitvi stečaja prenehajo veljati. Druga stranka lahko na dan razglasitve stečaja odstopi od komisijskih ali konsignacijskih pogodb, ki jih je sklenila stranka v stečaju in v katerih je bila stranka v stečaju izvajalec ali prejemnik (člen 102 zakona o stečaju).

Pogodba o zastopanju se izteče na dan, ko ena od strank razglasi stečaj. Če stečaj razglasi naročnik, lahko zastopnik v stečajnem postopku zahteva odškodnino za izgubo, ki jo je imel zaradi izteka pogodbe (člen 103 zakona o stečaju).

Če stečaj razglasi posojilodajalec ali posojilojemalec, se posodbena pogodba, če je bil njen predmet že posojen, prekine na zahtevo katere koli stranke. Če predmet še ni bil posojen, se pogodba izteče (člen 104 zakona o stečaju).

Če katera od strank posojilne pogodbe razglasi stečaj, se ta pogodba izteče, če predmet posojila še ni bil posojen (člen 105 zakona o stečaju).

Pogodba o najemu ali zakupu nepremičnine stranki zavezuje, če je bil predmet pogodbe dan na razpolago najemniku ali zakupojemalcu (členi 106–108 zakona o stečaju). V skladu z odločbo stečajnega sodnika upravitelj prekine pogodbo o najemu ali zakupu nepremičnine, ki jo je sklenila stranka v stečaju, in sicer s trimesečnim odpovednim rokom, tudi če prekinitve te pogodbe s strani stranke v stečaju ne bi bila dovoljena (člena 109 in 110 zakona o stečaju).

Kreditna pogodba se izteče na dan razglasitve stečaja, če posojilodajalec pred tem dnevom stranki v stečaju sredstev še ni dal na razpolago (člen 111 zakona o stečaju).

Razglasitev stečaja ne vpliva na pogodbo o bančnem računu stranke v stečaju, njeno pogodbo o računu vrednostnih papirjev ali pogodbo o skupnem računu (člen 112 zakona o stečaju).

V postopku prestrukturiranja dolžnik ali stečajni upravitelj od dneva začetka tega postopka do dneva njegovega zaključka ali do dneva, ko odločba o prekinitvi postopka postane pravnomočna, ne smeta izpolnjevati obveznosti, ki izhajajo iz terjatev, po zakonu zajetih v poravnavi.

Pogodbene določbe, ki določajo spremembo ali prenehanje pravnega razmerja, katerega stranka je dolžnik, so neveljavne, če se vložijo zahtevek za začetek postopka prestrukturiranja ali če se tak postopek začne.

Določbe pogodbe, katere stranka je dolžnik, ki preprečujejo ali ovirajo doseganje cilja postopka prestrukturiranja, so neveljavne v zvezi s stečajno maso.

Člen 250 zakona o prestrukturiranju določa podrobna pravila o okvirnih pogodbah, ki se nanašajo na terminske/prihodnje finančne posle ali na prodajo vrednostnih papirjev na podlagi pogodb o časni prodaji.

Najemodajalec od dneva začetka postopka prestrukturiranja do dneva njegovega zaključka ali do dneva, ko odločba o prekinitvi postopka postane pravnomočna, brez soglasja upniškega odbora ne sme prekiniti pogodbe o najemu ali zakupu prostorov ali nepremičnine, v kateri posluje dolžnikova družba. Zgoraj opisana pravila za najemno ali zakupno pogodbo se smiselno uporabljajo za kreditne pogodbe v zvezi s finančnimi sredstvi, ki so bila posojiljemalcu dana na voljo pred začetkom postopka, za zakup, premoženjsko zavarovanje, pogodbe o bančnih računih, jamstvene sporazume, sporazume, ki se nanašajo na dovoljenja, izdana dolžniku, ter za jamstva ali akreditive, izdane pred začetkom postopka prestrukturiranja (členi 256, 273 in 297 zakona o prestrukturiranju).

Poleg tega lahko stečajni upravitelj **v postopku sanacije** s soglasjem stečajnega sodnika odstopi od vzajemne pogodbe, ki pred začetkom postopka sanacije delno ali v celoti ni bila izpolnjena, če izvajanja pogodbe s strani druge stranke ni mogoče razdeliti. Če je mogoče izvajanje pogodbe s strani druge stranke razdeliti, se navedena določba smiselno uporablja za del pogodbe, ki bi ga morala druga stranka izpolniti po začetku postopka sanacije. Če stečajni upravitelj odstopi od pogodbe, lahko druga stranka zahteva vrnitev izvedbe, zagotovljene po začetku postopka sanacije in preden je navedena stranka prejela obvestilo o odstopu, če je navedena izvedba del premoženja dolžnika. Če to ni mogoče, lahko druga stranka zahteva odškodnino le za izpolnitev pogodbe in za izgube, ki jih je imela. Navedeni zahtevki niso predmet poravnave (člen 298 zakona o prestrukturiranju).

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Po vložitvi predloga za začetek **stečajnega postopka** lahko sodišče na zahtevo dolžnika, začasnega nadzornika ali upnika, ki je vložil navedeni predlog, začasno ustavi izvršilni postopek in razveljavi rubež bančnega računa, če je to potrebno za doseganje ciljev stečajnega postopka (člen 39 zakona o stečaju).

Po razglasitvi stečaja se *izvršilni* postopki, ki so se pred razglasitvijo stečaja začeli v zvezi s sredstvi, vključenimi v stečajno maso, po zakonu začasno ustavijo na dan razglasitve stečaja. Postopek se po zakonu prekine, ko odločba o razglasitvi stečaja postane pravnomočna (člen 146 zakona o stečaju).

Po razglasitvi stečaja lahko sodne, upravne in upravnosodne postopke v zvezi s stečajno maso začne in izvede samo upravitelj ali se začnejo in izvedejo zoper njega. Upnik ne more začeti postopka v zvezi s terjatvijo, ki jo je treba prijaviti (člen 144 zakona o stečaju).

V postopku prestrukturiranja se *izvršilni* postopki, ki so se pred začetkom postopka prestrukturiranja začeli v zvezi s terjatvijo, ki je po zakonu predmet poravnave, na dan začetka tega postopka začasno prekinejo v skladu z zakonom. (Člena 259 in 278 zakona o prestrukturiranju.) V postopku sanacije začasna prekinitev velja za vse izvršilne postopke v zvezi z dolžnikovimi sredstvi, vključenimi v premoženje za sanacijske ukrepe (člen 312 zakona o prestrukturiranju).

Na dan, ko odločba o odobritvi poravnave postane pravnomočna, se postopki zavarovanja in *izvršilni* postopki, ki se vodijo zoper dolžnika za poplačilo terjatev, ki so predmet poravnave, po zakonu prekinejo. Prekinjeni postopki zavarovanja in *izvršilni* postopki, ki se vodijo zoper dolžnika za poplačilo terjatev, ki niso predmet poravnave, se lahko nadaljujejo na zahtevo upnika (člen 170 zakona o prestrukturiranju).

Začetek postopka poravnavanja, pospešenega postopka poravnavanja ali postopka sanacije upniku ne preprečuje, da bi začel sodni, upravni in upravni sodni postopek ali postopek pred arbitražnim sodiščem, da bi uveljavljal terjatve, ki se vključijo na seznam terjatev (členi 257, 276 in 310 zakona o prestrukturiranju).

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Sodišče **po razglasitvi stečaja** po uradni dolžnosti začasno ustavi postopke, če zadevajo stečajno maso, tj. če lahko njihov izid vpliva na stečajno maso (če se nanašajo na predmet, vključen v stečajno maso) in če je bil razglašen stečaj ter če je bil v postopku imenovan prisilni upravitelj za razglasitev stečaja (člen 174(1)(4) in (5) zakonika o civilnem postopku (*kodeks postępowania cywilnego*)). Sodišče upravitelja ali prisilnega upravitelja pozove k udeležbi v postopku (člen 174(3) zakonika o civilnem postopku). Če je stranka v stečaju (dolžnik) tožnik, sodišče po uradni dolžnosti nadaljuje začasno ustavljene postopke, takoj ko se določi upravitelj (prisilni upravitelj) (člen 180(1)(5) zakonika o civilnem postopku).

Zoper upravitelja se lahko postopek uvede le, če v stečajnem postopku terjatev ni vključena na seznam terjatev, potem ko so bile izčrpane vse možnosti iz zakonika. (Člen 145 zakona o stečaju.)

V postopku prestrukturiranja se tekoči sodni postopki (ki potekajo v trenutku začetka postopka prestrukturiranja) začasno ustavijo, če zadevajo stečajno maso (ali premoženje za sanacijske ukrepe) in če je bil v postopku prestrukturiranja imenovan stečajni upravitelj ali če je bil v postopku za začetek postopka sanacije imenovan začasni upravitelj in če se postopek nanaša na sredstva, ki so zavarovana (člen 174(1)(4) in (5) zakonika o civilnem postopku). Sodišče začasnega upravitelja ali stečajnega upravitelja pozove k udeležbi v postopku (člen 174(3) zakonika o civilnem postopku).

Priznanje terjatve, odpoved terjatvi, poravnava ali sprejem pomembnih dejstev o zadevi s strani dolžnika v takih primerih nimajo pravnega učinka, če ni bilo pridobljeno soglasje sodnega nadzornika (člen 258 zakona o prestrukturiranju).

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Sodelovanje upnikov v stečajnem postopku urejajo členi 189–213 zakona o stečaju. Upniki, katerih terjatve so bile sprejete, imajo pravico sodelovati na skupščini upnikov in glasovati.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo ustanovi upniški odbor ter imenuje in razreši njegove člane. Odbor pomaga upravitelju, nadzoruje njegovo delovanje, pregleduje stanje finančnih sredstev, ki sestavljajo stečajno maso, da dovoljenje za dejanja, ki se lahko izvedejo le z dovoljenjem upniškega odbora, in na zahtevo stečajnega sodnika ali upravitelja izrazi svoje mnenje o drugih zadevah. Upniški odbor lahko od stranke v stečaju ali upravitelja zahteva pojasnila ter pregleda knjige in dokumente v zvezi s stečajem, dokler to ne pomeni kršitve poslovne zaupnosti.

Za veljavnost naslednjih ukrepov upravitelja je potrebno dovoljenje upniškega odbora:

nadaljnje upravljanje podjetja s strani upravitelja, če naj bi trajalo več kot tri mesece po razglasitvi stečaja;

opustitev prodaje podjetja kot celote;

neposredna prodaja sredstev, vključenih v stečajno maso;

najemanje posojil ali kreditov in obremenitev sredstev stranke v stečaju z omejenimi lastninskimi pravicami;

priznanje izpodbijanih terjatev ali opustitev sklenitve poravnave v zvezi z izpodbijanimi terjatvami in predložitev spora arbitražnemu sodišču.

Izjema se lahko uporabi, če je treba enega od navedenih ukrepov izvesti takoj in če se ta ukrep nanaša na vrednost, ki ne presega 10 000 PLN – v tem primeru ga lahko upravitelj, sodni nadzornik ali stečajni upravitelj izvede brez dovoljenja odbora.

Poleg tega dovoljenje upniškega odbora ni potrebno za prodajo premičnin, če ocenjena vrednost vseh premičnin v stečajni masi, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN, ter za prodajo terjatev in drugih pravic, če nominalna vrednost vseh terjatev in drugih pravic, vključenih v stečajno maso, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN.

Upnik lahko v stečajnem postopku vloži predlog poravnave.

Upniki lahko tudi izpodbijajo odločbo stečajnega sodišča ali stečajnega sodnika o odobritvi računovodskih poročil upravitelja, odločbe v zvezi s seznamom terjatev, tudi v zvezi s terjatvami drugih upnikov, odločbe o načrtu razdelitve, nagrade upravitelju in odločbo o ustavitvi ali prekinitvi stečajnega postopka. Sodelovanje upnikov v postopku prestrukturiranja urejajo člani 104–139 zakona o prestrukturiranju. Upniki, katerih terjatve so vključene na potrjeni seznam terjatev, ter tudi upniki, ki se udeležijo skupščine upnikov ter stečajnemu sodniku predložijo sklep o izvršbi, ki potrjuje njihovo terjatev, imajo pravico do udeležbe na skupščini upnikov in do glasovanja.

Na skupščini upnikov se lahko doseže poravnava, če se je udeleži vsaj petina upnikov, ki imajo pravico do glasovanja o poravnavi.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo ustanovi upniški odbor ter imenuje in razreši njegove člane. Upniški odbor pomaga sodnemu nadzorniku ali stečajnemu upravitelju, nadzoruje njegovo delovanje, pregleduje stanje finančnih sredstev, ki sestavljajo stečajno maso ali premoženje za sanacijske ukrepe, da dovoljenje za dejanja, ki se lahko izvedejo le z dovoljenjem upniškega odbora, in na zahtevo stečajnega sodnika, sodnega nadzornika, stečajnega upravitelja ali dolžnika izrazi svoje mnenje o drugih zadevah. Skupščina upnikov in njeni člani lahko stečajnemu sodniku predložijo pripombe glede delovanja dolžnika, sodnega nadzornika ali stečajnega upravitelja. Odbor lahko od dolžnika, sodnega nadzornika ali stečajnega upravitelja zahteva pojasnila ter pregleda dolžnikove knjige in dokumente, če to ne pomeni kršitve poslovne zaupnosti. V drugih primerih in ob dvomu stečajni sodnik določi obseg posebnih pravic članov upniškega odbora v zvezi s pregledovanjem knjig in dokumentov dolžnikovega podjetja.

Za veljavnost naslednjih ukrepov dolžnika ali stečajnega upravitelja je potrebno dovoljenje upniškega odbora:

obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave;

prenos lastništva predmeta ali pravice, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave;

obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe z drugimi pravicami;

najemanje kreditov ali posojil;

sklenitev pogodbe o zakupu dolžnikovega podjetja ali njegovega organiziranega dela ali podobnega dogovora;

(če se zgornji ukrepi izvedejo s soglasjem upniškega odbora, jih ni mogoče šteti za neizvršljive v zvezi s stečajno maso)

prodaja nepremičnine ali drugih sredstev, vrednih več kot 500 000 PLN, s strani dolžnika.

Upniki lahko tudi izpodbijajo odločbo sodišča, pristojnega za prestrukturiranje, ali stečajnega sodnika o odobritvi računovodskih poročil stečajnega upravitelja, odločbe v zvezi s seznamom terjatev (v postopku poravnavanja in postopku sanacije) in s terjatvami drugih upnikov, nagrade sodnemu nadzorniku ali stečajnemu upravitelju ter odločbo o ustavitvi ali prekinitvi stečajnega postopka.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj v stečajnem postopku po razglasitvi stečaja pripravi popis, oceni stečajno maso in pripravi osnutek načrta likvidacije. V načrtu likvidacije opredeli predlagani način prodaje premoženja stranke v stečaju, zlasti podjetja, čas prodaje, oceno izdatkov in gospodarske razloge za nadaljevanje poslovne dejavnosti (člen 306 zakona o stečaju). Upravitelj po pripravi popisa in finančnega poročila ali po predložitvi splošnega pisnega poročila likvidira stečajno maso (člen 308 zakona o stečaju).

Po likvidaciji lahko upravitelj še naprej upravlja podjetje stranke v stečaju, če je mogoča poravnava z upniki ali če je mogoče prodati celotno podjetje stranke v stečaju ali njegove organizirane dele (člen 312 zakona o stečaju).

V postopku prestrukturiranja, tj. pospešenem postopku poravnavanja in postopku poravnavanja, dolžnik navadno nadaljuje upravljanje svojega podjetja. V skladu s členoma 239(1) in 295 zakona o prestrukturiranju se lahko dolžniku odvzame pravica do upravljanja, če:

dolžnik namerno ali drugače krši zakon z upravljanjem, ki upnikom povzroči škodo ali možnost take škode v prihodnosti;

je očitno, da način upravljanja ne zagotavlja izvedbe poravnave, ali če je bil za dolžnika v skladu s členom 68(1) imenovan upravitelj (*kurator*);

dolžnik ne ravna v skladu z navodili stečajnega sodnika ali sodnega nadzornika, zlasti če v roku, ki ga je določil stečajni sodnik, ne predloži zakonitih predlogov poravnave.

Kar zadeva **postopek sanacije**, če je za učinkovito izvedbo takega postopka potrebna osebna udeležba dolžnika ali njegovih zastopnikov, ki hkrati jamčijo za ustrezno upravljanje, lahko sodišče dolžniku dovoli, da v okviru običajnega upravljanja upravlja svoje celotno podjetje ali njegov del (člen 288(3) zakona o prestrukturiranju).

V postopku za odobritev poravnave dolžnik upravlja svoje podjetje v celotnem obdobju trajanja postopka.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

V stečajnem postopku se prijavijo vse terjatve navadnih upnikov. Terjatev lahko prijavi tudi upnik, katerega terjatev je bila zavarovana s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico, pomorsko hipoteko ali drugim vpisom v zemljiško knjigo, register hipotek ali register ladij (če upnik terjatve ne prijavi, se na seznam vključi po uradni dolžnosti). Terjatve iz delovnega razmerja se na seznam vključijo po uradni dolžnosti (člen 236(1) in (2) ter člen 237 zakona o stečaju).

Pred obveznostmi stečajne mase, ki so nastale po razglasitvi stečaja, se najprej pokrijejo stroški stečajnega postopka (člen 230(2) ter člen 343(1) in (11) zakona o stečaju), ne da bi se pripravil načrt razdelitve.

V postopku prestrukturiranja seznam terjatev obsega osebne terjatve v zvezi z dolžnikom, nastale pred začetkom postopka prestrukturiranja (člen 76 zakona o prestrukturiranju). Na seznam terjatev so ločeno navedene terjatve, ki so po zakonu predmet poravnave, in terjatve, ki so predmet poravnave s soglasjem upnika (člen 86 zakona o prestrukturiranju).

V postopku prestrukturiranja se terjatve ne prijavijo. Nadzornik ali stečajni upravitelj seznam terjatev pripravi na podlagi dolžnikovih računovodskih knjig, njegovih drugih dokumentov, vpisov v zemljiško knjigo ter register hipotek in druge registre.

Poravnava je zavezujoča za upnike, katerih terjatve so v skladu z zakonom predmet poravnave, tudi če niso navedene na seznamu terjatev.

Poravnava ni zavezujoča za upnike, ki jih dolžnik ni navedel in niso sodelovali v postopku (člen 166 zakona o prestrukturiranju).

Poravnava ne more vključevati terjatev iz preživitve, nadomestil, izplačanih kot odškodnina zaradi povzročitve bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, ter rente, dodeljene v zameno za pravice na podlagi pogodbe o renti; terjatev za prenos lastniške pravice in za prenehanje kršitve pravic; terjatev, za katere je dolžnik odgovoren v zvezi s pridobitvijo dediščine po začetku postopka prestrukturiranja, po vključitvi dediščine v stečajno maso ali premoženje za sanacijske ukrepe; ter terjatev v zvezi z delom prispevkov za socialno varnost, ki ga financira zavarovanec in pri katerem je dolžnik plačnik.

Iz poravnave so izključene tudi terjatve iz delovnega razmerja in terjatve, zavarovane s premoženjem dolžnika s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, in sicer v delu, katerega vrednost krije zavarovanje, razen če se upnik strinja z njihovo vključitvijo v poravnavo (člen 151 zakona o prestrukturiranju).

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev v stečajnem postopku so določena v členih 239–266 zakona o stečaju.

V stečajnem postopku so za prijavo terjatev odgovorni upniki. Terjatve je treba prijaviti največ 30 dni po objavi odločbe o razglasitvi stečaja v sodnem in gospodarskem vestniku (*Monitor Sądowy i Gospodarczy*, nato pa v osrednjem registru za prestrukturiranje in stečaj (*Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości*), člen 51 zakona o stečaju in člen 455 zakona o prestrukturiranju).

Terjatev iz delovnega razmerja ni treba prijaviti. Tovrstne terjatve se na seznam terjatev vključijo po uradni dolžnosti (člen 237 zakona o stečaju).

Upnik svojo terjatve prijavi pisno in predloži dva izvoda. Prijava mora vključevati ime in naslov upnika, številko PESEL (osebno identifikacijsko številko) ali številko KRS (iz nacionalnega sodnega registra), če pa upnik teh dveh števil ne navede, podatke, ki omogočajo jasno identifikacijo upnika, poleg tega pa mora biti v prijavi opredeljena terjatve skupaj z naključnimi datjavami in vrednostjo nedelarne terjatve ter navedeni dokazi, ki potrjujejo obstoj navedene terjatve (če je bila terjatve vključena na seznam terjatev, pripravljen v postopku prestrukturiranja, je dovolj navesti to dejstvo), kategorija, v katero bi lahko spadala terjatve, vrednostni papirji, povezani s terjatvijo, ter stanje zadeve, če je terjatve predmet tekočega sodnega, upravnega ali upravnosodnega postopka ali postopka pred arbitražnim sodiščem. Če se prijavi terjatve, v zvezi s katero stranka v stečaju ni osebni dolžnik, je treba navesti predmet zavarovanja, ki naj bi se uporabil za poravnavo terjatve. Če je upnik partner ali delničar družbe, ki je v stečaju, navede število in vrsto svojih delnic.

Stečajni sodnik ustrezno predloženo prijavo posreduje upravitelju, ki preveri, ali računovodske knjige stranke v stečaju ali njeni drugi dokumenti ali vpisi v zemljiško knjigo in register hipotek ali druge registre potrjujejo prijavljene terjatve, ter stranko v stečaju pozove, naj v določenem roku izjavi, ali terjatve priznava. Če računovodske knjige stranke v stečaju ali njeni drugi dokumenti ali vpisi v zemljiško knjigo in register hipotek ali druge registre ne potrjujejo prijavljene terjatve, upravitelj upnika pozove, naj v enem tednu predloži dokumente, navedene v prijavi terjatve, sicer bo priznanje terjatve zavrženo. Vendar lahko upravitelj upošteva dokumente, predložene po navedenem roku, če to ne povzroči zamude pri predložitvi seznama stečajnemu sodniku.

Upnik lahko v dveh tednih po objavi, da je bil seznam terjatev dodan spisu postopka, stečajnemu sodniku predloži ugovor. Stranka v stečaju lahko prav tako ugovarja, če osnutek seznama terjatev ni v skladu z njenimi zahtevami ali izjavami. Če stranka v stečaju ni predložila nobenih izjav, čeprav je bila k temu pozvana, lahko ugovarja le, če dokaže, da izjav ni dala zaradi razlogov, na katere ni mogla vplivati.

Stečajni sodnik po tem, ko odločba glede ugovora postane pravnomočna – in če se ta odločba izpodbija, ko odločba sodišča postane pravnomočna – spremeni seznam terjatev in ga odobri. Če ni ugovorov, seznam terjatev odobri po izteku roka za vložitev ugovorov. Stečajni sodnik lahko po uradni dolžnosti spremeni seznam terjatev. Če se ugotovi, da so bile na seznam terjatev vključene terjatve, ki v celoti ali delno ne obstajajo, ali da terjatve, ki bi jih bilo po uradni dolžnosti treba vključiti na seznam, nanj niso bile vključene, lahko stečajni sodnik ta seznam spremeni po uradni dolžnosti.

Terjatev, ki je ni treba prijaviti in ki se prijavi ali razkrije po izteku roka, se vključi v dopolnilo k seznamu terjatev. Seznam terjatev se popravi v skladu s pravnomočnimi sodbami. Sprememba zneska terjatve, ki nastane po pripravi seznama terjatev, se upošteva pri pripravi načrta razdelitve ali pri glasovanju na skupščini upnikov.

Po zaključku ali prekinitvi stečajnega postopka se izpisek s seznama terjatev, ki ga je odobril stečajni sodnik, z navedbo terjatve in poravnane zneska, ki ga je v zvezi z njo prejel upnik, uporablja kot sklep o izvršbi v zvezi s stranko v stečaju (to ne velja za upnike, pri katerih stranka v stečaju ni bila osebni dolžnik). Če stranka v stečaju ni priznala terjatve, prijavljene v stečajnem postopku, in če sodišče še ni sprejelo pravnomočne sodbe v zvezi s to terjatvijo, lahko stranka v stečaju zahteva, da se za terjatve, vključeno na seznam terjatev, ugotovi, da ne obstaja ali da obstaja v nižjem znesku. Ko je izpisek s seznama razglašen za izvršljivega, lahko stranka v stečaju ugovarja, da terjatve, vključena na seznam terjatev, ne obstaja ali obstaja v nižjem znesku, tako da začne postopek za razglasitev sklepa o izvršbi za neizvršljivega.

Vprašanje priprave seznama terjatev v postopku prestrukturiranja urejajo členi 84–102 zakona o prestrukturiranju.

Nadzornik ali stečajni upravitelj seznam terjatev pripravi na podlagi dolžnikovih računovodskih knjig, njegovih drugih dokumentov, vpisov v zemljiško knjigo in register hipotek in druge registre. V postopkih sanacije, začetih na podlagi poenostavljenega zahtevka, se seznam terjatev v največji možni meri pripravi na podlagi seznama terjatev, pripravljenega v predhodnem postopku prestrukturiranja. Če predlog poravnave vključuje razdelitev upnikov v skupine, se seznam terjatev pripravi ob upoštevanju predlagane razdelitve.

Na seznamu terjatev so ločeno navedene terjatve, ki so po zakonu predmet poravnave, in terjatve, ki so predmet poravnave s soglasjem upnika.

V pospešenem postopku poravnavanja lahko dolžnik ugovarja vključitvi terjatve na seznam terjatev. Taka terjatve se šteje za izpodbijano terjatve. V tem primeru stečajni sodnik ustrezno spremeni seznam terjatev in seznam izpodbijanih terjatev.

V postopku poravnavanja in postopku sanacije lahko sodelujoči v postopku v dveh tednih po objavi datuma predložitve seznama terjatev in seznama izpodbijanih terjatev pri stečajnemu sodniku vložijo ugovor glede vključitve terjatve na seznam terjatev. Dolžnik lahko ugovarja, če seznam terjatev ni v skladu z njegovo izjavo o priznanju ali zavrnitvi priznanja terjatve. Če dolžnik ni predložil nobenih izjav, lahko ugovarja le, če dokaže, da izjav ni dal zaradi razlogov, na katere ni mogel vplivati. V istem roku lahko dolžnik ali upnik, ki ni bil vključen na seznam terjatev, ugovarja temu, da je bil izpuščen s seznama. Stečajni sodnik zavrne ugovor, ki se vložijo po navedenem roku ali je nedopusten zaradi drugih razlogov, ali ugovor, ki vsebuje pomanjkljivosti, ki jih stranka, ki je vložila ugovor, ni odpravila, ali v zvezi s katerim stranka v določenem roku ni plačala pristojbine, ki jo je treba plačati.

Stečajni sodnik ne upošteva izjav in dokazov, ki niso vključeni v ugovor, razen če stranka, ki je vložila ugovor, predloži dokaze *prima facie*, da ni sama kriva za dejstvo, da niso vključeni v ugovor, ali da pozna vključitev izjav in dokazov ne bo povzročila zamude v obravnavi zadeve.

Dejstva, ki utemeljujejo ugovor, se lahko dokažejo samo z dokumentarnimi dokazili ali izvedenskim mnenjem. Če je terjatve potrjena s pravnomočno sodbo sodišča, lahko ugovor zoper vključitev te terjatve na seznam terjatev temelji le na dogodkih, ki so se zgodili po zaključku pravnega postopka, v katerem je bila sprejeta sodba.

Stečajni sodnik, njegov namestnik ali imenovani sodnik preučijo ugovor na obravnavi, zaprti za javnost, v dveh mesecih po vložitvi. Če se sodnik, ki preučuje ugovor, odloči, da je potrebno zaslišanje, o tem obvesti sodnega nadzornika ali stečajnega upravitelja, dolžnika, upnika, ki je vložil ugovor, in upnika, katerega terjatve je predmet ugovora. Njihova neudeležba na zaslišanju, tudi če je upravičena, ne prepreči izdaje odločbe. Stečajni sodnik, njegov namestnik ali imenovani sodnik lahko na podlagi izvedenskega mnenja opustijo pridobivanje dokazov, če je izvedenec mnenje izdal v drugem postopku pred sodiščem, arbitražnim sodiščem ali upravnim organom. V tem primeru so dokumenti, ki vsebujejo izvedensko mnenje, dokazi.

Zoper odločbo o predmetu ugovora se lahko pritožijo dolžnik, sodni nadzornik ali stečajni upravitelji in upniki.

Seznam terjatev se po tem, ko odločba o ugoditvi ugovoru postane pravnomočna, spremeni, če je to določeno v odločbi. V pospešenem postopku poravnavanja stečajni sodnik potrdi seznam terjatev na skupščini upnikov.

V postopku poravnavanja in postopku sanacije stečajni sodnik ob izteku roka za vložitev ugovorov odobri seznam terjatev, če pa se vložijo ugovor, seznam odobri po tem, ko odločba glede ugovora postane pravnomočna.

Stečajni sodnik odobri seznam terjatev, na katere ne vplivajo ugovori, o katerih je še treba sprejeti pravnomočno odločbo, če vsota terjatev, na katere se nanašajo navedeni ugovori, znaša največ 15 % vseh terjatev, ki dajejo upnikom pravico do glasovanja o poravnavi. Sodišče ali stečajni sodnik prekine postopek v zvezi z navedenimi ugovori, če do glasovanja o poravnavi ni bila sprejeta pravnomočna odločba o njih.

Če se ugotovi, da seznam terjatev vključuje terjatev, ki v celoti ali delno ne obstaja ali pripada osebi, ki ni oseba, navedena kot upnik na seznamu, lahko stečajni sodnik terjatev po uradni dolžnosti odstrani s seznama. Odločba o odstranitvi terjatve s seznama se vroči upniku, ki ga zadeva, dolžniku in nadzorniku stečajnega upravitelja. Navedene osebe se ne morejo pritožiti zoper odločbo.

Nadzornik ali stečajni upravitelj pripravi dopolnilo k seznamu terjatev, če se po predložitvi seznama razkrije terjatev, ki ni bila vključena na seznam.

Po dokončni zavrnitvi odobritve poravnave ali dokončni prekinitvi postopka prestrukturiranja se izpisek z odobrenega seznama terjatev, na katerem je navedeno ime upnika in njegova terjatev, uporablja kot sklep o izvršbi zoper dolžnika.

Po dokončni odobritvi poravnave se izpisek z odobrenega seznama terjatev skupaj z izpiskom iz pravnomočne odločbe, s katero je bila odobrena poravnava, uporablja kot sklep o izvršbi zoper dolžnika in stranko, ki je zagotovila zavarovanje, s katerim jamči izvedbo poravnave, če je bil sodišču predložen dokument, ki potrjuje to zavarovanje, ter sklep o izvršbi zoper stranko, ki mora zagotoviti dodatno plačilo, če poravnava predvideva dodatna plačila med upniki.

Če je dolžnik v postopku prestrukturiranja vložil ugovor in če sodišče še ni sprejelo pravnomočne odločbe o terjatvi, lahko dolžnik zahteva, da se za to terjatev, vključeno na seznam terjatev, ugotovi, da ne obstaja ali da obstaja v nižjem znesku.

Po razglasitvi izpiska s seznama za izvršljivega lahko dolžnik ugovarja, da terjatev, vključena na seznam terjatev, ne obstaja ali obstaja v nižjem znesku, tako da začne postopek za razglasitev sklepa o izvršbi za neizvršljivega.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Pravila o razdelitvi izkupička v stečajnem postopku so določena v členih 335–351 zakona o stečaju.

Najprej se pokrijejo stroški postopka, nato pa, če izkupiček omogoča, druge obveznosti stečajne mase, ko se stečajni masi dodajo ustrezni zneski.

Upravitelj terjatve iz naslova preživitve za obdobje po razglasitvi stečaja poravnava, ko zapadejo v plačilo, dokler se ne pripravi končni načrt razdelitve, in sicer vsakokrat za vsako upravičeno stranko v znesku, ki ne presega minimalne plače. Preostali del navedenih terjatev se ne poravnava iz stečajne mase.

Terjatve, ki jih je treba plačati iz stečajne mase (po pokritju vseh stroškov postopka, obveznosti stečajne mase in terjatev iz naslova preživitve), spadajo v naslednje kategorije:

prva kategorija – terjatve iz delovnega razmerja za obdobje pred razglasitvijo stečaja (kar smiselno velja tudi za terjatve v zvezi s skladom za zajamčene zasluzke zaposlenih za poplačilo nadomestil, izplačanih zaposlenim stranke v stečaju, iz stečajne mase), razen terjatev v zvezi s plačilom zastopnikom stranke v stečaju ali osebi, ki izvaja ukrepe v zvezi z upravljanjem ali nadzorovanjem podjetja stranke v stečaju, terjatve kmetov na podlagi pogodb o dobavi pridelkov z njihovih kmetij, terjatve iz preživitve in nadomestil, plačanih kot odškodnina za povzročitev bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, ter rente, dodeljene v zameno za pravice na podlagi pogodbe o renti za zadnja tri leta pred razglasitvijo stečaja, terjatve v zvezi s prispevki za socialno varnost, terjatve, ki so nastale v postopku prestrukturiranja in jih je mogoče pripisati ukrepom stečajnega upravitelja, ali terjatve, ki jih je mogoče pripisati ukrepom dolžnika, ki so bili izvedeni po začetku postopka prestrukturiranja in za katere ni potrebno soglasje upniškega odbora ali sodnega nadzornika ali ki so bili izvedeni s soglasjem upniškega odbora ali sodnega nadzornika, če je bil stečaj razglašen na podlagi preučitve poenostavljenega predloga za začetek stečajnega postopka, ter terjatve v zvezi s krediti, posojili, obveznicami, jamstvi ali akreditivi ali drugim financiranjem, predvidenim v poravnavi, sprejeti v postopku prestrukturiranja, in odobrenim v zvezi z izvajanjem navedene poravnave, če je bil stečaj razglašen na podlagi preučitve predloga za začetek stečajnega postopka, predloženega najpozneje tri mesece po dokončnem preklicu poravnave;

druga kategorija – druge terjatve, če niso poravnane v drugih kategorijah, zlasti davki in javne dajatve, ter druge terjatve v zvezi s prispevki za socialno varnost;

tretja kategorija – obresti na terjatve, vključene v zgornjih kategorijah, v vrstnem redu, v katerem se plačujejo glavnice, ter sodne in upravne kazni in terjatve v zvezi z donacijami in volili;

četrti kategorija – terjatve partnerjev ali delničarjev v zvezi s posojilom ali drugim pravnim aktom s podobnimi učinki, zlasti v zvezi z dobavo blaga z odloženim plačilom stranki v stečaju, ki je bila v petih letih pred razglasitvijo stečaja kapitalaska družba, z obrestmi.

Če znesek, ki ga je treba razdeliti, ne zadostuje za poravnavo vseh terjatev, se terjatve v naslednji kategoriji poravnajo šele po poravnavi vseh terjatev v prejšnji kategoriji, če pa znesek, ki ga je treba razdeliti, ne zadostuje za poravnavo vseh terjatev v določeni kategoriji, se te terjatve poravnajo sorazmerno z njihovim zneskom.

Terjatve, zavarovane s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico in pomorsko hipoteko ter pravicami, ki potečejo v skladu z določbami zakona, in učinki razkritja osebnih pravic ter terjatve, ki obremenjujejo nepremičnine, pravica do trajne uporabe, lastninska pravica člana zadruga na stanovanjskih prostorih ali morskem plovilu, vpisanem v register ladij, se poravnajo iz zneska, ki je bil pridobljen z likvidacijo obremenjene stranke ter od katerega se odštejejo stroški likvidacije navedene stranke in drugi stroški stečajnega postopka v znesku, ki ne presega ene desetine zneska, pridobljenega z likvidacijo; vendar pa odbitni del stroškov stečajnega postopka ne more biti večji od dela, ki ustreza deležu vrednosti obremenjenega predmeta glede na vrednost celotne stečajne mase. Navedene terjatve in pravice se poravnajo glede na njihovo prednostno razvrstitev. Če se znesek, pridobljen z likvidacijo obremenjene stranke, uporabi za poravnavo terjatev, zavarovanih s hipoteko in pravicami, ki potečejo, ter osebnih pravic in terjatev, je prednost odvisna od tega, kdaj začne veljati vpis hipoteke, pravice ali terjatve v zemljiško knjigo ali register hipotek.

Stranske terjatve, ki jih v skladu z ločenimi [določbami](#) krije zavarovanje, se poravnajo v enakem deležu kot zgoraj navedene terjatve. Z zneskom, ki pripada upniku, se najprej poravnava glavna terjatev, nato obresti in druge stranske terjatve, stroški postopka pa se poravnajo na koncu.

Če se nepremičnina, pravica do trajne uporabe ali lastninska pravica člana zadruga na stanovanjskih prostorih ali morskem plovilu, vpisanem v register ladij, proda pred poravnavo terjatev, zavarovanih s hipoteko ali pomorsko hipoteko in drugimi pravicami, vključno z osebnimi pravicami in terjatvami, ki so obremenjevale prodani predmet in so zaradi prodaje prenehale, se poravnajo terjatve iz naslova preživitve, prispevki, plačani kot odškodnina za povzročitev bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, in renta, dodeljena v zameno za pravice na podlagi pogodbe o renti za obdobje po razglasitvi stečaja, ter plačilo za delo zaposlenih na nepremičnini, plovilu ali v prostorih za tri mesece pred prodajo, pri čemer to plačilo ne presega trikratnika zneska minimalne plače.

V postopku prestrukturiranja se terjatve poravnajo v skladu s poravnavo, ki jo odobri sodišče. Pravila o poravnavi terjatev so določena v členih 155–163 zakona o prestrukturiranju.

Poravnava lahko določa razdelitev upnikov v skupine, ki obsegajo različne kategorije interesov, zlasti na:

upnike s terjatvami iz delovnega razmerja, ki so se strinjali s svojo vključitvijo v poravnavo;

kmete s terjatvami v zvezi z dobavo pridelkov z njihovih kmetij;

upnike, katerih terjatve na dolžnikovem premoženju so zavarovane s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico in s prenosom lastništva nad predmetom, terjatvijo ali drugo pravico na upnika ter ki so se strinjali s svojo vključitvijo v tako poravnavo;

upnike, ki so partnerji ali delničarji dolžnika, ki je kapitalska družba, in ki imajo v družbi delnice, ki jim zagotavljajo vsaj 5% glasov na skupščini partnerjev ali skupščini delničarjev.

Pogoji za prestrukturiranje dolžnikovih obveznosti so enaki za vse upnike, če pa se glasovanje o poravnavi izvede v skupinah upnikov, so enaki za upnike, vključene v isto skupino, razen če se upnik izrecno strinja z manj ugodnimi pogoji.

Uporaba ugodnejših pogojev za prestrukturiranje dolžnikovih obveznosti je sprejemljiva pri upnikih, ki so po začetku postopka prestrukturiranja zagotovili ali bodo zagotovili financiranje, potrebno za izvajanje poravnave, v obliki kredita, obveznic, bančnih garancij, akreditivov ali drugih finančnih instrumentov.

Pogoji za prestrukturiranje terjatev iz delovnega razmerja ne morejo biti taki, da zaposlene prikrajšajo za minimalno plačo.

Prestrukturiranje se enako uporablja za finančne in nefinančne obveznosti. Če je upnik v enem tednu od prejema obvestila o datumu skupščine upnikov in kopije predloga poravnave ugovarjal prestrukturiranju svoje terjatve kot nedelarne, pri čemer je izjavo predložil nadzorniku ali stečajnemu upravitelju, ali če prestrukturiranje zaradi narave nedelarne terjatve ni mogoče, se ta terjatve pretvori v denarno terjatve. Ta učinek nastane ob začetku postopka.

Pogoji za prestrukturiranje terjatev iz člena 161(1)(3) se lahko razlikujejo glede na njihovo prednostno razvrstitev.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Sodišče **stečajni postopek** zaključí po izvedbi načrta končne razdelitve ali po poravnavi terjatev vseh upnikov v okviru postopka.

Na dan, ko odločba o zaključku stečajnega postopka postane pravnomočna, stranka v stečaju ponovno pridobi pravico do upravljanja premoženja in razpolaganja z njim.

Po zaključku stečajnega postopka se vsi nerešeni postopki, ki jih je začel upravitelj, da bi se ukrep stranke v stečaju, ki škoduje upnikom, razglasil za neveljavnega, prekinejo, medsebojne terjatve za izterjavo stroškov postopka pa zastarajo. V drugih civilnih postopkih stranka v stečaju nadomesti upravitelja.

Stranka v stečaju, ki je fizična oseba, lahko v 30 dneh po objavi odločbe o zaključku stečajnega postopka predloži zahtevek za pripravo načrta poplačila upnikov in za odpis preostalega dolga, ki v postopku prestrukturiranja ni bil poravnán. Sodišče zahtevo zavrne, če je stranka v stečaju povzročila svojo insolventnost ali namerno ali iz hude malomarnosti bistveno povečala njen obseg in če:

dokazi v zadevi kažejo dejstva, ki ponujajo razloge za prepoved poslovanja stranke v stečaju kot samozaposlene osebe ali v partnerstvu po civilnem pravu in prepoved delovanja kot član nadzornega sveta, član revizijske komisije, predstavnik fizične osebe, ki opravlja poslovno dejavnost v isti veji dejavnosti, predstavnik gospodarske družbe, podjetja v državni lasti, zadruga, fundacije ali združenja, ali stranka v stečaju ni ustrezno izpolnila obveznosti, ki so ji bile naložene v stečajnem postopku, ali

je bila stranka v stečaju v desetih letih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka predmet stečajnega postopka, v katerem so bili odpisani vsi njeni dolgoví ali njihov del, razen če je stranka v stečaju postala insolventna ali se je obseg njene insolventnosti povečal kljub njenemu skrbnemu ravnanju, ali je bil načrt poplačila upnikov, pripravljen za stranko v stečaju, v obdobju desetih let pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka preklican v skladu s členom 370e(1) ali (2) ali členom 49120 ali

je bilo v obdobju desetih let pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka za pravno dejanje stranke v stečaju v končnem postopku ugotovljeno, da škoduje upnikom;

– razen če ni odpis preostalega dela dolga stranke v stečaju utemeljen zaradi pravičnosti ali humanitarne potrebe.

Sodišče v svoji odločbi o pripravi načrta poplačila upnikov določi, v kakšnem obsegu in roku (največ 36 mesecev) mora dolžnik odplačati dolgove, ki so bili sprejeti na seznam terjatev in niso bili odplačani v stečajnem postopku na podlagi načrtov razdelitve, ter kakšen del obveznosti stranke v stečaju, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja, bo odpisan po izvedbi načrta poplačila upnikov. Med izvajanjem načrta poplačila upnikov ni mogoče začeti izvršilnih postopkov v zvezi s terjatvami, nastalimi pred razglasitvijo stečaja (razen terjatev, ki izhajajo iz obveznosti iz člena 370f(2), in terjatev, ki jih stranka v stečaju ni razkrila, če upnik ni sodeloval v postopku), stranka v stečaju pa ne sme storiti pravnih dejanj, ki bi lahko ogrozile njeno sposobnost za izvajanje načrta poplačila upnikov (izjemoma lahko sodišče na zahtevo stranke v stečaju predloži soglasje za tako pravno dejanje ali ga odobri).

Stranka v stečaju mora vsako leto do konca aprila sodišču predložiti poročilo o izvajanju načrta poplačila upnikov za preteklo koledarsko leto, pri čemer razkrije ustvarjene prihodke, odplačane zneske in pridobljena sredstva, katerih vrednost presega povprečno mesečno plačo v sektorju, v katerega spada podjetje, brez izplačila dividend za dobiček v tretjem četrtletju preteklega leta.

Sodišče lahko na zahtevo stranke v stečaju in po zaslišanju upnikov spremeni načrt poplačila upnikov, če stranka v stečaju ne more izpolniti obveznosti, določenih v njem. Poleg tega lahko podaljša rok za odplačilo dolgov, in sicer za največ 18 mesecev.

Če se ekonomski položaj stranke v stečaju med izvajanjem načrta poplačila upnikov bistveno izboljša in če je to izboljšanje mogoče pripisati razlogom, ki niso zvišanje plač ali prihodkov, ustvarjenih z gospodarsko dejavnostjo, ki jo osebno izvaja stranka v stečaju, lahko upnik in stranka v stečaju predložita zahtevek za spremembo načrta poplačila upnikov. Sodišče po zaslišanju stranke v stečaju in upnikov, vključenih v načrt poplačila upnikov, izda odločbo o spremembi tega načrta.

Sodišče po uradni dolžnosti ali na zahtevo upnika po zaslišanju stranke v stečaju in upnikov, vključenih v načrt poplačila upnikov, ta načrt prekličé, če stranka v stečaju ne izpolni obveznosti, določenih v njem, razen če je neizpolnitev obveznosti zanemarljiva ali če je odpis preostalega dolga stranke v stečaju utemeljen zaradi pravičnosti ali humanitarne potrebe; to smiselno velja, če stranka v stečaju:

ni pravočasno predložila poročila o izvajanju načrta poplačila upnikov;

v poročilu o izvajanju načrta poplačila upnikov ni razkrila ustvarjenih prihodkov ali pridobljenih sredstev;

je storila pravno dejanje, ki bi lahko ogrozilo njeno sposobnost za izvajanje načrta poplačila upnikov, pri čemer ni pridobila soglasja sodišča ali sodišče ni odobrilo navedenega dejanja;

je prikrla premoženje ali je bilo s pravnomočno odločbo ugotovljeno, da je storila pravno dejanje v škodo upnikov.

Če se načrt poplačila upnikov prekličé, se obveznosti stranke v stečaju ne odpišejo.

Sodišče po tem, ko je stranka v stečaju izpolnila obveznosti iz načrta poplačila upnikov, izda odločbo, s katero potrdi izvedbo tega načrta in odpiše obveznosti stranke v stečaju, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja in niso bile poravnane v okviru izvajanja načrta poplačila upnikov. Terjatve iz preživnine, obveznosti v zvezi z nadomestili, plačanimi kot odškodnina za povzročitev bolezni, nezmožnosti za delo, invalidnosti ali smrti, denarne kazni, ki jih je naložilo sodišče in jih je treba plačati, obveznosti v zvezi z odškodnino za povzročeno škodo in trpljenje, obveznosti glede plačila dopolnilne odškodnine ali denarnih dajatev, ki jih je sodišče naložilo kot kazenski ukrep ali ukrep za pogojno kazen, ter obveznosti glede odškodnine za škodo, ki je nastala zaradi kaznivega dejanja ali prestopka, za katerega je bilo v pravnomočni sodbi ugotovljeno, da je bil storjen, in terjatve, ki jih stranka v stečaju namenoma ni razkrila, če upnik ni sodeloval v postopku, se ne odpišejo.

Spremembe pravnih razmerij, izvedene v skladu z določbami zakona, so za stranko v stečaju in za drugo stranko zavezujoče tudi po zaključku stečajnega postopka, razen če določbe ločenega zakonodajnega akta ne določajo drugače.

Postopek prestrukturiranja se konča, ko odločba sodišča o odobritvi ali zavrnitvi odobritve poravnave postane pravnomočna. Nato dolžnik ponovno pridobi pravico do upravljanja svojega premoženja, če mu je bila odvzeta ali omejena, razen če ni v poravnavi določeno drugače (člen 171 zakona o prestrukturiranju).

Sodišče po izvedbi poravnave ali izvršbi terjatev, vključenih v poravnavo, na zahtevo dolžnika, nadzornika poravnave ali druge osebe, ki je na podlagi poravnave upravičena do izvajanja poravnave ali nadzorovanje njenega izvajanja, izda odločbo, s katero potrdi izvedbo poravnave (člen 172 zakona o prestrukturiranju).

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Če se po zaključku **stečajnega postopka** zoper fizične osebe, ki izvajajo gospodarsko ali poklicno dejavnost, pripravi načrt poplačila, lahko upnik od sodišča zahteva, naj prekliče načrt poplačila upnikov, če stranka v stečaju ne izpolni obveznosti, določenih v njem, ali ne predloži pravočasno poročila o izvajanju načrta ali v njem ne razkrije ustvarjenih prihodkov ali pridobljenih sredstev, brez soglasja sodišča izvede pravno dejanje, ki bi lahko ogrozilo njeno sposobnost za izvajanje načrta poplačila upnikov, ali tako dejanje izvede, ne da bi ga sodišče odobrilo, ne razkrije svojega premoženja ali pa se zanj s pravnomočno odločbo ugotovi, da je storila pravno dejanje v škodo upnikov (člen 370e zakona o stečaju).

Upnik lahko v **postopku prestrukturiranja** od sodišča zahteva, naj prekliče poravnavo, če dolжник ne upošteva njenih določb ali če je očitno, da poravnava ne bo izvedena (domneva se, da poravnava ne bo izvedena, če dolжник ne izpolni obveznosti, odobrenih po odobritvi poravnave). Stranka, ki predloži zahtevo, se lahko pritoži zoper odločbo, s katero je bila zahteva zavrnjena (člen 176 zakona o prestrukturiranju).

Če se poravnava prekliče ali poteče, lahko obstoječi upniki svoje terjatve uveljavljajo v prvotnih zneskih, v katere so všteti zneski, plačani v okviru poravnave. S hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico, davčno zastavno pravico ali pomorsko hipoteko je terjatev zavarovana do zneska, ki še ni bil poravnani (člen 177 zakona o prestrukturiranju).

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek v bistvu vključuje dve fazi, tj. postopek za razglasitev stečaja in postopek po razglasitvi stečaja.

Stroški postopka za razglasitev stečaja se najprej krijejo s predplačilom vložnika v znesku, ki ustreza povprečni mesečni plači v podjetniškem sektorju, kot jo objavi predsednik osrednjega statističnega urada, brez plačila dividend na dobiček v tretjem četrtletju preteklega leta. Če se postopek začne na zahtevo upnika, stroške krije stranka v stečaju, če se razglasi stečaj ali če se zahteva zavrne zaradi premajhne stečajne mase.

Stroški postopka po razglasitvi stečaja se krijejo iz stečajne mase. Če je premoženje insolventnega dolžnika premajhno, da bi se z njim pokrili stroški postopka, ali če zadostuje le za pokritje teh stroškov, sodišče zavrne predlog za začetek stečajnega postopka.

Stroške **postopka prestrukturiranja** krije dolжник. Stroške, ki jih mora plačati dolжник, ki mu je bila odvzeta pravica do upravljanja, na zahtevo sodišča ali stečajnega sodnika plača stečajni upravitelj.

Udeleženci postopka krijejo stroške, povezane z njihovo udeležbo.

Stroške postopka, uvedene po ugovoru zoper vključitev terjatve drugega upnika, mora dolжник plačati upniku, ki je vložil ugovor, če je bila zaradi ugovora zavrnjena vključitev izpodbijane terjatve, razen če ni dolжник vključitve terjatve na seznam terjatev izpodbijal v izjavi, predloženi v skladu s členom 86(2)(9), ali če je vložil ugovor.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

V stečajnem postopku so pravna dejanja stranke v stečaju v zvezi s stečajno maso neveljavna. Razpolaganje s celotno dediščino ali njenim delom ali dednim deležem s strani stranke v stečaju je prav tako neveljavno, kar velja tudi za razpolaganje z deležem v predmetu, vključenem v dediščino, s strani te stranke in za njeno soglasje, da drug dedič razpolaga z deležem v predmetu, vključenem v dediščino.

Za naslednje ukrepe je potrebno soglasje upniškega odbora, sicer so neveljavni (člen 206 zakona o stečaju):

nadaljnje upravljanje podjetja s strani upravitelja, če naj bi trajalo več kot tri mesece po razglasitvi stečaja;

opustitev prodaje podjetja kot celote;

neposredna prodaja sredstev, vključenih v stečajno maso;

najemanje posojil ali kreditov in obremenitev sredstev stranke v stečaju z omejenimi lastninskimi pravicami;

sprejem ali opustitev sklenitve poravnave v zvezi z izpodbijanimi terjatvami in predložitve spora arbitražnemu sodišču.

Izjema se lahko uporabi, če je treba enega od navedenih ukrepov izvesti takoj in če se ta ukrep nanaša na vrednost, ki ne presega 10 000 PLN – v tem primeru ga lahko upravitelj, sodni nadzornik ali stečajni upravitelj izvede brez soglasja odbora.

Poleg tega soglasje upniškega odbora ni potrebno za prodajo premičnin, če ocenjena vrednost vseh premičnin v stečajni masi, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN, ter za prodajo terjatev in drugih pravic, če nominalna vrednost vseh terjatev in drugih pravic, vključenih v stečajno maso, kot je navedena v popisu, ne presega 50 000 PLN. To velja tudi za soglasje za prodajo terjatev in drugih pravic, če nominalna vrednost vseh terjatev in drugih pravic, vključenih v stečajno maso, kot je navedena na seznamu terjatev, ne presega 50 000 PLN.

Vpis v zemljiško knjigo in register hipotek ali drug register, ki obremenjuje premoženje stranke v stečaju z omejeno lastninsko pravico, za katero ni bilo pridobljeno soglasje, ki se zahteva s členom 1, se izbriše po uradni dolžnosti. Podlaga za izbris je pravnomočna odločba stečajnega sodnika, da je vpis nedopusten (člen 206(5) zakona o stečaju).

Stečajni sodnik določi ukrepe, ki jih upravitelj ne sme izvesti brez njegovega soglasja ali brez soglasja upniškega odbora. To pomeni, da lahko stečajni sodnik razširi seznam ukrepov iz člena 206, ki so veljavni le, če se zanje pridobi soglasje upniškega odbora.

Pravna dejanja, s katerimi je stranka v stečaju v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka razpolagala s svojim premoženjem, so neveljavna, če so bila izvedena brezplačno ali za plačilo, vendar je vrednost izvajanja s strani stranke v stečaju bistveno presejala plačilo, ki ga je pridobila navedena stranka ali je bilo rezervirano zanj ali za tretjo osebo. To pravilo se smiselno uporablja za sodno poravnavo, sprejem terjatev in opustitev terjatev.

Poleg tega varščina za dolg, ki še ni zapadel v plačilo, in poplačilo takega dolga nimata učinka, če ju je stranka v stečaju zagotovila v šestih mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka. Vendar lahko stranka, ki je prejela plačilo ali varščino, z zahtevkom ali ugovorom zahteva, da se navedeni ukrepi sprejmejo kot veljavni, če ob izvedbi teh ukrepov ni bila seznanjena z obstojem razlogov za stečaj.

Navedena pravila se ne uporabljajo za varščine, določene pred razglasitvijo stečaja, v zvezi s terminskimi/prihodnjimi finančnimi posli, posojili finančnih instrumentov ali prodajo vrednostnih papirjev na podlagi pogodb o začasni prodaji iz člena 85(1).

Stečajni sodnik lahko na zahtevo tretje osebe odredi, da se plačilo za vzajemno izvajanje osebe vrne iz stečajne mase, če je bilo to izvajanje opravljeno v zvezi s pravnim dejanjem navedene tretje osebe in stranke v stečaju v zvezi s premoženjem, vključenim v stečajno maso. [Določbe](#) o neustrezni izvedbi se smiselno uporabljajo za to vrsto izvedbe. Vračilo plačila za navedeno izvedbo se lahko odredi, če je bilo pravno dejanje izvedeno po razglasitvi stečaja in pred objavo sklepa o začetku stečajnega postopka v registru, ko tretja oseba, ki je skrbno ravnala, ni mogla vedeti za razglasitev stečaja (člen 77 zakona o prestrukturiranju).

Dodelitev prihodnje terjatve nima učinka v zvezi s stečajno maso, če ta terjatev nastane po razglasitvi stečaja, razen če ni bila pogodba, s katero je bila terjatev dodeljena, sklenjena najpozneje šest mesecev pred potrjenim datumom predložitve pisnega predloga za začetek stečajnega postopka.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo upravitelja razglasi pravno dejanje, izvedeno proti plačilu, za neveljavno v zvezi s stečajno maso, če je stranka v stečaju to pravno dejanje izvedla v šestih mesecih pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in če je bila druga stranka v pravnem dejanju njen zakonec, sorodnik, vključno s sorodniki v svaštvu, v ravni črti ali sorodnik, vključno s sorodniki v svaštvu, v stranski črti do vključno

drugega kolena, ali oseba, ki je v dejanskem razmerju s posameznikom v stečaju ter z njim vodi gospodinjstvo ali je njegov posvojitelj ali otrok, razen če druga stranka v pravnem dejanju dokaže, da interes upnikov ni bil oškodovan. Zoper odločbo stečajnega sodnika se lahko vložijo pritožbe.

Navedeno pravilo velja tudi za dejanja, ki jih stranka v stečaju izvede z družbo, v kateri je stranka član upravnega odbora ali edini partner ali delničar, in z družbami, v katerih so osebe, navedene v prvem odstavku, člani upravnega odbora ali edini partnerji ali delničarji. Smiselno velja tudi za dejanja, ki jih izvede stranka v stečaju, ki je družba ali pravna oseba, če jih izvede s partnerji, njihovimi predstavniki ali zakonci in povezanimi družbami, njihovimi partnerji in predstavniki in zakonci navedenih oseb, ter za dejanja, ki jih stranka v stečaju, ki je družba, izvede z drugo družbo, če je ena od njiju matična družba ali če je navedena druga družba matična družba stranke v stečaju in druge stranke, ki sodeluje pri dejanju.

Stečajni sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo upravitelja odloči, da je določen del plačila, ki se nanaša na obdobje pred razglasitvijo stečaja, vendar največ šest mesecev pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka, neveljaven v zvezi s stečajno maso, če je plačilo za delo, ki ga je opravila oseba, ki zastopa stranko v stečaju, ali zaposleni, ki v podjetju opravlja vodstvene naloge, ali plačilo osebi, ki je izvajala storitve v zvezi z upravljanjem podjetja stranke v stečaju ali nadzorom nad njim, kot je določeno v pogodbi o zaposlitvi, pogodbi o storitvah ali sklepu, ki ga je upravljalni organ stranke v stečaju dosegel ali sprejel pred razglasitvijo stečaja, bistveno višje od povprečnega plačila za tako vrsto dela ali storitev ter ni upravičeno s količino dela, tudi če je bilo plačilo že izvedeno.

Stečajni sodnik lahko plačilo navedenim osebam za obdobje po razglasitvi stečaja razglasi za delno ali v celoti neveljavno v zvezi s stečajno maso, če to plačilo ni upravičeno s količino dela, ker je upravljanje prevzel upravitelj.

Stečajni sodnik na zahtevo upravitelja naslednje ukrepe prav tako razglasi za neveljavne v zvezi s stečajno maso:

obremenitev premoženja stranke v stečaju s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, če stranka v stečaju ni bila osebni dolжник zavarovanega upnika ter če je bila obremenitev premoženja vzpostavljena v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in stranka v stečaju ni prejela nobene izvedbe v zvezi s to obremenitvijo;

obremenitev premoženja stranke v stečaju s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, če je bilo premoženje obremenjeno v zameno za izvedbo v vrednosti, ki je nesorazmerno nizka v primerjavi z vrednostjo vzpostavljenega zavarovanja;

zgoraj navedene obremenitve, ne glede na vrednost izvedbe, če so z njimi zavarovani dolgovni oseb iz člena 128 zakona o stečaju (osebe, ki so v tesnem odnosu s stranko v stečaju ali so njeni sorodniki), razen če druga stranka dokaže, da interes upnikov ni bil oškodovan;

pogodbene kazni, določene za neizpolnitev ali neustrezno izpolnitev obveznosti, če je stranka v stečaju obveznost večinoma izpolnila ali če je pogodbeni kazni očitno pretirana.

Pravna dejanja, ki jih stranka v stečaju izvede v škodo upnikov, v zadevah, ki niso zajete v zakonu o stečaju, smiselno urejajo določbe [civilnega zakonika](#) o zaščiti upnikov pred insolventnostjo dolžnika.

V postopku prestrukturiranja je za naslednje ukrepe dolžnika ali stečajnega upravitelja v skladu s členom 129 zakona o prestrukturiranju potrebno soglasje upniškega odbora, drugače so neveljavni:

obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe s hipoteko, zastavno pravico, registrirano zastavno pravico ali pomorsko hipoteko, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave;

prenos lastništva predmeta ali pravice, da bi se zavarovala terjatev, ki ni predmet poravnave;

obremenitev elementov stečajne mase ali premoženja za sanacijske ukrepe z drugimi pravicami;

najemanje kreditov ali posojil;

sklenitev dogovora o zakupu dolžnikovega podjetja ali njegovega organiziranega dela ali podobnega dogovora;

(Če se zgornji ukrepi izvedejo s soglasjem upniškega odbora, jih ni mogoče šteti za neveljavne v zvezi s stečajno maso.)

prodaja nepremičnine ali drugih sredstev, vrednih več kot 500 000 PLN, s strani dolžnika.

Določbe pogodbe, katere stranka je dolжник, ki preprečujejo ali ovirajo doseganje cilja pospešenega postopka poravnavanja, so neveljavne v zvezi s stečajno maso (členi 248, 273 in 297 zakona o prestrukturiranju).

V postopku sanacije so pravna dejanja dolžnika, s katerimi je odsvojil svoje premoženje, neveljavna v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe, če je vrednost izvedbe s strani dolžnika bistveno višja od vrednosti izvedbe, ki jo je dolжник prejel ali je rezervirana zanj ali za tretjo osebo, in če je bilo navedeno dejanje izvedeno v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije. To pravilo se smiselno uporablja za sodno poravnavo, sprejem terjatev in opustitev terjatev.

Zavarovanja v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe so neveljavna tudi, če so bila vzpostavljena v neposredni povezavi z izvedbo, ki jo je prejel dolжник, in če jih je dolжник vzpostavil v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije ter če je bil del zavarovanja, ki je bil na dan vzpostavitve zavarovanja več kot za polovico višji od vrednosti zavarovane izvedbe, ki jo je prejel dolжник, skupaj s stranskimi terjatvami, določenimi v dokumentu, ki je podlaga za vzpostavitev zavarovanja, vzpostavljen v 12 mesecih pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije (člen 304 zakona o prestrukturiranju).

Stečajni sodnik v postopku sanacije po uradni dolžnosti ali na zahtevo stečajnega upravitelja odloči, da je določen del plačila, ki se nanaša na obdobje pred razglasitvijo stečaja, vendar največ tri mesece pred predložitvijo predloga za začetek postopka sanacije, neveljaven v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe, če je plačilo za delo, ki ga je opravil predstavnik dolžnika ali njegov zaposleni, ki v podjetju opravlja vodstvene naloge, ali plačilo osebi, ki je izvajala storitve v zvezi z upravljanjem dolžnikovega podjetja ali nadzorom nad njim, kot je določeno v pogodbi o zaposlitvi, pogodbi o storitvah ali sklepu, ki ga je upravljalni organ dolžnika dosegel ali sprejel pred začetkom postopka sanacije, bistveno višje od povprečnega plačila za tako vrsto dela ali storitev in ni upravičeno s količino dela, tudi če je bilo plačilo že izvedeno.

Stečajni sodnik lahko plačilo navedenim osebam, ki se nanaša na obdobje po začetku postopka sanacije, razglasi za delno ali v celoti neveljavno v zvezi s premoženjem za sanacijske ukrepe, če to plačilo ni upravičeno s količino dela, ker je upravljanje prevzel stečajni upravitelj (člen 305 zakona o prestrukturiranju).

Stečajni upravitelj lahko začne postopek za razglasitev neveljavnosti dejanj in druge postopke, v katerih zahtevki temelji na neveljavnosti dejanja.

Po izteku enega leta od začetka postopka sanacije dejanja ni mogoče razglasiti za neveljavna, razen če je ta pravica potekla prej v skladu s [civilnim zakonikom](#). Navedeni rok ne velja, če je bila zahteva za razglasitev neveljavnosti dejanja vložena z ugovorom.

Pravna dejanja, ki jih stranka v stečaju izvede v škodo upnikov, v zadevah, ki niso zajete v navedenih določbah, se lahko ustrezno izpodbijajo v skladu z določbami [civilnega zakonika](#) o zaščiti upnikov pred insolventnostjo dolžnika (členi 306–308 zakona o prestrukturiranju).

Zadnja posodobitev: 06/12/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [pt](#) je bila pred kratkim spremenjena. To

jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#).

Insolventnost/stečaj - Portugalska

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Uvodna opomba

Pravna podlaga za informacije v tem informativnem listu je predvsem zakonik o insolventnosti in sanaciji podjetij (Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas), kakor je bil odobren z uredbo z zakonsko močjo št. 53/2004 z dne 18. marca 2004 in nazadnje spremenjen z uredbo z zakonsko močjo št. 84/2019 z dne 28. junija 2019; za ta zakonik se bo na v nadaljevanju uporabljala portugalska kratica CIRE.

Zakonik CIRE v portugalsščini, načeloma v svoji zadnji različici, je na voljo na spletišču okrožnega generalnega državnega tožilstva v Lizboni: http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=85&tabela=leis.

Glede na priporočilo Evropske komisije, naj se na ta vprašalnik predložijo podrobni odgovori, zelo specializirano naravo vprašanj in zahtevo iz člena 86 Uredbe 2015/848, da kontaktne točke Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah zagotovijo informacije o nacionalni zakonodaji, s katerimi bodo pomagale strokovnjakom, ki se ukvarjajo s čezmejnimi primeri insolventnosti v drugih državah članicah, smo se pri številnih odgovorih v nadaljevanju odločili za citiranje pravnih določb, ki se uporabljajo v posameznih primerih. S tem smo se želeli izogniti nenatančnostim v zahtevanih tehničnih informacijah, poleg tega se nam je zdelo, da bi z nadomestitvijo vsebine teh določb z drugo razlago besedilo postalo daljše. V drugih primerih se nam je zdelo dovolj zgolj omeniti pravne določbe, ne da bi jih dobesedno navajali, in povzeti zadevni položaj, za katerega se uporabljajo.

Odgovori v tem informativnem listu vsebujejo informacije o postopku v primeru insolventnosti iz člena 1(1) zakonika CIRE.

Poleg samega postopka v primeru insolventnosti sta v zakoniku CIRE določena tudi dva posebna postopka, in sicer posebni postopek prestrukturiranja ali „oživitve“ iz člena 1(2) zakonika CIRE in posebni postopek za dogovor o plačilu iz člena 1(3) zakonika CIRE. Informacije o obeh posebnih postopkih so vključene v odgovor na vprašanje 2.

Informacije, ki se objavijo v postopku v primeru insolventnosti (določene v členu 24 Uredbe 2015/848), v posebnem postopku oživitve in posebnem postopku za dogovor o plačilu, so na voljo na portalu Citius, spletišču za sodišča, ki ga zagotavlja ministrstvo za pravosodje:

<https://www.citius.mj.pt/portal/consultas/ConsultasCire.aspx>.

VRSTE POSTOPKOV

Člen 1 zakonika CIRE določa tri različne vrste postopkov, ki se lahko uvedejo v zvezi z različnimi kategorijami upnikov:

postopek v primeru insolventnosti, ki se lahko uporabi za podjetja ali fizične osebe;

posebni postopek oživitve, ki se uporablja samo za podjetja (členi 17-A do 17-J zakonika CIRE);

posebni postopek za dogovor o plačilu, ki se lahko uporabi za vse dolžnike, razen za podjetja (členi 222-A do 222-J zakonika CIRE).

Člen 1 zakonika CIRE se glasi:

„Člen 1

Namen

1 – Postopek v primeru insolventnosti je univerzalni izvršilni postopek, katerega namen je poplačati upnike tako, kot je določeno v načrtu insolventnosti, ki temelji na sanaciji podjetja na podlagi stečajne mase, ali kadar to ni mogoče, z likvidacijo dolžnikovega premoženja in razdelitvijo izkupička med upnike.

2 – Kadar je podjetje v težkem ekonomskem položaju ali mu grozi skorajšnja insolventnost, lahko pri sodišču zaprosi za uvedbo posebnega postopka oživitve v skladu s členi 17-A do 17-J.

3 – Kadar je v težkem ekonomskem položaju ali mu grozi skorajšnja insolventnost kakršen koli drug dolžnik, lahko pri sodišču zaprosi za uvedbo posebnega postopka za dogovor o plačilu, kot je določen v členih 222-A do 222-J.“

Člen 2 zakonika CIRE zlasti določa, da se lahko postopek v primeru insolventnosti uvede zoper:

vse fizične ali pravne osebe;

ležečo dediščino;

združenja brez pravne osebnosti in posebne odbore;

družbe civilnega prava;

gospodarske družbe in družbe civilnega prava, ki imajo gospodarsko obliko, do datuma dokončnega vpisa pogodbe, s katero so ustanovljene, v register;

zadruga pred vpisom njihove ustanovitve v register;

posamezne poslovne enote z omejeno odgovornostjo;

vse druge avtonomne premoženjske sklade.

Postopka v primeru insolventnosti ni mogoče uvesti zoper:

javne pravne osebe in javne gospodarske subjekte;

zavarovalnice, kreditne institucije, finančne družbe, investicijska podjetja, ki opravljajo storitve v zvezi z lastništvom sredstev ali vrednostnih papirjev tretjih oseb, in kolektivne naložbene podjeme, ker postopek v primeru insolventnosti ni združljiv s posebnimi ureditvami za take subjekte.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

POSTOPEK V PRIMERU INSOLVENTNOSTI

Pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti iz člena 1(1) zakonika CIRE

Postopek v primeru insolventnosti lahko temelji na sanaciji podjetja ali pa je namenjen likvidaciji premoženja in poplačilu upnikov.

V okviru postopka v primeru insolventnosti členi 235 do 266 zakonika CIRE vključujejo tudi posebne določbe o insolventnosti fizičnih oseb, vključno z nepodjetniki in lastniki malih podjetij, ter insolventnosti obeh zakoncev.

Uvedba postopka

Postopek v primeru insolventnosti se lahko uvede, kadar so izpolnjeni pogoji iz člena 3 zakonika CIRE.

„Člen 3

Insolventnost

1 – Dolžnik se šteje za insolventnega, kadar ne more poravnati svojih zapadlih obveznosti.

2 – Pravne osebe in avtonomni premoženjski skladi, za dolgove katerih nobena fizična oseba ne odgovarja osebno in neomejeno, bodisi neposredno bodisi posredno, se za insolventne štejejo tudi, kadar so njihove obveznosti očitno večje od njihovih sredstev, ocenjenih v skladu z veljavnimi računovodskimi standardi.

3 – Določbe prejšnjega odstavka se ne uporabljajo, kadar so sredstva večja od obveznosti, ocenjenih v skladu z naslednjimi pravili:

(a) med sredstva in obveznosti se štejejo opredeljivi elementi, tudi če niso prikazani v bilanci stanja, po njihovi pošteni vrednosti;

(b) kadar je dolžnik lastnik podjetja, ocena temelji na možnosti nadaljnjega poslovanja ali likvidacije, odvisno od tega, kaj je verjetneje, vendar vsekakor brez postavke poslovnega prenosa;

(c) dolgov, za plačilo katerih se lahko uporabijo samo sredstva, ki so na razpolago za razdelitev, ali sredstva, ki so ostala po izpolnitvi ali zavarovanju pravic drugih dolžnikovih upnikov, niso vključeni v obveznosti.

4 – Skorajšnja insolventnost se šteje za enakovredno dejanski insolventnosti, ko dolžnik razglasi insolventnost.“

Aktivna in pasivna legitiimnost

Nadalje je v spodaj citiranih členih 18, 19 in 20 zakonika CIRE opredeljeno, kdo lahko zahteva insolventnost in kdo jo mora razglasiti ter v katerih okoliščinah.

„Člen 18

Obveznost razglasitve insolventnosti

1 – Dolžnik mora zahtevati razglasitev svoje insolventnosti v 30 dneh po datumu, ko izve za tako insolventnost, kot je opisana v členu 3(1), ali po datumu, ko bi moral izvedeti zanjo.

2 – Fizične osebe, ki na datum insolventnosti niso lastniki podjetja, so oproščene obveznosti razglasitve insolventnosti.

3 – Kadar je dolžnik lastnik podjetja, se mora vedenje za insolventno stanje predpostavljati po preteku najmanj treh mesecev od splošnega neizpolnjevanja katere koli vrste obveznosti iz člena 20(1)(g).“

„Člen 19

Kdo lahko zahteva razglasitev insolventnosti

Kadar dolžnik ni poslovno sposobna fizična oseba, je za zahtevo za razglasitev insolventnosti odgovoren ustrezen organ družbe ali, kadar tega ni, kateri koli od poslovođij.“

„Člen 20

Druge osebe in subjekti, ki lahko zahtevajo razglasitev insolventnosti

1 – Razglasitev insolventnosti dolžnika lahko zahtevajo oseba, ki je pravno odgovorna za dolgove, kateri koli upnik, tudi pogojni, ne glede na vrsto terjatve, ali državno tožilstvo, ki zastopa subjekte, katerih interesi so mu pravno zaupani, v katerem koli od naslednjih primerov:

(a) splošna ustavitvev plačevanja zapadlih obveznosti;

(b) neizpolnjevanje ene ali več obveznosti, ki zaradi njihovega zneska ali okoliščin neizpolnjevanja kaže, da dolžnik ne more pravočasno izpolnjevati večine svojih obveznosti;

(c) pobeg lastnika podjetja ali dolžnikovih poslovođij ali zapustitev kraja, v katerem ima podjetje sedež ali opravlja svojo glavno dejavnost, v povezavi z neobstojem kreditne sposobnosti dolžnika in brez imenovanja primernega namestnika;

(d) razpršitev, opustitev, pre nagljena ali škodljiva likvidacija premoženja in fiktivna vzpostavitev terjatev;

(e) nezadostnost premoženja, ki ga je mogoče zarubiti za poplačilo ustrezne terjatve v izvršilnem postopku, uvedenem zoper dolžnika;

(f) nespoštovanje obveznosti, določenih v načrtu insolventnosti ali plačevanja, kot je določen v členu 218(1)(a) in (2);

(g) splošno neplačevanje katerih koli naslednjih dolgov v preteklih šestih mesecih:

(i) davkov;

(ii) prispevkov in dajatev za socialno varnost;

(iii) dolgov, ki izhajajo iz pogodbe o zaposlitvi ali kršitve ali odpovedi take pogodbe;

(iv) plačil za kakršen koli najem, vključno s finančnim, plačil nakupne cene ali posojila, zavarovanega s hipoteko, v zvezi s krajem, v katerem dolžnik opravlja svojo dejavnost ali ima sedež ali stalno prebivališče;

(h) če je dolžnik eden od subjektov iz člena 3(2), če so njegove obveznosti večje od sredstev, kot so prikazana v zadnji potrjeni bilanci stanja, ali več kot devet mesecev zamuja s potrditvijo in predložitvijo računovodskih izkazov, če je zakonsko zavezan k temu.

2 – Določbe prejšnjega odstavka ne posegajo v možnost zastopanja javnih subjektov v skladu s členom 13.“

Oblika in vsebina zahteve

Razlogi, ki jih je treba navesti in dokazati pri vložitvi zahteve za razglasitev insolventnosti, so določeni v členih 23 do 25 zakonika CIRE.

„Člen 23

Oblika in vsebina predloga

1 – Predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti ali zahteva za razglasitev insolventnosti se vložijo pisno, pri čemer se navedejo dejstva, na katerih temelji zahtevana razglasitev, in nato oblikuje ustrezna zahteva.

2 – Vložnik mora v predlogu:

(a) če je dejanski dolžnik, navesti, ali je že insolventen ali pa je insolventnost zgolj skorajšnja, in v primeru fizične osebe, ali zahteva odpis preostalih obveznosti v skladu z določbami poglavja I naslova XII;

(b) opredeliti pravne in dejanske poslovođje dolžnika ter pet največjih upnikov brez samega vložnika;

(c) če je dolžnik poročen, opredeliti zadevnega zakonca in navesti ureditev premoženjskopravnih razmerij med zakoncema;

(d) priložiti potrdilo iz matičnega registra, poslovnega registra ali katerega koli drugega javnega registra, v katerega je dolžnik vpisan.

3 – Kadar vložnik ne more zagotoviti informacij in prilog iz prejšnjega odstavka, mora take informacije in priloge zagotoviti sam dolžnik.“

„Člen 24

Dokumenti, ki jih mora predložiti dolžnik

1 – Kadar je vložnik dolžnik, mora predlogu priložiti naslednje dokumente:

(a) abecedni seznam vseh upnikov z navedbo njihovih naslovov, dolgovanih zneskov, datumov zapadlosti in vrste navedenih terjatev, zavarovanj, ki jih imajo, in morebitnega obstoja posebnih razmerij v skladu z določbami člena 49;

(b) seznam in opredelitev vseh tožb in izvršilnih ukrepov, ki potekajo zoper dolžnika;

(c) dokument, v katerem so navedene dejavnosti, ki jih je opravljal v zadnjih treh letih, in poslovne enote, katerih lastnik je, ter razlogi, zaradi katerih se je po njegovem mnenju znašel v tem položaju;

(d) dokument, v katerem so opredeljeni zapustnik, kadar gre za ležečo zapuščino, partnerji, družbeniki ali znani člani pravne osebe, če je to ustrezno, in v drugih primerih, v katerih se insolventnost ne nanaša na fizično osebo, tiste osebe, ki so pravno odgovorne za terjatve v postopku zaradi insolventnosti;

(e) seznam premoženja, ki ga ima dolžnik na podlagi najema, zakupa ali finančnega najema ali prodaje s pridržkom lastništva, ter vsega drugega premoženja in pravic, ki jih ima, z navedbo njihove narave, kraja, kjer obstajajo, podatkov o vpisu v register, kjer je to ustrezno, nabavne vrednosti in ocene njihove sedanje vrednosti;

- (f) kadar ima dolžnik organizirano računovodstvo, letne računovodske izkaze za zadnja tri poslovna leta ter ustrezna poročila o upravljanju, nadzoru in reviziji, mnenja nadzornega organa in pravne listine, če so obvezne ali obstajajo, ter informacije o najpomembnejših spremembah v lastništvu po datumu zadnjih računovodskih izkazov in o poslih, ki po svoji naravi, predmetu ali obsegu presegajo vsakodnevno dolžnikovo dejavnost;
- (g) v primeru družbe, zajete v konsolidiranih računovodskih izkazih, konsolidirana poročila o upravljanju, konsolidirane letne računovodske izkaze in druga računovodska poročila za zadnja tri poslovna leta ter ustrezna nadzorna in revizijska poročila, mnenja nadzornega organa, pravne listine in poročilo o poslih znotraj skupine, opravljenih v istem obdobju;
- (h) poročila in posebne računovodske izkaze ter četrtletne in polletne informacije na posamični in konsolidirani podlagi, predložene na datume po koncu zadnjega poslovnega leta, ki jih mora družba predložiti v skladu z zakonikom o vrednostnih papirjih in pravilnikom komisije za trg vrednostnih papirjev;
- (i) seznam osebja, zaposlenega pri dolžniku.

2 – Dolžnik mora poleg tega:

- (a) predložiti dokument, s katerim so potrjena pooblastila poslovodij, ki zastopajo dolžnika, in kopijo dokumenta, v katerem je navedena odločitev zadevnega upravnega organa družbe, da se vložijo zahteva, če je to ustrezno;
- (b) utemeljiti nepredložitev katerega koli dokumenta iz odstavka 1 ali neskladnost z njim.

3 – Brez poseganja v poznejše predložitve lahko dolžnik v skladu z določbami člena 223 in naslednjih tako predloženi zahtevi priloži načrt insolventnosti.“

„Člen 25

Zahteva, ki jo vložijo druga upravičena oseba ali subjekt

1 – Če zahteve ne vložijo dolžnik sam, mora oseba ali subjekt, ki zahteva razglasitev insolventnosti, v predlogu dokazati izvor, naravo in znesek svoje terjatve oziroma svojo odgovornost za terjatve v postopku zaradi insolventnosti ter predložiti kakršne koli informacije, ki jih ima glede dolžnikovih sredstev in obveznosti.

2 – Vložnik mora predložiti tudi vsa dokazna sredstva, ki so mu na voljo, in navesti priče v skladu z omejitvami, določenimi v členu 511 zakonika o civilnem postopku.“

Datum začetka postopka in roki

Datum začetka postopka, roki za vložitev ugovora in/ali izdajo odločb ter odločitev o razglasitvi insolventnosti so v bistvu določeni v členih 4, 27 do 30, 35 in 36 zakonika CIRE.

„Člen 4

Datum razglasitve insolventnosti in začetek postopka

1 – Kadar koli je lahko natančnost pomemben dejavnik, se sklicevanja na datum razglasitve insolventnosti v tem zakoniku razlagajo kot sklicevanja na čas, ko je bila izdana ustrezna sodba.

2 – Vsi roki v tem zakoniku, katerih končni datum je začetek postopka v primeru insolventnosti, zajemajo tudi obdobje od tega datuma do razglasitve insolventnosti.

3 – Če je insolventnost razglašena v postopku, ki bi moral biti v skladu s členom 8(2) ustavljen, ker zoper istega dolžnika poteka predhodno začeti postopek, se za namene rokov iz prejšnjega odstavka uporabi datum začetka zadnjeavedenega postopka. Enako velja, če bi bil na podlagi člena 264(3)(b) ustavljen starejši postopek.“

„Člen 27

Predhodna ocena

1 – Na dan dodelitve ali, če to ni izvedljivo, najpozneje do tretjega delovnega dne po tem sodnik:

- (a) predhodno zavrne zahtevo za razglasitev insolventnosti, če je očitno neutemeljena ali če očitno obstajajo neizogibni dilatorni ugovori, s katerimi se mora sodnik seznaniti po uradni dolžnosti;
- (b) vložniku odobri največ pet dni za odpravo popravljivih pomanjkljivosti v predlogu, sicer predlog zavrne, zlasti če ne izpolnjuje pravnih zahtev ali mu niso priloženi potrebni dokumenti, kadar taka nepredložitev ni ustrezno utemeljena.

2 – V primerih zahtev za razglasitev insolventnosti se odločbe o predhodni zavrnitvi, ki ne temeljijo v celoti ali delno na nepredložitvi dokumentov, zahtevanih s členom 24(2)(a), v roku iz člena 38(8) objavijo na spletišču Citius in vsebujejo informacije iz člena 37(8).“

„Člen 28

Takojšnja razglasitev insolventnosti

Če dolžnik vložijo predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti, se šteje, da je priznal svojo insolventnost, ki jo je treba razglasiti najpozneje do tretjega delovnega dne po vložitvi prvotnega predloga ali po odpravi morebitnih popravljivih pomanjkljivosti.“

„Člen 29

Vročitev dolžniku

1 – Brez poseganja v člen 31(3) sodnik v roku iz prejšnjega člena osebno vroči pisanje dolžniku, če zahteve ni vložil dolžnik sam in ni razloga za predhodno zavrnitev.

2 – Ob vročitvi pisanja je dolžnik obveščen o kaznih iz odstavka 5 naslednjega člena in dejstvu, da morajo biti dokumenti iz člena 24(1) pripravljeni, da se ob morebitni razglasitvi insolventnosti takoj pošljejo upravitelju v postopku zaradi insolventnosti.“

„Člen 30

Ugovor dolžnika

1 – Dolžnik lahko v desetih dneh vložijo ugovor, pri čemer se uporabljajo določbe člena 25(2).

2 – Brez poseganja v določbe naslednjega odstavka mora dolžnik ob vložitvi ugovora predložiti seznam svojih petih največjih upnikov, razen vložnika, z navedbo njihovega stalnega prebivališča, sicer se navedeni ugovor ne sprejme.

3 – Ugovor dolžnika zoper zahtevano razglasitev insolventnosti lahko temelji na neobstoju dejstva, na katerem temelji zahteva, ali neobstoju insolventnosti.

4 – Dolžnik mora dokazati svojo solventnost na podlagi zakonsko določenih računovodskih evidenc, če je to ustrezno, ki so ustrezno organizirane in pravilno predstavljene, brez poseganja v določbe člena 3(3).

5 – Če zaslišanje dolžnika ni opuščeno v skladu s členom 12 in dolžnik ne vložijo ugovora, se šteje, da so dejstva, zatrjevana v prvotnem predlogu, ustrezno priznana, insolventnost pa se razglasi na delovni dan po izteku roka iz odstavka 1, če taka dejstva ustrezajo kateremu koli od položajev iz pododstavkov člena 20(1).“

„Člen 35

Sodna obravnava

1 – Če dolžnik vložijo ugovor ali če zaslišanje ni bilo opuščeno, se narok za sodno obravnavo nemudoma razpiše za enega od naslednjih petih dni, vložnik, dolžnik in vsi pravni ali dejanski poslovodje, opredeljeni v prvotnem predlogu, pa so pozvani, naj se ga udeležijo osebno ali po pravnem zastopniku.

2 – Če se dolžnik ali imenovani zastopnik ne udeleži sodne obravnave, se dejstva, navedena v prvotnem predlogu, štejejo za priznana, če dolžnikovo zaslišanje ni bilo opuščeno v skladu s členom 12.

3 – Če ne nastane položaj, opisan v prejšnjem odstavku, se neudeležba vložnika ali zastopnika šteje za enakovredno umiku zahteve.

4 – Sodnik nemudoma za zapisnik narekuje, odvisno od primera, bodisi sodbo, s katero razglasi insolventnost, če zatrjevana dejstva iz prvotnega predloga spadajo pod člen 20(1), bodisi sodbo, s katero potrdi umik zahteve.

5 – Če se sodne obravnave udeležita obe stranki ali samo vložnik ali njegov zastopnik, vendar je bilo zaslišanje dolžnika opuščeno, sodnik izda sklep, da se opredeli predmet spora in navedejo dokazni vidiki.

6 – Nato se sprejme odločitev o predloženih terjatvah, takoj zatem pa se predložijo dokazi.

7 – Po predložitvi dokazov se podajo ustne navedbe, nato pa sodišče izda sodbo.

8 – Če sodbe ni mogoče izdati takoj, se izda v petih dneh.“

„Člen 36

Sodba o razglasitvi insolventnosti

1 – Sodnik v sodbi o razglasitvi insolventnosti:

(a) navede datum in uro zadevne sodbe, pri čemer se ob neobstoju take navedbe šteje, da je bila izdana opoldne;

(b) opredeli insolventnega dolžnika in navede njegov sedež ali stalno prebivališče;

(c) navede in določi stalno prebivališče dolžnikovih pravnih in dejanskih poslovodij ter dolžnikovo stalno prebivališče, če je navedeni dolžnik fizična oseba;

(d) imenuje upravitelja v postopku zaradi insolventnosti in navede njegov službeni naslov;

(e) odloči, da bo stečajno maso upravljal dolžnik, če so izpolnjene zahteve iz člena 224(2);

(f) odloči, da mora dolžnik upravitelju v postopku zaradi insolventnosti takoj poslati dokumente iz člena 24(1), ki jih še ni v spisu;

(g) odredi, naj se zasežejo in upravitelju v postopku zaradi insolventnosti takoj izročijo dolžnikovi računovodski dokumenti ter vse premoženje, tudi če je bilo zarubljeno, zastavljeno ali kakor koli zaseženo ali zadržano, brez poseganja v določbe člena 150(1);

(h) odredi, naj se predmeti, ki kažejo, da je bilo morda storjeno kaznivo dejanje, predajo državnemu tožilcu zaradi ustreznih posledic;

(i) kadar ima informacije, ki upravičujejo uvedbo postopka za preučitev krivde za insolventnost, razglasi začetek takega postopka, ki se izvede v celoti ali v omejeni obliki, brez poseganja v določbe člena 187;

(j) določi največ 30-dnevni rok za prijavo terjatev;

(l) pouči upnike, da morajo upravitelju v postopku zaradi insolventnosti nemudoma sporočiti kakršna koli stvarna zavarovanja, ki jih imajo;

(m) opozori dolžnike insolventne stranke, da morajo plačila, ki jih morajo izvesti, nakazati upravitelju v postopku zaradi insolventnosti in ne insolventni stranki;

(n) določi datum in uro za zbor upnikov, kot je določen v členu 156, imenovan zbor za oceno poročila, pri čemer se ta zbor izvede v naslednjih 45 do 60 dneh, ali razglasi, da se zadevni zbor iz ustreznih razlogov ne izvede.

2 – Določbe zadnjega dela odstavka 1(n) se ne uporabljajo v primerih, ko se pričakuje predložitev načrta insolventnosti ali ko je odločeno, da bo upravljanje insolventnosti prevzel dolžnik.

3 – Če ni določen datum za zbor za oceno poročila v skladu z odstavkom 1(n) in katera koli zainteresirana stranka v roku, določenem za prijavo terjatev, sodišču predlaga, naj skliče tak zbor, sodnik določi datum in uro zbora, ki se izvede v 45 do 60 dneh po sodbi o razglasitvi insolventnosti.

4 – Če ni določen datum za zbor za oceno poročila v skladu z odstavkom 1(n), se roki iz tega zakonika, izračunani glede na datum izvedbe navedenega zbora, izračunajo glede na 45. dan po datumu sodbe o razglasitvi insolventnosti.

5 – Sodnik, ki je odločil, da se zbor za oceno poročila ne izvede, mora ob izdaji sodbe razpored postopka prilagoditi navedenemu dejstvu in pri tem upoštevati posebnosti konkretne zadeve.“

Uradno obvestilo o sodbi in objava sodbe

Pravila o uradnem obvestilu o sodbi in objavi sodbe o razglasitvi insolventnosti so določena v členih 37 in 38 zakonika CIRE.

„Člen 37

Uradno obvestilo o sodbi in vročitve

1 – Dolžnikovi poslovodje, katerih prebivališče je bilo določeno, so osebno uradno obveščeni o sodbi pod pogoji in način, določenimi v procesnem pravu o vročitvah. Pošljejo se jim tudi kopije prvotnega predloga.

2 – Brez poseganja v uradna obvestila, ki se izkažejo za nujna na podlagi delovne zakonodaje, natančneje v zvezi z jamstvenim skladom za plače, so o sodbi uradno obveščeni tudi državni tožilec, nosilec socialne varnosti, vložnik zahteve za razglasitev insolventnosti in dolžnik, in sicer pod pogoji, določenimi za vročitve, če sodba ni bila že osebno vročena dolžniku v okviru postopka, in, če je dolžnik lastnik podjetja, svetu delavcev.

3 – Pet največjih znanih upnikov, razen vložnika, je uradno obveščenih v skladu z določbami odstavka 1 ali s priporočeno pošto, odvisno od tega, ali imajo običajno prebivališče, sedež ali stalno prebivališče na Portugalskem ali ne.

4 – Znani upniki, ki imajo svoje običajno ali stalno prebivališče ali statutarni sedež v drugi državi članici, ne v tisti, v kateri je bil uveden postopek, vključno z davčnimi organi in organi socialne varnosti navedenih držav članic, so nemudoma uradno obveščeni s priporočeno pošto v skladu s členom 54 Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015.

5 – Kadar obstajajo terjatve v imenu države, javnih institucij, ki niso javna podjetja ali nosilci socialne varnosti, so taki subjekti uradno obveščeni s priporočeno pošto.

6 – Določbe prejšnjih odstavkov ne izključujejo možnosti elektronskega uradnega obvestila in vročitve v skladu z izvedbenim sklepom ministrstva za pravosodje.

7 – Drugi upniki in druge zainteresirane stranke so uradno obveščeni z javnim obvestilom s petdnevним obdobjem mirovanja, izobešenim na sedežu ali stalnem prebivališču dolžnika, v njegovih poslovnih enotah in na samem sodišču, ter z obvestilom, objavljenim na spletišču Citiuz.

8 – V javnih obvestilih iz prejšnjega odstavka morajo biti navedeni številka zadeve, obdobje mirovanja in možnost vložitve pravnega sredstva ali ugovorov ter informacije iz člena 36(a) do (e) in (i) do (n), pri čemer začne rok za vložitev pravnega sredstva, ugovore in prijavo terjatev teči šele po koncu obdobja mirovanja, ki se izračuna od datuma objave obvestila iz prejšnjega odstavka.“

„Člen 38

Objava in vpis v register

[...]

2 – Razglasitev insolventnosti in imenovanje upravitelja v postopku zaradi insolventnosti se na podlagi ustreznega potrdila, ki ga v ta namen pošlje sodno tajništvo, po uradni dolžnosti vpišeta v register:

(a) matičnega urada, če je dolžnik fizična oseba;

(b) urada poslovnega registra, če obstajajo kakršna koli dejstva v zvezi z insolventnim dolžnikom, ki jih je treba vpisati v ta register;

(c) subjekta, pristojnega za katero koli drugo vrsto vpisa v register, ki ga mora opraviti dolžnik.

3 – Brez poseganja v določbe člena 43(5) zakonika o zemljiški knjigi se razglasitev insolventnosti vpiše tudi v zemljiško knjigo v zvezi s premoženjem, ki je del stečajne mase, in sicer na podlagi sodnega potrdila o pravnomočni sodbi o razglasitvi insolventnosti, če služba za evidentiranje do potrebnih informacij ne more dostopati z elektronskimi sredstvi, in tudi na podlagi izjave, ki jo izda upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, ki je opredelil premoženje.

4 – Kadar se vpis v register, določen v prejšnjem odstavku, izvedečasno, se opravi na podlagi informacij, vključenih na spletno stran sodišča v skladu z odstavkom 6(b), in izjave upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ki je opredelil premoženje.

5 – Če v registru v zvezi s premoženjem, ki je del stečajne mase, obstaja kakršen koli vpis pridobitve ali priznanja pravice do lastništva ali zgolj posesti v korist katere koli osebe, ki ni insolventna stranka, mora upravitelj v postopku zaradi insolventnosti v spis zadeve vložiti potrdilo o takem vpisu.

6 – Sodno tajništvo:

(a) po uradni dolžnosti vpiše razglasitev insolventnosti in imenovanje upravitelja v postopku zaradi insolventnosti v računalniški register izvršb, vzpostavljen z zakonikom o civilnem postopku;

(b) poskrbi za vključitev teh informacij in roka, odobrenega za terjatve, na spletno stran sodišča;

(c) Banko Portugalske obvesti o razglasitvi insolventnosti, tako da jo lahko ta vpiše v svojo osrednjo podatkovno zbirko o kreditnem tveganju.

7 – Službeni naslov upravitelja v postopku zaradi insolventnosti se zabeleži ob vpisu njegovega imenovanja v register.

8 – Vsi ukrepi za objavo in vpis sodbe v register se izvedejo v petih dneh.

9 – Za objavo odločbe o uvedbi tujega postopka v primeru insolventnosti, in če je ustrezno, odločbe o imenovanju upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ter njun vpis v javni register, kot je določeno v členih 28 in 29 Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015, je treba zaprositi pri portugalskem sodišču na območju poslovne enote dolžnika ali, če to ni mogoče, pri gospodarskem sodišču v Lizboni. Sodišče lahko zahteva overjeni prevod, ki ga opravi oseba, pristojna za ta namen v skladu z zakonodajo države članice Evropske unije.

10 – Brez poseganja v določbe prejšnjega odstavka, če zakonodaja države, v kateri je uveden postopek v primeru insolventnosti, določa vpis v register, ki ga portugalska zakonodaja ne pozna, se določi vpis v register, ki mu je najbolj podoben.

11 – Brez poseganja v določbe člena 9 objavo iz člena 29(1) Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 po uradni dolžnosti določijo pristojne službe za vpis v register, če ima dolжник poslovno enoto na Portugalskem.“

Ukrepi zavarovanja

Možnost odreditve ukrepov zavarovanja je določena v členu 31 zakonika CIRE.

„Člen 31

Ukrepi zavarovanja

1 – Če obstaja utemeljen pomislek, da bi lahko prišlo do slabega upravljanja, sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo vložnika odredi ukrepe zavarovanja, ki se štejejo za potrebne ali ustrezne za preprečitev poslabšanja dolžnikovega premoženja in se izvajajo do izdaje sodbe.

2 – Ukrepi zavarovanja lahko vključujejo imenovanje začasnega sodnega upravitelja z izključnimi pooblastili za upravljanje dolžnikovega premoženja ali pomoč dolžniku pri takem upravljanju.

3 – Ukrepi zavarovanja se lahko sprejmejo, preden je dolжник o tem uradno obveščen, če se tako hitro ukrepanje šteje za nepogrešljivo, da se prepreči ogrožitev koristnega učinka. Vendar se navedeno uradno obvestilo v nobenem primeru ne sme poslati več kot deset dni po roku, ki bi sicer veljal.“

POSEBNI POSTOPEK OŽIVITVE

Pogoji za uvedbo posebnega postopka oživitve iz člena 1(2) zakonika CIRE

Drugi zgoraj navedeni postopek iz člena 1(2) zakonika CIRE je posebni postopek oživitve (PER – *Processo Especial de Revitalização*), za katerega lahko zaprosi podjetje v težkem ekonomskem položaju ali položaju skorajšnje insolventnosti.

Namen in formalnosti posebnega postopka oživitve

Namen posebnega postopka oživitve, predlog za njegovo uvedbo, formalnosti, povezane z njim, in pojem težkega ekonomskega položaja so določeni v členih 17-A, 17-B oziroma 17-C zakonika CIRE.

„Člen 17-A

Namen in narava posebnega postopka oživitve

1 – Namen posebnega postopka oživitve je omogočiti podjetju, ki je dokazano v težkem ekonomskem položaju ali ki mu grozi skorajšnja insolventnost, vendar ga je še vedno mogoče sanirati, da začne pogajanja s svojimi upniki za sklenitev dogovora za oživitev podjetja.

2 – Postopek iz prejšnjega odstavka lahko uporabi katero koli podjetje, ki s pisno in podpisano izjavo potrdi, da izpolnjuje potrebne pogoje za oživitev, in predloži dodatno izjavo, ki jo je pred največ 30 dnevi podpisal pooblaščen računovodja ali uradni revizor, kadar se z zakonom zahteva revizija računovodskih izkazov, in s katero je potrjeno, da glede na merila iz člena 3 podjetje trenutno ni insolventno.

3 – Posebni postopek oživitve se izvaja kot nujni postopek, zanj pa se uporabljajo vsa pravila iz tega zakonika, ki niso nezdržljiva z njegovo naravo.“

„Člen 17-B

Pojem težkega ekonomskega položaja

Za namene tega zakonika je podjetje v težkem ekonomskem položaju, kadar ima resne težave pri pravočasnem izpolnjevanju svojih obveznosti, ker ni likvidno ali ne more pridobiti posojila.“

„Člen 17-C

Predlog in formalnosti

1 – Posebni postopek oživitve se začne na predlog podjetja in upnika ali upnikov, ki niso posebej povezani s podjetjem in imajo vsaj 10 % nepodrejenih terjatev v skladu z odstavkom 3(b), in sicer s pisno izjavo za začetek pogajanj za oživitev podjetja na podlagi odobrenega načrta sanacije.

2 – Izjavo iz prejšnjega odstavka podpišejo in datirajo vsi zadevni izjavodajalci.

3 – Podjetje predloži sodišču, pristojnemu za razglasitev njegove insolventnosti, zahtevo, v kateri je predstavljen njegov predlog iz odstavka 1 in ki ji je priloženo naslednje:

(a) zgoraj navedena pisna izjava;

(b) kopija dokumentov iz člena 24(1), ki so v sodnem tajništvu ves čas postopka upnikom na voljo za vpogled;

(c) predlagani načrt sanacije, ki mu je priložen vsaj opis premoženja podjetja ter njegovega finančnega in kreditnega stanja.

4 – Sodnik po prejetju predloga iz prejšnjega odstavka s sklepom nemudoma imenuje začasnega sodnega upravitelja, pri čemer se smiselno uporabljajo določbe členov 32 do 34.

5 – Podjetje je nemudoma uradno obveščeno o sklepu iz prejšnjega odstavka, pri čemer se smiselno uporabljajo določbe členov 37 in 38.

6 – Na utemeljeno zahtevo podjetja in upnika ali upnikov, ki izpolnjujejo določbe odstavka 1 in katerih terjatve znašajo najmanj 5 % vrednosti prijavljenih terjatev, ali na podlagi utemeljene zahteve podjetja lahko sodnik zniža mejo 10 % iz odstavka 1, pri čemer pri presoji prošnje upošteva skupni znesek prijavljenih terjatev in sestavo vseh upnikov.

7 – Po uradni dolžnosti ali na zahtevo začasnega sodnega upravitelja se posebni postopki oživitve, ki jih začnejo gospodarske družbe, s katerimi je podjetje v nadzoru ali skupinskem razmerju v skladu z zakonikom o gospodarskih družbah, združijo s spisom zadeve. Tako zahtevo lahko vložijo tudi vsa podjetja v navedenih okoliščinah, ki so začela posebni postopek oživitve.

8 – Združitev iz prejšnjega odstavka se lahko zahteva samo do začetka roka za pogajanja iz člena 17-D(5) v postopku, s katerim je treba združiti vse druge postopke, pri čemer se smiselno uporabljajo določbe člena 86(4).“

Poleg tega členi 17-D do 17-I zakonika CIRE v zvezi s posebnim postopkom oživitve določajo:

nadaljnje postopkovne faze (npr. vabilo vsem upnikom, ki niso podpisali izjave za začetek postopka, naj se udeležijo pogajanj za oživitve);

učinke (npr. postopek preprečuje vložitev vseh drugih tožb za izterjavo dolgov od dolžnika);

zaključek pogajanj z odobritvijo načrta sanacije za oživitve ali brez odobritve načrta;

zavarovanja, dogovorjena med dolžnikom in upniki;

odobritev zunajsodnih dogovorov za sanacijo dolžnika.

POSEBNI POSTOPEK ZA DOGOVOR O PLAČILU

Pogoji za uvedbo posebnega postopka za dogovor o plačilu iz člena 1(3) zakonika CIRE

Tretji postopek iz člena 1(3) zakonika CIRE je posebni postopek za dogovor o plačilu, določen v členih 222-A do 222-J zakonika CIRE.

Posebni postopek za dogovor o plačilu se izvaja kot nujni postopek in se lahko uporabi v zvezi z vsakim dolžnikom, ki ni podjetje in je dokazano v težkem ekonomskem položaju ali ki mu grozi skorajšnja insolventnost.

V skladu s členom 222-B zakonika CIRE je dolžnik v težkem ekonomskem položaju, kadar ima resne težave pri pravočasnem izpolnjevanju svojih obveznosti, ker ni likviden ali ne more pridobiti posojila.

Ta posebni postopek se začne s:

pisno izjavo dolžnika in enega ali več upnikov, v kateri navedejo, da želijo začeti pogajanja za sestavo dogovora o plačilu,

ali

predložitvijo zunajsodnega dogovora, ki so ga podpisali dolžnik in upniki, ki predstavljajo najmanj večino glasov.

Zgoraj navedena izjava ali dogovor se skupaj s seznamom upnikov in seznamom vseh še nerešenih tožb za izterjavo dolga predloži sodišču. Sodišče po prejemu izjave ali dogovora imenuje začasnega sodnega upravitelja.

Dolžnik mora takoj, ko je uradno obveščen o sklepu o imenovanju začasnega sodnega upravitelja, poslati priporočeno pismo vsem upnikom, ki niso podpisali prvotne izjave ali dogovora, in jih povabiti k sodelovanju. Če je dolžnik predložil zunajsodni dogovor o plačilu, sodno tajništvo obvesti upnike, ki niso sodelovali pri takem dogovoru in ki so navedeni na seznamu terjatev, ki jih je sporočil dolžnik.

V 20 dneh po objavi sklepa o imenovanju začasnega sodnega upravitelja na spletišču Citius lahko pri navedenem sodnem upravitelju terjatve prijavi vsak upnik.

Začasni sodni upravitelj nato sestavi seznam terjatev in ga predloži sodnemu tajništvu sodišča. Seznam se objavi tudi na spletišču Citius. Seznam se lahko izpodbija v petih delovnih dneh.

Učinki na druge postopke so naslednji:

od uvedbe posebnega postopka za dogovor o plačilu in posledičnega imenovanja začasnega sodnega upravitelja ni več mogoče zoper dolžnika vložiti nobene druge tožbe za izterjavo dolgov;

preprečena je ustavitev opravljanja osnovnih javnih storitev;

kakršen koli postopek v primeru insolventnosti, v katerem se je predhodno zahtevala dolžnikova insolventnost, se ustavi, če v takem postopku ni bila izdana sodba o razglasitvi insolventnosti (prekliče se takoj po odobritvi dogovora o plačilu);

še nerešene tožbe za izterjavo se ustavijo (prekličejo se takoj po odobritvi dogovora o plačilu, razen če je z navedenim dogovorom določeno njihovo nadaljevanje);

zastaralni ali prekluzivni roki, ki jih lahko dolžnik izpodbija, se ustavijo.

Dolžnik po začetku postopka ne more izvajati dejanj posebnega pomena brez predhodnega dovoljenja sodnega upravitelja.

Za pogajanja med dolžnikom in upniki veljajo pogoji, o katerih se dogovorijo vse zadevne stranke, ali če takega dogovora ni, pravila, ki jih opredeli začasni sodni upravitelj.

Če se pogajanja končajo s soglasno odobritvijo dogovora o plačilu, v katerega so vključeni vsi upniki, morajo navedeni dogovor podpisati vsi, nato pa se nemudoma vključi v spis, da ga sodnik odobri ali zavrne.

Če se pogajanja zaključijo z odobritvijo dogovora o plačilu, vendar vanj niso vključeni vsi upniki, se navedeni dogovor pošlje sodišču v odobritev ali zavrnitev in objavi na spletišču Citius. Zainteresirane stranke lahko nato v desetih dneh od datuma objave zahtevajo, naj se načrt ne odobri.

Dogovor o plačilu se šteje za odobren, kadar:

zanj glasujejo upniki, katerih terjatve predstavljajo najmanj eno tretjino vseh terjatev z glasovalno pravico, vključenih na seznam terjatev, in ga podpre več kot dve tretjini vseh oddanih glasov ter več kot polovica oddanih glasov ustreza nepodrejenim terjatvam, pri čemer se vzdržani glasovi ne upoštevajo,

ali

zanj glasujejo upniki, katerih terjatve predstavljajo več kot polovico vseh terjatev z glasovalno pravico, in več kot polovica teh glasov ustreza nepodrejenim terjatvam, pri čemer se vzdržani glasovi ne upoštevajo.

Če dolžnik ali večina upnikov sklene, da dogovora ni mogoče doseči, ali če se dvomesečni rok za sklenitev pogajanj izteče, se pogajalski postopek konča.

Če dogovora ni, končanje postopka pomeni razveljavitev vseh njegovih učinkov za dolžnika, če navedeni dolžnik še ni insolventen. V nasprotnem primeru s končanjem postopka nastopi insolventnost dolžnika.

Zavarovanja, dogovorjena z dolžnikom med posebnim postopkom za dogovor o plačilu, da se mu zagotovijo finančna sredstva za nadaljevanje njegove dejavnosti, se ohranijo, tudi če je po končanju postopka v dveh letih razglašena insolventnost dolžnika. Poleg tega upniki, ki so med postopkom financirali dejavnost dolžnika zaradi izpolnjevanja dogovora o plačilu, uživajo splošno prednostno pravico v zvezi s premoženji, ki je uvrščena pred tako splošno pravico, odobreno delavcem.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Člen 46 zakonika CIRE določa, katero premoženje je vključeno v stečajno maso.

„Člen 46

Pojem stečajne mase

1 – Stečajna masa je namenjena poplačilu terjatev upnikov v postopku zaradi insolventnosti, potem ko so plačani njihovi lastni dolgi, in razen če ni določeno drugače, zajema vse premoženje dolžnika na datum razglasitve insolventnosti ter tudi premoženje in pravice, ki jih pridobi med postopkom.

2 – Premoženje, izvzeto iz rubeža, se v stečajno maso vključi le, če ga dolžnik prostovoljno predloži in njegovo izvzetje iz rubeža ni absolutno.“

V zvezi s tem člen 736 portugalskega zakonika o civilnem postopku (*Código de Processo Civil*) določa, da so poleg premoženja, izvzetega iz rubeža s posebno določbo, absolutno nezarubljivi: neodtujljivi predmeti in pravice; premoženje v javni lasti države ali drugih javnih pravnih oseb; predmeti, katerih rubež bi bil žaljiv ali bi bil z ekonomskega vidika nesmiseln, ker je njihova tržna vrednost nizka; predmeti, ki so posebej namenjeni za cerkvene obrede; grobovi; instrumenti in predmeti, ki so nepogrešljivi za invalide in zdravljenje bolnikov.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Ta pooblastila so določena v členih 223 in 224 zakonika CIRE.

Upravljanje s strani dolžnika

„Člen 223

Omejitve na podjetja

Določbe tega naslova se uporabljajo samo za primere, v katerih se stečajna masa nanaša na podjetje.“

„Člen 224

Osnovni pogoji za upravljanje s strani dolžnika

1 – Sodnik lahko v sodbi o razglasitvi insolventnosti odloči, da bo stečajno maso upravljal dolžnik.

2 – Za odločitev iz prejšnjega odstavka veljajo naslednji osnovni pogoji:

(a) dolžnik je zaprosil za tako upravljanje;

(b) dolžnik je že predložil načrt insolventnosti, v katerem je predvideno nadaljnje poslovanje podjetja, ali se je zavezal, da bo to storil v 30 dneh po sodbi o razglasitvi insolventnosti;

(c) ni razlogov za zaskrbljenost glede zamud pri obravnavi zadeve ali drugih slabosti za upnike;

(d) predlagatelj insolventnosti da svoje soglasje, kadar ta ni dolžnik.

3 – Upravljanje se prav tako zaupa dolžniku, če je dolžnik zaprosil za to in če tako odločijo upniki na zboru za oceno poročila ali zboru pred njim, ne glede na to, ali so izpolnjeni osnovni pogoji iz odstavka 2(c) in (d), rok iz odstavka 2(b) pa se izračuna od datuma odločitve upnikov.“

Imenovanje in status upravitelja

Pooblastila upravitelja v postopku zaradi insolventnosti in zahtevane kvalifikacije so določeni v členih 52, 53 in 55 zakonika CIRE.

„Člen 52

Imenovanje s strani sodnika in status

1 – Za imenovanje upravitelja v postopku zaradi insolventnosti je pristojen sodnik.

2 – Za imenovanje upravitelja v postopku zaradi insolventnosti se uporabljajo določbe člena 32(1), vendar lahko sodnik upošteva informacije, ki jih zagotovijo dolžnik, ali morebitni upniški odbor, ali upniki. To velja tudi, če stečajna masa vključuje podjetje z dejavno poslovno enoto ali poslovnimi enotami ali kadar je postopek v primeru insolventnosti še posebno zapleten, pri čemer ima pri prvem imenovanju prednost začasni sodni upravitelj, ki izvaja naloge na datum razglasitve insolventnosti.

3 – Postopek uvrstitve upraviteljev na uradne sezname in status upravitelja v postopku zaradi insolventnosti sta določena v posebnem zakonu, ne da bi to vplivalo na določbe tega zakonika.

4 – Če je postopek v primeru insolventnosti še posebno zapleten ali če se od upravitelja v postopku zaradi insolventnosti zahteva posebno znanje, lahko sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo katere koli zainteresirane stranke imenuje več kot enega upravitelja v postopku zaradi insolventnosti. V primeru take zahteve je vložnik odgovoren, da zagotovi ustrezno obrazložen predlog v zvezi z imenovanjem upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ter tudi za nagrado tako predlaganega upravitelja, če je tak upravitelj v postopku zaradi insolventnosti imenovan in stečajna masa ne zadostuje za njegovo nagrado.

5 – V primeru nestrinjanja med upraviteljem v postopku zaradi insolventnosti, ki ga je imenoval sodnik v skladu z odstavkom 1, in upravitelji v postopku zaradi insolventnosti, imenovanimi na zahtevo katere koli zainteresirane stranke, ob nezmožnosti sprejetja odločitve prevlada mnenje upravitelja, ki ga je imenoval sodnik.

6 – Kadar je dolžnik gospodarska družba, ki je v skladu z zakonikom o gospodarskih družbah v nadzornem ali skupinskem razmerju z drugimi družbami, v zvezi s katerimi je bil predlagan postopek v primeru insolventnosti, lahko sodnik po uradni dolžnosti ali na zahtevo dolžnika ali upnikov za vse družbe imenuje enega samega upravitelja v postopku zaradi insolventnosti. V takem primeru mora sodnik na splošno imenovati tudi dodatnega upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, katerega naloge so omejene na presojo terjatev, ki so jih prijavili dolžniki v isti skupini, takoj ko obstoj takih terjatev potrdi prvi upravitelj v postopku zaradi insolventnosti.“

„Člen 53

Izbira drugega upravitelja s strani upnikov

1 – Če je pred glasovanjem dokument, ki potrjuje sprejetje predloga, dodan v spis zadeve, lahko upniki na zboru upnikov po imenovanju upravitelja v postopku zaradi insolventnosti za opravljanje funkcije izvolijo drugo osebo, za katero ni nujno, da je vpisana na uradni seznam, ter z odobritvijo večine volivcev in oddanih glasov odločijo o njeni nagradi. Vzdržani glasovi se ne upoštevajo.

2 – Izvolitev osebe, ki ni vpisana na uradni seznam, je mogoča le v primerih, utemeljenih z velikostjo podjetja, vključenega v stečajno maso, posebnostjo področja dejavnosti podjetja ali zapletenostjo zadeve.

3 – Sodnik lahko imenovanje osebe, ki so jo upniki izvolili kot zamenjavo za upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, zavrne samo, če meni, da taka oseba ni primerna ali sposobna opravljati funkcije, da je nagrada, ki so jo odobrili upniki, očitno pretirana, ali v primeru osebe, ki ni vpisana na uradni seznam, da ne obstaja nobena od okoliščin, določenih v prejšnjem odstavku.“

„Člen 55

Dolžnosti in izpolnjevanje dolžnosti

1 – Poleg drugih nalog, ki so dodeljene upravitelju v postopku zaradi insolventnosti, je navedeni upravitelj ob sodelovanju z morebitnim upniškim odborom in pod njegovim nadzorom odgovoren za:

(a) pripravo plačila dolgov insolventne stranke z denarnimi sredstvi, ki so na voljo v stečajni masi, natančneje z zneski, pridobljenimi s prodajo premoženja v navedeni stečajni masi, za izvedbo katere je odgovoren upravitelj v postopku zaradi insolventnosti;

(b) medtem zagotoviti ohranitev in uživanje pravic insolventne stranke ter nadaljnje poslovanje podjetja, kjer je to ustrezno, pri čemer čim bolj prepreči poslabšanje njenega ekonomskega položaja.

2 – Brez poseganja v primere obvezne uporabe pravnega zastopnika ali potrebe po predhodnem soglasju upniškega odbora upravitelj v postopku zaradi insolventnosti osebno izpolnjuje naloge v okviru svoje funkcije. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti lahko za nekatere ukrepe pisno pooblasti drugega upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ki je veljavno vpisan na uradne sezname.

3 – Upravitelju v postopku zaradi insolventnosti lahko pri izvajanju njegovih nalog pod njegovo odgovornostjo pomagajo plačani ali neplačani strokovnjaki ali drugo pomožno osebje, vključno s samim dolžnikom, za kar je potrebno predhodno soglasje upniškega odbora ali sodnika, če tak odbor ne obstaja.

4 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti lahko za določen ali nedoločen čas najame delavce, ki so potrebni za likvidacijo stečajne mase ali nadaljnje poslovanje podjetja. Vendar se nove pogodbe iztečejo ob dokončnem zaprtju poslovne enote, kjer delavci opravljajo tako storitev, ali – razen če je dogovorjeno drugače – ob njenem prenosu.

5 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti je odgovoren tudi za to, da upniškemu odboru in sodišču pravočasno zagotovi vse potrebne informacije o upravljanju in likvidaciji stečajne mase.

6 – Kadar upravitelj v postopku zaradi insolventnosti nima neposrednega dostopa do potrebnih informacij, sodnik na njegovo zahtevo odredi kateremu koli javnemu subjektu in kreditni instituciji, naj na podlagi svojih evidenc zagotovi informacije, ki se štejejo za potrebne ali koristne za namene postopka, natančneje v zvezi s premoženjem, ki je del stečajne mase.

7 – Za nagrado upravitelja v postopku zaradi insolventnosti iz zadnjega dela odstavka 2 je odgovoren upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, ki ga je pooblastil za tako delo, zadnji navedeni pa je odgovoren tudi za ukrepe, ki jih pooblaščen upravitelj izvede na podlagi prenosa pooblastil iz istega odstavka.

8 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti je pooblaščen, da s soglasjem upniškega odbora umakne ali prizna zahtevek ali sklene poravnavo v katerem koli sodnem postopku, v katerem je stranka insolventna stranka ali stečajna masa.“

Sodni nadzor

Sodnik nadzoruje dejavnost upravitelja v postopku zaradi insolventnosti v skladu s členom 58 zakonika CIRE.

„Člen 58

Nadzor, ki ga izvaja sodnik

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti izvaja naloge pod nadzorom sodnika, ki lahko kadar koli zahteva informacije o kateri koli zadevi ali predložitev poročila o izvedenih dejavnostih ter stanju upravljanja in likvidacije.“

Za nadzor nad dejavnostjo upravitelja v postopku zaradi insolventnosti je v skladu s členom 68 zakonika CIRE pooblaščen tudi upniški odbor.

Nagrada upravitelja v postopku zaradi insolventnosti

Nagrada upravitelja v postopku zaradi insolventnosti je določena v skladu s členom 60 zakonika CIRE.

„Člen 60

Nagrada

1 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, ki ga je imenoval sodnik, je upravičen do nagrade, določene v njegovem statutu, in povrnitve stroškov, ki jih je upravičeno štel za koristne ali nujno potrebne.

2 – Kadar upravitelja v postopku zaradi insolventnosti izvoli zbor upnikov, se njegova nagrada določi v ustreznem sklepu.

3 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, ki ni predhodno privolil v nagrado, ki jo je zbor upnikov določil za pripravo načrta insolventnosti, upravljanje podjetja po zboru za oceno poročila ali nadzor nad odobrenim načrtom insolventnosti, lahko odstopi s funkcije, če to stori na zboru, na katerem je sprejeta odločitev.“

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Terjatve do stečajne mase se lahko pobotajo z dolgovi do navedene stečajne mase, če so izpolnjene zahteve iz člena 99 zakonika CIRE.

„Člen 99

Poboti

1 – Brez poseganja v druge določbe tega zakonika lahko imetniki terjatev v postopku zaradi insolventnosti po razglasitvi insolventnosti svoje terjatve pobotajo z dolgovi do stečajne mase, če je izpolnjena vsaj ena od naslednjih zahtev:

(a) zakonski pogoji za pobot so bili izpolnjeni pred datumom razglasitve insolventnosti;

(b) terjatev v postopku zaradi insolventnosti je izpolnjevala zahteve iz člena 847 zakonika o civilnem postopku pred nasprotno terjatvijo stečajne mase.

2 – Za namene pododstavkov (a) in (b) zgoraj se ne uporablja naslednje:

(a) izguba pravice do roka iz člena 780(1) zakonika o civilnem postopku;

(b) predčasna zapadlost in pretvorba v gotovino na podlagi določb člena 91(1) in člena 96.

3 – Na pobote ne vpliva dejstvo, da so obveznosti podane v različnih valutah ali obračunskih enotah, če je njihova vzajemna konverzija na mestu plačila nasprotno terjatve brezplačna in se konverzija opravi po menjalnem tečaju, veljavnem na datum začetka učinkov pobota.

4 – Poboti niso dovoljeni:

(a) če je dolg do stečajne mase nastal po datumu razglasitve insolventnosti, natančneje kot posledica razveljavitve dejanj v korist stečajne mase;

(b) če je upnik v postopku zaradi insolventnosti terjatev pridobil od druge osebe po datumu razglasitve insolventnosti;

(c) z dolgovi insolventne stranke, za katere stečajna masa ni odgovorna;

(d) med dolgovi do stečajne mase in podrejenimi terjatvami v postopku zaradi insolventnosti.“

Poleg splošnega pravila iz člena 99 zakonika CIRE obstajajo še druge pravne določbe o možnosti pobotov, tj. člen 102(3)(e), člen 154(1), člen 242(3) in člen 286 zakonika CIRE.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Učinki insolventnosti na veljavne pogodbe, katerih stranka je dolžnik, so odvisni od narave pogodbe in so določeni zlasti v členih 102 do 119 zakonika CIRE.

„Člen 102

Splošno načelo v zvezi s tekočimi posli

1 – Brez poseganja v določbe naslednjih členov se v zvezi z vsako dvostransko pogodbo, ki je na datum razglasitve insolventnosti insolventna stranka ali druga stranka še ni v celoti izpolnila, tako izpolnjevanje ustavi, dokler upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne odloči, da se pogodba izpolni ali da se izpolnitev zavrne.

2 – Vendar lahko druga stranka določi razumen rok, v katerem mora upravitelj v postopku zaradi insolventnosti uporabiti tako možnost, po tem roku pa se šteje, da je bila izpolnitev zavrnjena.

3 – Ko upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zavrne izpolnitev in brez poseganja v pravico do ločitve zadev, kjer je to ustrezno:

(a) nobena stranka nima pravice do povračila tistega, kar je zagotovila;

(b) stečajna masa ima pravico zahtevati vrednost protistoritve, ki ustreza storitvi, ki jo je dolžnik že izvedel, če je druga stranka še ni zagotovila;

(c) druga stranka ima pravico kot terjatev v postopku zaradi insolventnosti od dolžnika zahtevati vrednost storitve za neizpolnjeni del, zmanjšan za vrednost protistoritve, ki še ni bila izvedena;

(d) pravica do odškodnine za škodo, povzročeno drugi stranki zaradi neizpolnitve:

(i) obstaja le do vrednosti katere koli obveznosti, naložene v skladu s pododstavkom (b);

(ii) se odšteje od zneska, do katerega je upravičena druga stranka v skladu s pododstavkom (c);

(iii) pomeni terjatev v postopku zaradi insolventnosti;

(e) katera koli stranka lahko razglasi pobot obveznosti iz pododstavkov (c) in (d) z obveznostmi iz pododstavka (b) do višine zadevnih zneskov.

4 – Odločitev za izpolnitev je zlorabna, če je pravočasno izpolnjevanje pogodbenih obveznosti s strani stečajne mase očitno neverjetno.“

„Člen 103

Nedeljive storitve

1 – Če je s pogodbo drugi pogodbenici naložena zagotovitev storitve, ki po naravi ni nadomestljiva ali se ob izvedbi razdeli na različne elemente, ki jih ni mogoče enostavno nadomestiti in so med seboj funkcionalno povezani, in upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zavrne izpolnitev:

(a) se pravica iz odstavka 3(b) prejšnjega člena nadomesti s pravico, da se od druge stranke zahteva povračilo tega, kar ji je bilo zagotovljeno, v obsegu njene obogatitve na datum razglasitve insolventnosti;

(b) je namen pravice iz odstavka 3(c) prejšnjega člena razlika med vrednostmi vseh pogodbenih storitev, če je ugodna za drugo stranko;

(c) ima druga stranka kot upnik v postopku zaradi insolventnosti pravico do povračila stroškov ali povračila vrednosti dela storitve, opravljene pred razglasitvijo insolventnosti, odvisno od tega, ali je taka storitev nadomestljiva ali ne.

2 – Vendar ima druga stranka pravico dokončati svojo storitev in kot terjatev v postopku zaradi insolventnosti zahtevati del dolgovane protistoritve, pri čemer se v takem primeru določbe odstavka 1 in prejšnji člen ne uporabljajo več.

3 – Če upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne zavrne izpolnitve, pravica druge stranke do protistoritve pomeni terjatev do stečajne mase le v delu, ki presega vrednost, ki bi bila izračunana na podlagi določb odstavka 1(c), če bi upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zavrnil izpolnitev.

4 – Če je zagotovitev storitve take vrste, kot je navedena v odstavku 1, s pogodbo naložena insolventni stranki in upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zavrne izpolnitev:

(a) se pravica iz odstavka 3(b) prejšnjega člena ne uporablja več ali se nadomesti s pravico do povračila vrednosti dela storitve, že izvedene pred razglasitvijo insolventnosti, odvisno od tega, ali je taka storitev nadomestljiva ali ne;

(b) se uporabljajo določbe odstavka 1(b), kadar je druga stranka upravičena tudi do povračila tega, kar je že bilo zagotovljeno, in terjatve v postopku zaradi insolventnosti.

5 – Če je zagotovitev storitve take vrste, kot je navedena v odstavku 1, s pogodbo naložena insolventni stranki in upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne zavrne take izpolnitve, pravica druge stranke do dolgovane protistoritve v celoti pomeni terjatev do stečajne mase.

6 – Če je nenadomestljiva storitev razčlenjena na samostojne dele in je bil en del ali so bili nekateri deli že izvedeni, se določbe prejšnjih odstavkov uporabljajo samo za preostale dele, pri čemer se protistoritev ustrezno razdeli mednje.“

„Člen 104

Prodaja s pridržkom lastninske pravice in podobni postopki

1 – V kupoprodajni pogodbi s pridržkom lastninske pravice, v kateri je prodajalec insolventna stranka, lahko druga stranka zahteva izpolnitev pogodbe, če je bil predmet na datum razglasitve insolventnosti že izroččen.

2 – V primeru insolventnosti zakupodajalca se določbe prejšnjega odstavka uporabljajo za pogodbo o finančnem zakupu in zakupno pogodbo s klavzulo, da bo zakupljeni predmet postal last zakupnika, ko bodo izvedena vsa dogovorjena plačila.

3 – Če je kupec ali zakupnik insolventna stranka in je predmet v posesti navedenega kupca ali zakupnika, se rok, ki ga določi upravitelj v postopku zaradi insolventnosti v skladu s členom 102(2), ne sme izteči prej kot pet dni po datumu zbora za oceno poročila, razen če bi se lahko v tem obdobju vrednost zadevnega predmeta bistveno znižala in druga stranka upravitelja izrecno opozori na to dejstvo.

4 – Klavzula o pridržku lastninske pravice v pogodbah o prodaji določenega predmeta, v kateri je kupec insolventna stranka, je zoper stečajno maso izvršljiva le, če je bilo to pisno določeno, do trenutka izročitve predmeta.

5 – Učinki zavrnitve izpolnitve s strani upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, kadar je taka zavrnitev dopustna, so določeni v členu 102(3). Razume se, da je namen pravice iz zadevnega pododstavka (c) plačilo – kot terjatev v postopku zaradi insolventnosti – razlike, če je pozitivna, med zneskom plačil ali najemnin, predvidenih do konca pogodbe, ažuriranih na datum razglasitve insolventnosti na podlagi člena 91(2), in vrednostjo predmeta na datum zavrnitve, če je druga stranka prodajalec ali zakupodajalec, ali razlike, če je pozitivna, med zadnjemavedeno vrednostjo in navedenim zneskom, če je druga stranka kupec ali zakupnik.“

„Člen 105

Prodaja brez izročitve

1 – Brez poseganja v določbe člena 107, če prodajalec še ni izpolnil obveznosti izročitve, vendar je bilo lastništvo že preneseno:

(a) upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne sme zavrniti izpolnitve pogodbe v primeru insolventnosti prodajalca;

(b) ima zavrnitev izpolnitve s strani upravitelja v postopku zaradi insolventnosti v primeru insolventnosti kupca učinke, določene v členu 104(5), ki se smiselno uporablja.

2 – Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za pogodbe o prenosu drugih stvarnih pravic do rabe.“

„Člen 106

Predpogodba

1 – V primeru insolventnosti potencialnega prodajalca upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne sme zavrniti izpolnitve predpogodbe z dejanskim učinkom, če je bil predmet že izroččen potencialnemu kupcu.

2 – Če upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zavrne izpolnitev kupoprodajne predpogodbe, se smiselno uporabljajo določbe člena 104(5), in sicer ne glede na to, ali se insolventnost nanaša na potencialnega kupca ali potencialnega prodajalca.“

„Člen 107

Terminski posli

1 – Če je treba blago ali finančne storitve, ki imajo tržno ceno, dobaviti oziroma izvesti na določen datum ali v določenem roku in je ta datum ali rok po razglasitvi insolventnosti, nobena od strank ne sme zahtevati izvršitve. Kupec ali prodajalec, odvisno od primera, ima pravico do plačila razlike med prilagojeno ceno in tržno ceno blaga ali finančne storitve šele drugi dan po datumu razglasitve insolventnosti v zvezi s pogodbami z istim datumom ali rokom za izpolnitev, kar pomeni terjatev v postopku zaradi insolventnosti, saj se zahteva od insolventne stranke.

2 – V vsakem primeru prodajalec vrne že plačane zneske in lahko takšno obveznost do višine zadevnih zneskov pobota s terjatvijo, določeno v prejšnjem odstavku. Kadar je prodajalec insolventna stranka, pravica do vračila za drugo stranko pomeni terjatev v postopku zaradi insolventnosti.

3 – Za namene prejšnjega odstavka se za finančne storitve štejejo:

(a) dobava vrednostnih papirjev, razen v primeru delnic, ki predstavljajo najmanj 10 % kapitala družbe, in če poravnava, določena v pogodbi, ni zgolj finančna;

(b) dobava plemenitih kovin;

(c) gotovinska plačila, ki so neposredno ali posredno določena z menjalnim tečajem tuje valute, zakonsko določeno obrestno mero, obračunsko enoto ali ceno drugega blaga ali storitev;

(d) opcije ali druge pravice do prodaje ali dobave blaga iz točk (a) in (b) ali plačil iz točke (c).

4 – Kadar so različni posli v zvezi s finančnimi storitvami vključeni v okvirno pogodbo, ki se lahko v primeru neizpolnitve odpove samo kot ena sama enota, se za namene tega člena in člena 102 celota takih poslov šteje za dvostransko pogodbo.

5 – Za terminske posle, ki niso zajeti z odstavkom 1, se smiselno uporabljajo določbe člena 104(5).“

„Člen 108

Zakup, pri katerem je insolventna stranka zakupnik

1 – Z razglasitvijo insolventnosti se zakupna pogodba, v kateri je insolventna stranka zakupnik, ne prekine, vendar jo lahko upravitelj v postopku zaradi insolventnosti vedno odpove s 60-dnevnim odpovednim rokom, če v skladu z zakonom ali pogodbo krajši odpovedni rok ni mogoč.

2 – Izjema od prejšnjega odstavka je, kadar se zakup nanaša na prebivališče insolventne stranke; v takem primeru lahko upravitelj v postopku zaradi insolventnosti samo izjavi, da pravica do plačila zakupnine, ki zapade po 60 dneh od take izjave, v postopku v primeru insolventnosti ne bo izvršljiva. V tem primeru ima zakupodajalec pravico, da kot terjatev v postopku zaradi insolventnosti zahteva odškodnino za škodo, utrpelo v primeru deložacije zaradi neplačila ene ali več zgoraj navedenih zakupnin, do zneska plačil za eno četrletje.

3 – Odpoved pogodbe s strani upravitelja v postopku zaradi insolventnosti iz odstavka 1 zahteva plačilo – kot terjatev v postopku zaradi insolventnosti – zapadlih zneskov, ki ustrezajo obdobju med datumom nastanka učinkov in koncem roka, določenega v pogodbi, ali datumom, ko bi insolventna stranka sicer lahko odpovedala pogodbo, pri čemer se odštejejo stroški zagotavljanja storitve zakupodajalca v tem obdobju in zaslužek, pridobljen z drugačno uporabo zakupljene lastnine, če ga je mogoče pripisati predčasni odpovedi pogodbe, pri čemer so vsi zneski ažurirani v skladu s členom 91(2) na datum začetka učinkov odpovedi.

4 – Zakupodajalec ne sme zahtevati odpovedi pogodbe po razglasitvi insolventnosti zakupnika na podlagi nobenega od naslednjih razlogov:

(a) neplačila zakupnine ali najemnine v zvezi z obdobjem pred datumom razglasitve insolventnosti;

(b) poslabšanja finančnega položaja zakupnika.

5 – Kadar tako zakupljena stvar na datum razglasitve insolventnosti zakupnika še ni bila izročena zadevnemu zakupniku, lahko pogodbo odpove tako upravitelj v postopku zaradi insolventnosti kot tudi zakupodajalec, pri čemer lahko oba določita drugačen razumen rok za ta namen, po katerem pravica do odpovedi preneha.“

„Člen 109

Zakup, pri katerem je insolventna stranka zakupodajalec

1 – Razglasitev insolventnosti ne zadrži izvršitve zakupne pogodbe, v kateri je insolventna stranka zakupodajalec, odpoved pogodbe s strani katere koli stranke pa je mogoča le ob koncu tekočega roka, brez poseganja v primere obvezne obnovitve.

2 – Če predmet ob razglasitvi insolventnosti še ni bil izročen zakupniku, pa se smiselno uporabljajo določbe člena 108(5).

3 – S prodajo zakupljene stvari v postopku v primeru insolventnosti zakupniku niso odvzete pravice, ki so mu v takšnih okoliščinah priznane s civilnim pravom.“

„Člen 110

Pogodbe o zastopanju in upravljanju

1 – Pogodbe o zastopanju, vključno s komisijskimi pogodbami, ki spadajo v stečajno maso, prenehajo z razglasitvijo insolventnosti pooblastitelja, tudi če je bilo zastopanje podeljeno tudi v interesu zastopnika ali tretje osebe. Zastopnik ni upravičen do odškodnine za utrpelo škodo.

2 – Vendar se za pogodbo o zastopanju šteje, da se nadaljuje:

(a) kadar mora zastopnik izvesti ukrepe za preprečitev predvidljive škode za stečajno maso, dokler upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne sprejme ustreznih ukrepov;

(b) za obdobje, v katerem zastopnik izvaja svoje naloge, ne da bi vedel, da je bila za pooblastitelja razglašena insolventnost, pri čemer za to neseznanjenost ni kriv sam.

3 – V primeru iz odstavka 2(a) plačilo in povračilo stroškov za zastopnika pomeni dolg za stečajno maso, v primeru iz odstavka 2(b) pa dolg v postopku zaradi insolventnosti.

4 – Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo za vse druge pogodbe, s katerimi je insolventna stranka zaupala upravljanje premoženjskih zadev tretji osebi z minimalno avtonomijo, zlasti pogodbe o upravljanju portfelja in upravljanju premoženja.“

„Člen 111

Dolgoročne pogodbe o storitvah

1 – Pogodbe, ki določajo opravljanje dolgoročne storitve v interesu insolventne stranke in ki ne prenehajo na podlagi določb člena 110, se z razglasitvijo insolventnosti ne prekinajo in jih lahko odpove katera koli stranka v skladu s členom 108(1), ki se smiselno uporablja.

2 – Za predčasno odpoved pogodbe je potrebno plačilo odškodnine za povzročeno škodo samo, kadar pogodbo odpove upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, odškodnina pa se v takem primeru smiselno izračuna v skladu s členom 108(3) in pomeni terjatev v postopku zaradi insolventnosti za drugo stranko.“

„Člen 112

Pooblastila

1 – Razen v primerih, zajetih s členom 110(2)(a), pooblastila v zvezi s premoženjem v stečajni masi prenehajo z razglasitvijo insolventnosti zastopane stranke, tudi če so bila podeljena tudi v interesu pooblaščenca ali tretje osebe.

2 – Za dejanja pooblaščenca po prenehanju pooblastila se smiselno uporabljajo določbe člena 81(6) in (7).

3 – Pooblaščenec, ki ni seznanjen z razglasitvijo insolventnosti zastopane stranke in za to ni kriv sam, tretjim osebam ne odgovarja za neuspešnost posla zaradi umika pooblastil za zastopanje.“

„Člen 113

Insolventnost delavcev

1 – Razglasitev insolventnosti delavcev ne zadrži pogodbe o zaposlitvi.

2 – Od insolventne stranke se lahko zahteva plačilo odškodnine za izgube, ki izhajajo iz morebitne kršitve pogodbenih obveznosti.“

„Člen 114

Opravljanje storitev s strani dolžnika

1 – Določbe člena 113 se uporabljajo za pogodbe, na podlagi katerih mora insolventna stranka, ki je fizična oseba, opraviti storitev, razen če je taka storitev del dejavnosti podjetja, ki je v lasti navedene fizične osebe, in ni nenadomestljiva.

2 – Brez poseganja v določbe prejšnjega odstavka se za pogodbe, katerih predmet je dolgoročno opravljanje storitve s strani dolžnika, smiselno uporabljajo določbe člena 111. Vendar obveznost zagotovitve odškodnine obstaja samo, če pogodbo odpove druga stranka.“

„Člen 115

Odstop in zastava prihodnjih terjatev

1 – Kadar je dolžnik fizična oseba in je pred razglasitvijo insolventnosti odstopil ali zastavil prihodnje terjatve, ki izhajajo iz pogodbe o zaposlitvi ali opravljanju storitev, ali pravico do drugih prihodnjih plačil, kot so dajatve za brezposelnost in pokojnine, bodo učinki posla omejeni na dohodke v zvezi z obdobjem pred datumom razglasitve insolventnosti, preostalem delom tekočega meseca na navedeni datum in naslednjimi 24 meseci.

2 – Učinki odstopa ali zastave, ki ju je dolžnik izvedel pred razglasitvijo insolventnosti in katerih predmet so najemnine ali zakupnine na podlagi zakupne pogodbe, ki je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne more razveljaviti ali odpovedati v skladu s členom 104(2) oziroma členom 109(1), bodo, ne glede na to, ali je dolžnik fizična oseba ali ne, omejeni na plačila, ki se nanašajo na obdobje pred razglasitvijo insolventnosti, preostali del tekočega meseca na navedeni datum in naslednji mesec.

3 – Brez poseganja v določbe člena 99(1)(b) in člena 99(4)(b) do (d) lahko dolžnik terjatve iz prejšnjih odstavkov pobota z dolgovi do stečajne mase.“

„Člen 116

Tekoči računi

Če je razglašena insolventnost, pogodbe o tekočih računih, katerih podpisnica je insolventna stranka, prenehajo, zadevni računi pa se zaprejo.“

„Člen 117

Partnerska združenja

1 – Partnerska združenja prenehajo z insolventnostjo pridruženega pogodbenika.

2 – Pridruženi pogodbenik mora v stečajno maso družbenika vključiti svoj še neporavnani delež v izgubah, v katerih mora sodelovati, vendar ohrani pravico, da kot terjatev v postopku zaradi insolventnosti zahteva plačila, ki jih je izvedel in ki se ne smejo vključiti v njegovo udeležbo v izgubah.“

„Člen 118

Gospodarsko interesno združenje in evropska gospodarska interesna združenja

1 – Brez poseganja v različne določbe pogodbe se gospodarsko interesno združenje in evropska gospodarska interesna združenja ne razpustijo zaradi insolventnosti enega ali več članov združenja.

2 – Član, ki je razglašen za insolventnega, lahko izstopi iz gospodarskega interesnega združenja.

3 – Pogodbene klavzule, na podlagi katerih mora član, ki je razglašen za insolventnega, povrniti škodo, povzročeno drugim članom ali združenju, so nične in neveljavne.“

„Člen 119

Obvezne določbe

1 – Kakršen koli dogovor strank, ki izključuje ali omejuje uporabo prejšnjih določb tega poglavja, je ničen in neveljaven.

2 – Zlasti so nične in neveljavne klavzule, s katerimi je insolventnosti ene od strank pripisana vrednost razveznega pogoja v zvezi s poslom ali s katerimi je v takem primeru drugi stranki podeljena pravica do odškodnine, razveljavitve ali odpovedi v skladu s pogoji, ki niso določeni v tem poglavju.

3 – Določbe prejšnjih odstavkov ne preprečujejo, da bi insolventnost pomenila utemeljen razlog za razveljavitev ali odpoved glede na naravo in vsebino pogodbenih plačil.“

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Učinki na postopke

Zaradi razglasitve insolventnosti upniki v postopku zaradi insolventnosti ne morejo začeti nobenega drugega izvršilnega ukrepa (člen 88(1) zakonika CIRE).

Učinki na terjatve

Učinki insolventnosti na terjatve, ki obstajajo v zvezi s stečajno maso, so določeni v členih 90 do 101 zakonika CIRE.

„Člen 90

Uveljavljanje terjatev v zvezi z insolventnostjo

Upniki v postopku zaradi insolventnosti lahko svoje pravice v skladu z določbami tega zakonika uveljavljajo le v postopku v primeru insolventnosti.“

„Člen 91

Takojšnja zapadlost dolgov

1 – Ob razglasitvi insolventnosti vse obveznosti insolventne stranke, za katere ne velja odložni pogoji, takoj zapadejo v plačilo.

2 – Vse obveznosti, ki na datum razglasitve insolventnosti še niso zapadle in za katere ni treba plačati rednih obresti ali za katere je treba obresti plačati po stopnji, nižji od zakonske obrestne mere, se štejejo za zmanjšane na znesek, ki bi, če bi se takemu znesku prišteje obresti, izračunane po zakonski stopnji ali stopnji, ki je enaka razliki med zakonsko stopnjo in dogovorjeno stopnjo, za obdobje predčasne zapadlosti, ustreza vrednosti zadevne obveznosti.

3 – V primeru deljive obveznosti se določbe prejšnjega odstavka uporabljajo za vsako plačilo, ki še ni zapadlo.

4 – Pri izračunu obdobja predčasne zapadlosti se šteje, da bi bilo plačilo izvedeno na datum zapadlosti obveznosti ali verjetne zapadlosti, pri čemer datum verjetne zapadlosti ni določen.

5 – Znižanje zneska dolga, določeno v prejšnjih odstavkih, se uporablja tudi, če je bila zaradi insolventnosti, ki še ni bila sodno razglašena, izgubljena pravica do roka, kot to določa člen 780(1) zakonika o civilnem postopku.

6 – Vstop v pravice upnika, ki izhaja iz izpolnitve obveznosti tretje osebe s strani insolventne stranke, se izvede sorazmerno z zneskom, plačanim v zvezi z zneskom dolga take tretje osebe, ažuriranim v skladu z odstavkom 2.

7 – Določbe prejšnjega odstavka se uporabljajo za pravico do regresnega zahtevka v zvezi z drugimi sodolžniki.“

„Člen 92

Načrti za poravnavo

Takojšnja zapadlost v skladu s členom 91(1), ki se nanaša na dolgove, zajete z načrtom za poravnavo davkov ali prispevkov za socialno varnost, ima učinke, ki so z ustreznimi zakoni določeni za neskladnost s takim načrtom. Zapadli zneski se izračunajo v skladu z določbami navedenih zakonov.“

„Člen 93

Preživnine

Pravica, da se od insolventne stranke zahteva preživnina za obdobje po razglasitvi insolventnosti, se lahko zoper stečajno maso uveljavlja le, če nobena od oseb iz člena 2009 zakonika o civilnem postopku ne more zagotoviti take preživnine. V takem primeru zadevni znesek določi sodnik.“

„Člen 94

Terjatve pod razveznim pogojem

Terjatve, za katere velja razvezni pogoji, se v postopku v primeru insolventnosti obravnavajo kot nekvalificirane, dokler ni pogoj izpolnjen, brez poseganja v obveznost vračila prejetih plačil, ko je pogoj izpolnjen.“

„Člen 95

Solidarna odgovornost in poroki

1 – Upniki lahko uveljavljajo celotni znesek svoje terjatve iz vsake od različnih stečajnih mas solidarno odgovornih dolžnikov in porokov, vendar vsota zneskov, prejetih od vseh takih dolžnikov, ne sme presežati zneska terjatve.

2 – Pravice zoper insolventnega dolžnika, ki izhajajo iz morebitnega prihodnjega plačila dolga s strani solidarno odgovornega sodolžnika ali poroka, se lahko v postopku v primeru insolventnosti kot terjatev pod odložnim pogojem uveljavljajo le, če upnik zgoraj navedenega dolga tega ne uveljavlja.“

„Člen 96

Pretvorba terjatev

1 – Za namene udeležbe zadevnega lastnika v postopku:

- (a) nedenarne terjatve se upoštevajo po vrednosti v evrih, ocenjeni na datum razglasitve insolventnosti;
- (b) denarne terjatve, katerih višina ni določena, se upoštevajo po vrednosti v evrih, ocenjeni na datum razglasitve insolventnosti;
- (c) terjatve, izražene v tuji valuti ali indeksih, se upoštevajo po vrednosti v evrih po menjalnem tečaju, veljavnem na datum razglasitve insolventnosti v kraju zadevnega plačila.

2 – Ko so terjatve iz odstavka 1(a) in (c) priznane, se šteje, da so dokončno pretvorjene v evre.“

„Člen 97

Prenehanje prednostnih pravic in stvarnih zavarovanj

1 – Z razglasitvijo insolventnosti preneha naslednje:

- (a) splošne prednostne pravice, ki so stranske glede na terjatve v postopku zaradi insolventnosti, ki jih imajo država, lokalni organi in nosilci socialne varnosti, ter so nastale več kot 12 mesecev pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti;
  - (b) posebne prednostne pravice, ki so stranske glede na terjatve v postopku zaradi insolventnosti, ki jih imajo država, lokalni organi in nosilci socialne varnosti, ter so zapadle več kot 12 mesecev pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti;
  - (c) hipoteke, katerih vpis v register se je zahteval v dveh mesecih pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti in ki so stranske glede na terjatve v postopku zaradi insolventnosti, ki jih imajo država, lokalni organi in nosilci socialne varnosti;
  - (d) če niso neodvisna od vpisa v register, stvarna zavarovanja v zvezi z nepremičnim ali premičnim premoženjem, ki ga je treba vpisati v register in je del stečajne mase, ki so stranska terjatvam v postopku zaradi insolventnosti in ki so že bila ustanovljena, vendar še niso bila vpisana v register in niso bila predmet zahteve za vpis;
  - (e) stvarna zavarovanja v zvezi s premoženjem, ki je del stečajne mase, ki so stranska terjatvam, obravnavanim kot podrejene terjatve.
- 2 – Po razglasitvi insolventnosti vpis hipoteke, s katero so zavarovane terjatve v postopku v primeru insolventnosti, ni dopusten, in to niti po koncu postopka, razen če je bila zadevna zahteva vložena pred zgoraj navedeno razglasitvijo ali v primeru hipotek iz odstavka 1(c) dva meseca pred tem datumom.“

„Člen 98

Podelitev prednostne pravice upniku prosilcu

1 – Na zahtevo osebe, katere insolventnost je bila razglašena, bodo nepodrejene terjatve upnikov upravičene do splošne prednostne pravice, uvrščene na zadnje mesto, za vse premoženje, ki je del stečajne mase, v zvezi s četrtino zadevnega zneska, ki ustreza največ 500 obračunskim enotam.

2 – Če na nadaljevanje postopka, ki ga je začel upnik, vpliva razglasitev insolventnosti dolžnika v postopku, uvedenem pozneje, se prednostna pravica iz prejšnjega odstavka podeli vložniku v starejšem postopku; v primeru iz člena 264(3)(b) je za splošno prednostno pravico v zvezi s premoženjem zakonca prosilca in polovico skupnega premoženja odgovoren vložnik v prvotno uvedenem postopku, ne glede na zadržanje njegovih učinkov.“

„Člen 99

Poboti

1 – Brez poseganja v druge določbe tega zakonika lahko imetniki terjatev v postopku zaradi insolventnosti po razglasitvi insolventnosti svoje terjatve pobotajo z dolgovi do stečajne mase, če je izpolnjena vsaj ena od naslednjih zahtev:

- (a) zakonski pogoji za poboto so bili izpolnjeni pred datumom razglasitve insolventnosti;
  - (b) terjatev v postopku zaradi insolventnosti je izpolnjevala zahteve iz člena 847 zakonika o civilnem postopku pred nasprotno terjatvijo stečajne mase.
- 2 – Za namene pododstavkov (a) in (b) zgoraj se ne uporablja naslednje:

- (a) izguba pravice do roka iz člena 780(1) zakonika o civilnem postopku;
- (b) predčasna zapadlost in pretvorba v gotovino na podlagi določb člena 91(1) in člena 96.

3 – Na pobote ne vpliva dejstvo, da so predmet obveznosti različne valute ali obračunske enote, če je njihova vzajemna konverzija na mestu plačila nasprotno terjatve brezplačna in se konverzija opravi po menjalnem tečaju, veljavnem na datum začetka učinkov pobota.

4 – Poboti niso dovoljeni:

- (a) če je dolg do stečajne mase nastal po datumu razglasitve insolventnosti, natančneje kot posledica razveljavitve dejanj v korist stečajne mase;
- (b) če je upnik v postopku zaradi insolventnosti terjatev pridobil od druge osebe po datumu razglasitve insolventnosti;
- (c) z dolgovi insolventne stranke, za katere stečajna masa ni odgovorna;
- (d) med dolgovi do stečajne mase in podrejenimi terjatvami v postopku zaradi insolventnosti.“

„Člen 100

Začasna ustavitve zastaralnih in prekluzivnih rokov

S sodbo o razglasitvi insolventnosti se začasno ustavijo vsi zastaralni in prekluzivni roki, ki jih lahko dolžnik med postopkom izpodbija.“

„Člen 101

Sistemi likvidacije

Pravila iz tega poglavja se uporabljajo brez poseganja v določbe člena 283 in naslednjih zakonika o vrednostnih papirjih.“

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Učinki postopka v primeru insolventnosti na pravde, ki potekajo, so določeni v členih 85 do 89 zakonika CIRE.

„Člen 85

Učinki na pravde, ki potekajo

1 – Po razglasitvi insolventnosti se vse tožbe, v katerih se obravnavajo vprašanja, povezana s premoženjem v stečajni masi, in ki so vložene zoper dolžnika ali celo zoper tretje osebe, vendar lahko njihov izid vpliva na vrednost stečajne mase, ter vse tožbe, ki jih je vložil dolžnik in se nanašajo izključno na premoženje, združijo s postopkom v primeru insolventnosti, če tako združitev zahteva upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, kadar je to ustrezno za namene postopka.

2 – Sodnik zaprosi sodišče ali pristojni organ, naj za namene združitve s spisom o insolventnosti pošlje vse zadeve, v katerih je bil opravljen kakršen koli rubež ali zadržanje premoženja, povezanega s stečajno maso.

3 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti nadomešča insolventno stranko v vseh zadevah iz prejšnjih odstavkov, ne glede na to, ali so združene s postopkom v primeru insolventnosti oziroma ali se nasprotna stranka strinja s tem.“

„Člen 86

Združitev s postopkom v primeru insolventnosti

1 – Na zahtevo upravitelja v postopku zaradi insolventnosti se s spisom o insolventnosti združijo zadeve, v katerih je bila razglašena insolventnost oseb, ki so pravno odgovorne za dolgove insolventne stranke, ali v primeru poročene fizične osebe insolventnost njenega zakonca, če je premoženje v zakonu skupno.

2 – Če je dolжник gospodarska družba, se enaki učniki uporabljajo za zadeve, v katerih je bila razglašena insolventnost družb, ki so v skladu z zakonikom o gospodarskih družbah pod nadzorom navedene družbe ali v isti skupini kot navedena družba.

3 – Združitev iz odstavka 2 lahko po uradni dolžnosti določi sodnik v zadevi, s katero bodo združene druge zadeve, lahko pa jo zahtevajo vsi dolžniki, razglašeni za insolventne v zadevah, ki bodo združene.

4 – Kadar postopki potekajo na sodiščih z različno stvarno pristojnostjo, se lahko združitev določi le, če jo zahteva upravitelj v postopku zaradi insolventnosti pred sodiščem s specializirano pristojnostjo ali če o tem odloči sodnik v isti zadevi.“

„Člen 87

Arbitražni sporazumi

1 – Veljavnost arbitražnih sporazumov v zvezi s spori, v katere je vključena insolventna stranka in katerih izid lahko vpliva na vrednost stečajne mase, se začasno prekine, ne da bi to vplivalo na določbe veljavnih mednarodnih pogodb.

2 – Postopki, ki potekajo na datum razglasitve insolventnosti, se ustrezno nadaljujejo, ne da bi to vplivalo, kjer je to ustrezno, na določbe člena 85(3) in člena 128(5).“

„Člen 88

Izvršilni postopki

1 – Z razglasitvijo insolventnosti se ustavijo vsi izvršilni postopki ali ukrepi, ki so jih začeli upniki v postopku zaradi insolventnosti in ki vplivajo na premoženje v stečajni masi, ter preprečuje začetek ali nadaljevanje izvršilnih postopkov, ki jih sprožijo upniki v postopku zaradi insolventnosti. Če pa postopek poteka zoper druge stranke, se izvršitev zoper take stranke nadaljuje.

2 – Če izvršitev poteka zoper druge stranke in ni potrebe po združitvi s postopkom v skladu s členom 85(2), se za vključitev v spis pošlje samo prepis zadev, ki se nanašajo na insolventno stranko.

3 – Izvršilni postopek, ustavljen v skladu z odstavkom 1, se v zvezi z insolventno stranko konča, takoj ko se postopek v primeru insolventnosti konča v skladu s členom 230(1)(a) in (d), razen za namen uveljavljanja zakonsko določene pravice do razveljavitve.

4 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti mora izvršitelje, ki so bili imenovani v izvršilnem postopku, na katerega vpliva razglasitev insolventnosti, in ki jih navedeni upravitelj pozna, ali sodišče, kadar izvršilni postopek vodi sodni uradnik, pisno in po možnosti elektronsko obvestiti o nastanku dejstev, opisanih v prejšnjem odstavku.“

„Člen 89

Tožbe v zvezi z dolgovi stečajne mase

1 – Tri mesece po datumu razglasitve insolventnosti se ne smejo predlagati izvršbe za plačilo dolgov stečajne mase.

2 – Tožbe, vključno z izvršilnim postopkom, v zvezi z dolgovi stečajne mase se nadaljujejo na podlagi združitve s postopkom v primeru insolventnosti, razen izvršb v zvezi z davčnimi dolgovi.“

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Organi v postopku v primeru insolventnosti so upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, upniški odbor in zbor upnikov. Upniški odbor in zbor upnikov pomenita udeležbo upnikov v skladu z določbami členov 66 do 80 zakonika CIRE.

„Člen 66

Imenovanje upniškega odbora s strani sodnika

1 – Pred prvim zborom upnikov, natančneje ob sodbi o razglasitvi insolventnosti, sodnik imenuje upniški odbor, sestavljen iz treh ali petih članov in dveh namestnikov. Predsedovanje po možnosti prevzame največji upnik podjetja, z izbiro drugih članov pa se zagotovi ustrezna zastopanost različnih razredov upnikov, razen podrejenih upnikov.

2 – Sodnik se lahko odloči, da ne bo opravil imenovanja iz prejšnjega odstavka, kadar se mu to zdi upravičeno zaradi majhnosti stečajne mase, preprostosti likvidacije ali omejenega števila upnikov v postopku zaradi insolventnosti.

3 – Za namene odstavka 1 eden od članov odbora zastopa delavce, ki imajo terjatve do podjetja, ta član pa se izbere v skladu z imenovanjem, ki ga opravijo sami delavci ali svet delavcev, kadar obstaja.

4 – Člani upniškega odbora so lahko fizične ali pravne osebe. Kadar je izbrana pravna oseba, ta imenuje svojega zastopnika na podlagi pooblastila za zastopanje ali dokumenta, ki ga podpiše oseba, katere podpisi zavezujejo podjetje.

5 – Država in nosilci socialne varnosti se lahko za predsedovanje upniškemu odboru imenujejo le, če spis zadeve vsebuje sklep, ki ga je izdal član vlade z nadzorom nad zadevnimi subjekti ter s katerim je odobreno izvajanje funkcije in naveden predstavnik.“

„Člen 67

Posredovanje zbora upnikov

1 – Zbor upnikov lahko ukine upniški odbor, zamenja katerega koli člana ali namestnika odbora, ki ga je imenoval sodnik, izvoli dodatna člana in, če sodnik ni sestavil odbora, sam ustanovi odbor, sestavljen iz treh, petih ali sedmih članov in dveh namestnikov, imenuje predsednika in kadar koli spremeni zadevno sestavo, ne glede na obstoj upravičenega razloga.

2 – Za člane upniškega odbora, ki jih izvoli zbor, ni treba, da so upniki, zbor pa pri njihovi izbiri tako kot pri imenovanju predsednika ni vezan na izpolnjevanje meril iz člena 66(1), ampak mora izpolnjevati le merilo iz člena 66(3).

3 – Odločitve zbora upnikov iz odstavka 1 se sprejmejo z večino iz člena 53(1), razen kadar gre za razrešitev člana iz upravičenega razloga.“

„Člen 68

Dolžnosti in pooblastila upniškega odbora

1 – Odbor je poleg drugih nalog, ki so mu posebej dodeljene, odgovoren za nadzor nad upraviteljem v postopku zaradi insolventnosti in sodelovanje z njim.

2 – Odbor lahko pri opravljanju svojih nalog svobodno pregleda postavke v dolžnikovih računovodskih izkazih in od upravitelja v postopku zaradi insolventnosti zahteva informacije, ki se mu zdijo potrebne.“

„Člen 69

Odločitve upniškega odbora

1 – Upniški odbor se sestane, kadar koli ga skličejo predsednik ali druga dva člana.

2 – Odbor ne more razpravljati brez navzočnosti večine svojih članov. Odločitve se sprejemajo z večino oddanih glasov navzočih članov, v primeru neodločenega izida pa ima odločilni glas predsednik.

3 – Na razpravah je dovoljeno pisno glasovanje, če so se s tem predhodno strinjali vsi člani.

4 – Odločitve upniškega odbora sodniku sporoči zadevni predsednik.

5 – Zoper odločitve upniškega odbora ni mogoča pritožba pri sodišču.“

„Člen 70

Odgovornost članov upniškega odbora

Člani odbora so upnikom v postopku zaradi insolventnosti odgovorni za škodo, ki je posledica krivdnega neizpolnjevanja njihovih nalog, za kar se uporabljajo določbe člena 59(4).“

„Člen 71

Povračilo stroškov

Člani upniškega odbora ne prejemajo plačila, ampak so upravičeni samo do povračila stroškov, nujno potrebnih za opravljanje njihovih nalog.“

„Člen 72

Udeležba na zboru upnikov

1 – Vsi upniki v postopku zaradi insolventnosti in tudi imetniki pravic iz člena 95(2), ki jih v skladu z navedeno določbo ni mogoče uveljavljati v postopku, imajo pravico do udeležbe na zboru upnikov.

2 – Določbe odstavkov 1 in 4 naslednjega člena se smiselno uporabljajo za pravico do udeležbe na zboru imetnikov podrejenih terjatev.

3 – Upnike lahko zastopa zastopnik s posebnimi pooblastili za ta namen.

4 – Če je to potrebno za nemoteno delo, lahko sodnik udeležbo na zboru omeji na imetnike terjatev, ki dosega določen znesek, pri čemer ta prag ne sme biti višji od 10 000 EUR. Prizadete upnike lahko posledično zastopa drug upnik, katerega terjatev je vsaj enaka določenemu pragu, ali pa se ti upniki združijo, da dosežejo zahtevani znesek, in se zbora udeležijo po skupnem predstavniku.

5 – Pravico in obveznost udeležbe imajo upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, člani upniškega odbora ter dolžnik in njegovi poslovodje.

6 – Zbora se lahko udeležijo tudi največ trije predstavniki sveta delavcev ali, če tak svet ne obstaja, največ trije predstavniki delavcev, ki jih imenujejo delavci. Zbora se lahko udeleži tudi državno tožilstvo.“

„Člen 73

Glasovalne pravice

1 – Za vsak evro ali del terjatve se pridobi en glas, če so bile take terjatve že priznane s pravnomočno odločbo, izdano v zvezi s preizkusom in razvrstitvijo terjatev ali v okviru poznejšega ukrepa preizkušanja, ali kadar sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) upnik je terjatev že prijavil v postopku ali, če se rok, določen v sodbi za prijavo terjatev, še ni iztekel, take terjatve prijavi na samem zboru, in to zgolj z namenom udeležbe na navedenem zboru;

(b) terjatev na zboru ne izpodbija upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ali upnik z glasovalnimi pravicami.

2 – Število glasov, ki se pridobijo za terjatev pod odločnim pogojem, vedno določi sodnik ob upoštevanju verjetnosti izpolnitve navedenega pogoja.

3 – Za podrejene terjatve se glasovalne pravice ne pridobijo, razen kadar se odločanje zbora upnikov nanaša na odobritev načrta insolventnosti.

4 – Sodnik lahko na zahtevo zainteresirane stranke podeli glasove izpodbijanim terjatvam ter določi ustrezní znesek ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin, vključno z verjetnostjo obstoja, zneska in podrejenosti terjatve, v primeru terjatev pod odločnim pogojem pa tudi verjetnostjo izpolnitve navedenega pogoja.

5 – Pritožba zoper odločitev sodnika iz prejšnjega odstavka ni mogoča.

6 – V nobenem primeru se odločitve, ki jih je sprejel zbor, ne morejo šteti za neveljavne zaradi naknadne potrditve, da so bili upniki dejansko upravičeni do drugačnega števila glasov od tistih, ki so jim bili podeljeni.

7 – Brez poseganja v druge zadeve, določene v prejšnjih odstavkih, se za terjatve s stvarnim zavarovanjem, za katere dolžnik ni osebno odgovoren, pridobi en glas za vsak evro zadevnega zneska ali vrednosti premoženja, danega kot zavarovanje, če je ta nižja.“

„Člen 74

Predsedovanje

Zboru upnikov predseduje sodnik.“

„Člen 75

Sklic zbora upnikov

1 – Zbor upnikov skliče sodnik na lastno pobudo ali na zahtevo upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, upniškega odbora, upnika ali skupine upnikov, katerih terjatve po oceni sodnika predstavljajo najmanj petino skupne vsote nepodrejenih terjatev.

2 – Datum, ura, kraj in dnevni red zbora upnikov se nemudoma sporočijo zainteresiranim strankam najmanj deset dni vnaprej z obvestilom, objavljenim na spletišču Citius, in obvestili, izobešenimi na vratih dolžnikovega sedeža ali stalnega prebivališča in njegovih poslovnih enot.

3 – Pet največjih upnikov, dolžnik, dolžnikovi poslovodje in svet delavcev so o datumu, uri in kraju zbora obveščeni tudi z obvestili, poslanimi s priporočeno pošto, z enakim rokom predhodne obvestitve.

4 – V obvestilih iz prejšnjih odstavkov so navedeni tudi:

(a) opredelitev postopka;

(b) dolžnikovo ime in sedež ali stalno prebivališče, če sta znana;

(c) opozorilo imetnikom terjatev, ki še niso prijavili svojih terjatev, da morajo to storiti, če se rok za prijavo terjatev, določen v sodbi, še ni iztekel, pri čemer so obveščeni, da se lahko terjatve zgolj za udeležbo na zboru prijavijo tudi na samem zboru, če se zgorajnavedeni rok na datum zbora še ni iztekel;

(d) morebitne omejitve udeležbe, kot so določene v členu 72(4), z informacijami o možnosti združevanja ali zastopanja.“

„Člen 76

Prekinitev zbora

Sodnik lahko prekine delo zbora in odloči, da se tako delo nadaljuje v naslednjih 15 delovnih dneh.“

„Člen 77

Večina

Razen kadar se s tem zakonikom zahteva večja večina ali so določene druge zahteve, se odločitve zbora upnikov sprejemajo z večino oddanih glasov. Vzdržani glasovi se ne upoštevajo pri glasovanju, ne glede na število navzočih ali zastopanih upnikov ali delež terjatev, katerih imetniki so.“

„Člen 78

Pritožba pri sodniku in pravno sredstvo

1 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ali kateri koli upnik z glasovalnimi pravicami se lahko pri sodniku ustno ali pisno pritoži, da so odločitve zbora v nasprotju s skupnim interesom upnikov, če to stori na samem zboru.

2 – Zoper odločitev, s katero je ugodeno pritožbi, lahko pravno sredstvo vloži vsak upnik, ki je glasoval za sprejeto odločitev zbora; zoper odločitev o zavrnitvi pritožbe lahko pravno sredstvo vloži samo pritožnik.“

„Člen 79

Obveščanje

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zboru na njegovo zahtevo predloži informacije o kateri koli zadevi, ki spada v okvir njegovih dolžnosti.“

„Člen 80

Pristojnost zbora upnikov

Zbor upnikov lahko razveljavi vse odločitve, ki jih sprejme upniški odbor, s potrditvijo zbora pa se odobrijo samo ukrepi, za katere se s tem zakonikom zahteva odobritev upniškega odbora.“

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti lahko premoženje iz stečajne mase uporablja ali razpolaga z njim v skladu z določbami členov 149, 150, 157 in 158 zakonika CIRE.

„Člen 149

Zaseg premoženja

1 – Ko je izdana sodba o razglasitvi insolventnosti, se računovodski dokumenti in vse premoženje, ki sestavlja stečajno maso, zasežejo, tudi če so bili: (a) zarubljeni, zastavljeni ali kakor koli zaseženi ali zadržani v katerem koli postopku, razen tistih, ki so bili zaseženi zaradi kaznivega dejanja, in sicer ne glede na to, ali je to bilo kriminalno dejanje ali zgolj upravni prekršek;

(b) dodeljeni upnikom v skladu s členom 831 in naslednjimi zakonika o civilnem postopku.

2 – Če je bilo premoženje že prodano, se zaseže izkupiček od prodaje, če ni bil že izplačan upnikom ali razdeljen mednje.“

„Člen 150

Predaja zaseženega premoženja

1 – Pooblastilo za zaseg premoženja izhaja iz razglasitve insolventnosti, upravitelj v postopku zaradi insolventnosti pa mora brez poseganja v določbe člena 756(1) in (2) zakonika o civilnem postopku zagotoviti, da se mu takoj izroči premoženje, tako da ostane pristojen zanj. Za tako hrambo se uporabljajo splošna pravila in zlasti pravila, ki se uporabljajo za sodno hrambo zaseženega premoženja.

2 – Zaseg izvede upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, ki mu pomaga upniški odbor ali predstavnik takega odbora, če obstaja, po potrebi v navzočnosti upnika, ki je predlagal insolventnost, in insolventne stranke.

3 – Kadar upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne more osebno zaseči premoženja, premoženje, ki se nahaja v okrožju, ki ni okrožje insolventnosti, zaseže posebni upravitelj, premoženje pa se zaupa posebnemu skrbniku, vendar po nalogu upravitelja v postopku zaradi insolventnosti.

4 – Zaseg se opravi z zaplenbo premoženja ali neposredno izročitvijo na podlagi popisa premoženja v skladu z naslednjimi pravili:

(a) če je bilo premoženje že zaupano sodnemu skrbniku, ostane v njegovi hrambi, razen če se lahko da na razpolago in po izključnem nalogu upravitelja v postopku zaradi insolventnosti;

(b) če se pojavijo težave pri skrbi za premoženje ali če obstajajo dvomi glede tega, katero premoženje je v hrambi, lahko upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zaprosi sodnega uradnika, da gre na kraj hrambe premoženja, ko so težave odpravljene ali dvomi razjasnjeni, pa se premoženje izroči navedenemu uradniku;

(c) v primeru nasprotovanja ali upiranja zasegu lahko upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zaprosi za pomoč organe javnega reda, ki lahko s silo odprejo vrata ali sef, pri čemer se sestavi uradno poročilo o dogodku;

(d) zaplenba premoženja vključuje opis, oceno in prevzem premoženja v hrambo;

(e) kadar je premoženje zaplenjeno in kadar je premoženje izročeno na podlagi popisa, upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ali njegov pomočnik sestavi dokument, v katerem je premoženje opisano in oštevilčeno kot v popisu, pri čemer je, kjer je to ustrezno, navedena pripisana vrednost, ne glede na to, ali je bilo premoženje izročeno upravitelju v postopku zaradi insolventnosti ali posebnemu skrbniku, navedejo pa se tudi vse zadeve, pomembne za postopek;

(f) dokument podpišeta oseba, ki je bila priča postopku, in lastnik ali imetnik zaseženega premoženja ali, če slednji ne more ali ne želi podpisati, dve priči, ki sta na voljo.

5 – Pri deložaciji insolventne stranke iz njenega običajnega prebivališča se uporabljajo določbe člena 862 zakonika o civilnem postopku.

6 – Plačila, ki jih upravitelj v postopku zaradi insolventnosti prejme v gotovini, razen tistih, ki so nujno potrebna za križje tekočih upravnih stroškov, se takoj položijo pri kreditni instituciji, ki jo izbere upravitelj v postopku zaradi insolventnosti.“

„Člen 157

Predčasno zaprtje

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti lahko dolžnikove poslovne enote ali samo eno ali nekatere od njih zapre pred zborom za oceno poročila:

(a) ob pozitivnem mnenju upniškega odbora, če tak odbor obstaja;

(b) če dolжник temu ne nasprotuje, kadar upniški odbor ne obstaja, ali če to kljub nasprotovanju dolžnika odobri sodnik z utemeljitvijo, da bi se zaradi odložitve takega ukrepa do datuma zgoraj navedenega zbora stečajna masa bistveno zmanjšala.“

„Člen 158

Začetek prodaje premoženja

1 – Ko sodba o razglasitvi insolventnosti postane pravnomočna in je bil izveden zbor za oceno poročila, upravitelj v postopku zaradi insolventnosti takoj proda vse premoženje, zaseženo za stečajno maso, ne glede na obveznosti, če upniki z odločitvami na zgoraj navedenem zboru ne nasprotujejo taki prodaji.

2 – Vendar upravitelj v postopku zaradi insolventnosti predčasno proda premoženje iz stečajne mase, ki ga ni mogoče hraniti, ker se lahko pokvari ali izgubi vrednost.

3 – Če se odloči, da se predčasno proda premoženje, kot je določeno v prejšnjem odstavku, upravitelj v postopku zaradi insolventnosti o tem dejstvu vsaj dva dneva pred prodajo obvesti dolžnika, upniški odbor, kadar tak odbor obstaja, in sodnika ter odločitev objavi na spletišču Citiuis.

4 – Sodnik lahko na lastno pobudo ali na zahtevo dolžnika, upniškega odbora ali katerega koli upnika v postopku zaradi insolventnosti ali stečajne mase ustavi predčasno prodajo premoženja iz odstavka 2. Ta odločitev se nemudoma sporoči upravitelju v postopku zaradi insolventnosti, dolžniku, upniškemu odboru in upniku, ki je vložil zahtevo. Pritožba ni mogoča.

5 – V zahtevi iz prejšnjega odstavka mora zainteresirana stranka navesti utemeljene razloge za to, da se premoženje ne proda, in mora, kadar je to mogoče, predstaviti izvedljivo drugo možnost namesto postopka, ki ga je predvidel upravitelj v postopku zaradi insolventnosti.“

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Razredi terjatev v postopku v primeru insolventnosti in obravnavanje terjatev, nastalih po začetku postopka v primeru insolventnosti, vključno z dolgovi stečajne mase, so v bistvu določeni v členih 47 do 51 zakonika CIRE.

„Člen 47

Pojem upnikov v postopku zaradi insolventnosti in razredi terjatev v postopku zaradi insolventnosti

1 – Po razglasitvi insolventnosti se vsi imetniki terjatev do premoženja insolventne stranke ali terjatev, ki so zavarovane s premoženjem, vključenim v stečajno maso, za katere je podlaga nastala pred datumom razglasitve, štejejo za upnike v postopku zaradi insolventnosti, ne glede na njihovo državljanstvo ali stalno prebivališče.

2 – Terjatve iz prejšnjega odstavka in enakovredne terjatve ter ustrezni dolgovi se v tem zakoniku navajajo kot terjatve v postopku zaradi insolventnosti oziroma dolgovi v postopku zaradi insolventnosti.

3 – Terjatve, za katere se dokaže, da so bile pridobljene med postopkom, so enakovredne terjatvam v postopku zaradi insolventnosti na datum razglasitve insolventnosti.

4 – Za namene tega zakonika so terjatve v postopku zaradi insolventnosti:

(a) ‚zavarovane‘ in ‚prednostne‘ terjatve, ki imajo stvarna zavarovanja, vključno s posebnimi prednostnimi pravicami, oziroma splošne prednostne pravice glede premoženja, ki je del stečajne mase, do zneska, ki ustreza vrednosti premoženja, ki je predmet zavarovanja ali splošnih prednostnih pravic, ob upoštevanju morebitnih prevladujočih bremen;

(b) ‚podrejene‘ terjatve, kot so navedene v naslednjem členu, razen kadar imajo splošne ali posebne prednostne pravice, ali hipoteke, ki ne ugasnejo zaradi učinkov razglasitve insolventnosti;

(c) vse druge terjatve so ‚navadne‘.“

„Člen 48

Podrejene terjatve

Za podrejene terjatve se štejejo naslednje terjatve, ki so razvrščene za drugimi terjatvami v postopku zaradi insolventnosti:

(a) terjatve oseb, ki so v posebnem razmerju z dolžnikom, če je posebno razmerje obstajalo že, ko je bila terjatev pridobljena, in terjatve oseb, na katere so bile terjatve prenesene v dveh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;

(b) obresti na nepodrejene terjatve, nastale po razglasitvi insolventnosti, razen terjatev, zajetih s stvarnim zavarovanjem in splošnimi prednostnimi pravicami, do vrednosti zadevnega premoženja;

(c) terjatve, ki so podrejene po dogovoru med strankami;

(d) terjatve, katerih predmet so brezplačne storitve dolžnika;

(e) terjatve v postopku zaradi insolventnosti, ki zaradi razveljavitve dejanja v korist stečajne mase nastanejo za tretjo osebo zaradi ravnanja v slabi veri;

(f) obresti na podrejene terjatve, nastale po razglasitvi insolventnosti;

(g) terjatve v zvezi z delničarskimi posojili.“

„Člen 49

Osebe v posebnem razmerju z dolžnikom

1 – Za naslednje osebe se šteje, da so v posebnem razmerju z dolžnikom, ki je fizična oseba:

(a) dolžnikov zakonec in osebe, od katerih se je ločil v dveh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;

(b) predniki, potomci ali sorojenci dolžnika ali katerih koli oseb iz prejšnjega pododstavka;

(c) zakonci dolžnikovih prednikov, potomcev ali sorojencev;

(d) osebe, ki so običajno živele v skupnem gospodinjstvu z dolžnikom dve leti pred začetkom postopka v primeru insolventnosti.

2 – Za naslednje osebe se šteje, da so v posebnem razmerju z dolžnikom, ki je pravna oseba:

(a) partnerji, družbeniki ali člani, ki so pravno odgovorni za dolgove, in osebe, ki so imele tak status v dveh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;

(b) subjekti, ki so bili v dveh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti v nadzornem ali skupinskem razmerju z družbo v skladu s členom 21 zakonika o vrednostnih papirjih;

(c) pravni ali dejanski poslovodje dolžnika in osebe, ki so bile pravni ali dejanski poslovodje kadar koli v dveh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti;

(d) subjekti, povezani s katero koli od oseb, navedenih v prejšnjih pododstavkih, v kateri koli obliki, navedeni v odstavku 1.

3 – Kadar se insolventnost nanaša samo na avtonomni premoženjski sklad, so osebe, za katere se šteje, da so v posebnem razmerju, zadevni lastniki in poslovodje, pa tudi osebe, ki so z njimi povezane na kateri koli način, določen v prejšnjih pododstavkih, v primeru ležeče dediščine pa osebe, povezane z osebo, katere dediščina se upravlja, na kateri koli način iz odstavka 1 na datum začetka upravljanja ali v predhodnih dveh letih.“

„Člen 50

Pogojne terjatve

1 – Za namene tega zakonika so terjatve pod odložnim in razveznim pogojem tiste, katerih nastanek oziroma nadaljnji obstoj je odvisen od prihodnjega in negotovega dogodka, in sicer na podlagi zakona, sodne odločbe ali pravnega posla.

2 – Terjatve pod odložnim pogojem so:

(a) terjatve, ki izhajajo iz tega, da upravitelj v postopku zaradi insolventnosti zavrne izvršitev ali predčasno odpove dvostranske pogodbe, ki veljajo na datum razglasitve insolventnosti, ali iz razveljavitve dejanj v korist stečajne mase, dokler taka odpoved, zavrnitev ali razveljavitev niso izvedeni;

(b) terjatve, ki jih ni mogoče uveljavljati zoper insolventno stranko brez predhodne izvršbe na premoženju druge stranke, dokler taka izvršba ni izvedena;

(c) terjatve v zvezi z insolventnostjo, za katere insolventna stranka ni osebno odgovorna, dokler dolg ne zapade.“

„Člen 51

Dolgovi stečajne mase

1 – Razen če ni v zakonu izrecno določeno drugače, so poleg drugih dolgov, ki so kot taki opredeljeni v tem zakoniku, dolgovi stečajne mase naslednji:

(a) stroški postopka v primeru insolventnosti;

(b) nagrade in stroški upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ter stroški članov upniškega odbora;

(c) dolgovi, ki izhajajo iz dejanj upravljanja, likvidacije in razdelitve stečajne mase;

(d) dolgovi, ki izhajajo iz ukrepov upravitelja v postopku zaradi insolventnosti pri opravljanju njegovih nalog;

(e) kakršen koli dolg, ki izhaja iz dvostranske pogodbe, katere izpolnitve upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne more zavrniti, razen če se ta dolg nanaša na obdobje pred razglasitvijo insolventnosti;

(f) kakršen koli dolg, ki izhaja iz dvostranske pogodbe, katere izpolnitve upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne more zavrniti, razen če ustreza protistoritvi, ki jo je druga stranka že zagotovila pred razglasitvijo insolventnosti ali ki se nanaša na obdobje pred tako razglasitvijo;

(g) kakršen koli dolg, ki izhaja iz pogodbe, katere predmet je zagotavljanje dolgoročne storitve, v obsegu, ki ustreza protistoritvi, ki jo je druga stranka že zagotovila, in izpolnitev katere je zahteval začasni sodni upravitelj;

(h) dolgovi, ki izhajajo iz dejanj začasnega sodnega upravitelja pri opravljanju njegovih nalog;

(i) dolgovi, ki izvirajo iz neupravičene obogatitve stečajne mase;

(j) obveznost plačevanja preživitve za obdobje pred datumom razglasitve insolventnosti v skladu z določbami člena 93.

2 – Terjatve, ki ustrezajo dolgovom stečajne mase, in imetniki takšnih terjatev se v tem zakoniku navajajo kot terjatve do stečajne mase oziroma upniki za poplačilo iz stečajne mase.“

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Pravila o prijavi, preizkusu in priznanju terjatev so določena v členih 128 do 140 zakonika CIRE.

„Člen 128

Prijava terjatev

1 – Upniki v postopku zaradi insolventnosti, vključno z državnim tožilstvom pri obrambi interesov subjektov, ki jih zastopa, morajo v roku, ki je za ta namen določen v sodbi o razglasitvi insolventnosti, prijaviti preizkus terjatev z zahtevo, ki ji priložijo vsa razpoložljiva dokazila in v kateri so navedeni:

(a) izvor, datum zapadlosti, znesek glavnice in obresti;

(b) pogoji, ki so jim podrejene, tako odložni kot tudi razvezni;

(c) narava terjatev, in sicer ali so navadne, podrejene, prednostne ali zavarovane, in v zadnjem primeru, premoženje ali pravice, ki so predmet zavarovanja, ter ustrezne informacije o vpisu v register, kjer je to ustrezno;

(d) obstoj kakršnih koli osebnih poroštev z navedbo porokov;

(e) veljavna obrestna mera zamudnih obresti.

2 – Zahteva se v elektronski obliki pošlje upravitelju v postopku zaradi insolventnosti v skladu z določbami člena 17(2) ustreznega ministrskega izvedbenega sklepa.

3 – Kadar upniki v postopku zaradi insolventnosti niso zaščiteni, se zahteva za prijavo terjatev vloži na službenem naslovu upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ali pošlje po elektronski pošti ali s priporočeno pošto. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ob prejemu podpiše potrdilo o prejemu ali upniku v treh dneh od prejema pošlje potrdilo o prejemu na enak način, kot mu je bila poslana zahteva.

4 – Za prijavo terjatev iz odstavka 1 se lahko uporabi obrazec, ki je za ta namen na voljo na spletišču in ga z ministrskim izvedbenim sklepom opredeli član vlade, pristojen za pravosodje, ali standardni obrazec za prijavo terjatev iz členov 54 in 55 Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 v primerih, v katerih se ta uredba uporablja.

5 – Namen preizkusa je preveriti vse terjatve v postopku zaradi insolventnosti, ne glede na njihovo naravo in podlago, pri čemer morajo tudi upniki, katerih terjatve so bile priznane s pravnomočno odločbo, prijaviti take terjatve v postopku v primeru insolventnosti, če želijo dobiti plačilo.“

„Člen 129

Seznam priznanih in nepriznanih terjatev

1 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti v 15 dneh po izteku roka za prijavo terjatev sodnemu tajništvu predloži abecedna seznama vseh priznanih in nepriznanih upnikov, ki se nanašata ne le na tiste upnike, ki so prijavili terjatve, temveč tudi na tiste, katerih pravice so določene v računovodskih dokumentih dolžnika ali s katerimi se je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti kako drugače seznanil.

2 – Seznam priznanih upnikov vključuje opredelitev vsakega upnika, naravo terjatve, znesek glavnice in obresti ob izteku roka za prijavo terjatev, osebna in stvarna zavarovanja, prednostne pravice, veljavno obrestno mero za zamudne obresti, morebitne odložne ali razvezne pogoje in vrednost premoženja, ki sestavlja stečajno maso in v zvezi s katerim obstajajo stvarna zavarovanja, za katera dolжник ni osebno odgovoren.

3 – Seznam nepriznanih upnikov vsebuje utemeljitev za nepriznanje.

4 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti obvesti vse nepriznane upnike in tudi upnike, katerih terjatve so priznane, ne da bi prijavili terjatev, ali pod pogoji, drugačnimi od pogojev tako prijavljene terjatve, s priporočeno pošto ali na enega od načinov iz člena 128(2) in (3), kadar pa gre za znane upnike, ki imajo svoje običajno ali stalno prebivališče ali sedež v državi članici, ki ni tista, v kateri je bil uveden postopek, vključno z davčnimi organi in nosilci socialne varnosti v navedenih državah članicah, se obvestilo pošlje v skladu s členom 54 Uredbe (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015.

5 – Obvestilo iz prejšnjega odstavka se lahko pošlje po elektronski pošti v primerih, ko je bila prijava terjatve poslana po elektronski pošti, pri čemer se šteje, da je bilo poslano na datum pošiljanja. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti dokumentom v zadevi priloži zadevno dokazilo o dostavi.“

„Člen 130

Ugovor zoper seznam priznanih upnikov

1 – Vsaka zainteresirana stranka lahko v desetih dneh po izteku roka iz člena 129(1) ugovarja zoper seznam priznanih upnikov, tako da sodniku pošlje zahtevo, v kateri so navedeni razlogi za neupravičeno vključitev ali izključitev terjatev ali nepravilni znesek ali opredelitev priznanih terjatev.

2 – Za upnike, ki so bili obveščeni s priporočeno pošto, se desetdnevni rok izračuna od tretjega delovnega dne po datumu zadevnega odpošiljanja.

3 – Če ni ugovorov, se takoj izda sodba o preizkusu in razvrstitvi terjatev, s katero se razen v primeru očitne napake seznam priznanih upnikov, ki ga je pripravil upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, odobri, terjatve pa razvrstijo na podlagi tega seznama.“

„Člen 131

Odgovor na ugovor

1 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti in vsaka zainteresirana stranka, ki zavzame nasprotno stališče, vključno z dolžnikom, lahko odgovori na kakršen koli ugovor.

2 – Le zadevni imetnik terjatve pa lahko odgovori, če ugovor temelji na neupravičeni vključitvi posamezne terjatve na seznam priznanih upnikov, opustitvi navedbe pogojev, ki veljajo zanj, ali dejstvu, da ji je bil pripisan previsok znesek ali da je bila razvrščena višje, kot bi bilo pravilno.

3 – Odgovor se predloži v desetih dneh po izteku roka iz člena 130 ali po uradnem obvestilu, poslanem imetniku terjatve, ki je predmet ugovora, odvisno od primera, v nasprotnem primeru se ugovoru ugodi.“

„Člen 132

Vložitev ugovorov in odgovorov v spis

Seznam terjatev, ki jih je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti priznal, seznam terjatev, ki jih ni priznal, ugovori in odgovori se v spis vložijo kot en dodatek.“

„Člen 133

Analiza terjatev in računovodski izkazi insolventne stranke

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti mora v obdobju, določenem za ugovore in odgovore, terjatve, ustrezne dokumente v zvezi z njimi in računovodske listine insolventne stranke dati na razpolago na primerni lokaciji, ki je navedena na koncu seznamov priznanih in nepriznanih upnikov, da lahko katera koli zainteresirana stranka in upniški odbor analizirata terjatve.“

„Člen 134

Dokazila, število izvodov in opustitev obvestila

1 – Za ugovore in odgovore se uporabljajo določbe člena 25(2).

- 2 – Za vpogled zainteresiranih strank mora vložnik predložiti le dva izvoda predloženih dokumentov, pri čemer je en izvod namenjen za arhiv na sodišču, drugi pa ostane v sodnem tajništvu sodišča. Kadar so taki dokumenti predloženi na digitalnem nosilcu, jih lahko z njih pridobi sodno tajništvo.
- 3 – Izjemoma se v primerih, v katerih se ugovor nanaša na priznane terjatve, ugovora pa ne vložijo zadevni imetnik terjatve, priloži ali pridobi dodaten izvod ter se izroči navedenemu imetniku terjatve.
- 4 – Zadevni imetniki terjatev so o ugovorih obveščeni samo, če niso sami vložniki ugovora.
- 5 – V obdobju, določenem za vložitev ugovorov in odgovorov, se spis hrani v sodnem tajništvu sodišča, kjer je zainteresiranim strankam na voljo za analizo in vpogled.“

„Člen 135

Mnenje upniškega odbora

Upniški odbor v desetih dneh po izteku roka za vložitev odgovorov na ugovore dokumentom v zadevi priloži svoje mnenje o ugovorih.“

„Člen 136

Zaključek postopka

- 1 – Ko je priloženo mnenje upniškega odbora ali se rok, določen v prejšnjem členu, izteče brez take priložitve, sodnik z močjo sodbe razglasi, da so bile terjatve na zadevnem seznamu, zoper katere ni bil vložen ugovor, preizkušene, razen v primeru očitne napake. Sodnik lahko določi dan in uro za kakršne koli poskus sprave v naslednjih desetih dneh, pri čemer obvesti vse tiste, ki so vložili ugovore in odgovore, upniški odbor in upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, da se lahko poskusa sprave udeležijo osebno ali po zastopnikih s potrebnimi posebnimi pooblastili.
- 2 – Pri poskusu sprave se terjatve, ki jih pod ustreznimi natančno določenimi pogoji odobrijo vsi navzoči, štejejo za priznane.
- 3 – Ko je poskus sprave končan, sodnik postopek takoj zaključi, da se lahko izda sklep v skladu z določbami členov 595 in 596 zakonika o civilnem postopku.
- 4 – (Razveljavljeno)
- 5 – Za priznane se štejejo tudi vse druge terjatve, ki jih je mogoče priznati glede na dokaze v dokumentih v zadevi.
- 6 – V zvezi s priznanimi terjatvami ima končni sklep obliko in moč sodbe, s katero so take terjatve razglazene za preizkušene in razvrščene v skladu z zakonskimi določbami.
- 7 – Če je treba za preizkus nekaterih terjatev predložiti dokaze, se razvrstitev vseh terjatev opravi v končni sodbi, razen če sodnik meni, da obravnavani ugovori glede na zadevni znesek ali naravo terjatev ne preprečujejo takojšnje izdaje sodbe ob polnem upoštevanju določb člena 180(1).
- 8 – Če se sodniku izvedba poskusa sprave ne zdi primerna, nemudoma izda sklep iz odstavka 3.“

„Člen 137

Preiskovalni ukrepi

Če je treba pred sodno obravnavo izvesti preiskovalne ukrepe, sodnik odredi, naj se potrebni koraki izvedejo tako, da se taki ukrepi končajo v 20 dneh po sklepu, s katerim so bili določeni, ter vsem zainteresiranim strankam zagotovi vse dokaze, ki so jih predložile druge stranke.“

„Člen 138

Določitev datuma za obravnavo

Po predložitvi dokazov ali izteku roka, določenega v dopisih, se datum za sodno obravnavo določi v naslednjih desetih dneh.“

„Člen 139

Obravnava

Na obravnavi se upoštevajo pogoji, določeni za običajno zadevo, z naslednjimi posebnostmi:

- (a) kadar koli je to potrebno, se takrat, ko to določi sodišče, zasliši upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ali upniški odbor;
- (b) dokazi se predložijo v vrstnem redu, v katerem so bili vloženi ugovori;
- (c) med razpravo imajo najprej besedo odvetniki vložnikov ugovorov in nato odvetniki nasprotnih strank, pri čemer ni možnosti replike.“

„Člen 140

Sodba

- 1 – Po končani obravnavi sodnik v naslednjih desetih dneh odloči o preizkusu in razvrstitvi terjatev.
- 2 – Razvrstitev je splošna za premoženje stečajne mase in posebna za premoženje v zvezi s pravicami stvarnega zavarovanja in prednostnimi pravicami.
- 3 – Pri razvrstitvi terjatev se prednost ne podeli na podlagi sodne hipoteke ali hipoteke, ki izhaja iz zastave. Vendar pa stroški, ki jih plača vložnik ali upnik, pomenijo dolgove stečajne mase.“

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Pravila, ki se uporabljajo za poplačilo upnikov, določajo različno obravnavanje glede na to, ali so terjatve zavarovane, prednostne, navadne ali podrejene. Ta pravila so določena v členih 172 do 184 zakonika CIRE. Te določbe vključujejo tudi: možnost plačila dolga tretje osebe, ki vključuje subrogacijo, in ureditve, ki se uporabljajo v primeru solidarne odgovornosti dolžnikov.

„Člen 172

Plačilo dolgov stečajne mase

- 1 – Pred poplačilom terjatev v postopku zaradi insolventnosti upravitelj v postopku zaradi insolventnosti od stečajne mase odšteje premoženje ali pravice, potrebne za plačilo dolgov zadevne stečajne mase, vključno s tistimi, ki jih je mogoče predvideti do konca postopka.
- 2 – Dolgovi stečajne mase se odtegnejo od prihodkov stečajne mase in, kar zadeva presežek, izkupička od vsakega premoženja, premičnega ali nepremičnega, v ustreznem deležu; vendar odtegnjeni znesek ne bo presegal 10 % izkupička od premoženja, ki je predmet stvarnega zavarovanja, razen če je to nujno za celotno poplačilo dolgov stečajne mase ali če to ne posega v celotno poplačilo zavarovanih terjatev.
- 3 – Dolgovi stečajne mase se plačujejo ob ustreznih datumih zapadlosti ne glede na stanje postopka.
- 4 – Kadar je vložena tožba za preizkus pravice do vračila ali ločitve že prodanega premoženja in kadar je bil vložen ustrezen ugovor, znesek, ki je enak izkupičku od prodaje, kadar ga je mogoče določiti, ostane v hrambi in se izključi iz plačil upnikom do stečajne mase ali v postopku zaradi insolventnosti, dokler veljajo učinki ugovora. Kadar izkupička ni mogoče določiti, v hrambi ostane znesek, enak vrednosti, ugotovljeni v popisu. Smiselno se uporabljajo določbe člena 180(2) in (3).“

„Člen 173

Začetek poplačila terjatev v postopku zaradi insolventnosti

Poplačilo terjatev v postopku zaradi insolventnosti zajema samo tiste terjatve, ki so bile preizkušene s pravnomočno sodbo.“

„Člen 174

Poplačilo zavarovanih upnikov

1 – Brez poseganja v določbe člena 172(1) in (2) se zavarovani upniki poplačajo takoj, ko je premoženje, obremenjeno s stvarnim zavarovanjem, prodano in so odšteti ustrezni stroški, in sicer glede na prednostni vrstni red upnikov. V zvezi z upniki, ki niso v celoti poplačani in v zvezi s katerimi dolžnik odgovarja s svojim splošnim premoženjem, se zadevni preostali zneski vključijo med navadne terjatve, pri čemer nadomestijo ocenjene preostale zneske, če se ti ne ujemajo.

2 – Pred prodajo premoženja je ocenjeni preostali znesek, priznan kot navadna terjatev, obravnavan pri razdelitvi med navadne upnike. Vendar morajo zneski, ki ustrezajo razdelitvi, ostati v hrambi, dokler ni dejanski preostali znesek potrjen. Izplačilo bo odobreno, ko bodo zneski potrjeni.

3 – Plačilo nezapadlega dolga tretje osebe:

(a) se ne izvede v hipotetičnem primeru iz prvega dela člena 164(5) ali če se zadevni imetnik terjatve odpove zavarovanju;

(b) ne sme presegati zneska dolga, ažuriranega na datum plačila v skladu s členom 91(2);

(c) vključuje vstop v pravice upnika sorazmerno z zneskom, plačanim v zvezi z zneskom dolga, ažuriranim po enakih pogojih.“

„Člen 175

Poplačilo prednostnih upnikov

1 – Prednostne terjatve se poplačajo z uporabo premoženja, ki ni namenjeno prevladujočemu stvarnemu zavarovanju, ob upoštevanju prednostnega vrstnega reda ter sorazmerno z njihovimi zneski glede na terjatve, ki so prav tako prednostne.

2 – Smiselno se uporabljajo določbe drugega dela člena 174(1) in (2).“

„Člen 176

Poplačilo navadnih upnikov

Navadni upniki se poplačajo sorazmerno s svojimi terjatvami, če stečajna masa ne zadostuje za poplačilo v celoti.“

„Člen 177

Poplačilo podrejenih upnikov

1 – Podrejene terjatve se poplačajo šele, ko so navadne terjatve v celoti poplačane, in sicer v vrstnem redu, v katerem so takšne terjatve navedene v členu 48, in sorazmerno z njihovimi zadevnimi zneski glede na terjatve, navedene v istem pododstavku, če stečajna masa ne zadostuje za poplačilo v celoti.

2 – Če obstaja dogovor o podrejenosti terjatev, lahko stranke terjatvi pripišejo drugačno prednost, kot izhaja iz določb člena 48.“

„Člen 178

Delna razdelitev

1 – Kadar koli so deponirani zneski, ki zagotavljajo razdelitev najmanj 5 % vrednosti prednostnih, navadnih ali podrejenih terjatev, upravitelj v postopku zaradi insolventnosti predloži načrt in shemo razdelitve, ki bi ju bilo po njegovem mnenju treba izvesti, da se združita z glavno zadevo, z mnenjem upniškega odbora, če tak odbor obstaja.

2 – Sodnik odloči o plačilih, ki se mu zdijo utemeljena.“

„Člen 179

Plačilo v primeru solidarno odgovornih dolžnikov

1 – Kadar je poleg insolventne stranke v istem položaju še drug solidarno odgovoren dolžnik, upnik ne prejme nobenega zneska, ne da bi predložil potrdilo o zneskih, prejetih v postopku v primeru insolventnosti v zvezi s preostalimi dolžniki; upravitelj v postopku v primeru insolventnosti prav tako sporoči plačilo v drugih postopkih.

2 – Solidarno odgovoren dolžnik, ki le delno poravnava dolg, ne more prejeti plačila v postopku v primeru insolventnosti sodolžnikov, ne da bi bil upnik v celoti poplačan.“

„Člen 180

Preventivni zaščitni ukrepi

1 – V primeru pritožbe zoper sodbo o preizkusu in razvrstitvi terjatev ali izpodbijanja s tožbo, ki še poteka, se za namen obravnavanja v razdelitvah, ki bodo izvedene, terjatve vložnikov ugovora ali terjatve, ki so predmet pritožbe, štejejo za pogojno preizkušene, in sicer v zadnjenavedenem primeru v najvišjem znesku, ki bi lahko izhajal iz seznanjenosti z njimi. Vendar morajo tako dodeljeni zneski ostati deponirani.

2 – Po pravnomočni odločbi o pritožbi ali tožbi se dovoli dvig deponiranih zneskov, kolikor je potreben, ali pa se znesek razdeli med upnike, odvisno od primera. Kadar se izvede delni dvig, se za razdelitev uporabi preostali znesek.

3 – Tisti, ki so na podlagi pritožbe ali ugovora preprečili dvig kakršnega koli zneska in s tako pritožbo ali ugovorom ne uspejo, tako oškodovanim upnikom povrnejo škodo s plačilom zamudnih obresti po zakonsko določeni obrestni meri za zamujeni znesek od datuma razdelitve, v katero je bil tak znesek vključen.

4 – Če je ugovor vložen po izvedbi razdelitve, se zadevnim upnikom v poznejših razdelitvah dodeli dodatni znesek, potreben za ponovno vzpostavitev enakosti z enakovrednimi upniki, brez poseganja v to, da ta znesek ostane deponiran, če še ni bila izdana pravnomočna odločba o tožbi.“

„Člen 181

Terjatve pod odložnim pogojem

1 – Terjatve pod odložnim pogojem se poplačajo po njihovi nominalni vrednosti v delnih razdelitvah. Vendar morajo zneski, ki so jim dodeljeni, ostati deponirani, dokler pogoj ni izpolnjen.

2 – Če pa pogoj ni izpolnjen, pri končni razdelitvi velja naslednje:

(a) ne upoštevajo se terjatve, ki so brez kakršne koli vrednosti zaradi očitne majhne verjetnosti, da bi bil pogoj izpolnjen, pri čemer se v takem primeru zneski, deponirani v skladu s prejšnjim odstavkom, razdelijo med druge upnike;

(b) če ne nastane položaj iz prejšnjega pododstavka, upravitelj v postopku zaradi insolventnosti deponira znesek, ki ustreza nominalni vrednosti terjatve, pri kreditni instituciji, da se izroči imetniku terjatve, ko je odložni pogoj izpolnjen, ali razdeli med druge upnike, ko postane gotovo, da takega pogoja ne bo mogoče izpolniti.“

„Člen 182

Končna razdelitev

1 – Po končani likvidaciji stečajne mase sodno tajništvo sodišča izvede porazdelitev in končno razdelitev, ko je bila zadeva poslana za izračun stroškov in samemu sodnemu tajništvu. Na končanje likvidacije ne vpliva dejavnost dolžnika, s katero ustvarja dohodke, ki bi se dodali v stečajno maso.

2 – Sredstva, ki ostanejo po likvidaciji in ne krijejo niti stroškov razdelitve, se dodelijo organu ministrstva za pravosodje, pristojnemu za finančno in premoženjsko upravljanje.

3 – Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti lahko med postopkom predloži predlog porazdelitve in končne razdelitve ter mu priloži ustrezna dokazila, take informacije pa oceni sodno tajništvo.“

„Člen 183

Plačila

- 1 – Vsa plačila se izvedejo, ne da bi bila potrebna zahteva, po možnosti z bančnim nakazilom na IBAN zadevnega prejemnika, nakazani znesek pa se vzame z računa, ki se uporablja v postopku v primeru insolventnosti.
- 2 – Če terjatve ni mogoče plačati v skladu s prejšnjim odstavkom, mora upravitelj v postopku zaradi insolventnosti uporabiti ček za plačilo z računa, ki se uporablja v postopku v primeru insolventnosti.
- 3 – Če se ček ne predloži v izplačilo v enem letu od datuma obvestila upniku, zadevna terjatev ugasne, znesek pa se vrne inštitutu za finančno upravljanje in infrastrukturo v pravosodnem sistemu (Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça).
- 4 – Uporaba katerega koli načina plačila iz odstavkov 1 in 2 upravitelja v postopku zaradi insolventnosti ne odvezuje izpolnjevanja zakonskih ali pogodbeno določenih zahtev za uporabo računa v postopku v primeru insolventnosti. Smiselno se uporablja člen 167(2).“

„Člen 184

Preostanek

- 1 – Če izkupiček iz likvidacije zadostuje za celotno poplačilo terjatev v postopku zaradi insolventnosti, upravitelj v postopku zaradi insolventnosti preostali znesek izroči dolžniku.
- 2 – Če dolжник ni fizična oseba, upravitelj v postopku zaradi insolventnosti udeleženi osebam izroči del preostalega zneska, ki bi jim pripadal, če bi bila likvidacija izvedena zunaj postopka v primeru insolventnosti, ali pa upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ravna tako, kot je sicer določeno z zakonom in drugimi predpisi.“

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti so določeni v členih 231 do 234 zakonika CIRE. Te določbe se nanašajo na: odobritev načrta insolventnosti, če njegova vsebina ne nasprotuje končanju; končanje insolventnosti; likvidacijo in končno razdelitev ter nezadostnost stečajne mase.

„Člen 231

Končanje na zahtevo dolžnika

- 1 – Zahteva dolžnika za končanje postopka z obrazložitvijo, da se je insolventnost končala, se sporoči upnikom, da lahko po želji v osmih dneh ugovarjajo končanju. Uporabljajo se določbe člena 41(3) in (4).
- 2 – Zahtevi dolžnika, ki ne temelji na končanju insolventnosti, se priložijo dokumenti, ki potrjujejo soglasje vseh upnikov, ki so prijaviili terjatve, kadar je vložena po izteku roka, odobrenega v ta namen, v nasprotnem primeru pa soglasje vseh znanih upnikov.
- 3 – Pred odločitvijo o zahtevi sodnik v obeh primerih zasliši upravitelja v postopku zaradi insolventnosti in upniški odbor, če tak odbor obstaja.“

„Člen 232

Končanje zaradi nezadostne stečajne mase

- 1 – Ob ugotovitvi, da stečajna masa ne zadostuje za kritje stroškov postopka in preostalih dolgov stečajne mase, upravitelj v postopku zaradi insolventnosti o tem obvesti sodnika, ki se lahko s tem seznaniti tudi po uradni dolžnosti.
- 2 – Po zaslišanju dolžnika, zbora upnikov in upnikov stečajne mase sodnik razglasi postopek v primeru insolventnosti za končan, razen če katera koli zainteresirana stranka po nalogu sodišča položi znesek, ki ga sodnik določi glede na to, kar se razumno šteje za potrebno za zagotovitev plačila stroškov postopka in preostalih dolgov stečajne mase.
- 3 – Ko je zadeva poslana za izračun stroškov in sodnemu tajništvu sodišča, navedeno sodno tajništvo po plačilu stroškov razdeli denarne zneske iz stečajne mase med upnike stečajne mase sorazmerno z njihovimi terjatvami.
- 4 – Ko je nezadostnost stečajne mase potrjena, lahko upravitelj v postopku zaradi insolventnosti takoj ustavi zadevno likvidacijo.
- 5 – Če se postopek v primeru insolventnosti konča zaradi nezadostne stečajne mase, se v primerih, v katerih se je začel postopek za preučitev krivde za insolventnost in se ta še ni končal, navedeni postopek nadaljuje v omejeni obliki.
- 6 – Določbe prejšnjih odstavkov se ne uporabljajo, če ima dolжник pravico do odloga plačila stroškov v skladu s členom 248(1), in sicer v obdobju veljavnosti navedene pravice.
- 7 – Za stečajno maso se predpostavlja, da ni zadostna, če je vrednost premoženja nižja od 5 000 EUR.“

„Člen 233

Učinki končanja

- 1 – Ko je postopek končan in brez poseganja v določbe člena 217(5), kar zadeva posebne takojšnje učinke odločitve o odobritvi načrta insolventnosti:
  - (a) vsi učinki, ki izhajajo iz razglasitve insolventnosti, prenehajo in dolжник znova pridobi pravico do razpolaganja s svojim premoženjem in svobodnega upravljanja svoje dejavnosti, ne da bi to posegalo v učinke opredelitve insolventnosti kot krivdne in določbe naslednjega člena;
  - (b) naloge upniškega odbora in upravitelja v postopku zaradi insolventnosti prenehajo, razen nalog, ki se nanašajo na predložitev računov, in če je ustrezno, nalog, ki izhajajo iz načrta insolventnosti;
  - (c) upniki v postopku zaradi insolventnosti lahko uveljavljajo svoje pravice zoper dolžnika brez kakršnih koli omejitev, razen tistih, določenih v kakršnem koli načrtu insolventnosti in načrtu plačil ter členu 242(1), pri čemer so za ta namen izvršilni naslov sodba, s katero je odobren načrt plačil, in sodba, s katero so preizkušene terjatve, ali odločba, izdana v poznejši tožbi za preizkus terjatev, skupaj s sodbo o odobritvi načrta insolventnosti, če je ustrezno;
  - (d) upniki stečajne mase lahko pri dolžniku uveljavljajo svoje pravice, ki niso bile izpolnjene.
- 2 – Posledice končanja postopka v primeru insolventnosti pred končno razdelitvijo so:
  - (a) neveljavnost razveljavitve dejanj v korist stečajne mase, razen če so z načrtom insolventnosti upravitelju v postopku zaradi insolventnosti podeljena pooblastila za obrambo v tožbah, namenjenih izpodbijanju take razveljavitve, ter v primerih, v katerih take razveljavitve ni več mogoče izpodbijati zaradi izteka roka iz člena 125 ali v katerih je bilo zadevno izpodbijanje zavrnjeno s pravnomočno odločbo;
  - (b) ustavitve tekočih postopkov v zvezi s preizkusom terjatev ter vrnitvijo in ločitvijo že unovčenega premoženja, razen če je že bila izdana sodba o preizkusu in razvrstitvi terjatev, kot je določeno v členu 140, ali če končanje izhaja iz odobritve načrta insolventnosti, pri čemer se v takem primeru pritožbe, vložene zoper tako sodbo, nadaljujejo, dokler ni sprejeta končna odločitev, nadaljujejo pa se tudi tožbe, če tako želijo njihovi vložniki ali dolжник, in sicer v obdobju 30 dni;
  - (c) ustavitve postopkov, ki potekajo zoper osebe, pravno odgovorne za dolgove insolventne stranke, in jih je predlagal upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, razen če so z načrtom insolventnosti zadevnemu upravitelju podeljene pristojnosti za nadaljevanje takih zadev.
- 3 – Stroški tožb za izpodbijanje razveljavitve dejanj v korist stečajne mase, ki jim je ugodeno v skladu z določbami odstavka 2(a), se krijejo iz stečajne mase, če se zadeva konča zaradi nezadostnosti navedene mase.
- 4 – Razen postopka za preizkus terjatev se vse tožbe, ki so odvisne od postopka v primeru insolventnosti in ki se ne ustavijo v skladu z odstavkom 2(b) ali ki jih upravitelj v postopku zaradi insolventnosti ne sme nadaljevati v skladu z načrtom insolventnosti, ločijo od zadeve in predložijo pristojnemu sodišču. Dolжник ima nato izključno procesno upravičenje za zadevo, in to ne glede na opredelitev ali soglasje nasprotne stranke.
- 5 – V desetih dneh po končanju upravitelj v postopku zaradi insolventnosti sodišču za arhiviranje predloži vso dokumentacijo, ki jo ima v zvezi s postopkom, ter vso računovodsko dokumentacijo dolžnika, ki mu je ni treba vrniti.

6 – Kadar se postopek v primeru insolventnosti konča, ne da bi se v skladu s členom 36(1)(i) začel postopek za preučitev krivdne insolventnosti, mora sodnik v skladu s členom 230 v odločbi izrecno navesti naključno naravo insolventnosti.

7 – S končanjem postopka v primeru insolventnosti v skladu s členom 230(1)(e), kadar obstajajo premoženje ali pravice, ki jih je treba unovčiti oziroma uveljaviti, je določen zgolj začetek obdobja dodeljevanja razpoložljivega dohodka.“

„Člen 234

Učinki na gospodarske družbe

1 – Če končanje postopka temelji na odobritvi načrta insolventnosti, ki določa nadaljevanje gospodarske družbe, za tako vrnitev k dejavnosti ni potrebna odločitev partnerjev.

2 – Partnerji se lahko odločijo za ponovni začetek dejavnosti, če končanje temelji na členu 230(1)(c).

3 – Ko je izvedena končna razdelitev in je končanje postopka vpisano v register, se družba šteje za ukinjeno.

4 – V primeru končanja zaradi nezadostnosti stečajne mase likvidacija družbe poteka na podlagi pravne ureditve za upravne postopke za prenehanje in likvidacijo gospodarskih subjektov. Sodnik mora pristojni registarski urad obvestiti o končanju in premoženju zadevne družbe.“

Učinki na fizične osebe

Če je dolžnik fizična oseba, se mu lahko na njegovo zahtevo odobri odpust terjatev v postopku zaradi insolventnosti, ki niso v celoti poplačane v postopku v primeru insolventnosti ali v petih letih po končanju, kot je določeno v členih 235 do 248 zakonika CIRE.

Če je odpust obveznosti fizične osebe odobren, to pomeni, da se mora pet let po končanju postopka v primeru insolventnosti (obdobje dodeljevanja) razpoložljivi dohodek, ki ga zasluži dolžnik, dodeljevati skrbniku, ki ga določi sodišče. Ob koncu vsakega leta v obdobju dodeljevanja skrbnik uporabi prejete zneske: (a) za plačilo neporavnanih stroškov postopka v primeru insolventnosti; (b) za plačilo organu ministrstva za pravosodje, pristojnemu za finančno in premoženjsko upravljanje, za nagrade in stroške upravitelja v postopku zaradi insolventnosti in skrbnika, kot nastanejo navedenemu organu; (c) za plačilo lastnih nagrad in stroškov; (d) za razdelitev preostanka upnikom v postopku zaradi insolventnosti v skladu z določbami o izplačilu upnikom v postopku v primeru insolventnosti.

Po koncu obdobja dodeljevanja lahko sodišče dolžniku odobri odpust, pri čemer v takem primeru vse terjatve v postopku zaradi insolventnosti, ki ostanejo na datum odobritve odpusta, ugasnejo, vključno s terjatvami, ki niso bile prijavljene ali preizkušene. Vendar odpust ne vključuje: (a) preživinskih terjatev; (b) odškodnine za nezakonita dejanja dolžnika, ki se je uveljavljala kot taka; (c) terjatev iz naslova glob in drugih denarnih sankcij za kazniva dejanja ali upravne prekrške; (d) davčnih terjatev.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti so bile obravnavane v odgovoru na prejšnje vprašanje. Načeloma lahko upniki po končanju postopka v primeru insolventnosti svoje pravice zoper dolžnika uveljavljajo brez kakršnih koli omejitev, razen tistih, ki jih vsebujejo morebitni načrt insolventnosti in načrt plačil ter člen 242(1) zakonika CIRE.

Za uveljavljanje pravic so izvršilni naslov sodba, s katero je odobren načrt plačil, in sodba o preizkusu terjatve, ali če je ustrezno, odločba, izdana v poznejši tožbi za preizkus terjatev, skupaj s sodbo o odobritvi načrta insolventnosti.

V členu 242(1) zakonika CIRE je določeno, da v primeru odpusta obveznosti fizične osebe v obdobju dodeljevanja niso dovoljene izvršbe na premoženju dolžnika, namenjene poplačilu terjatev v postopku zaradi insolventnosti.

Postopek v primeru insolventnosti se šteje za končan v trenutku, določenem v členu 230 zakonika CIRE. Čas končanja je odvisen od okoliščin, ki ga določajo, in sicer:

„Člen 230

Kdaj se postopek konča

1 – Če se postopek nadaljuje po razglasitvi insolventnosti, lahko sodnik odloči, da se postopek konča:

(a) po končni razdelitvi brez poseganja v določbe člena 239(6);

(b) po pravomočnosti odločbe o odobritvi načrta insolventnosti, če navedeni načrt ne nasprotuje končanju;

(c) na zahtevo dolžnika, ko dolžnik ni več insolventen ali če s tem soglašajo vsi upniki;

(d) kadar upravitelj v postopku zaradi insolventnosti potrdi, da stečajna masa ne zadostuje za kritje stroškov postopka in drugih dolgov;

(e) če končanje še ni bilo razglašeno, v prvotnem sklepu o odpustu obveznosti, kot je navedeno v členu 237(b).

2 – Odločitev o končanju postopka se sporoči upnikom ter objavi in vpiše v register, kot je določeno v členih 37 in 38, pri čemer se navedejo ustrezni razlogi.“

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški in izdatki postopka v primeru insolventnosti se štejejo za dolgove stečajne mase v skladu z zgoraj navedenim členom 51 zakonika CIRE.

Pred poplačilom terjatev v postopku zaradi insolventnosti upravitelj v postopku zaradi insolventnosti od stečajne mase odšteje premoženje ali pravice, potrebne za plačilo stroškov in izdatkov postopka, vključno s stroški in izdatki, ki jih je mogoče predvideti do končanja postopka. Stroški in izdatki postopka se plačajo v skladu z zgoraj navedenim členom 172 zakonika CIRE.

V primeru odpusta obveznosti fizične osebe skrbnik zneske, prejete ob koncu vsakega leta med obdobjem dodeljevanja, najprej uporabi za plačilo stroškov in izdatkov postopka v skladu s členom 241 zakonika CIRE.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Členi 120 do 127 zakonika CIRE določajo možnost razveljavitve dejanj, ki škodijo skupnim interesom upnikov, če so izpolnjene okoliščine iz teh členov.

„Člen 120

Splošna načela

1 – Dejanja, ki škodijo stečajni masi in so bila izvedena v dveh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, se lahko razveljavijo v korist stečajne mase.

2 – Za dejanja, ki škodijo stečajni masi, se štejejo dejanja, s katerimi se zmanjša, onemogoči, oteži, ogrozi ali odloži plačilo upnikom v postopku zaradi insolventnosti.

3 – Za dejanja, ki škodijo stečajni masi, se štejejo vsa dejanja iz naslednjega člena, tudi če so storjena ali opuščena zunaj rokov, določenih v njem, razen če se lahko predložijo nasprotni dokazi.

4 – Razen v primerih iz naslednjega člena se za razveljavitev predpostavlja slaba vera tretje osebe, ki se domneva v zvezi z dejanji, ki so bila izvedena ali opuščena v dveh letih pred začetkom postopka v primeru insolventnosti in v katerih je sodelovala oseba v posebnem razmerju z insolventno stranko ali od katerih je imela oseba v posebnem razmerju z insolventno stranko korist, tudi če na navedeni datum zadevno posebno razmerje ni obstajalo.

5 – Slaba vera pomeni seznanjenost s katero koli od naslednjih okoliščin ob času dejanja:

(a) da je dolžnik v insolventnem položaju;

(b) da je dejanje škodljivo in da je dolžnik v položaju skorajšnje insolventnosti;

(c) da se je začel postopek v primeru insolventnosti.

6 – Pravni posli, sklenjeni v okviru posebnega postopka oživitve ali posebnega postopka za dogovor o plačilu, ki ju ureja ta zakon, ukrepov za sanacijo ali reorganizacijo ali v povezavi s sprejetjem ukrepov za reševanje iz oddelka VIII splošnih pravil o kreditnih institucijah in finančnih družbah, odobrenih z uredbo z zakonsko močjo št. 298/92 z dne 31. decembra 1992, se ne morejo razveljaviti na podlagi pravil iz tega poglavja. Enako velja za posle, izvedene v okviru zunajodsodne ureditve za reorganizacijo podjetij ali drugega enakovrednega postopka, določenega v posebni zakonodaji, katerega namen je dolžniku zagotoviti zadostna sredstva za financiranje, da se omogoči sanacija.“

„Člen 121

Brezpogojna razveljavitev

1 – Brez kakršnih koli drugih zahtev se lahko v korist stečajne mase razveljavijo naslednja dejanja:

- (a) delitev, izvedena manj kot eno leto pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti, pri kateri je delež insolventne stranke v bistvu zajemal premoženje, ki ga je zlahka prikriti, pri čemer je večina nepremičnin in imenskih vrednostnih papirjev pripadala sozainteresiranim strankam;
- (b) dejanja, ki jih dolжник brezplačno izvedel v dveh letih pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti, vključno z odpovedjo dedovanju ali zapuščini, razen donacij v običajnem poteku dogodkov;
- (c) dolžnikova vzpostavitev stvarnega zavarovanja v zvezi s predhodno obstoječimi obveznostmi ali drugimi obveznostmi, ki jih nadomestijo, v šestih mesecih pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti;
- (d) jamstvo, poroštvo, garancije ali pooblastila v zvezi s terjatvami, ki jih je insolventna stranka podpisala v obdobju iz prejšnjega pododstavka in ki niso v skladu s poslovnimi dejavnostmi s pravim interesom za insolventno stranko;
- (e) dolžnikova vzpostavitev stvarnega zavarovanja istočasno z nastankom zavarovanih obveznosti v 60 dneh pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti;
- (f) plačila ali druga dejanja za ugasnitev obveznosti, katerih datum zapadlosti je bil po datumu začetka postopka v primeru insolventnosti, v šestih mesecih pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti ali po takem datumu, vendar pred datumom zapadlosti;
- (g) plačilo ali druga oblika ugasnitve obveznosti v šestih mesecih pred datumom začetka postopka v primeru insolventnosti pod pogoji, ki niso običajni v pravnih poslih in ki jih upnik ne sme zahtevati;
- (h) dejanja proti plačilu, ki jih je insolventna stranka opravila v letu pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, če obveznosti, ki jih je prevzela, očitno presegajo obveznosti nasprotne stranke;
- (i) povračilo delničarskih posojil, kadar je to izvedeno v istem obdobju, kot je navedeno v prejšnjem pododstavku.

2 – Nad določbami prejšnjega odstavka prevladajo pravna pravila, s katerimi se izjemoma vedno zahtevajo slaba vera ali druge zahteve.“

„Člen 122

Plačilni sistemi

Dejanj, zajetih s plačilnim sistemom, opredeljenim v členu 2(a) Direktive 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 1998, ali podobnih dejanj ni mogoče razveljaviti.“

„Člen 123

Oblika razveljavitve in zastaranje pravic

1 – Razveljavitev lahko opravi upravitelj v postopku zaradi insolventnosti s priporočeno pošto s potrdilom o prejemu v šestih mesecih po seznanitvi z dejanjem, vendar najpozneje dve leti od datuma razglasitve insolventnosti.

2 – Dokler pa posel ni sklenjen, se razveljavitev izjemoma lahko razglasi, za kar ne velja noben rok.“

„Člen 124

Učinki v zvezi s prevzemniki

1 – Za učinke razveljavitve dejanja v zvezi s poznejšimi prevzemniki se predpostavlja njihova slaba vera, razen v primeru univerzalnih naslednikov ali če je bil nov prenos opravljen brezplačno.

2 – Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo za ustanovitev pravic na premoženju, prenesenem v korist tretje osebe.“

„Člen 125

Ugovor zoper razveljavitev

Pravica do ugovora zoper razveljavitev se izteče v treh mesecih, pri čemer se pravica uveljavlja z vložitvijo ustrezne tožbe zoper stečajno maso in je odvisna.“

„Člen 126

Učinki razveljavitve

1 – Razveljavitev učinkuje retroaktivno, tako da je treba ponovno vzpostaviti položaj, ki bi obstajal, če dejanje ne bi bilo izvedeno oziroma opuščeno.

2 – Tožba, ki jo vloži upravitelj v postopku zaradi insolventnosti za namen iz prejšnjega odstavka, je odvisna od postopka v primeru insolventnosti.

3 – Tretjim osebam, ki ne predložijo premoženja ali dragocenosti, ki jih je treba vrniti v stečajno maso v roku, določenem v sodbi, se naložijo kazni, določene v procesnem pravu za depozitarja zastavljenega premoženja, ki ga ne izroči pravočasno.

4 – Predmet, ki ga je zagotovila tretja oseba, se vrne samo, če ga je mogoče opredeliti in ločiti od predmetov, ki pripadajo preostali stečajni masi.

5 – Če ne nastopi okoliščina iz prejšnjega odstavka, obveznost vračila ustrezne vrednosti predstavlja dolg stečajne mase, sorazmeren z zadevno obogatitvijo na datum razglasitve insolventnosti, in dolg v postopku zaradi insolventnosti v zvezi s kakršnim koli mogočim preostalim zneskom.

6 – Obveznost brezplačnega vračila v breme kupca obstaja samo sorazmerno z obsegom njegove lastne obogatitve, razen v primeru dejanske ali domnevne slabe vere.“

„Člen 127

Paulijanska tožba

1 – Upniki v postopku zaradi insolventnosti ne smejo vložiti novih paulijanskih tožb zoper dejanja, ki jih je izvedel dolжник in katerih razveljavitev je razglasil upravitelj v postopku zaradi insolventnosti.

2 – Paulijanske tožbe, ki na datum razglasitve insolventnosti še niso končane ali ki so vložene pozneje, se ne združijo s postopkom v primeru insolventnosti in se v primeru razveljavitve dejanja s strani upravitelja v postopku zaradi insolventnosti nadaljujejo samo, če je taka razveljavitev nato razglašena za neveljavno s pravnomočno odločbo, ki bo zavezujoča v zvezi z navedenimi tožbami glede vprašanj, ki jih je ocenil upravitelj v postopku zaradi insolventnosti, če to ni v nasprotju s predhodno razsojeno zadevo.

3 – Če je paulijanski tožbi ugodeno, se za namene člena 616 zakonika o civilnem postopku oceni interes upnika, ki je vložil navedeno tožbo, pri čemer se ne upoštevajo spremembe v zvezi z zadevno terjatvijo, uvedene z morebitnim načrtom insolventnosti ali načrtom plačil.“

Opozorilo: Vsebinska tega informativnega lista ni zavezujoča za kontaktno točko ali sodišča ter ne izključuje obveznosti upoštevanja veljavne zakonodaje in njenih morebitnih sprememb. Pri zgoraj navedenih določbah zakonika CIRE je upoštevana različica uredbe z zakonsko močjo št. 53/2004 z dne

18. marca 2004 do vključno revizije, sprejete z uredbo z zakonsko močjo št. 84/2019 z dne 28. junija 2019.

Zadnja posodobitev: 28/06/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [\[ro\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [\[en\]](#).

Insolventnost/stečaj - Romunija

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopki, določeni v zakonu št. 85/2014 o postopku preprečevanja insolventnosti in postopku v primeru insolventnosti (*Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*), se uporabljajo za podjetnike (*profesioniști*), kot so opredeljeni v členu 3(2) civilnega zakonika, razen za tiste, ki opravljajo svobodni poklic, in tiste, katerih insolventnost urejajo posebna pravila (člen 3 zakona št. 85/2014 o postopku preprečevanja insolventnosti in postopku v primeru insolventnosti).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Če se postopek začne na zahtevo dolžnika, mora obstajati stanje insolventnosti, v katerem razpoložljiva finančna sredstva ne zadostujejo za poplačilo dolgov, ki so določeni, likvidni in zapadli ter lahko znašajo manj kot 40 000 RON; če se postopek začne na zahtevo upnika, mora obstajati stanje insolventnosti, v katerem razpoložljiva sredstva ne zadostujejo za poplačilo terjatve, ki je določena, likvidna in zapadla ter mora znašati več kot 40 000 RON (neplačilo dolga po poteku 60 dni od datuma zapadlosti).

Postopek v primeru insolventnosti se uporablja tudi za samostojne uprave (člen 3(2) zakona št. 85/2014).

Postopek v primeru insolventnosti se ne uporablja za izobraževalne ustanove na preduniverzitetni in univerzitetni ravni ter organe, navedene v členu 7 vladne odredbe št. 57/2002 o znanstvenih raziskavah in tehnološkem razvoju, odobrene s spremembami zakona št. 324/2003, kakor je bil spremenjen in dopoljen (člen 2(3) zakona št. 85/2014).

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolжник pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v insolventnosti?

Dolžnikovo premoženje je sestavljeno iz vseh sredstev in lastninskih pravic, vključno s tistimi, ki se pridobijo v postopku v primeru insolventnosti in so lahko v skladu z zakonikom o civilnem postopku predmet prisilne izterjave (*executare silită*) (člen 5(5) zakona št. 85/2014).

4 Kakšna pooblastila imata dolжник in stečajni upravitelj?

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se imenujeta posebni upravitelj (*administrator special*) in stečajni upravitelj (*practician în insolvență*); odvisno od vrste postopka je stečajni upravitelj bodisi upravitelj, ki ga imenuje sodišče (*administrator judiciar*), v reorganizaciji pod nadzorom sodišča, bodisi likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče (*lichidator judiciar*), v postopku prenehanja (*faliment*).

Posebno upravljanje

Posebni upravitelj (*administrator special*) je fizična ali pravna oseba, ki jo imenuje skupščina delničarjev, partnerjev ali članov dolžnika, pooblaščen za zastopanje njihovih interesov v postopku, če pa se dolžniku dovoli, da ureja svoje zadeve, je pooblaščen tudi za izvajanje potrebnih upravnih dejanj v imenu dolžnika in za njegov račun (člen 5(4) zakona št. 85/2014).

Posebni upravitelj ima naslednje naloge:

- kot dolžnikov predstavnik sodeluje pri obravnavi ukrepov, navedenih v členih 117–122, ali ukrepov, ki so posledica neskladnosti s členom 84;
- vloži ugovore po postopku, ki ga ureja zakon;
- predlaga načrt reorganizacije;
- po potrditvi načrta in če dolžniku ni bila odvzeta pravica do urejanja zadev, ureja dolžnikove zadeve pod nadzorom upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče;
- po začetku postopka prenehanja sodeluje pri pripravi popisa in podpiše evidenco, prejme končno poročilo in računovodske izkaze ter se udeležuje sestankov, ki se skličejo za rešitev ugovorov in odobritev poročila;
- prejme obvestilo o zaključku postopka.

Če se dolžniku odvzame pravica do urejanja zadev, ga zastopa upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče in ki vodi tudi dolžnikovo poslovanje; v tem primeru je naloga posebnega upravitelja omejena na zastopanje interesov delničarjev, partnerjev ali članov (člen 56 zakona št. 85/2014).

Upravitelj, ki ga imenuje sodišče (*administrator judiciar*)

Upravitelj, ki ga imenuje sodišče, je lahko fizična ali pravna oseba (vključno s predstavnikom pravne osebe) in mora biti po zakonu stečajni upravitelj. Glavne naloge upravitelja, ki ga imenuje sodišče, so naslednje:

- pregleduje ekonomski položaj dolžnika in predložene dokumente, pripravi poročilo in v njem predlaga začetek poenostavljenega postopka ali nadaljevanje obdobja spremljanja v okviru rednega postopka, navedeno poročilo pa predloži pooblaščenemu sodniku (*judecător-sindic*) v odobritev, in sicer v roku, ki ga določi sodnik in ne sme biti daljši od 20 dni od imenovanja upravitelja;
- pregleduje dolžnikovo poslovanje in pripravi temeljito poročilo, v katerem navede vzroke in okoliščine, ki so povzročili stanje insolventnosti, ter morebitne predhodne dokaze ali znake v zvezi z osebami, ki so morda odgovorne za to stanje, in prisotnostjo razlogov za njihovo odgovornost, preuči dejansko možnost za reorganizacijo dolžnikovega poslovanja ali pojasni razloge, zakaj reorganizacija ne bi bila mogoča, poročilo pa vnese v sodni spis v roku, ki ga določi pooblaščen sodnik in ne sme biti daljši od 40 dni od imenovanja upravitelja;
- če dolжник ni izpolnil obveznosti, da v zakonsko določenih rokih predloži računovodske evidence, jih pripravi upravitelj, če pa jih je dolжник predložil, jih preveri, popravi in dopolni;
- glede na vsebino poročila iz točke (a) pripravi načrt za reorganizacijo poslovanja dolžnika;
- nadzoruje dolžnikovo upravljanje premoženja;
- v celoti ali delno vodi dolžnikovo poslovanje, v zadnjem primeru pa upošteva izrecne specifikacije pooblaščenega sodnika glede nalog upravitelja in pogojev za izvajanje plačil iz dolžnikovega premoženja;
- skliče sestanke upnikov ali delničarjev, partnerjev ali članov dolžnika, ki je pravna oseba, jim predseduje in zagotavlja tajniške storitve;
- vloži tožbe za razveljavitev goljufivih dejanj ali transakcij dolžnika, ki se izvedejo v škodo pravic upnikov, ter nekaterih prenosov sredstev, poslovnih transakcij, ki jih je izvedel dolжник, in jamstev, ki jih je prevzel dolжник, če bi lahko ti prenosi, transakcije in jamstva škodili pravicam upnikov;
- če ugotovi, da dolжник nima premoženja ali da je njegovo premoženje nezadostno za pokritje pravnih stroškov, o tem takoj obvesti pooblaščenega sodnika;
- prekine nekatere pogodbe, ki jih je sklenil dolжник;
- preveri terjatve in po potrebi vloži ugovore zoper njih, obvesti upnike, če njihove terjatve niso bile sprejete ali so bile sprejete le delno, ter pripravi sezname terjatev;

- (l) izterja terjatve, si prizadeva za izterjavo terjatev v zvezi s premoženjem dolžnika ali denarnimi zneski, ki jih je dolžnik prenesel pred začetkom postopka, ter vložiti in vodi tožbe za izterjavo terjatev dolžnika, v ta namen pa lahko najame odvetnike;
- (m) sklepa kompromise, odpiše dolgove, razreši garante in opusti zavarovanje s premoženjem, pri čemer je potrebna potrditev pooblaščenega sodnika;
- (n) pooblaščenega sodnika obvesti o vseh vprašanih, ki zahtevajo njegovo odločitev;
- (o) pripravi popis dolžnikovega premoženja;
- (p) naroči vrednotenje dolžnikovega premoženja, ki ga je treba zaključiti do roka, določenega za predložitev končnega seznama terjatev;
- (q) v dveh dneh po vnosu poročila o vrednotenju v sodni spis pošlje obvestilo v zvezi s tem vnosom za objavo v biltnu postopkov v primeru insolventnosti (BPI).

Pooblaščen sodnik lahko z odločbo (*incheiere*) upravitelju, ki ga je imenovalo sodišče, poleg nalog, navedenih v odstavku 1, naloži katere koli druge naloge, razen tistih, ki so po zakonu v izključni pristojnosti sodnika.

Upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, predloži mesečno poročilo, v katerem opiše, kako je opravljal svoje naloge, vključno s tistimi, ki se nanašajo na spremljanje dejanj, opravljenih na podlagi predhodne odobritve, utemelji izdatke, nastale pri upravljanju postopka, in morebitne druge stroške, plačane iz dolžnikovega premoženja, ter opiše napredek pri pripravi popisa, če je ustrezno. Poročilo vključuje informacije o izpolnjevanju davčnih obveznosti, pridobitvi ali obnovitvi odobritve za opravljanje dejavnosti, dokumentih, ki so jih pripravili nadzorni organi, ter nagradi upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče, v katerem je določen način izračuna te nagrade (člen 59(1) zakona št. 85/2014).

Upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, lahko za opravljanje svojih nalog uporablja storitve strokovnjakov, kot so odvetniki, računovodje, cenilci ali drugi strokovnjaki. V skladu s prvim odstavkom ne sme biti imenovana oseba, ki jo zavezuje pogodba, iz katere bi lahko izhajalo navzkrižje interesov; v tem primeru se morajo te same izločiti ali pa se lahko njihovem imenovanju ugovarja pod pogoji, določenimi v členih 43 in 44 ponovno objavljenega zakona št. 134/2010 o zakoniku o civilnem postopku, kakor je bil spremenjen in dopolnjen (člen 61(2)). Upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, in kateri koli upnik lahko vložita ugovore zoper poročila o vrednotenju, pripravljena v zadevi.

Likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče (*liquidator judicial*)

Če pooblaščen sodnik izda sklep o prenehanju, za njegovo izvršitev imenuje likvidacijskega upravitelja. Naloge upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče, prenehajo na dan, na katerega pooblaščen sodnik določi naloge likvidacijskega upravitelja. Glavne naloge likvidacijskega upravitelja, ki ga imenuje sodišče, so naslednje:

- (a) pregleduje poslovanje dolžnika, v zvezi s katerim je bil začet poenostavljeni postopek, glede na dejansko stanje ter pripravi temeljito poročilo o vzrokih in okoliščinah, ki so povzročili insolventnost, pri čemer navede osebe, ki bi lahko bile odgovorne za stanje insolventnosti, in prisotnost razlogov za njihovo odgovornost;
- (b) vodi poslovanje dolžnika;
- (c) vložiti tožbe za razveljavitev goljufivih dejanj in transakcij dolžnika, ki se izvedejo v škodo pravic upnikov, ter nekaterih prenosov sredstev, poslovnih transakcij dolžnika in razlogov za dajanje prednosti, ki jih je določil dolžnik, če bi lahko ti prenosi, transakcije in razlogi škodili pravicam upnikov;
- (d) uporablja pečate, pripravi popis premoženja in sprejme ustrezne ukrepe za njegovo ohranitev;
- (e) prekine nekatere pogodbe, ki jih je sklenil dolžnik;
- (f) preveri terjatve in po potrebi vložiti ugovore zoper njih, obvesti upnike, če njihove terjatve niso bile sprejete ali so bile sprejete le delno, ter pripravi sezname terjatev;
- (g) si prizadeva za izterjavo terjatev v zvezi s premoženjem dolžnika, ki je rezultat prenosa sredstev ali denarnih zneskov s strani dolžnika pred začetkom postopka, izterja terjatve ter vložiti in vodi tožbe za izterjavo terjatev dolžnika, v ta namen pa lahko uporabi storitve odvetnikov;
- (h) prejema plačila v imenu dolžnika in jih vključi v njegovo premoženje;
- (i) proda premoženje dolžnika v skladu s to zakonodajo;
- (j) sklepa kompromise, odpiše dolgove, razreši garante in opusti zavarovanje s premoženjem, pri čemer je potrebna potrditev pooblaščenega sodnika;
- (k) pooblaščenega sodnika obvesti o vseh vprašanih, ki zahtevajo njegovo odločitev; (l) opravlja morebitne druge naloge, naložene z odločbo pooblaščenega sodnika.

Dolžnik v postopku za poravnavo z upniki (*concordat preventiv*) sodeluje prek svojih pravnih ali dogovorjenih zastopnikov.

Upravitelj poravnave z upniki (*administrator concordatar*) ima naslednje naloge:

- (a) pripravi seznam upnikov, vključno z upniki, katerih terjatve so bile izpodbijane ali so predmet nerešenega sodnega postopka, in seznam upnikov, ki so podpisali poravnavo; če ima upnik terjatev do dolžnikov, ki so v skladu s postopkom za poravnavo z upniki solidarno odgovorni, bo ta upnik vključen na seznam upnikov z nominalno vrednostjo terjatve, dokler ta ne bo v celoti poravnana;
- (b) skupaj z dolžnikom pripravi predlagano poravnavo in njene sestavne dele ali osnutek poravnave in sanacijski načrt;
- (c) ukrepa za sporazumno rešitev morebitnega spora med dolžnikom in upniki ali med upniki;
- (d) pri pooblaščenem sodniku vložiti vlogo za odobritev poravnave;
- (e) nadzoruje izpolnjevanje obveznosti, ki jih je v poravnavi prevzel dolžnik;
- (f) če dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti ali jih ne izpolnjuje ustrezno, o tem takoj obvesti skupščino upnikov, ki sodelujejo v poravnavi;
- (g) pripravi mesečna ali četrletna poročila o delu upravitelja poravnave in poslovanju dolžnika ter jih pošlje skupščini upnikov, ki sodelujejo v poravnavi; poročilo upravitelja poravnave bi moralo vsebovati tudi njegovo mnenje o prisotnosti ali odsotnosti razlogov za predčasno prekinitev poravnave;
- (h) skliče skupščino upnikov, ki sodelujejo v poravnavi;
- (i) pri sodišču vložiti vlogo za zaključek postopka za poravnavo z upniki;
- (j) opravlja vse druge naloge iz tega poglavja, ki so določene v poravnavi z upniki ali ki jih je naložil pooblaščen sodnik (člen 19 zakona št. 85/2014).

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Začetek postopka v primeru insolventnosti ne vpliva na pravico upnika, da uveljavlja pobotanje svoje terjatve s terjatvijo dolžnika do tega upnika, če so na dan začetka postopka izpolnjene zakonsko določene zahteve za pravni pobot. Pobot lahko evidentira tudi upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče. Pobot velja tudi za vzajemne terjatve, ki nastanejo po začetku postopka v primeru insolventnosti.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Obstoječe pogodbe po začetku postopka še naprej veljajo. Vse klavzule v pogodbi, ki predvidevajo prekinitev, odvzem ugodnosti naravnega izteka pogodbe ali možnost predčasnega plačila zaradi začetka postopka v primeru insolventnosti, so nične in neveljavne. Pravilo, da obstoječe pogodbe še naprej veljajo ter da so klavzule o prekinitvi ali predčasni izpolnitvi obveznosti nične in neveljavne, ne velja za kvalificirane finančne pogodbe ali dvostranske transakcije za pobot na podlagi kvalificirane finančne pogodbe ali dvostranske pogodbe o pobotu.

Upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, lahko za povečanje vrednosti dolžnikovega premoženja v okviru trimesečnega zastaralnega roka, ki začne teči ob začetku postopka, prekine vse pogodbe, najemne pogodbe, ki se še niso iztekle, in druge dolgoročne pogodbe, če jih zadevne stranke niso v celoti ali večinoma izpolnile. Kadar se pogodba tako prekine, lahko druga stranka vložiti zahtevek za odškodnino zoper dolžnika.

Če pogodbenik v prvih treh mesecih po začetku postopka vložil zahtevek, da upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, prekine pogodbo, mora upravitelj ali likvidacijski upravitelj odgovoriti v 30 dneh od prejema, če pa tega ne stori, se šteje, da je bila pogodba prekinjena, zato upravitelj ali likvidacijski upravitelj ne bo več mogel zahtevati izpolnitve.

Zakon ureja tudi status nekaterih posebnih pogodb, kot so pogodbe o komunalnih storitvah, najemne pogodbe ali okvirne pogodbe o pobotu.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Od datuma sporočila glede odločbe o odobritvi poravnave z upniki se posamezne tožbe, ki jih upniki podpisniki vložijo zoper dolžnike, in zastaralni roki za pravico upnikov, da zahtevajo izvršbo terjatev do dolžnika, samodejno začasno prekinijo.

Obresti, kazni in vsi drugi stroški, ki nastanejo v zvezi z upniki podpisniki, se ne odložijo, razen če upniki predložijo pisno soglasje o tem, ki se navede v osnutku poravnave z upniki.

Pooblaščen sodnik v odločbi, s katero odobri poravnavo z upniki, začasno prekine vse postopke prisilne izterjave.

Pooblaščen sodnik lahko na zahtevo upravitelja poravnave datum zapadlosti terjatev upnikov, ki niso podpisniki poravnave, odloži za največ 18 mesecev, če je dolžnik tem upnikom zagotovil jamstva. V tem obdobju odloga ne nastanejo nobene obresti, kazni ali drugi stroški v zvezi z zadevno terjatvijo. Pravilo glede odloga datuma zapadlosti terjatve ne velja za kvalificirane finančne pogodbe ali dvostranske transakcije za pobot na podlagi kvalificirane finančne pogodbe ali dvostranske pogodbe o pobotu.

Poravnava z upniki velja tudi za upnike javnega proračuna (*creditori bugetari*) v skladu s pravnimi določbami o državni pomoči v domači in evropski zakonodaji.

Med odobreno poravnavo z upniki ni mogoče začeti postopka v primeru insolventnosti proti dolžniku.

Vsak upnik, ki med postopkom pridobi izvršilni naslov zoper dolžnika, lahko zaprosi za vključitev v poravnavo ali svojo terjatev izterja na kakršen koli drug način, določen z zakonom.

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se samodejno začasno prekinijo vsi sodni in izvensodni postopki ter vsi ukrepi za prisilno izterjavo terjatev do premoženja dolžnika. Upniki lahko svoje pravice uveljavljajo le v okviru postopka v primeru insolventnosti, tako da vložijo vlogo za priznanje svojih terjatev. Z začetkom postopka se začasno prekinijo vsi zastaralni roki za vložitev tožb.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Po začetku postopka v primeru insolventnosti se samodejno začasno prekinijo vsi sodni in izvensodni postopki ter vsi ukrepi za prisilno izterjavo terjatev do premoženja dolžnika.

Začasna prekinitve ne velja za naslednje:

- (a) pritožbe, ki jih dolžnik vložil zoper tožbe, ki jih upnik ali upniki začnejo pred začetkom postopka, in civilne tožbe, povezane s kazenskim pregonom (*acțiunile civile din procesele penale*) zoper dolžnika;
  - (b) sodne postopke na podlagi tožbe, vložene zoper sodolžnike in/ali garante, ki so tretje osebe;
  - (c) izvensodne postopke, ki potekajo pred športnimi komisijami v športnih zvezah, ki delujejo na podlagi [zakona št. 69/2000](#) o telesni vzgoji in športu (*Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000*), kot je bil pozneje spremenjen in dopolnjen, v zvezi z enostranskim odstopom igralcev od posameznih pogodb o zaposlitvi ali civilnih pogodb in kaznimi na področju športa, ki se uporabljajo v takih primerih, ter kakršne koli druge spore v zvezi s pravico igralcev do udeležbe na tekmovanjih.
  - (d) sodne postopke za odločitev o obstoju in/ali znesku terjatev do dolžnika, nastalih po datumu začetka postopka. Za take terjatve se lahko v obdobju opazovanja in reorganizacije pripravi zahtevek za plačilo in pošlje v vročilnico. Upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, ta zahtevek analizira v 15 dneh od prejema v skladu s določbami člena 106(1), ki se ustrezno uporablja, ne da bi bile te terjatve vključene v seznam terjatev. Zoper ukrep upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče, je mogoče vložiti pritožbo.
- Omeniti je treba, da ta začasna prekinitve tožb velja samo za tožbe, ki vključujejo terjatve do premoženja dolžnika, in ne za tožbe v zvezi z nepremoženjskimi pravicami in obveznostmi, ki se nadaljujejo na sodišču, pri katerem je bila vložena vloga.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Skliče se sestanek z vsemi upniki insolventnega dolžnika.

Skupščino upnikov (*adunarea creditorilor*) skliče in ji predseduje upravnik ali likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče. Upravitelj ali likvidacijski upravitelj znane upnike skliče v primerih, izrecno določenih z zakonom, kadar je to potrebno.

Upniki so sklicani z obvestilom, ki se vsaj pet dni pred skupščino objavi v biltenu postopkov v primeru insolventnosti in mora vsebovati dnevni red skupščine. Upnike lahko na skupščini zastopajo zastopniki, ki imajo posebno in verodostojno pooblastilo, če pa je upnik državni proračun ali druga pravna oseba, morajo imeti zastopniki akt o prenosu pooblastila, ki ga je podpisal vodja enote. Upniki imajo tudi možnost glasovanja po pošti, če to ni izrecno prepovedano z zakonom.

Razen kjer zakon zahteva posebno večino, lahko skupščina upnikov veljavno odloča, če so na njej prisotni imetniki terjatev, ki predstavljajo vsaj 30 % skupne vrednosti terjatev, s pravico do glasovanja v zvezi s premoženjem dolžnika, sklepi skupščine pa se sprejmejo na podlagi izrecnih pozitivnih glasov večine prisotnih imetnikov terjatev s pravico do glasovanja glede na vrednost posamezne terjatve. Glas, za katerega veljajo pogoji, se šteje za negativnega. Za upnike, ki veljavne glasove oddajo po pošti, se prav tako šteje, da so prisotni.

Po sklicu prve skupščine lahko pooblaščen sodnik in nato upniki imenujejo odbor, ki ga glede na število upnikov sestavljajo trije ali pet upnikov, izbranih izmed tistih, ki imajo pravico do glasovanja, prednostne terjatve, proračunske terjatve in nezavarovane terjatve, pri čemer se upošteva vrstni red glede na vrednost. Upniški odbor (*comitetul creditorilor*) ima naslednje pristojnosti in naloge:

- (a) pregleduje dolžnikov položaj in izdaja priporočila za skupščino upnikov v zvezi z nadaljevanjem dolžnikovega poslovanja in predlaganimi načrti reorganizacije;
- (b) z upraviteljem ali likvidacijskim upraviteljem, za katerega upniki želijo, da ga imenuje sodišče, se pogaja o pogojih za imenovanje;
- (c) seznanjeni se s poročili, ki jih pripravi upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, ter jih preučijo in po potrebi vložijo ugovor zoper njih;
- (d) pripravi poročila, ki se predstavijo na skupščini upnikov, v zvezi z ukrepi, ki jih je sprejel upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, in učinki teh ukrepov ter predlaga druge ukrepe, ki jih utemelji;
- (e) zahteva, da se dolžniku odvzame pravica do vodenja poslov;
- (f) vložijo tožbe pred sodiščem za razveljavitev nekaterih goljufivih dejanj ali poslov dolžnika, ki škodujejo upnikom, če takih tožb ni vložil upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Ovisno od dolžnikovega posebnega položaja in od tega, ali je bila dolžniku odvzeta pravica do vodenja poslov, ima stečajni upravitelj naslednje naloge. Upravitelj, ki ga imenuje sodišče, nadzoruje dolžnikovo upravljanje premoženja. V celoti ali delno vodi dolžnikovo poslovanje. V slednjem primeru upošteva izrecne specifikacije pooblaščenega sodnika glede nalog upravitelja in pogojev za izvajanje plačil iz dolžnikovega premoženja. Izterja terjatve, sklepa kompromise, pripravi popis in prodaja premoženje v lasti dolžnika.

Dolžnik lahko svoje premoženje uporablja le, če je obdržal pravico do urejanja svojih zadev, in v mejah tekočega poslovanja; pri tem ga nadzoruje upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče.

Po začetku postopka prenehanja likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, upravlja poslovanje dolžnika, prekine pogodbe, izterja terjatve, proda premoženje, sklepa kompromise, prejema plačila na dolžnikov račun itd. Pri prenehanju lahko z dolžnikovim premoženjem razpolaga samo likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Vsi upniki, katerih terjatve so nastale pred začetkom postopka, razen zaposlenih, katerih terjatve je upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, evidencialna na podlagi računovodske evidence, morajo v roku, določenem v odredbi o začetku postopka, vložiti vlogo za priznanje svojih terjatev in priložiti potrebna dokazila. Za vse terjatve, vložene v sodnem tajništvu sodišča za priznanje in evidentiranje, se domneva, da so veljavne in točne, če jih dolžnik, upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, ali upniki ne izpodbijajo. Terjatve, vključene na seznam terjatev, se plačajo v okviru stečajnega postopka v vrstnem redu razdelitve, določenem z zakonom.

Terjatve, ki nastanejo po začetku postopka, v obdobju opazovanja ali v postopku prisilne poravnave, se poravnajo v skladu z dokumenti, ki jih utemeljujejo, in jih ni treba vključiti v stečajno maso. To pravilo velja tudi za terjatve, ki nastanejo po začetku postopka prenehanja.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Vsi upniki, katerih terjatve so nastale pred začetkom postopka, razen zaposlenih, katerih terjatve je upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, evidencialna na podlagi računovodske evidence, morajo v roku, določenem v odredbi o začetku postopka, vložiti vlogo za priznanje svojih terjatev. Vloga mora vsebovati upnikovo ime in domači naslov ali registrirani sedež, zapadli znesek, razloge za terjatev in podrobnosti o morebitnih razlogih za prednostno razvrstitev. Dokumente, ki utemeljujejo terjatev in vse razloge za prednostno razvrstitev, je treba vlogi priložiti najpozneje do poteka roka, določenega za vložitev vloge. Vloga za priznanje terjatve mora biti vložena, tudi če terjatev ni razvidna iz izvršilnega naslova. Terjatve, ki ob začetku postopka še niso zapadle ali so odvisne od pogojev, se sprejmejo za vključitev v stečajno maso.

Kadar vlogo za priznanje terjatve vložijo oškodovana stranka v civilni tožbi, povezani s kazenskim pregonom, se terjatev evidentira, vendar pa zanjo velja začasna odložitev do končne poravnave v tožbi v korist oškodovane stranke.

Terjatve, ki izpolnjujejo pogoje za prednostno obravnavo, se vključijo na končni seznam do tržne vrednosti jamstva, določene z vrednotenjem, ki ga odredi upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, izvede pa ga cenilec (*evaluator*).

Vse terjatve so predmet postopka preverjanja, razen terjatev, potrjenih z izvršljivimi sodbami in izvršljivimi arbitražnimi odločbami; poleg tega se postopek ne uporablja za javnoproračunske terjatve, ki izhajajo iz izvršilnega naslova, ki v rokih, določenih s posebnimi zakoni, ni bil izpodbijan.

Upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, pripravi predhodni seznam terjatev, ki ga lahko pred pooblaščenim sodnikom izpodbija katera koli zainteresirana stran, dolžnik ali upnik. Razen če so se z obvestilom o začetku postopka kršila pravila o sodnih pozivih in obvestilih o procesnih dejanjih, imetnik terjatve, nastale pred začetkom postopka, ki vloge za priznanje terjatve ne vložijo v predpisanem roku (rok je naveden v obvestilu in ni daljši od 45 dni od začetka postopka), izgubi pravico do vključitve na seznam upnikov in ne pridobi položaja upnika, upravičenega do udeležbe v postopku v zvezi z navedeno terjatvijo. Upnik po zaključku postopka ne bo imel pravice uveljavljati terjatev do dolžnika ali do katerih koli članov ali partnerjev pravnega subjekta dolžnika, ki imajo neomejeno odgovornost, razen če je dolžnik obsojen zaradi kriminalnega stečaja (*bancrută simplă*) ali stečaja, ki je posledica goljufije (*bancrută frauduloasă*), ali pa se šteje za odgovornega za goljufiva plačila ali nakazila. Upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče, potrdi izgubo pravice, upnika pa ne vključi na seznam upnikov.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Sredstva, pridobljena s prodajo sredstev in pravic iz dolžnikovega premoženja, ki so prednostno zavarovani v korist upnika, se razdelijo po naslednjem vrstnem redu:

pristojbine, kolkovine in vsi drugi izdatki, ki izhajajo iz prodaje zadevnega premoženja, vključno s stroški ohranjanja in upravljanja tega premoženja, stroški, jih ima upnik v postopku prisilne izterjave, terjatve dobaviteljev komunalnih storitev, ki nastanejo po začetku postopka, in plačila, dolgovana osebam, ki so na dan razdelitve zaposlene v skupnem interesu vseh upnikov, pri čemer se ta plačila krijejo sorazmerno glede na vrednost celotnega premoženja dolžnika;

terjatve prednostnih upnikov, ki nastanejo v postopku v primeru insolventnosti ter vključujejo glavnico, obresti in druge stroške, če je ustrezno;

terjatve prednostnih upnikov, ki vključujejo celotno glavnico, obresti ter kakršna koli zvišanja in kazni.

Če zneski, pridobljeni s prodajo tega premoženja, ne zadoščajo za popolno poplačilo zadevnih terjatev, imajo upniki nezavarovano terjatev ali javnoproračunske terjatev, odvisno od primera, in sicer za razliko, ki se bo skupaj z drugimi terjatvami razvrstila v ustrezno kategorijo. Če po plačilu zgoraj navedenih zneskov ostane presežek, ga likvidacijski upravitelj nakaže na račun dolžnikovega premoženja. Terjatve v postopku prenehanja se poplačajo v naslednjem vrstnem redu:

1. pristojbine, kolkovine in vsi drugi izdatki, ki izhajajo iz postopka iz istega naslova zakona, vključno s stroški ohranjanja in upravljanja dolžnikovega premoženja, stroški, potrebnimi za nadaljevanje poslovanja, in stroški plačila osebam, zaposlenim za namene postopka;
2. terjatve, ki izhajajo iz financiranja, dodeljenega med postopkom;
3. terjatve, ki izhajajo iz delovnih razmerij;
4. terjatve, ki izhajajo iz nadaljevanja poslovanja dolžnika po začetku postopka, terjatve sopogodbenikov in pridobiteljev, ki so tretje osebe in so sredstva pridobili v dobri veri, ali podpridobiteljev, ki v dolžnikovo premoženje vrnejo sredstva ali njihovo vrednost;
5. proračunske terjatve;
6. terjatve za zneske, ki jih dolžnik dolguje tretjim osebam na podlagi preživinskih obveznosti, preživnin za mladoletne otroke ali plačila rednih zneskov kot sredstev za preživljanje;
7. terjatve za zneske, ki jih pooblaščen sodnik določi za podporo dolžniku in njegovi družini, če je dolžnik fizična oseba;
8. terjatve, ki izhajajo iz bančnih posojil, s povezanimi stroški in obrestmi, terjatve, ki izhajajo iz dobave blaga, opravljanja storitev ali drugega dela, terjatve iz naslova najemnin ter terjatve v zvezi z zakupom, vključno z obveznicami;
9. druge nezavarovane terjatve;
10. podrejene terjatve v naslednjem prednostnem vrstnem redu:
  - (a) terjatve, ki izhajajo iz premoženja tretjih oseb, ki so od dolžnika v slabi veri pridobile blago, terjatve podpridobiteljev v slabi veri po sprejemu zahtevkov za razveljavitev in posojila, ki jih je dolžniku, ki je pravna oseba, dal partner ali delničar z vsaj 10 % delniškega kapitala ali glasovalnih pravic na skupščini ali ki jih je temu dolžniku dal član gospodarskega interesnega združenja (*grupu de interes economic*), če je ustrezno;
  - (b) terjatve, ki izhajajo iz neodplačnih dejanj.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Če se postopek za poravnavo z upniki uspešno zaključi v roku, določenem v pogodbi, pooblaščen sodnik sprejme odločbo, v kateri evidentira dosego ciljev poravnave. Spremembe terjatev, določene v poravnavi z upniki, nato postanejo dokončne (člen 36 zakona št. 85/2014).

Postopek za reorganizacijo z nadaljevanjem poslovanja ali postopek načrtovane likvidacije (*lichidare pe bază de plan*) se zaključi s sodbo, izdano na podlagi poročila, ki ga pripravi upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, in v katerem ta ugotovi, da so bile izpolnjene vse plačilne obveznosti, sprejete v potrjenem načrtu, ter da so bile poplačane vse zapadle terjatve. Če se postopek, začel zaradi reorganizacije, nato pretvori v postopek prenehanja, se bo zaključil v skladu s pravili o postopku prenehanja. Od datuma potrditve načrta za reorganizacijo pod nadzorom sodišča in v celotnem obdobju trajanja reorganizacije se dolžniku odpiše razlika med vrednostjo obveznosti, ki jih je imel pred potrditvijo načrta, in vrednostjo, navedeno v načrtu.

Likvidacijski postopek se zaključi, ko pooblaščen sodnik odobri končno poročilo, ko se razdelijo vsa finančna in druga sredstva iz dolžnikovega premoženja ter ko se neizterjana finančna sredstva deponirajo pri banki. Po zaključku postopka se odredi izbris dolžnika iz registrov, v katere je bil vpisan.

Ob zaključku postopka so pooblaščen sodnik, upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, ter vse osebe, ki so jim pomagale, odvezani vseh nalog ali obveznosti v zvezi s postopkom, dolžnikom in njegovim premoženjem, upniki, imetniki prednostnih pravic, delničarji ali partnerji.

Ob zaključku postopka prenehanja je dolžnik, ki je fizična oseba (in se ukvarja z gospodarskimi dejavnostmi), odvezan obveznosti, ki jih je imel pred prenehanjem, razen če je bil obsojen zaradi goljufivega stečaja ali goljufivih plačil ali prenosov; v tem primeru se obveznosti odveže le, kolikor so bile izpolnjene v okviru postopka.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Upniki po zaključku kakršnega koli postopka v primeru insolventnosti ne morejo uveljavljati terjatev do dolžnika, nastalih pred začetkom tega postopka.

Še vedno lahko uveljavljajo celotno vrednost terjatev do sodolžnikov in dolžnikovih garantov.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Vsi stroški, ki nastanejo zaradi zakonito uvedenega postopka, vključno s stroški, povezanimi z obvestili, povabili in posredovanjem procesnih pisanj s strani upravitelja ali likvidacijskega upravitelja, ki ga je imenovalo sodišče, se krijejo iz dolžnikovega premoženja (člen 39 zakona št. 85/2014). Če so dolžnikova finančna sredstva nezadostna, se zahteva uporaba izkupička od odprodaje sredstev dolžnika (*fondul de lichidare*).

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, lahko vložijo **tožbe za razveljavitev goljufivih dejanj in transakcij**, ki jih je dolžnik v dveh letih pred začetkom postopka izvedel v škodo pravic upnikov.

Naslednja dejanja ali transakcije, ki jih izvede dolžnik, se lahko razveljavijo, da se vrnejo prenesena sredstva ali povrne vrednost drugih zagotovljenih koristi:

- (a) prenosi brez nadomestil, opravljeni v dveh letih pred začetkom postopka; sponzorstva za humanitarne namene so izzeta;
- (b) transakcije, pri katerih je tisto, kar da dolžnik, očitno večje od tistega, kar prejme, in ki so bile opravljene v šestih mesecih pred začetkom postopka;
- (c) dejanja, ki so bila storjena v dveh letih pred začetkom postopka in s katerimi so vse strani nameravale preprečiti, da bi upniki terjali sredstva, ali katerih namen je bil drugače škodovati pravicam upnikov;
- (d) prenosi lastništva na upnika za poravnavo ali proti poravnavi predhodnega dolga, opravljeni v šestih mesecih pred začetkom postopka, če je znesek, ki bi ga lahko upnik pridobil v primeru prenehanja dolžnika, nižji od vrednosti prenosa lastništva;
- (e) uveljavitev prednostne pravice v zvezi z nezavarovano terjatvijo v šestih mesecih pred začetkom postopka;
- (f) vnaprejšnja poplačila dolgov, opravljena v šestih mesecih pred začetkom postopka, če bi bil datum zapadlosti po datumu začetka postopka;
- (g) prenosi ali prevzemi obveznosti, ki jih je dolžnik opravil v dveh letih pred začetkom postopka, da bi prikril ali odložil stanje insolventnosti ali storil goljufijo v škodo upnika.

Naslednja dejanja ali transakcije se lahko prav tako razveljavijo, koristi pa povrnejo, če so bila dejanja ali transakcije sklenjene z osebami, ki so v pravnem razmerju z dolžnikom, v dveh letih pred začetkom postopka:

- (a) dejanja ali transakcije, sklenjene s komanditistom (*asociat comanditat*) ali partnerjem, ki ima vsaj 20 % kapitala komanditne družbe ali glasovalnih pravic na skupščini partnerjev, če je dolžnik navedena komanditna družba (*societate în comandită*) ali kmetijska družba (*societate agricolă*), družba v obliki partnerstva (*societate în nume colectiv*) ali družba z omejeno odgovornostjo (*societate cu răspundere limitată*);
- (b) dejanja ali transakcije, sklenjene s članom ali direktorjem, če je dolžnik gospodarsko interesno združenje;
- (c) dejanja ali transakcije, sklenjene z delničarjem, ki ima vsaj 20 % delnic v dolžniku ali glasovalnih pravic na skupščini delničarjev, če je dolžnik delniška družba (*societate pe acțiuni*);
- (d) dejanja ali transakcije, sklenjene z direktorjem, vodstvenim uslužbencem ali članom nadzornih organov dolžnika, če je dolžnik zadruga, delniška družba ali kmetijska družba;
- (e) dejanja ali transakcije, sklenjene s katero koli fizično ali pravno osebo, ki ima nadzor nad dolžnikom ali njegovim poslovanjem;
- (f) dejanja ali transakcije, sklenjene s solastnikom ali stranko, ki ima deljeno lastništvo nad skupnim sredstvom;
- (g) dejanja ali transakcije, sklenjene z zakoncem, krvnim sorodnikom ali sorodnikom v svaštvu (do vključno četrtega kolena) fizičnih oseb iz točk (a)–(f).

Upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, lahko v enem letu po izteku roka, določenega za pripravo njegovega prvega poročila, vendar najpozneje 16 mesecev po začetku postopka vložijo tožbo za razveljavitev goljufivih dejanj, ki jih je dolžnik izvedel v škodo upnikov. Če se tožba sprejme, stranke v tožbi ponovno dobijo svoj prejšnji položaj, obveznosti, ki so obstajale na dan prenosa, pa se ponovno registrirajo.

Upniški odbor ali upnik, ki ima več kot 50 % vrednosti terjatev, vključenih v stečajno maso, lahko tako tožbo vložijo pri pooblaščenem sodniku, če tega ne stori upravitelj ali likvidacijski upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče.

Tožbe za razveljavitev ni mogoče vložiti zoper ustanovni akt (*act de constituire*) na podlagi prava lastninskih razmerij ali zoper dejanje prenosa lastništva na podlagi prava lastninskih razmerij, če ga dolžnik sklene v običajnem poteku vsakodnevnega poslovanja. Zahtevek za razveljavitev ustanovnega akta ali dejanja prenosa lastništva se samodejno vpiše v ustrezne javne registre.

V zvezi z zgoraj navedenimi dejanji in transakcijami obstaja izpodbojna domneva o goljufiji v škodo upnikov.

Po začetku postopka v primeru insolventnosti so vsa dejanja, transakcije in plačila, ki jih dolžnik izvede po začetku postopka, razen ukrepov, potrebnih za vodenje tekočega poslovanja, ukrepov, ki jih odobri pooblaščen sodnik, ter ukrepov, ki jih potrdi upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče, samodejno nični.

Zadnja posodobitev: 17/06/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Slovenija

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopki zaradi insolventnosti in postopek preventivnega prestrukturiranja so urejeni v [Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju](#) (ZFPPIPP).

I. POSTOPKI ZARADI INSOLVENTNOSTI

1. Postopki finančnega prestrukturiranja – reorganizacija

Postopek prisilne poravnave je dovoljeno voditi

- nad pravno osebo, ki je organizirana kot gospodarska družba ali zadruga, če ni v zakonu za posamezno gospodarsko družbo ali zadrugo glede na dejavnost, ki jo opravlja, drugače določeno, in
- nad podjetnikom ter
- drugo pravno osebo, za katero to določa zakon.

Postopek prisilne poravnave vsebuje tudi **posebna pravila za prisilno poravnavo nad veliko srednjo in majhno družbo**. Ta postopek nudi širši nabor ukrepov finančnega prestrukturiranja dolžnikovih obveznosti (npr. zavarovane terjatev upnikov).

Postopek poenostavljene prisilne poravnave je dovoljeno voditi le nad gospodarsko družbo, ki se po pravilih Zakona o gospodarskih družbah razvršča med mikro družbe ali oziroma nad podjetnikom, ki ustreza merilom za mikro in majhne družbe.

2. Stečajni postopki

Stečajni postopek nad pravno osebo je dovoljeno voditi nad vsako pravno osebo, če ni v zakonu za posamezno pravnoorganizacijsko obliko ali vrsto pravne osebe ali za posamezno pravno osebo drugače določeno. Nad invalidskim podjetjem je stečajni postopek dovoljeno začeti samo, če da Vlada Republike Slovenije predhodno soglasje.

Osebni stečaj je dovoljeno voditi nad premoženjem:

- podjetnika,
- zasebnika (zdravnik, notar, odvetnik, kmet ali druga fizična oseba, ki ni podjetnik, in kot poklic opravlja določeno dejavnost) ali
- potrošnika.

Stečaj zapuščine se vodi nad premoženjem prezadolženega zapustnika – umrle fizične osebe.

II. PREDINSOLVENČNI POSTOPEK

Postopek preventivnega prestrukturiranja

Postopek preventivnega prestrukturiranja je dovoljeno voditi le nad kapitalsko gospodarsko družbo, ki se po pravilih Zakona o gospodarskih družbah razvršča med velike, srednje ali majhne družbe.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Insolventnost

Materialni pogoj za začetek postopka zaradi insolventnosti je obstoj položaja insolventnosti. **Insolventnost** je opredeljena kot položaj, ki nastane, če:

- je dolžnik **trajneje nelikviden**, ker v daljšem obdobju ni sposoben poravnati vseh svojih obveznosti, ki so zapadle v tem obdobju, ali
- dolžnik postane **dolgoročno plačilno nesposoben**, ker je vrednost njegovega premoženja manjša od vsote njegovih obveznosti (**prezadolženost**), oziroma ker je pri dolžniku, ki je kapitalska družba, izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami dosegla polovico osnovnega kapitala in te izgube ni mogoče pokriti v breme prenesenega dobička ali rezerv.

Predhodni in glavni postopek zaradi insolventnosti

Postopek zaradi insolventnosti zajema predhodni in glavni postopek zaradi insolventnosti. Predhodni postopek zaradi insolventnosti se začne z vložitvijo predloga za začetek postopka (uvedba postopka zaradi insolventnosti). V predhodnem postopku zaradi insolventnosti sodišče odloča o pogojih za začetek postopka. Glavni postopek se začne s sklepom, s katerim sodišče odloči o začetku postopka zaradi insolventnosti (začetek postopka zaradi insolventnosti).

Stranke predhodnega in glavnega postopka zaradi insolventnosti

V predhodnem postopku so procesna dejanja upravičeni opravljati predlagatelj postopka, dolžnik, proti kateremu je vložen predlog za začetek postopka, če ni njegov predlagatelj, in upnik, ki verjetno izkaže svojo terjatev do dolžnika, proti kateremu je bil vložen predlog za začetek postopka, če prijavi svojo udeležbo v predhodnem postopku.

V glavnem postopku zaradi insolventnosti so procesna dejanja upravičeni opravljati vsak upnik, ki v tem postopku uveljavlja terjatev do insolventnega dolžnika, in insolventni dolžnik (v postopku prisilne poravnave, poenostavljene prisilne poravnave in osebnem stečaju).

Začetek in oklic postopka

Sodišče istega dne, ko izda sklep o začetku postopka, ta sklep objavi na spletnih straneh, namenjenih javni objavi sodnih pisanj in dokumentov udeležencev postopka ter drugih podatkov o postopkih zaradi insolventnosti. Sodišče o začetku postopka obvesti upnike z oklicem, ki ga mora objaviti istega dne in hkrati z objavo sklepa o začetku postopka. V njem objavi pomembnejše informacije o posameznem postopku. Pravne posledice začetka postopka nastanejo z začetkom dneva, ko je bil objavljen oklic o začetku stečajnega postopka.

Predlagatelj postopka

Predlog za začetek **postopka prisilne poravnave** lahko vloži samo insolventni dolžnik ali osebno odgovorni družbenik dolžnika. Predlog za začetek **postopka prisilne poravnave nad veliko, srednjo ali majhno družbo** lahko vložijo tudi upniki, ki so skupno imetniki najmanj 20 odstotkov vseh finančnih terjatev. To so npr. banke, ki imajo značilnost dobro poučenega subjekta in imajo potrebne informacije, infrastrukturo ter kadrovske zmožnosti, da lahko predlagajo tudi sam načrt finančnega prestrukturiranja insolventnega dolžnika.

Postopek prisilne poravnave se vodi z namenom insolventnemu dolžniku omogočiti, da z izvedbo ustreznih ukrepov finančnega prestrukturiranja znova postane kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben. Da bi dolžniku omogočili normalno poslovanje (in likvidnost, potrebno za tekoče poslovanje) v negotovem obdobju, ko traja postopek prisilne poravnave, v tem obdobju prisilni posegi v dolžnikovo premoženje niso dovoljeni. Kot protiutež tej »ugodnosti« in z namenom preprečiti, da bi jo dolžnik zlorabil, se njegovo poslovanje med trajanjem postopka omeji tako, da sme opravljati samo redne posle.

Predlog za začetek **postopka poenostavljene prisilne poravnave** lahko vloži le insolventni dolžnik. V tem postopku so predmet prestrukturiranja le nezavarovane navadne terjatve. Poenostavljena prisilna poravnava nima učinka na prednostne in zavarovane terjatve, prav tako pa tudi na terjatve iz naslova davkov in prispevkov.

Predlog za začetek **stečajnega postopka** lahko vloži dolžnik, odgovorni družbenik dolžnika, upnik ali Javni jamstveni, preživitinski in invalidski sklad Republike Slovenije. Upnik mora za verjetno izkazati svojo terjatev do dolžnika, proti kateremu predlaga začetek postopka, in okoliščino, da dolžnik zamuja s plačilom te terjatve več kot dva meseca. Javni jamstveni, preživitinski in invalidski sklad Republike Slovenije mora za verjetno izkazati terjatve delavcev do dolžnika, proti kateremu predlaga začetek postopka, prav tako pa tudi okoliščino, da dolžnik zamuja s plačilom teh terjatev za več kot dva meseca.

Postopek preventivnega prestrukturiranja se vodi z namenom, da se dolžniku, za katerega je verjetno, da bo v obdobju enega leta postal insolventen, omogoči, da na podlagi sporazuma o finančnem prestrukturiranju izvede ustrezne ukrepe prestrukturiranja svojih finančnih obveznosti in druge ukrepe finančnega prestrukturiranja, potrebne, da odpravi vzroke, zaradi katerih bi lahko postal insolventen. Predlog za začetek postopka preventivnega prestrukturiranja je upravičen vložiti dolžnik. S predlogom za začetek postopka preventivnega prestrukturiranja se morajo strinjati upniki, ki so imetniki najmanj 30-odstotnega deleža vseh finančnih terjatev do dolžnika. Dolžnik mora predlogu priložiti notarsko overjene izjave o njihovem soglasju za začetek postopka.

Spletne strani, namenjene javnim objavam v postopkih zaradi insolventnosti

Na spletnih straneh za javne objave v postopkih zaradi insolventnosti je treba v zvezi z vsakim posameznim postopkom zaradi insolventnosti objaviti:

podatke o posameznem postopku prisilne poravnave, stečajja, prisilne likvidacije, poenostavljene prisilne poravnave, preventivnega prestrukturiranja in stečajja zapuščine,

sodne sklepe, izdane v postopkih (razen v zakonu določenih izjem),

oklice o začetku postopka, oklice o razpisih naroka in druge oklice ali pozive za glasovanje, ki jih po zakonu izda sodišče,

zapisnike o narokih in poteku sej upniškega odbora,

poročila upraviteljev, v postopku prisilne poravnave pa tudi poročila insolventnega dolžnika,

sezname preizkušenih terjatev,

vloge strank v postopkih in druga sodna pisanja, za katere ZFPPIPP določa, da se objavijo,

v stečajnem postopku tudi vse razpise javnih dražb in vabil k dajanju ponudb v zvezi z unovčevanjem stečajne mase.

Spletne strani za objave v postopkih zaradi insolventnosti upravlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. V zvezi z objavo je določena neizpodpobna zakonska domneva, da se je stranka postopka zaradi insolventnosti ali druga oseba seznanila z vsebino sodne odločbe, vloge druge stranke v tem postopku ali drugega pravnega dejanja s potekom 8 dni po objavi tega pravnega dejanja. Zato so spletne strani so **javno in brezplačno dostopne**.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Postopek prisilne poravnave

Po začetku **postopka prisilne poravnave** dolžnik ohrani svoje premoženje. Proda lahko tisto premoženje, ki ga ne potrebuje pri svojem poslovanju, če je prodaja tega premoženja v načrtu finančnega prestrukturiranja določena kot ukrep finančnega prestrukturiranja. Po začetku postopka prisilne poravnave lahko dolžnik najema posojila ali kredite le ob soglasju sodišča in največ v skupnem znesku likvidnih sredstev, potrebnih za financiranje rednega poslovanja in kritje stroškov postopka prisilne poravnave.

Terjatev, ki so nastale v zvezi s financiranjem rednega poslovanja dolžnika v postopku prisilne poravnave in postopku preventivnega prestrukturiranja se v morebitnem poznejšem stečajnem postopku poplačajo iz splošne razdelitvene mase pred poplačilom prednostnih terjatev (torej za stroški postopka).

Stečajni postopki

V stečajno maso **dolžnika, ki je pravna oseba**, spada premoženje stečajnega dolžnika, ob začetku tega postopka, vse premoženje, doseženo z unovčenjem in upravljanjem stečajne mase, izpodbijanjem pravnih dejanj stečajnega dolžnika, premoženje, doseženo z nadaljevanjem poslovanja, če stečajni dolžnik v skladu z ZFPPIPP nadaljuje poslovanje po začetku stečajnega postopka. V stečajno maso spada tudi premoženje, doseženo z uveljavitvijo zahtevkov do osebno odgovornega družbenika stečajnega dolžnika, razen stvari, ki jih slednji nujno potrebuje za zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb.

V stečajno maso **dolžnika v osebni stečaj** spada tudi vse premoženje, ki ga stečajni dolžnik pridobi med preizkusnim obdobjem vse do odpusta obveznosti oziroma do končanja stečajnega postopka. V osebni stečaj se iz stečajne mase izvzeti določeni:

– predmeti (predmeti za osebno rabo (obleka obutev), gospodinjske stvari (pohišstvo, hladilnik, štedilnik, pralni stroj), ki so nujno potrebne dolžniku in članom njegovega gospodinjstva, nujno potrebni predmeti za opravljanje njegovega dela, odličja in priznanja, poročni prstan, osebna pisma, rokopisi in drugi osebni dolžnikovi spisi ter slike oziroma fotografije družinskih članov itd.), in

– prejemki (prejemki iz naslova zakonite preživnine, prejemki iz naslova odškodnine zaradi telesne poškodbe po predpisih o invalidskem zavarovanju, prejemki iz naslova denarne socialne pomoči itd.).

Poleg tega v stečajno maso v osebni stečaj ne spada del dolžnikovih prejemkov, ki dolžniku zagotavljajo socialni minimum (npr. dolžniku ostane stane najmanj znesek v višini 76 % minimalne plače, če dolžnik preživlja družinskega člana ali drugo osebo, ki jo mora preživljati po zakonu, pa tudi znesek v višini prejemka, predpisanega za osebo, ki jo preživlja).

V osebni stečaj se dolžniku zagotavlja enak socialni minimum, kot bi ga bil deležen v primeru individualne izvršbe.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Pristojnosti in naloge sodišča

Za odločanje v postopku zaradi insolventnosti je pristojno okrajno sodišče. V postopku zaradi insolventnosti sodi sodnik posameznik. Za odločanje o pritožbah je v vseh postopkih zaradi insolventnosti krajeno pristojno Višje sodišče v Ljubljani.

Imenovanje in pooblastila upraviteljev

Upravitelj je organ postopka zaradi insolventnosti, ki v tem postopku opravlja svoje pristojnosti in naloge, določene v zakonu, zaradi varovanja in uresničitve interesov upnikov. Upravitelj se imenuje v postopku prisilne poravnave in v stečajnih postopkih. Upravitelja imenuje sodišče s sklepom o začetku insolventnega postopka. V postopku prisilne poravnave nad veliko, srednjo ali majhno družbo sodišče upravitelja imenuje s posebnim sklepom že naslednji dan po prejemu predloga za začetek postopka.

V **postopku prisilne poravnave** upravitelj nadzoruje poslovanje dolžnika. V ta namen mu mora insolventni dolžnik dati vse informacije, potrebne za nadzor, in mu omogočiti pregled njegovih poslovnih knjig in dokumentacije. V postopku prisilne poravnave je poslovna sposobnost dolžnika omejena. Po uvedbi postopka prisilne poravnave sme dolžnik opravljati samo redne (tekoče) posle v zvezi z opravljanjem svoje dejavnosti in poravnavanjem svojih obveznosti iz teh poslov. Po uvedbi postopka prisilne poravnave sme dolžnik razpolagati s svojim premoženjem le v obsegu, potrebnem za opravljanje rednih poslov, ne sme najemati posojil ali kreditov, dajati poroštev in avalov ali opravljati poslov ali drugih dejanj, katerih posledica je neenakopravno obravnavanje upnikov ali onemogočanje izvedbe finančnega prestrukturiranja. Po začetku postopka prisilne poravnave lahko dolžnik poleg rednih poslov, če dobi soglasje sodišča, proda tisto premoženje, ki ga ne potrebuje pri svojem poslovanju, če je prodaja tega premoženja v načrtu finančnega prestrukturiranja določena kot ukrep finančnega prestrukturiranja, in najema posojila ali kredite, vendar največ v skupnem znesku likvidnih sredstev, potrebnih za financiranje rednega poslovanja in kritje stroškov postopka prisilne poravnave. Sodišče odloči o soglasju na podlagi mnenja upravitelja in upniškega odbora.

Z začetkom **stečajnega postopka nad pravno osebo** prenehajo pooblastila dolžnikovih zastopnikov, prokuristov in drugih pooblaščenecv za zastopanje dolžnika in pooblastila poslovodstva dolžnika za vodenje njegovih poslov. Ta pooblastila pridobi upravitelj, ki v stečajnem postopku vodi posle insolventnega dolžnika v skladu s potrebami postopka in ga zastopa:

pri procesnih in drugih pravnih dejanjih v zvezi s preizkusom terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic,

pri procesnih in drugih dejanjih v zvezi z izpodbijanjem pravnih dejanj insolventnega dolžnika,

pri pravnih poslih in drugih dejanjih, potrebnih za unovčitev stečajne mase,

pri uresničevanju odstopnih in drugih pravic, ki jih pridobi insolventni dolžnik kot pravne posledice začetka stečajnega postopka, in

pri drugih pravnih poslih, ki jih insolventni dolžnik lahko po zakonu izvede.

Z začetkom **postopka osebnega stečaja** se poslovna sposobnost stečajnega dolžnika omeji tako, da:

1. ne more sklepati pogodb in opravljati drugih pravnih poslov ali dejanj, katerih predmet je razpolaganje z njegovim premoženjem, ki spada v stečajno maso,
2. brez soglasja sodišča ne more:
najeti kredita ali posojila ali dati poročstva,

odpreti novega transakcijskega ali drugega denarnega računa, se odpovedati dediščini ali drugim premoženjskim pravicam.

Pravni posel ali drugo pravno dejanje stečajnega dolžnika, ki je v nasprotju s temi pravili, nima pravnega učinka, razen izjemoma če druga pogodbeni stranka pri pravni poslih ali dejanjih, katerih predmet je razpolaganje z njegovim premoženjem, ki spada v stečajno maso, ni vedela in tudi ni mogla vedeti, da je bil nad dolžnikom začel postopek osebnega stečaja. Velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da je druga pogodbeni stranka vedela, da je bil nad dolžnikom začel postopek osebnega stečaja, če je bila pogodba sklenjena ali drug pravni posel opravljen kasneje kot v osmih dneh po objavi oklica o začetku postopka osebnega stečaja na javnih spletnih straneh za objave v postopkih zaradi insolventnosti.

V **postopek preventivnega prestrukturiranja** upravitelj ni vključen. Dolžnikova poslovna sposobnost se v tem postopku ne omeji. Upravitelj tudi ni vključen v **postopek poenostavljene prisilne poravnave**.

Dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja

Funkcijo upravitelja lahko opravlja le oseba, ki ima veljavno dovoljenje ministra, pristojnega za pravosodje, za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije.

Minister, pristojen za pravosodje, izda dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja osebi, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

je državljan Republike Slovenije ali države članice Evropske unije ali države članice Evropskega gospodarskega prostora ali države članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj in ima aktivno znanje slovenskega jezika,

je poslovno sposobna in ima splošno zdravstveno zmožnost,

ima najmanj visokošolsko izobrazbo prve stopnje ali primerljivo izobrazbo, pridobljeno v tujini, nostrificirano, priznано ali ovrednoteno v skladu z zakonom, ki ureja vrednotenje in priznavanje izobraževanja, ali dovoljenje za opravljanje nalog revizorja ali pooblaščenega revizorja,

ima najmanj tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju del s predpisano strokovno izobrazbo,

ima sklenjeno zavarovanje, ki krije njegovo odškodninsko odgovornost za najnižjo zavarovalno vsoto 500.000 EUR v posameznem letu,

je opravila strokovni izpit za opravljanje funkcije upravitelja,

je vredna javnega zaupanja za opravljanje te funkcije,

je ministru, pristojnem za pravosodje, dala izjavo, da bo vestno in odgovorno opravljala svoje pristojnosti in naloge upravitelja ter si v vsakem postopku zaradi insolventnosti, v katerem bo imenovana, prizadevala za kar najhitrejšo končanje postopka in čim ugodnejše poplačilo upnikov.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Pobot terjatev ob začetku postopka prisilne poravnave

Če ob začetku **postopka prisilne poravnave** hkrati obstajata terjatev posameznega upnika do insolventnega dolžnika in nasprotna terjatev insolventnega dolžnika do tega upnika, terjatvi z začetkom postopka prisilne poravnave veljata za pobotani. To pravilo se uporablja tudi za nedenarne terjatve in terjatve, ki ob začetku postopka prisilne poravnave še niso zapadle. Začetek postopka prisilne poravnave ne učinkuje za zavarovane in prednostne terjatve ter izločitvene pravice. V postopku prisilne poravnave nad veliko, srednjo ali majhno družbo so zavarovane terjatve lahko predmet finančnega prestrukturiranja.

Pobot terjatev ob začetku stečajnega postopka

Če ob začetku **stečajnega postopka** hkrati obstajata terjatev posameznega upnika do stečajnega dolžnika in nasprotna terjatev stečajnega dolžnika do tega upnika, terjatvi z začetkom stečajnega postopka veljata za pobotani. To pravilo se uporablja tudi za nedenarne terjatve in terjatve, ki ob začetku stečajnega postopka še niso zapadle. Upnik svoje terjatve do stečajnega dolžnika, ne prijavi v stečajnem postopku, mora pa v treh mesecih po objavi oklica o začetku stečajnega postopka o pobotu obvestiti upravitelja. Če upnik upravitelja o pobotu ne obvesti, je stečajnemu dolžniku odgovoren za stroške in drugo škodo, ki jo je imel zaradi upnikove opustitve. Če je terjatev upnika do stečajnega dolžnika povezana s pogojem, se pobot izvede, če upnik zahteva, da se izvede pobot, in če da sodišče soglasje k izvedbi pobota.

Terjatve do stečajnega dolžnika, ki je nastala pred začetkom stečajnega postopka in ki jo je novi upnik po začetku stečajnega postopka pridobil na podlagi cesije prejšnjega upnika, ni dovoljeno pobotati z nasprotno terjatvijo stečajnega dolžnika do novega upnika, ki je nastala do začetka stečajnega postopka.

Terjatve upnika do stečajnega dolžnika, ki je nastala do začetka stečajnega postopka, ni dovoljeno pobotati z nasprotno terjatvijo stečajnega dolžnika do tega upnika, ki je nastala po začetku stečajnega postopka.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Z začetkom stečajnega postopka nehajo veljati nalogi za izvedbo pravnega posla ali drugega pravnega dejanja za račun dolžnika, ki jih je dolžnik izdal pred začetkom stečajnega postopka. Po začetku stečajnega postopka ponudnik plačilnih storitev ne sme izvršiti nobenega plačila v breme denarnega dobroimetja insolventnega dolžnika na podlagi sklepa o izvršbi ali sklepa o prisilni izterjavi. Z začetkom stečajnega postopka nehajo veljati ponudbe, ki jih je dal stečajni dolžnik pred začetkom stečajnega postopka, razen če je naslovnik sprejel ponudbo do začetka stečajnega postopka.

Upravitelj sme z začetkom stečajnega postopka odpovedati najemne in zakupne pogodbe, ki jih je stečajni dolžnik sklenil pred začetkom stečajnega postopka, z enomesečnim odpovednim rokom, ne glede na splošna zakonska pravila ali s pogodbo dogovorjena pravila. Če stečajni dolžnik uresniči odpovedno pravico, začne odpovedni rok teči zadnji dan meseca, v katerem je druga pogodbeni stranka prejela izjavo stečajnega dolžnika o odpovedi, in poteče zadnji dan naslednjega meseca. Druga pogodbeni stranka ima pravico od stečajnega dolžnika zahtevati povrnitev škode, ki jo je imela zato, ker je bila odpovedna pravica uresničena v nasprotju s splošnimi pravili. Svojo terjatev za povrnitev škode mora prijaviti v stečajnem postopku in se plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov.

Začetek stečajnega postopka ne učinkuje za dogovor o izravnavi in za kvalificirano finančno pogodbo, za katero se uporabljajo pravila, določena v dogovoru o izravnavi. Če po izravnavi medsebojnih pravic in obveznosti v skladu s pravili, določenimi v dogovoru o izravnavi, nastane neto denarna terjatev druge pogodbene stranke do stečajnega dolžnika, mora druga pogodbeni stranka to terjatev prijaviti v stečajnem postopku in se plača iz razdelitvene mase po pravilih tega zakona o plačilu terjatev upnikov.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Nedovoljenost izvršbe ali zavarovanja

Po **začetku postopka zaradi insolventnosti** proti insolventnemu dolžniku praviloma že po zakonu ni dovoljeno izdati sklepa o izvršbi ali zavarovanju, razen v zakonu določenih primerih.

Po **začetku postopka preventivnega prestrukturiranja** proti dolžniku ni dovoljeno izdati sklepa o izvršbi ali zavarovanju za izterjavo ali zavarovanje finančne terjatve, ki je predmet preventivnega prestrukturiranja.

Prekinitev že začelih postopkov izvršbe ali zavarovanja

Postopek izvršbe ali zavarovanja, ki je bil začeti proti insolventnemu dolžniku **pred začetkom postopka prisilne poravnave**, se prekine z začetkom postopka prisilne poravnave, in se lahko nadaljuje samo na podlagi sklepa sodišča, ki vodi postopek prisilne poravnave, za katerega zakon določa, da je podlaga za nadaljevanje postopka izvršbe ali zavarovanja.

Začetek stečajnega postopka ima naslednje pravne posledice za postopek izvršbe ali zavarovanja, ki je bil začel proti insolventnemu dolžniku pred začetkom postopka:

če v postopku izvršbe ali v postopku zavarovanja z zastavno pravico na nepremičnini ali z zastavno pravico na premičnini upnik do začetka stečajnega postopka še ni pridobil ločitvene pravice, se postopek izvršbe ali zavarovanja ustavi z začetkom stečajnega postopka,

če je upnik v postopku izvršbe ali v postopku zavarovanja z zastavno pravico na nepremičnini ali z zastavno pravico na premičnini pred začetkom stečajnega postopka pridobil ločitveno pravico in če do začetka stečajnega postopka v postopku izvršbe še ni bila opravljena prodaja premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, se postopek izvršbe ali zavarovanja prekine z začetkom stečajnega postopka,

če je upnik v postopku izvršbe pred začetkom stečajnega postopka pridobil ločitveno pravico in če je bila do začetka stečajnega postopka v postopku izvršbe opravljena prodaja premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, začetek stečajnega postopka ne vpliva na tek tega izvršilnega postopka,

postopek zavarovanja z začasno odredbo ali predhodno odredbo se z začetkom stečajnega postopka ustavi in se razveljavijo vsa dejanja, opravljena v tem postopku.

Postopek izvršbe ali zavarovanja, ki je bil proti dolžniku pred začetkom **postopka preventivnega prestrukturiranja** začel za izterjavo ali zavarovanje finančne terjatve, ki je predmet preventivnega prestrukturiranja, se prekine z začetkom postopka preventivnega prestrukturiranja. O prekinitvi postopka izvršbe ali zavarovanja odloči izvršilno sodišče na predlog dolžnika.

Načelo koncentracije stečajnega postopka

Upnik lahko svoj zahtevek za izpolnitev obveznosti, ki je nastala do začetka stečajnega postopka, v razmerju do stečajnega dolžnika uveljavlja samo v stečajnem postopku proti temu dolžniku in v skladu s pravili tega postopka (pravila prijave in preizkusa terjatev, napolitev na pravdo (vložitev tožbe) glede prerekanih terjatev itd.).

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Če je upnik za uveljavitev terjatve pred začetkom stečajnega postopka začel pravdni postopek, se pravdni postopek na podlagi pravil Zakona o pravnem postopku z začetkom stečajnega postopka prekine. Tudi upnik, ki je pred začetkom stečajnega postopka za uveljavitev terjatve začel pravdni postopek mora svojo terjatev v stečajnem postopku prijaviti.

Z objavo sklepa o preizkusu terjatev preneha razlog za prekinitev pravnega postopka zaradi nastanka pravnih posledic stečajnega postopka preneha. Če je upnikova terjatev priznana, preneha njegova pravna korist za vodenje pravde o tej terjatvi. Pravdni postopek se ustavi. Upnik se poplača v enakem sorazmernem deležu kot ostali upniki, katerih nezavarovane navadne terjatve so bile v stečajnem postopku priznane.

Če je upnikova terjatev v stečajnem postopku prerekana s strani upravitelja, mora upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev predlagati nadaljevanje prekinjenega pravnega postopka. V tem primeru upnik v pravnem postopku uveljavlja samo še zahtevek za ugotovitev obstoja terjatve. Če je upnikovo terjatev prerekal drug upnik, mora upnik v enem mesecu po objavi sklepa o preizkusu terjatev tožbo razširiti na upnika, ki je prerekal terjatev, kot novega toženca. Če je njegova terjatev v pravnem postopku ugotovljena, se upnik v stečajnem postopku poplača v enakem sorazmernem deležu kot ostali upniki, katerih nezavarovane navadne terjatve so bile v stečajnem postopku priznane.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

V glavnem postopku zaradi insolventnosti je procesna dejanja upravičeni opravljati vsak upnik, ki v tem postopku uveljavlja terjatev do insolventnega dolžnika. Na splošno ima vsak upnik (kot stranka) v postopkih zaradi insolventnosti pravico do pritožbe zoper vsak sklep sodišča, razen če zakon za posamezen sklep določa, da pritožbo lahko vložijo samo nekatere stranke. Pritožbo je treba vložiti v 15 dneh. Rok teče za osebe, ki jim je v skladu z ZFPPIPP sklep treba vročiti, od dneva vročitve sklepa, za druge osebe pa od dneva javne objave sklepa.

V postopku zaradi insolventnosti lahko upniki opravljajo procesna dejanja tudi preko upniškega odbora, ki je kot organ upnikov, za račun vseh upnikov, ki so stranke tega postopka, pristojen opraviti v zakonu predpisana procesna dejanja. Upniški odbor se oblikuje v postopku prisilne poravnave, v stečajnem postopku pa le, če oblikovanje upniškega odbora zahtevajo upniki.

Postopek prisilne poravnave

Upniški odbor

V postopku prisilne poravnave sodišče z namenom varovanja koristi upnikov imenuje upniški odbor, ki ima zaradi uresničevanja svojih pravic in izvajanja svojih pristojnosti pravico pregledati poslovne knjige (pregledati poslovanje in finančno stanje dolžnika) in dajati predloge in mnenja, potrebna za zaščito upnikov v postopku. Upniški odbor lahko v postopku prisilne poravnave zaradi finančnega prestrukturiranja insolventnega dolžnika pod določenimi zakonskimi pogoji sprejme sklep o povečanju osnovnega kapitala z novimi denarnimi vložki ali stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve upnikov do insolventnega dolžnika.

Sprememba zakona konec leta 2013 je zaradi zagotovitve učinkovitejšega finančnega prestrukturiranja velikih in srednjih družb uzakonila posebna pravila za prisilno poravnavo nad tako družbo, ki so med drugim še pomembneje okrepila pravni položaj upnikov. Pravila tega postopka se po zadnji spremembi zakona v letu 2016 uporabljajo tudi za majhne družbe. Za (pravilno) opravljanje nalog upravitelja v postopku prisilne poravnave so potrebne širše izkušnje in usposobljenost, zato se za imenovanje upravitelja ne uporablja pravilo o avtomatičnem vrstnem redu imenovanja, temveč lahko sodišče izbere upravitelja po prosti presoji. Če upniki v skladu z novo pravno možnostjo sami predlagajo začetek postopka prisilne poravnave nad insolventnim dolžnikom, sodišče imenuje za upravitelja osebo, ki jo predlagajo predlagatelj. Po novi ureditvi lahko upniški odbor imenuje pooblaščenca upnikov. To omogoča upniškemu odboru učinkovitejše (operativno) spremljanje poslovanja te družbe in postopke posloводства pri izvajanju ukrepov finančnega prestrukturiranja v njegovi pristojnosti (na primer ukrepov poslovnega prestrukturiranja zaradi optimalizacije stroškov poslovanja ali povečanja učinkovitosti poslovanja družbe). Pristojnost upniškega odbora se je okrepila še z možnostjo, da upniški odbor spremeni načrt finančnega prestrukturiranja.

Pravna sredstva posameznega upnika v postopku prisilne poravnave

Vsak upnik ali upravitelj lahko vloži ugovor proti vodenju postopka prisilne poravnave:

če dolžnik ni insolventen ter lahko v celoti in pravočasno izpolni vse svoje obveznosti,

če lahko insolventni dolžnik svoje obveznosti izpolni v večjem deležu ali krajših rokih, kot jih ponuja s predlogom prisilne poravnave,

če ni verjetno, da bo izvedba načrta finančnega prestrukturiranja omogočila tako finančno prestrukturiranje dolžnika, da bo postal kratkoročno in dolgoročno plačilno sposoben,

če ni verjetno, da bodo upnikom s potrditvijo prisilne poravnave, ki jo predlaga dolžnik, zagotovljeni ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začel stečajni postopek, ali

če insolventni dolžnik ravna v nasprotju s pravili, ki omejujejo njegovo poslovanje tekom postopka prisilne poravnave ali če za več kot 15 dni zamudi s plačilom plač delavcem do višine minimalne plače ali s plačilom davkov in prispevkov, ki jih mora izplačevalec obračunati ali plačati hkrati s plačilom plač delavcem.

Vsak upnik, za terjatev katerega učinkuje potrjena prisilna poravnava, lahko od sodišča zahteva, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če lahko insolventni dolžnik plača terjatve upnikov, za katere učinkuje potrjena prisilna poravnava, v celotnem znesku. Tožbo za uveljavitev izpodbojnega zahtevka je treba vložiti v šestih mesecih po poteku roka za plačilo terjatev, določenem v potrjeni prisilni poravnavi. Vsak upnik, za terjatev katerega učinkuje potrjena prisilna poravnava, lahko od sodišča zahteva, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če je bila sprejeta na goljufiv način. Tožbo za uveljavitev tega izpodbojnega zahtevka pa je treba vložiti v dveh letih po pravomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave.

Stečajni postopek

Upniški odbor

V stečajnem postopku ima upniški odbor pravico pregledati tudi celotno dokumentacijo, ki jo je prevzel upravitelj v stečajnem postopku ter pregledati dokumentacijo, ki jo mora upravitelj voditi v zvezi s tem postopkom. V stečajnem postopku daje upniški odbor:

mnenje h končanju nujnih poslov stečajnega dolžnika,
soglasje k nadaljevanju poslovanja stečajnega dolžnika,
mnenje k upraviteljevemu predlogu načrta poteka stečajnega postopka,
mnenje k sklepu o prodaji premoženja,
soglasje, če je izključna ali izhodiščna cena pri prodaji nižja od polovice vrednosti premoženja, ocenjene na podlagi likvidacijske vrednosti,
mnenje k upraviteljevemu predračunu stroškov stečajnega postopka in njegovi spremembi,
mnenje h končanju stečajnega postopka.

V postopku **poenostavljene prisilne poravnave** in **postopku preventivnega prestrukturiranja** se upniški odbor ne oblikuje.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

V stečajnem postopku je upravitelj zakoniti zastopnik stečajnega dolžnika, tako da je pristojen upravljati stečajno maso in jo unovčevati.

Stečajni upravitelj **upravlja stečajno maso** predvsem tako, da odda premoženja stečajnega dolžnika v najem in nalaga denarno dobroimetje stečajnega dolžnika. Sklene lahko tudi sodno ali izven sodno poravnavo, za kar potrebuje mnenje upniškega odbora in soglasje sodišča. Po začetku stečajnega postopka je premoženje stečajnega dolžnika dovoljeno oddati v najem ali zakup samo, če se s tem ne zavleče prodaja tega premoženja. Pogodbo o najemu ali zakup je dovoljeno skleniti samo kot pogodbo za določen čas in za obdobje najema ali zakupa, ki ne sme biti daljše od enega leta. Upravitelj lahko v soglasju s sodiščem v korist najemnika ustanovi predkupno pravico na premoženju, ki je predmet najema.

Upravitelj je tudi glede nalaganja denarnega dobroimetja stečajnega dolžnika vezan na zakonska pravila. Denarno dobroimetje je dovoljeno naložiti samo v dolžniške vrednostne papirje, katerih izdajatelj je Republika Slovenija ali druga država članica Evropske unije, Evropska centralna banka, Banka Slovenije ali centralna banka druge države članice Evropske unije, v dolžniške vrednostne papirje (razen podrejenih vrednostnih papirjev), katerih izdajatelj je banka s sedežem v Republiki Sloveniji ali kreditna institucija s sedežem v drugi državi članici Evropske unije. Bančne denarne depozite lahko naloži le pri banki s sedežem v Republiki Sloveniji ali kreditni instituciji s sedežem v drugi državi članici Evropske unije.

V okviru **unovčevanja** stečajni upravitelj prodaja premoženja stečajnega dolžnika, izterjuje njegove terjatve in opravi vsak drug pravni posel za uresničitev njegovih premoženjskih pravic. Pogodbo o prodaji premoženja stečajnega dolžnika lahko sklene samo na podlagi javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb. Le izjemoma se pogodba lahko sklene tudi na podlagi neposrednih pogajanj s kupcem. Prodaja se začne s (prvim) sklepom sodišča o prodaji. Sodišče izda sklep o prodaji na predlog upravitelja in na podlagi mnenja upniškega odbora. Če se prodaja premoženja, na katerem ima ločitveni upnik prednostno poplačilno upravičenje (ustanovljena zastavna pravica), je potrebno tudi mnenje ločitvenega upnika. Sodišče s sklepom, s katerim prvič odloča o prodaji posameznega premoženja, določi:

1. način prodaje,
2. izključno ceno pri javni dražbi ali izhodiščno ceno pri zavezujočem zbiranju ponudb in
3. znesek varščine.

Če je bil javna dražba ali postopek zbiranja ponudb za prodajo posameznega premoženja na podlagi prvega sklepa o prodaji neuspešen, lahko sodišče z dodatnim sklepom o prodaji:

1. bodisi:
  - ponovno odloči, da se prodaja opravi na podlagi javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb, in
  - določi nižjo izključno ali izhodiščno ceno kot v prvem sklepu

2. bodisi odloči, da se opravi nezavezujoče zbiranje ponudb zaradi prodaje na podlagi neposrednih pogajanj.

Sodišče določi izhodiščno ceno v postopku zbiranja zavezujočih ponudb na podlagi ocenjene vrednosti premoženja. Pri prvem sklepu o prodaji izhodiščna cena ne sme biti nižja od polovice vrednosti, ocenjene na podlagi likvidacijske vrednosti. Z dodatnim sklepom o prodaji lahko sodišče določi izključno ali izhodiščno ceno v znesku, ki je nižji od polovice vrednosti premoženja, ocenjene na podlagi likvidacijske vrednosti, če s tem soglasja upniški odbor oziroma ločitveni upnik.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Upniki morajo v stečajnem postopku prijaviti vse svoje terjatve do stečajnega dolžnika, ki so nastale do začetka stečajnega postopka, razen tistih, za katere zakon določa, da se ne prijavijo. Upnik, ki je odgovoren za obveznost stečajnega dolžnika kot solidarni sodolžnik, porok ali zastavitelj, mora v stečajnem postopku prijaviti tudi svojo morebitno regresno terjatev, ki do začetka stečajnega postopka še ni nastala, pod odložnim pogojem, da bo na podlagi plačila te terjatve, ki ga bo opravil po začetku stečajnega postopka, pridobil regresno terjatev do stečajnega dolžnika. Če so za izpolnitev upnikove terjatve poleg stečajnega dolžnika odgovorni tudi drugi solidarni sodolžniki ali poroki, lahko upnik v stečajnem postopku prijavi in uveljavlja celotni znesek terjatve, dokler ni v celoti plačan, pod razveznim pogojem, ki se uresniči, če upnikovo terjatev plača drug solidarni sodolžnik ali porok. Če upnik zamudi rok za prijavo, njegova terjatev v razmerju do stečajnega dolžnika preneha in sodišče zavrže prepozno prijavo terjatve.

V stečajnem postopku **ni treba prijaviti prednostne terjatve** za izplačilo plače in nadomestila plač delavcem, katerih delo zaradi začetka stečajnega postopka postane nepotrebno, za obdobje od začetka stečajnega postopka do poteka odpovednega roka ter odpravnine delavcem, ki jim je upravitelj odpovedal pogodbo o zaposlitvi, ker je njihovo delo zaradi začetka stečajnega postopka ali med postopkom postalo nepotrebno. Prav tako se ne prijavlja določenih terjatev, ki se nanašajo na obračun in plačilo davka.

Če je **terjatev zavarovana z ločitveno pravico**, mora upnik v stečajnem postopku v roku za prijavo te zavarovane terjatve prijaviti tudi ločitveno pravico. Če pa je po stanju ob začetku stečajnega postopka na nepremičnini vknjižena lastninska pravica v korist stečajnega dolžnika, in je ta lastninska pravica omejena z vknjiženo hipoteko ali maksimalno hipoteko, katere vknjižba je začela učinkovati pred začetkom stečajnega postopka, velja da sta v stečajnem postopku pravočasno prijavljeni ta hipoteka ali maksimalna hipoteka in terjatev.

Upniki morajo v stečajnem postopku prijaviti svoje **izločitvene pravice**, ki so nastale do začetka stečajnega postopka, v treh mesecih po objavi oklica o začetku stečajnega postopka. Če upnik zamudi rok za prijavo izločitvene pravice, izločitvena pravica ne preneha. Če upravitelj proda premoženje, ki je predmet neprijavljene izločitvene pravice, izločitveni upnik izgubi izločitveno pravico, lahko pa zahteva, da se mu plača denarni znesek, dosežen s prodajo tega premoženja, zmanjšan za stroške v zvezi s prodajo. Izločitveni upnik tudi nima pravice zahtevati povrnitve škode. Upnik izgubi izločitveno pravico in pravico do plačila denarnega zneska, če te pravice ne prijavi niti do objave načrta prve splošne razdelitve.

Obveznosti stečajnega dolžnika, ki nastanejo po začetku stečajnega postopka (razen nekaterih izjem) se obravnavajo kot **strošek postopka**. Ločijo se na:

- tekoče stroške (npr. plače in druga nadomestila osebam, ki opravljajo posle za potrebe stečajnega postopka, vključno z davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati in plačati hkrati s temi plačili, stroški upravitelja, stroški električne energije, vode, ogrevanja, telefona in drugi stroški v zvezi z uporabo poslovnih prostorov za potrebe stečajnega postopka, zavarovalne premije za zavarovanje premoženja, ki spada v stečajno maso, stroški objav, pravdni stroški stečajnega dolžnika prerekanja terjatev, stroški računovodskih, administrativnih in drugih storitev za potrebe stečajnega postopka itd.),
- občasne stroške (plačilo terjatev upnikov, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave, izpolnitve obveznosti na podlagi vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe, izpolnitve obveznosti na podlagi končanja nujnih pravnih poslov in v primeru nadaljevanja poslovanja, stroški ocenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje itd.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

S prijavo terjatve upnik pridobi upravičenje opravljati procesna dejanja v glavnem postopku zaradi insolventnosti. Terjatev je treba prijaviti v predpisanem roku. Prijavljajo se terjatve, ki so nastale do začetka postopka zaradi insolventnosti.

V **postopku prisilne poravnave** se prijava in preizkus terjatev izvedeta predvsem zaradi presoje procesne legitimacije upnika za glasovanje o prisilni poravnave. Terjatve se morajo prijaviti v roku 30 dni po dnevu, ko je oklic o začetku postopka objavljen na spletnih straneh Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES). Z opustitvijo prijave oziroma prepozno prijavo upnik ne izgubi terjatve same, izgubi pa glasovalno pravico.

V **stečajnem postopku** sta prijava in preizkus terjatev podlaga za odločitve o razdelitvi razdelitvene mase. Upniki morajo v stečajnem postopku prijaviti svoje terjatve v roku treh mesecev od dneva, ko je bil oklic o začetku stečajnega postopka objavljen na spletnih straneh AJPES.

V **osebnem stečaju** upnik ne izgubi terjatve če jo prijavi po roku, temveč jo upravitelj uvrsti v dodatni seznam terjatev.

Upnik, proti kateremu je bila vložena tožba za izpodbijanje pravnih dejanj stečajnega dolžnika, mora v enem mesecu po dnevu, ko mu je bila vročena ta tožba, v stečajnem postopku kot pogojno terjatev prijaviti svojo terjatev, ki bo nastala, če bo tožbenemu zahtevku pravnomočno ugodeno. Upnik mora svojo terjatev za povrnitev škode zaradi upraviteljev odpovedi najemne ali dvostransko neizpolnjene pogodbe prijaviti v enem mesecu po prejemu izjave stečajnega dolžnika o uresničitvi odpovedne ali odstopne pravice.

Vsebina terjatve

Prijava terjatve v postopku zaradi insolventnosti mora vsebovati:

1. določen zahtevek za priznanje terjatve v postopku,
2. opis dejstev, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka, in dokaze o njih, vključno s priloženimi listinskimi dokazi.

Prijava terjatve v stečajnem postopku vsebovati tudi podatek o denarnem računu, v dobro katerega naj se opravi plačilo terjatve, in če je upnik za uveljavitev terjatve pred začetkom stečajnega postopka začel pravdni ali drug postopek: tudi podatek o sodišču ali drugem pristojnem organu, pred katerim teče postopek, in o opravični številki zadeve, pod katero se postopek vodi.

Zahtevek za priznanje terjatve mora vsebovati:

1. znesek glavnice terjatve,
2. če upnik v postopku zaradi insolventnosti poleg glavnice terjatve uveljavlja obresti: kapitalizirani znesek morebitnih obresti, obračunanih za obdobje od dospelosti terjatve do začetka postopka zaradi insolventnosti; pri prednostnih terjativah upravitelj izračuna kapitalizirani znesek obresti,
3. če upnik v postopku zaradi insolventnosti poleg glavnice terjatve uveljavlja stroške, ki so mu nastali z uveljavljanjem terjatve v sodnem ali drugem postopku pred začetkom postopka zaradi insolventnosti: zneske teh stroškov,
4. če upnik uveljavlja terjatev kot prednostno terjatev: določen zahtevek, da se terjatev ob razdelitvi plača kot prednostna,
5. če upnik uveljavlja terjatev kot pogojno terjatev: določen opis okoliščin, nastanek katerih pomeni uresničitev odložnega ali razveznega pogoja, s katerim je povezana terjatev.

Upnik lahko v postopku zaradi insolventnosti z isto vlogo prijavi več svojih terjatev.

Postopek preizkusa terjatev

Postopek preizkusa terjatev zajema tri faze:

1. Izjava upravitelja o prijavljenih terjativah:

O priznanju ali prerekanju terjatev se izreče upravitelj tako, da sestavi *osnovni seznam preizkušanih terjatev*. V njem se o vsaki terjatve izreče ali jo priznava ali pa jo prereka. Sodišče seznam javno objavi na spletnih straneh, namenjenih objavam v postopkih zaradi insolventnosti. Upniki lahko morebitne napake glede upoštevanja prijavljenih terjatev v osnovnem seznamu v 15 dneh po objavi uveljavljajo z *ugovorom proti osnovnem seznamu*. Če je upnikov ugovor utemeljen upravitelj izdela popravek osnovnega seznama .

2. Izjava upnikov o prijavljenih terjativah drugih upnikov:

Vsak upnik, ki je pravočasno prijavil svojo terjatev v postopku, lahko prereka terjatve drugih upnikov tako, da vloži *ugovor o prerekanju terjatve*. Ugovor o prerekanju terjatve mora upnik vložiti v postopku prisilne poravnave v 15 dneh in v stečajnem postopku v enem mesecu po objavi osnovnega seznama preizkušanih terjatev. V postopku osebnega stečaja in prisilne poravnave lahko tak ugovor kot stranka postopka vloži tudi insolventni dolžnik. Izjave upnikov in dolžnika o prerekanih terjativah upravitelj vnese v *dopolnjeni seznam preizkušanih terjatev*. Morebitne napake glede neupoštevanja vložene ugovora se uveljavljajo z ugovorom proti dopolnjenemu seznamu.

3. Odločitev sodišča o preizkusu terjatev:

O preizkusu terjatev odloči sodišče s *sklepom o preizkusu terjatev*. Na podlagi te odločitve upravitelj pripravi *končni seznam preizkušanih terjatev*, ki ga sodišče objavi skupaj s sklepom o preizkusu terjatev.

V sklepu o preizkusu terjatev sodišče odloči o ugovorih, o priznanih in prerekanih terjativah ter o verjetno izkazanih terjativah in o tem, kdo mora v drugem postopku (npr. pravnem postopku) uveljaviti zahtevek za ugotovitev obstoja ali neobstoja terjatve. Rok za vložitev tožbe je en mesec.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Stečajna masa je premoženje stečajnega dolžnika, ki se v stečajnem postopku unovči za kritje stroškov postopka in plačilo terjatev upnikov. Zakon loči splošno stečajno maso in posebne stečajne mase. Posebna stečajna masa je premoženje, ki je predmet ločitvene pravice, ali denarno dobroimetje, doseženo z unovčenjem tega premoženja. V zvezi z vsakim posameznim premoženjem, ki je predmet ločitvene pravice, je treba oblikovati posebno stečajno maso, ter to premoženje voditi in upravljati ločeno od premoženja, ki spada v splošno stečajno maso, in premoženja, ki spada v druge posebne stečajne mase.

Unovčeni del stečajne mase je razdelitvena masa in je namenjen za plačilo terjatev upnikov. Splošna razdelitvena masa je denarno dobroimetje, nastalo z unovčenjem splošne stečajne mase, zmanjšano za stroške stečajnega postopka. Posebna razdelitvena masa pa je denarno dobroimetje, nastalo z unovčenjem posebne stečajne mase, zmanjšano za stroške v zvezi s tem unovčenjem.

Glede na prednostno poplačilno upravičenje v stečajnem postopku se terjatve upnikov, ki so nastale do začetka postopka, razvrščajo v razrede:

zavarovane terjatve, katerih plačilo je zavarovano z ločitveno pravico, ki vključuje upravičenje do prednostnega poplačila terjatve iz določenega premoženja, in

nezavarovane terjatve, izmed katerih se v stečajnem postopku najprej plačajo prednostne terjatve, nato navadne, za njimi podrejene terjatve in kot zadnje se plačajo korporacijske pravice.

Zavarovane terjatve so terjatve, katerih plačilo je zavarovano z ločitveno pravico. Ločitvena pravica je vsaka pravica, ki vključuje upravičenje do prednostnega poplačila terjatve iz določenega premoženja. Najpogostejša ločitvena pravica je zastavna pravica. V stečajnem postopku se zavarovane terjatve poplačujejo prednostno iz kupnine, dosežene s prodajo premoženja, ki je predmet ločitvene pravice.

Nezavarovane terjatve so tiste terjatve, ki niso zavarovane z ločitveno pravico. Te terjatve so glede poplačila iz premoženja, ki je predmet ločitvene pravice, podrejene poplačilu zavarovanih terjatev. Pri poplačilu iz preostalega premoženja pa se poplačujejo po vrstnem redu (1) prednostne, (2) navadne in (3) morebitne podrejene.

prednostne terjatve so tiste (nezavarovane) terjatve, za katere zakon določa, da se poplačujejo prednostno, pred poplačilom navadnih (nezavarovanih) terjatev (npr. plače in nadomestila plač za zadnje šest mesecev pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, odpravnine delavcem, neplačani prispevki itd.). Če se stečajni postopek začne zaradi neuspešnega izida postopka prisilne poravnave, imajo terjatve, ki so nastale med postopkom prisilne poravnave, absolutno prednost in se poplačujejo pred poplačilom prednostnih terjatev;

navadne terjatve so nezavarovane terjatve, ki niso niti prednostne niti podrejene terjatve;

podrejene terjatve so nezavarovane terjatve, ki se na podlagi pravnega razmerja med dolžnikom in upnikom, če postane dolžnik insolventen, plačajo šele po poplačilu drugih nezavarovanih terjatev do dolžnika. Podrejene terjatve so v prisilni poravnave lahko predmet konverzije v lastniške deleže. Če kot stvarni vložek niso bile prenesene, potrjena prisilna poravnava nanje učinkuje tako, da s potrditvijo prenehajo.

Korporacijske pravice (delnice oziroma poslovni deleži) nimajo značilnosti (pravne narave) obligacijske pravice in delničarjem oz. družbenikom dajejo pravico do sorazmernega dela ostanka stečajne mase.

Preden se začnejo poplačevati upniki, se izloči iz stečajne mase znesek, ki je potreben za izplačilo stroškov stečajnega postopka (razdelitvena masa). Upniki se poplačajo po naslednjem vrstnem redu: najprej se iz premoženja, ki je bilo predmet zavarovanja (posebna razdelitvena masa), poplačajo ločitveni upniki, ki so imeli svojo terjatev zavarovano z ločitveno pravico (npr. hipoteko), iz splošne razdelitvene mase pa se najprej poplačajo upniki terjatev na podlagi pogodb, ki jih je sklenil, ali drugih pravnih poslov, ki jih je opravil stečajni dolžnik od začetka postopka prisilne poravnave do začetka stečajnega postopka v skladu s pravili o omejitvi poslovanja v postopku prisilne poravnave zakona, nato upniki privilegiranih terjatev (delavci) ter nato še ostali upniki – upniki nezavarovanih navadnih terjatev in upniki podrejenih terjatev. Morebitni preostanek unovčenega premoženja se razdeli med družbenike.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Postopek prisilne poravnave

Prisilno poravnavo, ki jo izglasujejo upniki, mora potrditi tudi sodišče. S sklepom o potrditvi prisilne poravnave, s katerim sodišče:

1. odloči, da se potrdi prisilna poravnava,
2. ugotovi vsebino potrjene poravnave tako, da navede:
  - delež plačila terjatev upnikov,
  - roke za njihovo plačilo in
  - obrestno mero, po kateri se obrestujejo terjatve upnikov v obdobju od začetka postopka prisilne poravnave do poteka roka za njihovo plačilo,
3. odloči, katere terjatve so ugotovljene v postopku prisilne poravnave, in
4. naloži dolžniku, da mora upnikom plačati terjatve, ugotovljene v postopku prisilne poravnave, v deležu, rokih in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi.

V postopku je izvedeno načelo absolutne prednosti (*Absolute Priority Rule*). Z izvedbo finančnega prestrukturiranja podjetja dolžnika v postopku prisilne poravnave:

smejo družbeniki dolžnika obdržati samo tak delež v osnovnem kapitalu dolžnika, ki ustreza vrednosti preostanka premoženja dolžnika, ki bi ga prejeli, če bi bil nad dolžnikom začel stečajni postopek,

se morajo upnikom zagotoviti ugodnejši pogoji plačila njihovih terjatev, kot če bi bil nad dolžnikom začel stečajni postopek, ob upoštevanju vrstnega reda in drugih pravil poplačila prednostnih, navadnih in podrejenih terjatev ter zavarovanih terjatev v stečajnem postopku,

se nadaljuje poslovanje dolžnikovega podjetja oziroma rentabilnega dela tega podjetja.

Finančno prestrukturiranje se izvede tako, da dolžnik upnikom ponudi, da pristanejo na zmanjšanje svojih navadnih terjatev oziroma odložitve rokov za njihovo plačilo. Dolžnik mora vsem upnikom ponuditi enak delež plačila njihovih navadnih terjatev, enake roke za njihovo plačilo in obresti po enaki obrestni meri od začetka postopka prisilne poravnave do poteka roka za njihovo plačilo. Če je dolžnik organiziran kot kapitalska družba, lahko upnikom ponudi, da po svoji izbiri:

bodisi pristanejo na zmanjšanje in odložitve zapadlosti svojih navadnih terjatev

bodisi te terjatve prenesejo na dolžnika kot stvarni vložek na podlagi povečanja osnovnega kapitala dolžnika (*debt to equity swap*).

Prisilna poravnava ne učinkuje na prednostne terjatve in izločitvene pravice. Podrejen terjatve prenehajo. V prisilni poravnavi se zavarovane terjatve lahko prestrukturirajo le prostovoljno. V **postopku prisilne poravnave nad veliko, srednjo ali majhno družbo** pa se zavarovane terjatve lahko prestrukturirajo glede odložitve dospelosti ali znižanja obrestne mere tudi prisilno, v smislu, da odločitev 75-odstotne večine upnikov velja tudi za tiste ločitvene upnike, ki niso glasovali za prisilno poravnavo. V tem postopku je kot ukrep finančnega prestrukturiranja možna tudi izločitev rentabilnega dela podjetja dolžnika na drugo družbo (*spin-off*). Dopustno je tudi preoblikovanje ločitvenih pravic v skupno ločitveno pravico (potrebna je 85-odstotna večina).

Stečajni postopek nad pravno osebo

Stečajni postopek se opravlja z namenom unovčenja stečajne mase in poplačila upnikov. Pogodba o prodaji premoženja stečajnega dolžnika se praviloma lahko sklene na podlagi javne dražbe ali zavezujočega zbiranja ponudb. Javna dražba se lahko izvede kot javna dražba z zviševanjem izključne cene ali kot javna dražba z zniževanjem izključne cene. V stečajnem postopku se lahko podjetje oziroma dejavnosti podjetja ohrani tako, da se na javni prodaji podjetje proda kot poslovna celota oziroma se proda njen rentabilni del (*sale of a business as a going concern*).

Preden se začnejo poplačevati upniki, se izloči iz stečajne mase znesek, ki je potreben za izplačilo stroškov stečajnega postopka. Upniki se poplačajo po naslednjem vrstnem redu: najprej se iz premoženja, ki je bilo predmet zavarovanja, poplačajo ločitveni upniki, ki so imeli svojo terjatev zavarovano z ločitveno pravico (npr. hipoteko), nato upniki terjatev na podlagi pogodb, ki jih je sklenil, ali drugih pravnih poslov, ki jih je opravil stečajni dolžnik od začetka postopka prisilne poravnave do začetka stečajnega postopka v skladu s pravili o omejitvi poslovanja v postopku prisilne poravnave zakona, nato privilegirani upniki (delavci) ter nato še ostali upniki – upniki nezavarovanih navadnih terjatev in upniki podrejenih terjatev. Morebitni preostanek unovčenega premoženja se razdeli med družbenike.

Osební stečaj

Enako kot stečajni postopek nad pravno osebo se tudi postopek osebnega stečaja vodi zaradi sorazmernega in hkratnega poplačila terjatev vseh upnikov. Upniki so torej sorazmerno in hkrati poplačani iz premoženja dolžnika. V stečajno maso gre vse premoženje, ki ga je imela prezadolžena oseba v začetku stečajnega postopka, razen če je izvzeto iz izvršbe po določbah zakona o izvršbi in zavarovanju. Ker pa fizična oseba drugače od pravne osebe po koncu

stečajnega postopka ne preneha, ne prenehajo tudi terjatve upnikov, ki v stečajnem postopku niso bile plačane. Za razliko od upnikov stečajnega postopka nad pravnimi osebami se torej izvrševanje terjatev upnikov v postopku osebnega stečaja s sklenitvijo stečajnega postopka ne konča. Sklep o končanju postopka osebnega stečaja, ki vsebuje tudi seznam v stečajnem postopku neplačanih priznanih terjatev, je izvršilni naslov za izterjavo teh terjatev.

Za razbremenitev svojih obveznosti je zato stečajnemu dolžniku dana možnost, da lahko vse do izdaje sklepa o končanju postopka osebnega stečaja vložijo predlog za odpust njegovih obveznosti, ki so nastale do začetka postopka osebnega stečaja, v delu, v katerem v tem postopku ne bodo plačane. V primeru, da bo stečajni dolžnik podal predlog za odpust obveznosti in da se bo postopek odpusta obveznosti po prestatnem preizkusnem obdobju zanj uspešno končal, se mu bo del njegovih obveznosti, ki bi se sicer lahko izterjale na podlagi sklepa o končanju stečajnega postopka, odpustil, s čimer bodo prenehale tudi pravice upnikov sodno uveljavljati plačilo preostanka terjatve.

Četudi je dolžniku ugoden odpust obveznosti, pa odpust ne učinkuje na naslednje vrste dolžnikovih obveznosti:

1. prednostne delavske,
2. terjatve do stečajnega dolžnika na podlagi zakonite preživnine, odškodnine za škodo, nastalo zaradi zmanjšanja življenjskih aktivnosti ali zmanjšanja ali izgube delovne zmožnosti ter odškodnine za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dajal,
3. terjatve iz naslova denarne kazni ali odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, izrečenih v kazenskem postopku,
4. terjatve iz naslova v pogojni obsodbi določenega pogoja vrnitve premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, oziroma povrnitve škode, povzročene s kaznivim dejanjem,
5. terjatve iz naslova globe ali odvzema premoženjske koristi, pridobljene s prekrškom, izrečenih v postopku o prekršku,
6. terjatve iz naslova odvzema premoženja nezakonitega izvora,
7. terjatve iz naslova povrnitve škode, povzročene namerno ali zaradi hude malomarnosti.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Postopek prisilne poravnave se konča s pravnomočnostjo sklepa sodišča o potrditvi prisilne poravnave.

Vsak upnik, za terjatve katerega učinkuje potrjena prisilna poravnava, lahko od sodišča zahteva, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če lahko insolventni dolžnik plača terjatve upnikov, za katere učinkuje potrjena prisilna poravnava, v večjem deležu ali celotnem znesku navadnih terjatev. Tožbo za uveljavitev izpodbojnega zahtevka je treba vložiti v šestih mesecih po poteku roka za plačilo terjatev, določenem v potrjeni prisilni poravnavi.

Vsak upnik, za terjatve katerega učinkuje potrjena prisilna poravnava, lahko od sodišča zahteva, da razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, če je bila sprejeta na goljufiv način.

Tožbo za uveljavitev izpodbojnega zahtevka je treba vložiti v dveh letih po pravnomočnosti sklepa o potrditvi prisilne poravnave.

O tožbi je pristojno odločati sodišče, ki je izdalo sklep o potrditvi prisilne poravnave.

S sklepom, s katerim sodišče razveljavi potrjeno prisilno poravnavo, naloži dolžniku, da mora v roku, ki ga določi in ne sme biti daljši od enega leta od pravnomočnosti sklepa, plačati neplačani del terjatev, za katere je učinkovala potrjena prisilna poravnava.

Končanje stečajnega postopka nad pravno osebo

Stečajni postopek nad pravno osebo se konča s sklepom o končanju stečajnega postopka. Sodišče ga izda na podlagi upraviteljevega končnega poročila, ko je izvedel vsa z zakonom predpisana dejanja, in mnenja upniškega odbora. Upravitelj mora v enem mesecu po opravljeni končni razdelitvi predložiti sodišču svoje končno poročilo.

Če se premoženje, ki je pripadalo stečajnemu dolžniku, najde, potem ko je sodišče izdalo sklep o končanju stečajnega postopka, se na predlog upnika, ki je bil v stečajnem postopku nad dolžnikom upravičen opravljati procesna dejanja in do konca stečajnega postopka to njegovo upravičenje ni prenehalo, ali družbenika stečajnega dolžnika začne stečajni postopek nad pozneje najdenim premoženjem.

Končanje osebnega stečaja

Osebni stečaj se konča s sklepom o končanju postopka.

Če je bil dolžniku v osebnem stečaju **ugoden odpust obveznosti**, lahko vsak upnik, za terjatve katerega učinkuje pravnomočni sklep o odpustu obveznosti, od sodišča zahteva, da razveljavi odpust obveznosti, o katerem je odločilo s tem sklepom, če je dolžnik s prikrievanjem ali lažnim prikazovanjem podatkov o svojem premoženjskem položaju ali z drugačno prevaro dosegel izdajo sklepa o odpustu obveznosti. Tožbo je treba vložiti v treh letih po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti (411. člen ZFPPIPP). Upniki, ki po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti najdejo dolžnikovo premoženje, ki ga je ta pridobil pred odpustom obveznosti (in ga prikriji), lahko dosežejo razveljavitev odpusta obveznosti tudi tako, da predlagajo začetek stečajnega postopka nad takim premoženjem. V tem primeru uveljavljanje zahtevka za razveljavitev odpusta obveznosti ni vezano na triletni rok.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Vsak upnik mora sam pokrivati svoje stroške udeležbe **v postopku zaradi insolventnosti**.

V **postopku prisilne poravnave, ki se začne na predlog dolžnika**, stroški postopka in ostali izdatki bremenijo dolžnika.

V **postopku prisilne poravnave nad veliko, srednjo ali majhno družbo, ki se začne na predlog upnikov**, začetne stroške postopka založi predlagatelj postopka.

V tem postopku predlagatelja bremenijo tudi stroški nagrade upravitelja. Dolžnika, nad katerim se vodi postopek pa bremenijo izdatki potrebni za plačila:

- po pogodbah z ustrezno usposobljenimi pravnimi oziroma finančnimi svetovalci o pravnih in finančnih storitvah, potrebnih za pripravo poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika, načrta finančnega prestrukturiranja, in drugih listin, ki jih je treba priložiti naknadnemu predlogu prisilne poravnave,
- pogodbo z revizorjem o revidiranju poročila o finančnem položaju in poslovanju dolžnika, in
- pogodbo s pooblaščenim ocenjevalcem vrednosti o storitvah pregleda načrta finančnega prestrukturiranja.

V **stečajnem postopku** stroški postopka in izdatki med postopkom bremenijo stečajno maso pred plačili terjatev iz razdelitvene mase. Če predlog za začetek stečajnega postopka vložijo upniki, mora sicer sam založiti predjem za kritje začetnih stroškov postopka, ima pa pravico do vrnitve založenega zneska predjemna po pravilih o plačilu stroškov stečajnega postopka.

V **postopku preventivnega prestrukturiranja** mora dolžnik upnikom, ki so stranke postopka preventivnega prestrukturiranja, povrniti sorazmeren del stroškov, ki jim nastanejo z udeležbo v postopku in za katere je po splošno uveljavljeni poslovni praksi običajno, da jih nosi dolžnik. O povrnitvi teh stroškov se dolžnik in upniki dogovorijo v sporazumu o finančnem prestrukturiranju.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pogoji za izpodbijanje

Pravico izpodbijati pravna dejanja dolžnika imajo upniki in stečajni upravitelj. Tožba ali ugovor se vložijo proti osebi, v korist katere je bilo izpodbijano dejanje storjeno.

Izpodbija se lahko vsako pravno dejanje (vključno z opustitvijo), ki ima za posledico neenakomerno ali zmanjšano poplačilo stečajnih upnikov, oziroma s katerimi je prišel posamezen upnik v ugodnejši položaj (naklanjanje ugodnosti upnikom) – t.i. **objektivni element izpodbijnosti**. Tožnik mora pri izpodbijanju tudi izkazati, da je druga stranka, v korist katere je bilo izpodbijano dejanje storjeno, vedela ali morala vedeti za dolžnikovo slabo ekonomsko-finančno stanje (t.i. **subjektivni element izpodbijnosti**). Zakon določa zakonske domneve, ko se šteje, da je ta pogoj izpolnjen, in primere, ko ni mogoče izpodbijati pravnih dejanj. Zakon tudi natančno določa vsebino in način uveljavitve izpodbijnega zahtevka.

Obdobje, v katerem so lahko storjena izpodbijna dejanja

V stečajnem postopku se lahko izpodbijajo tista pravna dejanja, ki so bila storjena v obdobju od zadnjega leta pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka; če gre za neodplačna pravna dejanja (ali nesorazmerno majhno protivrednost), pa dejanja, storjena v obdobju od začetka zadnjih 36 mesecev pred uvedbo stečajnega postopka do začetka stečajnega postopka. Tožba za izpodbijanje mora biti vložena v dvanajstih mesecih po pravomočnosti sklepa o začetku stečajnega postopka.

Katerih dejanj ni možno izpodbijati

Izpodbijati ni možno pravnih dejanj, ki jih je opravil stečajni dolžnik med postopkom prisilne poravnave, v skladu z zakonskimi pravili, ki veljajo za poslovanje dolžnika v tem postopku, pravnih dejanj, ki jih je opravil stečajni dolžnik zaradi plačila terjatev upnikov v deležih, rokih in z obrestmi, določenimi v potrjeni prisilni poravnavi, ter plačil za menice in čeke, če je morala druga stranka prejeti plačilo, da stečajni dolžnik ne bi izgubil pravice do regresa proti drugim meničnim ali čekovnim zavezancem.

Izpodbijati tudi ni mogoče pravnih dejanj, ki jih je opravil dolžnik zaradi plačila terjatev upnikov ali izpolnitve drugih obveznosti v skladu s potrjenim sporazumom o finančnem prestrukturiranju.

Posebnosti v osebnem stečaju

Obdobje izpodbijnosti za neodplačna pravna dejanja in pravna dejanja, ki jih stečajni dolžnik opravil v korist ožje povezane osebe, je v postopku osebnega stečaja pet let. To pravilo poleg poslov z ožje povezanimi fizičnimi osebami zajema tudi posle s pravnimi osebami, ki so povezane s stečajnim dolžnikom ali ožje povezanimi fizičnimi osebami. To so pravne osebe, v katerih imajo stečajni dolžnik ali osebe, ki so z njim ožje povezane, posamično ali skupaj najmanj 25 odstotni delež vpisanega kapitala ali 25-odstotni delež glasovalnih pravic ali pravico imenovati ali odpoklicati osebe, pooblaščenice za zastopanje pravne osebe, ali so te osebe pooblaščenice za zastopanje pravne osebe, ali v korist z njimi povezanih družb.

Zadnja posodobitev: 23/05/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Slovaška

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Na Slovaškem je mogoče vse različne vrste postopkov v primeru insolventnosti uvesti zoper dolžnika.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Pogoji za uvedbo posameznih vrst postopkov v primeru insolventnosti

Pogoji za razglasitev stečaja ali prisilne poravnave

Stečajni postopek in postopek prisilne poravnave (v nadaljnjem besedilu: stečajni postopek) sta razdeljena na dva dela. Prvi del se začne z vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka in traja do izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka. Drugi del se začne, ko je izdan sklep o začetku stečajnega postopka, in traja do končanja stečajnega postopka.

Pogoja za prvi del sta, da obstaja oseba, ki je upravičena do vložitve predloga za začetek stečajnega postopka (če se postopek začne na predlog), na podlagi katerega je mogoče utemeljeno domnevati, da je dolžnik insolventen, in da je pri sodišču plačan predujem.

Pogoji za drugi del (izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka) so, da obstaja več upnikov, da je dolžnik prezadolžen ali plačilno nesposoben ter da obstajajo zadostna sredstva za kritje stroškov stečajnega postopka.

Oseba, upravičena do vložitve predloga: postopek se lahko začne na predlog ali brez njega. Predlog za začetek stečajnega postopka lahko vloži dolžnik, upnik, likvidacijski upravitelj ali druga oseba, določena z zakonodajo. Stečajni postopek se brez predloga začne zlasti v primeru neuspešnega prestrukturiranja, pri čemer sodišče v takem primeru z enim sklepom odloči o začetku stečajnega postopka in razglasitvi stečaja.

Predlog mora izpolnjevati splošne in nekatere posebne formalnosti, pri čemer so zadnjenavedene odvisne od tega, kdo ga vloži. Če ga vloži upnik, mora vključevati dokaze o dolžnikovi plačilni nesposobnosti. Če ga vloži dolžnik (predpostavlja se plačilna nesposobnost ali prezadolženost), mora vključevati seznam dolžnikovih sredstev, obveznosti in povezanih strank ter najnovejše računovodske izkaze, če so na voljo.

Vložnik predloga mora pred vložitvijo predloga na bančni račun sodišča nakazati predujem.

Insolventnost pomeni, da je dolžnik prezadolžen ali plačilno nesposoben. Dolžnik je prezadolžen, če mora voditi račune v skladu z veljavno zakonodajo (zakon št. 431/2002 o računovodstvu), ima več kot enega upnika in vrednost njegovih obveznosti presega vrednost njegovih sredstev. Pravna oseba je plačilno nesposobna, če več kot 30 dni zamuja s plačilom dveh ali več finančnih obveznosti več kot enemu upniku. Fizična oseba je plačilno nesposobna, če 180 dni po zapadlosti plačila ne more plačati najmanj ene finančne obveznosti.

Zadostna sredstva – v primeru dvomov glede zadostnih sredstev za kritje stroškov stečajnega postopka sodišče imenuje začasnega upravitelja („stečajni upravitelj“ ali „upravitelj v postopku zaradi insolventnosti“), ki preuči zadevo.

Pogoji za začetek prestrukturiranja

Postopek prestrukturiranja je tako kot stečajni postopek razdeljen na dva dela. V prvem delu (začetek postopka prestrukturiranja) sodišče preuči, ali so izpolnjeni pogoji za prestrukturiranje. Ta del se začne, ko upravičena oseba (dolžnik ali upnik) vloži predlog skupaj s priporočilom stečajnega upravitelja za prestrukturiranje dolžnika. Drugi del se začne z dovoljenjem za prestrukturiranje, pri čemer dolžnik pod nadzorom stečajnega upravitelja in sodišča ter v sodelovanju z upniki pripravi načrt prestrukturiranja, razpravlja o njem ter zanj pridobi odobritev in potrditev sodišča.

Dolžnik lahko vloži predlog za prestrukturiranje, če je stečajnega upravitelja zaprosil za mnenje, ta pa je v mnenju, ki ne sme biti starejše od 30 dni, priporočil njegovo prestrukturiranje.

Upnik lahko vloži predlog za prestrukturiranje, če je stečajnega upravitelja zaprosil za mnenje in je ta v mnenju, ki ne sme biti starejše od 30 dni, priporočil prestrukturiranje dolžnika ter če je dolžnik soglašal z vložitvijo predloga.

Pogoji za začetek postopka za odpis dolga

Pogoji za začetek postopka za odpis dolga: dolžnik je fizična oseba (podjetnik ali potrošnik), stečajni postopek je bil končan, dolžnik je vložil predlog in dolžnik je izpolnil svoje obveznosti med stečajnim postopkom. Vendar dolžnik nima pravice zahtevati odpusta dolgov, če je bil stečajni postopek končan, ker dolžnikovo premoženje ni zadostovalo niti za poplačilo terjatev zoper stečajno maso. Drugi pogoji so, da je dolžnik plačilno nesposoben in da je razglasil plačilno nesposobnost, da je od zadnjega odpisa dolga preteklo deset let, da zoper dolžnika poteka izvršba (tj. prevzem nadzora nad premoženjem) ali podoben postopek in da dolžnik ne prestaja zaporne kazni.

Predlog se lahko vloži skupaj s predlogom za začetek stečajnega postopka ali med stečajnim postopkom do njegovega končanja. Vloži ga dolžnik, vendar ga mora zastopati center za pravno pomoč (*Centrum právnej pomoci*), predlog pa se lahko vloži izključno elektronsko.

Dolžniku je dolg odpisan, ko sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka (odpis dolga na podlagi stečaja) ali sklep o načrtu odplačevanja (odpis dolga na podlagi načrta odplačevanja). Za odpis dolga niso potrebne druge sodne odločbe.

Izpolnjevanje obveznosti: sodišče odobri odpis dolga, če ugotovi, da je dolžnik med stečajnim postopkom izpolnil obveznosti, določene z veljavno zakonodajo, sicer predlog zavrne. Pošten namen – domneva se, da ima dolžnik pošten namen, ki ga lahko upniki izpodbijajo v „klasičnem“ civilnem postopku, ne pa med postopkom za odpis dolga.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajni postopek se uporablja za:

- premoženje, ki je pripadalo dolžniku ob izdaji sklepa o začetku stečajnega postopka;
- premoženje, ki ga je dolžnik pridobil med stečajnim postopkom;
- premoženje, s katerim so zavarovane dolžnikove obveznosti;
- drugo premoženje, če tako določa zakonodaja.

Premoženje, ki je predmet stečajnega postopka, sestavlja stečajno maso, ki je razdeljena na splošno stečajno maso in ločeno stečajno maso za zavarovane upnike.

Iz stečajnega postopka je izključeno naslednje: premoženje, ki ga ni mogoče zarubiti v sodnem postopku izvršbe ali zaplembe, carinske garancije do višine carinskega dolga, davčna garancija in premoženje, izključeno iz stečajnega postopka na podlagi posebne zakonodaje. Dolžnikovi dohodki so predmet stečajnega postopka v obsegu, v katerem jih je mogoče zarubiti v postopku izvršbe ali zaplembe. Del neto plače, ki bi ga sicer bilo mogoče odšteti za poplačilo prednostnih terjatev, je predmet stečajnega postopka le v obsegu, v katerem se poplača terjatev zoper stečajno maso.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Vloge strank v različnih vrstah postopkov

- Dolžnikove splošne obveznosti

o Dolžnik mora preprečiti insolventnost. Če dolžniku grozi insolventnost, mora brez nepotrebne odlašanja sprejeti ustrezne in sorazmerne ukrepe za njeno preprečitev. Vložitev predloga za prestrukturiranje dolžnika ne razbremeni obveznosti, da vложи tudi predlog za začetek stečajnega postopka (stečajni postopek se ustavi, če je dovoljeno prestrukturiranje).

Vloge strank v **stečajnem postopku**

- Stečajni upravitelj

o Med stečajnim postopkom stečajni upravitelj zlasti upravlja premoženje, ki je predmet stečajnega postopka, ga unovči in izkupiček uporabi za poplačilo dolžnikovih upnikov.

o Ko je izdan sklep o začetku stečajnega postopka, dolžnikova pravica do razpolaganja s premoženjem, ki je predmet stečajnega postopka, in pravica do delovanja v dolžnikovem imenu v zadevah v zvezi s tem premoženjem preideta na stečajnega upravitelja, ki zdaj deluje v imenu dolžnika in za njegov račun.

Vloge strank v **postopku prestrukturiranja**

- Stečajni upravitelj

o Glavna naloga stečajnega upravitelja je, da v sodelovanju z dolžnikom in upniki pripravi osnutek načrta prestrukturiranja.

o Stečajni upravitelj preuči prijavitelne terjatve ter jih prizna ali prereka.

o Stečajni upravitelj nadzoruje dolžnika. Ena od oblik nadzora je odobritev dolžnikovih pravnih dejanj, ki so bila določena v sklepu sodišča o odobritvi prestrukturiranja.

- Dolžnik

• Dolžnik izpolnjuje naloge iz načrta prestrukturiranja.

• Dolžnik ima tudi pravico, da pri stečajnem upravitelju vložiti predlog za prerekanje prijavitelne terjatve.

• Dolžnik deluje v svojem imenu in za svoj račun.

Vloge strank v **postopku za odpis dolga (obeh vrst)**

- Dolžnik

o Z dovoljenjem za odpis dolga se začne triletno preskusno obdobje, v katerem mora dolžnik stečajnemu upravitelju ob koncu vsakega leta nakazati znesek, ki ga je določilo sodišče, vendar največ 70 % dolžnikovega skupnega neto dohodka za preteklo preskusno leto. Stečajni upravitelj po odštetju svoje nagrade znesek sorazmerno porazdeli med dolžnikove upnike v skladu s končnim načrtom razdelitve.

o Dolžnik si mora v tem preskusnem obdobju razumno prizadevati najti zaposlitev kot vir dohodkov ali primerno samozaposlitev za isti namen ter zagotoviti vse informacije, ki jih zahteva stečajni upravitelj, vključno z informacijami o dohodkih, odhodkih in kakršni koli spremembi naslova prebivališča, zaposlitve ali kraja zaposlitve.

o Za pravna dejanja dolžnika v preskusnem obdobju je potrebno pisno soglasje stečajnega upravitelja v obsegu, ki ga je sodišče določilo v sklepu o odobritvi odpisa dolga.

o Dolžnik, ki ga zastopa center za pravno pomoč, vložiti predlog, ki vključuje njegov življenjepis, seznam povezanih strank, sedanje in preteklo premoženje ter seznam upnikov. Dolžnik razglasi svojo plačilno nesposobnost in dokumentira obstoj postopka zaplembe.

o Dolžnik se mora med tem postopkom strinjati, da pravica do razpolaganja z njegovim premoženjem preide na stečajnega upravitelja.

- Stečajni upravitelj

o Stečajni upravitelj pripravi seznam premoženja v stečajni masi in razpolaga z njim (tj. premoženje, ki je predmet stečajnega postopka).

o Stečajni upravitelj odpove nekatere pogodbe.

o Stečajni upravitelj unovči premoženje iz stečajne mase, plača stroške stečajnega postopka, predlaga načrt razdelitve izkupička in ga nato izvede.

o Če se v stečajnem postopku uporabi načrt odplačevanja, stečajni upravitelj pripravi osnutek načrta odplačevanja in ga predloži sodišču v odobritev.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Stečaj: terjatve, ki bi jo moral dolžnik plačati pred razglasitvijo stečaja, ni mogoče pobotati s terjatvijo, ki bi morala biti plačana dolžniku po razglasitvi stečaja; to velja tudi za pogojne terjatve, prijavitelne v stečajnem postopku. Terjatev, ki niso bile prijavitelne tako, kot je določeno v zakonodaji, prijavitelnih terjatev, pridobljenih s prenosom ali prehodom po razglasitvi stečaja, in terjatev, pridobljenih na podlagi spornih pravnih dejanj, ni mogoče pobotati z nobenimi dolžnikovimi terjatvami. Terjatev ni mogoče pobotati s terjatvijo, ki izhaja iz odgovornosti za nevlóžitev predloga za začetek stečajnega postopka v imenu dolžnika. To ne izključuje pobota drugih terjatev.

Prestrukturiranje: civilnopravni predpisi se uporabljajo brez sprememb.

Odpis dolga na podlagi stečaja: terjatve, nastale po razglasitvi stečaja, ni mogoče pobotati z nasprotno terjatvijo dolžnika, ki je nastala pred razglasitvijo stečaja. Terjatve, nastale pred razglasitvijo stečaja, ni mogoče pobotati z nasprotno terjatvijo dolžnika, ki je nastala po razglasitvi stečaja. To ne izključuje pobota drugih terjatev.

Odpis dolga na podlagi načrta odplačevanja: civilnopravni predpisi se uporabljajo brez sprememb.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Stečaj: če je dolžnik pred razglasitvijo stečaja sklenil vzajemno pogodbo in jo je izpolnil, vendar je druga pogodbeni stranka ob razglasitvi stečaja ni izpolnila ali jo je izpolnila samo delno, lahko stečajni upravitelj zahteva izpolnitev pogodbe ali odstopi od nje. Če je druga pogodbeni stranka že delno izpolnila pogodbo, lahko stečajni upravitelj odstopi le od tistih obveznosti v pogodbi, ki jih druga pogodbeni stranka še ni izpolnila.

Če je dolžnik pred razglasitvijo stečaja sklenil vzajemno pogodbo in jo je druga pogodbeni stranka že izpolnila, vendar je dolžnik ob razglasitvi stečaja ni izpolnil ali jo je izpolnil samo delno, lahko druga pogodbeni stranka odstopi od tistih obveznosti v pogodbi, ki jih dolžnik še ni izpolnil; vendar se lahko terjatve druge pogodbene stranke, ki izhajajo iz odstopa od pogodbe, v stečajni postopek vključijo le tako, da se prijavijo kot pogojna terjatev.

Če je dolžnik pred razglasitvijo stečaja sklenil vzajemno pogodbo in je ob razglasitvi stečaja nista izpolnila niti dolžnik niti druga pogodbeni stranka ali pa sta jo izpolnila samo delno, lahko stečajni upravitelj in druga pogodbeni stranka odstopita od tistih obveznosti v pogodbi, ki še niso bile izpolnjene; vendar se lahko terjatve druge pogodbene stranke, ki izhajajo iz odstopa od pogodbe, v stečajni postopek vključijo le tako, da se prijavijo kot pogojna terjatev.

Če je dolžnik pred razglasitvijo stečaja sklenil pogodbo, katere predmet je zaveza za opravljanje neprekinjene ali ponavljajoče se dejavnosti ali zaveza, da se vzdrži določene dejavnosti ali da dopusti določeno dejavnost, lahko stečajni upravitelj odpove pogodbo z dvomesečnim odpovednim rokom, razen če ni z zakonom ali pogodbo določen krajši odpovedni rok; stečajni upravitelj lahko odpove tudi pogodbo, sklenjeno za določen čas. Stečajni upravitelj lahko najemno pogodbo odpove le pod pogoji, določenimi v civilnem zakoniku (*Občiansky zákonník*). Ta določba se ne uporablja za pogodbe, sklenjene na podlagi delovnega zakonika (*Zákonník práce*).

Če mora druga pogodbeni stranka vnaprej izpolniti pogodbo, ki jo je z dolžnikom sklenila pred razglasitvijo stečaja, lahko zavrne izpolnitev pogodbe, dokler ni zagotovljena ali zajamčena vzajemna izpolnitev.

Terjatve, nastale drugi pogodbeni stranki na podlagi pogodbe, sklenjene z dolžnikom pred razglasitvijo stečaja, v zvezi z izpolnitvijo, ki jo je druga pogodbeni stranka zagotovila stečajnemu upravitelju po razglasitvi stečaja, so terjatve zoper stečajno maso. Razen če ni z zakonodajo določeno drugače, se lahko katere koli druge terjatve druge pogodbene stranke, nastale po razglasitvi stečaja na podlagi pogodbe, sklenjene z dolžnikom pred razglasitvijo stečaja, v stečajni postopek vključijo le tako, da se prijavijo kot pogojna terjatev.

Če je dolžnik pred razglasitvijo stečaja predmet prodal s pridržkom lastninske pravice in ga izročil kupcu, lahko kupec predmet vrne ali vztraja pri izpolnitvi pogodbe.

Če je dolžnik pred razglasitvijo stečaja kupil in prevzel predmet s pridržkom lastninske pravice, ne da bi pridobil lastništvo nad njim, prodajalec ne more zahtevati vračila predmeta, če stečajni upravitelj obveznosti iz pogodbe izpolni takoj, ko ga prodajalec k temu pozove. Stečajni upravitelj lahko izpolni obveznosti iz take pogodbe o nakupu predmeta s pridržkom lastninske pravice, če je predmet v posesti dolžnika in stečajni upravitelj z ustrežno poklicno skrbnostjo ugotovi, da je izpolnitev obveznosti ugodnejša za stečajno maso. Če predmet ni v posesti dolžnika, se lahko kakršne koli terjatve v stečajni postopek vključijo le s prijavo.

Te določbe se smiselno uporabljajo tudi za pogodbo, katere predmet je zakup predmeta za dogovorjeno zakupnino in za določen čas z namenom prevzema lastništva nad zakupljenim predmetom.

Prestrukturiranje: druga pogodbeni stranka ne more odpovedati pogodbe, sklenjene z dolžnikom, ali odstopiti od nje zaradi dolžnikove zamude pri izpolnitvi, do katere je bila druga pogodbeni stranka upravičena pred začetkom postopka prestrukturiranja, odpoved pogodbe ali odstop od nje iz tega razloga pa je brez učinka. Pogodbeni dogovori, ki drugi pogodbeni stranki omogočajo, da odpove pogodbo, sklenjeno z dolžnikom, ali odstopi od nje zaradi postopka prestrukturiranja ali stečajnega postopka, so brez učinka.

Odpis dolga na podlagi stečaja: po razglasitvi stečaja je mogoče odpovedati pogodbo, katere predmet je zaveza za opravljanje neprekinjene ali ponavljajoče se dejavnosti ali zaveza, da se stranka vzdrži določene dejavnosti ali da dopusti določeno dejavnost, če je bila pogodba sklenjena pred razglasitvijo stečaja.

Če se pogodba nanaša na premoženje, ki je predmet stečajnega postopka, jo lahko odpove stečajni upravitelj, v drugih primerih pa dolžnik. Odpoved začne veljati ob vročitvi obvestila drugi pogodbeni stranki. Pogodba se lahko odpove tudi, če je bila sklenjena za določen čas. Pogodba o najemu stanovanja v zvezi s tretjo osebo, ki je najemnik, se lahko odpove le pod pogoji, določenimi v civilnem zakoniku in posebni zakonodaji.

Dolžnik, stečajni upravitelj ali druga pogodbeni stranka lahko odstopi od druge pogodbe, če je bila sklenjena pred razglasitvijo stečaja in še ni izpolnjena v celoti. Tak odstop od pogodbe je mogoč le v obsegu še neizpolnjenih vzajemnih obveznosti pogodbenih strank.

Določbe o prodaji predmeta s pridržkom lastninske pravice in o pogodbi, katere predmet je zakup predmeta za dogovorjeno zakupnino in za določen čas z namenom prevzema lastništva nad zakupljenim predmetom, se uporabljajo enako kot v stečajnem postopku.

Zgornje določbe se ne uporabljajo za pogodbe in sporazume, sklenjene na podlagi delovnega zakonika.

Odpis dolga na podlagi načrta odplačevanja: posebnih določb o dolžnikovih pogodbenih razmerjih ni, uporabljajo se „klasični“ predpisi civilnega in gospodarskega prava.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Učinki razglasitve stečaja

Med stečajnim postopkom ni mogoče začeti postopka izvršbe ali zaplombe zoper premoženje, ki je predmet stečajnega postopka; že začeti postopek izvršbe ali zaplombe se ob razglasitvi stečaja ustavi.

Zoper premoženje, ki pripada dolžniku, ni mogoče začeti ali nadaljevati uveljavljanja zastavne pravice za dolžnikovo obveznost, zavarovano z zastavno pravico; ta učinek ne velja za:

uveljavljanje zastavne pravice v zvezi z denarnimi sredstvi ali terjatvami z računa pri banki ali podružnici tuje banke;

državne obveznice;

prenosljive vrednostne papirje.

Če je bil pred razglasitvijo stečaja na podlagi posebne zakonodaje dodeljen predmet dražbe in je tak predmet predmet stečajnega postopka ter je ponudnik dražitelju plačal ceno, določeno na dražbi, lastništvo ali druga pravica do predmeta dražbe preide na ponudnika. Izkupiček dražbe postane del zadevne stečajne mase, stroški dražbe pa terjatev zoper navedeno stečajno maso; če je dražbo predlagal upnik z zavarovano terjatvijo, se izkupiček izplača upniku do višine zavarovane terjatve, kot da stečaj ne bi bil razglašen.

Učinki prestrukturiranja

• Za terjatev, ki je prijavljena v postopku prestrukturiranja, ni mogoče začeti postopka izvršbe ali zaplombe zoper premoženje, ki pripada dolžniku; že začeti postopek izvršbe ali zaplombe se ob razglasitvi stečaja prekine, pozneje v postopku pa opusti. Če je bilo premoženje v tem postopku že unovčeno, vendar izkupiček še ni bil izplačan upravičeni stranki, se izkupiček vrne dolžniku z odštetimi stroški postopka.

Za zavarovano terjatev, ki je prijavljena v postopku prestrukturiranja, ni mogoče začeti ali nadaljevati uveljavljanja zastavne pravice na premoženju, ki pripada dolžniku.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Z razglasitvijo stečaja se prekinejo vsi sodni in drugi postopki, roki pa prenehajo teči.

Postopek se lahko nadaljuje na predlog stečajnega upravitelja, ki z vložitvijo predloga za nadaljevanje postopka postane stranka v postopku namesto dolžnika.

Ne prekinejo se naslednji postopki:

postopki za reševanje kriz finančnih trgov v smislu Direktive 2014/59/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014;

davčni postopki;

carinski postopki;

razlastitveni postopki;

preživninski postopki;

kazenski postopki (vendar pa niso mogoče odločitve o odškodnini);

celo v zgornjih postopkih se rok, v katerem mora stečajni upravitelj vložiti pravno sredstvo, ne izteče prej kot 30 dni po prvem zboru upnikov.

Prestrukturiranje

Z dovoljenjem za prestrukturiranje se prekinejo vsi sodni in arbitražni postopki v zvezi s terjatvami, prijavljenimi v postopku prestrukturiranja.

Zahtevki se lahko uveljavljajo samo s prijavo (prerekanje in priznanje terjatev).

Odpis dolga na podlagi stečaja

Sodni postopek v zvezi s terjatvijo, ki se lahko poplača le v stečajnem postopku, se ustavi, vendar se zastaralni rok izteče najhitreje 60 dni po razglasitvi stečaja.

Če se stečajni postopek pozneje ustavi z obrazložitvijo, da ni bilo osnovnih pogojev zanj, se ustavitev postopka ne upošteva.

Če je drug upnik prerekal terjatev, na katero odpis dolga ne vpliva, ta upnik s prerekanjem terjatve pridobi pravico do intervencije v postopku.

Odpis dolga na podlagi načrta odplačevanja

To ne vpliva na sodne in druge postopke.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Stečaj

Upniki

Upniki uveljavljajo svojo voljo v zvezi s potekom stečajnega postopka bodisi samostojno bodisi prek upniških organov. Tako lahko vplivajo na stečajni postopek ter nadzirajo upravljanje in unovčenje premoženja. Stečajnemu upravitelju lahko dajo navodila, kako ravnati; lahko tudi prerekajo terjatve itd. Sodišče med stečajnim postopkom nadzira delo stečajnega upravitelja.

Prestrukturiranje

Upniki

Vloga upnikov je, da prek upniških organov prispevajo k pripravi osnutka in odobritvi načrta prestrukturiranja.

Upnik, ki prijavi terjatev pri stečajnem upravitelju, je upravičen do vložitve predloga pri stečajnem upravitelju za prerekanje (druge) prijavljene terjatve.

Odpis dolga na podlagi stečaja

Upniki

Upniki morajo prijaviti svoje terjatve.

Zavarovani upniki lahko razmislijo o prijavi svojih terjatev, vendar lahko tudi uveljavljajo svoje zastavne pravice.

Upnik lahko prereka terjatve drugih upnikov.

Upnik lahko deluje kot predstavnik upnikov.

Upnik lahko pozneje (po koncu postopka) vloži tožbo zoper dolžnika za razveljavitev odpisa dolga zaradi nepoštenega namena.

Odpis dolga na podlagi načrta odplačevanja

Upniki

Načrt odplačevanja zadeva samo nezavarovane upnike; odpis dolga na podlagi načrta odplačevanja ne zadeva zavarovanih upnikov.

Upniki morajo sprejeti zaščito pred upniki, ki jo zagotavlja sodišče.

Upnik, ki ga zadeva načrt odplačevanja, lahko po obvestilu stečajnega upravitelja o pripravi osnutka načrta odplačevanja ugovarja temu načrtu in predlaganemu deležu za poplačilo nezavarovanih upnikov.

Upnik lahko pozneje (po koncu postopka) vloži tožbo zoper dolžnika za razveljavitev odpisa dolga zaradi nepoštenega namena.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečaj

Ko je izdan sklep o začetku stečajnega postopka, dolžnikova pravica do razpolaganja s premoženjem, ki je predmet stečajnega postopka, in pravica do delovanja v dolžnikovem imenu v zadevah v zvezi s tem premoženjem preideta na stečajnega upravitelja, ki zdaj deluje v imenu dolžnika in za njegov račun.

Če so pravna dejanja dolžnika med stečajnim postopkom v škodo premoženja, ki je predmet stečajnega postopka, v zvezi z upniki nimajo učinkov; to ne vpliva na njihovo veljavnost.

Osebe, ki imajo v stečajnem postopku dolgove, ki so predmet stečajnega postopka, morajo te dolgove plačati stečajnemu upravitelju; ta obveznost še vedno velja, če jih plačajo drugi stranki, razen če stečajni upravitelj prejme taka plačila.

Dolžnik lahko med stečajnim postopkom zavrne darilo ali dediščino samo s soglasjem stečajnega upravitelja, sicer je zavrnitev darila ali dediščine brez učinkov v zvezi z upniki.

Če je sklep o začetku stečajnega postopka izdan za pravno osebo v likvidaciji, se likvidacija prekine do preklica stečajnega postopka.

Pristojni organ (upniški odbor, zavarovani upnik ali v posebnih primerih sodišče) stečajnemu upravitelju daje navodila in priporočila v zvezi z upravljanjem premoženja, poslovanjem dolžnikovega podjetja ali dela podjetja in unovčenjem premoženja. To vključuje tudi oddajo premoženja ali precejšnjega dela premoženja v najem (z omejitvami v primeru delujočega podjetja).

Pristojni organ tudi izdaja navodila za:

sklenitev pogodbe o začasni zagotovitvi sredstev v zvezi s poslovanjem dolžnikovega podjetja;

nadaljevanje poslovanja podjetja, če je dolžnik posebna vrsta finančne institucije;

ustanovitev zastavne pravice na dolžnikovem premoženju;

sklenitev pogodbe v zvezi s poslovanjem dolžnikovega podjetja, v kateri se stečajni upravitelj zaveže, da bo podjetje nadaljevalo poslovanje po določenem obdobju ali z določenim deležem prometa.

Stečajni upravitelj mora pred prvim pravnim dejanjem v tej zadevi zaprositi za navodila in počakati nanje. Če se pristojni organ ne odzove, stečajni upravitelj prosi sodišče, naj odloči, kako nadalje ukrepati, sklep sodišča pa je za upravitelja zavezujoč. Zahteva stečajnega upravitelja mora vključevati vse ustrezne informacije.

V drugih zadevah lahko pristojni organ stečajnemu upravitelju priporoči, kako ravnati, in če stečajni upravitelj zavrne upoštevanje tega priporočila, lahko organ prosi sodišče, naj odloči, kako ravnati, sklep sodišča pa je za upravitelja zavezujoč.

Če pristojni organ stečajnemu upravitelju naroči, naj ravna na način, ki je v nasprotju z interesi drugih upnikov ali s pravili za unovčenje premoženja, stečajni upravitelj zavrne navodilo in pozove organ, naj ga spremeni. Če se pristojni organ ne odzove, stečajni upravitelj prosi sodišče, naj odloči, kako ravnati, sklep sodišča pa je za upravitelja zavezujoč.

Stečajni upravitelj upravlja premoženje, ki je predmet stečajnega postopka, s poklicno skrbnostjo za zagotovitev, da je ustrezno zaščiteno pred izgubo, škodo, uničenjem ali drugim poslabšanjem in da so stroški, nastali pri upravljanju premoženja, le tako visoki, kot je nujno potrebno po presoji njihove primernosti in gospodarnosti.

Stečajni upravitelj pri upravljanju premoženja, ki je predmet stečajnega postopka, ne sme dajati prednosti nobenemu od upnikov ali osebnim interesom ali interesom drugih pred skupnimi interesi vseh upnikov.

Stečajni upravitelj lahko premoženje, ki pripada dolžniku in je predmet stečajnega postopka, odda v najem. Stečajni upravitelj se mora dogovoriti o najemni pogodbi, v kateri je najemnina vsaj v višini, za katero se predmet običajno oddaja v najem na danem kraju in ob danem času, ter mora zagotoviti, da z najemno pogodbo za dolžnika niso določene nobene druge obveznosti razen zakonskih in da so obveznosti najemnika na podlagi najemne pogodbe ustrezno zavarovane, poleg tega pa mora zagotoviti tudi, da se lahko najemna pogodba odpove z enomesečnim odpovednim rokom. Če ti pogoji niso izpolnjeni, lahko stečajni upravitelj najemno pogodbo sklene le s soglasjem pristojnega organa. Prihodki od tega najema se štejejo za izkupiček od unovčenja premoženja, ki je predmet stečajnega postopka.

Po razglasitvi stečaja lahko stečajni upravitelj nadaljuje nekatere dejavnosti, povezane z dolžnikovim poslovanjem, če se s tem zviša vrednost premoženja, ki je predmet stečajnega postopka, ali prepreči znižanje njegove vrednosti. Če stroški teh dejavnosti presegajo prihodke od njih, stečajni upravitelj takoj preneha izvajati te dejavnosti.

Unovčenje premoženja

Namen unovčenja premoženja, ki je predmet stečajnega postopka, je pridobiti največji možni izkupiček v najkrajšem možnem času in z najnižjimi možnimi stroški. Stečajni upravitelj pri unovčenju tega premoženja s poklicno skrbnostjo izbere način, ki bo najustreznejši za namen unovčenja premoženja, in ravna v skladu s pravili za unovčenje, določenimi v zakonodaji.

Stečajni upravitelj, imenovan ob razglasitvi stečaja, nemudoma unovči vse premoženje, ki mu neposredno grozi poškodovanje, uničenje ali drugo bistveno poslabšanje; za to niso potrebna niti navodila pristojnega organa niti odločba sodišča. Drugo premoženje lahko začne unovčevati po prvem zboru upnikov. Stečajni upravitelj vodi pregledne evidence unovčenja premoženja, ki je predmet stečajnega postopka, in sicer ločeno za splošno stečajno maso in vsako ločeno stečajno maso. Po unovčenju posameznega dela premoženja stečajni upravitelj dodeli izkupiček tistemu delu seznama, ki je bil predmet unovčenja. Če stečajni upravitelj unovči več delov skupaj in ni mogoče določiti posameznega izkupička, skupni izkupiček sorazmerno razdeli med zadevne dele v skladu z njihovo ustrezno vrednostjo glede na vrednost, navedeno na seznamu.

Stečajni upravitelj izkupiček od unovčenja premoženja, ki je predmet stečajnega postopka, nakaže na račun pri banki ali podružnici tuje banke; obresti, ki jih banka ali podružnica tuje banke plača za stanje na računu, se obravnavajo kot izkupiček od unovčenja premoženja, ki je predmet stečajnega postopka.

Stečajni upravitelj lahko za namene unovčenja premoženja:

- (a) objavi javni razpis;
- (b) prodajo premoženja zaupa dražitelju;
- (b) prodajo premoženja zaupa trgovcu z vrednostnimi papirji;
- (d) organizira dražbo, postopek zbiranja ponudb ali drug konkurenčni postopek, ki vodi do prodaje premoženja;
- (e) premoženje proda na drug ustrezen način.

Pri unovčenju podjetja stečajni upravitelj uporabi pogodbo, s katero na kupca prenese vse predmete, pravice in druga sredstva, ki pripadajo podjetju. Kar zadeva obveznosti, povezane s podjetjem, se na kupca prenesejo le tiste, ki izhajajo iz poslovanja dolžnikovega podjetja po razglasitvi stečaja, in nedenarne obveznosti, ki izhajajo iz delovnih razmerij, navedenih v pogodbi (načelo *nemo plus iuris* se ne uporablja).

Če stečajni upravitelj premoženje, ki je predmet stečajnega postopka, unovči drugače kot s prodajo podjetja, dela podjetja ali znatnega dela premoženja, ki pripada podjetju, lahko nepremičnine, ki so predmet stečajnega postopka, unovči le na dražbi; stečajni upravitelj dražbo objavi v gospodarskem uradnem listu (*Obchodný vestník*).

Stečajni upravitelj pri unovčenju premoženja ni vezan na pravico do pristopa k prenosu delnic, pravico zahtevati prenos delnic, pravico zahtevati pridobitev delnic ali katere koli pogodbene predkupne pravice. V primeru unovčenja premoženja, v zvezi s katerim obstaja zakonska predkupna pravica ali predkupna pravica, ustanovljena kot stvarna pravica, stečajni upravitelj predmet predkupne pravice pisno ponudi kateri koli osebi, ki je upravičena na podlagi predkupne pravice; ta predkupna pravica ne zavezuje stečajnega upravitelja, če je upravičena stranka ne uresniči v 60 dneh po prejemu pisne ponudbe.

Z unovčenjem premoženja prenehajo vse zastavne pravice, razen zastavne pravice, ki jo je stečajni upravitelj ustanovil po razglasitvi stečaja po navodilu pristojnega organa, ali zastavne pravice na premoženju tretje osebe, ki je po prednosti razvrščena pred zastavno pravico, s katero je zavarovana dolžnikova odgovornost.

Pri odplačnem prenosu predmeta kupec pridobi lastništvo, tudi če dolžnik ni bil lastnik predmeta, razen če je kupec vedel ali bi moral vedeti, da dolžnik ali tretja oseba, s premoženjem katere je bila zavarovana dolžnikova obveznost, ni lastnik predmeta. Stečajni upravitelj odgovarja prvotnemu lastniku predmeta za kakršno koli škodo, ki jo je utrpel pri tem, razen če lahko dokaže, da je ravnal s poklicno skrbnostjo.

Odpis dolga na podlagi stečaja

Ko je izdan sklep o začetku stečajnega postopka, dolžnikova pravica do razpolaganja s premoženjem, ki je predmet stečajnega postopka, in pravica do delovanja v dolžnikovem imenu v zadevah v zvezi s tem premoženjem preideta na stečajnega upravitelja, ki zdaj deluje v imenu dolžnika in za njegov račun. Če so pravna dejanja dolžnika med stečajnim postopkom v škodo premoženja, ki je predmet stečajnega postopka, v zvezi z upniki nimajo učinkov; to ne vpliva na njihovo veljavnost.

Dolžnik in z njegovim soglasjem njegova bližnja oseba lahko predmet, ki je predmet stečajnega postopka, uporabljata kot običajno, vendar ga morata zaščititi pred izgubo, poškodbo ali uničenjem in se vzdržati vsega, s čimer bi se znižala njegova vrednost, razen običajne obrabe. Vsakdo, ki uporablja predmet, ki je del stečajne mase, mora stečajnemu upravitelju omogočiti, da ga kadar koli pregleda. Če tak predmet uporablja kdo drug kot dolžnik ali njegova bližnja oseba, ga lahko uporablja le z dovoljenjem stečajnega upravitelja. Vsi prihodki od take uporabe predmeta s strani tretje osebe so del stečajne mase.

Stečajni upravitelj unovči nepremičnine višje vrednosti, ki so predmet stečajnega postopka, na dražbi, nepremičnine nižje vrednosti, ki so predmet stečajnega postopka, pa unovči kot premično premoženje.

Najnižja ponudba pri unovčenju nepremičnine na dražbi je znesek, ki ga določi prijavljeni zavarovani upnik, katerega zastavna pravica na predmetu dražbe je po prednosti razvrščena najvišje, ali predstavnik upnikov, če na predmetu dražbe ni zastavne pravice.

Unovčenje dolžnikovega stanovanja

Stečajni upravitelj lahko dolžnikovo stanovanje unovči le na dražbi.

Dolžnikovo stanovanje se ne sme unovčiti, če izkupiček po odbitku oproščene vrednosti stanovanja (10 000 EUR) ne bi kril stroškov unovčenja stanovanja in vsaj dela terjatev prijavljenih upnikov. Vrednost dolžnikovega stanovanja oceni stečajni upravitelj; vendar če kateri koli upnik predloži izvedensko mnenje in plača predujem za nagrado notarja za preverjanje poteka dražbe, odločitev temelji na izvedenskem mnenju. Če predmet nato ni unovčen, mora upnik plačati stroške unovčenja.

Če je dolžnikovo stanovanje unovčeno, stečajni upravitelj nakaže znesek, ki ustreza oproščeni vrednosti dolžnikovega stanovanja (zunaj načrta razdelitve), na poseben bančni račun, ki ga je stečajni upravitelj odprl za ta namen v imenu dolžnika in za njegov račun, ter o tem brez nepotrebne oblašanja obvesti dolžnika. Samo stečajni upravitelj ima pravico položiti ali prenesti sredstva na poseben račun dolžnika.

Sredstva na dolžnikovem posebnem računu niso predmet stečajnega postopka, postopka zaplembe ali podobnega izvršilnega postopka 36 mesecev po odprtju računa.

V teh 36 mesecih dolžnik ne sme razpolagati s tem posebnim računom, vendar ima pravico od banke ali podružnice tuje banke zahtevati dvig denarja z računa v okviru najvišjega mesečnega zneska, ki ga z uredbo določi slovaška vlada (250 EUR).

Če je dolžnikovo stanovanje unovčeno in je to skupno premoženje zakoncev, stečajni upravitelj odpre tudi poseben račun dolžnika za nekdanjega solastnika skupnega premoženja.

Unovčenje premoženja

Stečajni upravitelj unovči premoženje, ki so predmet stečajnega postopka, kot enega ali več sklopov premoženja v postopku zbiranja ponudb. V ta namen stečajni upravitelj v gospodarskem uradnem listu objavi sklop premoženja, ponujenega za prodajo, in rok za oddajo ponudb, ki ne sme biti krajši od desetih koledarskih dni od objave postopka zbiranja ponudb v gospodarskem uradnem listu. Upoštevajo se samo tiste ponudbe, za katere je zainteresirana stranka na račun stečajnega upravitelja nakazala celoten predujem ponujene kupnine. Pri prodaji odloča najvišja ponujena kupnina. Če več zainteresiranih strani da enako ponudbo, stečajni upravitelj odloči z žrebom. Kupec mora poskrbeti za odstranitev predmetov na lastne stroške.

Če premoženje, ki so predmet stečajnega postopka, ni mogoče unovčiti niti v tretjem postopku zbiranja ponudb, te niso več predmet stečajnega postopka. Če upnik s prijaviteljo terjatvijo izrazi interes za ta sklop premoženja, ga stečajni upravitelj prenese na upnika s prijaviteljo terjatvijo, ki v desetih dneh po koncu tretjega postopka zbiranja ponudb predloži najvišjo ponudbo. Če da več upnikov s prijaviteljnimi terjatvami enako ponudbo, stečajni upravitelj odloči z žrebom. Upnik mora poskrbeti za odstranitev predmetov na lastne stroške.

Stečajni upravitelj lahko po pisnem navodilu predstavnika upnikov ali zadevnega zavarovanega upnika premoženje unovči tudi na drug način. Če to zadeva več zavarovanih upnikov, lahko pisno navodilo izda samo upnik, katerega zastavna pravica je po prednosti razvrščena najvišje.

Unovčenje terjatev in drugih sredstev

Če so dolžnikove terjatve del stečajne mase, jih stečajni upravitelj poskuša izterjati, vendar pri sodišču ali drugem pristojnem organu ne vložijo zahtevka za njihovo plačilo. Če stečajnemu upravitelju tega ne uspe storiti v šestih mesecih po razglasitvi stečaja, se terjatve unovčijo enako kot premoženje. Stečajni upravitelj ni vezan na nobene dogovore, ki prepovedujejo ali omejujejo odstop terjatve. Te omejitve prenehajo veljati z odstopom terjatve.

Če je terjatev del stečajne mase, se zastaralni rok začasno prekine in začne ponovno teči šele, ko terjatev preneha biti predmet stečajnega postopka. Sodišče ali drug organ ustavi vsak postopek, ki vključuje terjatev, ki je predmet stečajnega postopka, dokler terjatev ne preneha biti predmet stečajnega postopka.

Stečajni upravitelj unovči druga sredstva podobno kot premoženje ali terjatve.

Pravica do odkupa premoženja iz stečajne mase

Upravičena oseba (opredeljena spodaj) ima s soglasjem dolžnika pravico kadar koli odkupiti kateri koli del premoženja iz stečajne mase po ceni, določeni z izvedenskim mnenjem. V tem primeru se določbe o pravilih za unovčenje ne uporabljajo.

Upravičena oseba ima s soglasjem dolžnika pravico odkupiti premoženje iz stečajne mase po ceni, doseženi na dražbi ali v postopku zbiranja ponudb, ali po ceni, ki jo je ponudil upnik, če to ceno plača stečajnemu upravitelju v desetih dneh po koncu dražbe ali postopka zbiranja ponudb ali predložitvi ponudbe upnika.

Če s soglasjem dolžnika njegov sorodnik v ravni vrsti, sorojenec ali zakonec uveljavlja pravico do odkupa dolžnikovega stanovanja iz stečajne mase, se oproščena vrednost dolžnikovega stanovanja pobota s kupnino.

Za namene uveljavljanja pravice do odkupa premoženja iz stečajne mase se za upravičeno osebo šteje dolžnikov sorodnik v ravni vrsti, sorojenec, zakonec ali občina, v kateri je nepremičnina.

Če je pravica upravičene osebe do odkupa premoženja iz stečajne mase kršena, ima ta oseba pravico zahtevati, da prevzemnik predmet ponudi naprodaj tej osebi. Ta pravica preneha veljati, če se ne uveljavi v treh mesecih od unovčenja predmeta.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Upnik lahko prijavi vse terjatve zoper dolžnika, vključno s tistimi, ki še niso zapadle v plačilo.

Prijavi se lahko tudi zavarovana terjatev (z zastavno pravico na dolžnikovem premoženju).

Zavarovana terjatev, ki jo ima upnik do osebe, ki ni dolžnik, se lahko prijavi, če se zastavna pravica nanaša na dolžnikovo premoženje (obstajajo nekatere omejitve glede poplačila v takih primerih); če taka terjatev ni prijavljena, se obravnava kot šibkejša terjatev zoper stečajno maso.

Prijavijo se lahko tudi prihodnje in pogojne terjatve.

Terjatve, ki se ne prijavijo s prijavo, se imenujejo terjatve zoper stečajno maso.

Delijo se na terjatve zoper splošno stečajno maso in terjatve zoper ločeno stečajno maso (zavarovane z zastavno pravico).

To so na primer:

stroški unovčenja stečajne mase, načrta razdelitve, nagrada stečajnega upravitelja ter nagrada in stroški začasnega stečajnega upravitelja;

pravica do vračila predujma za stroške stečajnega postopka;

povračilo stroškov stečajnega upravitelja, potrebnih za vodenje stečajnega postopka;

preživnina za otroke, ki je zapadla po razglasitvi stečaja in za koledarski mesec, v katerem je bil stečaj razglašen;

stroški v zvezi z upravljanjem stečajne mase in terjatve, nastale v zvezi s poslovanjem podjetja med stečajnim postopkom, vključno s terjatvami iz pogodb, ki jih je sklenil stečajni upravitelj;

nagrada za likvidacijskega upravitelja in odgovornega predstavnika ter povračilo njunih nujnih stroškov po razglasitvi stečaja;

plače delavca in druge pravice na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali pogodbe o delu, ki se opravlja zunaj delovnega razmerja (v nadaljnjem besedilu: pravice iz dela), nastale po razglasitvi stečaja in za koledarski mesec, v katerem je bil stečaj razglašen, v znesku, ki ga določi stečajni upravitelj ali je dogovorjen med stečajnim upraviteljem in delavcem, ki mu je stečajni upravitelj dodelil delo v zvezi z upravljanjem stečajne mase;

pravice iz dela delavca, nastale po razglasitvi stečaja in za koledarski mesec, v katerem je bil stečaj razglašen, v znesku, ki ga določi stečajni upravitelj ali je dogovorjen med stečajnim upraviteljem in delavcem, ki mu je stečajni upravitelj dodelil delo v zvezi s poslovanjem podjetja med stečajnim postopkom;

terjatve za davke, dajatve, carine, prispevke za zdravstveno zavarovanje, socialno zavarovanje, pokojninsko zavarovanje in dodatno pokojninsko zavarovanje, nastale po razglasitvi stečaja, če so povezane s poslovanjem podjetja med stečajnim postopkom;

pravice iz dela, nastale po razglasitvi stečaja in za koledarski mesec, v katerem je bil stečaj razglašen, v višini največ štirikratnika mesečnega eksistenčnega minimuma za vsak koledarski mesec, v katerem se je delovno razmerje nadaljevalo po razglasitvi stečaja, vključno s koledarskim mesecem, v katerem je bil stečaj razglašen, in koledarskim mesecem, v katerem je prenehalo delovno razmerje;

terjatve za davke, dajatve, carine, prispevke za zdravstveno zavarovanje, socialno zavarovanje, pokojninsko zavarovanje in dodatno pokojninsko zavarovanje, nastale po razglasitvi stečaju, če so povezane z upravljanjem in unovčenjem premoženja;

terjatve za nadomestila iz jamstvenega sklada, če se nanašajo na dajatev, plačano zaposlenemu za njegove pravice iz dela, ki so terjatev zoper stečajno maso.

Stečajni upravitelj redno poravnava terjatve zoper splošno stečajno maso; če enako razvrščenih terjatev zoper splošno stečajno maso ni mogoče v celoti poplačati, se poplačajo sorazmerno.

Terjatve zoper ločeno stečajno maso so povezane z ločeno stečajno maso.

Stečajni upravitelj redno poravnava terjatve zoper ločeno stečajno maso; če enako razvrščenih terjatev zoper ločeno stečajno maso ni mogoče v celoti poplačati, se poplačajo sorazmerno.

Terjatve zoper stečajno maso se prijavijo pri stečajnem upravitelju. Stečajni upravitelj na zahtevo obvesti upnika, ali priznava pravno podlago in višino njegove terjatve zoper stečajno maso, vključno z njeno razvrstitvijo.

Če stečajni upravitelj ne prizna terjatve zoper stečajno maso, je upnik pozvan, naj zoper stečajnega upravitelja vloži tožbo, v kateri sodišču predlaga, naj določi pravno podlago ali višino terjatve zoper stečajno maso. Če upnik tožbe ne vloži pravočasno, se terjatev zoper stečajno maso v delu, v katerem je stečajni upravitelj ni priznal, ne upošteva v stečajnem postopku.

Stečajni upravitelj upnikom in drugim osebam odgovarja za kakršno koli škodo, ki jim je povzročena zaradi nerazumnih ali negospodarnih stroškov stečajnega upravitelja pri upravljanju ali unovčenju premoženja ali vodenju podjetja, razen če lahko stečajni upravitelj dokaže, da je ravnal s poklicno skrbnostjo.

Stečajni upravitelj vodi pregledno evidenco terjatev zoper stečajno maso in mora izpisek iz te evidence predložiti sodišču.

Odpis dolga na podlagi stečaja

Pri odpisu dolga se priznavajo tri skupine terjatev:

terjatve, ki jih je mogoče poplačati le v stečajnem postopku ali z načrtom odplačevanja. To so v bistvu terjatve, ki so nastale pred razglasitvijo stečaja ali zagotovitvijo zaščite pred upniki, ter stranske terjatve in terjatve v zvezi z odpovedjo pogodbe, sklenjene pred stečajem, ali odstopom od nje;

terjatve, ki so izključene iz poplačila, tj. v primeru odpisa dolga jih ni mogoče izterjati od dolžnika. To se nanaša na nepredvidene stroške terjatev (ali nekatere od njih), terjatve iz menice ali zadolžnice, pogodbene kazni, druge finančne kazni, terjatve povezanih strank in stroške udeležencev v odpisu dolga;

terjatve, na katere odpis dolga ne vpliva (upnik se lahko odloči, ali jih bo prijavil):

terjatve, ki niso prijavljene v stečajnem postopku za odpis dolga, ker stečajni upravitelj upnika ni pisno obvestil, da je bil razglašen stečaj za odpis dolga;

terjatve zoper center za pravno pomoč;

zavarovane terjatve v obsegu, v katerem so krite s predmetom zastavne pravice;

terjatev zaradi odgovornosti za namerno povzročeno telesno poškodbo, vključno z nepredvidenimi stroški;

terjatev za preživnino za otroka, vključno z nepredvidenimi stroški;

pravice iz dela, ki jih mora zagotoviti dolžnik;

finančna kazen na podlagi kazenskega prava;

nedenarna terjatev.

Če zavarovana terjatev ni prijavljena v stečajnem postopku za odpis dolga, ima zavarovani upnik pravico zahtevati poplačilo le iz predmeta zastavne pravice. V stečajnem postopku za odpis dolga ne obstaja institut terjatev zoper stečajno maso. Po unovčenju stečajne mase in končanju vseh sporov, ki bi lahko vplivali na načrt razdelitve izkupička, stečajni upravitelj brez nepotrebnega odlašanja in najpozneje 60 dni po razglasitvi stečaja pripravi načrt razdelitve izkupička. Namen priprave tega načrta razdelitve objavi v gospodarskem uradnem listu.

Stečajni upravitelj od izkupička najprej odšteje stroške stečajnega postopka, nato oproščeno vrednost dolžnikovega stanovanja, če obstaja, nato poplača terjatve za preživnino za dolžnikove otroke, preostanek pa razdeli med vse prijavljene upnike glede na višino njihovih priznanih terjatev. Stroške poplačila krije vsak upnik sam.

Stroški stečajnega postopka so:

nagrada in stroški stečajnega upravitelja za unovčenje premoženja in izdelavo načrta razdelitve;

stroški stečajnega upravitelja, potrebni za vodenje stečajnega postopka;

stroški, povezani z upravljanjem premoženja, ki je predmet stečajnega postopka;

predujem za stroške izvedenskega mnenja;

stroški preiskav, ki jih na zahtevo upnika izvede stečajni upravitelj, v znesku, ki ga odobri predstavnik upnikov ali zbor upnikov.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Prijava terjatev v stečajnem postopku

Terjatev, ki ni terjatev zoper stečajno maso, se v stečajnem postopku prijavi s prijavo.

Izvod prijave se vloži pri stečajnem upravitelju, in sicer mu mora biti poslan v običajnem roku za prijavo terjatev, ki je 45 dni po razglasitvi stečaja; upnik izvod prijave pošlje tudi sodišču.

Če upnik prijavo stečajnemu upravitelju pošlje pozneje, se prijava upošteva, vendar upnik ne more uveljaviti nobenih glasovalnih ali drugih pravic, povezanih s prijaviteljo terjatvijo. To ne posega v upnikovo pravico do sorazmernega poplačila; vendar je lahko upnik poplačan le iz izkupička, dodeljenega načrtu razdelitve izkupička iz splošne stečajne mase, namen priprave katerega je bil objavljen v gospodarskem uradnem listu po tem, ko je stečajni upravitelj prejel prijavo. Stečajni upravitelj objavi vpis te terjatve na seznam terjatev ter ime upnika in višino terjatve v gospodarskem uradnem listu.

V primeru zavarovane terjatve je treba zastavno pravico uveljavljati ustrezno in pravočasno v prijavi, poslani stečajnemu upravitelju v običajnem roku za prijavo terjatev, ki je 45 dni po razglasitvi stečaja, sicer terjatev preneha. Prijava se lahko uporabi tudi za prihodnje terjatev ali terjatev, ki je odvisna od izpolnitve določenega pogoja (v nadaljnjem besedilu: pogojna terjatev); vendar lahko upnik pravice, povezane s pogojno terjatvijo, uveljavlja šele, ko stečajnemu upravitelju dokaže nastanek pogojne terjatve.

Vložitev prijave pri stečajnem upravitelju ima za zastaralni rok in prenehanje pravice enake pravne učinke kot uveljavljanje pravice na sodišču.

V stečajnem postopku svojo terjatev prijavi tudi upnik, ki ima terjatev do druge osebe, ki ni dolžnik, če je zavarovana z zastavno pravico na dolžnikovem premoženju.

Če tak upnik ne prijavi te zavarovane terjatve v običajnem roku, se njegova zastavna pravica v stečajnem postopku ne upošteva, vendar ima zoper zadevno stečajno maso pravico, da se mu izroči tisto, s čimer je bila zadevna stečajna masa obogatena, in lahko to pravico zoper zadevno stečajno maso uveljavlja kot terjatev zoper stečajno maso, vendar se ta poplača šele po poplačilu vseh drugih terjatev zoper stečajno maso.

Podatki za prijavo v stečajnem postopku

Prijavo je treba vložiti na predpisanem obrazcu, vključevati pa mora osnovne podatke, sicer se ne upošteva. Ti osnovni podatki so:

- (a) ime, priimek in prebivališče upnika ali ime in sedež upnika;
- (b) ime, priimek in prebivališče dolžnika ali ime in sedež dolžnika;
- (c) pravna podlaga za nastanek terjatve;
- (d) vrstni red poplačila terjatve iz splošne stečajne mase;
- (e) skupni znesek terjatve;
- (f) upnikov podpis.

Za vsako zavarovano terjatev je treba vložiti ločeno prijavo z navedbo zavarovanega zneska ter vrste, razvrstitve, predmeta in pravne podlage za zastavno pravico.

V prijavi za pogojno terjatev mora biti opredeljen tudi položaj, v katerem bi morala terjatev nastati, ali pogoj, od katerega je terjatev odvisna.

V prijavi je skupni znesek terjatve razdeljen na glavnico in nepredvidene stroške, nepredvideni stroški pa so razdeljeni glede na pravno podlago njihovega nastanka.

Terjatve se prijavijo v evrih. V nasprotnem primeru stečajni upravitelj izračuna znesek tako, da ga pretvori po referenčnem menjalnem tečaju, ki ga je na dan razglasitve stečaja določila in objavila Evropska centralna banka ali nacionalna banka Slovaške (*Národná banka Slovenska*). Če se terjatev uveljavlja v valuti, katere referenčnega menjalnega tečaja ne določi ali objavi niti Evropska centralna banka niti nacionalna banka Slovaške, znesek terjatve s poklicno skrbnostjo določi stečajni upravitelj.

Prijavi se priložijo dokumenti, ki dokazujejo dejstva, navedena v njej. Upnik, ki je računovodski subjekt, mora v prijavo vključiti izjavo, ali je terjatev vključil v računovodske izkaze in v kakšnem obsegu, ali razloge, zakaj tega ni storil.

Prijava za nedenarno terjatev mora vključevati izvedensko mnenje, v katerem je določena vrednost nedenarne terjatve; v nasprotnem primeru se prijava ne upošteva.

Upnik, ki nima prebivališča ali sedeža ali organizacijske enote svojega podjetja na Slovaškem, mora imenovati zastopnika za vročanje pisanj s prebivališčem ali sedežem na Slovaškem in o takem imenovanju pisno obvestiti stečajnega upravitelja; v nasprotnem primeru mu bodo pisanja vročena le z objavo v gospodarskem uradnem listu.

Pomanjkljive prijave v stečajnem postopku

Po izteku običajnega roka za prijavo terjatev stečajni upravitelj brez nepotrebne odlašanja sodišču predloži seznam vlog, ki se po njegovem mnenju ne štejejo za prijave, pri čemer navede svoje mnenje, sodišče pa brez nepotrebne odlašanja odloči, ali je treba te vloge šteti za prijave. Sodišče pošlje svoj sklep stečajnemu upravitelju, ki o tem obvesti zadevne osebe.

Vloge za prijavo terjatve v stečajnem postopku ni mogoče niti popraviti niti spremeniti.

Seznam terjatev v stečajnem postopku

Stečajni upravitelj vpiše prijavljene terjatve na seznam terjatev. Če upnik to zahteva, mu stečajni upravitelj nemudoma izda potrdilo, ali je bila njegova terjatev vpisana na seznam terjatev.

V stečajnem postopku je seznam terjatev podlaga za uveljavljanje pravic, povezanih s prijavljeno terjatvijo.

Prerekanje in ugotovitev terjatev v stečajnem postopku

V slovaškem pravu se ne uporabljata izraza „priznanje“ in „nepriznanje“ terjatev, ampak izraza „prerekanje“ in „ugotovitev“ terjatev.

Stečajni upravitelj vsako prijavljeno terjatev primerja z dolžnikovimi računovodskimi izkazi in drugo dokumentacijo ter seznamom obveznosti, pri čemer upošteva izjave dolžnika in drugih oseb. Stečajni upravitelj izvede tudi lastne preiskave, in če ugotovi, da je terjatev vprašljiva, mora prerekati vprašljive dele terjatve.

Stečajni upravitelj ali upnik, ki je prijavil terjatev, lahko prereka terjatev (zadnjenavedeni na predpisanem obrazcu, ki ga pošlje stečajnemu upravitelju) zaradi njene pravne podlage, izvršljivosti, višine, razvrstitve ali zavarovanja z zastavno pravico ali razvrstitve zastavne pravice. Če terjatev prijavi institucija, organ ali agencija Evropske unije, pravne podlage in zneska, ki ga določi institucija, organ ali agencija Evropske unije, ni mogoče prerekati.

Terjatev se lahko prereka:

v 30 dneh po izteku običajnega roka za prijavo terjatev;

v 30 dneh od objave vpisa terjatve na seznam terjatev v gospodarskem uradnem listu, če je bila terjatev prijavljena pozneje.

V primeru večjega števila prijav ali drugega pomembnega razloga lahko sodišče na predlog stečajnega upravitelja ali brez njega večkrat podaljša rok za stečajnega upravitelja za prerekanje terjatev, vsakokrat za največ 30 dni.

Vsakdo, ki prereka terjatev, mora vedno navesti razloge za to, v primeru prerekanja določenega zneska mora navesti prerekani znesek, v primeru prerekanja razvrstitve mora navesti razvrstitev, ki jo priznava, in v primeru prerekanja zastavne pravice mora navesti prerekani obseg; v nasprotnem primeru prerekanje nima učinka. Če je sodišče prerekano terjatev vsaj delno potrdilo, oseba, ki je prerekala terjatev, zadevnemu upniku odgovarja za kakršno koli škodo, povzročeno s prerekanjem terjatve, razen če lahko ta oseba dokaže, da je to storila s poklicno skrbnostjo.

Stečajni upravitelj prerekanje terjatve brez nepotrebne odlašanja vpiše na seznam terjatev in o tem pisno obvesti upnika, katerega terjatev je bila prerekana.

Prerekanje terjatve s strani upnika je veljavno, če:

je bilo vloženo na predpisanem obrazcu in

je bila na bančni račun stečajnega upravitelja nakazana varščina v višini 350 EUR s številko terjatve na seznamu terjatev kot „variabilnim simbolom“; stečajni upravitelj v ta namen v gospodarskem uradnem listu objavi bančni račun, na katerega se lahko nakaže varščina; varščina se lahko nakaže le do izteka roka za prerekanje terjatve, za vsako prerekanje terjatve, ki je bila prijavljena v ločeni prijavi, pa je treba nakazati ločeno varščino; varščina je del splošne stečajne mase; če je prerekanje v celoti ali delno utemeljeno, ima upnik, ki prereka terjatev, pravico do vračila varščine, ki se lahko uveljavlja kot terjatev zoper stečajno maso.

Dolžnik ima pravico ugovarjati prijavljeni terjatvi v roku, določenem za upnike za prerekanje terjatev. Ugovor se vpiše na seznam terjatev, vendar ne vpliva na ugotovitev terjatve.

Upnik ima pravico, da pri sodišču vloži tožbo za določitev prerekane terjatve, tožbo pa je treba vložiti zoper vsakogar, ki je prerekal terjatev. To pravico je treba na sodišču uveljavljati zoper vse te osebe v 30 dneh od vročitve pisnega obvestila stečajnega upravitelja o prerekanju terjatve upniku, sicer se pravica izteče. Ta tožba se lahko vloži pri sodišču, ki vodi stečajni postopek. Pravica do določitve prerekane terjatve se pravočasno uveljavlja tudi, če je tožba v tem roku vložena pri sodišču, ki ni pristojno. Za sam postopek se uporabljajo splošna postopkovna pravila.

Če upnik terjatve, katere razvrstitev se prereka, ne vložil tožbe, se uporabi najnižja razvrstitev.

Če se terjatev upnika prereka, vendar je bil za odločitev o terjatvi pristojen organ, ki ni sodišče, je sodišče, ki je bilo pristojno za presojo zakonitosti take odločitve, pristojno tudi za postopek za določitev te terjatve; to velja tudi, če organ, ki ni sodišče, ni izdal take odločbe.

Upnik lahko v tožbi zahteva določitev pravne podlage, izvršljivosti, razvrstitve in višine terjatve ali njenega zavarovanja z zastavno pravico ali razvrstitve zastavne pravice. V tožbi lahko zahteva največ to, kar je navedel v prijavi.

Sodna odločba o določitvi prerekane terjatve velja za vse stranke v stečajnem postopku.

Po izteku roka za prerekanje terjatve se terjatev v obsegu, v katerem ni bila prerekana, šteje za ugotovljeno.

Terjatev, ki jo prereka samo stečajni upravitelj, in terjatev, ki jo prereka upnik, lahko stečajni upravitelj prizna s soglasjem tega upnika, če sodišče še ni odločilo o njeni določitvi. Priznanje prerekane terjatve pomeni, da se v odobrenem obsegu šteje za ugotovljeno.

Terjatev, določena s pravnomočno odločbo sodišča ali drugega javnega organa, se šteje za ugotovljeno v odobrenem obsegu.

Na zahtevo upnika, katerega terjatev je bila prerekana, stečajni upravitelj brez nepotrebne odlašanja sodišču predloži prijavo za terjatev, ki jo je drug upnik učinkovito prerekal, skupaj z dokumenti, ki sta jih predložila upnik prijavitelj (katerega terjatev je bila prerekana) in upnik, ki je prerekal terjatev, ter izjavo stečajnega upravitelja, ali in v kakšnem obsegu je terjatev evidentirana v računovodskih izkazih, ali in v kakšnem obsegu jo dolžnik izpodbija ter ali in v kakšnem obsegu jo stečajni upravitelj priznava ali ne ter iz katerega razloga. Sodišče na podlagi teh dokumentov brez nepotrebne odlašanja odloči, ali in v kakšnem obsegu bo upniku podelilo glasovalne pravice in druge pravice, povezane s prerekano terjatvijo. Sodišče svojo odločbo vroči stečajnemu upravitelju in upniku, o čigar pravicah, povezanih s prerekano terjatvijo, je odločilo; ta odločba se ne objavi v gospodarskem uradnem listu. Upnik, o čigar pravicah, povezanih s prerekano terjatvijo, je sodišče odločilo, se lahko pritoži zoper odločbo.

Prijava terjatev v postopku prestrukturiranja

Prijava se vložil pri stečajnem upravitelju v 30 dneh od odobritve prestrukturiranja. Prijava, poslana po tem roku, se ne upošteva.

Podatki za prijavo v postopku prestrukturiranja

Smiselno se uporabljajo določbe o podatkih za prijavo v stečajnem postopku. V primeru zavarovane terjatve je treba v prijavi ustrezno in pravočasno uveljavljati zastavno pravico; v nasprotnem primeru se terjatev šteje za nezavarovano terjatev.

Terjatev se lahko popravi ali spremeni le tako, da se prvotna prijava nadomesti z novo prijavo, ki se predloži stečajnemu upravitelju, kar je mogoče le v roku za prijavo terjatev.

Stečajni upravitelj na zahtevo izda potrdilo, da je bila upnikova terjatev vpisana na seznam terjatev.

V primeru kakršnih koli dvomov lahko stečajni upravitelj kadar koli med postopkom prestrukturiranja pri sodišču vložil zahtevo za odločitev, ali je treba prijavo upoštevati.

Seznam terjatev v postopku prestrukturiranja

Stečajni upravitelj vpiše prijavljene terjatve in informacije, navedene v prijavih, na seznam terjatev, tako da je seznam sestavljen v desetih dneh od izteka roka za prijavo terjatev.

Hkrati s pripravo seznama terjatev stečajni upravitelj dolžnika pozove, naj v roku, ki ga določi stečajni upravitelj ter ni krajši od petih delovnih dni in ne daljši od desetih delovnih dni, izrazi pripombe glede vpisanih terjatev.

Stečajni upravitelj v treh dneh po izteku roka za prerekanje terjatev sodišču pošlje izvod seznama terjatev z navedbo prerekanih terjatev; pri presoji, v kakšnem obsegu so bile prijavljene terjatve prerekane, so odločilne informacije, vpisane na seznam terjatev, predložen sodišču.

Če se med prestrukturiranjem spremenijo informacije, vpisane na seznam terjatev, stečajni upravitelj tako spremembo takoj, ko se seznanil z njo, vpiše na seznam terjatev, in o spremembi seznama terjatev tudi takoj pisno obvesti sodišče.

Seznam terjatev je del spisa stečajnega upravitelja.

Prerekanje in ugotovitev terjatev v postopku prestrukturiranja

Stečajni upravitelj s poklicno skrbnostjo vsako prijavljeno terjatev primerja z dolžnikovimi računovodskimi izkazi in drugo dokumentacijo ter seznamom dolžnikovih obveznosti, pri čemer upošteva izjave dolžnika in drugih oseb. Stečajni upravitelj izvede tudi lastne preiskave, in če ugotovi, da je terjatev vprašljiva glede pravne podlage, izvršljivosti, višine, razvrstitve ali zavarovanja z zastavno pravico ali razvrstitve zastavne pravice, mora prerekati vprašljive dele terjatve.

Stečajni upravitelj lahko terjatev prereka le v 30 dneh po izteku roka za prijavo terjatev. Stečajni upravitelj terjatev prereka tako, da prerekanje terjatve ter razloge in obseg tega prerekanja vpiše na seznam terjatev; če stečajni upravitelj prereka višino terjatve, se na seznam terjatev vpiše tudi ugotovljeni znesek terjatve. Po izteku roka za prerekanje terjatve se terjatev v obsegu, v katerem ni bila prerekana, šteje za ugotovljeno. Za uveljavljanje pravic, povezanih s prijavljeno terjatvijo, se prijavljena terjatev šteje za ugotovljeno tudi, če se prereka le njena višina.

Dolžnik ali upnik, ki je prijavil terjatev pri stečajnem upravitelju, je upravičen do vložitve predloga pri stečajnem upravitelju za prerekanje prijavljene terjatve. Stečajni upravitelj mora vsak predlog oceniti s poklicno skrbnostjo in vložnika predloga pisno obvestiti o tem, kako je bil predlog obravnavan. Stečajni upravitelj predlog v zvezi s prerekanjem terjatve in način njegove obravnave vpiše na seznam terjatev.

Upnik s prerekano terjatvijo lahko v 30 dneh po izteku roka za prerekanje terjatev vložil tožbo zoper dolžnika, v kateri sodišču predlaga, naj določi pravno podlago, izvršljivost, višino, zavarovanje z zastavno pravico ali razvrstitev zastavne pravice prerekane terjatve; v tožbi lahko zahteva največ to, kar je navedel v prijavi. Ta tožba se vložil pri sodišču, ki vodi postopek prestrukturiranja.

Če upnik s prerekano terjatvijo ne vložil tožbe za določitev prerekane terjatve v zakonsko določenem roku ali umakne predlog za določitev prerekane terjatve, se terjatev, ki jo je prijavil upnik, v prerekanem obsegu ne upošteva v postopku prestrukturiranja, in če sodišče potrdi načrt prestrukturiranja, terjatev v prerekanem obsegu ni mogoče uveljavljati zoper dolžnika.

Sodna odločba o določitvi prerekane terjatve velja za vsakogar. Ko odločba sodišča o določitvi prerekane terjatve postane pravnomočna, se terjatev šteje za ugotovljeno v obsegu, ki ga določi sodišče; terjatev se lahko zoper dolžnika uveljavlja samo v tem obsegu.

Dokler se rok za vložitev tožbe za določitev terjatve ne izteče ali dokler sodišče ne izda pravnomočne odločbe o določitvi terjatve, lahko dolžnik pisno prizna prerekano terjatev v zvezi z upnikom; posledično se prerekana terjatev šteje za ugotovljeno v priznanem obsegu. Če je stečajni upravitelj terjatev prerekal na upnikovo zahtevo, lahko dolžnik prizna prerekano terjatev le s soglasjem upnika.

Med prestrukturiranjem se ugotovitev terjatve vpiše na seznam terjatev. Stečajni upravitelj mora ugotovitev terjatve vpisati na seznam terjatev takoj, ko se terjatev šteje za ugotovljeno ali ko jo je dolžnik priznal.

Če sodišče med postopkom za določitev prerekane terjatve razglasi stečaj dolžnika, sodišče s sklepom ustavi postopek za določitev prerekane terjatve.

Prijava terjatev v postopku za odpis dolga

Odpis dolga na podlagi stečaja

Dolžnik mora predlogu za odpis dolga na podlagi stečaja priložiti seznam upnikov, na podlagi katerega stečajni upravitelj vsakega upnika na seznamu pisno obvesti, da je bil razglašen stečaj.

Upnik lahko terjatev prijavi v 45 dneh po razglasitvi stečaja ali pozneje, dokler stečajni upravitelj ne sporoči, da bo pripravil načrt razdelitve.

Če upnik prijavo stečajnemu upravitelju pošlje po izteku 45-dnevnega roka, se prijava upošteva, vendar upnik ne more uveljaviti nobenih glasovalnih pravic. Za prijavo se smiselno uporabljajo določbe o stečaju (oblika, vsebina prijave, valuta in priloge); smiselno se uporabljajo tudi določbe o pomanjkljivih prijavah in seznamu terjatev.

Prijavljeno terjatev lahko prereka le drug prijavljeni upnik. Smiselno se uporabljajo določbe o prerekanju in prijavi terjatev v stečajnem postopku. Vendar za ugotovitev prerekane terjatve zadostuje priznanje upnika, ki je prerekal terjatev; soglasje stečajnega upravitelja ni potrebno.

V postopku odpisa dolga na podlagi stečaja se odpišejo vse terjatve zoper dolžnika (ne samo prijavljene).

Vendar se to lahko spremeni z vložljivo tožbo za razveljavitev odpisa dolga zaradi dolžnikovega nepoštenega namena, kadar je z zakonodajo kot primer nepoštenega namena izrecno navedena ne vključitev upnika (fizične osebe) na seznam upnikov, tudi če je to zahteval stečajni upravitelj.

Odpis dolga na podlagi načrta odplačevanja

Dolžnik mora predlogu za odpis dolga priložiti seznam svojih obveznosti.

V tem postopku upniki ne prijavljajo terjatev, ampak stečajni upravitelj razišče dolžnikove okoliščine.

Ko je določen načrt odplačevanja, je dolžniku dolg odpisan, vendar se to lahko spremeni z vložljivo tožbo za razveljavitev odpisa dolga zaradi dolžnikovega nepoštenega namena, kadar je z zakonodajo kot primer nepoštenega namena izrecno navedena ne vključitev upnika (fizične osebe) na seznam upnikov, tudi če je to zahteval stečajni upravitelj.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Razdelitev izkupička v stečajnem postopku

Razdelitev izkupička v stečajnem postopku se razlikuje glede na vrsto upnika (zavarovani upniki, nezavarovani upniki, upniki s podrejenimi terjatvami, pogodbenimi kaznimi in terjatvami upnikov, povezanih z dolžnikom):

zavarovana terjatev zavarovanega upnika se (v obsegu, v katerem je bila ugotovljena) poplača iz izkupička od unovčenja premoženja, ki tvori ločeno stečajno maso zavarovanega upnika, potem ko se odštejejo terjatve zoper stečajno maso, povezane s popisanimi deli premoženja, ki tvorijo ločeno stečajno maso. Če zavarovane terjatve zavarovanega upnika ni mogoče poplačati v celoti, se v preostalem obsegu poplača kot nezavarovane terjatve; nezavarovane terjatve se (v obsegu, v katerem so bile ugotovljene) poplačajo iz izkupička od unovčenja premoženja, ki tvori splošno stečajno maso, potem ko se odštejejo terjatve zoper stečajno maso, povezane s popisanimi deli premoženja, ki tvorijo splošno stečajno maso. Če nezavarovanih terjatev ni mogoče poplačati v celoti, se poplačajo sorazmerno glede na njihovo višino;

podrejene terjatve se (v obsegu, v katerem so bile ugotovljene) poplačajo iz izkupička od unovčenja premoženja, ki tvori splošno stečajno maso in ki ostane v splošni stečajni masi, potem ko so bile druge nezavarovane terjatve v celoti poplačane. Če podrejenih terjatev ni mogoče poplačati v celoti, se poplačajo sorazmerno glede na njihovo višino. Enako se poplačajo pogodbene kazni in terjatve upnikov, povezanih z dolžnikom.

Razdelitev izkupička v stečajnem postopku temelji na načrtu razdelitve. Preden stečajni upravitelj pripravi načrt razdelitve, sestavi seznam terjatev zoper stečajno maso, ki jih je treba poplačati iz izkupička, dodeljenega ustreznemu stečajni masi (bodisi ločena stečajna masa za zavarovano premoženje bodisi splošna stečajna masa). Stečajni upravitelj objavi ta seznam in namen priprave načrta razdelitve v gospodarskem uradnem listu. Osebe, določene z zakonom, zlasti organi upnikov in upniki, lahko v določenem roku preučijo ta seznam in vložijo ugovore zoper njega. Ti ugovori se lahko nanašajo na razvrstitev terjatve, nerazvrstitev terjatve, izključitev terjatve in obseg terjatve. Po izteku roka stečajni upravitelj izdela načrt razdelitve in ga predloži upniškemu odboru v odobritev (če odbor ni aktiven, se načrt razdelitve predloži sodišču). Po odobritvi načrta stečajni upravitelj izplača nesporni del izkupička zadevnemu upniku, sporni del pa zadrži do odločitve sodišča.

Na splošno se načrt razdelitve (bodisi iz ločene stečajne mase bodisi iz splošne stečajne mase) pripravi takoj po unovčenju ustreznega dela premoženja. Če to dopušča narava zadeve, stečajni upravitelj sestavi tudi delni načrt razdelitve, vendar v večini stečajnih postopkov obstaja samo en (končni) načrt razdelitve. Načrt razdelitve vključuje tudi pogojne in prerekane terjatve. Prerekane terjatve se poplačajo šele po odločitvi sodišča o njihovi ugotovitvi. Pogojne terjatve se poplačajo šele, če in ko nastanejo.

Ko je premoženje s seznama v celoti unovčeno in so vsi s tem povezani spori končani, stečajni upravitelj izdela končni načrt razdelitve izkupička za nezavarovane upnike. Ta končni načrt razdelitve vključuje tudi vse predhodne načrte razdelitve.

V postopku prestrukturiranja in postopku odpisa dolga na podlagi načrta odplačevanja se izkupiček ne razdeli.

Odpis dolga na podlagi stečaja

Po unovčenju stečajne mase in končanju vseh sporov, ki bi lahko vplivali na načrt razdelitve izkupička, stečajni upravitelj brez nepotrebnega odlašanja in najpozneje 60 dni po razglasitvi stečaja pripravi načrt razdelitve izkupička. Namen priprave tega načrta razdelitve objavi v gospodarskem uradnem listu. Stečajni upravitelj od izkupička najprej odšteje stroške stečajnega postopka, nato oproščeno vrednost dolžnikovega stanovanja, če obstaja, nato poplača terjatve za preživnino za dolžnikove otroke, preostanek pa sorazmerno razdeli med vse prijavljene upnike glede na višino njihovih ugotovljenih terjatev. Stroške poplačila krije vsak upnik sam.

Plačila, za katera stečajni upravitelj v treh mesecih po izdelavi načrta razdelitve ne more ugotoviti upnikovega bančnega računa ali naslova, pripadejo državi. Stečajni upravitelj ta plačila nakaže na bančni račun sodišča, ki je razglasilo stečaj.

Stečajni upravitelj upnikom odgovarja za kakršno koli škodo, ki jo utrpijo, ker je bil načrt razdelitve izkupička izveden v nasprotju s pravili iz zakonodaje, razen če lahko stečajni upravitelj dokaže, da je ravnal s poklicno skrbnostjo.

Stroški stečajnega postopka se poplačajo iz izkupička, dodeljenega nezavarovanim upnikom, v naslednjem vrstnem redu:

nagrada in stroški stečajnega upravitelja za unovčenje premoženja in izdelavo načrta razdelitve;

stroški stečajnega upravitelja, potrebni za vodenje stečajnega postopka;

stroški, povezani z upravljanjem premoženja, ki je predmet stečajnega postopka;

predujem za stroške izvedenskega mnenja;

stroški preiskav, ki jih na zahtevo upnika izvede stečajni upravitelj, v znesku, ki ga odobri predstavnik upnikov ali zbor upnikov.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Stečaj

Sodišče na predlog ali brez njega odloči o končanju stečajnega postopka, če ugotovi, da dolžnik nima zadostnih sredstev niti za plačilo terjatev zoper stečajno maso; v svojem sklepu odloči tudi o nagradi in stroških stečajnega upravitelja, ki se plačajo iz dolžnikovega premoženja, predujmu za nagrado in stroške začasnega stečajnega upravitelja in predujmu za stroške stečajnega postopka.

Sodišče na predlog ali brez njega tudi odloči o končanju stečajnega postopka, če ugotovi, da niso bili izpolnjeni osnovni pogoji za stečaj; o nagradi in stroških stečajnega upravitelja odloči tako kot pri končanju stečajnega postopka zaradi nezadostnih sredstev.

Sodišče na predlog stečajnega upravitelja odloči o končanju stečajnega postopka, ko je izpolnjen končni načrt razdelitve izkupička.

Sodišče sklep o končanju stečajnega postopka nemudoma objavi v gospodarskem uradnem listu ter ga tudi vroči dolžniku in stečajnemu upravitelju. Stečajni upravitelj in upnik, katerega ugotovljena terjatev ni bila niti v celoti niti delno poplačana, se lahko pritožita zoper sklep.

Sodišče objavi pravnomočnost svojega sklepa o končanju stečajnega postopka v gospodarskem uradnem listu. Ob objavi tega obvestila preneha več učinkov in funkcija upniškega odbora, če je bil ustanovljen. To ne vpliva na veljavnost in učinke dejanj, izvedenih med stečajnim postopkom.

Na dan končanja stečajnega postopka stečajni upravitelj zaključi račune in pripravi posamezen sklop računovodskih izkazov v skladu s posebno zakonodajo. Prav tako izroči vse potrebne dokumente in preostalo premoženje dolžniku ali likvidacijskemu upravitelju ter uredi vse potrebno v zvezi s končanjem stečajnega postopka. Ko stečajni upravitelj izpolni te naloge, ga sodišče razreši funkcije.

Stečajni postopek se lahko konča tudi s sklepom, s katerim pritožbeno sodišče razveljavi odločbo sodišča prve stopnje ali spremeni del, ki se nanaša na razglasitev stečaja. Sodišče ta sklep vroči dolžniku in stečajnemu upravitelju. Sklep tudi nemudoma objavi v gospodarskem uradnem listu, s čimer prenehajo učinki stečajnega postopka, zastavne pravice, ki so se iztekle, se obnovijo, funkciji stečajnega upravitelja in upniškega odbora, če je bil ustanovljen, pa prenehata.

Sodišče v sklepu iz zgornjega odstavka odloči o nagradi stečajnega upravitelja, ki jo mora po odredbi sodišča plačati oseba, ki je vložila predlog za začetek stečajnega postopka.

Če je dolžnik fizična oseba, ki umre med stečajnim postopkom, ga v obsegu premoženja, ki je predmet stečajnega postopka, nadomestijo njegovi dediči ali država, če dedičev ni ali so se ti odpovedali dediščini.

Na podlagi izpiska s seznama terjatev se lahko po končanju stečajnega postopka vložijo predlog za postopek izvršbe ali zaplembe za ugotovljeno terjatev, ki ji dolžnik ni izrecno ugovarjal v roku, ki ga je določil stečajni upravitelj. Stečajni upravitelj po končanju stečajnega postopka seznam terjatev deponira pri sodišču.

Prestrukturiranje

Sodišče odloči o predlogu za potrditev načrta, ki ga je vložil predlagatelj načrta in ga je sprejel zbor za odobritev. Predlagatelj načrta mora ta predlog vložiti v desetih dneh od zbora za odobritev, vključevati pa mora zapisnik zbora za odobritev in sprejeti načrt.

Predlog za potrditev načrta se lahko vložijo, tudi če načrta ni sprejel zbor za odobritev ali ni bil dogovorjen z dolžnikom.

Če predlagatelj načrta predloga za potrditev načrta ne vložijo v zakonsko določenem roku, stečajni upravitelj sodišče nemudoma pozove, naj razglasi stečaj.

Če ena od skupin ni imela večine glasov, potrebne za sprejetje načrta, lahko predlagatelj načrta v predlogu za potrditev načrta sodišče prosi, naj sprejetje načrta v skupini nadomesti s svojo odločbo, če:

načrt ne pomeni, da bodo stranke, dodeljene skupini, ki je glasovala proti sprejetju načrta, v očitno slabšem položaju, kot bi bile, če načrt ne bi bil sprejet; sodišče opre svojo odločitev na njihovo verjetno poplačilo v stečajnem postopku na dan začetka postopka prestrukturiranja, pri čemer upošteva podatke, predstavljene v načrtu, razen če ni dokazano drugače;

je imela večina skupin, vzpostavljenih v skladu z načrtom, večino glasov, potrebnih za sprejetje načrta, in

so navzoči upniki glasovali za sprejetje načrta z absolutno večino glasov, ki se štejejo glede na višino njihovih ugotovljenih terjatev.

Sodišče odloči o nadomestitvi soglasja v svojem sklepu o potrditvi ali zavrnitvi načrta.

Če ni razloga za zavrnitev načrta, ga sodišče potrdi s sklepom v 15 dneh od prejema predloga za potrditev načrta; načrt, ki ga potrdi sodišče, je priloga k temu sklepu. V sklepu o potrditvi načrta sodišče odloči tudi o končanju postopka prestrukturiranja.

Sodišče sklep nemudoma objavi v gospodarskem uradnem listu. Načrt, ki ga potrdi sodišče, se ne objavi; to se ne uporablja za določbe o novem posojilu.

Načrt, ki ga potrdi sodišče, je del spisa v zadevi. Udeleženci načrta in njihovi zastopniki imajo pravico do vpogleda v spis v zadevi in načrt, ki ga je potrdilo sodišče, ter izdelati izvlečke, dvojnike in fotokopije ali zaprositi sodišče, naj proti plačilu stroškov izdela fotokopije.

Sodišče odloči o **zavrnitvi načrta**, če:

so bile zakonodaja o podrobnostih načrta, postopku izdelave načrta in glasovanju o načrtu ali druge določbe v zvezi z načrtom bistveno kršene ter je to negativno vplivalo na katerega koli udeleženca načrta;

je bil načrt sprejet z goljufivim ravnanjem ali dodelitvijo posebnih ugodnosti kateremu koli udeležencu načrta;

načrta ni sprejel zbor za odobritev; to ne velja, če je bilo soglasje zbora nadomeščeno z odločbo sodišča;

na podlagi načrta ne bodo izdane delnice ali drugi deleži v lastniškem kapitalu dolžnika ali prevzemnika v zameno za nove denarne naložbe ali z zamenjavo terjatev upnikov v skupini za nezavarovane terjatve, razen upnikov v skupini za nezavarovane terjatve delavcev, in sicer vsaj v višini razdeljenega dobička za zadnji dve leti;

načrt ni pravičen za skupine upnikov, ker predpostavlja tudi, da lahko pravica ali obveznost, ki jih vsebuje načrt, nastanejo, se spremenijo ali prenehajo tako, da bodo upniki v skupinah za nezavarovane terjatve poplačani pozneje kot zavarovani upniki, ne da bi za to obstajal upravičen razlog;

je načrt bistveno v nasprotju s skupnimi interesi upnikov;

je stopnja poplačila katere koli nezavarovane terjatve nižja od 50 % terjatve; to ne velja, če se zadevni upnik pisno strinja s to nižjo stopnjo poplačila;

bodo v skladu s ključnim delom načrta poplačila za poravnavo katerih koli nezavarovanih terjatev zagotovljena v več kot petletnem obdobju; to ne velja, če se zadevni upnik pisno strinja s tem daljšim obdobjem za poplačila za poravnavo upnikovih terjatev.

Sodišče sklep o zavrnitvi načrta nemudoma objavi v gospodarskem uradnem listu. Predlagatelj načrta se lahko zoper sklep pritoži v 15 dneh po njegovi objavi v gospodarskem uradnem listu. Pritožbeno sodišče o pritožbi odloči v 30 dneh po njeni vložitvi.

Ko sklep o zavrnitvi načrta postane pravnomočen, sodišče z enim sklepom ustavi postopek prestrukturiranja, začne stečajni postopek in razglasi stečaj v zvezi z dolžnikovim premoženjem. V sklepu tudi imenuje stečajnega upravitelja, ki je izbran naključno. Sodišče ta sklep nemudoma objavi v gospodarskem uradnem listu, s čimer prenehajo učinki začetka postopka prestrukturiranja ter funkciji upniškega odbora in stečajnega upravitelja. Sodišče sklep vroči dolžniku in stečajnemu upravitelju, imenovanemu s sklepom.

Odpis dolga na podlagi stečaja

Postopek se konča v treh primerih:

če stečajni upravitelj ugotovi, da stečajna masa ne bo krila stroškov stečajnega postopka (dolžnik ostane oproščen dolgov);

če noben upnik ne prijavi terjatev v stečajnem postopku (dolžnik ostane oproščen dolgov);

če stečajni upravitelj izpolni načrt razdelitve v postopku (tj. po unovčenju premoženja razdeli sredstva med upnike), dolžnik ostane oproščen dolgov;

če osnovni pogoji za stečajni postopek niso bili izpolnjeni, sodišče razveljavi tudi odpis dolga.

V obeh primerih stečajni upravitelj javno objavi, da je stečajni postopek končan. Po končanju stečajnega postopka:

preneha funkcija stečajnega upravitelja;

preneha funkcija predstavnika upnikov;

preneha pooblastilo stečajnega upravitelja za upravljanje dolžnikovega premoženja in ukrepanje v zadevah v zvezi s tem premoženjem;

preneha dolžnikova obveznost poplačila terjatev v stečajnem postopku stečajnemu upravitelju;

preneha nedopustnost pobota terjatev;

prenehajo omejitve odpovedi pogodb ali odstopa od njih;

se konča postopek za določitev prerokane terjatve.

Odpis dolga na podlagi načrta odplačevanja – končanje

Postopek se konča, če sodišče ugotovi, da po vložitvi predloga za določitev načrta odplačevanja pogoji za zagotovitev zaščite pred upniki niso bili izpolnjeni. Postopek se konča, če je sodišče v sklepu o zagotovitvi zaščite pred upniki dolžniku naložilo, naj nakaže predujem za stečajnega upravitelja, in dolжник tega ni storil v sedmih dneh od zahteve stečajnega upravitelja.

Postopek se konča, če stečajni upravitelj javno objavi, da zaradi dolžnikovih okoliščin ni mogoče določiti načrta odplačevanja.

Postopek se konča, če sodišče odloči, da zaradi dolžnikovih okoliščin ni mogoče določiti načrta odplačevanja.

Postopek se konča, ko sodišče določi načrt odplačevanja (samo v tem primeru je dolжник oproščen dolgov).

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Na podlagi izpiska s seznama terjatev se lahko po končanju stečajnega postopka vložijo predlog za postopek izvršbe ali zaplembe za ugotovljeno terjatev, ki je dolжник ni izrecno ugovarjal v roku, ki ga je določil stečajni upravitelj. Stečajni upravitelj po končanju stečajnega postopka seznam terjatev deponira pri sodišču.

Prestrukturiranje

Predlog za razglasitev načrta za neveljavnega v zvezi z upnikom se lahko vložijo na podlagi naslednjih dejavnikov:

to mora biti upnik, ki je glasoval proti sprejetju načrta ter je na zapisnik zбора za odobritev podal utemeljen ugovor;

ali pa mora to biti udeleženec načrta, ki je lahko izvajalec državne pomoči;

na podlagi načrta bodo terjatve, dodeljene isti skupini kot upnikova ugotovljena terjatev, poplačane v drugačni višini ali na drugačen način, kar pomeni, da bodo upniki s temi terjatvami imeli prednost pred upnikom, ali

lastninske pravice delničarjev, dodeljene isti skupini kot lastninska pravica upnika kot delničarja, bodo na podlagi načrta izpolnjene v drugačni višini ali na drugačen način, kar pomeni, da bodo delničarji s temi lastninskimi pravicami imeli prednost pred upnikom, ali

predlagatelj načrta upnikove ugotovljene terjatve ni razvrstil v skupino, kot jo je zahteval upnik, s čimer je bil upnik postavljen v slabši položaj, kot če načrt ne bi bil sprejet; pri tem sodišče svojo odločitev opre na verjetno poplačilo upnika v stečajnem postopku, ali

predlagatelj načrta upnikove ugotovljene terjatve ni razvrstil v skupino zavarovanih terjatev v obsegu, kot ga je zahteval upnik, s čimer je bil upnik postavljen v slabši položaj, kot če načrt ne bi bil sprejet; pri tem sodišče svojo odločitev opre na verjetno poplačilo upnika v stečajnem postopku, ali

izpolnitev potrjenega načrta bo privedla do dodelitve nezakonite državne pomoči.

Polnjega se lahko uveljavljajo naslednji razlogi za neveljavnost (s strani katerega koli upnika):

če dolжник ali prevzemnik ustrezno in pravočasno ne poravnava terjatve ali druge obveznosti na podlagi načrta v zvezi z udeležencem načrta v 30 dneh od prejema obvestila, je načrt neveljaven v zvezi s terjatvijo udeleženca;

po končanju prestrukturiranja dolжник ali prevzemnik ne sme razdeliti dobička ali drugih lastnih sredstev med svoje člane, dokler niso poplačane terjatve upnikov v skupini nezavarovanih terjatev do višine njihovih ugotovljenih terjatev na podlagi načrta (v stečajnem postopku se lahko izpodbija razdelitev dobička ali drugih lastnih sredstev). Predlog za neveljavnost vložijo nezavarovani upnik;

če dolжник ali prevzemnik ustvari dobiček, ki je prikazan v računovodskih izkazih, in tega dobička ne potrebuje za nadaljnje poslovanje podjetja ali znatnega dela podjetja, kot je predvideno z načrtom, ima nezavarovani upnik pravico zahtevati pri sodišču, ki je potrdilo načrt, da se iz tega dobička poplača prvotna terjatev upnika v višini razlike med zneskom, potrebnim za poplačilo terjatve, in plačilom temu upniku na podlagi načrta; vendar sodišče upniku ne more dodeliti večjega deleža tega dobička, kot je delež, ki pripada drugim upnikom v isti skupini.

Če je načrt neveljaven v razmerju do upnika, sta dolжник in prevzemnik solidarno odgovorna za poravnavo upnikove prvotne terjatve v obsegu, v katerem je bila terjatev prijavljena in ugotovljena, skupaj z obrestmi, izračunanimi na ugotovljeni del terjatve od začetka prestrukturiranja. Dolжник in prevzemnik morata upnikovo terjatev poravnati v prvotnem roku za plačilo.

Če je načrt neveljaven v razmerju do delničarja dolžnika, sta dolжник in prevzemnik solidarno odgovorna za to, da delničarju plačata znesek, ki bi ustrezal delničarjevemu deležu dolžnikovega izkupička iz likvidacije v času, ko je sodišče potrdilo načrt. Razen če delničar ne dokaže drugače, se za vrednost izkupička iz likvidacije šteje, da je enaka nič.

Če je načrt neveljaven v razmerju do dolžnika ali prevzemnika, se lahko za upnikovo prvotno terjatev izvede postopek izvršbe ali zaplembe.

Odpis dolga na podlagi stečaja

Pošten namen – domneva se, da ima dolжник ob vložitvi predloga pošten namen, kar lahko upniki izpodbijajo v „klasičnem“ civilnem postopku. Tega ne smejo izpodbijati v samem postopku za odpis dolga, ampak šele po tem, ko se ta postopek konča.

Odpis dolga na podlagi načrta odplačevanja

Pošten namen – domneva se, da ima dolжник ob vložitvi predloga pošten namen, kar lahko upniki izpodbijajo v „klasičnem“ civilnem postopku. Tega ne smejo izpodbijati v samem postopku za odpis dolga, ampak šele po tem, ko se ta postopek konča.

Dolжник nima poštenega namena, če:

dela svojega premoženja ni vključil na seznam premoženja, niti na zahtevo stečajnega upravitelja, čeprav je glede na okoliščine zanj vedel ali moral vedeti; premoženje zanemarljive vrednosti se ne upošteva;

na seznamu premoženja ni navedel upnika (fizične osebe), niti na zahtevo stečajnega upravitelja, zaradi česar upnik ni prijavil svoje terjatve, čeprav je dolжник glede na okoliščine vedel ali moral vedeti za tako osebo; majhni upniki se ne upoštevajo;

je v predlogu ali prilogi k predlogu ali na zahtevo stečajnega upravitelja predložil pomembne informacije, ki so bile neresnične, ali ni predložil pomembnih informacij, čeprav je glede na okoliščine vedel ali moral vedeti, da so te informacije pomembne;

brez upravičenega razloga ni sodeloval s stečajnim upraviteljem, kot je bilo potrebno, in se je tako sodelovanje dolžnika lahko upravičeno zahtevalo;

je mogoče iz dolžnikovega ravnanja pred vložitvijo predloga sklepati, da je namerno povzročil plačilno nesposobnost, da bi lahko vložil predlog;

ob vložitvi predloga ni bil plačilno nesposoben in je glede na okoliščine vedel ali moral vedeti za to;

je mogoče iz dolžnikovega ravnanja pred vložitvijo predloga sklepati, da je pri prevzemu obveznosti računal na to, da bo lahko svoje dolgove rešil s stečajem ali načrtom odplačevanja;

je mogoče iz dolžnikovega ravnanja pred vložitvijo predloga sklepati, da je želel škodovati upniku ali dati prednost enemu od upnikov;

brez upravičenega razloga ustrezno in pravočasno ne izpolnjuje načrta odplačevanja, ki ga je določilo sodišče;

brez upravičenega razloga ustrezno in pravočasno ne plačuje preživnine za otroka, zapadle po zadevnem datumu; na ta razlog se lahko sklicuje samo otrok ali otrokov zakoniti skrbnik;

brez upravičenega razloga ni ustrezno in pravočasno izpolnil obveznosti, da centru za pravno pomoč povrne predujem za pavšalno nagrado stečajnega upravitelja; na ta razlog se lahko sklicuje samo center za pravno pomoč;

si je prizadeval doseči odpis dolgov, čeprav ob vložitvi predloga središče dolžnikovih glavnih interesov ni bilo na Slovaškem.

Sodišče bo strožje upoštevalo dejstva, ki vplivajo na dolžnikov pošten namen, če dolžnik ima ali je imel znatno premoženje in izkušnje s poslovanjem, dela ali je delal kot vodstveni delavec, dela ali je delal v upravnih organih pravne osebe ali če ima druge ustrezne izkušnje.

Sodišče bo prizanesljivejše pri dejstvih, ki vplivajo na dolžnikov pošten namen, če ima dolžnik samo osnovnošolsko izobrazbo, je v upokojitveni starosti ali blizu nje, ima resne zdravstvene težave, je začasno ali trajno brez doma ali pa ga je prizadela druga nesreča, ki otežuje njegovo funkcioniranje v družbi.

Sodišče bo pošten namen dolžnika preučilo le na podlagi predloga za razveljavitev odpisa dolga zaradi nepoštenega namena. Dolžnikovega poštenega namena ne bo preučilo v stečajnem postopku ali postopku za določitev načrta odplačevanja.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečaj

Načeloma stroški sklica in izvedbe zbora upnikov pomenijo terjatev zoper stečajno maso. Pri tem načelu obstajajo naslednje izjeme.

Če je bil zbor upnikov sklican na pobudo upnika, stroške sklica in izvedbe zbora plača upnik, ki je zahteval zbor, razen če zbor upnikov ne odloči drugače.

Pogoj za vložitev predloga za določitev prerekanje terjatve, če terjatev prereka le upnik, je ustrezno in pravočasno nakazilo predujma za stroške. Če vložnik predloga ne predloži dokaza o nakazilu predujma, sodišče ustavi postopek.

Član upniškega odbora ima za opravljanje svoje funkcije pravico do povračila stroškov, ki so mu očitno nastali pri opravljanju te dolžnosti; ti stroški so terjatev zoper splošno stečajno maso v znesku, ki ga odobri upniški odbor.

Če je bilo premoženje, ki je predmet stečajnega postopka, unovčeno v postopku izvršbe ali zaplembe, vendar izkupiček še ni bil izplačan upravičeni stranki, izkupiček postane del ustrezne stečajne mase, stroški postopka pa so terjatev zoper to stečajno maso.

Stroški izvedenskega mnenja, ki ga je zahteval upniški odbor, so terjatev zoper splošno stečajno maso. Stroški izvedenskega mnenja, ki ga je zahteval zavarovani upnik, so terjatev zoper ločeno stečajno maso tega upnika (predmet zastavne pravice).

Stroški postopka za izključitev premoženja s seznama so glede na odločitev sodišča terjatev zoper zadevno stečajno maso.

Stroški, ki jih imajo stranke v stečajnem postopku in povezanih postopkih, so izključeni iz poplačila v stečajnem postopku (vendar je lahko s posebnimi predpisi določeno drugače, npr. znesek za določitev prerekanje terjatve in za izvedenska mnenja).

Prestrukturiranje

Načeloma stroške plača dolžnik. Dolžnik krije:

stroške mnenja o prestrukturiranju;

nagrado (pavšalno nagrado in nagrado za opravljanje funkcije) in stroške stečajnega upravitelja;

stroške sklica in izvedbe zbora upnikov;

stroške člana upniškega odbora, ki so mu očitno nastali pri opravljanju te funkcije; dolžnik plača te stroške v znesku, ki ga odobri upniški odbor.

Odpis dolga na podlagi stečaja

V postopku za odpis dolga na podlagi stečaja se domneva, da ima dolžnik zelo omejeno premoženje, zato se stroški znižajo na minimum, krijejo pa jih upniki. Če upniki vedo za določeno premoženje, morajo na lastne stroške poskrbeti za to, da se prenese v stečajno maso.

Stroški strank v postopku, ki izhajajo iz njihove udeležbe v stečajnem postopku ali postopku za določitev načrta odplačevanja, se ob odpisu dolga ne morejo izterjati od dolžnika.

Stečajni upravitelj se pri preiskavi okoliščin dolžnika opira na seznam premoženja, seznam upnikov in informacije, ki jih zagotovijo dolžnik, upniki in druge osebe. Stečajni upravitelj pri tej preiskavi sredstev in obveznosti ravna s poklicno skrbnostjo, prav tako tudi pri drugih preiskavah, ki ne zahtevajo veliko časa in jih je mogoče izvesti z nizkimi stroški.

Stečajni upravitelj izvede druge preiskave na zahtevo upnika, če upnik plača predujem za stroške teh preiskav. Take preiskave izvede na stroške upnika.

Upnik je v stečajnem postopku upravičen do povračila teh stroškov kot stroškov stečajnega postopka v znesku, ki ga odobri predstavnik upnikov ali zbor upnikov, če predstavnik upnikov ni bil imenovan.

Za stroške zavarovanega upnika obstajajo posebna pravila, ker se lahko zavarovani upnik odloči, ali bo stranka v postopku ali ne.

Obremenjeno premoženje postane del stečajne mase le, če se prijavi prednostni zavarovani upnik.

Če se prijavi le poznejši zavarovani upnik, je obremenjeno premoženje predmet stečajnega postopka le, če je mogoče predpostavljati poplačilo zavarovanega upnika s poznejšo zastavno pravico. Za presojo, ali je obremenjeno premoženje predmet stečajnega postopka, se njegova vrednost oceni na podlagi izvedenskega mnenja, pripravljenega po navodilih stečajnega upravitelja na zahtevo in stroške tega poznejšega zavarovanega upnika. Če poznejši zavarovani upnik ne nakaže predujma za stroške izvedenskega mnenja v roku, ki ga določi stečajni upravitelj, se šteje, da obremenjeno premoženje ni predmet stečajnega postopka.

Stečajni upravitelj lahko skliče zbor upnikov (vendar mu tega ni treba storiti), če meni, da je to potrebno. Stečajni upravitelj skliče tak zbor na zahtevo katerega koli prijavljenega upnika, ki nakaže predujem za stroške izvedbe zbora in stečajnemu upravitelju plača pavšalno nagrado za njegovo izvedbo.

Odpis dolga na podlagi načrta odplačevanja

Stroške tega postopka krije predvsem dolžnik.

Sistem je zasnovan tako, da se postopek (razen dela, ki se nanaša na formalni predlog) začne šele, ko je nakazan predujem za nagrado stečajnega upravitelja in potrebne stroške postopka.

Stroški strank v postopku, ki izhajajo iz njihove udeležbe v stečajnem postopku ali postopku za določitev načrta odplačevanja, se ob odpisu dolga ne morejo izterjati od dolžnika.

Če se upnik ne strinja s predlaganim načrtom odplačevanja, lahko pri stečajnem upravitelju vloži ugovor. Stečajni upravitelj poda pripombe nanj, o njem pa odloči sodišče.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbijnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Zakon o stečaju (Zákon č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii) ureja dejanja, ki so v škodo upniku, tako da pod nekaterimi pogoji določa njihovo neveljavnost. Neveljavnost ima posledice le, če se izpodbijajo dolžnikova dejanja. Stečajni upravitelj in upniki imajo pravico, da jih izpodbijajo, vendar ima upnik to pravico le, če stečajni upravitelj ne ukrepa v razumnem času v zvezi z upnikovo zahtevo za izpodbijanje pravnega dejanja. Pravica do izpodbijanja pravnega dejanja preneha, če se v zvezi z dolžnikom ali na sodišču ne uveljavlja v enem letu od razglasitve stečaja; za pravico do izpodbijanja pravnega dejanja se šteje, da se je v zvezi z dolžnikom uveljavljala le, če dolžnik pisno prizna to pravico. Na podlagi zakonodaje se lahko izpodbijajo tudi pravna dejanja, pravice iz katerih so že izvršljive ali so že bile izpolnjene.

Če je pred razglasitvijo stečaja potekal postopek prestrukturiranja in je bil stečaj razglašen med tem postopkom, je za določitev obdobja, v katerem je bilo izvedeno pravno dejanje, ki ga je mogoče izpodbijati na podlagi zakona o stečaju, odločilen začetek postopka prestrukturiranja.

Pravna dejanja mora izvesti dolžnik brez protiplačila ali prednosti ali škode za poplačilo prijavljene terjatve katerega koli od dolžnikovih upnikov. To morajo biti pravna dejanja v zvezi z dolžnikovim premoženjem.

Zakon o stečaju opredeljuje tudi druga podrobna pravila v zvezi z dokazovanjem namena škodovanja upniku. V nekaterih primerih namena sploh ni treba dokazati, v drugih pa je to izpodbojna domneva. Zakon določa tudi pravne posledice izpodbojnosti, ki se uveljavlja na sodišču, to je vrnitev premoženja, ki ga je pridobila oseba, zoper katero se je uveljavljala pravica.

Pri prestrukturiranju so dejanja, ki so v škodo upnika, pomembna pri preizkusu najboljših interesov upnikov: stečajni upravitelj mora pri primerjavi rezultata načrta prestrukturiranja in morebitnega stečaja upoštevati tudi izpodbojna pravna dejanja.

Sicer pa se v okviru prestrukturiranja pravna dejanja ne izpodbijajo.

Vendar v nekaterih primerih zakon vključuje domneve o morebitnem prehodu s prestrukturiranja na stečajni postopek, in če se to zgodi, so nekatera pravna dejanja izpodbojna.

Stečajni upravitelj lahko pravna dejanja dolžnika odobri le, če se z njimi zviša vrednost dolžnikovega premoženja ali če so potrebna za doseg cilja prestrukturiranja. Če dolžnik brez soglasja stečajnega upravitelja izvede pravno dejanje, za katero mora imeti njegovo soglasje, to ne vpliva na veljavnost pravnega dejanja, vendar se lahko pravno dejanje izpodbija v stečajnem postopku, če je bil za dolžnikovo premoženje v dveh letih od začetka postopka prestrukturiranja razglašen stečaj.

Po končanju prestrukturiranja dolžnik ali prevzemnik ne sme razdeliti dobička ali drugih lastnih sredstev med svoje člane, dokler niso poplačane terjatve upnikov v skupini nezavarovanih terjatev do višine njihovih ugotovljenih terjatev na podlagi načrta; v stečajnem postopku se lahko izpodbija razdelitev dobička ali drugih lastnih sredstev, ki je tudi razlog za neveljavnost načrta.

Poleg tega so kakršna koli pravna dejanja dolžnika ali stečajnega upravitelja med postopkom prestrukturiranja, s katerim je udeležencu načrta dana prednost, ki je načrt ne predvideva, nična in neveljavna.

Pri odpisu dolga pravice upnikov, da na podlagi civilnega prava zahtevajo poplačilo iz tega, kar je bilo z izpodbojnim pravnim dejanjem izključeno iz dolžnikovega premoženja, ostanejo nespremenjene. Poleg tega se v nadaljnjih postopkih glede poštenega namena upošteva ravnanje dolžnika, iz katerega je mogoče sklepati, da je namerno povzročil plačilno nesposobnost ali da je želel škodovati upniku ali dati prednost enemu od upnikov.

Zadnja posodobitev: 06/05/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Finska

Postopki v primeru insolventnosti na Finskem

Insolventnost pomeni, da dolžnik več kot le začasno ni zmožen poravnati dolgov ob njihovi zapadlosti. V tem pregledu se postopki v primeru insolventnosti nanašajo na postopek, ki se hkrati uporabi za vse dolžnikove dolgove.

Na Finskem obstajajo tri različne vrste postopkov v primeru insolventnosti: stečaj, prestrukturiranje podjetja in prilagoditev dolgov fizične osebe. Stečaje ureja zakon o stečaju (*Konkurssilaki* 120/2004), ki je začel veljati 1. septembra 2004. Zakon o prestrukturiranju podjetij (*Laki yrityksen saneerausesta* 47/1993) in zakon o prilagoditvi dolgov fizične osebe (*Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä* 57/1993) sta začela veljati 8. februarja 1993.

Stečaj je likvidacijski postopek, katerega namen je unovčiti dolžnikovo premoženje, izkupiček pa razdeliti upnikom. Prestrukturiranje podjetij in prilagoditev dolgov fizičnih oseb sta ukrepa reorganizacije, ki dolžnikom omogočata, da odpravijo svoje finančne težave.

Dolžnik lahko z upniki doseže dogovor o poplačilu dolgov in druge sporazume tudi zunaj uradnih postopkov v primeru insolventnosti. Ker pa ni pravnih določb, s katerimi bi se urejali prostovoljno sklenjeni sporazumi, taki sporazumi v tem pregledu ne bodo podrobneje obravnavani.

V nadaljevanju so opisane glavne značilnosti navedenih postopkov v primeru insolventnosti.

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Stečaj

Stečaj se splošno uporablja, kar pomeni, da ga lahko razglasijo fizične in pravne osebe. Stečaj lahko razglasi pravna oseba, tudi če je bila izbrisana iz ustreznega registra ali je prenehala. Razglasiti je mogoče tudi stečaj zapuščine ali stečajne mase.

Prestrukturiranje

Postopek prestrukturiranja se lahko sproži zoper vsako podjetje, ki opravlja gospodarsko dejavnost, pa tudi zoper organizacijo, samostojnega podjetnika ali samozaposleno osebo.

Postopki prestrukturiranja pa se ne uporabljajo za nekatera podjetja, kot so kreditne institucije in zavarovalnice, za katere veljata posebna ureditev in nadzor.

Prilagoditev dolga

Prilagoditev dolga se lahko odobri le fizični osebi. Pod določenimi pogoji se lahko odobri tudi fizični osebi, ki opravlja zasebno poslovno dejavnost ali poslovno dejavnost v okviru družbe z neomejeno odgovornostjo ali kot komplementar v komanditni družbi.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Splošni pogoj za začetek vseh treh vrst postopkov v primeru insolventnosti je, da je dolžnik insolventen. Insolventnost pomeni, da dolžnik drugače kot začasno ni sposoben poravnati dolgov ob njihovi zapadlosti.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne tudi, kadar dolžniku grozi insolventnost.

Stečaj

Predlog za stečaj lahko vloži dolžnik ali upnik. Splošni pogoj za razglasitev stečaja je insolventnost dolžnika. Zakon o stečaju določa domneve glede insolventnosti, da se lažje ugotovi, ali je nekdo insolventen; dolžnik, ki potrjuje te domneve, se šteje za insolventnega, razen če se dokaže nasprotno.

Dolžnik se šteje za insolventnega, če:

izjavi, da je insolventen, in ni posebnih razlogov za to, da njegova izjava ne bi bila sprejeta;

je prenehal s plačili;

je bilo v izvršilnem postopku v šestih mesecih pred vložitvijo predloga za stečaj ugotovljeno, da dolžnik terjatve ne more poplačati v celoti, ali dolžnik, ki ima ali je imel v letu pred vložitvijo predloga za stečaj dolžnost voditi poslovne knjige, ni poplačal nedvoumne in zapadle terjatve upnika v enem tednu po prejemu opomina.

Upnik lahko predlaga stečaj, če njegova terjatev do dolžnika temelji na sodni odločbi ali drugi podlagi za izvršbo, zavezi, ki jo je podpisal dolžnik in je sam ne izpodbija z očitno utemeljenim razlogom ali ki je kako drugače nedvoumna. Ni nujno, da je znesek terjatve zapadel. Obstajajo omejitve v zvezi z vlaganjem predlogov za stečaj na podlagi zanemarljivih terjatev in v primerih, ko ima upnik zavarovano terjatev.

Stečaj se začne, ko sodišče razglasi stečaj dolžnika. Hkrati sodišče imenuje stečajnega upravitelja. Ob začetku stečaja dolžnik izgubi pristojnost v zvezi s premoženjem v stečajni masi.

Dolžnost stečajnega upravitelja je, da upnike obvesti o začetku stečajnega postopka. Vsi tuji upniki, kot so navedeni v Uredbi (EU) 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta o postopkih v primeru insolventnosti, morajo biti obveščeni, kot se zahteva v tej uredbi.

Obvestilo o začetku stečajnega postopka se na primer objavi tudi v registru stečajev in reorganizacij, poslovnem registru, registru lastninskih pravic in hipotek, registru ladij, registru ladij v gradnji, registru zrakoplovov, registru poslovnih hipotek, registru podatkov o vozilih in voznikih ter registru vknjižb. Zoper odločitev okrožnega sodišča (*käräjäoikeus*) o odredbi za stečaj ali zavrnitvi predloga za stečaj se je mogoče pritožiti pri sodišču druge stopnje.

Prestrukturiranje

Predlog za postopek prestrukturiranja lahko vloži dolжник ali upnik. Za postopek prestrukturiranja, ki ga začne upnik, ni potrebno soglasje dolžnika. Večino predlogov vložijo dolžniki.

Postopek prestrukturiranja se lahko začne, če je dolжник insolventen in ni pravnih ovir za začetek postopka. Ovara na primer obstaja, kadar je verjetno, da s programom prestrukturiranja insolventnost ne bo odpravljena ali da dolžnikovo premoženje ne zadostuje za kritje stroškov postopka prestrukturiranja. Postopek prestrukturiranja se lahko začne tudi, kadar dolžniku grozi skorajšnja insolventnost. Postopek prestrukturiranja na podlagi skorajšnje insolventnosti se lahko na predlog upnika začne samo, če se terjatev nanaša na znaten finančni interes. Poleg tega lahko postopek prestrukturiranja začneta vsaj dva upnika, katerih skupni terjatvi predstavljata vsaj petino dolžnikovih znanih dolgov in ki z dolžnikom vložita skupni predlog ali izjavita, da podpirata dolžnikov predlog.

Pravne posledice začetka postopka prestrukturiranja samodejno začnejo veljati z datumom sodne odločbe o začetku postopka. Po vložitvi predloga lahko sodišče na zahtevo vložnika predloga ali dolžnika odredi prepoved, da bi poplačilo dolgov in varščina za dolgove, izterjava dolga ali zaplomba ali drugi izvršilni ukrepi začeli veljati pred začetkom postopka.

Dolžnost stečajnega upravitelja je, da upnike obvesti o začetku postopka. O začetku postopka prestrukturiranja je treba obvestiti tudi nekatere organe, poleg tega pa ga je treba vpisati na primer v register stečajev in reorganizacij, poslovni register ter register lastninskih pravic in hipotek.

Zoper odločitev okrožnega sodišča o začetku postopka prestrukturiranja ali zavrnitvi predloga za postopek prestrukturiranja se je mogoče pritožiti pri sodišču druge stopnje.

Prilagoditev dolga

Prilagoditev dolga se uvede na predlog dolžnika. Pogoji za začetek postopka prilagoditve dolga je, da je dolжник insolventen in ne more razumno izboljšati svoje plačilne sposobnosti, da bi lahko poplačal svoje dolgove. Glavni razlog za insolventnost mora biti bistveno zmanjšanje plačilne sposobnosti dolžnika zaradi spremembe okoliščin, za katero ni glavni krivec dolжник, na primer zaradi bolezni. Prilagoditev dolga se prav tako lahko odobri, če tudi sicer obstaja dober razlog za prilagoditev dolga glede na znesek dolžnikovih dolgov in drugih obveznosti v primerjavi z njegovo zmožnostjo njihovega poplačila. Pri presoji plačilne sposobnosti dolžnika se upoštevajo na primer njegovo premoženje, dohodek in možnosti za zaslužek.

Za postopek prilagoditve dolga ne sme biti nobenih zakonskih zadržkov (npr. dolg, ki nastane na podlagi kaznivega dejanja ali zaradi lahkomišelnega in neodgovornega zadolževanja). Vendar se lahko prilagoditev dolga odobri kljub splošnemu zadržku, če za to obstaja dober razlog. V takih primerih je treba posebno pozornost nameniti ukrepom, ki jih je dolжник sprejel za poplačilo dolgov, času, ki je minil od zapadlosti zahtevanih zneskov, in drugim okoliščinam dolžnika, pa tudi pomenu prilagoditve dolga za dolžnika in upnike.

Prilagoditev dolga ni mogoče odobriti, če dolжник nima razpoložljivih sredstev iz razloga, ki se šteje za začasnega, ali če dolжник iz takega razloga s svojimi sredstvi lahko pokrije le zanemarljiv del svojih dolgov.

Pravni učinki začetka prilagoditve dolga samodejno začnejo veljati z datumom sodne odločbe o začetku postopka. Po vložitvi predloga lahko sodišče na zahtevo dolžnika začasno prepove, da bi poplačilo dolgov in varščina za dolgove ali izterjava dolga oziroma zaplomba in drugi izvršilni ukrepi začeli veljati pred začetkom postopka.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolжник pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Stečajno maso sestavljata premoženje, ki ga ima dolжник ob začetku stečaja, in premoženje, ki ga pridobi do konca stečaja. Za premoženje v stečajni masi se štejeta tudi izkupiček od prodaje premoženja v stečajni masi ter premoženje, ki ga je mogoče v stečajno maso vrniti na podlagi zakona o vračilu premoženja v stečajno maso (*Laki takaisinsaannista konkurssipesään 758/1991*) ali na kateri drugi podlagi.

Premoženje, ki ga ni mogoče zaseči, praviloma ni del stečajne mase. Prav tako se za premoženje v stečajni masi ne šteje premoženje ali dohodek, ki ga po začetku stečaja pridobi oziroma zasluži fizična oseba.

Prestrukturiranje

V postopku prestrukturiranja se za dolžnika pripravi program prestrukturiranja, ki mora vsebovati na primer poročilo o finančnem stanju dolžnika, tj. o njegovem premoženju, obveznostih in drugih zavezah. Program prestrukturiranja mora biti pripravljen na podlagi celotnega premoženja dolžnika v času postopka. Mogoče je tudi vračilo: posel, ki bi ga bilo mogoče vrniti v stečajno maso, je morda treba v postopku prestrukturiranja razveljaviti iz istih razlogov kot v primeru stečaja.

Čprav je program prestrukturiranja po njegovi odobritvi v izjemnih okoliščinah mogoče spremeniti, zneskov plačil, ki se izvedejo posameznemu upniku, s spremembo programa ni več mogoče zvišati. Vendar je lahko premoženje, ki se na dolžnika prenese po odobritvi programa prestrukturiranja, razlog za to, da upniki od dolžnika zahtevajo dodatna plačila. Dolžniku se lahko odredijo dodatna plačila, določena v programu, če se šteje, da je finančno stanje dolžnika boljše kot ob pripravi programa. Zahtevki za dodatna plačila se lahko vložijo, če obstajajo razlogi za zahtevanje takih plačil. Zahtevki se vložijo pri sodišču najpozneje eno leto po predložitvi končnega poročila sodišču.

Prilagoditev dolga

Pri prilagoditvi dolga se za dolžnika potrdi časovni raspored plačil, ki ustreza njegovi plačilni sposobnosti. Med dejavnike, ki jih je treba upoštevati pri presoji plačilne sposobnosti dolžnika, spadajo sredstva iz odprodaje njegovega premoženja, njegov dohodek in možnosti za zaslužek, nujni življenjski stroški in preživitinska obveznost. Pri prilagoditvi dolga se ves dohodek dolžnika, ki presega njegove nujne življenjske stroške in preživitinsko obveznost, ter tudi drugo dolžnikovo premoženje, ki ne spada med njegove osnovne potrebščine, porabi za kritje dolgov. Med premoženje, ki se šteje za osnovne potrebščine, spadajo dolžnikovo lastniško stanovanje, pohištvo v njem v razumnem obsegu ter osebni predmeti in delovni pripomočki dolžnika, kolikor so razumno nujni. Premoženje, ki se šteje za osnovne potrebščine dolžnika, se lahko odproda samo v primerih, določenih z zakonom.

Poleg tega se lahko s časovnim rasporedom plačil od dolžnika zahtevajo dodatna plačila zaradi dodatnega dohodka ali premoženja, ki ga je prejel med trajanjem navedenega rasporeda. Dolжник mora upnikom plačati določen delež morebitnih daril in drugih enkratnih izplačil, ki jih prejme med trajanjem časovnega rasporeda plačil. Kadar dohodek dolžnika presega dohodek, določen za časovni raspored plačil, se lahko dolžniku odredi, naj določen delež dodatnega dohodka plača upnikom.

4 Kakšna pooblastila imata dolжник in stečajni upravitelj?

Stečaj

O razglasitvi stečajnega odloči sodišče, ki imenuje tudi stečajnega upravitelja. Oseba je lahko imenovana za stečajnega upravitelja, če soglaša z imenovanjem ter ima sposobnost, usposobljenost in izkušnje, ki so potrebne za to funkcijo, ter je tudi sicer primerna za to. Stečajni upravitelj ne sme biti v takem razmerju z dolžnikom ali upnikom, da bi bile ogrožene njegova neodvisnost od dolžnika, nepristranskost do upnikov ali njegova sposobnost za ustrezno izpolnjevanje naloge. Pravna oseba ne more biti imenovana za stečajnega upravitelja.

Stečajni upravitelj ima osrednjo vlogo pri upravljanju premoženja v stečajni masi. Dolžnosti stečajnega upravitelja so, da zastopa stečajno maso, skrbi za njeno tekoče upravljanje, pripravi popis stečajne mase in opis dolžnika, prejema prijavljene terjatve ter pripravi osnutek seznama izplačil in njihov končni seznam. Stečajni upravitelj tudi poskrbi za upravljanje in prodajo premoženja v stečajni masi ter izplačilo sredstev.

Z začetkom stečaja dolžnik izgubi pristojnost v zvezi s premoženjem v stečajni masi. Dolžnik mora sodelovati, tako da se lahko stečajni postopek pripelje do konca. Stečajnemu upravitelju mora razkriti informacije, potrebne za pripravo popisa stečajne mase in njegovo potrditev. Dolžnik ima pravico, da prejema informacije o stečajni masi, se udeležuje skupščine upnikov in izraža mnenja o zadevah, o katerih se odloča.

Prestrukturiranje

Sodišče ob začetku postopka za prestrukturiranje podjetja imenuje upravitelja. To je odrasla oseba, ki velja za pošteno, ni v stečaju in ima polno poslovno sposobnost. Prav tako mora imeti sposobnost, usposobljenost in izkušnje, potrebne za to funkcijo. Upravitelj ne sme biti v takem razmerju z dolžnikom ali nobenim od upnikov, da bi bila lahko ogrožena njegova neodvisnost od dolžnika ali nepristranskost do upnikov. Pravna oseba ne more biti imenovana za upravitelja.

Upravitelj je odgovoren za uresničitev namena postopka prestrukturiranja in zaščito interesov upnikov. Pripravi poročilo o dolžnikovem premoženju in obveznostih ter predlog programa prestrukturiranja (svoj predlog programa prestrukturiranja lahko pripravijo tudi nekatere druge osebe, na primer dolžnik). Upravitelj tudi nadzoruje dolžnikove dejavnosti.

Sodišče lahko imenuje upniški odbor, da zastopa upnike in deluje kot svetovalni organ, ki upravitelju pomaga izpolnjevati dolžnosti. Odbor se ne imenuje, če se to ne zdi potrebno zaradi majhnega števila upnikov ali iz drugih razlogov.

Dolžnik ohrani pristojnost v zvezi s svojim premoženjem in dejavnostmi, razen če zakon ne določa drugače. Vendar dolžnik po začetku postopka brez soglasja upravitelja na primer ne sme prevzeti novega dolga, razen če je povezan z njegovimi rednimi dejavnostmi ter znesek in pogoji dolga niso neobičajni. Na zahtevo upravitelja ali upnika se lahko pristojnost dolžnika omeji tudi kako drugače, če obstaja tveganje, da bo dolžnik s svojim ravnanjem škodoval interesom upnika ali jih ogrozil. Dolžnik mora sodelovati s sodiščem, upraviteljem in upniškim odborom ter jim zagotavljati informacije.

Praviloma lahko dolžnik še naprej uveljavlja pravico do tožbe v že začetem ali bližajočem se sodnem postopku, razen če uveljavljanje njegove pravice do tožbe prevzame upravitelj.

Prilagoditev dolga

Sodišče lahko imenuje upravitelja za prilagoditev dolga, če se šteje, da je to potrebno za razjasnitev finančnega stanja dolžnika, odprodajo njegovega premoženja ali sicer za izvedbo prilagoditve dolga. To je odrasla oseba, ki velja za pošteno, soglaša z imenovanjem, ni v stečaju in ima polno poslovno sposobnost. Prav tako mora imeti sposobnost, usposobljenost in izkušnje, potrebne za to funkcijo. Upravitelj ne sme biti v takem razmerju z dolžnikom ali nobenim od upnikov, da bi bila lahko ogrožena njegova neodvisnost od dolžnika ali nepristranskost do upnikov. Pravna oseba ne more biti imenovana za upravitelja.

Dolžnost upravitelja, če je imenovan, je, da pripravi osnutek časovnega razporeda plačil in izpolnjuje druge dolžnosti, ki mu jih naloži sodišče. Pri pripravi osnutka časovnega razporeda plačil se mora pogajati z dolžnikom in upniki ter jim zagotoviti potrebne informacije o prilagoditvi dolga, poleg tega jim mora omogočiti, da predložijo izjavo o predlogu in osnutku časovnega razporeda plačil. Upravitelj se lahko imenuje tudi za to, da poskrbi za odprodajo dolžnikovega premoženja in prenos izkupička od odprodaje na upnike. Če upravitelj ni imenovan, je za pripravo osnutka časovnega razporeda plačil odgovoren dolžnik. O začetku postopka prilagoditve dolga odloči sodišče, ki je odgovorno tudi za potrditev časovnega razporeda plačil.

Dolžnik obdrži lastninsko pravico in pravico do razpolaganja s svojim premoženjem. Vendar se vse dolžnikovo premoženje, ki se ne šteje za osnovne potrebščine, porabi za kritje dolgov. Dolžnik mora sodišču, upnikom in upravitelju, če je imenovan, zagotoviti vse potrebne informacije v zvezi z zadevami, ki so pomembne za prilagoditev dolga. Ima tudi dolžnost, da sodeluje pri ustrezni izvedbi prilagoditve dolga.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Stečaj

Razen v nekaterih izjemah ima upnik pravico, da ob začetku stečaja s terjatvijo v stečajnem postopku pobota svoj dolg do dolžnika, tudi če dolg do dolžnika ali terjatev še nista zapadla. Pravica do pobota ne velja za terjatev, ki upniku ne daje pravice do poplačila iz stečajne mase, niti za terjatev, ki je podrejena drugim terjatvam. Upnik je dolžan zagotoviti informacije o terjatvi, ki naj bi se uporabila za pobot.

Prestrukturiranje

Upnik ima kljub prepovedi izterjave dolga pravico, da ob začetku postopka terjatev pobota z dolgom do dolžnika pod enakimi pogoji kot v stečajnem postopku. Obvestilo o pobotu je treba vročiti tudi upravitelju.

Pravica do pobota ne velja za pobot, ki bi ga kreditna institucija izvedla s sredstvi, ki jih ima dolžnik ob začetku veljavnosti prepovedi izterjave ali pozneje deponirana v instituciji, ali za sredstva, ki so takrat pri kreditni instituciji namenjena prenosu na dolžnikov račun, kadar se račun lahko uporabi za izplačila.

Prilagoditev dolga

Po začetku postopka prilagoditve dolga se zoper dolžnika ne smejo sprejeti ukrepi za izterjavo dolga, za katerega velja odlog plačil, ali zavarovanje njegovega plačila. Odlog izterjave vključuje tudi pobot med dolžnikovimi terjatvami in dolgovi do upnika. Vendar ta odlog ne velja za pobot davkov.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Praviloma pogodbe, ki ne vključujejo terjatev v stečajnem postopku, ostanejo veljavne in nespremenjene v vseh vrstah postopkov v primeru insolventnosti.

Stečaj

Če dolžnik ob začetku stečaja ni izpolnil pogodbe, katere stranka je, mora druga pogodbená stranka zahtevati izjavo o tem, ali pogodba veže stečajno maso. Če se za stečajno maso izjavi, da jo pogodba veže, in se položi sprejemljiva varščina za izpolnitev pogodbe, pogodbe ni mogoče prekiniti. Lahko pa druga pogodbená stranka pogodbo prekine, če je pogodba osebne narave ali če obstaja drug poseben razlog za to, da od druge stranke ni mogoče zahtevati, naj ostane pogodbeno vezana na stečajno maso.

Če je za delodajalca razglašen stečaj, lahko pogodbo o zaposlitvi ne glede na njeno trajanje prekine katera koli stranka. Odpovedni rok je 14 dni ne glede na običajno trajanje odpovednega roka. Plača, ki se dolguje za obdobje stečaja, se plača iz stečajne mase.

Iz stečajne mase se plača tudi najemnina, ki izhaja iz pogodbe o poslovnem najemu, v obdobju, v katerem se prostori uporabljajo zanj, tudi če se iz nje ne poplačajo obveznosti, ki izhajajo iz najemne pogodbe. Če se v roku, ki ni krajši od enega meseca in ga določi najemodajalec, ne napove, da bodo po začetku stečaja iz stečajne mase poplačane obveznosti, ki izhajajo iz najemne pogodbe, ima najemodajalec pravico, da najemno pogodbo razveljavi.

Če se v skladu s pogodbo o dodelitvi premičnega premoženja pogoj v zvezi z ohranitvijo lastninske pravice ali odvzemom izteče, ko je plačana nabavna cena, pogodba lahko veže stečajno maso, če se v skladu s prvotnimi pogoji o tem obvesti prodajalec in se plača neporavnana nakupna cena skupaj z zapadlimi obrestmi. Obvestilo mora biti izdano in cena plačana v razumnem času po tem, ko prodajalec zahteva plačilo ali vračilo premoženja.

Posamezen posel se lahko razveljavi na podlagi razloga za vračilo, ki je naveden v zakonu o vračilu premoženja v stečajno maso.

Prestrukturiranje

Začetek postopka prestrukturiranja ne vpliva na obstoječe obveznosti dolžnika, če ni drugače določeno z zakonom.

Najemno ali zakupno pogodbo, pri kateri je dolžnik zakupnik, lahko dolžnik prekine, pri čemer pogodba preneha dva meseca po vročitvi obvestila o prekinitvi, ne glede na morebitne pogoje v pogodbi glede trajanja pogodbe ali vročitve obvestila.

Oseba, ki se je pred začetkom postopka dolžniku zavezala k izpolnitvi pogodbe, vendar je ob začetku postopka še ni do konca izpolnila, je upravičena do plačila za izpolnitev pogodbe, če je izpolnitev pogodbe mogoče šteti med redne dejavnosti dolžnika. Če gre za drugo vrsto pogodbe, sklenjeno pred začetkom postopka, in če dolžnik ob začetku postopka ni izpolnil svoje plačilne obveznosti iz pogodbe, upravitelj na zahtevo druge stranke navede, ali bo dolžnik izpolnil pogodbo. Če je odgovor nikalen ali če ni dan v razumnem času, ima druga stranka pravico, da pogodbo odpove.

Sporazum, v okviru katerega bi dolžnik izvedel plačilo na podlagi prestrukturiranja dolga ali v zvezi z njim, je ničen, razen če obveznost izvedbe plačila temelji na odobrenem programu prestrukturiranja.

Če je delodajalec v postopku prestrukturiranja, ima pravico, da pogodbo o zaposlitvi ne glede na njeno trajanje pod določenimi pogoji prekine z dvomesečnim odpovednim rokom.

Posel, ki bi lahko bil razveljavljen, če bi bil namesto predloga za prestrukturiranje vložen predlog za stečaj, se lahko na zahtevo upnika v postopku prestrukturiranja razveljavi iz istih razlogov, kot so določeni v zakonu o vračilu premoženja v stečajno maso.

Prilagoditev dolga

Kadar je dolžnik najemnik, ima pravico z dvomesečnim odpovednim rokom prekiniti najemno ali drugo pogodbo, potrošniško pogodbo ali pogodbo o najemnem zakupu.

Dolžnik se mora odpovedati premoženju, pridobljenemu na podlagi sheme delnega plačila ali najemnega nakupa, ki ne spada med njegove osnovne potrebščine.

Sporazum, v okviru katerega mora dolžnik izvesti plačilo na podlagi prilagoditve dolga ali v zvezi z njim, je ničen, razen če obveznost izvedbe plačila temelji na odobrenem časovnem razporedu plačil ali zakonu.

Oseba, ki se je pred začetkom postopka dolžniku zavezala k izpolnitvi pogodbe, vendar je ob začetku postopka še ni do konca izpolnila, je upravičena do plačila za izpolnitev pogodbe, če je izpolnitev pogodbe mogoče šteti med redne dejavnosti dolžnika.

Posel, ki bi ga bilo mogoče razveljaviti, če bi bil namesto predloga za prilagoditev dolga vložen predlog za stečaj, se lahko v postopku prilagoditve dolga na zahtevo upnika razveljavi iz istih razlogov, kot so določeni v zakonu o vračilu premoženja v stečajno maso.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Stečaj

Po začetku stečaja zoper stečajno maso ni mogoče vložiti tožbe za pridobitev podlage za izvršitev terjatve v stečajnem postopku, prav tako se v zvezi s premoženjem iz stečajne mase ne morejo izvesti izvršilni ukrepi, da bi se izterjala terjatev v stečajnem postopku. Nasprotno pa lahko upnik, zavarovan s premoženjem, vloži tožbo za izterjavo terjatve na podlagi zavarovanja s premoženjem.

Prestrukturiranje

Praviloma po začetku postopka prestrukturiranja za dolžnika velja prepoved poplačil, za upnike pa velja prepoved izterjave dolga. Zoper dolžnika ni mogoče sprejeti ukrepov za izterjavo dolga iz prestrukturiranja ali zagotovitev njegovega poplačila. Zavarovani upnik lahko v nekaterih primerih zaprosi sodišče za dovoljenje, da unovči zavarovanje in tako pridobi plačilo. To je na primer mogoče, če je jasno, da glede na dogovor o prestrukturiranju ni nujno, da imetje, ki je uporabljeno kot zavarovanje, ostane v lasti dolžnika.

Praviloma se po začetku postopka zoper dolžnika ne morejo sprejeti ukrepi zavarovanja na podlagi uradnih odločb.

Prilagoditev dolga

Tako kot v postopku prestrukturiranja tudi v postopku prilagoditve dolga za upnika velja odlog izterjave dolga. Kadar dolg spada v okvir odloga plačil, zoper dolžnika ni mogoče sprejeti ukrepov za izterjavo dolga, ki ga je treba plačati, ali za zavarovanje njegovega poplačila. Poleg tega se dolžniku ne naložijo zamudne kazni. Zavarovani upnik pa lahko v nekaterih primerih zaprosi sodišče za dovoljenje, da unovči zavarovanje in tako pridobi plačilo. To je na primer mogoče, če se premoženje, ki je uporabljeno kot zavarovanje, ne šteje za osnovne potrebščine dolžnika ali če dolžnik tega premoženja ne potrebuje za opravljanje poslovne dejavnosti.

Upnik lahko vloži tožbo ali začne drug postopek, da ohrani izvršilno pravico ali pridobi podlago za izvršitev. Praviloma lahko upnik ne glede na določbe o prepovedi v zvezi z začetkom prilagoditve dolga tudi zahteva odreditev ukrepov zavarovanja in izvršitev take odredbe.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Ob začetku stečaja dolžnik izgubi pristojnost v zvezi s premoženjem v stečajni masi, ki se prenese na stečajnega upravitelja. Posledično ima stečajna masa pravico prevzeti vlogo stranke v zadevah v zvezi s premoženjem v stečajni masi: stečajna masa mora imeti možnost nadaljevati sodni postopek med dolžnikom in tretjimi osebami v zvezi s premoženjem v stečajni masi. Če stečajna masa te možnosti ne izkoristi, lahko postopek nadaljuje dolžnik. Stečajna masa mora imeti tudi možnost nadaljevati sodni postopek v zvezi z nerešeno terjatvijo do dolžnika v stečajnem postopku. Če stečajna masa ne odgovori na tožbo in dolžnik ni pripravljen nadaljevati postopka, lahko tožnik predlaga, naj se zadeva reši.

Prestrukturiranje

Dolžnik lahko še naprej uveljavlja svojo pravico do tožbe v že začetem sodnem postopku ali drugem ustreznem postopku, v katerem je stranka, razen če uveljavljanje njegove pravice do tožbe prevzame upravitelj. Enako velja za sodne ali druge postopke, uvedene po začetku postopka prestrukturiranja.

Upravitelj ima pravico vlagati zahtevke in začeti sodne ali druge ustrezne postopke v imenu dolžnika ter uveljavljati njegovo pravico do tožbe v postopkih. Poleg tega lahko upravitelj sprejme vročitve v imenu dolžnika.

Prilagoditev dolga

Začetek prilagoditve dolga ne vpliva na že začete sodne postopke ali dolžnikovo pravico do tožbe v postopkih.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Stečaj

Upnik lahko predlaga razglasitev stečaja.

V stečajnem postopku upniki izvršujejo popolno pristojnost. Pristojnost v zvezi s stečajno maso lahko izvršujejo upniki, če ni z zakonom določeno, da mora o zadevi odločati ali jo obravnavati stečajni upravitelj. Poleg tega lahko upniki obdržijo pristojnost v zvezi z zadevami iz tekočega upravljanja stečajne mase ali pa del svoje pristojnosti prenesejo na stečajnega upravitelja. Pristojnost upnikov v stečajnem postopku se pridobi, ko se stečaj začne, in preneha, ko se stečaj konča.

Pravico do izvrševanja upniške pristojnosti imajo tisti upniki, ki imajo terjatev do dolžnika v stečajnem postopku in so jo prijavili. Po roku za prijavo terjatev imajo to pravico samo tisti upniki, ki so prijavili svojo terjatev ali katerih terjatev se sicer lahko upošteva na seznamu izplačil, in upniki, zavarovani s premoženjem, ki so predložili poročilo o svoji terjatvi.

Najpomembnejši organ odločanja je skupščina upnikov, lahko pa se uporabijo tudi drugi postopki odločanja. Upniki lahko ustanovijo tudi upniški odbor, ki deluje kot organ za zvezo v pogajanjih med stečajnim upraviteljem in upniki. Glasovalna moč upnikov se določi na podlagi njihove tekoče terjatve v stečajnem postopku. Kot odločitev skupščine upnikov velja mnenje, ki ima podporo tistih upnikov, katerih skupna glasovalna moč je večja od polovice glasovalne moči vseh upnikov, ki se udeležijo glasovanja. V alternativnih postopkih odločanja se glasovi preštejejo na podlagi glasovalne moči upnikov, ki izrazijo stališče.

Prestrukturiranje

Upnik lahko predlaga postopek prestrukturiranja.

Za skupnega predstavnika upnikov se lahko imenuje upniški odbor. Odbor zastopa vse skupine upnikov, njegova naloga pa je upravitelju pomagati pri izpolnjevanju njegovih dolžnosti in v imenu upnikov nadzorovati dejavnosti upravitelja. Odbor odloča z navadno večino.

Upravitelj se mora pri pripravi osnutka programa prestrukturiranja pogajati z upniškim odborom in po potrebi s posameznimi upniki. Poleg tega imajo pravico predložiti osnutek programa prestrukturiranja tudi upniki ali skupine upnikov, katerih terjatve presega zakonsko določeno mejo. Ko je osnutek programa prestrukturiranja pripravljen, se posreduje upnikom v odobritev. Če ni ovir za odobritev programa, se lahko program odobri s soglasjem vseh upnikov, s soglasjem večin v skupinah upnikov in v nekaterih okoliščinah celo brez soglasja večine v vseh skupinah upnikov.

Prilagoditev dolga

Upnik ne more predlagati prilagoditve dolga fizične osebe. Vendar mora dolžnik praviloma pred vložitvijo predloga za prilagoditev dolga ugotoviti, ali obstaja možnost za sklenitev dogovora z upniki. V skladu z uveljavljenimi praksami kreditiranja in izterjave dolgov mora upnik sodelovati za doseg dogovora.

Upnikom je treba omogočiti predložitev izjave o predlogu za prilagoditev dolga in osnutku časovnega razporeda plačil. Po potrebi morajo upniki pisno zagotoviti podrobnosti o svojih terjatvah. Odobreni časovni raspored plačil se lahko spremeni na zahtevo upnika ali pa se lahko iz nekaterih razlogov odredi njegovo prenehanje.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečaj

Premoženje v stečajni masi je treba upravljati s primerno skrbnostjo in smotno ter v skladu z ustrežno upravno prakso.

Ena od dolžnosti stečajnega upravitelja je, da poskrbi za prodajo premoženja iz stečajne mase. Premoženje v stečajni masi se mora prodati na način, ki je najugodnejši za stečajno maso, tako da je izkupiček od prodaje čim večji. Zavarovanje s premoženjem, ki je del stečajne mase, se lahko proda samo, če se zavarovani upnik s tem strinja ali če to dovoli sodišče.

Premoženje v stečajni masi se ne sme prenesti na stečajnega upravitelja, njegove pomočnike ali osebe, ki so povezane s stečajnim upraviteljem ali njegovim pomočnikom.

Prestrukturiranje in prilagoditev dolga

Pravice upravitelja so omejene na pravico do dostopa do informacij, ki jih potrebuje za izpolnitev svojih obveznosti. Dolžnik obdrži lastninsko pravico in pravico do razpolaganja s svojim premoženjem, upravitelj pa nima pravice uporabljati premoženja dolžnika ali ga prenesti.

Vendar dolžnik za različne dejavnosti prenosa premoženja potrebuje soglasje upravitelja.

Prilagoditev dolga

V postopku prilagoditve dolga se lahko upravitelju odredijo prodaja premoženja, izvedba s tem povezanih ukrepov in dogovorov ter prenos izkupička upravičencem.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Terjatev v stečajnem postopku je dolžnikov dolg, ki temelji na pravni podlagi in je nastal pred začetkom stečaja. Poleg tega se za terjatve v stečajnem postopku štejejo tudi terjatve, zavarovane s premoženjem, in terjatve, katerih podlaga ali znesek sta pogojna, prerekana ali kako drugače nejasna. V trajnem dolžniškem razmerju se del dolga iz obdobja pred začetkom stečaja šteje za terjatev v stečajnem postopku.

Na Finskem je mogoče v zvezi s stečajno maso neodvisno sklepati pogodbe, tako da zanjo veljajo lastne pravice in obveznosti. Terjatve, ki nastanejo po začetku stečaja, se štejejo za administrativne stroške, tj. dolg stečajne mase, ki se v celoti poplača s premoženjem iz stečajne mase. Iz stečajne mase se poplačajo dolgi, ki izhajajo iz stečajnega postopka ali temeljijo na pogodbi ali zavezi, sklenjeni v zvezi s stečajno maso, in dolgi, ki se po zakonu poplačajo iz stečajne mase. Taki dolgi običajno vključujejo honorar stečajnega upravitelja, plače zaposlenih in stroške najemnin, ki izhajajo iz pogodb o poslovnem najemu.

Prestrukturiranje

Dolg iz prestrukturiranja pomeni vse dolžnikove dolge, ki so nastali pred vložitvijo predloga, vključno z zavarovanimi dolgi in dolgi, katerih podlaga ali znesek sta pogojna ali prerekana ali ki so kako drugače nejasni. Ti dolgi se poplačajo, kot je določeno v časovnem razporedu plačil odobrenega programa prestrukturiranja.

Dolgi, ki nastanejo po vložitvi predloga, se poravnajo ob zapadlosti. Enako velja za honorarje, pristojbine in druge tekoče izdatke na podlagi trajnega pogodbenega razmerja ali trajne pogodbe o uporabi ali razpolaganju, če se nanašajo na obdobje po vložitvi predloga.

Prilagoditev dolga

Prilagoditev dolga zajema vse dolžnikove dolge, ki so obstajali pred začetkom prilagoditve dolga. To vključuje zavarovane obveznosti in dolge, ki so pogojni, izpodbijani ali kako drugače nedoločeni v smislu njihovega zneska ali podlage, pa tudi obresti na take dolge, obračunane od začetka prilagoditve dolga do potrditve časovnega razporeda plačil, ter stroške izterjave in izvršitve takih dolgov, če se naložijo dolžniku.

Dolgi, ki ne spadajo v okvir prilagoditve dolga, se poravnajo ob zapadlosti.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Stečaj

Da je upnik upravičen do izplačila, mora terjatev v zvezi s stečajem pisno prijaviti (vloga), tako da vlogo izroči stečajnemu upravitelju najpozneje na rok za prijavo terjatev. V vlogi je na primer treba navesti znesek glavnice terjatve, pripadajoče obresti ter podlago za terjatev in obresti. Prijava se lahko spremeni ali dopolni tudi po roku za prijavo terjatev. Terjatev se lahko prijavi tudi za nazaj, če upnik stečajni masi plača dodatno takso, razen če obstaja upravičen razlog za to, da terjatev ni bila prijavljena do roka. Stečajni upravitelj lahko terjatev v stečajnem postopku upošteva v osnutku seznama izplačil brez prijave, če podlaga in znesek terjatve nista sporna.

Stečajni upravitelj preveri legitimnost prijavljenih terjatev in njihovo morebitno razvrstitev po prednostnem vrstnem redu. Terjatve, ki dajejo pravico do izplačila, je treba navesti v osnutku seznama izplačil. Stečajni upravitelj, upnik ali dolžnik lahko prerekajo terjatev iz osnutka seznama izplačil, pri čemer navedejo podrobnosti in razloge. Kadar se upnikova terjatev prereka, mora stečajni upravitelj upniku omogočiti, da je zaslišan v zvezi s prerekanjem in da predloži dokaze v podporo svoji terjatvi. Terjatev, ki ni pravočasno prerekana, je treba šteti za sprejeto.

Stečajni upravitelj mora nato sestaviti seznam izplačil, pri čemer upošteva ugovore o prerekanju in izjave, ter seznam predložiti sodišču v potrditev. Sodišče odloči o prerekanju in drugih nesoglasjih neposredno ali v civilnem postopku ter na koncu potrdi seznam izplačil.

Prestrukturiranje

Dolžnik mora predlogu za začetek postopka prestrukturiranja priložiti izjavo o upnikih, dolgovi in njihovem zavarovanju s premoženjem. Ko sodišče izda odredbo o začetku postopka prestrukturiranja, določi rok, do katerega morajo upniki terjatve pisno prijaviti upravitelju, če se razlikujejo od tistih, ki jih je navedel dolžnik.

Ko se osnutek programa prestrukturiranja predloži sodišču, mora sodišče strankam v zadevi omogočiti, da pri upravitelju pisno prerekajo terjatve, navedene v osnutku, in da v določenem roku predložijo pisno izjavo v zvezi z osnutkom, ali pa te stranke povabi na zaslišanje na sodišču. Ugovore lahko v imenu dolžnika podata upravitelj in dolžnik. Ugovori se obravnavajo, o zadevi pa se po možnosti odloči hkrati z obravnavo osnutka, lahko pa tudi v ločenem sodnem postopku. Ko sodišče odloči o prestrukturiranju nejasnega dolga, lahko oseba, ki je pripravila osnutek, osnutek popravi, pregleda ali dopolni. Upniki nato glasujejo o osnutku programa prestrukturiranja.

Praviloma med prestrukturiranjem dolg, ki ga dolžnik ali upnik ni prijavil in s katerim upravitelj ni bil kako drugače seznanjen pred odobritvijo programa prestrukturiranja, z odobritvijo programa prestrukturiranja preneha.

Prilagoditev dolga

Dolžnik mora ob vložitvi predloga za prilagoditev dolga predložiti poročilo o svojih upnikih in dolgovi. Sodišče mora ob izdaji odredbe o začetku prilagoditve dolga upnikom poslati izvode sodne odredbe, predloga in dolžnikovega osnutka časovnega razporeda plačil. Določiti mora tudi rok za pisna obvestila upnikov o znesku prilagodljivih dolgovi, če se razlikujejo od tistih, ki jih je prijavil dolžnik, ter rok za pisne izjave upnikov o predlogu in dolžnikovem osnutku časovnega razporeda plačil ter za morebitna prerekanja dolgovi, vključenih v osnutek.

Sodišče prerekanja obravnava v povezavi s postopkom prilagoditve dolga in o njih odloči v časovnem razporedu plačil, če je to mogoče, ne da bi nastala velika zamuda pri prilagoditvi dolga. V nasprotnem primeru sodišče odredi, naj se zadeva reši z ločeno tožbo ali v drugem postopku. Nato se lahko potrdi časovni razpored plačil, če se dolžniku odobri prilagoditev dolga.

Časovni razpored plačil se lahko spremeni na predlog dolžnika ali upnika, če se po potrditvi tega razporeda izkaže, da obstaja prilagodljivi dolg, ki ob potrditvi časovnega razporeda plačil ni bil znan.

Če se prilagodljivi dolg pojavi po izteku časovnega razporeda plačil in bi bilo zaradi dolga mogoče spremeniti časovni razpored plačil, mora dolžnik poplačati dolg v znesku, ki bi bil upniku dodeljen, če bi bil dolg vključen v časovni razpored plačil.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Praviloma se v vseh vrstah postopkov v primeru insolventnosti terjatve štejejo za enakovredne, tj. vsak upnik ima enako pravico do prejema plačila iz izplačanih sredstev sorazmerno s svojo terjatvijo. Izjeme od tega pravila zadevajo določbe o prednostnih in podrejenih terjativah.

Stečaj

Izplačila stečajnim upnikom se izvedejo v skladu s potrjenim seznamom izplačil. Določbe o prednostni razvrstitvi terjatev v stečajnem postopku, kadar premoženje dolžnika ne zadostuje za kritje vseh terjatev, vsebuje zakon o vrstnem redu terjatev (*Laki velkojien maksunsaantijärjestyksetä* 1578/1992).

Terjatve, ki so zavarovane s premoženjem ali imajo pridržno pravico, so prednostne terjatve, enako pa velja tudi za terjatve, nastale v povezavi s prestrukturiranjem podjetja, plačilom preživnine za otroka in poslovnimi hipotekami. Terjatve, ki so podrejene drugim terjativam, in njihovo medsebojno razvrščanje so pojasnjeni s posebnimi določbami. Med takimi terjativami so obresti in kazni za zamujeno plačilo, ki se nanašajo na podrejeno terjatev, nastalo po začetku stečaja, ter pristojbine na podlagi javnega prava, ki niso globe in plačila kazni.

Prestrukturiranje

Upniki, ki bi zunaj postopka prestrukturiranja imeli enako pravico do poplačila svojih terjatev, imajo pri poravnava dolga v okviru programa prestrukturiranja enakopraven status. Lahko pa program prestrukturiranja določa, da se upniki z majhnimi terjativami poplačajo v celoti.

Za zavarovane dolgove se lahko uporabijo samo omejeni ukrepi poravnave dolga, saj se glavnica zavarovanega dolga ne sme zmanjšati. Poravnava dolga ne vpliva na obstoj ali vsebino upnikove dejanske pravice iz zavarovanja.

Pri poravnavi dolga se obresti in drugi kreditni stroški, ki med postopkom prestrukturiranja nastanejo pri prestrukturiranju dolgovi, ki niso zavarovani dolgovi, štejejo za dolgove, ki imajo najmanjšo prednost.

Prilagoditev dolga

Dolžnikova razpoložljiva sredstva in sredstva iz odprodaje njegovega premoženja se morajo razdeliti med navadne dolgove sorazmerno z njihovim zneskom. Za navadni dolg se lahko uporabijo vsi razpoložljivi ukrepi prilagoditve dolga, obveznosti plačila v zvezi z zavarovanimi dolgovi pa ni mogoče odpraviti.

Poravnava dolga ne vpliva na obstoj ali vsebino upnikove dejanske pravice iz zavarovanja.

Uporabiti je treba mehanizem, ki najmanj škoduje upniku in še vedno zadostuje za izboljšanje finančnega položaja dolžnika. Zadnje obveznosti, ki se poplačajo iz razpoložljivih sredstev in izkupička od odprodaje sredstev dolžnika, so dolgovi, ki bi bili podrejeni, če bi bil za dolžnika razglašen stečaj, in obresti, obračunane od začetka prilagoditve dolga do potrditve časovnega razporeda plačil.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Stečaj

Stečajni upravitelj sestavi seznam izplačil, kot je opisan v oddelku 12. Praviloma se stečajni postopek na sodišču konča s potrditvijo seznama izplačil.

Celotni stečajni postopek je končan, ko upniki odobrijo končno poravnavo računov. Stečajni upravitelj sestavi končno poravnavo računov, ko je obračunana stečajna masa in prodano premoženje iz stečajne mase. Končna poravnava računov se lahko sestavi, tudi če stečajna masa deloma ni obračunana, ker zavarovanje s premoženjem ali drugo premoženje majhne vrednosti ni bilo prodano ali ker terjatev v stečajnem postopku ali zanemarljiv del terjatev ni jasen. V okviru stečaja se lahko določi uskladitev, s katero se konča stečajni postopek, če jo podpirata dolžnik in večina upnikov. S potrditvijo uskladitve imenovanje stečajnega upravitelja in pristojnost stečajnih upnikov prenehata.

Sodišče lahko odredi prenehanje stečaja, če sredstva iz stečajne mase ne zadostujejo za kritje stroškov stečajnega postopka ali če nadaljevanje stečaja ne bi bilo smotno iz drugega razloga. Vendar se sodna odredba o prenehanju stečaja lahko ne izda, če se stečaj nadaljuje v okviru javne prisilne uprave. Med razlogi za nadaljevanje stečaja v okviru javne prisilne uprave je lahko na primer potreba po skrbnem pregledu dolžnika. Javna prisilna uprava se konča s končno poravnavo računov.

Stečaj se lahko iz veljavnega razloga razveljavi v osmih dneh po odredbi za stečaj. Pravni učinki stečaja tako prenehajo.

Odgovornost za dolgove se nadaljuje tudi po stečaju. Dolžnik ni razbremenjen odgovornosti za tiste dolgove v stečajnem postopku, ki med stečajem niso v celoti poplačani.

Prestrukturiranje

Sodni postopek v zvezi s prestrukturiranjem se konča z odobritvijo programa prestrukturiranja. Z odobritvijo programa dolžnik znova pridobi svobodo delovanja in prenehajo pravni učinki, povezani z začetkom postopka, kot je prepoved plačila in izterjave dolgov. Po odobritvi programa prestrukturiranja se pogoji dolgov iz prestrukturiranja urejajo s programom prestrukturiranja, vsi nepoznani dolgovi iz prestrukturiranja pa praviloma prenehajo. Sodišče lahko na zahtevo nadzornika ali upnika odredi prenehanje programa prestrukturiranja, če je dolžnik kršil program in kršitev ni zgolj manjša. Program prestrukturiranja prav tako preneha, če je za dolžnika pred koncem programa razglašen stečaj. Sodišče lahko odredi tudi prenehanje poravnave dolga v programu prestrukturiranja, ki poteka v zvezi z določenim upnikom, če na primer dolžnik bistveno zanemarja svoje obveznosti, ki jih ima do upnika na podlagi programa. Po prenehanju ima upnik enake pravice, kot jih je imel pred odobritvijo programa prestrukturiranja. Ob sklenitvi programa prestrukturiranja mora nadzornik ali, če tega ni, dolžnik predložiti končno poročilo o izvajanju programa.

Prilagoditev dolga

Sodni postopek v zvezi s prilagoditvijo dolga se konča, ko sodišče potrdi časovni raspored plačil. Po tem za pogoje prilagodljivih dolgov velja navedeni raspored. Plačilne obveznosti, navedene v časovnem rasporedu plačil, so za dolžnika zavezujoče, dokler niso izpolnjene vse predpisane obveznosti. Ne glede na to, ali je časovni raspored plačil končan, v njem predpisane obveznosti dolžnika ostanejo veljavne, če niso bile izpolnjene. Dolžnik ni razbremenjen poplačila preostalih dolgov, dokler niso izpolnjene vse obveznosti iz časovnega rasporeda plačil.

Časovni raspored plačil preneha, če je za dolžnika pred koncem navedenega rasporeda razglašen stečaj. Sodišče lahko na zahtevo dolžnika ali upnika odredi prenehanje časovnega rasporeda plačil, če dolžnik zanemarja svoje obveznosti, določene z zakonom. Po prenehanju ima upnik enake pravice, kot jih je imel pred prilagoditvijo dolga.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Stečaj

Konec stečaja ne pomeni, da je dolžnik razrešen odgovornosti za dolgove. Povedano drugače, dolžnik je še naprej odgovoren za tiste dolgove v stečajnem postopku, ki med stečajem niso v celoti poplačani.

Prestrukturiranje

Upniki imajo pravico prejeti plačilo za svoje terjatve, navedene v programu prestrukturiranja, prestrukturiranje pa se ne konča, dokler niso izpolnjene obveznosti iz programa. Upniki po koncu programa nimajo več pravice prejemati plačil.

Odredi se lahko tudi prenehanje programa prestrukturiranja, kot je opisano v oddelku 14. To pomeni, da program ne velja več, upniki pa imajo enako pravico do poplačila dolgov iz prestrukturiranja, kot bi jo imeli, če program prestrukturiranja ne bi bil odobren. Prenehanje programa ne vpliva na veljavnost poslov, že sklenjenih na njegovi podlagi.

Prilagoditev dolga

Pogoji prilagodljivih dolgov se urejajo s časovnim rasporedom plačil, za katerega je treba določiti trajanje. Dolžnik je v celoti razbremenjen nepravilnih obveznosti, ki niso vključene v časovni raspored plačil.

Ne glede na konec časovnega rasporeda plačil v njem navedene obveznosti dolžnika ostanejo veljavne, dokler niso izpolnjene. Zato upniki po koncu časovnega rasporeda plačil nimajo več pravice prejemati plačil.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stečaj

Stroški stečajnega postopka vključujejo sodne takse, zaračunane v postopku, honorar stečajnega upravitelja in druge stroške, ki izhajajo iz skrbnega pregleda in upravljanja stečajne mase.

Stroški stečajnega postopka se krijejo iz sredstev iz stečajne mase. Če ta ne zadostuje za kritje stroškov, lahko odgovornost za plačilo stroškov prevzame upnik, da se izogne prenehanju stečaja.

Sodišče lahko tudi odloči, da se mora stečaj nadaljevati v okviru javne prisilne uprave, če se to zdi upravičeno – na primer – zaradi nezadostnih sredstev iz stečajne mase. V takem primeru imenovanje stečajnega upravitelja in pristojnost stečajnih upnikov preneha. Stroški stečajnega postopka, ki izhajajo iz javne prisilne uprave, se plačajo iz državnih sredstev, če sredstva iz stečajne mase ne zadostujejo za kritje navedenih stroškov.

Prestrukturiranje

Stroške postopka, kot je plačilo upravitelja, je treba plačati iz dolžnikovega premoženja. Odgovornost za plačilo stroškov lahko prevzame tudi druga stranka, saj je ena od ovir za začetek postopka prestrukturiranja verjetnost, da dolžnikovo premoženje ne zadostuje za kritje stroškov postopka. Kljub temu tretja oseba redko prevzame odgovornost za plačilo stroškov.

Za nadomestilo stroškov upniškemu odboru so odgovorni upniki, razen če ni v programu prestrukturiranja določeno drugače.

Oseba, ki želi uveljavljati pravico do predložitve osnutka programa prestrukturiranja, mora osnutek pripraviti na lastne stroške in izdatke.

Prilagoditev dolga

Stroški postopka vključujejo razumen honorar za storitve upravitelja in nadomestilo za njegove izdatke. Praviloma mora dolžnik kriti honorar in izdatke upravitelja do zneska, ki ne presega razpoložljivih sredstev dolžnika v štirih mesecih po potrditvi časovnega rasporeda plačil ali spremenjenega časovnega rasporeda plačil. Del honorarja in izdatkov, ki ga ne krije dolžnik, se plača iz državnih sredstev. Če je predlog za prilagoditev dolga zavrnjen, se ves honorar in vsi izdatki plačajo iz državnih sredstev.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Določbe o vračilu se uporabljajo za vse vrste postopkov v primeru insolventnosti.

Prenos premoženja pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, ki izpolnjuje zakonsko določene pogoje, se lahko razveljavi z vložljivo tožbo za vračilo, tožbe v zvezi z lastninsko pravico ali tožbe za razveljavitev. V vseh vrstah postopkov v primeru insolventnosti se za vračilo uporabljajo določbe zakona o vračilu premoženja v stečajno maso. Obstajati morajo razlogi za vračilo.

Osnovni pogoji za obstoj razloga za vračilo in torej za razveljavitev posla so:

z izvedbo posla se je enemu upniku neupravičeno dala prednost na račun drugih, da bi se premoženje preneslo iz dosega upnikov, ali povečal skupni znesek dolga v škodo upnikov;

dolžnik je bil ob sklenitvi posla insolventen ali pa je sklenitev posla prispevala k temu, da je postal insolventen; če posel zadeva darilo, je drug osnovni pogoj, da je bil dolžnik prezadolžen ali je postal prezadolžen zaradi posla;

druga stranka v poslu je vedela ali bi morala vedeti, da je dolžnik insolventen/prezadolžen, ali poznati posledice sklenitve posla za finančno stanje dolžnika in druge dejavnike, zaradi katerih je bil posel neprimeren.

Če je bila druga stranka v poslu bližnji sorodnik dolžnika, se šteje, da je zadevna oseba vedela za zgoraj navedene dejavnike, razen če lahko dokaže, da je ravnala v dobri veri. Če je bil posel sklenjen več kot pet let pred začetkom postopka v primeru insolventnosti, ga je mogoče razveljaviti le, če je bila stranka v poslu bližnji sorodnik dolžnika.

Poplačila dolga, izvedena več kot tri mesece pred datumom vložitve predloga za postopek v primeru insolventnosti, se lahko razveljavijo, če je bilo poplačilo izvedeno z neobičajnimi plačilnimi sredstvi, prezgodaj ali če se zdi poplačani znesek visok glede na sredstva iz stečajne mase. Poplačila pa se ne morejo razveljaviti, če se glede na okoliščine štejejo za običajna. Plačila, izterjana z zaplembo, se prav tako lahko razveljavijo, če je bila zaplemba izvedena več kot tri mesece pred rokom. Za bližnje sorodnike dolžnika se uporabi daljši rok. Plačilo se lahko razveljavi, tudi če je upnik ravnal v dobri veri.

Obstajajo tudi posebne določbe, na primer v zvezi z razveljavitvijo daril, delitve premoženja, pobotov in zavarovanja s premoženjem.

Zadnja posodobitev: 15/02/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Švedska

UVOD

Na Švedskem so v uredbi o insolventnosti (*insolvensförordning*) določeni stečaj, reorganizacija podjetja in prestrukturiranje dolga. V nadaljevanju so na kratko pojasnjeni nekateri vidiki švedskih pravil, s katerimi se urejajo ti postopki na podlagi člena 86(1) revidirane uredbe o insolventnosti. Opis ni izčrpen.

STEČAJ

Splošno

Stečaj (*konkurs*) je oblika splošnega izvrševanja terjatev, pri čemer vsi dolžnikovi upniki skupaj prisilno odzamejo celotno dolžnikovo premoženje za poplačilo svojih terjatev. Med stečajnim postopkom je premoženje vključeno v stečajno maso (*konkursbo*), ki se upravlja v korist upnikov. Upravlja jo en ali več stečajnih upraviteljev (*konkursförvaltare*), za katere je upravljanje stečajne mase edina naloga. Predlog za začetek stečajnega postopka obravnava okrožno sodišče (*tingsrätt*), ki tudi sprejme sklep o začetku stečajnega postopka in v stečajnem postopku obravnava zadeve v zvezi s stečajem. Sodišče med stečajnim postopkom odloča o številnih vprašanih, na primer o razdelitvi stečajne mase ali tem, ali je treba dolgove dokazati. Na sodišču se izvajajo tudi druga procesna dejanja, kot je zaprisega dolžnika glede popisa premoženja. Stečajni upravitelj deluje pod nadzorom organa za izvršbe (*Kronofogdemyndigheten*).

REORGANIZACIJA PODJETJA

Splošno

Podjetniku, ki ima plačilne težave, se lahko s sklepom sodišča dovoli, da izvede poseben postopek za reorganizacijo svojega podjetja (*företagsrekonstruktion*). Sodišče imenuje upravitelja reorganizacije podjetja (*rekonstruktör*), ki razišče, ali se lahko nekatere ali vse dolžnikove dejavnosti nadaljujejo, in če se lahko, ali so izpolnjeni pogoji, da lahko dolžnik doseže finančni dogovor (*uppgörelse*) ali poravnavo (*ackord*) z upniki. Upravitelj reorganizacije podjetja mora pri opravljanju svojih dolžnosti ravnati tako, da interesi upnikov niso ogroženi. Sklep o reorganizaciji podjetja ne vključuje formalne omejitve dolžnikovega nadzora nad svojim premoženjem.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Splošno

Prestrukturiranje dolga (*skuldsanering*) pomeni, da je dolžnik v celoti ali delno oproščen obveznosti plačila dolgov, ki spadajo v okvir postopka prestrukturiranja. Od novembra 2016 na Švedskem obstajata dve vrsti prestrukturiranja dolga: prestrukturiranje dolga (*skuldsanering*) na podlagi zakona o prestrukturiranju dolga (*skuldsaneringslagen*) in prestrukturiranje dolga podjetij (*Fskuldsanering*) na podlagi zakona o prestrukturiranju dolga podjetij (*skuldsaneringslagen för företagare*). Pojasnjeni sta v nadaljevanju.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Stečajni postopek se lahko uvede v zvezi s pravnimi in fizičnimi osebami (vključno s fizičnimi osebami, ki ne opravljajo poslovne dejavnosti).

REORGANIZACIJA PODJETJA

Postopek za reorganizacijo podjetja se lahko uvede v zvezi s pravnimi in fizičnimi osebami, če je zadevna oseba podjetnik. Nekatere pravne osebe, kot so banke, kreditne institucije, zavarovalnice in družbe za trgovanje z vrednostnimi papirji, so izključene iz zakona.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Prestrukturiranje dolga se lahko odobri fizičnim osebam (vključno s fizičnimi osebami, ki se ukvarjajo s samostojno poslovno dejavnostjo (*enskild näringsverksamhet*)).

Predloge za prestrukturiranje dolga na prvi stopnji obravnava organ za izvršbe.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Prestrukturiranje dolga podjetja se lahko odobri fizični osebi, ki je:

- podjetnik, ki se je ukvarjal s poslovno dejavnostjo, če njegov dolg večinoma izhaja iz navedene dejavnosti;
  - podjetnik, ki se ukvarja s poslovno dejavnostjo, če je mogoče dolgove, ki izhajajo iz navedene dejavnosti, ustrezno poplačati ali če je nezmožnost poplačila navedenih dolgov samo začasna, ali
  - član družine podjetnika, če dolg tega družinskega člana večinoma izhaja iz podjetnikove poslovne dejavnosti.
- „Član družine“ (*närstående*) pomeni zakonca, zunajzakonskega partnerja, starša, brata ali sestro, otroka ali otroke zakonca ali zunajzakonskega partnerja. Predloge za prestrukturiranje dolga podjetij na prvi stopnji obravnava organ za izvršbe.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Pogoj za začetek stečajnega postopka je, da je dolžnik insolventen. „Insolventnost“ (*obestånd, insolvens*) pomeni, da dolžnik ne more ustrezno plačati dolgov in da ta plačilna nesposobnost ni le začasna. Izjava dolžnika, da je insolventen, se sprejme, če ni posebnega razloga, ki bi temu nasprotoval.

Obstajajo tudi nekatere domneve glede dokazov o insolventnosti. Na primer, dolžnika je treba šteti za insolventnega, razen če ni dokazano nasprotno, če je bil na podlagi poglavja 4 zakonika o izvršbi (*utsökningsbalken*) uveden izvršilni postopek, ki je v šestih mesecih pred vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka privedel do ugotovitve, da dolžnik ni imel zadostnih sredstev za celotno poplačilo terjatve, ki se je uveljavljala. Enako velja, če je dolžnik izjavil, da je ustavil plačila.

Predlog za začetek stečajnega postopka lahko vloži dolžnik ali upnik.

Če obstajajo verjetni razlogi za odobritev predloga za začetek stečajnega postopka in razlog za domnevo, da bi lahko dolžnik odtujil določeno premoženje, lahko sodišče do odločitve o predlogu odredi sekvestracijo (*kvarstad*) dolžnikovega premoženja. Sodišče lahko tudi naloži prepoved potovanja.

Okrožno sodišče mora nemudoma objaviti sklep o razglasitvi stečajja. Sklep začne učinkovati takoj, tako da dolжник ob razglasitvi sklepa izgubi nadzor nad svojim premoženjem, legitimna pričakovanja tretjih oseb pa so deloma zavarovana. Glej tudi informacije pod naslovom „Kakšna pooblastila imata dolжник in stečajni upravitelj?“.

Zoper sklep okrožnega sodišča o razglasitvi stečajja ali zavrnitvi predloga za začetek stečajnega postopka se lahko vložijo pritožba pri višjem sodišču.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Predlog za reorganizacijo podjetja lahko vložijo dolжник ali upnik. Sklep, s katerim se dovoli reorganizacija podjetja, se lahko izda samo, če je mogoče priznati, da dolжник ne more plačati zapadlih dolgov ali jih kmalu ne bo mogel plačati. Sklep, s katerim se dovoli reorganizacija podjetja, se ne sme izdati, če ni utemeljenih razlogov za domnevo, da je cilj reorganizacije podjetja mogoče doseči. Predlog, ki ga je vložil upnik, se lahko odobri samo s soglasjem dolžnika. Če se predlog dolžnika šteje za dopusten, ga mora sodišče takoj preučiti, razen če je bil predlog dolžnika vloženo po predlogu upnika in je sodišče odločilo, da je za njegovo preučitev potrebna obravnava. Če se predlog upnika šteje za dopusten, mora sodišče določiti datum obravnave za njegovo preučitev. Obravnava mora biti izvedena v dveh tednih od vložitve predloga pri sodišču. Če obstajajo posebni razlogi za to, se lahko izvede pozneje, vendar najpozneje v šestih tednih.

Če je predlog odobren, mora sodišče sočasno imenovati upravitelja reorganizacije podjetja. Če obstajajo posebni razlogi za to, jih lahko imenuje tudi več. Upravitelj reorganizacije podjetja mora v enem tednu od sklepa o odobritvi reorganizacije o njem obvestiti vse znane upnike. Sklep o reorganizaciji podjetja se začne uporabljati takoj, razen če sodišče ne določi drugače.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Predlog za prestrukturiranje dolga lahko vložijo dolжник. Če predlog ni zavrnjen kot nedopusten ali neutemeljen, je treba čim prej izdati sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga. Predlog se lahko zavrne kot neutemeljen, če na primer iz njega ali drugega razpoložljivega poročila izhaja, da pogoji za prestrukturiranje dolga niso izpolnjeni.

Prestrukturiranje dolga se lahko odobri, če:

1. je dolжник fizična oseba, katere glavni interesi so na Švedskem;
2. dolжник ne more ustrezno plačati svojih dolgov in je glede na vse okoliščine zadeve mogoče priznati, da se bo ta nezmožnost plačevanja v bližnji prihodnosti nadaljevala (dolжник mora biti opredeljen kot insolventen), in
3. je to razumno glede na dolžnikov osebni in finančni položaj.

Uporabljajo se naslednje omejitve:

1. prestrukturiranje dolga se ne sme odobriti, če za dolžnika velja prepoved opravljanja dejavnosti (*näringsförbud*);
2. če je dolжник podjetnik, se lahko prestrukturiranje dolga odobri le, če je mogoče finančne okoliščine dejavnosti zlahka preiskati, in
3. če je dolžniku že bilo odobreno prestrukturiranje dolga, se lahko novo prestrukturiranje dolga odobri le, če za to obstajajo posebni razlogi.

Če se izda sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga, se v uradnem listu *Post och Inrikes Tidningar* nemudoma objavi obvestilo v zvezi s tem.

Obvestilo se v enem tednu od objave pošlje tudi znanim upnikom. Upniki morajo biti v teh obvestilih med drugim pozvani, naj prijavijo svoje terjatve do dolžnika, kar morajo običajno pisno storiti v enem mesecu od objave, ter navedejo podrobnosti o svojih terjativah in vse druge informacije, ki so pomembne za obravnavo zadeve, ter podatke o računu, na katerega je treba nakazati morebitna plačila med postopkom prestrukturiranja dolga.

Pritožba zoper sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga se lahko vložijo v treh tednih od datuma sklepa.

Po sklepu o začetku postopka ni mogoč rubež premoženja (*utmätning*) za izvršbo terjatev, ki so nastale pred navedenim sklepom, dokler o vprašanju prestrukturiranja dolga ni odločeno s pravnomočnim sklepom. To pa ne velja za terjatve, ki niso zajete s prestrukturiranjem. Prav tako to ne velja, če sodišče v pritožbenem postopku na zahtevo upnika odloči, da se rubež dovoli.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Predlog za prestrukturiranje dolga podjetja lahko vložijo dolжник. Če predlog ni zavrnjen kot nedopusten ali neutemeljen, je treba čim prej izdati sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga podjetja. Predlog se lahko zavrne kot neutemeljen, če na primer iz njega ali drugega razpoložljivega poročila izhaja, da pogoji za prestrukturiranje dolga podjetja niso izpolnjeni.

Prestrukturiranje dolga podjetja se lahko odobri, če:

1. so dolžnikovi glavni interesi na Švedskem;
2. dolжник ne more ustrezno plačati svojih dolgov in je glede na vse okoliščine zadeve mogoče priznati, da se bo ta nezmožnost plačevanja v bližnji prihodnosti nadaljevala (dolжник mora biti opredeljen kot insolventen), in
3. je to razumno glede na dolžnikov osebni in finančni položaj.

Uporabljajo se naslednje omejitve:

1. prestrukturiranje dolga podjetja se ne sme odobriti, če za dolžnika velja prepoved opravljanja dejavnosti;
2. prestrukturiranje dolga podjetja se ne sme odobriti, če je dolжник podjetnik, ki svoje dejavnosti opravlja ali jih je opravljal neodgovorno;
3. prestrukturiranje dolga podjetja se ne sme odobriti, če je dolžnikova četrletna stopnja plačila nižja od ene sedmine osnovnega zneska, vezanega na cene (*prisbasbeloppet*), določenega v členih 6 in 7 poglavja 2 zakonika o socialnem zavarovanju (*socialförsäkringsbalken*) (približno 6 300 SEK leta 2016), ter
4. če je dolžniku že bilo odobreno prestrukturiranje dolga, se lahko novo prestrukturiranje dolga odobri le, če za to obstajajo posebni razlogi.

Če se izda sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga podjetja, se v uradnem listu *Post och Inrikes Tidningar* nemudoma objavi obvestilo v zvezi s tem.

Obvestilo se v enem tednu od objave tudi pošlje znanim upnikom. Upniki morajo biti v teh obvestilih med drugim pozvani, naj prijavijo svoje terjatve do dolžnika, kar morajo običajno pisno storiti v enem mesecu od objave, ter navedejo podrobnosti o svojih terjativah in vse druge informacije, ki so pomembne za obravnavo zadeve, ter podatke o računu, na katerega je treba nakazati morebitna plačila med postopkom prestrukturiranja dolga podjetja.

Pritožba zoper sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga podjetja se lahko vložijo v treh tednih od datuma sklepa.

Po sklepu o začetku postopka ni mogoč rubež premoženja za izvršbo terjatev, ki so nastale pred navedenim sklepom, dokler o vprašanju prestrukturiranja dolga podjetja ni odločeno s pravnomočnim sklepom. To pa ne velja za terjatve, ki niso zajete s prestrukturiranjem. Prav tako to ne velja, če sodišče v pritožbenem postopku na zahtevo upnika odloči, da se rubež dovoli.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolжник pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Razen če ni drugače določeno s posebnimi pravili o odstopanju za pravna dejanja, ki jih opravi dolжник ali katera koli druga stranka takoj po sklepu o začetku stečajnega postopka, stečajna masa vključuje vse premoženje, ki je dolžniku pripadalo ob objavi sklepa o začetku stečajnega postopka ali ki ga dolжник pridobi med stečajnim postopkom ter se lahko uporabi za poplačilo terjatev. Vključeno je tudi vse premoženje, ki se lahko doda v stečajno maso z izterjavo terjatev. Za fizične osebe obstajajo posebna pravila, ki se uporabljajo za plače in drugo premoženje, ki ga dolжник potrebuje za svoje preživetje. Dolжник lahko ohrani del tega premoženja.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Upravitelj reorganizacije podjetja mora v enem tednu od sklepa o reorganizaciji podjetja o njem obvestiti vse znane upnike. Med drugim mora biti obvestilu priložen predhodni popis dolžnikovih sredstev in obveznosti. Iz tega sledi, da so s postopkom zajeta vsa sredstva. Poudariti je treba, da se reorganizacija podjetja lahko konča s sodno poravnavo z upniki, vendar to ni obvezno.

Za vse terjatve na podlagi sporazuma, ki ga je dolžnik sklenil med postopkom reorganizacije podjetja s soglasjem upravitelja reorganizacije podjetja, velja splošna prednostna pravica (*allmän förmånsrätt*). Primer takega sporazuma je lahko sporazum o financiranju poslovanja, ki je med postopkom reorganizacije sklenjen s soglasjem upravitelja reorganizacije podjetja.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

V sklepu o odobritvi prestrukturiranja dolga mora biti določen načrt poplačila. Načrt poplačila se izvaja pet let, razen če obstajajo utemeljeni razlogi za določitev krajšega roka. Izvajati se začne na datum izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja. Vendar začne dolžnik plačila izvajati od datuma izdaje sklepa o začetku postopka, zato je treba obdobje, za katero se je uporabljal sklep o začetku postopka, običajno odšteti od trajanja načrta poplačila.

Znesek, ki ga mora plačati dolžnik, se določi tako, da se za prestrukturiranje dolga uporabijo vse dolžnikovo premoženje in dohodki po odštetju tega, kar je treba ohraniti za preživljanje dolžnika in njegove družine. Ohranitev premoženja se lahko določi tudi za plačilo terjatve, ki ni zajeta s prestrukturiranjem dolga. Če se dolžnikov finančni položaj po izdaji sklepa o prestrukturiranju dolga bistveno izboljša zaradi okoliščin, ki jih ni bilo mogoče predvideti, lahko upniki in dolžnik zaprosijo za ponovno presojo sklepa.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

V primeru prestrukturiranja dolga podjetja mora biti določen načrt poplačila. Načrt poplačila se izvaja tri leta. Izvajati se začne na datum izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja. Vendar začne dolžnik plačila izvajati od datuma izdaje sklepa o začetku postopka, zato je treba obdobje, za katero se je uporabljal sklep o začetku postopka, običajno odšteti od trajanja načrta poplačila.

Znesek, ki ga mora plačati dolžnik, se določi tako, da se za prestrukturiranje dolga podjetja uporabijo vse dolžnikovo premoženje in dohodki po odštetju tega, kar je treba ohraniti za preživljanje dolžnika in njegove družine. Ohranitev premoženja se lahko določi tudi za plačilo terjatve, ki ni zajeta s prestrukturiranjem dolga podjetja.

Če se dolžnikov finančni položaj po izdaji sklepa o prestrukturiranju dolga podjetja bistveno izboljša, lahko upniki in dolžnik zaprosijo za ponovno presojo sklepa.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

STEČAJ

Dolžnik ob razglasitvi sklepa o začetku stečajnega postopka izgubi nadzor nad vsem premoženjem, ki spada v stečajno maso. Dolžnik ne sme prevzeti nikakršnih obveznosti, ki bi se lahko uveljavljale med stečajnim postopkom. Obstajajo nekatere izjeme. Stečajno maso med stečajnim postopkom zastopa stečajni upravitelj. Imenuje ga okrožno sodišče, imeti pa mora posebno znanje in izkušnje, potrebne za to nalogo, ter biti tudi sicer primeren za takšno nalogo. Oseba, zaposlena na sodišču, ne more biti imenovana za stečajnega upravitelja. Prav tako ne more biti na ta položaj imenovana oseba z navzkrižjem interesov.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Upravitelj reorganizacije podjetja mora imeti posebno znanje in izkušnje, potrebne za to nalogo, imeti mora zaupanje upnikov ter biti tudi sicer primeren za takšno nalogo.

Upravitelj reorganizacije podjetja preuči dolžnikov finančni položaj in v posvetovanju z dolžnikom pripravi načrt, kako doseči cilje reorganizacije. Načrt je treba predložiti sodišču in upnikom. Upravitelj reorganizacije podjetja si lahko pomaga s strokovnjakom.

Dolžnik mora upravitelju reorganizacije podjetja zagotoviti vse informacije o svojem finančnem položaju, ki so pomembne za prestrukturiranje podjetja. V zvezi z vodenjem poslovanja mora upoštevati navodila upravitelja reorganizacije podjetja, brez soglasja katerega ne sme izvesti nekaterih pravnih dejanj, kot so plačilo dolgov, ki so nastali pred izdajo sklepa, prevzem novih obveznosti in prenos ali zastava premoženja, ki je bistvenega pomena za dolžnikovo poslovanje. Tudi če dolžnik ne izpolnjuje teh obveznosti, zadevno pravno dejanje ostane veljavno.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Upravitelj ni imenovan. Dolžnik med postopkom prestrukturiranja dolga ohrani nadzor nad svojim premoženjem.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Upravitelj ni imenovan. Dolžnik med postopkom prestrukturiranja dolga ohrani nadzor nad svojim premoženjem.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

STEČAJ

Upnik, ki ima terjatev do dolžnika, ki se lahko uveljavlja med stečajnim postopkom, jo lahko pobota s terjatvijo, ki jo je imel dolžnik do njega ob razglasitvi sklepa o začetku stečajnega postopka. To ne velja, če je bil pobot izključen iz stečajnega postopka zaradi narave zadevnih terjatev. Za pogojne terjatve veljajo posebna pravila. Izjeme se med drugim uporabljajo tudi za nedavno pridobljene terjatve (ki se večinoma ujemajo z določbami o vračanju premoženja v stečajno maso).

V zvezi s finančnimi trgi obstajajo posebne določbe, da se v zvezi s stečajno maso in upniki uporabljajo sporazumi o neto poravnavi in podobni dogovori, ki se med drugim nanašajo na finančne instrumente.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Vsakdo, ki je imel terjatev do dolžnika, ko je bil vložen predlog za reorganizacijo podjetja, jo lahko pobota s terjatvijo, ki jo je dolžnik takrat imel do upnika, tudi če še ni zapadla v plačilo. To ne velja, če je pobot izključen zaradi narave zadevnih terjatev ali drugače izključen z določbami zakona o reorganizaciji podjetij. Izjeme se med drugim uporabljajo tudi za nedavno pridobljene terjatve (ki se večinoma ujemajo z določbami o vračanju premoženja v stečajno maso).

V zvezi s finančnimi trgi obstajajo posebne določbe, da se v zvezi s stečajno maso in tistimi upniki, katerih terjatve so vključene v sodno poravnavo z upniki, uporabljajo sporazumi o neto poravnavi in podobni dogovori, ki se med drugim nanašajo na finančne instrumente.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Posebni pravil v zvezi s pobotom ni.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Posebni pravil v zvezi s pobotom ni.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

STEČAJ

Zakon o stečaju ne vsebuje splošnih pravil glede tega, ali je stečajna masa vezana s pogodbami, ki jih je sklenil dolžnik. Načeloma je stečajna masa samostojna pravna oseba in ni odgovorna za morebitne obveznosti, ki bi lahko izhajale iz take pogodbe. Stečajna masa se lahko odloči za izpolnitev pogodb, ki jih je sklenil dolžnik, če je to koristno za unovčenje stečajne mase. Običajno je za to potrebno soglasje druge pogodbene stranke.

Posebne določbe so v drugih zakonih, kot sta zakon o prodaji (*köplagen*) in zakon o trgovanju s finančnimi instrumenti (*lagen om handel med finansiella instrument*). V skladu z zakonom o prodaji se lahko stečajna masa odloči za izpolnitev pogodbe, če je bil zoper eno od pogodbenic uveden stečajni postopek. Druga pogodbenca stranka lahko stečajno maso zaprosi, naj jo pravočasno obvesti, če želi izpolniti pogodbo.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Če je imela dolžnikova nasprotna pogodbenca stranka pred izdajo sklepa o reorganizaciji podjetja pravico odpovedati pogodbo zaradi nastanka spora ali možnosti nastanka spora v zvezi s plačili ali drugačno izpolnitvijo pogodbe, po izdaji sklepa ne more odpovedati pogodbe iz razloga navedenega spora, če dolжник pravočasno in s soglasjem upravitelja reorganizacije podjetja zaprosi, naj se zadevna pogodba izpolni. Dolжник mora na zahtevo nasprotne pogodbenca stranke to pravočasno obvestiti, ali bo pogodba izpolnjena. Če bo, so za njeno izpolnitev določena posebna pravila. Posebne določbe vsebuje tudi zakon o prodaji, posebna pravila pa so določena tudi za zadeve, kot so pogodbe o zaposlitvi in finančni instrumenti.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Posebnih pravil v zvezi z učinkom prestrukturiranja dolga na veljavno pogodbo ni.

Glej tudi „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Posebnih pravil v zvezi z učinkom prestrukturiranja dolga podjetja na veljavno pogodbo ni.

Glej tudi „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

STEČAJ

Po razglasitvi sklepa o začetku stečajnega postopka se premoženje, ki spada v stečajno maso, na splošno ne sme zarubiti (*utmåta*), da bi se poplačale morebitne terjatve zoper dolžnika. To samodejno velja od začetka stečajnega postopka. Obstajajo nekatere izjeme, ki se uporabljajo za terjatve z določeno prednostjo. Vsak rubež (*utmätning*), opravljen v nasprotju s to prepovedjo, je ničen. Premoženje se lahko zarubi ne glede na stečajni postopek, če je na zadevnem premoženju ustanovljena zastavna pravica (*panträtt*) za poplačilo terjatve.

Če je bil rubež opravljen pred razglasitvijo sklepa o začetku stečajnega postopka, se lahko izvršba praviloma nadaljuje ne glede na stečajni postopek. Obstajajo nekatere izjeme.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Medtem ko poteka reorganizacija podjetja, rubež ali druga oblika izvršbe zoper dolžnika na podlagi zakonika o izvršbi ni mogoča. Izjeme obstajajo, na primer, kadar ima upnik zastavno pravico ali pridržno pravico (*retentionsrätt*) za poplačilo terjatve. Zagotoviti ni mogoče nikakršne pomoči na podlagi zakona o pogodbah o najemnem nakupu med podjetniki (*lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.*). Med postopkom reorganizacije podjetja ni mogoče izdati sklepov o sekvenciaciji (*kvarstad*) ali pravici do zasega (*betalningssäkring*).

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Po izdaji sklepa o začetku postopka ni mogoč rubež premoženja za izvršbo terjatev, ki so nastale pred navedenim sklepom, dokler o vprašanju prestrukturiranja dolga ni odločeno s pravnomočnim sklepom. To pa ne velja za terjatve, ki niso zajete s prestrukturiranjem. Prav tako to ne velja, če sodišče v pritožbenem postopku na zahtevo upnika odloči, da se rubež dovoli.

Če je razglašen stečaj dolžnika, predlog za prestrukturiranje dolga preneha veljati.

Če je predlog za pogajanja o sodni poravnavi z upniki sprejet v preučitev po tem, ko je dolжник vložil predlog za prestrukturiranje dolga, je treba postopek za prestrukturiranje dolga začasno ustaviti. Če je poravnava potrjena, predlog za prestrukturiranje dolga preneha veljati.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Po izdaji sklepa o začetku postopka ni mogoč rubež premoženja za izvršbo terjatev, ki so nastale pred navedenim sklepom, dokler o vprašanju prestrukturiranja dolga podjetja ni odločeno s pravnomočnim sklepom. To pa ne velja za terjatve, ki niso zajete s prestrukturiranjem. Prav tako to ne velja, če sodišče v pritožbenem postopku na zahtevo upnika odloči, da se rubež dovoli.

Če je razglašen stečaj dolžnika, predlog za prestrukturiranje dolga podjetja preneha veljati.

Če je predlog za pogajanja o sodni poravnavi z upniki sprejet v preučitev po tem, ko je dolжник vložil predlog za prestrukturiranje dolga podjetja, je treba postopek za prestrukturiranje dolga začasno ustaviti. Če je poravnava potrjena, predlog za prestrukturiranje dolga podjetja preneha veljati.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Če poteka pravdni postopek med dolžnikom in drugo stranko v zvezi s premoženjem, ki spada v stečajno maso, lahko postopek namesto dolžnika nadaljuje stečajna masa. Če stečajna masa ne nadomesti dolžnika, se za premoženje šteje, da ne spada v stečajno maso. Če je bil zoper dolžnika uveden postopek za poplačilo terjatve, ki jo je mogoče uveljavljati v stečajnem postopku, se lahko stečajna masa vključi v pravdni postopek na strani dolžnika. V zvezi s tem postopkom obstajajo dodatne določbe.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Izvrševanje terjatev je med postopkom reorganizacije podjetja načeloma prepovedano, vendar pa to ne preprečuje, da bi se pravdni postopek, ki poteka med dolžnikom in drugo stranko, nadaljeval in tudi končal.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Glej „Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki?“.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Glej „Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki?“.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Upniki nimajo formalne vloge v stečajnem postopku. Stečajni upravitelj se mora posvetovati s še posebno prizadetimi upniki, če ni ovir za to. Upnik ima tudi pravico, da ga stečajni upravitelj obvešča in da se na primer udeleži zaprisege. Upnik lahko zahteva imenovanje nadzornika (*granskningsman*), ki nadzoruje upravljanje stečajne mase v upnikovem imenu.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Ko sodišče odobri reorganizacijo podjetja, mora določiti datum za sestanek upnikov, ki poteka na sodišču. Sestanek mora potekati v treh tednih od datuma izdaje sklepa o reorganizaciji podjetja, lahko pa pozneje, če je to neizogibno.

Upniki imajo na sestanku upnikov priložnost izraziti mnenja o tem, ali bi se morala reorganizacija podjetja nadaljevati. Sodišče na zahtevo upnikov izmed upnikov imenuje upniški odbor. Sestavljajo ga največ trije člani. V nekaterih primerih imajo tudi zaposleni pravico, da imenujejo predstavnika, ki je dodatni član odbora. Sodišče lahko imenuje dodatne člane, če za to obstajajo posebni razlogi. Upravitelj reorganizacije podjetja se mora o pomembnih zadevah posvetovati z upniškim odborom, če ni ovir za to.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Glej „Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?“.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

STEČAJ

Med stečajnim postopkom je premoženje vključeno v stečajno maso, ki se upravlja v korist upnikov (glej zgoraj). Stečajno maso upravlja en ali več stečajnih upraviteljev. Na splošno je treba premoženje iz stečajne mase prodati tako hitro, kot je to razumno mogoče. Če je dolжник upravljal podjetje, lahko stečajni upravitelj pod nekaterimi pogoji ohrani poslovanje podjetja za račun stečajne mase.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Dolжник med reorganizacijo podjetja ne izgubi nadzora nad svojim premoženjem.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Upravitelj ni imenovan.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Upravitelj ni imenovan.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Švedske stečaje je mogoče razdeliti v dve skupini, in sicer na stečaje brez dokazovanja dolgov (*bevakning*) in stečaje z dokazovanjem dolgov. Dolgovi se ne dokazujejo, razen če ni določeno drugače, ker upniki brez prednostne terjatve v primeru stečaja običajno ne dobijo ničesar. Okrožno sodišče lahko na zahtevo stečajnega upravitelja odloči, da je treba dolgove dokazati. To se stori, če je mogoče domnevati, da bodo ob razdelitvi med stečajnim postopkom na voljo določena sredstva za poplačilo neprednostnih terjatev. Kadar je odločeno, da je treba izvesti postopek za dokaz dolgov, je treba na splošno dokazati terjatve, ki se lahko uveljavljajo med stečajnim postopkom, da lahko upnik prejme poplačilo iz razdelitvene mase. Dokazati je treba tudi morebitno pravico do prednosti. Če pa ima upnik zastavno ali pridržno pravico na premoženju, mu ni treba dokazati dolga, da bi bil upravičen do poplačila iz zadevnega premoženja.

Dejstvo, da dolжник izgubi nadzor nad svojim premoženjem, pomeni, da ne more prevzeti obveznosti, ki bi se lahko uveljavljale med stečajnim postopkom.

Če dolжник po začetku stečajnega postopka prevzame kakršne koli obveznosti ali mu te nastanejo, jih med stečajnim postopkom običajno ni mogoče dokazati. Ustajena sodna praksa je, da lahko dolжник v nekaterih primerih znova prevzame nadzor nad določenim premoženjem, če se stečajni upravitelj izrecno odpove njegovemu uveljavljanju.

Stečajna masa, ki jo zastopa stečajni upravitelj, lahko prevzame pravice in obveznosti, na primer s sklenitvijo pogodbe. S tem nastanejo terjatve zoper samo stečajno maso (*massafordringar*). Načeloma imajo terjatve zoper samo stečajno maso prednost pred navadnimi terjatvami v stečajnem postopku (*konkursfordringar*). Preden pa se plačajo kateri koli drugi dolgovi, ki so nastali zoper stečajno maso, je treba iz stečajne mase plačati nagrade za stečajnega upravitelja in druge podobne dolgove (tako imenovane stroške stečajnega postopka, *konkurskostnader*). Če stroškov stečajnega postopka ni mogoče plačati iz stečajne mase, jih mora praviloma plačati država. Načeloma se terjatve v stečajnem postopku poplačajo šele, ko so plačani stroški stečajnega postopka in terjatve zoper samo stečajno maso.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Splošnih pravil za prijavo terjatev v primeru reorganizacije podjetja ni. Vendar lahko sodišče v primeru reorganizacije podjetja na zahtevo dolžnika odloči, da se dovolijo pogajanja za sodno poravnavo z upniki (*offentligt ackord*). Upnik bo morda moral prijaviti svoje terjatve v okviru pogajanj o poravnavi (glej spodaj). V pogajanjih o poravnavi sodelujejo samo tisti upniki, katerih terjatve so nastale pred vložitvijo predloga za reorganizacijo podjetja. Vendar pa v teh pogajanjih ne sodelujejo vsi upniki, na primer upniki, katerih terjatve se lahko pobotajo ali ki imajo prednostne terjatve. Upravitelj reorganizacije podjetja pripravi popis sredstev in obveznosti v premoženju. Če ima oseba terjatev, ki ni bila vključena v popis ali ki postane znana medtem, in želi sodelovati v pogajanjih o poravnavi, mora terjatev pisno prijaviti pri upravitelju reorganizacije podjetja najpozneje en teden pred sestankom upnikov.

Za terjatve na podlagi sporazumov, ki jih je dolжник s soglasjem upravitelja reorganizacije podjetja sklenil med postopkom reorganizacije podjetja, velja splošna prednostna pravica.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Prestrukturiranje dolga v bistvu zajema vse denarne terjatve zoper dolžnika, ki so nastale pred datumom razglasitve sklepa o začetku postopka. Upniki morajo torej prijaviti vse terjatve, ki so nastale pred sklepom o začetku postopka in so zajete s prestrukturiranjem dolga, sicer obstaja tveganje, da bo dolжник oproščen obveznosti plačila zadevnih dolgov (glej „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“).

Vendar pa prestrukturiranje dolga ne zajema naslednjega:

1. terjatve za preživljanje družine, če agencija za socialno zavarovanje (*Försäkringskassan*) ali tuj javni organ ni prevzel pravice upravičene osebe do prejemanja preživnine;
2. terjatve, v zvezi s katero ima upnik zastavno ali drugo prednostno pravico v skladu s členom 6 ali 7 zakona o prednostni pravici (*förmånsrättslagen* (1970:979)) ali pridržno pravico, kolikor zavarovanje zadostuje za poplačilo terjatve;
3. terjatve, v zvezi s katero je upnik pridobil prednostno pravico v skladu s členom 8 zakona o prednostni pravici, preden je bil v zvezi s premoženjem, v zvezi s katerim bi se uveljavljala terjatev, razglašen sklep o začetku postopka;
4. terjatve, ki ni zapadla v plačilo in ki je odvisna od tega, ali upnik zagotovi nadomestilo, ali
5. sporne terjatve.

Če je terjatev pogojna, njen znesek ni opredeljen ali ni zapadla v plačilo, se lahko odloči, da ne spada v prestrukturiranje dolga. Če je terjatev verjetno neutemeljena, je treba odločiti, da ni zajeta s prestrukturiranjem dolga.

Terjatve, ki so nastale po sklepu o začetku postopka, niso zajete s prestrukturiranjem dolga.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Prestrukturiranje dolga podjetja v bistvu zajema vse denarne terjatve zoper dolžnika, ki so nastale pred datumom razglasitve sklepa o začetku postopka. Upniki morajo torej prijaviti vse terjatve, ki so nastale pred sklepom o začetku postopka in so zajete s prestrukturiranjem dolga podjetja, sicer obstaja tveganje, da bo dolжник oproščen obveznosti plačila zadevnih dolgov (glej „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“).

Vendar pa prestrukturiranje dolga podjetja ne zajema naslednjega:

1. terjatve za preživljanje družine, če agencija za socialno zavarovanje ali tuj javni organ ni prevzel pravice upravičene osebe do prejemanja preživnine;
2. terjatve, v zvezi s katero ima upnik prednostno pravico v skladu s členom 5 zakona o prednostni pravici (1970:979), kolikor zavarovanje zadostuje za poplačilo terjatve;
3. terjatve, v zvezi s katero ima upnik zastavno ali drugo prednostno pravico v skladu s členom 6 ali 7 zakona o prednostni pravici ali pridržno pravico, kolikor zavarovanje zadostuje za poplačilo terjatve;

4. terjatve, v zvezi s katero je upnik pridobil prednostno pravico v skladu s členom 8 zakona o prednostni pravici, preden je bil v zvezi s premoženjem, v zvezi s katerim bi se uveljavljala terjatev, razglašen sklep o začetku postopka;

5. terjatve, ki ni zapadla v plačilo in ki je odvisna od tega, ali upnik zagotovi nadomestilo, ali

6. sporne terjatve.

Če je terjatev pogojna, njen znesek ni opredeljen ali ni zapadla v plačilo, se lahko odloči, da ne spada v prestrukturiranje dolga podjetja. Če je terjatev verjetno neutemeljena, je treba odločiti, da ni zajeta s prestrukturiranjem dolga podjetja.

Terjatve, ki so nastale po sklepu o začetku postopka, niso zajete s prestrukturiranjem dolga podjetja.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

STEČAJ

Na splošno se lahko v stečajnem postopku uveljavljajo samo tiste terjatve, ki so nastale pred razglasitvijo sklepa o začetku stečajnega postopka. Terjatve se lahko v stečajnem postopku uveljavlja tudi, če je pogojna ali ni zapadla v plačilo.

V primerih, v katerih se dolgovi ne dokazujejo, ni pravil, s katerimi bi se zahtevalo, naj upnik terjatev prijavi na določen način. V primeru stečajnega postopka brez dokazovanja dolgov mora stečajni upravitelj na svojo pobudo zagotoviti, da vsaka prednostna terjatev prejme ustrezen delež iz razdelitvene mase.

Načeloma upniku nič ne preprečuje, da terjatev neformalno uveljavlja do roka za ugovor zoper predlagano razdelitev.

Če je mogoče domnevati, da premoženje zadostuje za poplačilo upnikov, ki nimajo prednostne pravice, je treba dolgove dokazati (glej zgoraj v zvezi z dokazovanjem dolgov). Kadar okrožno sodišče odloči, da je treba dolgove dokazati, določi rok za predložitev dokazov, ki je od štiri do deset tednov. Sklep o izvedbi postopka za dokazovanje dolgov se objavi. Upniki morajo terjatve pisno prijaviti v določenem roku. Če ima upnik zastavno ali pridržno pravico na premoženju, mu za pridobitev plačila iz premoženja v tem postopku ni treba predložiti dokazov o dolgu. Če so se dolgovi že dokazovali in želi upnik prijaviti terjatev ali uveljavljati zastavno pravico po roku za predložitev dokazov, lahko dokaze predloži naknadno (*efterbevakning*). To mora storiti najpozneje do datuma, ko stečajni upravitelj določi predlagano razdelitev ali, povedano drugače, preden je predlog predložen sodišču in objavljen. Če upnik ne predloži dokaza za svojo terjatev, izgubi možnost pridobitve plačila iz premoženja, ki ga zajema sklep o razdelitvi. Upnik lahko načeloma pozneje prejme plačilo v zvezi s svojo terjatvijo le, če postanejo razpoložljiva nova sredstva (naknadna razdelitev, *efterutdelning*).

REORGANIZACIJA PODJETJA

Kot je navedeno zgoraj, v primeru reorganizacije podjetja za upnike ne obstaja splošna obveznost, da prijavijo terjatve, vendar bodo morali morda svoje terjatve prijaviti v okviru morebitnih pogajanj o poravnavi. Upravitelj reorganizacije podjetja mora pripraviti načrt reorganizacije podjetja. V načrtu je običajno prikazano, kako je mogoče rešiti finančni položaj podjetja dolžnika in kako je treba izboljšati njegove poslovne rezultate. Vendar se lahko vsebina načrta prilagaja glede na okoliščine posameznega primera.

V nekaterih okoliščinah je v okviru reorganizacije podjetja mogoča sodna poravnava z upniki. Predlog za pogajanja o poravnavi vložijo dolžnik.

Predlog za pogajanja o poravnavi mora vsebovati predlog poravnave, v katerem je navedeno, koliko dolžnik ponuja za plačilo in kdaj je treba plačilo izvesti, ali je bilo v zvezi s poravnavo zagotovljeno zavarovanje, in če je bilo, kaj zajema. Temu je treba priložiti popis sredstev in obveznosti v premoženju.

Če se predlog za pogajanja o poravnavi šteje za dopusten, mora sodišče takoj izdati sklep o odobritvi pogajanj o poravnavi. Sočasno mora določiti datum za sestanek z upniki, ki bo potekal na sodišču, izdati poziv na navedeni sestanek in objaviti sklep.

Dolžnik, upravitelj reorganizacije podjetja in upniki imajo možnost ugovarjati zoper terjatve, ki naj bi bila zajeta s poravnavo. Obstajajo posebna pravila o možnosti sodelovanja v pogajanjih o poravnavi na podlagi terjatve, ki ni vključena v popis premoženja.

V pogajanjih o poravnavi sodelujejo samo tisti upniki, katerih terjatve so nastale pred vložitvijo predloga za reorganizacijo podjetja. Upniki, katerih terjatve je mogoče pobotati ali katerih terjatve imajo prednostno pravico, ne sodelujejo v pogajanjih. Prav tako v pogajanjih ne sodelujejo upniki, ki bi bili v primeru stečaja do plačila upravičeni šele za drugimi upniki, razen če to dovolijo drugi upniki, ki sodelujejo v pogajanjih.

Dolžnik mora na zahtevo katerega koli upnika priseči glede popisa premoženja na sestanku upnikov.

Upniki glasujejo o predlagani poravnavi na sestanku upnikov. Za predlog poravnave, s katero se poplača najmanj 50 % vsote terjatev, se šteje, da so ga upniki odobrili, če zanj glasuje tri petine upnikov, ki glasujejo, in njihove terjatve predstavljajo tri petine skupnega zneska terjatev z glasovalnimi pravicami. Če je delež manjši, se predlog poravnave šteje za odobren, če zanj glasuje tri četrtine upnikov, ki glasujejo, in njihove terjatve predstavljajo tri četrtine skupnega zneska terjatev z glasovalnimi pravicami.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Če se izda sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga, se v uradnem listu *Post och Inrikes Tidningar* nemudoma objavi obvestilo v zvezi s tem.

Obvestilo se v enem tednu od objave tudi pošlje znanim upnikom. Upniki morajo biti v teh obvestilih med drugim pozvani, naj prijavijo svoje terjatve do dolžnika, kar morajo običajno pisno storiti v enem mesecu od objave, ter navedejo podrobnosti o svojih terjatvah in vse druge informacije, ki so pomembne za obravnavo zadeve, ter podatke o računu, na katerega je treba nakazati morebitna plačila med postopkom prestrukturiranja dolga.

Ko se po izdaji sklepa o začetku postopka zberejo zadostne informacije, se pripravi predlog za prestrukturiranje dolga. Pošlje se vsem znanim upnikom, katerih terjatve so zajete s predlogom, pri čemer je dodan poziv, naj v določenem roku predložijo pripombe. Če upnik ne predloži pripomb, to ne preprečuje izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja dolga.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Če se izda sklep o začetku postopka prestrukturiranja dolga podjetja, se v uradnem listu *Post och Inrikes Tidningar* nemudoma objavi obvestilo v zvezi s tem.

Obvestilo se v enem tednu od objave tudi pošlje znanim upnikom. Upniki morajo biti v teh obvestilih med drugim pozvani, naj prijavijo svoje terjatve do dolžnika, kar morajo običajno pisno storiti v enem mesecu od objave, ter navedejo podrobnosti o svojih terjatvah in vse druge informacije, ki so pomembne za obravnavo zadeve, ter podatke o računu, na katerega je treba nakazati morebitna plačila med postopkom prestrukturiranja dolga.

Ko se po izdaji sklepa o začetku postopka zberejo zadostne informacije, se pripravi predlog za prestrukturiranje dolga podjetja. Pošlje se vsem znanim upnikom, katerih terjatve so zajete s predlogom, pri čemer je dodan poziv, naj v določenem roku predložijo pripombe. Če upnik ne predloži pripomb, to ne preprečuje izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja dolga podjetja.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

STEČAJ

Če premoženje v stečajni masi ne zadostuje za plačilo stroškov stečajnega postopka in dolgov same stečajne mase, je treba stečajni postopek ustaviti (glej zgoraj v zvezi s stroški stečajnega postopka in dolgovi stečajne mase). Če se stečajni postopek ustavi (*avskrivnas*), načeloma ni razdelitve upnikom.

Če se stečajni postopek ne ustavi, se denar v stečajni masi, ki se ne uporabi za plačilo stroškov stečajnega postopka in dolgov stečajne mase, razdeli upnikom. Načeloma je treba razdelitev opraviti v skladu z zakonom o prednostni pravici.

Z zakonom o prednostni pravici so urejene vzajemne pravice upnikov do plačila v primeru stečaja. V zvezi z zakonom o prednostni pravici je mogoče navesti naslednje strnjene informacije.

Prednostna pravica v zvezi s plačilom je bodisi posebna bodisi splošna. Posebna prednostna pravica se nanaša na določeno premoženje (primeri so zastavna pravica, pridržna pravica ali hipoteka (*inteckning*) na nepremičnino). Splošna prednostna pravica se nanaša na vse premoženje, vključeno v

stečajno maso dolžnika (kot so stroški, nastali upnikom za uvedbo stečajnega postopka zoper dolžnika, in nagrade za upravitelja reorganizacije podjetja, če je pred zadevnim stečajem potekala reorganizacija podjetja). Posebna prednostna pravica ima prednost pred splošno prednostno pravico. Vse terjatve, ki ne uživajo prednostne pravice, se med seboj obravnavajo enako. Tudi v pogodbi se lahko določi, da je upnik upravičen do plačila šele po poplačilu vseh drugih upnikov (podrejena terjatev, *efterställd fordran*).

Prednostna pravica se ohrani, tudi če je terjatev prenesena ali zarubljena ali drugače preide na drugo stranko.

Če terjatev uživa posebno prednostno pravico v zvezi z določenim premoženjem, vendar zadevno premoženje ne zadostuje za poplačilo terjatve, se preostali del terjatve obravnava kot terjatev brez prednostne pravice.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Pri reorganizaciji podjetja se razdelitev ne izvede, razen če pride do sodne poravnave z upniki.

Pri sodni poravnavi se lahko določi, da se terjatve znižajo in poplačajo na določen način. Pri poravnavi morajo imeti vsi upniki enake pravice, poplačanih pa mora biti najmanj 25 % vsote terjatev, razen če vsi znani upniki, ki bi bili zajeti s poravnavo, odobrijo manjši delež ali če za to obstajajo posebni razlogi.

Predpisano minimalno razdelitev je treba izplačati v enem letu od odobritve poravnave, razen če se vsi znani upniki strinjajo z daljšim obdobjem za izplačilo.

Pri poravnavi se lahko določi tudi, da se dolžniku odobrijo le odlog plačila ali druge posebne oprostitve.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Za vse terjatve, zajete s prestrukturiranjem dolga, veljajo enake pravice. Vendar se lahko terjatvi s soglasjem zadevnega upnika dodelijo manj ugodne pravice ali pa se lahko terjatev poplača pred drugimi terjatvami, če je vsota, ki je na voljo za razdelitev, majhna ter je to razumno glede na obseg dolgov in druge okoliščine.

Določbe v zvezi s terjatvami so določene v sklepu o odobritvi prestrukturiranja dolga.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Za vse terjatve, zajete s prestrukturiranjem dolga podjetja, veljajo enake pravice. Vendar se lahko terjatvi s soglasjem zadevnega upnika dodelijo manj ugodne pravice ali pa se lahko terjatev poplača pred drugimi terjatvami, če je vsota, ki je na voljo za razdelitev, majhna ter je to razumno glede na obseg dolgov in druge okoliščine.

Določbe v zvezi s terjatvami so določene v sklepu o odobritvi prestrukturiranja dolga.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

STEČAJ

Če se dolžnik strinja, da bo plačal svoje dolgove, ali je z upniki dosegel drugačen dogovor (prostovoljni dogovor, *frivillig uppgörelse*), mora okrožno sodišče odločiti, da se stečajni postopek konča. V stečajnih postopkih z dokazovanjem dolgov se lahko stečajni postopek konča tudi s sklepom o odobritvi poravnave (*ackord i konkurs*). V drugih primerih se stečajni postopek konča z ustavitvijo (*avskrivning*, če sredstva ne zadostujejo za plačilo stroškov stečajnega postopka ali terjatev zoper samo stečajno maso) ali razdelitvijo upnikom.

Fizična oseba s stečajem ni oproščena obveznosti plačila svojih dolgov (pravila o prestrukturiranju dolga so drugačna). Dolgovi, ki niso bili plačani, torej po stečaju ostanejo (kar ne velja, če so zajeti s prostovoljnim dogovorom ali poravnavo z upniki).

Pravna oseba je po stečaju razpuščena (določbe o tem je mogoče najti v zakonodaji o pravici do ustanavljanja združenj). To pomeni, da upniki po stečaju načeloma ne morejo uveljavljati morebitnih neporavnanih terjatev zoper pravno osebo.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Če je sklenjena sodna poravnava, je ta zavezujoča za vse upnike, znane in neznanе, ki so imeli pravico sodelovati v pogajanjih o poravnavi. Upnik, ki bi bil v primeru stečaja do plačila upravičen šele za drugimi upniki, izgubi pravico do dolžnikovega plačila, razen če so vsi upniki, ki so imeli pravico sodelovati v pogajanjih o poravnavi, s poravnavo v celoti poplačani. Upnik s prednostno pravico v zvezi z določenim premoženjem je s poravnavo vezan v zvezi z zneski, ki jih ni mogoče vzeti iz navedenega premoženja.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Dolžnik je s sklepom o prestrukturiranju dolga oproščen obveznosti plačila dolgov, zajetih s prestrukturiranjem dolga, če so ti zmanjšani. Pri prestrukturiranju dolga je tudi oproščen obveznosti plačila neznanih dolgov v zadevi, razen če so to dolgovi, ki jih s prestrukturiranjem dolga ni mogoče zajeti.

Prestrukturiranje dolga pomeni, da pravica do obresti ali kazni za zamudo v zvezi s terjatvijo, zajeto s prestrukturiranjem, preneha veljati v zvezi z obdobjem po datumu razglasitve sklepa o začetku postopka.

Prestrukturiranje dolga ne vpliva na pravice upnika v zvezi s porokom ali drugo osebo, ki je poleg dolžnika odgovorna za zadevni dolg.

V sklepu o odobritvi prestrukturiranja dolga mora biti določen načrt poplačila. Načrt poplačila se izvaja pet let, razen če obstajajo utemeljeni razlogi za določitev krajšega roka. Izvajati se začne na datum izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja. Pri določanju datuma poteka načrta poplačila je običajno treba od trajanja načrta poplačila odšteti obdobje, za katero se je uporabljal sklep o začetku postopka, razen če glede na ravnanje dolžnika po sklepu o začetku postopka obstajajo razlogi za odštetje krajšega obdobja.

Sklep o prestrukturiranju dolga se lahko v nekaterih okoliščinah spremeni ali razveljavi. Na zahtevo upnika, katerega terjatev je zajeta s prestrukturiranjem dolga, se lahko sklep o prestrukturiranju dolga razveljavi ali v primerih iz točk 6 in 7 spremeni, če:

1. je bil dolžnik nepošten do upnika;
2. je dolžnik namerno oviral stečajni postopek ali izvršilni ukrep;
3. je dolžnik skrivaj dajal prednost določenemu upniku, da bi vplival na sklep o prestrukturiranju dolga;
4. je dolžnik v predlogu za prestrukturiranje dolga ali v drugi fazi obravnave zadeve namerno predložil nepravilne informacije v škodo upnika;
5. je dolžnik predložil nepravilne informacije, na podlagi katerih je javni organ sprejel odločbo o davku ali dajatvah, zajetih s prestrukturiranjem dolga, ali jih kljub pozivu ni predložil, zaradi česar je bila sprejeta napačna odločitev ali odločitev sploh ni bila sprejeta;
6. dolžnik ne upošteva načrta poplačila in je odstopanje od načrta precejšnje ali
7. če se je dolžnikov finančni položaj po izdaji sklepa o prestrukturiranju dolga bistveno izboljšal zaradi okoliščin, ki jih ob izdaji sklepa ni bilo mogoče predvideti.

V primerih iz točke 7 je treba zahtevek vložiti v petih letih od datuma sklepa o začetku postopka, ali če se načrt poplačila izteče pozneje, najpozneje do datuma njegovega izteka. V primeru spremembe sklepa o prestrukturiranju dolga se lahko trajanje načrta poplačila določi na največ sedem let.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Dolžnik je s sklepom o prestrukturiranju dolga podjetja oproščen obveznosti plačila dolgov, zajetih s prestrukturiranjem dolga, če so ti zmanjšani. Pri prestrukturiranju je tudi oproščen obveznosti plačila neznanih dolgov v zadevi, razen če so to dolgovi, ki jih s prestrukturiranjem dolga podjetja ni mogoče zajeti.

Prestrukturiranje dolga pomeni, da pravica do obresti ali kazni za zamudo v zvezi s terjatvijo, zajeto s prestrukturiranjem, preneha veljati v zvezi z obdobjem po datumu razglasitve sklepa o začetku postopka.

Prestrukturiranje dolga ne vpliva na pravice upnika v zvezi s porokom ali drugo osebo, ki je poleg dolžnika odgovorna za zadevni dolg.

V sklepu o odobritvi prestrukturiranja dolga podjetja mora biti določen načrt poplačila. Načrt poplačila se izvaja tri leta. Izvajati se začne na datum izdaje sklepa o odobritvi prestrukturiranja.

Sklep o prestrukturiranju dolga se lahko v nekaterih okoliščinah spremeni ali razveljavi. Na zahtevo upnika, katerega terjatev je zajeta s prestrukturiranjem dolga, se lahko sklep o prestrukturiranju dolga razveljavi ali v primerih iz točk 6 in 7 spremeni, če:

1. je bil dolžnik nepošten do upnika;
2. je dolžnik namerno oviral stečajni postopek ali izvršilni ukrep;
3. je dolžnik skrivaj dajal prednost določenemu upniku, da bi vplival na sklep o prestrukturiranju dolga;
4. je dolžnik v predlogu za prestrukturiranje dolga ali v drugi fazi obravnave zadeve namerno predložil nepravilne informacije v škodo upnika;
5. je dolžnik predložil nepravilne informacije, na podlagi katerih je javni organ sprejel odločbo o davku ali dajatvah, zajetih s prestrukturiranjem dolga podjetja, ali jih kljub pozivu ni predložil, zaradi česar je bila sprejeta napačna odločitev ali odločitev sploh ni bila sprejeta;
6. dolžnik ne upošteva načrta poplačila in je odstopanje od načrta precejšnje ali
7. če se je dolžnikov finančni položaj po izdaji sklepa o prestrukturiranju dolga bistveno izboljšal.

V primerih iz točke 7 je treba zahtevek vložiti v treh letih od datuma sklepa o začetku postopka, ali če se načrt poplačila izteče pozneje, najpozneje do datuma njegovega izteka. V primeru spremembe sklepa o prestrukturiranju dolga podjetja se lahko trajanje načrta poplačila določi na največ pet let.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Kot je navedeno zgoraj, fizična oseba s stečajem ni oproščena obveznosti plačila svojih dolgov, medtem ko se pravne osebe po stečaju razpustijo.

Če bi po stečaju postala razpoložljiva sredstva za razdelitev, obstaja možnost naknadne razdelitve.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Za učinek sodne poravnave z upniki glej zgoraj navedene informacije. Če sodna poravnava ni bila sklenjena in dolžnik ni dosegel prostovoljnega ali drugega dogovora z upniki, terjatve po koncu reorganizacije podjetja ostanejo neporavnane.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

V nekaterih okoliščinah lahko upnik zahteva ponovno presojo prestrukturiranja dolga, potem ko je dolžnik izpolnil načrt poplačila. Glej „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

V nekaterih okoliščinah lahko upnik zahteva ponovno presojo prestrukturiranja dolga podjetja, potem ko je dolžnik izpolnil načrt poplačila. Glej „Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti?“.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

STEČAJ

Nagrade za stečajnega upravitelja in drugi podobni dolgovi (stroški stečajnega postopka) ter drugi dolgovi, ki nastanejo sami stečajni masi, se plačajo iz stečajne mase pred kakršno koli razdelitvijo upnikom. Stroški stečajnega postopka pa imajo prednost pred terjatvami zoper samo stečajno maso. Če jih ni mogoče plačati iz stečajne mase, jih praviloma plača država.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Upravitelj reorganizacije podjetja (in morebitni nadzornik) je upravičen do nadomestila za svoje delo in izdatke, potrebne za nalogo. Njegova nagrada ne sme biti višja od tega, kar je mogoče šteti za razumno nadomestilo za nalogo. Sodišče na zahtevo upravitelja reorganizacije podjetja ali dolžnika presodi o pravici upravitelja reorganizacije podjetja do nadomestila. Dokler ni izvedena poravnava, lahko tako presojo zahteva tudi upnik, katerega terjatev je zajeta s poravnavo. Sodne stroške ter nadomestilo za upravitelja reorganizacije podjetja in nadzornika mora plačati dolžnik.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Dolžnik v postopku prestrukturiranja dolga običajno plačila nakaže organu za izvršbe, ta pa nato sredstva prenese na upnike. Organ za izvršbe dolžniku zaračunava letno nadomestilo za upravljanje njegovih plačil.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Dolžnik v postopku prestrukturiranja dolga običajno plačila nakaže organu za izvršbe, ta pa nato sredstva prenese na upnike. Organ za izvršbe dolžniku zaračunava letno nadomestilo za upravljanje njegovih plačil.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

STEČAJ

Pravila o vračanju premoženja v stečajno maso (*återvinning till konkursbo*) so določena v zakonu o stečaju. Referenčni datum za izračun rokov, določenih v pravilih o vračanju, je običajno dan pred dnevom predloga za začetek stečajnega postopka.

Pravno dejanje se lahko razveljavi (*gård åter*), če je bila z njim določenemu upniku neupravičeno dana prednost pred drugimi, ali če so bili upniki prikrajšani za dolžnikovo premoženje, ali če so se dolžnikovi dolgovi povečali in če je dolžnik bil ali postal insolventen zaradi postopka samega ali v povezavi z drugimi dejavniki ter je druga stranka vedela ali bi morala vedeti, da je dolžnik insolventen, in poznala okoliščine, zaradi katerih je bilo pravno dejanje nepravilno. Za družinske člane dolžnika se šteje, da so vedeli za to, kar je navedeno v prvem stavku, razen če ne obstajajo prepričljivi dokazi, da za to niso vedeli ali niso mogli vedeti. Če je bilo dejanje opravljeno več kot pet let pred referenčnim datumom, se lahko razveljavi le, če je bilo povezano z enim od dolžnikovih družinskih članov.

Plačilo dolga, opravljeno manj kot tri mesece pred referenčnim datumom na način, ki ni običajen način plačila, ali vnaprej, ali v znesku, zaradi katerega se je finančni položaj dolžnika bistveno poslabšal, se lahko razveljavi, razen če ga je mogoče šteti za običajnega glede na okoliščine. Če je bilo plačilo opravljeno enemu od dolžnikovih družinskih članov pred navedenim datumom, vendar manj kot dve leti pred referenčnim datumom, se lahko razveljavi, razen če se dokaže, da dolžnik ni bil insolventen in ni postal insolventen zaradi zadevnega dejanja.

Za darila, delitev skupnega premoženja in plače veljajo posebna pravila. Nekatera plačila državi, kot so plačila davkov, so izvzeta iz pravil o vračanju.

Stečajni upravitelj lahko zahteva vračanje, tako da pri rednem sodišču vloži tožbo ali ugovarja zoper dolgove, ki se dokazujejo med stečajnim postopkom. Če se upravitelj odloči, da ne bo zahteval vračanja, in če ni dosežena sporazumna rešitev, lahko vračanje zahteva upnik, tako da pri rednem sodišču vloži tožbo. V primeru vračanja se premoženje, ki ga je dolžnik odtujil, vrne v stečajno maso.

REORGANIZACIJA PODJETJA

Po razglasitvi sklepa o reorganizaciji podjetja se uporabljajo določbe zakona o stečaju v zvezi z vračanjem v okviru stečaja, če je bila sklenjena sodna poravnava z upniki (glej oddelek o stečaju).

Če se zahteva vračilo prednostne pravice ali plačila, pridobljenega z rubežem, lahko sodišče odloči, da se izvršilni postopek do nadaljnega ne nadaljuje.

Tožbo za vračanje vloži upravitelj reorganizacije podjetja ali upnik, katerega terjatev bi bila zajeta s sodno poravnavo. Tožbo je treba vložiti pred sestankom upnikov, dokončna odločitev pa se lahko sprejme šele, ko je odločeno o vprašanju sodne poravnave. Upnik, ki želi vložiti tožbo, mora o tem obvestiti upravitelja reorganizacije podjetja. Če tega ne stori, se njegova zadeva ne bo obravnavala.

Če se postopek reorganizacije podjetja konča, ne da bi bila sklenjena sodna poravnava, in po vložitvi predloga zoper dolžnika ni uveden stečajni postopek v treh tednih od datuma končanja postopka reorganizacije podjetja, je treba tožbo za vračanje, ki je bila vložena, zavrniti.

Ko so tožnikovi stroški povrnjeni, izkupiček od vračanja pripada upnikom, zajetim s sodno poravnavo. Toženec, ki ima lahko zaradi tožnikove tožbe terjatev zoper dolžnika, lahko na podlagi te terjatve sodeluje v pogajanjih o poravnavi in ima pravico, da pri razdelitvi od zneska, ki bi ga sicer moral plačati, odšteje znesek, ki mu je dolgovan.

Sodišče, ki odloča v postopku glede vračanja, lahko na zahtevo upnika, zajetega s sodno poravnavo, ali dolžnika odredi, naj se za sredstva, ki se upniku dolgujejo na podlagi predhodnega odstavka, odredi posebno upravljanje (*särskild förvaltning*). Premoženje, za katero je odrejeno tako posebno upravljanje, se lahko zarubi samo, če se je poravnava ustavila.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA

Posebni določb v zvezi z vračanjem ni.

PRESTRUKTURIRANJE DOLGA PODJETIJ NA PODLAGI ZAKONA O PRESTRUKTURIRANJU DOLGA PODJETIJ

Posebni določb v zvezi z vračanjem ni.

Zadnja posodobitev: 19/02/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Anglija in Wales

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti je mogoče uvesti zoper posameznike, gospodarske družbe in različne pravne osebe ter partnerstva.

Postopek je mogoče uvesti zoper vsakega posameznika, ki ima dolg in bodisi živi v Angliji in Walesu, bodisi je v Angliji in Walesu živel ali opravljal dejavnost v zadnjih treh letih, bodisi je bil tam na dan vložitve predloga za začetek stečajnega postopka. Najnižja starost ni določena. Za upnike, ki si prizadevajo za prenehanje poslovanja družbe ali stečaj fizične osebe, se uporabljata najnižji ravni dolgovi (750 GBP oziroma 5 000 GBP), razen če je bila v zvezi z dolgom najprej pridobljena sodna odločba.

2 kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Vrste postopkov zaradi insolventnosti podjetja so prenehanje (prostovoljno ali s sodno odločbo), upravljanje družbe (ki lahko vodi do reševanja/reorganizacije ali prenehanja), prisilna uprava ali dogovor o prostovoljni poravnavi.

Vrste postopkov zaradi osebne insolventnosti so stečaj (na predlog upnika ali posameznika), sklepi o odpisu dolga ali dogovor o prostovoljni poravnavi.

Vsi nezavarovani upniki, vključno z javnimi, lahko pri sodišču vložijo predlog za prenehanje družbe (prisilna likvidacija) ali njen prevzem v upravljanje.

Družba dolžnica se lahko sama odloči za prenehanje (prostovoljna likvidacija). Prav tako lahko predlog za prenehanje vložijo pri sodišču.

Sodišče lahko kadar koli po vložitvi predloga za prenehanje pri sodišču imenuje začasnega likvidacijskega upravitelja. Taka imenovanja se običajno izvedejo zaradi zaščite premoženja družbe pred narokom za prenehanje. Pooblastila začasnega likvidacijskega upravitelja so določena v sodni odločbi, s katero je imenovan.

Družba ali njeni direktorji lahko imenujejo upravitelja, imenuje pa ga lahko tudi imetnik spremenljivega zavarovanja. Taka imenovanja se opravijo zunaj sodišča.

Da se lahko v zvezi z družbo začne postopek upravljanja, mora biti insolventna ali mora biti verjetno, da bo postala insolventna.

Prisilna likvidacija lahko temelji na nezmožnosti plačevanja dolgov družbe, pri čemer se ta dokaže z neizpolnjeno zakonsko zahtevo za plačilo ali neizpolnjeno sodbo. Od sodišča se lahko tudi zahteva, naj odredi prenehanje družbe, ker je to pošteno in pravično.

Imetniki spremenljivega zavarovanja lahko imenujejo upravitelje prisilne poravnave za izterjavo denarja, ki se jim dolguje.

Nosilec funkcije mora po svojem imenovanju o insolventnosti uradno obvestiti vse upnike. O insolventnosti podjetja je treba obvestiti poslovni register, ki posodobi evidenco o podjetju, po kateri je mogoče na spletu iskati brezplačno.

Dogovor o prostovoljni poravnavi družbe lahko predlaga družba ali nosilec funkcije v postopku likvidacije ali upravljanja družbe, če se je kateri od obeh postopkov že začel. Dogovor o prostovoljni poravnavi posameznika lahko predlaga fizična oseba, dovoljen pa je pred začetkom stečajnega postopka in po njem.

Vse dogovore o prostovoljni poravnavi odobrijo upniki z glasovanjem, pri čemer mora za odobritev glasovati 75 % tistih, ki glasujejo. Najnižja raven dolga ni določena, prav tako se ne preverja insolventnost. Predlog upnikom je treba podati prek pooblaščenega zastopnika, ki postane nadzornik, če je predlog odobren. Pooblaščen zastopnik lahko ukrepa, ko mu dolžnik predloži predlog.

Sklepi o začetku stečajnega postopka se običajno izdajo na predlog upnika ali samega dolžnika. Stečajni upravitelj je imenovan na podlagi izdanega sklepa in lahko takoj ukrepa.

Če predlog poda upnik, ga vložijo pri sodišču, pri čemer mora dolg znašati vsaj 5 000 GBP, lahko pa dva ali več upnikov poda skupni predlog, pri čemer se dolгови do vsakega od njih združijo. Dolg mora biti nezavarovan. V predlogu mora biti dokazano, da dolžnik ni zmožen poravnati dolga, kar mora biti razvidno iz neizpolnitve zakonske zahteve za plačilo ali neizpolnitve sodbe.

Če predlog poda dolžnik, se predloži razsodniku, tj. osebi, ki jo imenuje vlada. Najnižja raven dolga ni določena, vendar mora biti dolžnik nezmožen poravnati svoje dolgove. Sodišče v predlogu ni vključeno, prav tako se ne sme obravnavati noben drug predlog za začetek stečajnega postopka. Razsodnik mora odločiti o predlogu in izdati sklep, če so izpolnjeni pogoji. Stečajni upravitelj je imenovan na podlagi izdanega sklepa o začetku stečajnega postopka in lahko takoj ukrepa.

Če je upnik vložil predlog za začetek stečajnega postopka, lahko sodišče pred njegovo obravnavo imenuje začasnega likvidacijskega upravitelja, da se zaščiti dolžnikovo premoženje, za katero je bilo ugotovljeno, da bi bilo lahko ogroženo. Sodišče v večini primerov zagotovi posebna navodila o pristojnostih začasnega likvidacijskega upravitelja, podeli pa mu lahko tudi splošnejše pooblastilo za takojšnji prevzem dolžnikovega premoženja.

Posameznik lahko prek pooblaščenega posrednika zaprosi za sklep o odpisu dolga, če ne more plačati svojih dolgov, upnikom dolguje največ 20 000 GBP, njegovo ocenjeno premoženje ne presega 1 000 GBP (v kar ni vključeno solidno osebno vozilo), presežek njegovih dohodkov pa ne presega 50 GBP na mesec. Uradno imenovani likvidator odloči o tem, ali je treba izdati sklep o odpisu dolga, in če je njegova izdaja potrebna, se na dolgove osebe uvede obdobje moratorija (običajno 12 mesecev), med katerim upniki ne smejo ukrepati v smeri njihove izvršbe ali izterjave. Ob koncu moratorija se dolгови z nekaterimi izjemami odpustijo.

3 katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

V primeru insolventnosti podjetja se v postopek zaradi insolventnosti vključi vse premoženje, ki ga ima družba v lasti kjer koli po svetu. „Premoženje“ je v zakonodaji opredeljeno zelo široko.

V postopku upravljanja družbe se prednostno porabijo morebitna finančna sredstva, zbrana za financiranje postopka.

V okviru dogovorov o prostovoljni poravnavi se v predlogu dolžnika določi, kako se bo razpolagalo s premoženjem, upniki pa imajo možnost, da to proučijo pred glasovanjem o sprejetju predloga.

V stečajnem postopku se vse premoženje posameznika v stečaju, ki ga ima v lasti kjerkoli po svetu, prenese na stečajnega upravitelja, pri čemer velja nekaj izjem. Premoženje, ki ga posameznik potrebuje za izpolnjevanje potreb svojega gospodinjstva ali mu omogoča opravljanje poklica ali poslovne dejavnosti, je izključeno iz stečajne mase. V to je lahko zajeto motorno vozilo. Če stečajni upravitelj meni, da je tako premoženje vredno več, kot znašajo stroški razumnega nadomestila, ga lahko proda in zagotovi tako nadomestilo. V stečajno maso prav tako ni vključeno premoženje, ki ga posameznik v stečaju upravlja za nekoga drugega.

Prihodki posameznika v stečaju so izključeni iz stečajne mase, vendar se lahko stečajni upravitelj s posameznikom dogovori, da se delež morebitnega presežka prihodka, ki mu ostane po upoštevanju razumnih potreb njegovega gospodinjstva, plača v stečajno maso v korist upnikov. Če s posameznikom ni mogoče doseči dogovora, lahko stečajni upravitelj pri sodišču vložijo vlogo za izdajo odločbe v zvezi s tem.

Vsako premoženje, ki ga posameznik pridobi, ko stečajni postopek še ni ustavljen, lahko stečajni upravitelj zahteva v stečajno maso.

Posameznik v stečaju stori kaznivo dejanje, če stečajnemu upravitelju ne priglasijo premoženja, vključenega v stečajno maso, ali si izposodi denar ali kako drugače pridobi posojilo, ki presega 500 GBP, ne da bi posojilodajalcu razkril, da je v stečajnem postopku.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Nosilci funkcij v postopku zaradi insolventnosti morajo biti upravitelji v postopku zaradi insolventnosti z veljavnim dovoljenjem ali uradno imenovani likvidatorji (glej v nadaljevanju). Dovoljenja za upravitelje lahko izda le strokovni organ, ki ga je za to pooblastila vlada. Kdor opravlja naloge upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, a nima veljavnega dovoljenja, stori kaznivo dejanje in se kaznuje z denarno ali zaporno kaznijo.

Kandidat mora za pridobitev dovoljenja opraviti izpite in imeti določeno število ur praktičnih izkušenj s primeri insolventnosti.

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti mora biti fizična oseba.

Nagrada upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ki opravlja naloge nosilca funkcije, se določi v dogovoru z upniki. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti se lahko obrne na sodišče, če se z upniki ne more sporazumeti o višini nagrade, ki se jim zdi razumna. Tudi upniki lahko se lahko obrnejo na sodišče, če menijo, da je nagrada previsoka.

Premoženje v postopku likvidacije ali upravljanja družbe nadzoruje nosilec funkcije v postopku zaradi insolventnosti.

Vsi primeri insolventnosti so tudi pod splošnim nadzorom sodišča, prizadete stranke, vključno z nosilcem funkcije v postopku zaradi insolventnosti, pa lahko zadevo predložijo sodišču, če menijo, da so bili njihovi interesi neupravičeno oškodovani.

Pri dogovorih o prostovoljni poravnavi dolžnik prosto razpolaga s svojim premoženjem, če s tem ne krši pogojev dogovora z upniki.

Premoženje v stečaju se prenese na stečajnega upravitelja, posameznik v stečaju pa z njim ne sme razpolagati. To ne velja za premoženje, ki je izključeno iz stečajne mase, in premoženje, ki ga posameznik pridobi po začetku postopka, razen če ga pridobi pred ustavitvijo stečajnega postopka in ga zahteva stečajni upravitelj. Poleg zmožnosti stečajnega upravitelja, da zahteva pridobljeno premoženje, na to, kako upravlja premoženje, ne vpliva dejstvo, da je bil stečajni postopek zoper posameznika ustavljen.

Uradno imenovani likvidator je zakonski nosilec funkcije, ki ga imenuje minister. Opravlja lahko naloge nosilca funkcije v postopku prisilne likvidacije ali stečajnem postopku. Nagrade uradno imenovanega likvidatorja ne določijo upniki, pač pa je določena s statutom.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Pobot se lahko izvede v postopku likvidacije in upravljanja družbe ter stečajnem postopku.

Obračun pobota vključuje vzajemne posle na datum začetka insolventnosti.

Neto znesek je premoženje v stečajni masi oziroma dolg do upnika.

Stranki ne moreta odstopiti od uporabe pobota.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Likvidacijski ali stečajni upravitelj se lahko odpove nedonosni pogodbi, s čimer preneha interes insolventne osebe v zvezi s to pogodbo ali njene obveznosti iz nje (nasprotna stranka lahko v postopku zaradi insolventnosti prijavi terjatev zaradi izgubljenega dobička/škode kot posledice insolventnosti). Kadar pa se pogodba ob insolventnosti ne prekine, lahko sodišče sprejme odločbo o prenehanju obveznosti iz pogodbe.

Med insolventnostjo se lahko še naprej neprekinjeno zagotavljajo določene dobave, kot so komunalne in komunikacijske storitve in storitve IT, ki se štejejo za „nujne“, ne da bi bilo treba ob začetku postopka zaradi insolventnosti plačati neporavnana zaostala plačila.

Dobavitelji lahko ob insolventnosti prekinejo pogodbe, če njihova pogodba to dovoljuje, razen za nujne dobave. Morebitno neplačano blago ali storitve bi pomenili terjatev iz stečajne mase.

Dogovori o prostovoljni poravnavi ne vplivajo neposredno na že veljavne pogodbe, čeprav bi jih bilo treba upoštevati kot del predloga.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

S postopkoma likvidacije in upravljanja družbe se uvede moratorij. Zoper družbo po začetku postopka zaradi insolventnosti ni mogoče začeti sodnega postopka brez soglasja nosilca funkcije ali dovoljenja sodišča.

Pri dogovoru o prostovoljni poravnavi upnik, ki ga zavezuje pogodba, ne more začeti sodnega postopka za izterjavo dolga, ker ga zavezuje sprejeta pogodba. Tako bi lahko ukrepal upnik po odobritvi, če ne bi prejel plačila.

Zavarovanih upnikov dogovori o prostovoljni poravnavi ne zavezujejo samodejno.

Če je bil vložen predlog za začetek stečajnega postopka ali je predlog podal dolžnik sam, lahko sodišče začasno ustavi začetni postopek zoper dolžnika ali njegovo premoženje ali dovoli njegovo nadaljevanje pod pogoji, ki se mu zdijo ustrezni. Noben upnik posameznika v stečaju ne sme brez dovoljenja sodišča začeti postopka zoper tega posameznika ali njegovo premoženje, dokler stečajni postopek zoper posameznika ni ustavljen.

Če namerava dolžnik za upnike pripraviti predlog dogovora o prostovoljni poravnavi posameznika, lahko upniki, v primeru stečajnega postopka pa stečajni upravitelj ali uradno imenovani likvidator, pri sodišču vložijo predlog za začasno odredbo. Posledica tega je, da lahko sodišče začasno ustavi kateri koli postopek zoper dolžnika ali njegovo premoženje in da se prepreči začetek takih postopkov. Začasna odredba tudi preprečuje predložitev sklepa o začetku stečajnega postopka zoper dolžnika.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

S postopkoma likvidacije in upravljanja družbe se uvede moratorij. Sodnih postopkov, ki potekajo na datum začetka postopka zaradi insolventnosti, ni mogoče nadaljevati brez soglasja nosilca funkcije ali dovoljenja sodišča.

Nezavarovani upnik v sodnem postopku, ki poteka ob odobritvi dogovora o prostovoljni poravnavi, ne more nadaljevati takega postopka, saj ga zavezujejo pogoji navedenega dogovora, ne glede na to, ali je sam glasoval zanj ali ne. Zavarovanih upnikov pa pogoji dogovora o prostovoljni poravnavi ne zavezujejo, razen če se za to odločijo.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniki v postopkih zaradi insolventnosti sodelujejo prek skupščin upnikov in drugih postopkov odločanja. Lahko tudi oblikujejo odbor in izvolijo njegove člane. Nosilec funkcije, ki ni uradno imenovan likvidator, mora upnike redno vsakih šest ali 12 mesecev, odvisno od postopka, seznanjati s potekom zadev. Med odločitvami so lahko imenovanje ali odstavitev nosilca funkcije, dogovor o nagradi nosilca funkcije, oblikovanje odbora, ocena dogovora o prostovoljni poravnavi ali katera koli druga odločitev, h kateri bi morali po mnenju nosilca funkcije prispevati upniki.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Predlog dogovora o prostovoljni poravnavi lahko določa, da s premoženjem dolžnika razpolaga nadzornik.

V stečajnem postopku se premoženje prenese na stečajnega upravitelja ob njegovem imenovanju, ne da bi bil potreben odstop, dodelitev ali prenos. Njegova naloga je, da vstopi v premoženje osebe v stečaju, ga unovči in razdeli upnikom.

Premoženje v postopku likvidacije ali upravljanja družbe nadzoruje nosilec funkcije v postopku zaradi insolventnosti.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

V primeru insolventnosti podjetja se lahko kot terjatev v postopku zaradi insolventnosti prijavijo vsi dolgovi, obveznosti ali odškodninska odgovornost, vključno s pogojnimi dolgovi, ki jih je družba imela pred začetkom insolventnosti. Prijavijo se lahko tudi dolgovi, ki jih bo treba plačati v prihodnosti, vendar morajo biti znižani na sedanjo vrednost.

Obveznosti, ki izhajajo iz določenih kaznivih dejanj (kot je promet s prepovedanimi drogami), v postopku upravljanja družbe ali likvidacije niso dokazljive. Obveznosti, ki nastanejo po začetku postopka, se obravnavajo kot „stroški“. Zanje velja lastna hierarhija plačil, vendar morajo biti vse plačane, preden se lahko denar razdeli upnikom.

V predlogu dogovora o prostovoljni poravnavi morajo biti v celoti razkrite obveznosti dolžnika ali družbe in določeni načini poplačila upnikov. V postopku zaradi insolventnosti ni mogoče prijaviti dolgov, ki dolžniku ali družbi nastanejo po sprejetju predloga, razen če je to izrecno določeno.

V stečajnem postopku se lahko prijavijo dolgovi, ki zapadejo v plačilo na datum sklepa o začetku stečajnega postopka ali bodo zapadli v plačilo v prihodnosti zaradi obveznosti, prevzetih pred stečajem. Denarnih kazni, študentskih posojil, zaostalih plačil zapadlih dolgov v družinskih postopkih in zapadlih dolgov v zvezi z odredbami o zaplombi pa ni mogoče prijaviti kot terjatev v stečajnem postopku.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Upniki lahko terjatev (dokazilo dolga) prijavijo kadar koli v postopku. Terjatev morajo prijaviti, da bi lahko glasovali v katerem koli postopku odločanja ali prejeli razdeljene deleže.

Če je v postopku upravljanja družbe ali likvidacije ali stečajnem postopku predvidena razdelitev premoženja, bo nosilec funkcije pisal vsem tistim upnikom, ki morajo svoje terjatve še dokazati, in jih obvestil, da bo opravljena razdelitev premoženja, jih pozval, naj prijavijo terjatve, ter določil rok, do katerega morajo to storiti, da bi bili vključeni v navedeno razdelitev. Terjatve, prijavljene po tem datumu, nosilec funkcije lahko obravnava, vendar mu tega ni treba storiti.

Če upnik terjatve ne prijavi pravočasno, ne more ovirati razdelitve premoženja.

V dogovorih o prostovoljni poravnavi se zahteva, da se nosilcu funkcije predloži dokazilo, izpolni s predložitvijo pisnega zahtevka.

<https://www.gov.uk/government/publications/proof-of-debt-insolvency-form-425>

<https://www.gov.uk/government/publications/proof-of-debt-insolvency-form-637>

13 Katera so pravila o razdelitvi izdržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Prednostni vrstni red razdelitve je naslednji:

imetniki pravice do določenih osnovnih sredstev (iz osnovnih sredstev),

stroški postopka zaradi insolventnosti,

prednostni dolgovi (glej v nadaljevanju),

predpisani del (samo v postopku zaradi insolventnosti podjetja),

imenitniki spremenljivega zavarovanja,

nezavarovani upniki,

delničarji (samo v postopku zaradi insolventnosti podjetja).

Nekatere terjatve, ki izhajajo iz delovnih razmerij, se obravnavajo kot prednostne, vključno z določenimi dolgovi v okviru pokojninskih shem.

Predpisani del sestavlja omejeni sklad, ki se črpa iz sredstev spremenljivega zavarovanja in da na razpolago nezavarovanim upnikom (največ 600 000 GBP).

Po pravu ni podrejenih terjatev, razen v stečajnih postopkih, kjer je zapadli dolg do osebe, ki je bila ob uvedbi stečaja zakonec ali partner posameznika v stečaju, razvrščen za zapadlimi dolgovi do drugih upnikov in obrestni na te dolgove.

Če dolžnikov dolg poravnava tretja oseba, ima ta oseba preneseno terjatev v stečajni masi.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Upniki se pri dogovoru o prostovoljni poravnavi strinjajo s predlogi dolžnika ali družbe, če jih za dogovor glasuje 75 % glede na vrednost terjatev. Ko upniki odobrijo predlog dogovora, se ta izvaja pod nadzorom upravitelja v postopku zaradi insolventnosti. Za to ni potrebna odobritev sodišča, čeprav mora nadzornik sodišču poročati o morebitni začasni odredbi. Stranka se lahko obrne na sodišče, da to prouči odločitev upnikov o sprejetju predloga zaradi materialne nepravilnosti. Dogovor zavezuje vse nezavarovane upnike.

Če dolžnik ali družba po odobritvi pogojev dogovora o prostovoljni poravnavi ne izpolni pogojev tega dogovora, lahko nadzornik pri sodišču vložil predlog za začetek stečajnega postopka ali prenehanje.

Za načrte reorganizacije odobritev sodišča ni potrebna, vendar se lahko oškodovana stranka obrne na sodišče, če meni, da so bili njeni interesi po nepotrebnem oškodovani.

Obstajajo podrobna postopkovna pravila o končanju/prenehanju vseh postopkov zaradi insolventnosti.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Podrobna pravila o končanju zadeve veljajo v vseh postopkih.

Upniki lahko po končanju postopka zahtevajo sredstva, ki so jim bila razdeljena, vendar jih niso unovčili (pri čemer ima taka sredstva država).

V predlogu dogovora o prostovoljni poravnavi se upnikom ponudi določen znesek poplačila za vsak GBP dolga. Če je predlog sprejet, morajo upniki to sprejeti kot celotno poplačilo, tako da po koncu postopka nimajo dostopa do katerega koli dela tega dolga.

V stečajnih postopkih se dolgovi črtajo, ko se postopek konča, razen tistih dolgov, ki niso del postopka.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Določena je jasna hierarhija plačil iz sredstev, pridobljenih z unovčitvijo premoženja. Stroški in izdatki morajo biti plačani iz unovčitev, preden se sredstva vrnejo upnikom.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Če je insolventna oseba tik pred formalno insolventnostjo dala prednost določenemu upniku (tj. ga je poplačala pred drugimi upniki) ali je sklenila posel pod realno vrednostjo (tj. je nekaj prodala po nižji vrednosti ali za manj, kot je vredno), lahko nosilec funkcije toži prejemnika za povračilo sredstev, izgubljenih v stečajni masi.

Sodišče lahko v stečajnem postopku, postopku likvidacije ali upravljanja družbe na prošnjo nosilca funkcije razveljavi katero koli vrsto posla in odredi, naj prejemnik ponovno vzpostavi stanje, ki bi obstajalo, če posel ne bi bil sklenjen.

Zahtevki za razveljavitev prednostnih plačil se morajo nanašati na posle, sklenjene v šestih mesecih pred imenovanjem upravitelja, začetkom postopka prenehanja ali vložitvijo predloga ali zahtevka za začetek stečajnega postopka ali v dveh letih v primeru prednostnega plačila povezani osebi.

Zahtevki za razveljavitev poslov pod realno vrednostjo se morajo nanašati na posle, sklenjene v dveh letih pred navedenimi dogodki, v stečajnem postopku pa v petih letih, če je bil posameznik takrat insolventen ali je postal insolventen zaradi posla.

Nosilec funkcije v postopku upravljanja družbe ali likvidacije, stečajnem postopku ali postopku v zvezi z dogovori o prostovoljni poravnavi lahko pri sodišču vložijo predlog za sklep o razveljavitvi posla, s katerim so bili upniki ogoljufani. Tak predlog lahko z dovoljenjem sodišča vložijo tudi žrtev posla.

Nosilec funkcije v postopku upravljanja družbe in likvidacije lahko vložijo tudi odškodninsko tožbo zoper direktorja družbe, ki je še naprej trgoval, čeprav je vedel za insolventnost, kar je povzročilo dodatno izgubo upnikom, poslovno goljufijo ali malomarnost (tožbe zaradi malomarnosti lahko sproži tudi uradno imenovani likvidator, upnik ali vlagatelj).

Če je pri sodišču vložen predlog za prenehanje družbe ali začetek stečajnega postopka, so vsa razpolaganja s premoženjem po vložitvi predloga nična, razen če sodišče odloči drugače.

Zadnja posodobitev: 23/06/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Severna Irska

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopke zaradi insolventnosti je mogoče uvesti zoper posameznike, partnerstva in družbe (registrirane ali neregistrirane).

Postopek je mogoče uvesti zoper vsakega posameznika, ki ima dolg v višini vsaj 5 000 GBP in bodisi živi v Severni Irski, bodisi je v zadnjih treh letih živel ali opravljal dejavnost v Severni Irski, bodisi je bil tam na dan vložitve predloga za začetek stečajnega postopka. Najnižja starost ni določena.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Postopki zaradi insolventnosti podjetja v Severni Irski so lahko likvidacija (prostovoljna ali s sklepom višjega sodišča) ali reorganizacija (dogovor o prostovoljni poravnavi družbe ali upravljanje družbe). Postopek upravljanja družbe se lahko uporabi pred postopkom prenehanja.

Kateri koli (zasebni ali javni) upniki lahko pri sodišču vložijo predlog za prenehanje družbe (prisilna likvidacija) ali njen prevzem v upravljanje.

Družba dolžnica se lahko sama odloči za prenehanje (prostovoljna likvidacija solventne ali insolventne družbe, insolventnost pa se oceni glede na sposobnost poravnati vse v plačilo zapadle dolgove v 12 mesecih). Družba dolžnica lahko predlog za prenehanje vložijo tudi pri sodišču.

Ministrstvo za gospodarstvo (Department for the Economy) lahko pri sodišču zahteva prenehanje družbe, če je to v javnem interesu. Ni nujno, da so take družbe insolventne.

Kadar koli po vložitvi predloga (s strani katere koli stranke) za prisilno likvidacijo pri sodišču lahko sodišče imenuje začasnega likvidacijskega upravitelja.

Taka imenovanja se običajno izvedejo zaradi zaščite premoženja družbe pred narokom za prenehanje. Pooblastila začasnega likvidacijskega upravitelja so določena v sodni odločbi o njegovem imenovanju.

Upravitelja lahko imenuje družba ali njeni direktorji, lahko pa ga imenuje tudi imetnik spremenljivega zavarovanja (taka imenovanja se opravijo zunaj sodišča).

Da se lahko v zvezi z družbo začne postopek njenega upravljanja, mora biti insolventna ali mora biti verjetno, da bo postala insolventna. S sodno prakso se je ugotovilo, da „verjetno“ v tem smislu pomeni bolj verjetno kot ne.

Pri dogovoru o prostovoljni poravnavi družbe pa ni nujno, da je družba insolventna.

Prisilna likvidacija lahko temelji na nezmožnosti plačevanja dolgov (insolventnost), pri čemer se ta nezmožnost dokaže z neizpolnjeno zakonsko zahtevo za plačilo ali neizpolnjeno sodbo. Sodišče lahko zoper družbo uvede postopek likvidacije z obrazložitvijo, da je to pošteno in pravično.

Kakor hitro se začnejo postopki (odločitev družbe o prenehanju, sodna odločba o uvedbi postopka upravljanja družbe ali likvidacije ali vložitev sklepa o imenovanju upravljavca pri sodišču (v primerih, ko ni imenovan s sodno odločbo)), lahko nosilec funkcije ukrepa.

Družba lahko predlaga dogovor o prostovoljni poravnavi družbe. Da to predlaga, ni treba, da je insolventna. Ta dogovor lahko predlaga tudi nosilec funkcije v postopku likvidacije ali upravljanja (če se je kateri od teh postopkov že začel).

Na voljo so naslednji postopki zaradi insolventnosti za posameznike: dogovori o prostovoljni poravnavi posameznika, sklepi o odpisu dolga in sklepi o začetku stečajnega postopka (ki ga lahko predlaga upnik ali zadevni posameznik).

Dogovore o prostovoljni poravnavi posameznika predlagajo dolžniki in odobrijo upniki z glasovanjem, pri čemer mora za odobritev glasovati 75 % tistih, ki glasujejo, glede na vrednost dolga. Najnižja raven dolga ni določena, prav tako se ne preverja insolventnost. Predlog je treba oblikovati prek pooblaščenega zastopnika, ki postane nadzornik, če predlog odobrijo upniki. Pooblaščen zastopnik lahko ukrepa, ko mu dolžnik predloži predlog. Dogovor o prostovoljni poravnavi posameznika se lahko predlaga, ko je dolžnik v stečajnem postopku, in če upniki predlog sprejmejo, se lahko stečaj razveljavi. Dogovori o prostovoljni poravnavi posameznika, ki jih upniki sprejmejo z glasovanjem, so zavezujoči za vse upnike.

Vloge za sklepe o odpisu dolga dolžnik prek pooblaščenega posrednika elektronsko vložijo pri uradno imenovanem likvidatorju. Sodišče v začetku postopka ni vključeno. Dolžnikovi dolgovi ne smejo presežati 20 000 GBP, njegovo premoženje ne sme presežati 1 000 GBP (v kar ni vključeno solidno motorno vozilo), presežek njegovih prihodkov pa lahko znaša največ 50 GBP na mesec. Dolžnik ne sme biti v nobenem drugem postopku zaradi insolventnosti in v preteklih dveh letih ni smel skleniti poslov z oškodovanimi upniki. Uradno imenovani likvidator mora ob prejemu vloge odločiti o njej, tako da lahko ukrepa od tega trenutka dalje.

Sklepi o začetku stečajnega postopka se lahko izdajo na predlog upnika ali samega dolžnika. Uradno imenovani likvidator ob izdaji sklepa postane likvidacijski upravitelj in upravljevec. Nato se lahko imenuje stečajni upravitelj, ki lahko ob imenovanju takoj ukrepa.

Če predlog poda upnik, ga vložijo pri sodišču, pri čemer mora dolg znašati vsaj 5 000 GBP, lahko pa dva ali več upnikov poda skupni predlog, pri čemer se dolgovi do vsakega od njih združijo. Dolg mora biti nezavarovan. V predlogu mora biti dokazano, da dolžnik ni zmožen poravnati dolga, kar mora biti razvidno iz neizpolnitve zakonske zahteve za plačilo ali neizpolnitve sodbe.

Tudi dolžnikovi predlogi se predložijo sodišču. Najnižja raven dolga ni določena, vendar mora biti dolžnik nezmožen poravnati svoje dolgove.

Če je vložen predlog za začetek stečajnega postopka, lahko sodišče pred njegovim narokom imenuje začasnega likvidacijskega upravitelja, da zaščiti dolžnikovo premoženje, za katero je bilo ugotovljeno, da bi lahko bilo ogroženo. Sodišče v večini primerov zagotovi posebna navodila o pristojnostih začasnega likvidacijskega upravitelja, podeli pa mu lahko tudi splošnejše pooblastilo za takojšni prevzem dolžnikovega premoženja. Za začasnega likvidacijskega upravitelja se lahko imenuje le uradno imenovani likvidator.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

V primeru insolventnosti podjetij se v postopke zaradi insolventnosti vključi vse premoženje, ki ga ima družba v lasti kjer koli po svetu. „Premoženje“ je v zakonodaji opredeljeno zelo široko.

V okviru dogovorov o prostovoljni poravnavi posameznika se v predlogu dolžnika določi, kako se bo razpolagalo s premoženjem, upniki pa imajo možnost, da to proučijo pred glasovanjem o sprejetju predloga.

Pri sklepih o odpisu dolga je vrednost premoženja največ 1 000 GBP (v kar ni vključeno solidno motorno vozilo), premoženje pa še naprej pripada dolžniku.

Pri stečaju se vse premoženje posameznika v stečaju, ki ga ima v lasti kjerkoli po svetu, prenese na stečajnega upravitelja, pri čemer velja nekaj izjem.

Premoženje, ki ga posameznik potrebuje za izpolnjevanje potreb gospodinjstva ali ki mu omogoča opravljanje poklica ali poslovne dejavnosti, je izključeno iz stečajne mase. V to je lahko zajeto motorno vozilo. Če stečajni upravitelj meni, da je tako premoženje vredno več, kot znašajo stroški razumnega nadomestila, ga lahko proda in zagotovi tako nadomestilo. V stečajno maso prav tako ni vključeno premoženje, ki ga posameznik v stečaju upravlja za nekoga drugega.

Prihodki posameznika v stečaju so izključeni iz stečajne mase, vendar se lahko stečajni upravitelj s posameznikom dogovori, da se delež morebitnega presežka prihodka, ki mu ostane po upoštevanju razumnih potreb njegovega gospodinjstva, plača v stečajno maso v korist upnikov. Če s posameznikom ni mogoče doseči dogovora, lahko stečajni upravitelj pri sodišču vložijo vlogo za izdajo sklepa v zvezi s tem.

Vsako premoženje, ki ga posameznik pridobi, ko stečajni postopek še ni ustavljen, lahko stečajni upravitelj zahteva v stečajno maso.

Posameznik v stečaju stori kaznivo dejanje, če si izposodi denar ali kako drugače pridobi posojilo, ki presega 500 GBP, ne da bi posojilodajalcu razkril, da je v stečajnem postopku.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Nosilci funkcije morajo biti upravitelji v postopku zaradi insolventnosti z veljavnim dovoljenjem, razen v primeru uradno imenovanega likvidatorja. Dovoljenja lahko izdaja le strokovni organ, ki ga je za to pooblastilo ministrstvo za gospodarstvo. Kdor opravlja naloge upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, a nima veljavnega dovoljenja, stori kaznivo dejanje in se kaznuje z denarno ali zaporno kaznijo.

Kandidat mora za pridobitev dovoljenja opraviti izpite in imeti določeno število ur praktičnih izkušenj s primeri insolventnosti.

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti mora biti fizična oseba.

Nagrado upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ki opravlja naloge nosilca funkcije, določijo upniki. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti se lahko obrne na sodišče, če meni, da je osnova za izračun nagrade, ki so jo določili upniki, prenizka. Upniki se lahko obrnejo na sodišče, če menijo, da je nagrada previsoka.

Vsi primeri insolventnosti so pod splošnim nadzorom sodišča in prizadete stranke (vključno z nosilcem funkcij v postopku zaradi insolventnosti) se lahko za navodila obrnejo na sodišče.

Pri dogovorih o prostovoljni poravnavi posameznika lahko dolžnik prosto razpolaga s svojim premoženjem, če s tem ne krši pogojev dogovora z upniki.

Pri sklepih o odpisu dolga se premoženje ne prenese na nosilca funkcije.

Premoženje v stečaju se prenese na stečajnega upravitelja, posameznik v stečaju pa z njim ne sme razpolagati. To ne velja za premoženje, ki je izključeno iz stečajne mase, in premoženje, ki ga posameznik pridobi po začetku postopka, razen če ga pridobi pred ustavitvijo stečajnega postopka in ga zahteva stečajni upravitelj. Poleg zmožnosti stečajnega upravitelja, da zahteva pridobljeno premoženje, na to ne vpliva dejstvo, da je bil stečajni postopek zoper posameznika ustavljen.

Uradno imenovani likvidator je zakonski nosilec funkcije, ki ga imenuje ministrstvo za gospodarstvo. Opravlja lahko naloge nosilca funkcije v postopku prisilne likvidacije ali stečajnem postopku. Nagrade uradno imenovanega likvidatorja ne določajo upniki, temveč je plačan na podlagi zakonske formule, in sicer kot delež razmerja med unovčenim in razdeljenim premoženjem.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

V pravo Severne Irske je določeno, da se pobot izvede v postopku likvidacije in upravljanja ter stečajnem postopku.

Obračun pobota vključuje vzajemne posle na datum začetka insolventnosti.

Neto znesek je bodisi sredstvo (knjigovodski dolg) iz stečajne mase bodisi obveznost.

Stranki ne moreta odstopiti od uporabe pobota.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Likvidacijski ali stečajni upravitelj se lahko odpove nedonosni pogodbi, s čimer preneha interes insolventne osebe v zvezi s to pogodbo ali njene obveznosti iz te pogodbe (nasprotna stranka lahko v postopku zaradi insolventnosti prijavi terjatev zaradi izgubljenega dobička/škoda kot posledice insolventnosti).

Med insolventnostjo družbe nosilcu funkcije med insolventnostjo ni treba izvajati pogodb, ki jih je sklenila insolventna oseba.

Med insolventnostjo in stečajem se lahko še naprej neprekinjeno zagotavljajo določene dobave (komunalne in komunikacijske storitve, ki se štejejo za „nujne“), ne da bi bilo treba ob začetku insolventnosti plačati neporavnana zaostala plačila.

Dobavitelji lahko ob insolventnosti prekinajo pogodbe (če njihova pogodba to dovoljuje) razen za nujne dobave (glej zgoraj). Vse neplačano blago/storitve bi pomenile terjatev v postopku zaradi insolventnosti.

Postopki v zvezi z dogovori o prostovoljni poravnavi posameznika ali sklepi o odpisu dolga ne vplivajo neposredno na že veljavne pogodbe, čeprav bi se morale te upoštevati kot del predloga dogovora o prostovoljni poravnavi posameznika in bi lahko pomenile, da posameznik ne izpolnjuje meril za sklep o odpisu dolga.

V stečajnem postopku lahko stečajni upravitelj odpove nedonosne pogodbe. Kadar pa se pogodba ob insolventnosti ne prekine, lahko sodišče sprejme odločbo o prenehanju obveznosti iz pogodbe.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

S postopkoma likvidacije in upravljanja se uvede moratorij. Zoper podjetje po začetku postopka zaradi insolventnosti ni mogoče sprožiti sodnega postopka brez soglasja nosilca funkcije ali dovoljenja sodišča.

Pri dogovoru o prostovoljni poravnavi družbe upnik, ki ga zavezuje pogodba, ne more sprožiti sodnega postopka za izterjavo dolga (saj ga zavezuje sprejeta pogodba). Tako bi lahko ukrepal upnik po odobritvi, če ne bi prejel plačila.

Če je bil vložen predlog za začetek stečajnega postopka, lahko sodišče začasno ustavi začetni postopek zoper dolžnika ali njegovo premoženje ali dovoli njegovo nadaljevanje pod pogoji, ki se mu zdijo ustrezni. Noben upnik posameznika v stečaju ne sme brez dovoljenja sodišča začetni postopek zoper tega posameznika ali njegovo premoženje, dokler stečajni postopek zoper posameznika ni ustavljen.

Če namerava dolžnik za svoje upnike pripraviti predlog dogovora o prostovoljni poravnavi posameznika, lahko upniki (ali v primeru stečajnega postopka stečajni upravitelj ali uradno imenovani likvidator) pri sodišču vložijo predlog za začasno odredbo. Posledica tega je, da lahko sodišče začasno ustavi kateri koli postopek zoper dolžnika ali njegovo premoženje in da se prepreči začetek takih postopkov. Začasna odredba tudi preprečuje predložitev sklepa o začetku stečajnega postopka zoper dolžnika. Predlog dogovora o prostovoljni poravnavi posameznika vključuje navodila o tem, kako končati postopke, ki potekajo, in če je sprejet, zavezuje vse upnike.

Zaradi izdaje sklepa o odpisu dolga upniki ne morejo začetni sodnega postopka zoper dolžnika v zvezi z njegovim dolgom.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

S postopkom likvidacije in upravljanja se uvede moratorij. Sodnih postopkov, ki potekajo na datum začetka postopka zaradi insolventnosti, ni mogoče nadaljevati brez soglasja nosilca funkcije ali dovoljenja sodišča.

Upnik v sodnem postopku, ki poteka ob odobritvi dogovora o prostovoljni poravnavi družbe ali dogovora o prostovoljni poravnavi posameznika, takega postopka ne more nadaljevati, saj ga zavezujejo pogoji enega ali drugega dogovora (ne glede na to, ali je sam glasoval zanj ali ne).

Upniki v postopkih zaradi insolventnosti sodelujejo prek skupščin upnikov in drugih postopkov odločanja. Lahko tudi oblikujejo odbor in izvolijo njegove člane. Nosilec funkcije, ki ni uradno imenovan likvidator, mora upnike redno (vsakih šest ali 12 mesecev, odvisno od postopka) seznanjati s potekom zadeve.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniki v postopkih zaradi insolventnosti sodelujejo prek skupščin upnikov in drugih postopkov odločanja. Lahko tudi oblikujejo odbor in izvolijo njegove člane. Nosilec funkcije, ki ni uradno imenovan likvidator, mora upnike redno (vsakih šest ali 12 mesecev, odvisno od postopka) seznanjati s potekom zadeve, v stečajnem postopku in postopku likvidacije pa mora sklicati zaključno skupščino upnikov, na kateri poroča o upravljanju postopka zaradi insolventnosti.

Med odločitvami so lahko imenovanje ali odstavitev nosilca funkcije, dogovor o nagradi nosilca funkcije, oblikovanje odbora, ocena dogovora o prostovoljni poravnavi ali katera koli druga odločitev, h kateri bi morali po mnenju nosilca funkcije prispevati upniki.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Predlog dogovora o prostovoljni poravnavi posameznika lahko določa, da s premoženjem dolžnika razpolaga nadzornik.

V sklepu o odpisu dolga je premoženje izključeno iz postopka, vendar je uradno imenovan likvidator pooblaščen za opravljanje poizvedb o ravnanju dolžnika in njegovem premoženju.

V stečajnem postopku se premoženje prenese na stečajnega upravitelja ob njegovem imenovanju, ne da bi bil potreben odstop, dodelitev ali prenos.

Njegova naloga je, da vstopi v stečajno premoženje, ga unovči in razdeli upnikom.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

V primeru insolventnosti podjetja se lahko kot terjatev v postopku zaradi insolventnosti prijavijo vsi dolgovi/obveznosti/odškodninska odgovornost, ki jih ima družba pred začetkom insolventnosti. Kot terjatev se lahko prijavijo tudi dolgovi, ki jih bo treba plačati v prihodnosti, vendar morajo biti znižani na sedanjo vrednost.

Obveznosti, ki izhajajo iz določenih kaznivih dejanj (kot je promet s prepovedanimi drogami), v postopku upravljanja ali likvidacije niso dokazljive.

Obveznosti, ki nastanejo po začetku postopka, se obravnavajo kot „stroški“. Zanje velja lastna hierarhija plačil, vendar morajo biti vse plačane, preden se lahko denar razdeli upnikom.

V predlogu dogovora o prostovoljni poravnavi posameznika morajo biti v celoti razkrite obveznosti dolžnika in določeni načini poplačila upnikov. V postopku zaradi insolventnosti ni mogoče prijaviti dolgov, ki dolžniku nastanejo po sprejetju predloga, razen če je to izrecno določeno.

Določeni dolgovi niso vključeni v postopek v zvezi s sklepom o odpisu dolga in jih mora plačati dolžnik. V to so zajete denarne kazni, neplačani prispevki za opravljanje televizijske dejavnosti, študentska posojila in dolžniški vrednosti papirji. Sklep o odpisu dolga ne vsebuje terjatev upnikov, ker ni razdelitve premoženja.

V stečajnem postopku se lahko prijavijo dolgovi, ki zapadejo na datum sklepa o začetku stečajnega postopka ali ki bodo zapadli v prihodnosti zaradi obveznosti, prevzete pred stečajem. V stečajnem postopku ni mogoče kot terjatev prijaviti denarnih kazni, študentskih posojil, zaostalih plačil zapadlih dolgov v družinskih postopkih in zapadlih dolgov v zvezi z odredbami o zaplembi.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Upniki lahko terjatev (dokazilo dolga) prijavijo kadar koli v postopku. Terjatev morajo prijaviti, da lahko glasujejo na kateri koli skupščini (ali v drugem postopku odločanja) ali prejmejo poplačilo iz razdelitvene mase.

Če je v postopku upravljanja družbe ali likvidacije ali stečajnem postopku predvidena razdelitev premoženja, bo nosilec funkcije pisal vsem tistim upnikom, ki morajo svoje terjatve še dokazati, in jih obvestil, da bo opravljena razdelitev premoženja, jih pozval, naj prijavijo terjatve, ter določil rok, do katerega morajo to storiti, da bi bili vključeni v navedeno razdelitev. Terjatve, prijavljene po tem datumu, nosilec funkcije lahko obravnava, vendar mu tega ni treba storiti.

Pri prenehanju s sklepom sodišča in v stečajnem postopku obstaja standardni obrazec, ki ga je treba predložiti v odobritev. V nobenem drugem postopku ni standardnega obrazca, pač pa je v pravnem okviru za te postopke navedeno, kaj mora biti vključeno v dokazilo za namene razdelitve premoženja.

Če upnik terjatve ne prijavi pravočasno, ne more ovirati razdelitve premoženja.

V dogovorih o prostovoljni poravnavi je zahteva, da se nosilcu funkcije predloži dokazilo, izpolnjena s predložitvijo pisne terjatve.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Nekatere terjatve, ki izhajajo iz delovnih razmerij, se obravnavajo kot prednostne in se plačajo po plačilu stroškov postopka, vendar pred terjatvami imetnikov spremenljivega zavarovanja in nezavarovanih upnikov.

Po pravu ni podrejenih terjatev, razen v stečajnih postopkih, kjer je zapadli dolg do osebe, ki je bila ob uvedbi stečaja zakonec ali partner posameznika v stečaju, razvrščen za zapadlimi dolgovi do drugih upnikov in obrestni na te dolgove.

Če dolžnikov dolg poravnava tretja oseba, ima preneseno terjatev v stečajni masi.

14 kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Upniki se strinjajo s predlogi dolžnika (pri dogovoru o prostovoljni poravnavi družbe je odobritev po vrednosti večja od 75 %) ali nosilca funkcije v postopku zaradi insolventnosti (upravljanje družbe, navadna večina ali odobritev vseh zavarovanih in večine prednostnih upnikov v primerih, ko se vračilo nezavarovanim upnikom ne zdi verjetno).

Ko je dogovor o prostovoljni poravnavi posameznika odobren, zavezuje vse nezavarovane upnike na ravni predlogov.

Za načrte reorganizacije odobritev sodišča ni potrebna, vendar se lahko oškodovana stranka obrne na sodišče, če meni, da so bili njeni interesi po nepotrebnem oškodovani.

Obstajajo podrobna postopkovna pravila o končanju/prenehanju vseh postopkov zaradi insolventnosti podjetja, tako postopkov likvidacije kot reorganizacije.

Ko upniki odobrijo predlog dogovora o prostovoljni poravnavi posameznika, se ta izvaja pod nadzorom upravitelja v postopku zaradi insolventnosti. Za to ni potrebna odobritev sodišča, čeprav mora nadzornik sodišču poročati o rezultatu skupščine, sklicane za odobritev predloga. Stranka se lahko obrne na sodišče, da to prouči odločitev upnikov o sprejetju predloga zaradi materialne nepravilnosti.

Če dolžnik po odobritvi dogovora o prostovoljni poravnavi posameznika ne izpolni pogojev tega dogovora, lahko nadzornik vloži predlog za začetek stečajnega postopka.

Pri sklepu o odpisu dolga se dolgovi črtajo 12 mesecev po izdaji sklepa. Sodišče v ta postopek ni vključeno.

V stečajnem postopku mora stečajni upravitelj upnikom poslati končno poročilo, preden je oproščen obveznosti. Če stečajni upravitelj ni uradno imenovan likvidator, morajo upniki sklicati zaključno skupščino upnikov, na kateri lahko oprostitvi obveznosti nasprotujejo. Če se to zgodi, mora stečajni upravitelj za oprostitve obveznosti zaprositi pri ministrstvu za gospodarstvo, sicer je svojih obveznosti oproščen, ko je poslovni register uradno obveščen o zaključni skupščini.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Upniki lahko po končanju postopka zahtevajo sredstva, ki so jim bila razdeljena (vendar jih niso unovčili), pri čemer ima taka sredstva ministrstvo za gospodarstvo.

Pravo Severne Irske določa, da se postopek konča, ko je nosilec funkcije oproščen svojih obveznosti.

V predlogu dogovora o prostovoljni poravnavi posameznika se upnikom ponudi določen znesek poplačila za vsak GBP dolga. Če je predlog sprejet, morajo upniki to sprejeti kot celotno poplačilo, tako da po koncu postopka nimajo dostopa do katerega koli dela tega dolga.

V stečajnih postopkih in postopkih v zvezi s sklepom o odpisu dolga se dolgovci črtajo, ko se postopek konča, razen tistih dolgov, ki niso del postopka.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Pravo Severne Irske določa jasno hierarhijo plačil iz sredstev, pridobljenih z unovčitvijo premoženja. Stroški in izdatki morajo biti plačani (iz unovčitev), preden se sredstva vrnejo upnikom.

17 Katere so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Če je insolventna oseba tik pred formalno insolventnostjo dala prednost določenemu upniku (tj. ga je poplačala pred drugimi upniki) ali je sklenila posel pod realno vrednostjo (tj. je nekaj prodala po nižji vrednosti ali za manj, kot je vredno), lahko nosilec funkcije toži prejemnika.

Sodišče lahko v stečajnem postopku, postopku likvidacije ali upravljanja družbe na prošnjo nosilca funkcije razveljavi katero koli vrsto posla in odredi, naj prejemnik ponovno vzpostavi stanje, ki bi obstajalo, če posel ne bi bil sklenjen.

Zahtevki za razveljavitev prednostnih plačil se morajo nanašati na posle, sklenjene v šestih mesecih pred imenovanjem upravitelja, začetkom postopka prenehanja ali vložitvijo predloga za začetek stečajnega postopka ali v dveh letih v primeru prednostnega plačila povezani osebi.

Zahtevki za razveljavitev poslov pod realno vrednostjo se morajo nanašati na posle, sklenjene v dveh letih pred navedenimi dogodki, v stečajnem postopku pa v petih letih, če je bil posameznik takrat insolventen ali je postal insolventen zaradi posla.

Nosilec funkcije v postopku upravljanja družbe ali likvidacije, stečajnem postopku ali postopku v zvezi z dogovori o prostovoljni poravnavi lahko pri sodišču vложи predlog za sklep o razveljavitvi posla, s katerim so bili upniki ogoljufani. Tak predlog lahko z dovoljenjem sodišča vложи tudi žrtev posla.

Nosilec funkcije v postopku upravljanja družbe in likvidacije lahko vложи tudi odškodninsko tožbo zoper direktorja družbe, ki je še naprej trgoval, čeprav je vedel za insolventnost, kar je povzročilo nadaljnjo izgubo upnikom, poslovno goljufijo ali malomarnost.

Če je pri sodišču vložen predlog za prenehanje družbe ali začetek stečajnega postopka, so vsa razpolaganja s premoženjem po vložitvi predloga nična, razen če sodišče odloči drugače.

Zadnja posodobitev: 21/06/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Insolventnost/stečaj - Škotska

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Člen 1 škotskega zakona o stečaju iz leta 2016 (Bankruptcy (Scotland) Act 2016) (v nadaljnjem besedilu: **zakon iz leta 2016**) določa, da se lahko „premoženje dolžnika [...] sekvstrira“. To pomeni, da se lahko postopek zaradi insolventnosti uvede zoper različne subjekte, ki so v zakonu iz leta 2016 opredeljeni kot „dolžnik“. Ti subjekti so še živeči dolžnik, pokojni dolžnik ali upravitelj njegove zapuščine ali oseba, ki je lahko imenovana za upravitelja zapuščine pokojnega dolžnika, skrbniški sklad, družba z neomejeno odgovornostjo (vključno z razpuščeno družbo), komanditna družba (vključno z razpuščeno družbo) v smislu zakona o komanditnih družbah iz leta 1907 (Limited Partnerships Act 1907), subjekt s pravno osebnostjo ali subjekt brez pravne osebnosti.

Postopek zaradi insolventnosti se lahko v skladu z zakonom o insolventnosti iz leta 1986 (Insolvency Act 1986) (v nadaljnjem besedilu: **zakon iz leta 1986**) uvede tudi zoper družbe (registrirane ali neregistrirane).

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi osebne insolventnosti se lahko uvede bodisi na predlog dolžnika (tudi v okviru postopka minimalnih sredstev (minimal asset process)) bodisi na predlog upnika pri grofjskem sodišču. Dolžnik lahko tudi sklene prostovoljni sporazum z upniki (trust deed), ki je prostovoljna oblika postopka zaradi insolventnosti med posameznikom in njegovimi upniki.

Postopek zaradi insolventnosti se lahko uvede zoper še živečega dolžnika na njegov predlog, če:

skupni znesek njegovih dolgov (vključno z obrestmi) na datum vložitve predloga znaša najmanj 3 000 GBP;

v obdobju petih let, ki se konča na dan pred datumom vložitve predloga dolžnika, zoper dolžnika ni bil izdan sklep o insolventnosti;

je dolžniku svetoval finančni svetovalec;

je dolžnik predložil izjavo o zavezah (statement of undertakings) (vključno z zavezo, da bo upravitelju premoženja (trustee) po razglasitvi insolventnosti plačal znesek, določen z uporabo skupnega finančnega orodja (common financial tool));

je dolžnik „očitno insolventen“ ali mu je bilo v predpisanem roku izdano potrdilo o insolventnosti njegovega premoženja ali je sklenil prostovoljni sporazum z upniki, ki zaradi ugovorov ali nestrinjanja upnikov ni zaščiten sporazum (protected trust deed),

ter za namene predloga dolžnik ni „očitno insolventen“ samo zato, ker je sklenil prostovoljni sporazum z upniki ali je upnikom poslal določeno obvestilo.

Postopek zaradi insolventnosti se lahko nadalje uvede zoper še živečega dolžnika na podlagi njegovega predloga, vendar v okviru „postopka minimalnih sredstev“, za kar veljajo nekatera merila. Ta merila so:

s skupnim finančnim orodjem je bilo ocenjeno, da dolžniku ni treba prispevati v svojo stečajno maso, ali pa je dolžnik vsaj šest mesecev prejemal predpisano plačilo, pri čemer se je to obdobje končalo z dnem vložitve predloga;

skupni znesek dolžnikovih dolgov (vključno z obrestmi) na datum vložitve predloga znaša najmanj 1 500 GBP, vendar največ 17 000 GBP;

skupna vrednost dolžnikovih sredstev na datum vložitve predloga na presega 2 000 GBP;

vrednost posameznega dolžnikovega sredstva ne presega 1 000 GBP;

dolžnik ni lastnik zemljišča;

dolžniku je bilo izdano potrdilo o insolventnosti njegovega premoženja;

v obdobju desetih let, ki se konča na dan pred dnevom, ko dolžnik vложи predlog, zoper dolžnika ni bil izdan noben sklep o insolventnosti na podlagi predloga, ki ga je dolžnik vložil v okviru postopka minimalnih sredstev, in

v obdobju petih let, ki se konča na dan pred dnevom, ko dolžnik vложи predlog, zoper dolžnika ni bil izdan noben sklep o insolventnosti na podlagi predloga, ki ga je dolžnik vložil drugače kot v okviru postopka minimalnih sredstev, ali predloga za njegovo insolventnost.

Postopek zaradi insolventnosti se lahko zoper še živečega dolžnika uvede tudi na predlog upravičenega upnika (ali upravičenih upnikov), če je dolžnik „očitno insolventen“ in je upravičen upnik dolžniku največ 12 tednov pred vložitvijo predloga zagotovil sveženj z nasveti in informacijami o dolgovih (debt

advice and information package, v nadaljnjem besedilu: **DAIP**). DAIP pomeni DAIP iz člena 10(5) škotskega zakona o poplačilu dolga in rubežu iz leta 2002 (Debt Arrangement and Attachment (Scotland) Act 2002) (v nadaljnjem besedilu: **zakon iz leta 2002**).

Upravičeni upnik (kot je naveden zgoraj) je upnik, ki je na datum vložitve predloga (oziroma na datum vložitve predloga dolžnika) upnik dolžnika v zvezi z likvidnimi ali nelikvidnimi dolgovi, ki niso pogojni ali prihodnji dolgovi ali zneski, ki jih je treba plačati na podlagi odredbe o zaplembi, ne glede na to, ali so zavarovani ali nezavarovani, in ki znašajo (ali en sam dolg znaša) najmanj 3 000 GBP. Upravičeni upniki pomenijo upnike, ki so na navedeni datum upniki dolžnika v zvezi s takimi dolgovi, kot so navedeni zgoraj in ki skupaj znašajo najmanj 3 000 GBP.

Ker je izraz „očitno insolventen“ del meril, ki morajo biti izpolnjena, da bi lahko dolžnik vložil predlog za svojo insolventnost ali kadar upnik vloži predlog za dolžnikovo insolventnost, je pomembno razumeti, kaj ta izraz pomeni. Očitna insolventnost na Škotskem je ugotovljena, kadar:

je dolžnikovo premoženje razglašeno za insolventno ali je razglašen njegov stečaj v Angliji ali Walesu ali na Severnem Irskem ali

je dolžnik, ki ni oseba, za premoženje katere trenutno velja sodna prepoved razpolaganja s premoženjem, ki je pridržana na podlagi ustreznega pooblastila za pridržanje ali za katero velja odredba o zaplembi ali obremenitvi, svoje upnike pisno obvestil, da je prenehal plačevati svoje dolgove v okviru običajnega poslovanja, ali

se je zoper dolžnika začel postopek v glavni stvari v državi članici, ki ni Združeno kraljestvo;

dolžnik sklene prostovoljni sporazum z upniki;

se po vročitvi ustreznega izvršenega naloga za plačilo dolga dolžniku rok za plačilo izteče, ne da bi bilo plačilo izvedeno (razen če je bil dolžnik ob nastanku dolgov zmožen in pripravljen plačati dolgove ob zapadlosti ali če bi dolžnik takrat bil zmožen plačati dolgove ob zapadlosti, če za njegovo premoženje ne bi veljala sodna prepoved razpolaganja s premoženjem ali odredba o zaplembi ali obremenitvi);

je bodisi za plačilo bodisi za zavarovanje izdan sklep o prisoditvi katerega koli dela dolžnikovega premoženja (razen če je bil dolžnik ob nastanku dolgov zmožen in pripravljen plačati dolgove ob zapadlosti ali če bi dolžnik takrat bil zmožen plačati dolgove ob zapadlosti, če za njegovo premoženje ne bi veljala sodna prepoved razpolaganja s premoženjem ali odredba o zaplembi ali obremenitvi);

dolžnik plačuje dolg, ugotovljen s sklepom ali dokumentom o dolgu (kot je opredeljen v členu 10 zakona iz leta 2002), na podlagi programa za odplačilo dolga iz dela 1 navedenega zakona in je program preklican (razen če je bil dolžnik ob nastanku dolgov zmožen in pripravljen plačati dolgove ob zapadlosti ali če bi dolžnik takrat bil zmožen plačati dolgove ob zapadlosti, če za njegovo premoženje ne bi veljala sodna prepoved razpolaganja s premoženjem ali odredba o zaplembi obremenitvi);

je upnik dolžnika v zvezi z likvidnim dolgom, ki znaša (ali likvidnimi dolgovi, ki skupaj znašajo) najmanj 1 500 GBP, dolžniku z osebno vročitvijo po sodnem izvršitelju v predpisani obliki vročil zahtevo, da bodisi plača dolg (ali dolgove) ali zagotovi zavarovanje za njegovo (njihovo) plačilo, in dolžnik v treh tednih po datumu vročitve zahteve ni izpolnil zahteve ali s priporočeno pošiljko sporočil upniku, da zanika obstoj dolga ali da je treba znesek, ki ga upnik terjaja kot dolg, nemudoma plačati.

Postopek zaradi insolventnosti zoper še živečega dolžnika lahko uvede tudi začasni upravitelj ali likvidacijski upravitelj države članice, imenovan v postopku v glavni stvari.

Upravitelj premoženja, ki deluje na podlagi prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki, lahko postopek zaradi insolventnosti zoper še živečega dolžnika uvede, če in samo če dolžnik ni izpolnil obveznosti, ki mu je naložena na podlagi navedenega sporazuma in bi jo lahko razumno izpolnil, ali navodila ali zahteve, ki mu ga je razumno dal oziroma mu jo je naložil upravitelj premoženja za namene navedenega sporazuma, ali če upravitelj premoženja v svojem predlogu izjavi, da bi bilo za upnike najbolje, da se izda sklep o insolventnosti.

Postopek zaradi insolventnosti se poleg tega lahko uvede zoper pokojnega dolžnika na predlog upravičenega upnika (ali upravičenih upnikov) pokojnega dolžnika, začasnega upravitelja, likvidacijskega upravitelja države članice, imenovanega v postopku v glavni stvari, ali upravitelja premoženja, ki deluje na podlagi prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki. Postopek zaradi insolventnosti se lahko uvede tudi zoper pokojnega dolžnika na predlog dolžnika, ki ga vloži upravitelj njegove zapuščine ali oseba, ki je lahko imenovana za upravitelja njegove zapuščine.

Da bi dolžnik sklenil prostovoljni sporazum z upniki, mora biti najkrajše obdobje odplačevanja 48 mesecev, razen če se ne doseže dogovor o drugačni ureditvi. V skladu s prostovoljnim sporazumom z upniki mora posameznik v času trajanja sporazuma tudi plačevati določen znesek na mesec. Vendar pa prostovoljni sporazum z upniki ne zavezuje nobenega upnika, ki se ne strinja z njegovimi pogoji; da bi ta sporazum postal zaščiten, morajo minimalni dolgovi znašati 5 000 GBP.

Postopki zaradi insolventnosti podjetja na Škotskem so lahko likvidacija (prostovoljna ali s sklepom sodišča), reorganizacija (dogovor o prostovoljni poravnavi družbe (company voluntary arrangement) ali upravljanje družbe (administration)) ali prisilna uprava. Upravljanje družbe se lahko uporabi tudi kot postopek za prenehanje družbe in ne pomeni strogo postopka reorganizacije.

Kateri koli (zasebni ali javni) upniki lahko pri sodišču vložijo predlog za prenehanje družbe (prisilna likvidacija) ali njen prevzem v upravljanje, medtem ko se lahko družba sama odloči za prenehanje (prostovoljna likvidacija, ki je lahko solventna ali insolventna, pri čemer se solventnost oceni glede na sposobnost poplačati vse dolgove v 12 mesecih). Tudi družba lahko pri sodišču vloži predlog za prenehanje. Poleg tega lahko predlog za prenehanje družbe pri sodišču vloži minister (Secretary of State), če je to v javnem interesu. Za take družbe ni nujno, da so insolventne.

Prisilna likvidacija lahko temelji na nezmožnosti plačevanja dolgov družbe (insolventnost), to nezmožnost pa je treba dokazati z neizpolnjeno zakonsko zahtevo za plačilo ali neizpolnjeno sodbo. Sodišče lahko tudi zahteva, da se zoper družbo začne postopek likvidacije, ker je to pošteno in pravično. Sodišče lahko kadar koli po vložitvi predloga (s strani katere koli stranke) za prisilno likvidacijo pri sodišču imenuje začasnega likvidacijskega upravitelja. Taka imenovanja se običajno opravijo zaradi zaščite premoženja družbe pred narokom za prenehanje družbe. Pooblastila začasnega likvidacijskega upravitelja so določena v sklepu, s katerim je imenovan.

Da se lahko v zvezi z družbo začne postopek upravljanja družbe, mora biti insolventna ali biti verjetno, da bo postala insolventna. V sodni praksi je bilo ugotovljeno, da „verjetno“ v tem smislu pomeni bolj verjetno kot ne. Družba ali njeni direktorji lahko imenujejo upravitelja, imenuje pa ga lahko tudi imetnik spremenljivega zavarovanja (taka imenovanja se opravijo zunaj sodišča).

Dogovor o prostovoljni poravnavi družbe lahko predlaga družba. Za to ni treba, da je insolventna. Tak dogovor lahko predlaga tudi nosilec funkcije v postopku likvidacije ali upravljanja družbe (če se je kateri od navedenih postopkov že začel).

Kakor hitro se začne postopek (odločitev družbe o prenehanju, sklep sodišča o upravljanju družbe ali likvidaciji ali vložitev obvestila o imenovanju upravitelja pri sodišču (kadar se imenovanje ne opravi s sklepom sodišča)), lahko nosilec funkcije ukrepa.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Celotno dolžnikovo premoženje, z nekaterimi izjemami, se na datum insolventnosti prenese na upravitelja premoženja in je del stečajne mase. Upravitelj premoženja pridobi pravico do upravljanja premoženja, dolžniku pa se ta pravica odvzame. Upravitelj premoženja pridobi tudi pravico do premoženja, ki dolžniku pripade po datumu sekvestracije, vendar pred dolžnikovo razbremenitvijo obveznosti. Celotno premoženje dolžnika ne vključuje obresti kot najemnika na podlagi najemnega razmerja, ki je dolgoročno najemno razmerje za nedoločen čas (assured tenancy) v smislu dela II škotskega stanovanjskega zakona iz leta 1988 (Housing (Scotland) Act 1988) ali zaščiten najemno razmerje (protected tenancy) v smislu škotskega zakona o najemu

iz leta 1984 (Rent (Scotland) Act 1984), v zvezi s katerim ni mogoče na podlagi nobene določbe dela VIII navedenega zakona kot pogoj za izročitev zakonito zahtevati nikakršne premije, ali škotsko zagotovljeno najemno razmerje (secure tenancy) v smislu škotskega stanovanjskega zakona iz leta 2001 (Housing (Scotland) Act 2001).

Premoženje, ki se ne prenese na upravitelja premoženja, vključuje kakršno koli premoženje zunaj stanovanjske hiše, v zvezi s katerim rubež na podlagi člena 11(1) zakona iz leta 2002 ni dopusten, ali kakršno koli premoženje v stanovanjski hiši, ki ni nebitveno sredstvo za namene dela 3 zakona iz leta 2002. Izključeno je tudi premoženje, za katero dolжник skrbi za katero koli drugo osebo. Prav tako, če dolжник v okviru postopka minimalnih sredstev razumno zahteva uporabo vozila, se vozilo v lasti dolžnika, katerega vrednost ne presega 3 000 GBP, ne šteje za premoženje.

Prenos dolžnikovega premoženja na upravitelja premoženja ne vpliva na hipotekarno pravico lastnika zemljišča.

Upoštevatelj je treba, da določbe o prenosu ne vplivajo na pravico morebitnega zavarovanega upnika, ki ima prednost pred pravicami upravitelja premoženja. V prostovoljnem sporazumu dolžnika z upniki se premoženje dolžnika prenese zaradi upravljanja v korist upnikov in plačila dolgov, čeprav lahko dolжник prenese samo premoženje, ki ga je mogoče prostovoljno prenesti. Če prostovoljni sporazum dolžnika z upniki postane zaščiten, zakon iz leta 2016 vsebuje določbe o dogovoru v zvezi z dolžnikovo dedno lastnino.

V primeru insolventnosti podjetja je v postopek zaradi insolventnosti vključeno vse premoženje, ki ga ima družba v lasti kjer koli po svetu. Izraz „premoženje“ je v pravu opredeljen široko.

4 Kakšna pooblastila imata dolжник in stečajni upravitelj?

Upravitelj premoženja v primeru osebne insolventnosti ali prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki (ali kateri koli nosilec funkcije) mora biti usposobljen upravitelj v postopkih zaradi insolventnosti. Pomen upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti v smislu zakona iz leta 1986 je enak na Škotskem, v Angliji in Walesu. Če oseba, razen stečajnega upravitelja (Accountant in Bankruptcy), na Škotskem deluje kot upravitelj premoženja, ne da bi bila usposobljen upravitelj v postopkih zaradi insolventnosti, je to kaznivo dejanje.

Upravitelj v postopkih zaradi insolventnosti mora biti fizična oseba. Dovoljenja za upravitelje v postopkih zaradi insolventnosti lahko izda le strokovni organ, ki ga za to pooblasti minister. Kandidat mora za pridobitev dovoljenja opraviti izpite in imeti določeno število ur praktičnih izkušenj s primeri insolventnosti.

Pri vsaki osebni insolventnosti obstaja upravitelj premoženja, katerega splošne naloge so:

izterjati, upravljati in unovčiti dolžnikovo premoženje, ne glede na to, ali je to na Škotskem ali drugje;

razdeliti stečajno premoženje med dolžnikove upnike v skladu z njihovimi zadevnimi pravicami;

ugotoviti razloge za dolžnikovo insolventnost in okoliščine, povezane z njo;

ugotoviti stanje dolžnikovih obveznosti in sredstev;

med opravljanjem funkcije voditi register (sederunt book) za namen natančnega evidentiranja postopka sekvenciranja;

voditi redno evidenco prevzema dolžnikovega premoženja v posest, pri čemer je taka evidenca vedno, kadar je to razumno, na voljo za pregled

pooblaščenecem (če obstajajo), upnikom in dolžniku, ter

ne glede na to, ali je upravitelj premoženja še vedno vključen v postopek zaradi insolventnosti ali ne, predložiti stečajnemu upravitelju vse informacije, ki se mu zdijo nujne za opravljanje njegovih nalog na podlagi zakona iz leta 2016.

Upravitelj premoženja pri izvajanju svojih nalog upošteva tudi nasvete, ki mu jih dajo pooblaščenca (če obstajajo).

Če upravitelj premoženja upravičeno sumi, da je dolжник storil kaznivo dejanje v zvezi z insolventnostjo, kar zadeva njegovo premoženje, njegove odnose z upraviteljem premoženja ali njegovo ravnanje pri poslovnih ali finančnih zadevah, ali da je tako kaznivo dejanje storila druga oseba, ki ni dolжник, pri svojih odnosih z dolžnikom, začasnim upraviteljem premoženja ali upraviteljem premoženja, kar zadeva dolžnikovo premoženje, poslovne ali finančne zadeve, upravitelj premoženja to prijavi stečajnemu upravitelju. Prav tako, če upravitelj premoženja utemeljeno meni, da je katero koli ravnanje dolžnika tako, da bi lahko privedlo do tega, da grofijski sodnik ugodno predlogu za sklep o omejitvah razpolaganja zaradi stečaja, upravitelj premoženja to prijavi stečajnemu upravitelju. Prijave so popolnoma zaupne.

Kadar je stečajni upravitelj upravitelj premoženja, lahko grofijskega sodnika zaprosi za navodila v zvezi s katero koli konkretno zadevo, ki se pojavi v okviru insolventnosti.

Kadar dolжник, upnik ali katera koli zainteresirana oseba ni zadovoljna s katerim koli dejanjem, opustitvijo dejanja ali odločitvijo upravitelja premoženja, se lahko obrne na grofijsko sodišče, grofijski sodnik pa lahko na njen predlog potrdi, razveljavi ali spremeni katero koli dejanje ali odločitev upravitelja premoženja, ali upravitelju premoženja da navodila, ali sprejme tako odredbo, kot se mu zdi primerna.

Nagrado upravitelja v postopku zaradi insolventnosti, ki deluje kot nosilec funkcije v postopku zaradi insolventnosti podjetja, določijo upniki. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti se lahko obrne na sodišče, če meni, da je osnova za izračun nagrade, ki so jo določili upniki, prenizka. Upniki se lahko obrnejo na sodišče, če menijo, da je nagrada previsoka.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Dolg, ki nastane pred insolventnostjo, se lahko pobota s terjatvijo zoper upnika, ki nastane pred insolventnostjo. Dolg, ki nastane po insolventnosti, se lahko pobota s terjatvijo, ki nastane po insolventnosti.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolжник?

Čeprav upravitelj premoženja v postopku zaradi osebne insolventnosti zastopa tako upnike kot tudi dolžnika, pa ne zastopa dolžnika v zvezi z njegovimi obveznostmi. Upravitelj premoženja kot tak s sprejetjem funkcije in prevzemom premoženja v posest ni obvezan do upnikov dolžnika pri nobenih nadaljnjih obveznostih ali pogodbah, ki se nadaljujejo po začetku insolventnosti. Vendar pa lahko upravitelj premoženja z dovoljenjem upnikov prevzame pogodbo. Pri tem bo bodisi upravitelj premoženja upnike (ali tiste, ki so dali dovoljenje) neposredno obvezal bodisi bo upravitelj premoženja osebno obvezan z razbremenitvijo upnikov. Upravitelj premoženja, ki prevzame pogodbo brez dovoljenja upnikov, je osebno odgovoren za obveznosti.

Upravitelj premoženja lahko prevzame kakršno koli pogodbo, če se šteje, da bo to koristno za upravljanje dolžnikovega premoženja, razen če je prevzem izključen z izrecnimi ali implicitnimi pogoji pogodbe.

Pri nekaterih pogodbah upravitelju premoženja ne bo treba izpolniti nobenih obveznosti in bo lahko preprosto uveljavljal koristi pogodbe, na primer plačilo. Pri drugih pogodbah bo upravitelj premoženja morda izpolnil obveznosti in izvajal pogodbo, ker bo s tem ustvarjena korist za stečajno premoženje.

Če upravitelj premoženja ne prevzame pogodbe, lahko druga stranka zahteva odškodnino kot navadni upnik v postopku zaradi insolventnosti, vendar ne, če je druga stranka po insolventnosti odpovedala pogodbo ali privolila v odpoved pogodbe, razen če ni s posebno določbo v pogodbi določeno drugače.

Pogodbena pooblastila upravitelja premoženja v postopku zaradi osebne insolventnosti so določena v členu 110 zakona iz leta 2016. Upravitelj premoženja mora v 28 dneh od prejema pisne zahteve katere koli stranke pogodbe, ki jo je sklenil dolжник, pogodbo prevzeti ali zavrniti njen prevzem. 28-dnevni rok se lahko podaljša na podlagi predloga, vloženega pri grofijskem sodišču, če je stečajni upravitelj upravitelj premoženja, ali na podlagi predloga, vloženega pri stečajnem upravitelju, če ta ni upravitelj premoženja. Zoper vse take odločitve o podaljšanju roka se lahko vložijo revizija ali pritožba. Stečajni upravitelj lahko zadevo tudi predloži grofijskemu sodniku za navodila pred sprejetjem odločitve ali izvedbo kakršne koli revizije. Če upravitelj premoženja v 28 dneh (oziroma kakršnem koli daljšem roku) ne odgovori pisno na zahtevo katere koli pogodbene stranke, se šteje, da je zavrnil prevzem pogodbe.

Med insolventnostjo se lahko še naprej neprekinjeno zagotavljajo določene dobave (komunalne in komunikacijske storitve ter storitve IT, ki se štejejo za „nujne“), ne da bi bilo treba ob začetku postopka zaradi insolventnosti plačati neporavnana zaostala plačila.

V postopkih zaradi insolventnosti podjetja nosilcu funkcije v postopku zaradi insolventnosti ni treba izvajati pogodb, ki jih je sklenila družba dolžnica. Likvidacijski upravitelj se lahko odpove nedonosni pogodbi, s čimer preneha interes insolventne osebe v zvezi s to pogodbo ali njene obveznosti iz nje (nasprotna stranka lahko prijavi terjatev v postopku zaradi insolventnosti zaradi izgubljenega dobička/škode kot posledice insolventnosti). Dobavitelji lahko ob insolventnosti prekinejo pogodbe (če njihova pogodba to dovoljuje) razen za nujne dobave. Vse neplačano blago/storitve pomenijo terjatev v postopku zaradi insolventnosti.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Pri osebni insolventnosti lahko upravitelj premoženja na podlagi člena 109(5) zakona iz leta 2016 začne kakršen koli sodni postopek v zvezi s premoženjem dolžnika, v njem sodeluje kot nasprotna stranka ali ga nadaljuje.

Na splošno velja, da če ima oseba terjatev zoper dolžnika na datum začetka postopka zaradi insolventnosti, bo terjatev prijavila v tem postopku. Čeprav je lahko sodni postopek zoper dolžnika najustreznejši način za ugotovitev spornega dolga.

S postopkoma likvidacije in upravljanja družbe se uvede moratorij. Zoper podjetje po začetku postopka zaradi insolventnosti ni mogoče začeti sodnega postopka brez soglasja nosilca funkcije ali dovoljenja sodišča.

Pri dogovoru o prostovoljni poravnavi družbe ne more noben upnik, ki ga zavezuje pogodba, začeti sodnega postopka za izterjavo dolga (ker ga zavezuje sprejeta pogodba). Upnik po odobritvi bi lahko začel tak sodni postopek, če ne bi prejel plačila.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Dolžnik ne more začeti ali nadaljevati sodnega postopka, ki ga je upravitelj premoženja pripravil prevzeti. Upravitelja premoženja je treba obvestiti o sodnem postopku in mu tako omogočiti, da se kot dodatna stranka vključi v sodni postopek ali v njem sodeluje kot nasprotna stranka. Vendar se lahko sodni postopek nadaljuje ne glede na položaj upravitelja premoženja.

Dolžnik lahko nadaljuje postopek, ki vpliva na osebno stanje, kot je razveza zakonske zveze, ne glede na začetek postopka zaradi insolventnosti.

Odškodninska tožba zaradi čustvenih bolečin je osebna tožba stranke, zato upravitelj premoženja nima pravice začeti postopka, čeprav lahko vloži tožbo za premoženjsko škodo ali se vključi v tožbo, s katero se zahteva odškodnina za čustvene bolečine, ali pa mora dolžnik upravitelju premoženja pojasniti izid morebitne tožbe.

Na Škotskem obstaja določba, na podlagi katere lahko dolžnik sporoči svoj namen, da bo predlagal postopek zaradi insolventnosti ali prostovoljni sporazum dolžnika z upniki, tako da zaprosi za moratorij. Značilnost moratorija je, da dolžniku zagotovi šesttedensko varstvo pred postopkom izterjave dolga. Tako se lahko sodni postopek v tem obdobju nadaljuje, preden se začne postopek zaradi insolventnosti, vendar pa postopek izterjave dolga na podlagi morebitne izdane sodbe ne bo dovoljen.

S postopkoma likvidacije in upravljanja družbe se uvede moratorij. Sodnih postopkov, ki potekajo na datum nastanka insolventnosti, ni mogoče nadaljevati brez soglasja nosilca funkcije ali dovoljenja sodišča.

Upnik v sodnem postopku, ki poteka ob odobritvi dogovora o prostovoljni poravnavi družbe, ne more nadaljevati takega postopka, saj ga zavezujejo pogoji navedenega dogovora (ne glede na to, ali je sam glasoval zanj ali ne).

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Upniki lahko v postopku zaradi insolventnosti sodelujejo na različne načine, vključno s skupščinami upnikov. Upravitelj premoženja mora v 60 dneh od sklepa o insolventnosti odločiti, ali bo sklical uradno skupščino upnikov ali ne. Če se skupščina skliče, lahko navzoči upniki glasujejo o zamenjavi upravitelja premoženja. Če se upravitelj premoženja odloči, da ne bo sklical skupščine, lahko to zahtevajo upniki, upravitelj premoženja pa je dolžan sklicati skupščino, če to zahteva najmanj četrtina upnikov po vrednosti terjatev (glede na celotni dolg). Upniki lahko kadar koli skličejo druge sestanke. Sestanek mora potekati, če ga skliče ena desetina upnikov po številu ali ena tretjina upnikov po vrednosti terjatev (glede na celotni dolg). Skupščina upnikov lahko izda navodila za upravitelja premoženja, vendar imajo upravitelj premoženja in drugi upniki pravico do pritožbe pri grofijskem sodišču. Na kateri koli skupščini upnikov se lahko izvolijo pooblaščenca. Pooblaščenca se lahko izvolijo za splošno svetovanje in nadzor v zvezi z upravljanjem stečaja, vključno s revizijami računov upravitelja premoženja. Pooblaščenca so upniki ali njihovi pooblaščeni predstavniki. Če pooblaščenca niso izvoljeni, to funkcijo opravlja stečajni upravitelj. Upravitelji premoženja morajo račune predložiti ob koncu prvega leta in nato redno do konca insolventnosti. Račune morajo revidirati stečajni upravitelj ali izvoljeni pooblaščenca. Upnikom se pošljejo kopije določitve izdatkov in nagrade upravitelja premoženja. Upniki lahko zahtevajo vpogled v račune in se lahko pritožijo zoper določitve.

Kar zadeva navadni prostovoljni sporazum dolžnika z upniki, bo ta za upnike zavezujoč samo, če so se strinjali z njegovimi pogoji, in bo postal zaščiten.

V postopku zaradi insolventnosti podjetja lahko upniki v postopku sodelujejo prek skupščin upnikov in drugih postopkov odločanja. Lahko tudi oblikujejo odbor in izvolijo njegove člane. Nosilci funkcije morajo upnike redno seznanjati (vsaj šest ali 12 mesecev, odvisno od postopka) s potekom zadeve.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Upravitelj premoženja v postopku zaradi osebne insolventnosti upravlja stečajno maso v imenu upnikov ter je pooblaščen, da opredeli in izterja dolžnikovo premoženje, ki se prenese na upravitelja premoženja. Člen 109 zakona iz leta 2016 namreč določa, da upravitelj premoženja čim prej po svojem imenovanju in za namen izterjave dolžnikovega premoženja (ob upoštevanju člena 113 zakona o dolžnikovem družinskem domu) v posest prevzame celotno dolžnikovo premoženje, ki se prenese na upravitelja premoženja, ter vse dokumente v zvezi z dolžnikovimi sredstvi ali poslovnimi ali finančnimi zadevami, ki jih ima dolžnik ali so pod njegovim nadzorom. Upravitelj premoženja mora tudi sestaviti in voditi popis in vrednotenje premoženja, nato pa kopijo vsakega takega popisa in vrednotenja poslati stečajnemu upravitelju. Upravitelj premoženja ima tudi pravico do dostopa do vseh dokumentov v zvezi z dolžnikovimi sredstvi ali poslovnimi ali finančnimi zadevami, ki jih je poslal dolžnik ali so bili poslani v njegovem imenu tretji osebi in v roke navedeni tretji osebi, ter izdelati kopije vseh takih dokumentov. Če katera koli oseba ovira upravitelja premoženja, ki izvaja ali poskuša izvajati pooblastilo za dostop do dokumentov, lahko grofijski sodnik na predlog upravitelja premoženja navedeni osebi odredi, naj preneha ovirati upravitelja premoženja. Upravitelj premoženja lahko nadalje zahteva izročitev kakršne koli listine o lastništvu ali drugega dokumenta dolžnika, ne glede na to, da se v zvezi z listino o lastništvu ali dokumentom uveljavlja zastavna pravica, vendar brez vpliva na morebitno prednost imetnika zastavne pravice.

Ko so sredstva izterjana, mora upravitelj premoženja upravljati in unovčiti premoženje. V skladu s členom 109 zakona iz leta 2016 se upravitelj premoženja čim prej po svojem imenovanju posvetuje s stečajnim upraviteljem v zvezi z izvajanjem svojih nalog ter ob upoštevanju nekaterih izjem ravna v skladu s kakršnimi koli splošnimi ali posebnimi navodili v zvezi z njegovim izvajanjem takih nalog, ki mu jih dajo upniki, grofijski sodnik na predlog pooblaščenca ali stečajni upravitelj.

Upravitelj premoženja lahko izvaja katere koli od naslednjih nalog:

nadaljuje ali ustavi kakršno koli dejavnost dolžnika;

začne kakršen koli sodni postopek v zvezi s premoženjem dolžnika, v njem sodeluje kot nasprotna stranka ali ga nadaljuje;

ustanovi zavarovanje na katerem koli delu premoženja;

kadar je kakršna koli pravica, opcija ali drugo pooblastilo del dolžnikovega premoženja, izvede plačila ali prevzame obveznosti, da bi v korist upnikov pridobil kakršno koli premoženje, ki je predmet pravice, opcije ali pooblastila;

si izposodi denar, kolikor je to potrebno, da zaščiti dolžnikovo premoženje, in uveljavi ali ohranja zavarovalne police v zvezi s podjetjem ali premoženjem dolžnika.

Upravitelj premoženja lahko morebitno prodajo dolžnikovega premoženja izvede z javno prodajo ali zasebnim dogovorom.

Za prodajo katerega koli dela dolžnikove zapuščine, v zvezi s katero imajo upnik ali upniki dedno zastavno listino, se uporabljajo naslednja pravila, če imajo pravice zavarovanega upnika ali upnikov prednost pred pravicami upravitelja premoženja:

skrbnik lahko navedeni del proda samo s privolitvijo vsakega takega upnika, razen če pridobi dovolj visoko ceno za poravnavo vsake take dedne zastavne listine;

ukrepanje upnika za uveljavitev zastavne listine na navedenem delu, potem ko je upravitelj premoženja upnika obvestil, da ga namerava prodati, in začetek postopka s strani upravitelja premoženja za prodajo navedenega dela, potem ko je upnik upravitelja premoženja obvestil, da namerava začeti postopek za njegovo prodajo, sta izključena;

če je upravitelj premoženja ali upnik zagotovil obvestilo (kot je navedeno zgoraj), vendar neupravičeno zavlačeval s prodajo, potem lahko, če to dovoli grofijski sodnik, kateri koli upnik, ki je prejel obvestilo, uveljavi svojo zastavno listino oziroma lahko upravitelj premoženja proda navedeni del.

Naloga upravitelja premoženja, da unovči dolžnikovo premoženje, vključuje prodajo dolgov, ki jih je treba vključiti v stečajno maso, z regresom zoper stečajno maso ali brez njega.

Upravitelj premoženja lahko proda vse pokvarljivo blago, ne da bi mu bilo treba upoštevati kakršna koli dana navodila, če meni, da bi upoštevanje takih navodil škodovalo prodaji.

Nedopustno je, da upravitelj premoženja ali oseba, povezana z upraviteljem premoženja, ali kateri koli pooblaščenec kupi katero koli dolžnikovo premoženje v skladu s členom 109 zakona iz leta 2016.

Upravitelj premoženja mora izpolnjevati zahteve iz člena 109(7) zakona iz leta 2016 in lahko stori vse, kar je dovoljeno s členom 109, samo če bi bilo to po njegovem mnenju v finančno korist stečajnega premoženja dolžnika in v interesu upnikov.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Terjatve upnikov v postopku zaradi insolventnosti na Škotskem so dolgovi, ki so na splošno zapadli v plačilo na datum začetka insolventnosti. Če je predlog vložil dolžnik, potem je datum začetka insolventnosti datum sklepa o insolventnosti. Če je bila insolventnost razglašena na predlog upnikov, potem je datum začetka insolventnosti datum prvega naloga za poziv dolžnika.

Izdatki in nagrada upravitelja premoženja, stroški, nastali upniku, ki je predlagal dolžnikovo insolventnost ali bil vključen v predlog, in obresti za dolgove od datuma začetka insolventnosti do poplačila dolga se prav tako plačajo iz stečajne mase (če so zbrana zadostna sredstva).

Terjatev, ki nastanejo po začetku postopka zaradi insolventnosti, ni mogoče prijaviti. Upnik, katerega terjatev nastane po sekvestraciji, ima terjatev do dolžnika, ki bi lahko privedla do začetka dodatnega postopka zaradi insolventnosti. Zoper enega dolžnika lahko namreč poteka več postopkov zaradi insolventnosti.

V primeru insolventnosti podjetja se lahko v postopku zaradi insolventnosti prijavijo vsi dolgovi in obveznosti, ki jih je družba imela pred začetkom insolventnosti. Prijavijo se lahko tudi dolgovi, ki jih bo treba plačati v prihodnosti, vendar morajo biti znižani na sedanjo vrednost. Obveznosti, ki izhajajo iz določenih kaznivih dejanj (kot je promet s prepovedanimi drogami), v postopku upravljanja družbe ali likvidacije niso dokazljive. Obveznosti, ki nastanejo po začetku postopka, se obravnavajo kot „stroški“. Zanje velja lastna hierarhija plačil, vendar morajo biti vse plačane, preden se lahko denar razdeli upnikom.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Člen 122 zakona iz leta 2016 vsebuje določbe o prijavi terjatev v postopku zaradi osebne insolventnosti. Za pridobitev presoje glede upnikove pravice (če so sredstva na voljo) do deleža iz dolžnikove stečajne mase mora upnik terjatev upravitelju premoženja prijaviti najpozneje na „zadevni dan“. Zadevni dan je dan, ki je 120 dni po dnevu, ko je upnik obveščen, ali namerava upravitelj premoženja sklicati uradno skupščino, ali če upnik ne prejme nobenega obvestila, dan, ki je 120 dni po dnevu, ko upravitelj premoženja upnika pozove k prijavi terjatev.

Če upnik upravitelju premoženja prepozno prijavi terjatev (po zadevnem dnevu), lahko upravitelj premoženja v zvezi s katerim koli obračunskim obdobjem zagotovi presojo glede upnikove pravice (če so sredstva na voljo) do deleža iz dolžnikove stečajne mase, če je terjatev prijavljena najpozneje osem tednov pred koncem obračunskega obdobja in terjatve zaradi izrednih okoliščin ni bilo mogoče prijaviti pred zadevnim dnevom.

Upravitelj premoženja lahko zaradi potrditve veljavnosti ali zneska terjatve, ki jo je prijavil upnik, upnika pozove k predložitvi dodatnih dokazov. Upravitelj premoženja lahko tudi sicer k predložitvi takih dokazov pozove katero koli drugo osebo, za katero meni, da lahko predloži ustrezne dokaze. Če upnik ali druga oseba tega ne želi storiti ali zavlačuje s tako predložitvijo, lahko upravitelj premoženja pri grofijskem sodišču zaprosi za odredbo, v skladu s katero se mora upnik ali druga oseba zaradi zasebnega zaslišanja osebno zglasiti pri grofijskem sodniku.

Upniki morajo svoje terjatve prijaviti v predpisani obliki, kot je določeno v škotski uredbi o stečaju iz leta 2016 (Bankruptcy (Scotland) Regulations 2016).

Upniki v postopku zaradi insolventnosti podjetja lahko terjatev (dokazilo o dolgu) prijavijo kadar koli v postopku. Terjatev morajo prijaviti, da bi lahko glasovali na katerem koli sestanku (ali v drugem postopku odločanja) ali prejeli razdeljene deleže. Če je v postopku upravljanja družbe ali likvidacije predvidena razdelitev premoženja, bo nosilec funkcije pisal vsem tistim upnikom, ki morajo svoje terjatve še dokazati, in jih obvestil, da bo opravljena razdelitev premoženja, ter jih pozval, naj prijavijo terjatve, in določil rok, do katerega morajo to storiti, da bi bili vključeni v navedeno razdelitev. Nosilec funkcije lahko obravnava terjatve, prijavljene po tem datumu, vendar mu tega ni treba storiti. Pri prenehanju družbe na podlagi sklepa sodišča obstaja standardni obrazec, ki ga je treba predložiti za dokazilo dolgov. V nobenem drugem postopku ni standardnega obrazca, pač pa je v pravnem okviru za te postopke navedeno, kaj mora biti vključeno v dokazilo za namene razdelitve. Če upnik terjatve ne prijavi pravočasno, ne more posegati v postopek razdelitve.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Prednostni vrstni red pri razdelitvi v postopku zaradi osebne insolventnosti je:

izdatki in nagrada začasnega upravitelja premoženja pri upravljanju dolžnikove stečajne mase;

izdatki in nagrada upravitelja premoženja pri upravljanju dolžnikove stečajne mase;

če je dolžnik pokojni dolžnik, razumno nastali pogrebni stroški in stroški, razumno nastali pri upravljanju pokojnikove zapuščine;

stroški, razumno nastali upniku, ki je vložil predlog ali ki je privolil v predlog dolžnika za razglasitev dolžnikove insolventnosti;

navadni prednostni dolgovi (brez obresti, natečenih do datuma začetka insolventnosti);

sekundarni prednostni dolgovi (brez obresti, natečenih do datuma začetka insolventnosti);

navadni dolgovi;

zakonske obresti na navadne prednostne dolgove, sekundarne prednostne dolgove in navadne dolgove od datuma začetka insolventnosti do datuma

poplačila dolga ter

morebitni odloženi dolgovi.

Kakršen koli presežek, ki ostane po celotnem poplačilu vseh dolgov, pripade dolžniku ali njegovim naslednikom ali prevzemnikom.

Nekatere terjatve iz delovnega razmerja se obravnavajo kot prednostne in se plačajo po plačilu stroškov postopka, vendar pred terjatvami imetnikov spremenljivega zavarovanja in nezavarovanih upnikov.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Za postopek zaradi insolventnosti se običajno šteje, da je končan, ko je upravljanje končano ter je upravitelj premoženja upnikom izplačal morebitne deleže iz stečajne mase, zaključil vse račune in bil razrešen kot upravitelj premoženja. Vendar pa je bilo v sodni praksi na Škotskem ugotovljeno, da se insolventnost nadaljuje ne glede na odpust obveznosti dolžnika in razrešitev upravitelja premoženja. To pa zato, ker se lahko postopek obnovi na podlagi predloga pri sodišču ali zdaj v nekaterih okoliščinah pri stečajnem upravitelju.

Učinek končanja postopka zaradi insolventnosti je, da je v skladu s členom 145 zakona iz leta 2016 dolžnik v Združenem kraljestvu oproščen vseh dolgov in obveznosti, za katere je bil odgovoren na datum začetka insolventnosti. Upniki torej ne morejo več zahtevati plačila teh dolgov. Vendar pa obstajajo izjeme, pri čemer dolžnik ni oproščen morebitne obveznosti plačila denarne kazni, ki jo je naložilo mirovno sodišče (ali okrožno sodišče), morebitne obveznosti na podlagi sklepa o odškodnini v smislu člena 249 škotskega zakona o kazenskem postopku iz leta 1995 (Criminal Procedure (Scotland) Act 1995) (v nadaljnjem besedilu: **zakon iz leta 1995**), morebitne obveznosti zasega denarnega zneska, položenega na sodišču na podlagi člena 24(6) zakona iz leta 1995, morebitne obveznosti, nastale zaradi goljufije ali zlorabe zaupanja, morebitne obveznosti plačila preživnine ali morebitnega zneska preživninske narave na podlagi sprejetega zakona ali pravnega predpisa ali morebitne rente, ki se plačuje ob razvezi zakonske zveze na podlagi sodnega sklepa ali na podlagi obveznosti, ki ni preživnina ali renta, ki bi lahko bila vključena v znesek upnikove terjatve, ali preživnine za otroka v smislu zakona o podpori za otroke iz leta 1991 (Child Support Act 1991) (v nadaljnjem besedilu: **zakon iz leta 1991**), ki ni bila plačana za katero koli obdobje pred datumom sekvenciacije katere koli osebe, ki bi jo morala plačati, ali katerega koli delodajalca, ki jo je odtegoval ali bi jo moral odtegniti na podlagi člena 31(5) zakona iz leta 1991. Ob koncu prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki je dolžnik oproščen vseh svojih dolgov na podlagi tega sporazuma, če upravitelj premoženja meni, da je izpolnil svoje obveznosti na podlagi tega sporazuma.

Določba o prisilni poravnavi je bila na Škotskem razveljavljena v zvezi s predlogi za insolventnost, vloženi po 1. aprilu 2015, in sicer s členom 18 škotskega zakona o stečaju in svetovanju glede zadolženosti iz leta 2014 (Bankruptcy and Debt Advice (Scotland) Act 2014).

Obstajajo podrobna postopkovna pravila o končanju vseh postopkov zaradi insolventnosti podjetja, tako postopkov likvidacije kot tudi postopkov reorganizacije.

Za načrte reorganizacije odobritev sodišča ni potrebna, vendar se lahko oškodovana stranka obrne na sodišče, če meni, da so bili njeni interesi po nepotrebnem oškodovani.

Upniki se strinjajo s predlogi dolžnika (pri dogovoru o prostovoljni poravnavi družbe je odobritev po vrednosti večja od 75 %) ali nosilca funkcije v postopku zaradi insolventnosti (upravljanje družbe, navadna večina ali odobritev vseh zavarovanih in večine prednostnih upnikov v primerih, ko se vračilo nezavarovanim upnikom ne zdi verjetno).

Ko je dogovor o prostovoljni poravnavi družbe odobren, zavezuje vse nezavarovane upnike na ravni predlogov.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Po končanju postopka zaradi insolventnosti se lahko upniki pritožijo zoper razrešitev upravitelja premoženja, imajo pa tudi pravico vložiti predlog za ponovni začetek in obnovitev postopka.

Čprav, kot je navedeno zgoraj, končanje postopka zaradi insolventnosti in oprostitev dolžnika na splošno pomenita, da je dolžnik v Združenem kraljestvu oproščen vseh dolgov in obveznosti, za katere je bil odgovoren na datum začetka insolventnosti, pa prav tako obstajajo izjeme. Upniki imajo torej lahko še vedno pravice uveljavljati nekatere izključene dolgove, ne glede na končanje postopka zaradi insolventnosti.

Upniki lahko po končanju postopka tudi zahtevajo sredstva, ki so jim bila razdeljena (vendar jih niso unovčili).

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški in izdatki, nastali v postopku zaradi insolventnosti, bi se morali kriti z zbranimi sredstvi iz stečajne mase. Vendar če ni dovolj sredstev za kritje stroškov in izdatkov postopka in je stečajni upravitelj upravitelj premoženja, potem se ti stroški krijejo iz državne blagajne. Če je upravitelj premoženja upravitelj v postopku zaradi insolventnosti in ne stečajni upravitelj, se lahko v okoliščinah, v katerih ni bilo zbranih dovolj sredstev za plačilo stroškov in izdatkov postopka, obrne na upnika, ki je vložil predlog, da krije morebitni primanjkljaj. Stroške in izdatke je treba plačati (iz unovčitev), preden se sredstva vrnejo upnikom.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Neupravičene odtujitve, nepošteno prednostne obravnave in drugi goljufivi posli se izpodbijajo po običajnem pravu (common law) ter v skladu s členoma 98 (11) in 99(8) zakona iz leta 2016.

Neupravičeno odtujitev s strani dolžnika lahko izpodbija kateri koli upnik, ki je upnik na podlagi dolga, nastalega na datum začetka insolventnosti ali pred njim, ali pred sklenitvijo prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki ali dolžnikovo smrtjo. Izpodbija jo lahko tudi upravitelj premoženja, upravitelj, ki deluje na podlagi prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki, oziroma sodni upravitelj (judicial factor), ki ga je imenovalo sodišče.

Neupravičena odtujitev se izpodbija, kadar je bilo z odtujitvijo preneseno katero koli dolžnikovo premoženje ali je bila katera koli terjatev ali pravica dolžnika poravnana ali odpovedana in se je zgodilo kar koli od naslednjega:

dolžnikovo premoženje je bilo razglašeno za insolventno (razen v primeru fizične osebe po njeni smrti) ali

dolžnik je sklenil prostovoljni sporazum z upniki, ki je postal zaščiten prostovoljni sporazum z upniki, ali

dolžnik je umrl in je bila v 12 mesecih po smrti razglašena insolventnost njegove zapuščine ali

dolžnik je umrl in je bil v navedenih 12 mesecih na podlagi člena 11A škotskega zakona o sodnih upraviteljih iz leta 1889 (Judicial Factors (Scotland) Act 1889) imenovan sodni upravitelj za upravljanje njegove zapuščine, zapuščina pa je bila na datum smrti povsem insolventna, in odtujitev je bila izvedena na zadevni dan.

Dan, ko je bila izvedena odtujitev, je dan, ko je odtujitev v celoti začela učinkovati, „zadevni dan“ pa pomeni, če je učinek odtujitve, da ugodnost pridobi oseba, ki je povezana z dolžnikom, dan, ki je ne več kot pet let pred datumom začetka insolventnosti, sklenitve prostovoljnega sporazuma z upniki oziroma dolžnikove smrti, ali

katera koli druga oseba, dan, ki je ne več kot dve leti pred navedenim datumom.

V primeru izpodbijanja sodišče izda sklep o razveljavitvi ali za tako vrnitev premoženja v dolžnikovo stečajno maso ali drugo odškodnino, kot je ustrezno, vendar pa sodišče takega sklepa ne izda, če oseba, ki predlaga potrditev odtujitve, dokaže:

da so takoj po odtujitvi ali kadar koli drugič dolžnikova sredstva presejala njegove obveznosti ali

da je bila odtujitev izvedena za ustrezno plačilo ali

da je bila odtujitev:

rojstnodnevno, božično ali drugo tradicionalno darilo ali

darilo za dobrodelni namen za osebo, ki ni povezana z dolžnikom,

kar je dolžnik glede na vse okoliščine lahko razumno izvedel brez poseganja v kakršno koli pravico, pridobljeno v dobri veri, ter za vrednost od prejemnika v odtujitvi ali prek njega.

Nepoštena prednostna obravnava s strani dolžnika je predmet zakonsko predpisanega izpodbijanja. Dejanje lahko izpodbija upnik, ki je upnik na podlagi dolga, nastalega na datum začetka insolventnosti, sklenitve prostovoljnega sporazuma z upniki ali dolžnikove smrti ali pred tem datumom. Dejanje lahko izpodbija tudi upravitelj premoženja, upravitelj, ki deluje na podlagi zaščitene prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki, oziroma sodni upravitelj, ki ga je imenovalo sodišče. Učinek posla je moral biti, da je bila ustvarjena prednost v korist upnika, ki je v škodo vseh upnikov, pri čemer je ta prednost nastala ne več kot: šest mesecev pred insolventnostjo, sklenitvijo prostovoljnega sporazuma dolžnika z upniki, ki je postal zaščiten, ali dolžnikovo smrtjo, pri čemer je bila v 12 mesecih po smrti zapuščina razglašena za insolventno ali je bil imenovan sodni upravitelj. Vendar pa posla ni mogoče izpodbijati, kadar je to bil posel v okviru običajnega trgovanja ali poslovanja, gotovinsko plačilo za dolg, ki je, ko je bil plačan, postal plačljiv (razen če je bil posel prikrit z namenom škodovanja vsem upnikom), posel, s katerim sta stranki prevzeli vzajemne obveznosti (ne glede na to, ali stranki svoje obveznosti izpolnita istočasno ali ob različnem času), razen če je bil posel prikrit, ali podelitev pooblastila s strani dolžnika, s katerim je tretji osebi, ki ima v posesti sredstva v lasti dolžnika, dovoljeno, da osebi, ki predlaga rubež, izplača zarubljena sredstva ali del teh sredstev, kadar je obstajal sklep za plačilo ali nalog za izterjavo dolga in je bila pred sklepom ali nalogom izvedena zamrznitev sredstev pri tretji osebi ali jima je sledilo zadržanje sredstev pri tretji osebi. V primeru izpodbijanja sodišče, če je prepričano, izda sklep o razveljavitvi ali za tako vrnitev premoženja v dolžnikovo stečajno maso ali drugo odškodnino, kot je ustrezno, če to ne posega v nobeno pravico, pridobljeno v dobri veri, ter za vrednost od upnika, v korist katerega je bila ustvarjena prednost, ali prek njega.

V postopku zaradi insolventnosti podjetja lahko nosilec funkcije, če je družba tik pred formalno insolventnostjo dala prednost posameznemu upniku ali sklenila posel pod realno vrednostjo, toži prejemnika. Sodišče lahko v postopku likvidacije ali upravljanja družbe na predlog nosilca funkcije razveljavi katero koli vrsto posla in odredi, da prejemnik ponovno vzpostavi stanje, ki bi obstajalo, če se posel ne bi bil sklenjen.

Zahtevki za razveljavitve prednostnih plačil se morajo nanašati na posle, sklenjene v šestih mesecih pred imenovanjem upravitelja ali začetkom postopka prenehanja ali v dveh letih v primeru prednostnega plačila povezani osebi.

Zahtevki za razveljavitve poslov pod realno vrednostjo se morajo nanašati na posle, sklenjene v dveh letih pred navedenimi dogodki.

Nosilec funkcije v postopku upravljanja družbe, likvidacije ali prostovoljne poravnave lahko pri sodišču vloži predlog za sklep o razveljavitvi posla, s katerim so bili upniki ogoljufani. Tak predlog lahko z dovoljenjem sodišča vloži tudi žrtev posla.

Nosilec funkcije v postopku upravljanja družbe in likvidacije lahko vloži tudi odškodninsko tožbo zoper direktorja družbe, ki je še naprej trgoval, čeprav je vedel za insolventnost, kar je povzročilo dodatno izgubo za upnike, poslovno goljufijo ali malomarnost.

Če je pri sodišču vložen predlog za prenehanje družbe, so vsa razpolaganja s premoženjem po vložitvi predloga nična, razen če sodišče odloči drugače.

Zadnja posodobitev: 14/06/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.